PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 16. JULIJA 1980
LETO XXII • ŠT. 165 • CENA 5 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Ustvarjalen odnos do družbene samozaščite

Predsedstvo CK ZKJ razpravljalo o idejnih vprašanjih uresničevanja in krepitve družbene samozaščite – Okrepljena zavest delovnih ljudi

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Danes je bila v Beogradu pod predsedstvom Stevana Doronjskega seja predsedstva CK ZKJ. Na seji so proučili nekatera idejnopolitična vprašanja uresničevanja nadaljnje krepitve družbene samozaščite. Uvodni govor je imel izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Milan Daljević.

Ocenili so, da smo v uresničevanju osnovnih opredelitev in stališč 11. kongresa ZKJ o družbeni samozaščiti, v razmerah stabilnega notranjega političnega položaja, dosegli pomembne rezultate. Povečala se je zavest, usposobljenost, odgovornost in ustvarjalni odnos delovnih ljudi in občanov do dejavnosti družbene samozaščite.

Ko so člani predsedstva pokazali na nadaljnje naloge zveze komunistov in drugih činiteljev samozaščitnega organiziranja države, so poudarili, da si morajo organi in organizacije ZK stalno prizadevati, da bo družbena samozaščita v še večji meri pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov v združenem delu, v stanovanjskih in družbenopolitičnih skupnostih.

Prizadevati si je treba tudi za to, da bomo te naloge nenehno imeli za sestavni del vsakdanjih nalog vseh samoupravnih in državnih organov, forumov, družbenopolitičnih in družbenih organizacij.

Predsedstvo je poudarilo pomen še učinkovitejšega reševanja aktualnih nalog v uresničevanju politike gospodarske ustalitve in problemih preskrbe in delovanja trga.

Na seji so proučili tudi aktualna vprašanja, ki zadevajo položaj naših zdomcev. Posebej so poudarili nadaljnje naloge družbene skupnosti, ki si mora prizadevati za take razmere, v katerih bo možna njihova vrnitev v državo. Izboljšati bo treba tudi informiranje, šolanje otrok v materinem jeziku in druge oblike zaščite njihovih pravic v državah, kjer delajo.

TEMA DNEVA

Ni prostora za stare napake

Napori za gospodarsko stabilizacijo terjajo korenito spremembo ravnanja v gospodarstvu in družbi nasploh. Sprejemanje dogovorov o temeljih novega srednjeročnega plana je prav gotovo priložnost, ko lahko družbene cilje najbolj dosledno prilagodimo novim potrebam in nalogam. Zato v planih ne sme biti prostora za stare grehe: neusklajene programe, neupoštevanje stvarnih razmer in pretirane želje, niti ne za tiste sicer dobre cilje, ob katerih pa ne znamo povedati, kako jih bomo dosegli in kdo je za to odgovoren. Ta misel je bila rdeča nit razprav včeraj na republiški konferenci SZDL.

Vendar je bilo moč rdečo nit najti tudi v naštevanju težav, ki se kažejo v pripravah na oblikovanje planov bodočega razvoja. Več kot petina delovnih organizacij namreč ni napravila niti prvega koraka pri oblikovanju sporazumov o temeljih planov. Hkrati so v nekaterih gospodarskih sisih – v cestnem in vodnem gospodarstvu, energetiki – tako napeli programe, da ti spet presegajo realne gmotne možnosti. Nekateri še kar naprej grade gradove v oblakih, saj vsi njihovi načrti slonijo na bančnih kreditih. Resno zaostaja tudi medobčinsko usklajevanje dogovorov in še bi lahko naštevali. To pa seveda ni več stabilizacija in če naj ne bi več ponavljali starih napak, moramo kvalitativen korak napraviti prav tukaj.

JANEZ KOVAČIČ

Planske naloge morajo biti jasno opredeljene

Republiška kandidacijska konferenca predlagala Janeza Zemljariča za predsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije

LJUBLJANA, 15. julija – Republiška konferenca SZDL je danes v razširjeni sestavi in v vlogi kandidacijske konference sprejela utemeljitev predloga možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS Janeza Zemljariča, kot ga je z oceno kandidacijskega postopka obrazložil predsednik koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu RK SZDL Miloš Prosenc. Republiška konferenca je sprejela tudi poročilo predsednika Mitje Ribičiča o uresničevanju ekonomske stabilizacije ter razpravljala o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SRS do 1985 in o aktivnosti SZDL za nadaljnjo krepitev hišne samouprave.

Predsedstvo CK ZKS je ob soglasju dosedanjega predsednika IS dr. Antona Vratuša menilo, da je treba v kadrovski sestavi izvršnega sveta, vključno s predsednikom, opraviti nekatere spremembe, je poročal Prosenc o razlogu za kandidacijski postopek za novega predsednika IS ter možnega kandidata Janeza Zemljariča na temelju razprave v kandidacijskem postopku po slovenskih občinah predlagal v potrditev republiški kandidacijski konferenci. (Utemeljitev objavljamo na 6. strani).

Mitja Ribičič je v govoru o družbenopolitični aktivnosti SZDL pri uresničevanju ekonomske stabilizacije poudaril, da je mednarodni položaj Jugoslavije v tesni povezanosti z notranjo politično in ekonomsko trdnostjo. Zato je najpomembnejši temelj naše neodvisnosti in enotnosti prav notranja stabilnost družbe, ki pa je odvisna tudi od nadaljnjega razvijanja socialističnega samoupravljanja, krepitve enakopravnosti republik in pokrajin ter širjenja samoupravnih pravic in odgovornosti delavcev. Hkrati je opozoril na odgovornost izvršilnih organov pri opravljanju pomembnih nalog v sedanjih ustalitvenih prizadevanjih in menil, da je sedanja kadrovska sprememba v izvršnem svetu pomembna tudi zaradi tega, ker se začenja premagovati miselnost, da vsaka kadrovska sprememba pred iztekom mandata že pomeni kadrovsko nezaupnico ali celo politično obračunavanje.

»Socialistično samoupravljanje se je namreč tako razvilo, da potrebuje sposobne in učinkovite izvršilne organe, ki bodo ob vsem svojem delu prinašali tudi učinkovite informacije delegatskim skupščinam in samoupravnim telesom. To ni krepitev izvršilnih organov v škodo delegatskega sistema, saj vsi ti organi delujejo pod nadzorstvom delegatskih skupščin,« je med drugim dejal Mitja Ribičič.

● Republiška konferenca SZDL je za novega člana predsedstva izvolila Draga Benčino, predsednika izvršnega odbora zdravstvene skupnosti SR Slovenije, ki bo v predsedstvu zadolžen za področje socialne politike in zdravstva. Hkrati je republiška konferenca sprejela še sklep o razširitvi predsedstva RK SZDL od sedanjih 61 na 62 članov.

Člani republiške konference so sprejeli še zaključni račun RK SZDL za leto 1979 in finančni načrt za leto 1980.

Potem ko je Vito Habjan podal oceno aktivnosti SZDL pri nadaljnji krepitvi hišne samouprave, je Vlado Klemenčič v uvodni besedi o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana republike podčrtal, da planski akti ne morejo biti spiski želja, temveč opredelitve nalog, izza katerih stoje tudi jasno opredeljene obveznosti in materialna sredstva. Ugotovil je, da so sedanje priprave na oblikovanje planskih dokumentov še pretežno stvar strokovnih delavcev in planskih služb. Zato je osrednja naloga družbenopolitičnih organizacij, da mobilizirajo ljudi in tako omogočijo njihovo širše vključevanje v nastajanje pomembnih dokumentov.

Po obširni razpravi (objavljamo jo na 7. strani) je republiška konferenca sprejela naslednje sklepe in skupne usmeritve.

● Družbenopolitična aktivnost socialistične zveze mora ponuditi možnost in prostor za široko aktivnost na vseh področjih gospodarske ustalitve. To je naloga vseh teles in organov SZDL.

● Aktivnost SZDL pri krepitvi hišne samouprave je ravno tako ena izmed najpomembnejših nalog. Pospešeno je treba reševati predvsem tista organizacijsko tehnična vprašanja, ki zavirajo in onemogočajo učinkovito delo hišnih svetov.

● Glede na številne pripombe na osnutek dogovora o temeljih družbenega plana bo posebna skupina pri predsedstvu RK SZDL pripravila poročilo in ga posredovala delegatom republiške skupščine, ki bodo o osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu razpravljali 30. julija.

JANEZ KOVAČIČ
ANTON RUPNIK

Predsedstvo SRS predlagalo predsednika IS

Kandidaturo Janeza Zemljariča so podprle vse občinske konference SZDL

LJUBLJANA, 15. julija – Predsedstvo SRS je na današnji seji sklenilo na predlog republiške kandidacijske konference predlagati skupščini SRS naj za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS izvoli tovariša Janeza Zemljariča, poroča republiški komite za informiranje.

Predsedstvo je ta sklep sprejelo, potem ko je ugotovilo, da je ta kandidatura dobila soglasno podporo občinskih konferenc, mestne in obalne konference SZDL in v organih republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij. Ta podpora dokazuje, je bilo ugotovljeno na seji predsedstva, da kandidat ustreza sprejetim merilom za kandidiranje na najodgovornejše funkcije v republiki.

Predlog za sestavo novega IS

LJUBLJANA, 15. julija – Mandatar za sestavo novega republiškega izvršnega sveta Janez Zemljarič je popoldne seznanil predsedstvo RK SZDL s svojim predlogom za podpredsednike in člane IS. Pri sestavi se je ravnal po zakonu o državni upravi in IS, čeprav meni, da bo treba spremeniti nekatera določila tega zakona, da bi novi sestavi ustrezno določili delovna področja in telesa IS.

Zemljarič predlaga zmanjšanje števila članov izvršnega sveta za pet, med njimi za dva podpredsednika. Za podpredsednike IS predlaga Jožeta Florjančiča (področje tekočih gospodarskih gibanj in ekonomske politike), Vladimirja Klemenčiča (družbenoekonomski odnosi in plan) ter Dušana Šinigoja (družbene dejavnosti). Za člane IS pa so predvideni naslednji kandidati (z delovnim področjem): Boris Čižmek (vprašanja borcev), Tomaž Ertl (notranje zadeve), Andrej Grahor (promet in zveze), Jernej Jan (mednarodno sodelovanje), Tatjana Kosovel (zdravstvo in socialno varstvo), Martin Košir (ljudska obramba), Ivo Marenk (kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana), Jože Pacek (pravosodje, organizacija uprave in proračun), Majda Poljanšek (vzgoja, izobraževanje in telesna kultura), Milivoj Samar (družbeno planiranje), Marjan Simič (delo), Anton Slapernik (finance), Borut Šnuderl (tržišče in splošne gospodarske zadeve), dr. Lojze Udé (zakonodaja), Tone Vahen (informiranje), Marko Vraničar (energetika, industrija in gradbeništvo), Marija Zupančič-Vičar (varstvo okolja in urejanje prostora) ter dr. Iztok Winkler (kultura in znanost).

Predsedstvo RK SZDL je izrazilo temu predlogu in obrazložitvi Janeza Zemljariča polno politično soglasje in podporo.

Gadafi posreduje za Ciper

Libijski zunanji minister Triki povabil Kiprianuja in Denktasa v Tripoli

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Ciprski predsednik Kiprianu in vodja ciprskih Turkov Denktas sta v načelu sprejela vabilo vodje libijske revolucije polkovnika Gadafija, da se še letos sestaneta v Tripoliju, kjer naj bi pod pokroviteljstvom generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima in na njegovo pobudo obravnavala načine za možno rešitev ciprskega vprašanja.

Libijski zunanji minister dr. Triki se je namreč te dni mudil v Nikoziji in na koncu na tiskovni konferenci sporočil uspeh svoje misije.

Dr. Triki je dejal, da bo Libija še naprej vzdrževala stike z obema skupnostma na otoku; če ne bodo dosegli rezultatov, bodo pritegnili tudi druge zainteresirane strani v tem sporu, zlasti Turčijo.

Dr. Triki se je med svojim dvodnevnim obiskom na Cipru dvakrat sešel s predsednikom Kiprianujem in se pogovarjal z Raufom Denktasom o možnostih za obnovitev zamrlega dialoga med ciprskima skupnostma. Libija je namreč že konec lanskega leta izrazila namen, da posreduje pri reševanju ciprskega spora. S tem je, kot je povedal dr. Triki, Libija takoj seznanila generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima.

Libijski zunanji minister je tudi povedal, da je njegov obisk na Cipru veliko prispeval k razvijanju odnosov med državama, zlasti še zato, ker je treba upoštevati dejstvo, da sta Libija in Ciper kot neuvrščeni in sredozemski državi prepričani, da mora biti Sredozemlje območje miru, ki bo prosto vsakega tujega vpliva katere koli vrste.

LIK
TEKSTILNA INDUSTRIJA
OSIJEK

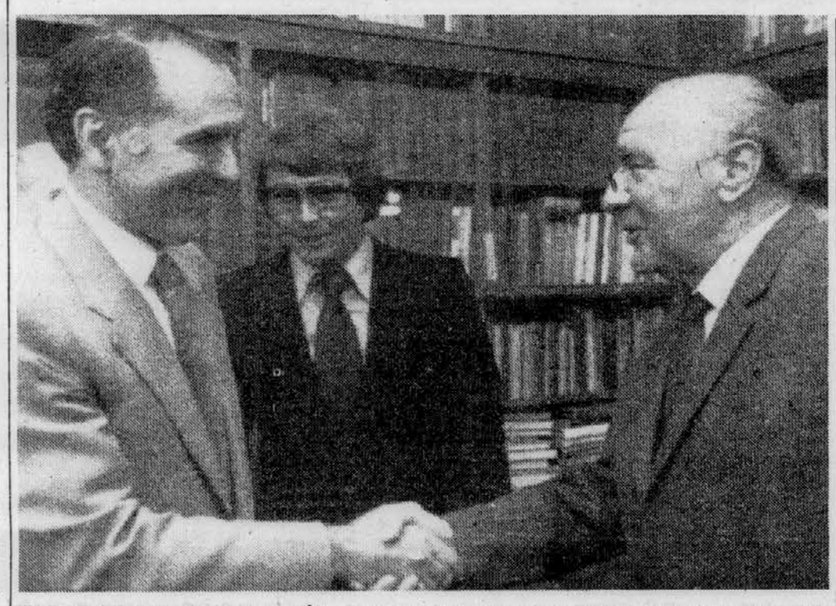

KADAR SPREJEL DJURANOVIĆA – Prvi sekretar CK MSDP Janos Kadar je včeraj v Budimpešti sprejel predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranoviča. (Telefoto: MTI)

Topniški dvoboj v Libanonu

Desničarski falangisti bombardirali Nabatijo, vasi in palestinska taborišča

BEJRUT, 15. julija – Južni del Libanona je bil danes prizorišče hudega topniškega dvoboja med libanonskimi naprednimi in palestinskimi silami na eni, in desničarskimi falangisti, ki jih podpira Izrael, na drugi strani.

Kot poročajo tuje agencije so bile v večurnem topniškem dvoboju, ki so ga pričele desničarske sile z bombardiranjem mesta Nabatije, ubite štiri osebe, večje število oseb pa je ranjenih.

Desničarske sile so bombardirale tudi večje število vasi in palestinskih begunskih taborišč v bližini pristanišča Sidon.

Ford podprl Reagana

Nekdanji ameriški predsednik govoril na konvenciji republikancev v Detroitu

DETROIT, 15. julija (UPI, AFP) – Ko je sinoči bivši ameriški predsednik Gerald Ford obljubil popolno podporo Ronaldu Reaganu, so ga delegati na konvenciji republikanske stranke burno pozdravili. Ford je rekel, da bo Reaganu pomagal zamenjati Jimmyja Carterja v Beli hiši. To naj bi storil zato, da Združene države Amerike ne bodo več nacija »drugega reda«. Fordov govor na konvenciji v Detroitu so z aplavzi prekinili sedemintridesetkrat, na koncu pa so udeleženci zborovanja bivšemu vodji Bele hiše priredili prave ovacije.

Ne glede na politične rezerve, ki jih mogoče v zvezi z Reaganovimi pogledi ima, je Gerald Ford rekel, da bo aktivno delal za bivšega guvernerja Kalifornije in filmskega igralca Ronalda Reagana, ki bo na tej konvenciji vsekakor izbran za predsedniškega kandidata republikanske stranke.

Uspešen razvoj stikov

Predsednika ZIS V. Djuranovića sta včeraj sprejela tudi Janos Kadar in Pal Losonczi – Sodelovanje na skupaj določenih uveljavljenih načelih

BUDIMPEŠTA, 15. julija (Tanjug) – S sprejemom pri prvem sekretarju CK madžarske socialistične delavske partije Janosu Kadarju in predsedniku prezidija LR Madžarske Palu Losonczyju se je danes končal uradni in prijateljski obisk predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića na Madžarskem.

Predsednika ZIS Veselina Djuranoviča je sprejel tudi predsednik prezidija LR Madžarske Pal Losonczi. V krajšem prijateljskem pogovoru sta z zadovoljstvom ugotovila, da se prijateljski odnosi in sodelovanje dveh sosednih socialističnih držav ugodno razvijajo in da obstajajo možnosti za njuno nadaljnjo krepitev in razširitev.

Tudi razgovori med Veselinom Djuranovićem in predsednikom ministrskega sveta Györgyjem Lazarjem so pokazali, da obstajajo pogoji za razvoj višjih oblik gospodarskega sodelovanja, kot je industrijska kooperacija in sodelovanje na drugih tržiščih.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranović je na koncu uradnega obiska v LR Madžarski dal izjavo za madžarsko televizijo in za radijsko omrežje, v kateri je poudaril, da je zelo zadovoljen z rezultati obiska. Dejal je, da se njegov obisk sklada z vzponom sodelovanja med Jugoslavijo in Madžarsko na vseh področjih.

Sekretarju CK madžarske socialistične delavske partije Janosu Kadarju je predsednik ZIS Veselin Djuranović posredoval prisrčne pozdrave predsednika predsedstva CK ZKJ Stevana Doronjskega in pozdrave predsednika predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića kakor tudi njune želje za nadaljnji razvoj odnosov in sodelovanja med obema partijama in deželama. Janos Kadar je zaprosil Veselina Djuranovića, da posreduje njegove najboljše želje jugoslovanskemu vodstvu.

Med pogovorom je Janos Kadar s toplimi besedami govoril o osebnosti predsednika Tita, o njegovem izrednem zgodovinskem prispevku k razvoju vsestranskih in dobrososedskih prijateljskih odnosov med obema deželama.

V daljšem prijateljskem in prisrčnem pogovoru sta nato oba sogovornika ocenila, da so jugoslovansko-madžarski odnosi dobri in trdni in da se bilateralno sodelovanje uspešno razvija na vseh področjih. Istočasno je z obeh strani potrjeno zanimanje, da se ti bilateralni odnosi še naprej razvijajo v prid krepitve dobrososedskega sodelovanja in medsebojnega razumevanja. Še posebej je bilo govora o pomembnih možnostih za razširitev gospodarskih stikov kakor tudi sodelovanja na drugih področjih. Sogovornika sta imela tudi mnenja o aktualnem mednarodnem položaju. Poudarila sta potrebo aktivnega angažiranja pri ohranjevanju miru in varnosti v svetu, pri razvijanju politike popuščanja in za krepitev enakovrednega sodelovanja.

Veselin Djuranović se je nocoj vrnil v Beograd.

Ob koncu obiska so v Budimpešti in Beogradu izdali skupno sporočilo o pogovorih predsednika ZIS z madžarskimi funkcionarji. Skupno sporočilo objavljamo na zadnji strani.

Tesnejši gospodarski stiki s članicami EGS

V SFRJ je prispela na obisk predsednica evropskega parlamenta Simone Veil – Že prvi pogovori

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Podpis sporazuma o sodelovanju med SFRJ in EGS aprila letos predstavlja solidno osnovo za razširitev medsebojnega gospodarskega sodelovanja. Toda da bi sporazum povsem zaživel, se morata za njegovo uresničevanje zavzeti obe strani. Pomenbno vlogo imata pri tem seveda tudi skupščina SFRJ in evropski parlament.

Tako so danes poudarili v razgovorih med predsednikom skupščine SFRJ Dragoslavom Markovićem in predsednico evropskega parlamenta Simone Veil, ki je prispela na tridnevni uradni obisk v našo državo. V razgovorih so sodelovali predsednik delegacije evropskega parlamenta za odnose s skupščino SFRJ Vincenzo Bettiza, z jugoslovanske strani pa so v pogovorih sodelovali Nijaz Dizdarević, Bogdan Crnobrnja in Bora Jeftić.

Simone Veil je v začetku pogovorov poudarila veliko vlogo predsednika Tita v boju za osvoboditev vseh miroljubnih narodov v svetu. V njegovi osebnosti so bila združena prizadevanja vseh narodov za svobodo, enakopravnost in mir.

Največ pozornosti so v pogovorih posvetili razvoju gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in EGS. Jugoslovanska stran je zelo zainteresirana za okrepitev sodelovanja, še zlasti za industrijske kooperacije in skupna vlaganja pri gradnji cest, tranzitu in znanstveno-tehničnem sodelovanju. Obe strani sta se strinjali, da bo v prihodnje treba več pozornosti posvetiti položaju jugoslovanskih delavcev v državah članic EGS. Večina naših delavcev na začasnem delu v tujini se namreč nahaja prav v državah EGS.

Govora je bilo tudi o bližnjem posebnem zasedanju generalne skupščine OZN. Ugotovili so, da je gospodarski položaj v svetu, še zlasti v državah v razvoju, zelo zapleten. Obe strani sta se tudi zavzeli za popuščanje napetosti v Evropi.

SIMONE VEIL V JUGOSLAVIJI – Na povabilo skupščine SFRJ je danes na obisk v Jugoslavijo dopotovala predsednica evropskega parlamenta Simone Veil. Na letališču jo je pričakal predsednik skupščine SFRJ Dragoslav Marković. (Telefoto: Tanjug)

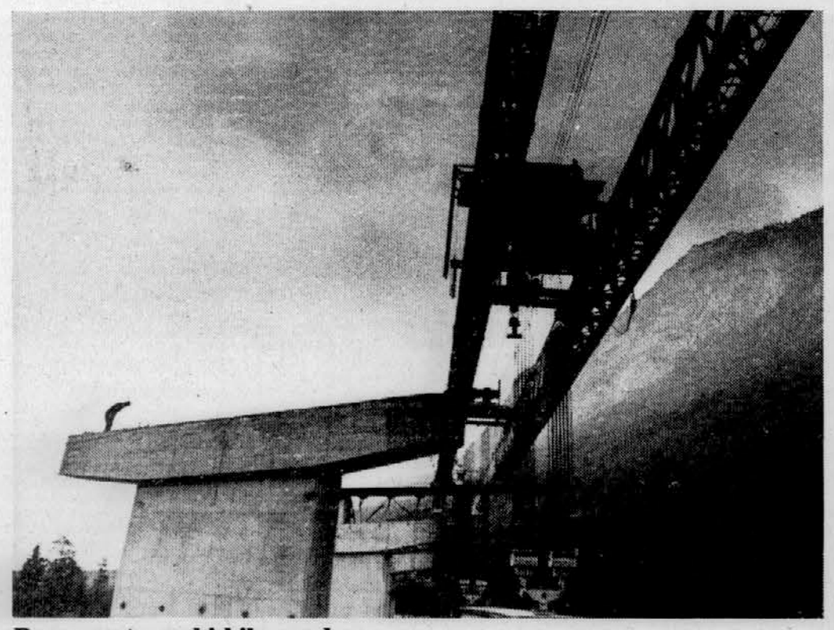

Brez mosta ne bi bilo predora

JESENICE, 15. julija – Potniki, ki so peljejo z Jesenic proti Kranjski gori, takoj za Hrušico opazijo pod cesto ogromno železno konstrukcijo. To je žerjav, ki ga uporabljajo graditelji mosta čez Savo Dolinko. Most bo vodil naravnost do ustja bodočega predora pod Karavankami. Gradbeniki se hudujejo nad dežjem, vendar obljubljajo, da bo most končan do začetka gradnje predora. To je tudi nujno, saj bodo preko njega vozili ves izkopan material iz predora. (Foto: Miško Kranjec)

Izraelsko-egiptovska pogajanja v slepi ulici

V Kairu si prizadevajo doseči vsaj minimalen napredek – Osorna Beginova izjava v parlamentu

KAIRO, BEJRUT, 15. julija – Po dveh dneh neuspešnih pogovorov se danes spet sestajata predstavnika Egipta in Izraela, da dosežeta vsaj minimalen napredek pri obnovitvi pogajanj o tako imenovani palestinski avtonomiji.

Agencija Reuter poroča, da so pogovori, ki so se včeraj spet začeli v Kairu po dvomesečni prekinitvi, ponovno v slepi ulici. Ne morejo se dogovoriti o dnevnem redu sestanka skupnega odbora, ki naj bi nadaljeval pogajanja. Vodja izraelske delegacije, pravosodni minister Tamir, je sinoči dejal, da je razlika v stališčih velika, vendar so se udeleženci pogovorov le nekako dogovorili, da bo naslednji sestanek odbora 28. julija v Izraelu. Egiptovski predstavnik pa je sporočil, da bodo sporočilo o pogovorih dali po današnjem sestanku.

Od pogovorov bržkone res ne bo mogoče pričakovati uspeha: izraelski premier Begin je spet dal zelo nestrpno in neumestno izjavo. Dovolil bo, je rekel, da arabske zastave zaplapolajo nad vzhodnim arabskim Jeruzalemom, toda edino takrat, ko arabske države priznajo Jeruzalem kot glavno mesto Izraela in tam odpro svoja veleposlaništva.

Begin je tako odgovoril, vodji izraelske opozicije Šimonu Perezu, ki je sporočil, da bo dovolil, da se arabske zastave vijejo nad svetimi muslimanskimi kraji »po celovitem mirovnem sporazumu«, če seveda njegova stranka pride na oblast, poroča Tanjug.

Menahem Begin je šele včeraj prišel iz bolnišnice po blažjem srčnem napadu, potem ko je moral dva tedna okrevati. V parlamentarni debati je na Perezovo obljubo odgovoril – očitno zelo slabe volje – da bo mogoče arabske zastave v Jeruzalemu videti samo na strehah arabskih veleposlaništev, če 21 arabskih držav prizna novo izraelsko prestolnico.

Izrael je vzhodni Jeruzalem vzel Jordaniji v vojni leta 1967. Pričakujejo, da bo kneset kmalu razglasil zakon o razglasitvi Jeruzalema za glavno mesto Izraela kljub mednarodnim protestom.

Vreme danes

Včeraj je bilo v severnem delu Jugoslavije zmerno oblačno, v ostalih krajih Jugoslavije pa sončno vreme.

Za danes vremenoslovci pričakujejo v Sloveniji, v severnem Primorju, v popoldanskem času pa tudi v zahodnih predelih Hrvaške in Bosne pooblačitve in občasne padavine. V ostalih predelih Jugoslavije bo še naprej toplo in sončno vreme. V Podonavju in Pomoravju bo pihal močnejši jugovzhodni veter.

Najnižje nočne temperature bodo med 12 in 15, v Primorju do 20, najvišje dnevne temperature pa bodo v Sloveniji okoli 20, v Hercegovini, Črni gori in Makedoniji pa do 32 stopinj Celzija.

Tankisti praznujejo

Pripadniki oklepno-mehaniziranih enot naše armade danes praznujejo, v spomin na 16. julij 1944, ko so v Gravini v južni Italiji na ukaz tovariša Tita ustanovili I. tankovsko brigado NOV Jugoslavije. Enota Boška Ratkovića z Vrhnike, ki nadaljuje tradicije te slavne partizanske enote, je danes med najboljšimi enotami na ljubljanskem armadnem območju in v JLA.

stran 2

Moskva pred igrami

Še štirje dnevi so ostali do začetka olimpijskih iger v Moskvi. Prišlo je že okrog 70 državnih reprezentanc, ki so začasno obesile državne zastave – katere so jih pač – kar na balkonu svojih prostorov v olimpijski vasi, druge pa bodo tekmovale pod olimpijsko zastavo. Prišlo je okrog 3000 turistov, priti pa jih mora še vsaj desetkrat toliko. Glavno mesto Sovjetske zveze pa že živi v olimpijskem ozračju, saj je olimpijski ogenj komaj nekaj deset kilometrov od Moskve.

stran 3

Japonska avtomobilska ofenziva

Skupne izgube Detroita bodo letos dosegle 3 ali 4 milijarde dolarjev, maja so v Veliki Britaniji prodali za 34 odstotkov manj avtomobilov kot enak mesec lani, Fiat je podaljšal prisilni dopust svojih delavcev, vtem pa bodo Japonci letos izdelali za tretjino več in izvozili za petino več kot lani. Poglavitna skrb ZDA in zahodne Evrope v teh razmerah je, kako ublažiti japonsko ofenzivo na njihovih trgih.

stran 5

Neizkoriščeni odpadki

Če bi v Vojvodini samo kmetijske odpadke predelali v energijo, bi je dobili toliko, da bi lahko nadomestili dva milijona ton nafte. Iz sto tisoč ton starega papirja, kolikor ga vsako leto propade v Vojvodini, bi lahko dobili prav toliko celuloze kot iz 550 tisoč kubičnih metrov lesa in za to porabili 70 odstotkov manj energije. Če pa bi Vojvodinci porabili 100 tisoč ton odpadnega železa, bi lahko privarčevali 150 tisoč ton rude in 30.000 ton koksa na leto.

Stran 8

Izkušnje kulturniškega usposabljanja

V Sloveniji je v zadnjih dveh letih narasło število izobraževalnih oblik za usposabljanje organizatorjev kulturnega življenja, amaterje, bodočih zborovodij, režiserjem, itd. V Celju so se odločili za načrtno obliko usposabljanja, za seminar Človek, delo, kultura, ki je v juniju končal drugo leto delovanja. Dveletne izkušnje so izvajalcu, predvsem pa pobudnikom in financerjem pomagale poenotiti nekaj bistvenih ocen o organiziranju in usmerjanju oblik kulturnega izobraževanja v tozdih in krajevnih skupnostih.

Stran 10

S TELEPRINTERJA

Zbiralniki za steklo in papir v Skopju

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Na skopskih ulicah so te dni namestili posebne kovinske zbiralnike za steklo in papir. Do konca leta bodo po vsem mestu namestili kakih sto takih zbiralnikov. Za to je poskrbela organizacija za zbiranje in promet sekundarnih surovin »Jugosurovina« v Skopju, ki je za nabavo posebnih zbiralnikov dala več kot poldrug milijon dinarjev. S tem se je ta kolektiv še neposredneje vključil v gospodarsko stabilizacijo, saj se bo zmanjšal uvoz sekundarnih surovin iz tujine, to pa pomeni prihranek deviz.

Za izvoz pridelkov še več hladilnic

PRILEP, 15. julija (Tanjug) – Avtotransportno podjetje »Pelagonija-turist« v Prilepu je za potrebe mednarodnega prevoza, ki ga opravlja s 150 svojimi težkimi vozili, nabavilo 16 težkih hladilnic za prevoz kmetijskih pridelkov. V to so vložili 25 milijonov dinarjev. Organizacija bo v kratkem nabavila še 40 hladilnic, v to pa bo investirala več ko 45 milijonov dinarjev. Tako bo zagotovila 80 do 100 milijonov dinarjev letnega deviznega dotoka.

Makedonski izseljenci na obisku

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Večja skupina makedonskih izseljencev, ki žive v Avstraliji, ZDA in Kanadi, je na povabilo Izseljenske matice Makedonije prispela sinoči na enomesečni obisk v rodni kraj. Folklorni skupini »11. oktomvri« iz Melbourna in »Selani« iz Toronta, katerih člani so makedonski izseljenci in njihovi otroci, bosta med turnejo po Makedoniji priredili več koncertov, sodelovali pa bosta tudi na festivalu izvirne makedonske folklore »Ilindenski dani« v Bitoli ter na tradicionalnem prespanskem izseljenskem srečanju. Člani nogometnega moštva »Makedonija Garfield« iz New Yorka pa bodo med 12-dnevno turnejo odigrali več tekem z moštvi makedonske nogometne lige.

Več nakopanega premoga iz Rembasa

RESAVICA, 15. julija (Tanjug) – Rudarji resavsko-moravskih premogovnikov »Rembas« iz Resavice, ki poslujejo v okviru sestavljene organizacije Zavodov »Crvena zastava«, so v prvi polovici leta nakopali in dobavili odjemalcem več ko 210.000 ton premoga, kar je okoli 50.000 ton več, kot je znašala šestmesečna proizvodnja v letu 1979. Kljub temu pa za prvo polovico tega leta niso uresničili plana, saj zaostajajo za 14 odstotkov, to pa zato, ker že od srede aprila ne kopljejo premoga v največjem jamskem kopu senjskega rudnika. Tam je voda zalila rove. S tem je mesečna proizvodnja upadla za 16.000 ton.

»Hemoprodukt« bo izvažal v Iran

DOBOJ, 15. julija (Tanjug) – Dobojska organizacija za izdelovanje kemičnih proizvodov »Hemoprodukt«, ki posluje v sklopu kombinata »Soda-so« iz Tuzle, bo do 20. julija letos izvozila v Iran 12.000 ton aluminijevega sulfata. To je prvi izvoz te, do nedavna še majhne organizacije. V »Hemoproduktu« računajo, da jim bo uspelo realizirati izvozne načrte, saj jim to veliko pomeni, ker bodo tako prišli do svojih deviz.

Prva srednja šola v Busovači

BUSOVAČA, 15. julija (Tanjug) – Busovača, mestece blizu Zenice, je te dni dobila prvo srednjo šolo – srednješolski center za izobraževanje delavcev kmetijske, gradbene in kovinske stroke. Prvi dijaki prve srednje šole v tej nerazviti bosensko-hercegovski komuni bodo v bližnjem šolskem letu obiskovali pouk v poslopju osnovne šole »Mirko Vejnović«, v avgustu prihodnjega leta pa bo srednješolski center v Busovači dobil svoje prostore, ki jih bodo začeli graditi 27. julija letos.

Veliki izvozni načrti Energoinvesta

SARAJEVO, 15. julija (Tanjug) – Sestavljena organizacija združenega dela »Energoinvest« iz Sarajeva namerava v obdobju prihodnjega srednjeročnega plana v letu 1985 ustvariti vrednost v znesku 78 milijard dinarjev, od tega z izvozom 20 milijard. Računajo z dohodkom 17,8 milijarde dinarjev. Za razširitev materialne osnove dela bodo potrebovali 4,8 milijarde dinarjev.

Srečanje glasbene in književne mladine BiH

ZENICA, 15. julija (Tanjug) – V Zenici bo od 12. do 14. septembra srečanje glasbene in književne mladine Bosne in Hercegovine pod geslom »Tito, ustvarjalnost, samoupravljanje«. V okviru te manifestacije bodo številne glasbeno-pesniške prireditve v zeniških delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih. Srečanje organizirata občinska konferenca socialistične mladine in zeniška podružnica združenja književnikov Bosne in Henrcegovine.

V pol leta 13 milijonov jajc iz Valandova

VALANDOVO, 15. julija (Tanjug) – Perutninska farma v Valandovu, ki posluje v sestavi delovne organizacije »6. novembri«, trenutno redi okoli 115.000 kokoši nesnic, ki znesejo na dan okoli 90.000 jajc. V zadnjih šestih mesecih je valandovska farma poslala na trg največ (makedonski) okoli 13 milijonov jajc. Pričakujejo, da bodo do konca leta dobili skupno nekaj nad 25 milijonov jajc in tako z drugimi kokošerejci na tem območju zadostili potrebam domačega trga.

Nov poslovno-gospodarski center v Ivanjici

TREBINJE, 15. julija (Tanjug) – V Ivanjici, ki leži ob cesti Trebinje – Dubrovnik, so začeli graditi poslovno-gospodarski center. Investitorja sta Lesnina in Šipad. Za gradnjo skladišča in drugega poslovnega prostora se zanima več proizvajalcev in trgovinskih hiš iz vse države. Novi center bo stal na planoti nad Dubrovnikom, kar bo omogočalo boljše in hitrejše oskrbovanje južnega Jadrana.

Vino in sokovi iz Knjaževca v ZDA in ZRN

KNJAŽEVAC, 15. julija (Tanjug) – Ukrepi zveznega izvršnega sveta so vzpodbudili delavce kmetijsko-prehrambnega kombinata Džervin iz Knjaževca, da v prihodnje še okrepijo izvoz. Džervin je že doslej veliko izvažal, zlasti v ZDA, Švico in ZRN. Na Japonsko so letos izvozili 140.000 litrov vina, v države Zahodne Evrope in v ZDA 200.000 litrov višnjevega soka, 300.000 litrov koncentrata, 40.000 kilogramov gob in drugih proizvodov.

Rekorden izvoz Strojne industrije Niš

NIŠ, 15. julija (Tanjug) – Strojna industrija Niš je na dobri poti, da letos izvozi na tuje za 1,32 milijarde dinarjev blaga. Niški kovinarji so že v prvem polletju presegli lanski izvoz. Letos so namreč izvozili za 477 milijonov dinarjev proizvodov, lani pa so v 12 mesecih izvozili le za 464,3 milijona dinarjev blaga.

Zastava letos izvozila 12.628 avtomobilov

KRAGUJEVAC, 15. julija (Tanjug) – Zavodi Crvene zastave so v šestih mesecih izvozili 12.628 osebnih avtomobilov ali 94 odstotkov od predvidenega. V kragujevškem kolektivu menijo, da je zaostajanje pri izvozu neznatno in da bodo do konca leta popolnoma izpolnili načrtovano prodajo avtomobilov zunaj meja naše države, saj mora biti dinamika izvoza v drugem polletju, kot predvideva plan, precej živahnejša. Crvena zastava je za letos načrtovala rekorden izvoz, približno 40.000 avtomobilov, kar je za 40 odstotkov več, kot je znašal neustvarjeni izvoz v lanskem letu.

Ob 1. oktobru, dnevu »Vesti«, ko je leta 1941 izšla prva številka časopisa štab Užiškega partizanskega odreda,

Informativno-založniška delovna organizacija »Vesti« v Titovem Užicu

razpisuje

NATEČAJ POEZIJE

inspirirane z Užiško republiko

Za najboljše pesmi bodo podelili naslednje nagrade:
ENO PRVO NAGRADO V ZNESKU 5.000 din
DVE DRUGI NAGRADI PO 2.500 din
TRI TRETJE NAGRADE PO 1.500 din

Razen tega bodo odkupili vse pesmi, ki jih bo komisija priporočila za objavo.
Nagrajene in odkupljene pesmi bodo objavljene v časopisu »Vesti«.
Na natečaju imajo pravico do sodelovanja vsi državljani Jugoslavije.
Vsak avtor lahko pošlje največ tri pesmi, označene s skupno šifro in napisane v treh izvodih, v posebni zaprti ovojnici, ki bo priložena besedilu, pa navedite osebne podatke: ime in priimek, mesto bivališča, ulico in številko. Ob teh podatkih označite tudi šifro, pod katero so pesmi.

Pesmi pošljite najkasneje do 1. septembra 1980 na naslov: Informativno-izdavačka radna organizacija »Vesti«, 31000 Titovo Užice (z oznako »za konkurs poezije«).
Izidi natečaja bodo objavljeni 24. septembra 1980, nagrade pa bodo izročili 1. oktobra letos na slavnostni seji založniškega sveta in kolektiva Informativno-založniške delovne organizacije »Vesti«.

15-5017

Pritisk na cene maje učinke devalvacije

V prvih petih mesecih letos so se življenjski stroški povečali za 13,2 odstotka – Cene so precej večje, kot je zapisano v zvezni resoluciji

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. julija – ZIS delegatov odbora za trg in cene ni seznanil s svojimi stališči o pripombah republiških in pokrajinskih skupščin, ki so jih dale na predlagane spremembe letošnje zvezne resolucije o politiki cen. Zato delegati odbora za trg in cene v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine na današnji seji niso usklajevali stališč o spremembah resolucije, pač pa so spregovorili o politiki cen v prvih petih mesecih letos.

V tem času so se proizvodne cene industrijskih izdelkov povečale za 13,4 odstotka, proizvodne cene kmetijskih pridelkov za 11,3, cene storitev za 11,7, maloprodajne cene za 12,2 odstotka, življenjski stroški pa so se povečali za 13,2 odstotka. Skupna značilnost vseh povečanj cen je v tem, da so se povečale znatno bolj, kot smo to zapisali v letošnjo zvezno resolucijo in v medrepubliški dogovor o politiki cen za letos ter da so bile podražitve v prvih petih mesecih letos znatno višje kot v enakih obdobjih v preteklih letih.

Po mnenju direktorja zveznega zavoda za cene Zorana Pupovca, sta poglavitna razloga divjanja cen večje povpraševanje od ponudbe ter vpliv znatno povečanih uvoznih cen, zlasti za energijo. Pupovac je delegatom povedal, da pričakujejo, da bo nov dogovor o politiki cen za letos kmalu usklajen in sprejet. V njem bo predviden način, kako naj bi cene postopno odmrznili, pričakovati je tudi več svobodnega prostega oblikovanja cen. Čeprav so nastale zaradi zamrznitve številne težave, ZIS vztraja na stališču, da morajo ostati zamrznjene tudi cene tistih proizvodov, za katere je bila pred zamrznitvijo že odobrena, vendar še ne uveljavljena višja cena. Zamrznitev cen bi sicer izgubila pomen.

Pupovac je ponovil znano stališče ZIS, da tisti, ki uvažajo, vseh večjih stroškov zaradi devalvacije ne bodo smeli preliti v povišanje cen. Kajti učinkov devalvacije ne smejo izničiti previsoke cene. Tudi logika, da morajo biti domače cene najmanj tako visoke kot jih naši proizvajalci zanje lahko dosežejo na tujem, ni sprejemljiva. Kajti k ugodnejši prodaji na tujem je prispevala tudi devalvacija.

V razpravi so delegati zastavili vrsto vprašanj. Slovenskega delegata Dušana Čehovina je zanimalo naslednje: kako vpliva dejstvo, da lahko surovine in nekatere izdelke na tujem prodajamo dražje kot doma, na založenost našega trga s temi proizvodi in surovinami in če ZIS to spremlja, kako bo zadnja podražitev nafte in njenih derivatov ter povečana odkupna cena pšenice vplivala na proizvodnjo in na maloprodajne cene ter življenjski standard, za koliko bo postopna odmrznitev cen vplivala na njihovo rast, kaj bo z napovedanim zniževanjem cen izdelkov in storitev, ki so se podražili s kršenjem zakonov, dogovorov ali sporazumov in če ima ZIS celovito analizo o vplivu devalvacije in višanja uvoznih cen na gospodarsko poslovanje.

BRANKO PODOBNIK

● Slovenska delegatka Jelka Žekar je vprašala, kakšna bo politika prometnega davka in koliko bo le-ta vplivala na maloprodajne cene in s tem tudi na rast življenjskega standarda. Ko je odgovarjal na vprašanja, se je direktor zveznega zavoda za cene izognil natančnejšim odgovorom. Povedal pa je, da ZIS namerno noče objaviti ocene, za koliko naj bi se cene letos še povečale. Kajti to bi po mnenju ZIS spodbudilo še večji pritisk na povečanje cen. Povedal je tudi, da inšpekcija ZIS sproti opozarja na kršitve v povečanju cen. Zakonske predpise so, ker so povečali cene, kršili skoraj vsi v pohištveni industriji, mnogi pa so kršili resolucijo, dogovor in sporazume. Ni pa povedal natančno, kaj namerava ZIS storiti, da bi se cene, ki so jih povečali na nedovoljen način, znižale.

Dražji cestni prevoz?

Prevozniki so zaradi višjih cen goriva predlagali 11-odstotno podražitev

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Zaradi najnovejšega povečanja cen goriva naj bi se cestni prevoz potnikov in tovora povečal za 11 odstotkov, so poudarili na današnji seji predsedstva skupnosti za javni cestni promet Jugoslavije, saj predstavljajo stroški za gorivo 11 odstotkov vseh stroškov v javnem cestnem prometu.

Če tej zahtevi ne bo ugodeno, bodo avtoprevozniki v zelo nezavidljivem položaju. Zato bo skupnost o tem obvestila ustrezne republiške in pokrajinske organe (ti odločajo o spremembah cen) in zvezne organe. Po mnenju članov predsedstva bi morala biti podražitev storitev še večja, saj so se poleg cen goriva povečale tudi cene vozil, rezervnih delov in avtomobilskih gum. Hkrati so udeleženci seje poudarili, da bodo prevozniki v prihodnje zelo varčevali z gorivom.

Skrčen seznam blaga iz uvoza

Če hočemo po vsej državi privarčevati dragocene devize, so restrikcijski ukrepi nujno potrebni

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. julija – Stiska spreminja zakone! To je ugotovitev z današnje seje koordinacijskega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije za doseganje in delitev dohodka, trg in cene, na kateri so razpravljali o preskrbi tržišča z osnovnimi proizvodi iz uvoza in o tem kako bi uvoz do konca leta spravili v razumne meje. Hkrati je to (pravzaprav) tudi ocena in kažipot uvozne politike v naslednjem obdobju.

Pomanjkanje posameznih uvoznih surovin, reprodukcijskega materiala in blaga široke potrošnje je skoraj v celoti odraz finančnih omejitev (pomanjkanja deviz) v poslovanju s tujino. Zaradi tega ne moremo – kot so ugotovili – govoriti o normalni preskrbi gospodarstva in trga, ker bi »normalna preskrba« lahko letos povzročila za več kot 4 namesto dogovorjenih 2 milijardi dolarjev primanjkljaja. Z drugimi besedami, uvozne restrikcije so nujne. Potrebno je torej sestaviti seznam tistega, česar ne moremo pogrešati. V razpravi so ocenili, da je to predvsem tista proizvodnja, ki temelji na uvozu.

Udeleženci sestanka so predložili tudi seznam surovin, repromateriala in blaga široke potrošnje, ki bi ga bilo treba nujno uvoziti; pa tudi seznam artiklov, ki naj bi jih ne uvažali, oziroma naj bi jih ne izvažali, vsaj toliko časa, dokler se naše plačilno–bilančne razmere ne popravijo.

Za ilustracijo naj navedemo, da so predlagali ukinitev uvoza devetih nekovinskih proizvodov, 16 izdelkov usnjarsko–predelovalne industrije, 3 izdelke iz barvastih kovin, 8 kemičnih izdelkov, nekaj vrst belil za pralne praške, posamezne vrste gradbenega lesa, papirja, športne opreme, posameznih kozmetičnih in skoraj vseh parfumerijskih izdelkov. Razen tega naj bi začasno ustavili uvoz ladij in čolnov, plavajočih dokov, varilnih aparatov, blagajn in sefov, bodeče žice, bakrenih vijakov, ključavnic in žabic, avtomobilskih svečk itd.

Dejansko je to samo del predlaganega seznama; v razpravi pa so ugotovili, da bi bilo treba seznam še podaljšati. Že z navedenim seznamom bi lahko do konca leta privarčevali okoli 200 milijonov dolarjev. Vprašanje je na primer, ali je upravičen intervencijski uvoz detergentov, ko pa je neprimerno ceneje ta sredstva izločiti za uvoz surovin, iz katerih pralne praške izdelujemo doma. V razpravi so opozorili tudi na to, da bo uvoz moč raztegniti le toliko, kolikor dopušča odeja – in niti centimeter več!

FEDJA ZIMIĆ

Umrl je Franci Kolar

Bil je med najbolj znanimi političnimi komisarji v NOV Slovenije – V OF že leta 1941

LJUBLJANA, 15. julija – Danes je v Ljubljani v 57. letu starosti umrl znani družbenopolitični delavec, revolucionar in eden najbolj znanih političnih komisarjev in borcev NOV Slovenije Franci Kolar.

Rodil se je na Kozjanskem. Že kot mladenič je okusil revščino, socialno in politično neenakopravnost v stari Jugoslaviji. Franci Kolar se je že takoj na začetku oborožene vstaje vključil v Osvobodilno fronto in nato v KPS. Z 19 leti je že postal politični komisar bataljona, leta 1943 pa je odšel v Glavni štab Slovenije, kjer je bil med drugim tudi sekretar partijske organizacije. Spomladi leta 1945 so ga imenovali za pomočnika načelnika protiobveščevalne službe štaba 4. armade.

Po vojni je Franci Kolar opravljal vrsto odgovornih dolžnosti. Zadnja leta se je še posebej posvetil delu v Partizanskem pevskem zboru.

Še enkrat pretehtati pripombe

Predlog delegatov IO združenja slovenske kemične in gumarske industrije

LJUBLJANA, 15. julija – Dokument o načrtovanju v prihodnjem srednjeročnem obdobju ne sme postati seznam želja, so poudarili delegati na današnji seji izvršilnega odbora splošnega združenja slovenske kemične in gumarske industrije. Gre za petletno projekcijo, ki naj med drugim odgovori, kako bomo prestrukturirali gospodarstvo.

Pritiski pa so tudi na tem področju vztrajni, nemalokdaj imajo bolj ali manj trdno podlago, da bi posamezne dejavnosti upoštevali v načrtih. Ob razpravi o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985 so menili, da velja pripombe še enkrat pretehtati, med drugim pa velja čimprej tudi oblikovati planske poslovne skupnosti za področje kemije in gumarstva.

Tudi današnja razprava namreč ni našla skupnega izhoda med željami, da bi v prihodnjih petih letih naredili trdnejšo podlago bazični kemiji, ki črpa domače surovine, saj so se isti hip oglasili predstavniki predelovalne kemične industrije, ki svojo uvrstitev v slovenski petletni načrt upravičujejo s potrebami na domačem trgu. Pri tem največkrat ni jasno razmejeno, kaj natanko je predelovalna in kaj bazična kemija.

Medtem ko bodo težnje domžalskega Heliosa in drugih delovnih organizacij še enkrat pretehtali prihodnje dni, so se delegati izvršilnega odbora zavzeli za gradnjo oziroma razširitev lendavske rafinerije.

PETER MIRKOVIČ

Uvozne omejitve slabijo gospodarstvo

Zaradi pomanjkanja uvoženih surovin je bila rast industrijske proizvodnje le 3,2 odstotna

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Makedonsko gospodarstvo je v prvem polletju začelo uveljavljati stabilizacijske tokove. Dinamika rasti proizvodnje in uslug je umirjena in pri zunanje-trgovinski menjavi se uresničujejo boljši finančni rezultati. Ob tem se potrošnja še naprej zmanjšuje, zaposlenost pa narašča.

To je nekaj poudarkov, na katere je v ekspozeju o uresničevanju družbenega plana Makedonije v prvem polletju letošnjega leta opozoril predsednik republiškega izvršnega sveta Blagoj Popov, ko je na današnji seji govoril delegatom makedonskega sobranja.

Toda nekatera od teh gibanj niso v skladu z resolucijo o razvoju Makedonije v letošnjem letu. Kakor je opozoril Popov, je tako za zdajšnja gospodarska gibanja značilna zelo nizka dinamika v materialni proizvodnji in storitvah. Težave pa so tudi pri plačilno-bilančnem položaju republike. Sicer je v Makedoniji v prvem polletju industrijska proizvodnja narastla za 3,2 odstotka v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, kar je najnižja rast v Jugoslaviji. To se na več načinov kaže tudi pri uresničevanju vprašanj zaposlovanja, produktivnosti dela, finančnega poslovanja in življenjskega standarda.

Sicer pa, zmanjšana dinamika gospodarske rasti predvsem posledica uvoznih omejitev. Tako je, po besedah Blagoja Popova, trenutna preskrbljenost z uvoženimi surovinami in repromateriali za okrog 30 odstotkov slabša kot v enakem obdobju lani. Posledica tega so tudi motnje na tržišču.

Za motnje pri oskrbi so po oceni makedonskega izvršnega sveta odgovorne tudi nekatere organizacije združenega dela, še posebej tiste v prometni sferi, ki se obnašajo neodgovorno. Vse to povzroča, da maloprodajne cene v Makedoniji rastejo hitreje kakor v drugih republikah.

Ko je v nadaljevanju Blagoj Popov govoril o posledicah devalvacije dinarja, je opozoril, da je slednja v primerjavi z drugimi republikami na makedonsko gospodarstvo vplivala neugodno. Makedonija namreč oskrbuje velik del jugoslovanske predelovalne industrije s surovinami, njihova proizvodnja pa je v veliki meri odvisna od uvoza, ki je zdaj zelo otežkočen. To zelo obremenjuje makedonsko plačilno bilanco.

Zaradi tega je osrednja naloga makedonskega gospodarstva, da v prihodnjih mesecih izboljša plačilno bilanco.

Ob koncu se je predsednik makedonskega IS zadržal tudi pri povezanosti ekonomskega položaja s politično stabilnostjo naše države. Poudaril je, da je v Jugoslaviji dosežena velika stopnja politične stabilnosti in da morajo biti zaradi tega ekonomske težave kvečjemu poziv na akcijo, ne pa izgovor za slabo delo.

● Ko so odgovorili na delegatsko vprašanje o pomanjkanju zdravil, pralnih praškov in kave v Makedoniji, so predstavniki izvršnega sveta povedali, da je ZIS zagotovil sredstva za uvoz surovin in reprodukcijskih materialov za izdelavo zdravil. Prav tako bodo v Makedoniji zagotovili denar za uvoz surovin, ki bodo omogočile zadostno proizvodnjo pralnih praškov v Ohisu in Biljani. Kave pa bo primanjkovalo vsaj še do konca julija. Če se jim ne bo posrečilo kupiti dodatnega 500 tonskega kontingenta, si jo bodo sposodili na Kosovu.

Mladi zadružniki bodo tekmovali na Vranskem

Ob tekmovanju se bodo pogovorili tudi o svojih izkušnjah – V soboto večer kmečke kuhinje

LJUBLJANA, 15. julija – Na Vranskem se bodo v soboto in nedeljo, 26. in 27. julija zbrali na tradicionalnem srečanju mladi zadružniki iz vse Slovenije. Pričakujejo tudi prihod zamejskih Slovencev iz Rezije, Koroške in tržaške okolice.

Letošnje srečanje, ki je četrto, prirejata konferenca mladih v kmetijstvu pri RK ZSMS in odbor za kmečko mladino pri zadružni zvezi Slovenije ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij občine Žalec in krajevne skupnosti Vransko. Srečanje so podprle tudi posamezne SIS za pospeševanje kmetijstva.

Mladi kmetovalci bodo na srečanju izmenjali izkušnje o delu aktivov mladih zadružnikov pri kmetijskih zadrugah, pogovorili se bodo o aktualni kmetijski problematiki in stališčih do razvoja kmetijstva, predvsem pa o možnostih razvoja izobraževanja v tej dejavnosti. Problemi mladih v kmetijstvu so podobni v vseh regijah, zato bo medsebojno sodelovanje tembolj dragoceno.

Tekmovalni del srečanja mladih zadružnikov bo obenem zanimiva turistična prireditev. V soboto se bodo na večeru kmečke kuhinje v gradu Podgrad pomerili v pripravljanju tradicionalnih kmečkih jedi in peki kruha. Na ta način bodo poskušali iztrgati iz pozabe jedi, ki so jih pripravljali na kmetih ob sezonskih kmečkih opravilih, kot so košnja, žetev in podobno.

V nedeljo popoldan bodo mladi kmetovalci na kmečkih igrah tekmovali v košnji, grabljenju sena, obiranju jabolk, zvijanju preje in poskušnji brezalkoholnih pijač. Kmečke igre bodo popestrili še s štafetnim tekom v vrečah in igro presenečenja.

SAŠA ŠIMAC

OBISK

Kitajska delegacija na obisku v Sloveniji

LJUBLJANA, 15. julija – Na povabilo zveznega izvršnega sveta je v SFRJ na večdnevnem obisku delegacija LR Kitajske, ki jo vodi namestnik predsednika za narodnostne zadeve LR Kitajske Vang Dengsheng. Kitajski gostje se bodo seznanili z urejanjem položaja narodnosti v naši samoupravni družbi. Včeraj so obiskali Pomurje, danes pa je v Ljubljani kitajsko delegacijo sprejel tudi podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj.

TELEKS

Tudi SZDL je bila premalo »glasna«

O problemih preskrbe bi morala že dosti prej bolj odločno spregovoriti

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Pomanjkanje nekaterih vrst blaga široke porabe je bolj posledica subjektivnih napak in neodgovornosti kot nekaterih objektivnih dejavnikov, četudi tudi teh ne smemo omalovaževati. Izhod iz tega položaja pa ne more biti v jalovih razpravah in zvračanju krivde z ene organizacije na drugo, temveč v angažiranju vseh in v stalni krepitvi delegatskega sistema. Probleme je mogoče trajno rešiti le z njegovim razvojem.

Ko so to ugotovili, udeleženci razprave na današnji seji sekcije ZK SZDLJ za splošna vprašanja standarda v družbi niso obšli niti odgovornosti socialistične zveze. Menili so, da bi morali o problemih preskrbe govoriti dosti prej. Socialistična zveza, kot dejavnik javne kontrole, bi morala biti »glasnejša« in bolj odločna. Tako pa se je dogajalo, da je v zadnjih mesecih mnogokaj šlo mimo te družbenopolitične organizacije.

Edini izhod iz takšnega položaja je pravočasno in resnično obveščanje občanov o dejanski situaciji ter ukrepih, ki jih uvajamo. Morali bi vztrajati pri odgovornosti vseh, ne pa, da so izpostavljeni kritiki le organi in organizacije federacije, obnašanje občin, republik in pokrajin pa gre mimo neopaženo. O teh vprašanjih bo sekcija ponovno razpravljala v začetku septembra.

V učnih načrtih naj ne bo 20 slovenščin

Jedra vsebin usmerjenega izobraževanja naj bodo skupna – Socialni popravki štipendij

LJUBLJANA, 15. julija – Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo je danes podprl predlagane smernice za oblikovanje programov usmerjenega izobraževanja, pri čemer pa je bilo slišati, da je to en element za pripravo in izvedbo vzgojnoizobraževalnih načrtov. Drugi, pomembnejši element so družbenoekonomske osnove, ki jih bodo tudi sprejele posebne izobraževalne skupnosti.

Komite se je ogreval za to, da bi začetni splošni del usmerjenega izobraževanja (del skupne vzgojnoizobraževalne osnove) bilo v izjemnih primerih mogoče deloma realizirati tudi v 3. oziroma v 4. letniku ter tudi na ta način v takih primerih splošno povezovati s posebnim. Posebne izobraževalne skupnosti naj bi odgovarjale tudi za pripravo tistih delov učnih vsebin pri posameznih predmetih, ki naj bodo skupno zasnovane za vsa področja strokovnega izobraževanja (da ne bo 20 slovenščin, 10 fizik, 15 matematik ipd.).

Razprava je podprla pripravo dopolnil k družbenemu dogovoru o kadrovski politiki v SR Sloveniji, pri čemer je poudarjala odgovorne naloge delovnih organizacij pri uresničevanju zakona o usmerjenem izobraževanju (planiranje kadrov, pretok strokovnih kadrov med proizvodnjo in šolo, izvajanje dela izobraževalnih programov v ozdih itd.).

Ko je bilo s tem v zvezi govora o štipendijski politiki, je razprava podprla naslonitev štipendiranja na kadrovsko usmerjanje in ugotavljala, da je kadrovsko štipendiranje prevladujoče in naravnano v to smer. Ni pa razprava soglašala z nekaterimi mnenji, ki jih je včasih zaznati, češ da ne bi bilo več potrebno združevati dela sredstev za zagotavljanje socialne funkcije štipendij. Podatki kažejo, da je med temi, ki dobivajo del ali vso štipendijo iz združenih sredstev, kar okoli 85 odstotkov takih, pri katerih je dohodek na člana družine (šolsko leto 1979/80) znašal 2.500 dinarjev ali manj.

JANKO SVETINA

Kosovo si prizadeva za večjo produktivnost

Delegati skupščine so potrdili spremembe resolucije o razvoju pokrajine v letošnjem letu

PRIŠTINA, 15. julija (Tanjug) – Na današnjem zasedanju skupščine SAP Kosovo so sprejeli spremembe in dopolnitve resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana razvoja pokrajine v letošnjem letu. Po najnovejših spremembah naj bi rast družbenega proizvoda kosovskega gospodarstva namesto načrtovanih 9,4 znašala le 7,2 odstotka. Rast industrijske proizvodnje naj bi se z 12,5 odstotka zmanjšala na 7,5 odstotka, produktivnost dela pa s 4,3 na 2,6 odstotka.

Rast izvoza bodo z načrtovanih 8,7 odstotka povečali na 10,7, uvoz pa bo manjši za 4 odstotke. Za štiri odstotke bodo zmanjšali tudi obseg investicij. Do teh sprememb je prišlo zaradi najnovejših gospodarskih ukrepov, zaradi sprememb v resoluciji družbenega plana SFRJ in ker v prvem polletju na Kosovu niso povsem dosegli načrtovanih rezultatov, je v uvodnem govoru na skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine SAP Kosovo poudaril podpredsednik izvršnega sveta pokrajine Riza Sapundžiju.

Industrijska proizvodnja je v prvem polletju sicer nekoliko oživela, vendar manj kot so načrtovali. Še zlasti slabo je bilo v proizvodnji električne energije in premoga, ugodnejšo rast pa so zabeležili v barvni in črni metalurgiji, elektroindustriji, tekstilni, usnjarski in gumarski industriji. Izvoz je za 46 odstotkov večji od lanskega, zato pa je v uvozu opaziti neugodne tokove. Riza Sapundžiju je poudaril, da bo zastavljene cilje ekonomske stabilizacije moč doseči le z enotnim, doslednim in gospodarnim obnašanjem vseh družbenih subjektov.

Delegati so se soglasno zavzeli za odločen boj proti vsem slabostim v gospodarjenju in poudarili potrebo po večji proizvodnji, produktivnosti dela, po večjem dohodku in akumulaciji. Poudarili so tudi, da bodo morale inšpekcijske službe stopiti na prste vsem, ki špekulirajo s cenami nekaterih proizvodov.

SPREJEM

Sprejem ob francoskem državnem prazniku

LJUBLJANA, 15. julija – Ob nacionalnem prazniku Francije je generalni konzul v Zagrebu Jacques Guepratte s soprogo priredil v Klubu delegatov v Ljubljani sprejem, ki so se ga udeležili Tina Tomlje, predsednica zbora občin skupščine SRS, Jernej Jan, predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, Jože Smole, predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodna, ekonomska in politična vprašanja, Marjan Osolnik, član IS skupščine SRS, Bojan Lubej, predsednik komisije za mednarodno sodelovanje skupščine SRS ter drugi ugledni predstavniki družbenopolitičnega, kulturnega in gospodarskega življenja.

Vedno med najboljšimi

Tankisti iz enote Boška Ratkovića vsako leto dosegajo boljše rezultate – Tesni stiki z vrhniško mladino – Ponosni na svojo Jekleno pest

VRHNIKA, 15. julija – Tankisti iz enote Boška Ratkovića so že vrsto let med najboljšimi enotami v naši armadi, tako kot so bili njihovi predhodniki, borci I. tankovske brigade, med najboljšimi v NOV Jugoslavije. Svoj jutrišnji praznik, 16. julij, pa bodo v vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki proslavili še posebej slovesno. Z urjenjem bo namreč jutri začela nova generacija mladih, ki so pred dnevi prvič oblekli vojaško uniformo.

Tankisti bodo jutri praznovali že svoj 36. rojstni dan. 16. julija 1944 so namreč na ukaz tovariša Tita v Gravini v južni Italiji ustanovili I. tankovsko brigado NOVJ. »Brigada je ob ustanovitvi štela 1612 borcev, od tega jih je bilo več kot 100 v partizanih že od leta 1941, nekaj je bilo celo borcev I. proletarske brigade. Brigado so v glavnem sestavljali primorski Slovenci in Hrvati iz Istre,« pripoveduje starešina Boško Ratković, ki je med tankisti že skoraj dve desetletji.

Brigada je odigrala pomembno vlogo v osvoboditvi naše domovine. Sodelovala je v najtežjih operacijah in bojih. V sodelovanju z drugimi partizanskimi enotami so tankisti osvobodili Mostar, Šibenik, Skradin, Gospič, Otočac, najhuje pa je bilo prav gotovo pri osvobajanju Reke in Trsta, kjer je I. tankovska brigada odigrala nadvse pomembno vlogo. Iz Trsta so se tankisti nato čez Vršič podali še na Koroško. Brigada je bojno pot sklenila na Vrhniki, kjer so padlim borcem, teh je bilo blizu 180, postavili veličasten spomenik.

Enota, ki nadaljuje tradicije te slavne partizanske enote, dosega vsako leto boljše rezultate. Za svoje delo so vrhniški tankisti prejeli vrsto najvišjih priznanj, med njimi tudi pohvalo zveznega sekretarja za ljudsko obrambo. »Največ pozornosti posvečamo urjenju, ki je vsako leto sodobnejše. V vojašnici imamo moderne kabinete, poligone za urjenje, nov športni park, ki smo ga zgradili z lastnimi močmi. Tako smo bistveno pocenili urjenje. Z manjšimi sredstvi dosegamo vedno boljšo pripravljenost. Tako se tudi JLA uspešno vključuje v stabilizacijska prizadevanja vse družbe. Rezultati pa so zaradi dobre priprave v vojašnici potem v praksi, ko gremo s tanki na teren, še boljši,« pripoveduje starešina Atanas Predarski.

Precejšen delež vseh teh uspehov pa je treba pripisati tudi razgibanemu družbenopolitičnemu in kulturno-zabavnemu življenju v vrhniški vojašnici. V ZK so včlanjeni skorajda vsi starešine, od vojakov pa vsak šesti. Zelo aktivni so mladinci, v enoti pa deluje tudi sindikalna organizacija, ki jo sestavljajo Vrhničani in okoličani, ki so zaposleni v JLA. Vojaki redno izdajajo svoje glasilo Jeklena pest, ki so ga letos proglasili za najboljšega na ljubljanskem armadnem območju. Glasilo z enakim naslovom je v tej enoti izhajalo že med NOB, avtor naslovne strani pa je nekdanji borec I. tankovske brigade, akademski slikar Zlatko Prica. »Kulturno-zabavno življenje je v naši enoti zelo razgibano, saj smo na tem področju na ljubljanskem armadnem območju med najboljšimi, takoj za Mariborčani,« je povedal starešina Franjo Pataki.

BRANKO SOBAN

TANKISTI NE POZNAJO OVIR – Pripadniki oklepno-mehaniziranih enot naše armade dosegajo na urjenjih zavidljive rezultate. Med vajami je včasih treba premagati tudi vodne ovire. (Foto: dokumentacija Dela)

Čestitka tankistom za praznik

Pripadnikom oklepnih in mehaniziranih enot JLA je čestital Dušan Pekić

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Ob 16. juliju, dnevu oklepnih in mehaniziranih enot naših oboroženih sil, je generalpolkovnik Dušan Pekić, ki zastopa načelnika generalštaba JLA, poslal pripadnikom tega rodu JLA naslednjo čestitko:

»Letošnji praznik, dan tankistov, slavite brez vrhovnega komandanta oboroženih sil in predsednika republike, ljubljenega tovariša Tita, vendar vam mora njegovo veliko revolucionarno delo služiti kot trajen navdih in spodbuda za vztrajno delo v nadaljnjem vojaško-strokovnem usposabljanju, doseganju in razširjanju novega znanja.

Ker smo se zavezali, da bomo dosledno nadaljevali Titovo pot, je vaša trajna dolžnost, da dosežete še boljše rezultate na vseh področjih vojaško-strokovnega in ideološko-političnega usposabljanja in da še okrepite enotnost in moralno-politično trdnost naše armade.«

DELO

Glavni urednik ČGP Delo: JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«: BORIS DOLNIČAR

Pomočnika glavnega urednika: MIRO POČ, VLADO ŠLAMBERGER

Uredniki: BOGDAN NOVAK, FRANCI STRES (centralna redakcija), LOJZE JAVORNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), ANDREJ NOVAK (zunanja politika), JOŽE VOLFAND (kultura), MATIJA DERMASTIA (slovensko dopisništvo), MITJA MERŠOL (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VREČAR (sobotna priloga), TIT VIDMAR (književni listi), STANE IVANC (publicistika), BOŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (mentorstvo), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), META DOBNIKAR (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Ženske v boju za mir in napredek v svetu

Na drugi mednarodni konferenci žensk v Köbenhavnu je včeraj govorila voditeljica delegacije SFRJ Mila Djordjić – Uresničitev mehiških načel

KÖBENHAVN, 15. julija (Tanjug) – V svetu je danes dozorelo spoznanje, da je izboljšanje položaja in vloge žensk v razvoju mogoče uresničiti le v okviru splošnega boja za spremembo razmer in življenjskih kvalitet vseh ljudi. Boj za izboljšanje položaja žensk je zato eno od ključnih strateških vprašanj vsega sveta. Hkrati predstavlja sestavni del boja za demokratizacijo mednarodnih odnosov, vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve, varstvo svetovnega miru in uresničenje popolne nacionalne, politične in gospodarske neodvisnosti.

To je danes na konferenci desetletja (Združenih narodov) za ženske poudarila voditeljica jugoslovanske delegacije, namestnica predsednika zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno zaščito Mila Djordjić. Ko je govorila predstavnicam okoli 130 držav, je rekla, da mora konferenca poudariti in potrditi bistveni pomen načel, ki so jih formulirali v Mehiki, t.j. načel o povezovanju boja za napredek in kvalitativno spremembo položaja žensk s problemi splošnega svetovnega boja za razvoj, mir, enakopravnost in varnost.

Ko je jugoslovanska delegacija opozorila na dejstvo, da konferenca poteka v razmerah nevarnega povečanja napetosti, nasprotij in sporov v svetu, je voditeljica naše delegacije poudarila, da ozki in kratkoročni interesi odlagajo rešitev problemov, ki so si zelo podobni v razvitih in manj razvitih državah. Od rešitve teh problemov je odvisna prihodnost sveta in s tem tudi zagotovitev pogojev za življenje in napredek moških in žensk povsod, še zlasti pa v državah v razvoju in v najmanj razvitih državah.

Zelo lahko je ugotoviti, da so neugodna svetovna gibanja v zadnjih letih povzročila pospešeno slabšanje položaja žensk v mnogih delih sveta, v katerih okoli 70 odstotkov prebivalstva živi v množični revščini, lakoti, nepismenosti – skratka v pogojih splošne zaostalosti. Zlo usodo svojih ljudstev dele tudi ženske.

Če vemo, da je njihov položaj v okviru svetovnih razsežnosti še težji zaradi večkratne obremenjenosti in nepopolne usposobljenosti za sodobne dejavnosti v gospodarskih in na drugih področjih – potem je jasno, zakaj so v preteklih petih letih desetletja, posvečenega ženskam, rezultati nezadostni, in to kljub številnim ukrepom na nacionalnem področju.

Jugoslovanska delegacija zaradi tega opozarja, je rekla Mila Djordjić, na obveznost konference, da v skladu z mehiškimi odločitvami, kot tudi na osnovi potrjenih izkušenj razvoja v preteklem obdobju desetletja, močneje poudari medsebojno odvisnost političnega in gospodarskega razvoja in interesov žensk vseh držav sveta in se zavzame za odločnejše ukrepe, s katerimi naj bi dosegli uresničenje sprejetih ciljev nove mednarodne gospodarske ureditve kot predpogoja tudi za izboljšanje družbenega in gospodarskega položaja žensk in uresničenje dolgoročnih ciljev družbenoekonomskih sprememb na nacionalnem področju.

Voditeljica jugoslovanske delegacije je zatem opozorila na dejstvo, da razvite države v okviru drugega desetletja razvoja Združenih narodov niso izpolnile tisto, kar se je od njih upravičeno pričakovalo, in izrazila zaskrbljenost, ker so bila tudi v pripravah in pogovorih o določanju strategije za naslednje desetletje razvoja prisotna prizadevanja, da se v njen koncept vnesejo elementi ohranitve obstoječih odnosov.

Voditeljica jugoslovanske delegacije je potem govorila o jugoslovanskih izkušnjah, vlogi žensk v NOV in povojnem razvoju samoupravne socialistične in neuvrščene Jugoslavije, in ocenila, da so bili v naši državi doseženi zelo pomembni rezultati v boju za izboljšanje položaja žensk.

Delo kljub kolektivnemu dopustu

Crvena zastava bo ta mesec poslala na trg blizu 9000 vozil – Posebne brigade

KRAGUJEVAC, 15. julija (Tanjug) – Od 30. junija, ko so v Crveni zastavi zaradi kolektivnega dopusta ustavili proizvodne trakove, so na trg poslali 2.305 osebnih avtomobilov.

Med kolektivnim dopustom so posebne brigade delavcev kompletirale več kot 1500 vozil, ki so s trakov prišla brez nekaterih delov. Hkrati so sestavili okoli 900 vozil iz tako imenovanega dopolnilnega programa, v glavnem vozila iz SZ.

Do začetka redne proizvodnje 23. julija bodo sestavili še okoli 400 vozil. Tako bo na tovarniških dvoriščih ostalo le 50 avtomobilov, kar predstavlja najmanjše zaloge nekompletnih vozil v zadnjih letih. V šestih delovnih dneh v juliju bodo izdelali 7.500 vozil, tako da bo Crvena zastava julija poslala na trg okoli 9000 vozil.

Pogoji za pogajanja o orožju na stari celini

Moskva pojasnjuje tretjo inačico predloga o morebitnih pogajanjih z Zahodom – Pravda zavrača neverodostojne razlage sovjetskih predlogov

MOSKVA, 15. julija (Tanjug) – Sovjetska zveza je danes jasno povedala, da se morebitna pogajanja o jedrskih raketah srednjega dosega v Evropi ne morejo omejiti le na sovjetsko orožje, temveč prihaja v poštev le to, da se bodo pogajali o vseh ameriških potencialih s takšnimi cilji na evropski celini. S tem pojasnilom je odgovorila na tiste razlage na Zahodu, o katerih v Moskvi menijo, da niso verodostojne.

Po redakcijskem članku v Pravdi se spuščajo v zahodnih interpretacijah novega sovjetskega predloga za začetek raketnih pogajanj, ki so ga pred dvema tednoma predstavili kanclerju Schmidtu v Moskvi, tako daleč, da trdijo, kot da se je Sovjetska zveza že sprijaznila z lanskim sklepom NATO o postavitvi novih ameriških raket v Evropi in da je Moskva pripravljena na pogajanja le o sovjetskih raketah srednjega dosega. V Pravdi piše, da ni nič bolj daleč od resnice, kot so take trditve.

Najnovejša sovjetska ponudba je tako tretja inačica predloga. Lansko jesen pred sklepom NATO o namestitvi novih raket v Evropi je Sovjetska zveza objavila, da je pripravljena zmanjšati količino takih sredstev, če v zahodni Evropi ne bodo postavili novih ameriških raket srednjega dosega. V Moskvi tudi zdaj poudarjajo, da je to najboljši način.

Sovjetska zveza je ponudila tudi drugo inačico: o raketah srednjega dosega naj bi se ne pogajali posebej, temveč v okviru pogajanj o omejevanju ofenzivnega strateškega orožja, ki bi pa prišla v poštev le po ratifikaciji drugega sovjetsko–ameriškega sporazuma o še nevarnejšem jedrskem orožju, ki je znan kot SALT 2. Ratifikacija tega dokumenta, ki sta ga junija lani na Dunaju podpisala Leonid Brežnjev in Jimmy Carter, pa je bila v Washingtonu odložena, ko so sovjetski vojaki vdrli v Afganistan, tako da zdaj še nihče niti ne ve, kdaj naj bi se začela nova pogajanja o SALT.

V novem sovjetskem predlogu je natančno zahtevano in danes to poudarja tudi Pravda, da je treba med pogajanji o omejevanju raketnega orožja srednjega dosega »hkrati in v organski povezavi« obravnavati tudi vprašanja, ki zadevajo ameriško orožje, ki je že v Evropi: v letalskih oporiščih, na bombnikih, na letalonosilkah in na podmornicah. Nelogičen del tega predloga pa je pogoj, da bi se morebiti začeli dogovarjati šele takrat, ko bo začel veljati SALT–2. Pravda poudarja: »Sovjetska zveza ne more in niti ne namerava zamižati pred dejstvom, da je v Evropi in v njeni bližini že velik del ameriških jedrskih sredstev, ki ogrožajo prizadeto ozemlje Z[illegible] in njenih zaveznic.« Seveda so v Moskvi vedno upoštevali to dejstvo in čeprav tega niso nikoli poudarjali, so to orožje upoštevali tudi pri vseh sovjetskih pobudah, ki zadevajo pogajanja o raketah s srednjim dosegom. Zato je v omenjenem članku poudarjeno, da bi bilo naivno misliti, da bo Sovjetska zveza ravnala zdaj drugače. Za Sovjetsko zvezo tako veljajo še vse tri inačice, zadnjo so sprožili zato, da bi »presekali vozel«.

Ni še zanesljivo znano, ali je tako rezilo dovolj močno za tako velik vozel. V Moskvi še niso nepotrpežljivi, ker z Zahoda še ni popolnejših uradnih odgovorov. Vendar na to, da še ni ustreznega odgovora, zadnje dni opozarjajo predvsem zato, da bi tega tam ne pozabili, kajti Pravda zahteva »praktična dejanja«, ki bodo pokazala, ali je druga stran pripravljena te probleme reševati »na konstruktivni podlagi«.

Ogenj se bliža Moskvi

Na olimpijske igre je prišlo že okrog 70 reprezentanc in 3000 tujih turistov – Jambori za zastave so še prazni – Ostri varnostni ukrepi

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 15. julija – Olimpijski ogenj je sinoči že prišel na ozemlje ruske federacije. Do začetka olimpijskih iger so še štirje dnevi. Olimpijska vas se počasi polni, saj je prispelo že okrog 70 državnih reprezentanc.

Toda jambori v olimpijski vasi, na katerih naj bi bile obešene nacionalne zastave sodelujočih dežel, so še prazni. Vsaka delegacija obesi svojo državno zastavo pač na balkon stavbe, v kateri stanuje, in je to povsem njena stvar. Nekatere ekipe, kot na primer naša, in še številne druge, so zastave obesile, druge jih pač niso. Prav danes je sestanek, na katerem naj bi odločili tudi o tem, kako bo z zastavami. Problem je namreč v tem, da so nekatere države odločile, da ne bodo tekmovale pod svojimi državnimi zastavami, ampak pod olimpijsko.

V Moskvo je doslej prišlo že več kot 3000 tujih turistov. Varnostni ukrepi so strogi in ukrenili so vse, da ne pride do kakega presenečenja, kaj šele do česa takega, kot so doživeli na olimpijskih igrah v Münchnu leta 1972. Zlasti ostra je kontrola pri vratih v javna poslopja. Vsakega obiskovalca tiskovnega centra, na primer, pregledajo tako, kot sicer pregledujejo potnike na letališčih.

Sovjetskaja Rossija je objavila dolg članek, v katerem opisuje »protiolimpijsko dejavnost nasprotnikov detanta«. Po pisanju tega časnika gre za dejavnost specialnih služb natovskih dežel, naperjeno proti moskovskim olimpijskim igram. Pisec članka trdi, da je CIA organizirala posvetovanje kolovodij protisovjetskih organizacij v ZDA, Kanadi in še celi vrsti drugih držav zahodne Evrope. Izbrala je celo vrsto ljudi, ki naj bi prišli v Moskvo kot turisti – toda s posebnimi diverzantskimi nalogami. Inštruktorji CIA so jih, kot piše Sovjetskaja Rossija, še posebej izurili na »protiolimpijskih tečajih« v zahodni Evropi – v britanskih grofijah Derbyshire in Lancashire, v ZRN pa v mestu Königsstein (Bischofsstrasse 3 D st. 624).

Potemtakem seveda ni čudno, da so v Moskvi tako poostrili varnostne ukrepe. Olimpijskega ozračja v Moskvi pa zato ni nič manj. Na desetine tisoč ljudi so izšolali na posebnih tečajih, da bi bili olimpijski gostje čim bolje postreženi in da bi vse službe brezhibno delovale. Zlasti so poskrbeli za novinarsko delo, in kolegi pripovedujejo, da tako ugodnih pogojev za delo doslej še ni bilo na nobenih olimpijskih igrah. Po mestu so tudi že razmestili na stotine avtomatov za pijače, ki so zdaj sicer še zaprti. Med igrami torej nihče ne bo žejen.

Ali bodo zaradi tega, ker na tej olimpiadi ne bo športnikov iz nekaterih športnih velesil, igre kaj izgubile na privlačnosti, je vprašanje, na katerega je sodelavcu sovjetske agencije APN odgovoril prvi namestnik predsednika organizacijskega komiteja Vladimir Popov. Po njegovem mnenju je škoda res povzročena, toda to je škoda za celotno mednarodno olimpijsko gibanje in za univerzalnost tega gibanja. Zdaj je že 146 dežel članic tega gibanja in so »novinci« vnesli vanj novi duh, ki se ne podreja ameriškemu diktatu, je dejal Popov. Popov navaja tudi druge podatke: od 20 dežel, ki so v Montrealu nabrale največ kolajn, jih v Moskvi sodeluje 16. V Montrealu so podelili skupaj 198 zlatih kolajn, med njimi so si 144 kolajn priborile dežele, ki zdaj sodelujejo v Moskvi. »Številke so same zase dovolj zgovorne,« je dejal Popov.

● V Moskvi je že povsem olimpijsko razpoloženje. Po mestu sicer zdaj, ko se igre še niso začele, ni zastav, toda so transparenti, s katerimi pozdravlja Moskva olimpijske goste. Opazni so zlasti številni znaki, ki kažejo, kako je mogoče priti do raznih štadionov, do hotelov, gostišč, za olimpijska vozila so določili posebne cestne pasove, po katerih krožijo taksiji z olimpijskimi prometnimi tablicami. Tudi nekatere bencinske črpalke so rezervirali samo za olimpijska vozila – na veliko razočaranje Moskovčanov, ki so se na njih doslej redno oskrbovali z bencinom in morajo zdaj ponj drugam.

»V Moskvi bo gorel olimpijski ogenj, bodo olimpijska tekmovanja, prevladoval bo olimpijski duh – duh hladne vojne pa bo ostal v Washingtonu,« je zapisal komentator APN.

VLADO JARC

S TELEPRINTERJA

Pogovori Nujoma z Babićem

LUANDA, 15. julija (Tanjug) – Predsednik namibijskega osvobodilnega gibanja SWAPO Sam Nujoma se je danes sestal z jugoslovanskim veleposlanikom v Angoli Dimitrijem Babićem in se z njim pogovarjal o najnovejšem razvoju vojaškega in političnega položaja v Namibiji po nedavnem napadu južnoafriških rasističnih čet na jugu Angole.

Preprečili atentat na izraelskega ministra

TEL AVIV, 15. julija (UPI) – Izraelske varnostne sile so preprečile atentat na izraelskega kmetijskega ministra Ariela Šarona. Kot so sporočili v Tel Avivu, so atentat pripravljali štirje Palestinci z območja Gaze, katere so prijeli. Ariel Šaron je znan kot najbolj ognjevit zastopnik židovskega naseljevanja zasedenih arabskih ozemelj.

Začasno zaprte iranske meje

TEHERAN, 15. julija – Kot poročajo tuje časopisne agencije, je iranski državni radio objavil, da so od nocoj naprej za teden dni zaprte vse iranske meje. Iranski radio pravi, da so meje zaprte zato, da bi onemogočili pobeg ljudi, ki so vmešani v vojaško zaroto, katere cilj je bil državni udar.

Tehnološko sodelovanje med Indonezijo in ZRN

BONN,15. julija (Antara) – Indonezija in Zvezna republika Nemčija sta sklenili sporazum o razvoju sodelovanja na področju raziskav in tehnologije. Namen tega sodelovanja je, da bi pospešili gospodarski razvoj Indonezije. Sporazum so sklenili v Bonnu, ko je ZRN obiskal indonezijski državni minister za raziskave in tehnologijo J. B. Habibi, ki se je z zahodnonemškim ministrom Volkerjem Haufom pogovarjal tudi o sodelovanju na področju letalske industrije in ladjedelništva ter o uporabi ustrezne tehnologije pri razvoju virov energije, iz katerih bi lahko nadomestili nafto.

Nova alžirska vlada

ALŽIR, 15. julija (Tanjug) – V Alžiru so pozno ponoči objavili sestavo nove alžirske vlade, v kateri pa ni bistvenih sprememb. Predsednik vlade je še naprej Mohamed Abdelgani. Na ključnih ministrskih položajih so prav tako ostali isti ljudje. Ustanovili pa so več državnih sekretariatov, med njimi sekretariat za zunanjo trgovino, za kulturo, za ljudsko umetnost in druge. Po ukazu predsednika Alžirije Šadlija Bendždedida je prišlo do novih imenovanj v obrambnem ministrstvu, ustanovili pa so tudi generalštab alžirske ljudske armade, ki doslej ni obstojal.

Ubili so turškega poslanca

ANKARA, 15. julija – Istanbulskega poslanca, ki predstavlja turško republikansko narodno stranko, Abdurahmana Koksaloglaja, so nocoj ubili v njegovi pisarni v središču Istanbula. Domnevajo, da so ga ubili pripadniki skrajne desnice.

Žrtve političnega nasilja v Turčiji

ANKARA, 15. julija (UPI) – Turški minister za notranje zadeve Mustafa Gulcigil je sporočil, da je val političnega nasilja v Turčiji v zadnjih devetih mesecih zahteval več kot 1400 človeških življenj. Navedel je, da so od novembra lani zabeležili 1188 političnih incidentov in da v Turčiji deluje 30 terorističnih incidentov in da v Turčiji deluje 30 terorističnih organizacij, v katere je vključeno več kot 10.000 ljudi.

Ekstremisti v Gvatemali ne mirujejo

GVATEMALA, 15. julija (Reuter) – V valu političnega nasilja, ki v Gvatemali že mesece ne jenjuje, je bilo danes ubitih 13 oseb, med njimi tudi policijski oficir in njegovi trije telesni stražarji. Po sporočilu gvatemalske policije je bilo 11 oseb ubitih v gvatemalskem glavnem mestu, neznanci pa so v provinci Quetzaltenago ubili univerzitetnega profesorja in njegovo ženo. V spopadih med levičarji in desničarskimi ekstremisti je bilo v zadnjih mesecih ubitih več sto ljudi.

Politična kriza v Hondurasu

CIUDAD MEXICO, 15. julija (Tanjug) – Hondurasu grozi nova politična kriza zaradi napovedi liberalne stranke, da ne bo sodelovala v začasni vladi, če vladajoče oborožene sile in desničarska nacionalna stranka ne priznajo zmage liberalne stranke na aprilskih volitvah in ji ne dajo odgovarjajoče število mest v kabinetu.

Letalski promet med Ankaro in Atenami

ATENE, 15. julija (Tanjug) – S pristankom prvega letala turške državne letalske družbe na atensko mednarodno letališče, so včeraj obnovili redni letalski promet med Ankaro in Atenami. Letalski promet med tema dvema prestolnicama so prekinili leta 1974, ko je Grčija, zaradi turške invazije na Ciper, razglasila egejsko območje za nevarno in prepovedala vse civilne polete preko tega območja.

Glavni nalogi etiopske revolucije

ADIS ABEBA, 15. julija (Tanjug) – Poleg stalne kampanje za povečanje proizvodnje hrane v oddaljenih krajih Eritreje in Ogadena, sta politizacija in opismenjevanje prebivalstva glavni nalogi etiopske revolucije. Po nedavnem prvem kongresu komisije za izobraževanja etiopske partije, prirejajo širom države seminarje, na katerih pojasnjujejo vsem, posebno pa kadrom, cilje in naloge komisije. Etiopski tednik »Jezareitu Etiopia«, ki izhaja v amharskem jeziku, piše, da je komisiji poverjena zgodovinska odgovornost, da razširja marksistično-leninistično filozofijo med ljudskimi množicami in naloga, da utira pot ustvarjanju avantgardne partije.

Belgijski kralj na zdravljenju

BRUSELJ, 15. julija – Belgijskega kralja Baudcina so danes prenesli iz kraljevske palače v bolnišnico zaradi »krajše zdravniške preiskave«. Tiskovna agencija UPI, ki se sklicuje na zdravniške kroge, poroča, da ima belgijski kralj težave s krvnim obtokom

Ciper podražil naftne derivate

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Danes so na Cipru podražili bencin, dizelsko gorivo, parafin, mazut, asfalt in tekoči plin. Nova cena super bencina je 1370 funtov za galono (prej 1170 funtov). Preračunano v dinarje, stane liter super bencina na Cipru 24,5 dinarja. Z današnjo podražitvijo je bencin na Cipru dražji za 100 odstotkov v primerjavi z lanskim julijem, prvič pa je dražji kot v Grčiji.

Stavka španskih pristaniških delavcev

MADRID, 15. julija (Reuter) – Stavka okoli 5000 pristaniških delavcev je skoraj onemogočila deset največjih španskih pristanišč, med njimi Barcelono, Bilbao, San Sebastian, Sevillo in Amerio. Pristaniški delavci, ki so bili pripravljeni v nekaterih pristaniščih raztovoriti manjše količine hitro pokvarljivega blaga, so po izjalovljenih pogajanjih med predstavniki sindikatov in delodajalci – da bi zvišali plače in izboljšali delovne možnosti – začeli stavko.

Japonske cevi za Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 15. julija (UPI) – Japonska bo poslala Sovjetski zvezi cevi širokega premera, namenjene za plinovod, po katerem bo tekel sovjetski zemeljski plin. Tako poroča agencija TASS. Pravkar podpisani sporazum predvideva, da bodo do marca 1981 dobavili 750.000 ton takih cevi, ki bodo rabile za povezavo sibirskih plinskih ležišč z evropskim delom ZSSR. Po plinovodu bodo dobavljali sovjetski zemeljski plin tudi zahodni Evropi.

Iraška brezobrestna posojila

BAGDAD, 15. julija (Reuter) – Irak je odobril dolgoročna brezobrestna posojila Vietnamu in Pakistanu. Vietnam je dobil 605 milijonov dolarjev, Pakistan pa 19,5 milijona dolarjev, poroča iraška časopisna agencija INA. S posojilom naj bi krili višje cene surove nafte v drugi polovici lanskega leta. Sporazumi o posojilih sodijo v poseben program o pomoči državam v razvoju.

V Egiptu odkriili naftna nahajališča

KAIRO, 15. julija (Tanjug) – Na območju Sueškega zaliva so pravkar odkrili tri nova naftna polja z bogatimi naftnimi ležišči. Prvo polje je oddaljeno od Sueškega zaliva približno 2 kilometra; prvi poskusi so pokazali, da bodo lahko načrpali več kot 8000 sodov nafte na dan. Drugi dve naftni polji ležita sredi zaliva in bosta najbrž dajali všako po približno 3000 sodov nafte na dan. Vsa tri polja pa imajo tudi velike rezerve naravnega plina.

Večja pomoč ZRN državam v razvoju

BONN, 15. julija (Reuter) – Zahodnonemška vlada je obljubila, da bo v osemdesetih letih močno povečala pomoč državam v razvoju, oziroma je sprejela cilj OZN, da bi 0,7 odstotka bruto nacionalnega proizvoda industrijskih držav namenili za pomoč državam v razvoju. V novo sprejetem planu o pomoči so poudarili, da morajo vse države omejiti izdatke za oboroževanje. Sredstva, ki bi jih tako prihranili, naj bi predvsem uporabili za pospešitev razvoja, meni zahodnonemška vlada.

Prepričevanje sosedov za dialog s Karmalom

Pakistanski zunanji minister Šahi v Indiji – Indijci poskušajo prepričati sosede za dialog s Karmalom

NEW DELHI, 15. julija (Tanjug) – Pakistanski zunanji minister Aga Šahi je danes prispel na tridnevni obisk v Indijo, kjer se bo pogovarjal o položaju na tem območju in o odnosih med obema sosedoma. V izjavi na letališču je izrazil upanje, da bo imel z indijskim zunanjim ministrom Narasimom Raom koristno izmenjavo mnenj o »daljnosežnih posledicah kritičnih dogodkov na tem območju«.

Uradni krogi v New Delhiju pravijo, da bodo skušali na teh pogovorih prepričati Pakistan o potrebi, da naveže dialog z vlado Babraka Karmala v Kabulu. Pakistan je proti neposrednemu dialogu, češ da bi s tem samo priznal zakonitost Babrakovega režima, vzpostavljenega po vdoru sovjetskih čet v Afganistan. Islamabad se v skladu s sklepom zadnje islamske konference zavzema za pogovore, ki bi jih imel tričlanski odbor konference tako z Babrakom Karmalom kakor tudi s sovjetskim vodstvom.

V New Delhiju pripisujejo obisku Age Šahija izreden pomen. Indija bi namreč rada izkoristila to priložnost, da pripravi svojega soseda do tega, da bi začel pogovore s Karmalom. Uradno pojasnjujejo, da je »važno navezati pogovore«, da bi utrli pot k popuščanju napetosti na tem območju.

Aga Šahi se bo pogovarjal tudi s premierko Indiro Gandhi, ki je imela pred prihodom pakistanskega ministra posebne posvete z najbližnjimi sodelavci iz zunanjega ministrstva.

Indijsko-pakistanski pogovori se bodo nanašali tudi na odnose med obema sosedama, ki se po afganistanskih dogodkih niso več tako ugodno razvijali, oziroma na različna stališča obeh držav glede afganistanske krize.

Sožalna brzojavka podpredsedniku Bocvane

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je poslal podpredsedniku republike Bocvane dr. Quete K. J. Masiri brzojavko sledeče vsebine:

»Z globoko žalostjo smo zvedeli za smrt predsednika republike Bocvane Serece Khame, vidnega voditelja svobodne Afrike. Njegov odhod je velika izguba za prijateljsko ljudstvo Bocvane in vse narode afriškega juga, ki se borę za svobodo, neodvisnost in enakopravnost kot tudi za gibanje neuvrščenosti, ki mu je bil Serece Khama privržen in v katerega izvirna načela je globoko veroval.

V teh trenutkih žalosti pošiljam ljudstvu republike Bocvane, vladi in vam osebno v imenu jugoslovanskih narodov, predsedstva SFR Jugoslavije in v svojem osebnem imenu izraze najiskrenejšega sožalja. Prosim vas, bodite pri družini predsednika Serece Khama tolmač našega prijateljskega sočustvovanja.«

Ubiparip sprejel Rodionova

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Podpredsednik ZIS Gojko Ubiparip je danes sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika ZSSR v Jugoslaviji Nikolaja Rodionova. V razgovoru sta obravnavala nekatera vprašanja nadaljnje krepitve gospodarskega sodelovanja med državama.

Pretoria ropa uran

Enotedenska preiskava OZN – Priče in strokovnjaki trdijo, da ima Južna Afrika jedrsko orožje in da je že opravila prve jedrske poskuse

NEW YORK, 15. julija (Tanjug) – Podani so nedvoumni dokazi, da rasistični režim Južnoafriške republike, nekatere večnacionalne družbe in večje število razvitih zahodnih držav nezakonito izkoriščajo uran iz Namibije za razne namene. To je pokazala enotedenska preiskava v OZN, na pobudo in pod okriljem sveta Združenih narodov za Namibijo.

Pred posebno preiskovalno komisijo je govorilo več prič in strokovnjakov, ki so prišli na dan s konkretnimi podatki in dokazi o očitnem kršenju tako imenovanega »dekreta št. 1«, ki ga je izdal svet OZN za Namibijo. Ta dekret kakor tudi vrsta resolucij organov OZN namreč izrecno prepoveduje »vsaki osebi, družbi ali korporaciji«, da kakorkoli izkorišča naravno bogastvo Namibije zunaj njenih meja.

V sklepni besedi je predsednik komisije, gvajanski predstavnik Noel Sinclair, poudaril, da ima svet OZN za Namibijo enake pravice, kar se tiče gospodarskih, socialnih in političnih interesov namibijskega ljudstva, kot jih ima vsaka vlada na svojem ozemlju.

Pričanja so pokazala, da so kršitve temeljnih pravic namibijskega ljudstva, prav tako pa tudi prerogativ sveta za Namibijo, postale vsakdanja praksa in da v tem še posebej prednjači rasistična Južna Afrika.

Pred komisijo za preiskavo o zlorabah urana iz Namibije se je zvrstilo več kot 20 prič in strokovnjakov, ki so nedvoumno dokazali, da rasistični režim v Pretoriji vedno bolj postaja neposredna atomska grožnja. Priče so vedele povedati, da rasistični režim že ima jedrsko orožje in da je celo že opravil prve jedrske poskuse. Posebej so ugotovili, da se režim v Južni Afriki vedno tesneje povezuje z vladajočimi krogi v Izraelu, s katerim si skupaj prizadeva priti do jedrskega orožja.

Donald Morton, tudi sam iz Južne Afrike, je kot priča povedal, da rasistični režim v Pretoriji nezakonito izkorišča uran iz Namibije in s tem postaja čedalje večja jedrska nevarnost za vse sosede v Afriki, pa tudi za širši svet. Zdi se, je rekel, kot da vodilne zahodne države »zadnjih deset let kar tekmujejo, katera bo bolj pomagala Južni Afriki postati jedrska sila«. Na prvem mestu je omenil ZDA, za katerimi pa nista daleč tudi Zvezna republika Nemčija in Francija.

Ugledna priča Sean McBride, znani nobelovec in bivši komisar OZN za Namibijo, je dokumentirano prikazal, kdo vse ropa in zlorablja naravno bogastvo Namibije, posebno uran. Naštel je skoraj vse najrazvitejše zahodne države, vštevši ZDA in Japonsko. »Vlade teh držav je treba imeti v celoti odgovorne za stvari, o katerih tukaj razpravljamo,« je poudaril McBride.

Večina prič je enako opozorila na to, da Južna Afrika in razvite države »ropajo namibijski uran«, kar je toliko kot »genocid nad namibijskim ljudstvom«.

Poleg vrste nedvoumnih dokazov za vse te ugotovitve so sklenili predložiti obsežno poročilo o preiskavi svetu OZN za Namibijo.

Moskva že nared za začetek OI

Tiskovna konferenca Ignatija Novikova – SZ bo sodelovala na igrah v Los Angelesu

MOSKVA, 15. julija (Tanjug) – Podpredsednik sovjetske vlade in predsednik organizacijskega komiteja moskovskih OI Ignatij Novikov je danes na tiskovni konferenci izjavil, da so Moskva, Leningrad, Kijev, Minsk in Jallinn popolnoma pripravljeni za začetek olimpijskih iger. Rekel je, da je v teh mestih zgrajenih ali obnovljenih okoli sto športnih objektov, in poudaril, da to omogoča, da bodo igre potekale »na visoki organizacijski, tehnični in tekmovalni ravni«.

Novikov je potrdil, da bodo sovjetski športniki – ne glede na to, da Američani niso prišli na moskovsko olimpiado – sodelovali na olimpijskih igrah v Los Angelesu, ki bodo leta 1984. »Z veseljem bomo sodelovali – če bomo povabljeni,« je rekel. Podpredsednik sovjetske vlade je dodal, da se bodo teh olimpijskih iger udeležili le v primeru, če država gostiteljica ne bo kršila pravil MOK in olimpijsko listino

Največ bodo dajale ladjedelnice

Ladjedelništvo ima pomemben delež pri razvoju hrvaškega gospodarstva

ZAGREB, 15. julija (Tanjug) – Analiza možnosti razvoja posameznih gospodarskih panog na Hrvaškem kaže, da v prihodnjem srednjeročnem obdobju v tej republiki lahko pričakujejo 4,7-odstotno rast družbenega proizvoda.

Tej analizi so posvetili največ pozornosti v današnjem nadaljevanju posvetovanja o osnovah razvojne politike na Hrvaškem, na katerem sodeluje več kot tristo gospodarstvenikov, bančnikov, znanstvenikov in družbenopolitičnih delavcev.

Pri tem bo v ospredju ladjedelništvo, ki bo ob že sprejetih poslih in ob konjunkturi, ki v tej panogi vlada na svetovnem tržišču, v obdobju od 1981. do 1985. izvozilo za 55 milijard dinarjev ladij.

V novem srednjeročnem obdobju pa imajo velike razvojne možnosti tudi hrvaški izdelovalci pohištva in izdelovalci energetske opreme.

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

OD VSEPOVSOD

Ameriški električni avtomobil

DETROIT, 15. julija (Reuter) – General Motors je objavil načrte, ki predvidevajo, da bodo do leta 1984 začeli izdelovati električni avtomobil. Po besedah predsednika te družbe se nadejajo, da bodo do leta 1984 pripravili model avtomobila, ki ga bo gnal akumulator s cinkovim in niklovim oksidom. »Ne vem, ali nam bo uspelo, vendar je za zdaj to naš cilj,« je dejal predsednik.

Potresa na Kermadekovem otočju in v Grčiji

GOLDEN, ATENE, 15. julija (UPI, Reuter) – Znanstveniki z ameriškega inštituta za geološka raziskovanja so zabeležili potres z močjo 6,5 stopnje po Richterjevi lestvici na Karmadekovem otočju severovzhodno od Nove Zelandije. Epicenter potresa je bil 800 kilometrov severovzhodno od glavnega mesta Nove Zelandije Aucklanda. Za zdaj ni poročil o morebitnih žrtvah in materialni škodi.

Iz Aten pa je tiskovna agencija AP sporočila, da je seizmološki zavod v Atenah danes zabeležil potres v Vzhodni Grčiji. Epicenter potresa, ki je imel moč 4,8 stopnje po Richterjevi lestvici, je bil 150 kilometrov severozahodno od Aten. Po prvih poročilih v tem področju ni ranjenih.

Žrtve prometa v Švici

BERN, 15. julija (AP) – V prometnih nesrečah je na švicarskih avtomobilskih cestah lani izgubilo življenje 1268 ljudi; tako so uradno objavili v Bernu. V tem času je bilo v prometnih nesrečah ranjenih 32.500 ljudi.

Ukradene srečke za kup pezet

LERIDA, 15. julija (AP) – Skupina španskih prostitutk je doživela veliko razočaranje, ko jim državna loterija ni hotela izplačati 6,5 milijona pezet (okrog 2,540.000 novih din), za katere so trdile, da so jih prigrale pri zadnjem žrebanju. Ko so prinesle zmagovalno srečko, ki so jo »skupaj kupile v neki trafiki«, so jim uslužbenci loterije to srečko odvzeli, ker je pripadala nekemu Ramonu Camatsu, ki je policiji dokazal, da je bila srečka ukradena iz njegovega avtomobila nekaj ur pred žrebanjem.

Požar v domu ostarelih

MISSISSAUGA, 15. julija (UPI) – V požaru, ki je danes zajel tretje nadstropje doma ostarelih v Mississaugi v zvezni državi Ontario, je umrlo 21 ljudi. Predstavnik lokalnih oblasti je izjavil, da število žrtev še ni dokončno in da se boje, da je umrlih še več. Večina umrlih se je zadušila z gostim dimom, pri gašenju požara pa se je ranilo tudi sedem gasilcev. Za zdaj še niso ugotovili vzrokov požara, ki je izbruhnil v tretjem nadstropju stavbe; takrat je bilo v tem nadstropju 85 ljudi.

Kitajski policisti nosijo orožje

PEKING, 15. julija (Tanjug) – Kitajski policisti od danes nosijo palice, prvikrat od ustanovitve LR Kitajske. Nov odlok, ki se nanaša na uporabo orožja, kadar policist opravlja svoje dolžnosti, so objavili v današnjem kitajskem tisku. Možje postave bodo uporabljali strelno orožje (pištole), palice in piščalke, s katerimi bodo poklicali na pomoč svoje kolege, pripadnike vojske ali državljane. V obrazložitvi navodil je rečeno, da je treba uporabljati orožje pri vzdrževanju javnega reda, varovanju življenj državljanov in čuvarjev javnega reda, zaščiti državne in zasebne lastnine itd.

Eksplodiral rezervoar za nafto v kemični tovarni

KÖBENHAVN, 15. julija – Pet delavcev kemične tovarne Soyabeen Destillery v Köbenhavnu je izgubilo življenje v požaru, do katerega je prišlo po eksploziji rezervoarja za nafto. Kaj je zgodaj davi povzročilo eksplozijo, še ni znano. Ranjenih je bilo 22 oseb, eksplozija pa je popolnoma uničila nekatere dele tovarniških stavb, poškodovala pa je tudi več okoliških hiš v pristanišču danske prestolnice. (Telefoto: UPI)

Tihotapci poklicali policijo na pomoč

HALIFAX, 15. julija (Reuter) – Kanadska policija je na barki pred obalami Nove Škotske zaplenila štiri tone hašiša. Prijeli so posadko, štiri Amerikance in enega Portugalca. Tihotapce so prijeli zaradi nemirnega morja, saj so bili le-ti primorani poslati kanadski obalni straži klice na pomoč. Policija ceni, da je vrednost zaplenjenega hašiša več kot 14 milijonov dolarjev (333,2 milijona novih din).

Zaposleni ciprski gasilci

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Ciper je z julijem stopil v svojo vrelo letno sezono, ki prinaša hude neprilike, od pomanjkanja vode pa do strašne vročine, ki doseže tudi 42 stopinj v senci. V takšnih prilikah imajo največ dela gasilci, ki se komajda uspejo odzvati vsem klicem na pomoč. Samo v prvem tednu julija so morali 80-krat hiteti k požarom, razen tega pa so 13-krat reševali ljudi iz pokvarjenih dvigal, 7-krat so pozabljivim državljanom pomagali odklepati stanovanja itd.

VLADO ŠLAMBERGER

Police ne bodo več prazne – a zakaj so sploh bile?

Devizne dinarje za uvoz surovin, ki naj naredijo konec pomanjkanju zdravil in pralnih praškov, so v Sloveniji kar naenkrat našli. Kuže, da bo dolgotrajne krize, kroničnega pomanjkanja, ki je doseglo vrhunec v zadnjem mesecu, kmalu konec.

Podobne razveseljive novice prihajajo tudi iz drugih republik. V Bosni in Hercegovini zagotavljajo, da življenjskih potrebščin ne bo več manjkalo, izvršni svet sabora Hrvaške je odobril 50 milijonov dolarjev za uvoz surovin, s katerimi naj bi omogočili redno preskrbo trga, srbski izvršni svet je povišal ceno pralnih praškov, saj je jasno, da ima potrošnik več od dražjega praška kot od cenejšega, katerega pa ne more kupiti. Znani so tudi ukrepi ZIS, ki naj odpravijo težave v preskrbi.

Odprto pa ostaja vprašanje, ali je bila kriza sploh nujna, je bilo res treba čakati tako dolgo?

Lahko je biti general po končani bitki, pravijo. In bitka za normalno preskrbo trga je zdaj, vse kaže, dobljena. Kaj pa so generali delali prej? Nelogično je, če se ustavimo pri zdravilih, da je zdravstvo že tri mesece črpalo železno rezervo, signal za preplah pa je bil dan pravzaprav šele, ko je tudi zalog za najhujše čase zmanjkalo, ko v nekaterih bolnišnicah ni bilo mogoče več operirati. In šele v takšnem kritičnem položaju se je posrečil dogovor, da imajo pri uvozu prednost surovine za izdelovanje najnujnejših zdravil (za 44 milijonov dolarjev). Tudi slovenski izvršni svet je ugotovil 10. julija nenormalen položaj v preskrbi z zdravili, odobril dodatne devizne dinarje za intervencijski uvoz nekaterih zdravil in zadolžil svoje komiteje, da pripravijo dogovor o združevanju efektivnih deviz za potrebe zdravstva .

Če gremo na drugo, manj življenjsko nevarno, pa vseeno življenjsko vprašanje – pomanjkanje pralnih praškov. Že pol leta je bilo vsem znano, da so cene zanje neustrezne, saj so se podražile surovine, energija, povišali osebni dohodki delavcev, zaposlenih v tej industriji. Pa je vendarle bilo treba pol leta, da so se našle devize za uvoz surovin in 10. julija je slovenski izvršni svet sprejel sklep, da bo razpoložljiva devizna sredstva usmerjal v uvoz tistih izdelkov, ki jih v široki potrošnji najbolj manjka.

Ob objektivnih težavah in okoliščinah, ki so tudi prispevale svoj delež h gospodarskim težavam v naši republiki in državi (dovolj bo samo omeniti inflacijo v svetovnih gospodarskih razmerah, vsako leto dražjo energijo, premoč razvitega Severa nad nerazvitim Jugom in vse posledice, ki izhajajo iz tega), ne moremo mimo subjektivnih slabosti. Ali, bolje rečeno, če bi vsak na svojem delovnem mestu in v svoji funkciji naredil tisto, kar more in mora, ob polni osebni odgovornosti, bi bilo nedvomno težav manj, pa tudi občasnih – in nekaterih kroničnih – kriz v pomanjkljivi preskrbi tržišča.

Nekateri skušajo z obrambnih pozicij zagovarjati tezo, češ, kadrovske spremembe v takih primerih ne pomagajo, ne bo dovolj pralnih praškov ali zdravil, če bomo zamenjali dva, tri ljudi na odgovornih mestih. Take ljudi praksa sama demantira, saj je Zveza komunistov Slovenije še problem odgovornosti, učinkovitosti in kadrovske primernosti za izvršilne naloge postavila kot pomembno družbeno vprašanje.

Predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič je včeraj v uvodnem poročilu poudaril, da samoupravno organizirana družba potrebuje sposobne izvršne organe, ki bodo poznali stanje na svojem področju, ki ne bodo samo prinašali zakonov, ampak bodo skrbeli tudi za uresničevanje zakonskih določil, ki bodo ponudili samoupravnim organom in delegatskim skupščinam potrebne podatke, ocene in predloge. To pa seveda ne pomeni krepitve izvršnih organov v škodo delegatskega sistema, ampak njihovo večjo operativnost, pa tudi večje zahteve po bolj učinkovitem in celovitem izpolnjevanju njihovih ustavnih in zakonskih obveznosti pri zagotavljanju pogojev za nadaljnji celovit samoupravni družbeni razvoj.

Med te naloge pa prav gotovo sodi tudi stabilizacijsko ravnanje, ne moremo pa reči, da razburjanje občanov zaradi pomanjkanja življenjskih potrebščin prispeva svoj delež k naporom, ki jih vlagajo številni posamezniki in kolektivi, da bi naše gospodarstvo okrepili. Zato so po vsej Sloveniji podprli zamisel o akcijski krepitvi izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, pri čemer niso izvzeli zahteve, naj podobno ravnajo tudi v občinah. Skratka, zahteva delovnih ljudi in občanov, da morajo biti upravni organi na vseh ravneh in v vseh okoljih bolj učinkoviti, je upravičena, saj bodo le tako zagotovili spoštovanje zakonov, dogovorov in sporazumov, ki so jih marsikje vse prevečkrat prikrojevali, kakor se jim je zdelo, oziroma samo z besedami prisegali nanje, v praksi pa ravnali nasprotno.

Jasno je sicer, da ne novi slovenski izvršni svet ne napovedane akcijske krepitve izvršnih svetov v nekaterih družbenopolitičnih skupnostih (ne bi bilo odveč, če bi nanje najprej pomislili v tistih turističnih občinah, kjer se zdaj sredi sezone otepajo s pomanjkanjem kruha, sladkorja, kave in drugih živil) ne bodo čez noč naredile čudežev. Tudi ne gre, da bi prevladala struja – ta sicer nima odločilne besede, vendar se od časa do časa prebije na površje – o tako imenovani trdi roki. Noben državni organ namreč ne more nadomestiti vloge združenega dela, delavcev v njem, njihove ustvarjalnosti in odgovornosti. Že zadnji ukrepi slovenskega izvršnega sveta v sedanji sestavi – čeprav, roko na srce, nekoliko pozni – pa so pokazali, da se z usklajeno samoupravno in družbenopolitično aktivnostjo na eni strani, na drugi pa z večjo učinkovitostjo uprave lahko marsikaj hitro premakne z mrtve točke. S tem se bo še stopnjevalo prepričanje, ki mora vladati med ljudmi, njihova zavest, da je stabilizacija stvar vsakega posameznika in vseh skupaj.

MILAN MAVER: Prednost domače oskrbe

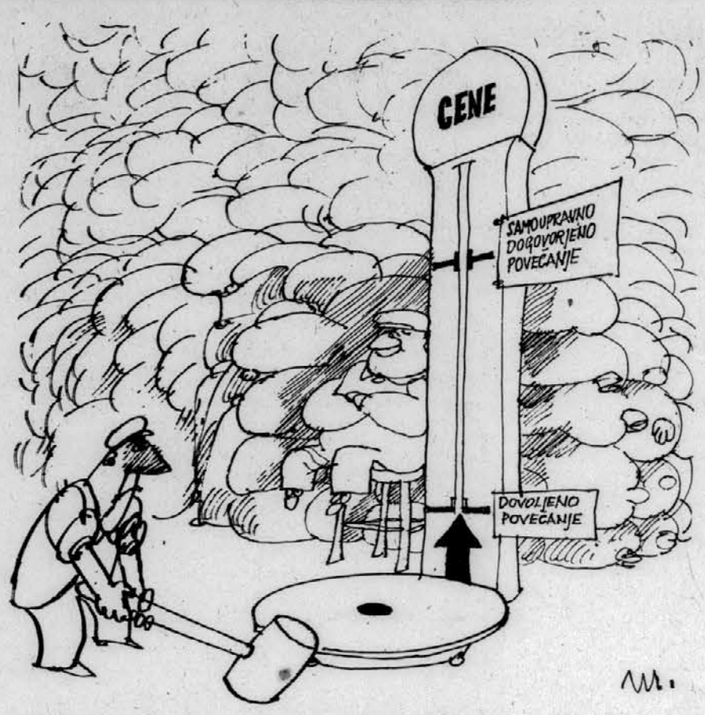

– Nikogar ne silimo – kdor tega ne zmore, lahko ostane brez surovin

BRANKO PODOBNIK

Boljši je pretehtan, kot v roku sprejet plan

Sedanji srednjeročni načrt družbenega razvoja Jugoslavije bo veljal do 31. decembra letos. Ni pa še mogoče zanesljivo napovedati, če ga bo zamenjal nov dokument o razvoju države v naslednjem srednjeročnem obdobju ali pa začasni ukrep, s katerim naj bi premostili čas, dokler ne bi izdelali, uskladili in sprejeli novega plana. Tisti delegati v zvezni skupščini, ki dajejo kvaliteti prednost pred strogim spoštovanjem rokov, menijo, da bi lahko nov plan sprejeli do sredine prihodnjega leta.

Mnenja delegatov odbora za plan in razvojno politiko v zboru republik in pokrajin o tem, da bi bilo dobro, če bi nov srednjeročni plan sprejeli do roka, konca letošnjega leta, so si enotna. Tudi spoznanje, da do takega plana, če ga bomo hoteli na vsak način sprejeti v predpisanem času, ne bomo prišli po poti, začrtani v sprejetem sistemu samoupravnega planiranja, je enotno vsem delegatom. Različni pa so si v oceni, kaj je večja škoda: ali ta, če zaradi prizadevanj, da bi dobili kar najboljši plan, letega ne sprejmemo do konca leta, ali tista, da plan sprejmemo v roku in se s tem zavestno sprijaznimo s tem, da smo sprejeli slabega.

Zamuda v nastajanju novega srednjeročnega razvojnega načrta Jugoslavije ima tudi objektivne vzroke. Vendar sedaj ni najbolj pomembno iskanje vzrokov za zamudo, pač pa je bolj pomembno oceniti, kaj smo objektivno sposobni narediti v preostalem času. Tudi za dokončne razprave o tem, ali naj plan sprejmemo do konca leta ali pa z zamudo sredi prihodnjega leta, je sedaj najbrž prezgodaj. Kajti, če bi se že odločili za zamudo, bi s tem morebiti tiste, ki so najbolj odgovorni za aktivnost na tem področju, spodbudili k lagodnejšemu delu. Zato je najbolje, da s pripravo plana nadaljujemo tako zavzeto, kot da ga moramo sprejeti do roka in da čas priprav in sprejema podaljšamo oziroma preložimo na kasnejši čas šele takrat, ko druge izbire ne bo več.

Nedvomno je namreč ob vsem tem najbolj pomembno to, da dobimo kvaliteten srednjeročni razvojni plan države. Ali ga bomo sprejeli mesec prej ali kasneje, je najbrž manj pomembno. Zato velja pritrditi tistim, ki menijo, da ne smemo žrtvovati kvalitete zaradi časovne stiske. Za sedanji srednjeročni plan ugotavljamo, da je nerealen, da je seznam želja in da nam je povzročil vrsto preglavic. Zato starih napak zares ne bi veljalo ponavljati.

Če bomo dali času prednost pred kvaliteto, se nam bo to nedvomno zgodilo. Dejstvo je, da združeno delo, ki bi moralo biti osnovni nosilec planiranja, doslej k nastajanju bodočega plana še ni veliko prispevalo. Iz objektivnih vzrokov nepravično bi bilo sedaj upreti ost kritike v tozde, če pa vemo, da še danes nimajo niti najbolj nujnih podatkov, s pomočjo katerih bi lahko realno načrtovali svoj bodoči razvoj. Dokler v gospodarstvu ne poznajo najbolj pomembnih značilnosti razmer in ukrepov ekonomske politike – oboje pa jim bo krojilo pogoje za gospodarjenje – ne more načrtovati in napovedovati razvoja. Sedaj pa v gospodarstvu ne vedo niti tega, v kakšnih pogojih bodo pridobivali dohodek, niti tega, kako ga bodo delili. Kajti medrepubliški dogovori o politiki pomoči manj razvitim republikam in pokrajini Kosovo in drugi, ki bodo določali finančne obveznosti, šele nastajajo. Vse, kar je nastalo doslej v pripravi bodočega srednjeročnega plana države, se je »skuhalo« predvsem v zveznem, republiških in pokrajinskih zavodih za planiranje, nekaj malega pa so prispevali še republiški in pokrajinski izvršni sveti. Združeno delo pa se bo lahko aktivno vključilo v realno načrtovanje komaj konec tega meseca, ko bo ZIS objavil drugo košarico stabilizacijskih ukrepov, ki bodo gospodarstvo seznanili s pogoji poslovanja v naslednjem obdobju.

Prav bi bilo, da bi dali združenemu delu dovolj časa, da bi si lahko s svojimi samoupravnimi sporazumi o temeljih plana za naslednje srednjeročno obdobje zagotovilo prevladujoč vpliv v nastajanju planov republik in pokrajin. Resnica je, da bo zvezni plan toliko realen in samoupraven, kolikor bodo realni in samoupravni plani združenega dela, ki morajo biti osnova bodočih republiških in pokrajinskih planov. Kajti zvezni plan mora temeljiti na njih. Zato, da bo lahko združeno delo v svoje načrte vneslo vse nove stabilizacijske ukrepe, pa potrebuje čas. Vsi plani – od tozdov in krajevnih skupnosti do zveznega – pa morajo biti prežeti s stabilizacijskimi hotenji. Kajti le tako bodo napovedi, da bo predstavljal bodoči srednjeročni plan Jugoslavije tretjo košarico stabilizacijskih ukrepov, uresničene.

JANKO TEDEŠKO

Sorodni pogledi dobrih sosedov

Najnovejše potovanje zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca je potrdilo, če uporabimo diplomatski žargon, že obstoječe dobre odnose med našo državo ter Italijo, Vatikanom in San Marinom. Kakšen pomen skrivajo v sebi suhe diplomatske besede? Dvojen: med nami in Italijo ter med nami in Vatikanom – odnosi s San Marinom ne vzbujajo tolikšnega zanimanja, četudi ni Jugoslavija nikoli podcenjevala stikov z majhnimi gospodarskopolitičnimi skupnostmi – ni globljih razlik, na primer, v pogledih na mednarodni položaj in na iskanje pobud za spodbujanje miroljubnega sodelovanja med narodi in državami. Toda hkrati ostanki preteklosti in pa nasprotja razvoja in vsakodnevnih odnosov rojevajo tudi razlike v nekaterih pogledih, ki pa nikakor niso takšni, da bi lahko ogrožali že obstoječe »dobre odnose«.

Glede dvostranskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo sta ministra Colombo in Vrhovec soglašala, da se razvijajo v »duhu prijateljstva, dobrososedstva, vzajemnega spoštovanja in razumevanja«. To nedvomno velja za vsa področja sodelovanja, začenši z maloobmejnim prometom in drugimi oblikami obmejnega sodelovanja, do stikov posameznih jugoslovanskih republik z italijanskimi deželami, ki dobivajo vedno večjo upravno politično avtonomijo. Če postavimo to dvostransko sodelovanje pod drobnogled, vidimo naslednje: gospodarsko in trgovinsko sodelovanje se razvija uspešno in celo trgovinski deficit, ki je naša kronična bolezen, se zmanjšuje. Poudariti je treba, da v trgovini z Italijo pokrivamo velik del uvoza z našim izvozom, kar ne velja za trgovinsko sodelovanje z drugimi zahodnimi državami. V gospodarskem sodelovanju pa primanjkuje, kot piše v zaključnem sporočilu, »višjih oblik sodelovanja«, kot je na primer industrijska kooperacija. Naše gospodarstvo teži k takšnim oblikam, ni pa mogoče reči, da obstaja podobna potreba tudi na italijanski strani.

Pod drobnogledom izstopata še dva problema: gradnja industrijske cone na Krasu in zakonska ureditev položaja slovenske manjšine v Italiji.

Načrt industrijske cone je obudil tržaške nacionalistične kroge, ki jih je čas potisnil v pozabo. Ti krogi so izrabili gospodarski del osimskega sporazuma kot motiv za napad na celotni sporazum in za kaljenje odnosov z Jugoslavijo. Odveč bi bilo poudarjati, da jim dobrih odnosov ni uspelo skaliti, toda hkrati bi bilo »nojevsko« zatrjevati, da se bodo ti meščansko nacionalistični krogi razkosali ob lastnih notranjih nasprotjih. Kako razrešiti vozel industrijske cone? Kako politično onemogočati tržaško »listo«, ki se navdihuje ob anahronističnih načrtih? To je vprašanje odnosa italijanskih političnih sil. Kar zadeva industrijsko cono, ki izhaja iz osimskega sporazuma in je zatorej stvar tako Italije kot Jugoslavije, piše v sporočilu, da bodo strokovnjaki obeh strani »iskali rešitve v skladu s skupnimi interesi.« Industrijska cona je vprašanje, ki vsekakor ne bo rešeno v kratkem času.

Zakonska ureditev položaja slovenske manjšine je italijanska notranja zadeva in to je bilo poudarjeno tudi ob srečanju zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca z enotno slovensko delegacijo. Odnos do manjšin, piše v skupnem sporočilu, je »pomemben faktor v razvijanju dobrososedskih odnosov«. To pomeni, da poln nacionalni, kulturni in gospodarski razvoj manjšin krepi in poglablja odnose med državama. Slovenci v Italiji so že večkrat dobili zagotovila, da bo vlada uredila njihov zakonski položaj. Za to se borijo tudi vse demokratične sile. Predvolilni računi in tradicionalna počasnost pri sprejemanju pomembnih zakonskih dokumentov sta vzroka, da Slovenci v Italiji še vedno čakajo na globalni zaščitni zakon.

Šefa italijanske in jugoslovanske diplomacije sta posvetila velik del pogovorov mednarodnim vprašanjem. V krogih italijanskega zunanjega ministrstva je bilo slišati, da so pogovori pokazali, kako obstaja več sorodnih kot različnih stališč. Jugoslavija in Italija se zavzemata za večjo vlogo OZN in za spoštovanje njenih odločitev. Obsojata vmešavanje v notranje zadeve suverenih držav, prizadevata si za uspeh madridske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi in Sredozemlju, podpirata razorožitev in soglašata glede velikega pomena, ki ga imajo neuvrščene države v igri velesil in dveh blokov. Posebej je treba poudariti, da se Jugoslavija in Italija v skupnem dokumentu zavzemata za udeležbo »palestinskega naroda in PLO« v pogovorih za mirno rešitev bližnjevzhodne krize. V tem delu sporočila je italijanska diplomacija nedvomno napravila korak dalje od prejšnjih stališč, se pravi od brezpogojnega podpiranja ameriških poskusov za reševanje bližnjevzhodne krize, poskusov, ki so izključevali navzočnost Palestincev.

Osebni pogovor med papežem Janezom Pavlom II. in zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Josipom Vrhovcem ter poslanica, ki jo je papež prebral jugoslovanski delegaciji na javni avdienci, dokazujeta visoko stopnjo odnosov med Svetim sedežem in Jugoslavijo ter kažeta na sorodnost stališč, kar zadeva številna mednarodna vprašanja. Papež še posebej ceni jugoslovanske napore za mir, razorožitev in pomoč nerazvitim deželam. V poslanici je Janez Pavel II. spregovoril tudi o »življenju in dejavnosti Cerkve v Jugoslaviji. »Katoliška cerkev ne išče privilegijev«, je poudaril vrhovni poglavar katoliške cerkve, pač pa potrebuje le »pogoje za svoje delo in delo svojih inštitucij«. Takšni pogoji bodo omogočali katoličanom, da bodo »igrali vedno boljšo vlogo lojalnih državljanov, ki žele nesebično prispevati k blagostanju domovine«. Papež je izrazil globoko zanimanje za Jugoslavijo in njene narode ter ji zaželel stabilnost in enotnost.

San Marino, najstarejša republika na svetu, je stopil na evropsko povojno sceno razmeroma pozno. Potem ko je delegacija te republike sodelovala na beograjskem sestanku zunanjih ministrov neuvrščenih držav, se je pričelo v San Marinu večati zanimanje za politiko neuvrščenosti. Najstarejša republika ljubosumno čuva strategijo nevtralnosti in se v okviru te strategije bori za enoten nastop vseh evropskih nevtralnih in neuvrščenih držav.

Med Jugoslavijo in San Marinom bi se lahko razvilo tudi bogato gospodarsko in kulturno sodelovanje. Prvi koraki v tej smeri so bili že narejeni. Tako obstaja zamisel o skupnem vlaganju naših in sanmarinskih podjetij v gradnjo hotelov. Obisk Josipa Vrhovca v San Marinu bo nedvomno spodbudil uresničevanje zamisli v prakso.

JANEZ ODAR

Bacili slabokrvnosti

Pravice in dolžnosti samoupravne delavske kontrole so natančno določene v ustavi, o njej so veliko govorili na kongresih ZK in zveze sindikatov, nejasnosti in dileme v zvezi z vlogo, položajem in delovnim področjem delavske kontrole, ki so zavirale njihovo uveljavitev, pa je razrešil zakon o združenem delu.

V teh in drugih dokumentih, ki jo obravnavajo, je delavska kontrola zamišljena in opredeljena kot pravica in dolžnost delavcev, ki naj bi z njo nadzorovali družbenoekonomske odnose v kolektivu, poslovanje z zunanjimi partnerji ter gospodarjenje z rezultati živega in minulega dela. Preko nje naj bi tudi onemogočali pridobivanje privilegiranega položaja in moči posameznikov ter protisamoupravnih sil, samovoljo in uvejavljanje egoističnih interesov, hkrati pa bedeli nad delovno in samoupravljalsko disciplino ter nad doslednostjo uresničevanja sklepov samoupravnih in poslovodnih organov, oziroma načel, zapisanih v internih samoupravnih aktih.

Vendar je v praksi precej drugače. Tako se je, na primer, v severnoprimorskih občinah, ki verjetno odražajo razmere v vsej Sloveniji, v osmih mesecih od skupno 187 anketiranih vsaj enkrat sestalo le 117 organov samoupravne delavske kontrole. Le 30 med njimi jih je razpravljalo tudi o uresničevanju statuta in drugih samoupravnih aktov ozda. Kar 122 delavskih kontrol ne preverja, kako se uresničujejo sklepi samoupravnih, poslovodnih in izvršilnih organov v svojih skupnostih, večina anketirancev pa hkrati priznava, da z delovno in poslovno disciplino ni zadovoljna. Še redkejši so primeri, ko taki organi obravnavajo porabo družbenih sredstev, storilnost in nagrajevanje po delu . . .

Da je tako, niti ni presenetljivo. V večini delovnih organizacij za delovanje samoupravne delavske kontrole ni niti pravega ozračja niti pogojev. To navsezadnje lahko sklepamo iz podatka, da so le v 33 od skupno 187 obravnavanih delovnih organizacij severnoprimorskih občin uskladili pravilnik o organu delavske kontrole z novimi zakonskimi zahtevami, četudi bi morali to storiti že do konca februarja lani.

Že ob površni analizi stanja na tem področju lahko ugotovimo, da so takšne razmere posledica nepovezanosti in kampanjskih akcij za oživitev delovanja delavskih kontrol. Drugi pomembni vzrok za neuspešnost pa je osamljenost teh organov v domačem samoupravnem okolju ter premajhno znanje, kar povzroča pomanjkanje praktičnih zaključkov in uporabnih sklepov ter nespoštovanja priporočil delavske kontrole. Ob tem, da samoupravne delavske kontrole običajno ne morejo vzpostaviti ustvarjalnih stikov z drugimi samoupravnimi in poslovodnimi organi ter kolektivom v celoti, pa se je na nedavnem republiškem posvetu o problematiki zakonitosti in nekaterih oblikah samoupravnega in upravnega nadzora tudi pokazalo, da člani delavske kontrole premalo ali sploh ne sodelujejo z družbenimi pravobranilci samoupravljanja, s sodišči združenega dela, z inšpektorji in podobnimi službami.

Očitno pa je osnovni vzrok, da samoupravne delavske kontrole niso dovolj organizirane, usposobljene ter odločne in sistematične pri svojem delu, nenamernem pomanjkanju podpore, ki bi jo morale biti deležne od osnovnih organizacij ZK in sindikata. Čeprav njihove obveznosti na tem področju niso samo formalne, saj gre pri utrjevanju položaja samoupravnih delavskih kontrol za krepitev samoupravnih sil znotraj delovne organizacije, s tem pa tudi za izpolnjevanje njenih obveznosti do širše družbe, družbenopolitične organizacije po splošnem mnenju zanje še niso naredile dovolj.

Zato bi bilo prav, če bi osnovne organizacije zveze sindikatov med svoje delovne naloge zapisale tudi stalno skrb za razvoj in krepitev položaja »domačega« organa samoupravne delavske kontrole. Takšna obveznost pa seveda še ne pomeni le oživitve delavske kontrole, ureditve njenega normativnega položaja in morebitne zahteve po rednem sestajanju. Bolj kot to je pomembno, da sindikat seznani čimveč delavcev z nalogami in možnostmi tega organa, saj navsezadnje nikomur ne more in ne sme biti vseeno, če njegov tozd na osnovi nekakšnih »samoupravnih sporazumov« predrago kupuje ali prodaja devize, če si mora pridobiti trg na osnovi verižne trgovine, če se direktor požvižga na sklep delavskega sveta, če nekdo živi na tuj račun, če sosednja ali njegova delovna enota sebično gospodari s skupaj prisluženim denarjem ali z lenuharjenjem razmetava dohodek in podobno. Da članom delavske kontrole vsa ta vprašanja ne bi bila »španska vas« bi jih bilo treba za njihovo delo ob pomoči strokovnih in političnih delavcev pravočasno in zadostno usposobiti. Na to pa so doslej tako kot na uporabno usposabljanje za samoupravljanje in delovanje v delegatskem sistemu nasploh prevečkrat pozabili ali pa so to nalogo jemali preveč površno in kot nujno zlo.

● Varčevati že v izobilju

Izobilje nas pogosto pelje v potratnost, iz katere nas običajno šele pomanjkanje spravi k varčnosti. Tedaj pa je često že prepozno za smotrnejšo porabo, saj moramo za nadomestitev iskati dražje rešitve. To ne velja le za nafto in kake druge surovine, marveč tudi za preprosti gramoz. Zanj sicer mislimo, da ga je povsod dovolj, da so gramoznice tako rekoč jame brez dna in da sploh ni vredno, da bi si človek belil glavo z vprašanjem, ali naj gramoz uporabi za nekaj, za kar je sicer uporaben.

Res so pri nas velike zaloge gramoza v rečnih koritih in naplavinah, vendar ne neizčrpne. Poraba tega materiala v gradbeništvu raste iz dneva v dan, s tem pa zaloge vse hitreje kopnijo. Nemara gradbeniki že razmišljajo o tem, kako bodo zidali potem, ko ne bodo več imeli gramoza, oziroma s čim ga bodo nadomestili. Brez dvoma bo nadomestek dražji, saj je pridobivanje gramoza razmeroma poceni.

V škofjeloškem gradbenem podjetju Tehnik so prav zato začeli razmišljati o tem, da bi gramoz, ki jim ga za sedaj sicer še ne primanjkuje, smotrneje uporabljali, da bi ga imeli za dalj časa. Ugotovili so namreč, da za manj zahtevne nasipe porabijo na leto kar 30.000 kubičnih metrov kvalitetnega gramoza. Za take nasipe nameravajo v prihodnje uporabiti cenejši material iz kamnolomov, ki jih v Poljanski in Selški dolini ne manjka. Dolomitni material, ki ga bodo tam kopali, bodo morda lahko uporabili tudi za malto. S tem bodo izkoriščanje nove gramoznice, ki jo bodo v kratkem odprli pri Retečah in v kateri cenijo zaloge na okoli 500.000 kubikov, podaljšali za nekaj let.

Učinek takega ravnanja pa bi bil brez dvoma še večji, če bi se za smotrnejšo porabo odločili tudi drugi, ki računajo na gramoz s Sorškega polja ali pa ga tam že kopljejo.

LADO STRUŽNIK

FRANCE FORSTNERIČ

Varljiv optimizem kulturnih akcij

Pri nas imamo tačas celo vrsto kulturnih akcij, ki težejo nepretrgano že več let ali pa so nove. Recimo, kulturno gibanje v organizacijah združenega dela je bolj organizirano vodeno že od leta 1971, vmes pa je dobivalo različne, »pospeševalne sunke«, kakršen je bil na primer akcija človek–delo–kultura. Zdaj poskušamo kulturno delovanje in življenje v ozdih kakovostno obogatiti, razširiti, predvsem pa družbenoekonomsko utrditi z zahtevo, da se kultura vnese v plane ozdov. Tudi akcija za knjigo je stara že več let in dobiva zdaj nov zagon.

Povsem nova je akcija sindikatov »tisoč delavcev–sodelavcev«, s katero naj bi dosegli, da bi delavci bolj množično sodelovali v procesih javnega obveščanja tako znotraj svojih delovnih sredin (v tako imenovanem tovarniškem tisku) kakor tudi v množičnih občilih zunaj delovne organizacije. Cilj akcije je nedvomno ta, da delavci ne bi bili samo objekti, marveč tudi subjekti informiranja in množičnih občil. Poleg omenjenih imamo še veliko raznolikih kulturnih akcij na področju likovne, glasbene, literarne, filmske in drugih kultur.

Na vsa ta kulturna gibanja in akcije, naj so zasnovane širše ali le za določeno področje kulture, je mogoče gledati z več strani. Na eni strani izpričujejo odločno družbeno zavzetost in skrb, da bi kulturno preželi delo in življenje naših ljudi, predvsem seveda njihovo samoupravno življenje in odločanje bodisi na delu ali v lokalni skupnosti. Na drugi strani pa že naziv akcija in sama potreba po njej da vedeti, da kulturni procesi ne potekajo spontano oz. samodejno po utečenih navadah in komunikacijskih kanalih v obstoječi kulturni institucionalni in organizacijski mreži, marveč je treba statičnost institucij in organizacij neprestano »vznemirjati« z akcijskimi sunki, da bi spravili v gibanje nove, očitno doslej še nerazvite ali pa premalo uveljavljajoče se procese. Akcije torej niso nič slabega in tudi nobena naša posebnost (recimo, kulturna akcija v delovnih sredinah in lokalnih skupnostih je tačas znana malone v vseh deželah), saj je, kot že rečeno, dobro znano, da se stvari še posebej v kulturi kot posebno subtilni dejavnosti družb in ljudi ne dogajajo zgolj spontano in same od sebe, ampak je treba nove procese, vrednote, cilje, navade, potrebe sprožati, buditi in spravljati v gibanje z nenehnimi organiziranimi spodbudami. To je potrebno seveda tudi zato, da bi v kulturne procese pritegnili nove socialne skupine, njihove dele in množične posameznike, pa tudi zato, da bi doslej tem skupinam in množicam oddaljene in odmaknjene kulturne dobrine, vrednote, navade in dejavnosti bolj približali.

Zoper kulturne akcije torej ni slabe misli in pridržkov. Nasprotno, pri kulturnem življenju se je očitno treba vselej bolj bati letargije kakor pa akcijske dinamike. Premislek in prigovor torej ne velja samim kulturnim akcijam, pač pa načinu, kako se jih lotevamo in kako jih izpeljujemo in kakšne cilje si od njih obetamo. »Akcijski optimizem« v naslovu je torej varljiv in iluzoren predvsem tedaj – brez optimizma se seveda nobene akcije ne bi lotili niti ne bi kazalo lotevati – kadar verjame, da bo s samo akcijsko obsežnostjo, številnostjo in organizacijskim naprezanjem dosegel cilje, ki si jih akcija zastavlja. Bohotna organizacijska prizadevanja pa utegnejo prenekaterikrat ostati zgolj na površini in doseči le navidezno razgibanost, če niso globinsko premišljena in predvsem podgrajena s strokovnimi, celo znanstvenimi spoznanji in iz njih izhajajočimi prijemi.

Nekaj kar nanagloma nabranih primerov in ponazoritev nam hitro razkrije, da ostajajo ob še tako velikem akcijsko organiziranem hrupu akcijski cilji nedoseženi, če ravnokar zapisan pogoj ni izpolnjen. Vzemimo kar kulturno akcijo v ozdih. Njeni nosilci in izvajalci so v največji meri kajpada organizatorji kulturnega življenja, ki so v Sloveniji (razen častne izjeme – železarne na Ravnah) ljubiteljski. V seminarjih zanje in tudi v sprotnih napotilih za delo, ki jim jih dajejo zlasti sindikati in ZKO pa večkrat seveda tudi poklicne kulturne organizacije, je med drugim rečeno, da naj ti kulturni organizatorji z anketami in drugimi oblikami stika z delavci in samoupravnimi telesi obravnavajo in slednjič vključijo v kulturni načrt ozde.

Ti načrti so odločilno pomembni, ker ne služijo le za podlago kulturnemu življenju ozdov oziroma delavcev, marveč so tudi osnova za svobodno menjavo dela v kulturi in za temelje samoupravnih sporazumov na tem področju. Vendar pa s stališča volonterskega, se pravi nešolanega organizatorja kulturnega življenja ni lahko niti anketiranje, še bolj zamotan pa je problem kulturnih potreb. Anketiranje, ki meri za tem, da bi dognalo nekaj kolikor toliko eksaktnega in relevantnega, je strokovni oziroma znanstveno utemeljen posel. Celo navaden intervju ali pogovor z delavcem sodi med znanstvene metode. Zato poznajo v šolanju kulturnih organizatorjev ali animatorjev pri nas (recimo v edini šoli zanje – pedagoški fakulteti na Reki) in po svetu v učnih programih sociološko metodologijo, ki te med drugim pouči vsaj kaj osnovnega o anketah in anketiranju.

Še bolj zapletene so kulturne potrebe, o katerih se pri nas kar naprej govori. Najprej je treba opredeliti in poznati procese pri tvorbi potreb sploh, zatem pa se nam pokaže, da, recimo, kulturne potrebe sploh niso samo tisto, kar si kdorsibodi in kadarkoli izmisli – ali mislimo, da si lahko izmisli – ampak so zamotan psihološko in spoznavno določen pojav, v katerem je poleg preprosto pojmovanih osebnih želja in motivov veliko ali največ socialno-kulturnega konteksta – ali, kot rečejo teoretiki, kulturne potrebe so sociokulturno, se pravi družbeno pogojene. Pogojene tako pri izražanju, še bolj pa pri tvorbi. Preden začne kulturni organizator torej ugotavljati, zbirati kulturne potrebe pri delavcih, čaka njega in prej še marsikoga drugega naporen proces vzbujanja in formuliranja potreb. Na podobno stvar so opozorili tudi delegati v akcijskem odboru za knjigo pri RK SZDL, ko so razpravljali o možnostih in zaprekah za širjenje knjige na Slovenskem. Poleg grobih administrativnih, ekonomskih, organizacijskih in proizvodnih (surovinskih na primer) zaprek, ki so napotí knjigi od avtorja do bralca, so delegati opozorili na problem bralca kot ključni človeški dejavnik pri širjenju oziroma sprejemanju knjige. Ta subtilni dejavnik v tako imenovani knjižni verigi pa pri nas pravzaprav še najmanj poznamo in preučujemo (pomembni izjemi so raziskave na FSPN, ki jih je o bralnih in sploh kulturnih navadah Slovencev vodil prof. dr. Peter Klinar in raziskava Knjiga in bralci Gregorja Kocijana.) Toda v izvajanjih akcije knjiga na terenu, se pravi v ozdih in krajevnih skupnostih, redko naletimo, da bi kdo upošteval faktor bralca. Ali, če problem približamo prejšnjemu v zvezi s kulturnimi potrebami: poleg vseh drugih ukrepov za knjigo je treba začeti temeljno oblikovati bralske potrebe.

In nazadnje še k najnovejši akciji »tisoč delavcev – sodelavcev«. Tudi tu utegne biti človeški dejavnik, ki pa terja najbolj naporno in dolgotrajno delovanje, odločilen. Že zdaj smo namreč izkusili, da bi prenekateri delavec rad kaj napisal v ta ali oni časopis, a ga najbolj ovira to, da se ne zna prav izraziti. Če je tako, bo še najbolje začeti v akciji posnemati osnovne šole, ki v novinarskih, jezikovnih in literarnih krožkih zelo dobro poznajo, kako si pridobivaš jezikovne izrazne sposobnosti. Naravnost povedano, v akciji »tisoč delavcev – sodelavcev« bo treba nemudoma začeti ustanavljati novinarske krožke ali skupine za informiranje med delavci, da bi si v teh organizacijskih žariščih pridobivali motive, voljo, »pogum« in predvsem sposobnost za pisanje. Vse to so seveda čisto elementarni posegi, ki pa so očitno neizbežni, če naj vsakršne kulturne akcije dosežejo vsaj del svojih ciljev. Več ko bo kulturnih akcij in čim bolj široko se jih bomo lotevali, bolj neizprosno bodo stopali pred nas prav ti elementarni problemi.

Skupni interesi za utrditev sodelovanja

Zdravici Györgyja Lazarja in Veselina Djuranovića na večerji v Budimpešti – Sodelovanje v skladu s težnjami narodov sosednjih dežel

BUDIMPEŠTA, 15 julija (Tanjug) – Predsednik madžarskega ministrskega sveta György Lazar je sinoči priredil slovesno večerjo v čast predsednika ZIS Veselina Djuranovića, ki je včeraj zjutraj dopotoval na uradni in prijateljski obisk v LR Madžarsko. Med večerjo sta György Lazar in Veselin Djuranović izmenjala zdravici.

Predsednik ministrskega sveta Lazar je med drugim dejal, da bodo rezultati teh pogovorov nova spodbuda za poglabljanje odnosov med državama, krepitev prijateljstva med narodi in da bodo prispevali k utrjevanju miru in varnosti v Evropi. Madžarska socialistična delavska partija in ZKJ sta položili trdne temelje za dvostranske odnose in sodelovanje; odnosi med partijama, vladama in državama se ugodno razvijajo, kot tudi sodelovanje in stiki na drugih področjih.

»V našem skupnem interesu je, da temelje sodelovanja ne le ohranimo, temveč da jih še nadalje utrjujemo. Tako se lahko dostojno oddolžimo večnemu spominu na predsednika Josipa Broza Tita, iskrenega pobudnika in zagovornika nenehnega poglabljanja madžarsko-jugoslovanskega prijateljstva.« Lazar je zatem dejal, da se madžarsko ljudstvo veseli uspehov, ki jih dosegajo jugoslovanski narodi pod vodstvom ZKJ na vseh področjih, in zaželel Jugoslaviji novih dosežkov pri nadaljnjem razcvetu države. Poudaril je, da so cilji obeh držav enaki: graditev socializma, boj za napredek in mir.

»V okviru naših odnosov, ki postajajo vse širši in zajemajo vsa področja življenja, obe strani posvečata posebno pozornost gospodarskemu sodelovanju. Veseli nas, da lahko tudi na tem področju govorimo o pomembnem napredku. Vzajemno koristno gospodarsko

GYÖRGY LAZAR – Za LR Madžarsko je gibanje neuvrščenih pomemben mednarodni dejavnik.

sodelovanje med državama se poglablja in dobiva vse bolj bogato vsebino.

O tem med drugim priča tudi podatek, da smo že do konca lanskega leta dosegli za 1,5 milijarde dolarjev blagovne menjave, kot je bilo predvideno za razdobje od leta 1976 do 1980. Do konca tega leta naj bi trgovinska menjava presegla dve milijardi dolarjev. Pred kratkim je bil uspešno dograjen jadranski naftovod in zdaj uresničujemo pogodbo o tranzitu sovjetskega zemeljskega plina. Tesno sodelovanje smo navezali tudi v strojni industriji, pri proizvodnji umetnih gnojil in celuloze.

Zato pripisujemo velik pomen nadaljnji krepitvi trajnih temeljev našega gospodarskega sodelovanja. Še naprej si bomo prizadevali, da bi popolneje izkoristili možnosti in sklenili nove sporazume ter spodbudili blagovno menjavo in proizvodne stike. Za vse to smo zainteresirani in zato pozdravljamo, da so se naši planski organi v takšnem duhu posvetovali o prihodnjem petletnem planu. Prepričani smo, da bi bilo vzajemno koristno, če bi lahko po dolgoletnem pripravljalnem delu naredili stvarne korake, ki vodijo k sodelovanju na drugih tržiščih.

Zelo smo zadovoljni, da so odnosi med madžarskimi vladnimi organi in republiko Jugoslavijo postali sistematični, in izredno cenimo prizadevanja, da bi obmejni kraji navezali med seboj večstranske stike. Želimo okrepiti tudi te vezi. Kulturni stiki med našima državama so vse bolj bogati in odpirajo se ugodnejše možnosti za vzajemno seznanjanje s kulturnimi vrednotami, za ohranjanje pomembnih izročil naše skupne preteklosti. Mešana komisija za kulturno sodelovanje, za katero smo se domenili ob zadnjem madžarsko-jugoslovanskem srečanju na ravni predsednikov vlad, je opravila pomembno delo, ki zasluži priznanje.

Za odnose med našima državama je koristno tudi to, da vzajemno posvečamo vso pozornost zadovoljevanju kulturnih in prosvetnih potreb narodnosti obeh držav, ohranjanju narodne kulture in tradicij madžarske narodnosti v Jugoslaviji in srbske, hrvaške in slovenske narodnosti na Madžarskem. Prepričani smo, da to pomembno prispeva h krepitvi prijateljstva med našimi narodi.«

Lazar je omenil, da so na 12. kongresu MSDP spomladi izčrpno razčlenili razvoj mednarodnega položaja, podprli narode v boju za svojo neodvisnost in upravičen boj arabskih narodov na Bližnjem vzhodu. Dejal je, da je po mnenju LR Madžarske gibanje neuvrščenih držav pomemben dejavnik v mednarodnem življenju ter da Madžarska izredno ceni mednarodno dejavnost Jugoslavije za družbeni napredek in obrambo miru.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović pa je v svoji zdravici rekel, da je ta obisk priložnost, da bi se še bolje seznanili z velikimi uspehi, ki jih je madžarsko ljudstvo doseglo pri socialistični graditvi pod vodstvom MSDP in Janosa Kadarja, in v imenu ZKJ in jugoslovanskih narodov zaželel še novih dosežkov. »Naši dvostranski odnosi so že dolga leta dobri. Naše sodelovanje se nenehno razvija na vseh področjih, kar nas še posebej veseli, saj je v skladu z interesi in težnjami narodov obeh sosednjih socialističnih držav.

Posebej bi rad poudaril, da sta k tako uspešnemu razvijanju odnosov med državama prispevala velik delež naša najvišja voditelja, predsednik Josip Broz Tito in prvi sekretar CK MSDP, spoštovani Janos Kadar. Njuna pogosta, prisrčna in prijateljska srečanja, ki so vselej potekala v ozračju razumevanja in obojestranskega spoštovanja, so pomenila močno spodbudo k nenehnemu poglabljanju našega plodnega sodelovanja.«

Djuranović se je zahvalil za iskrena sožalja ob smrti predsednika Tita in vse ocene o njegovi zgodovinski osebnosti ter je dejal, da je to potrditev, da je LR Madžarska iskrena prijateljica in soseda, pripravljena z neuvrščeno socialistično Jugoslavijo nadaljevati plodno sodelovanje. »Številna srečanja naših voditeljev, stiki med ZKJ in MSDP ter drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, sodelovanje naših socialističnih republik in pokrajin ter vaših županstev, pogosti stiki in obiski med našim prebivalstvom, vse to je zgled dobrega sosedskega sodelovanja. Rad bi poudaril, da k takemu uspešnemu sodelovanju prispevajo dragocen delež tudi naše narodnosti v LR Madžarski in madžarska narodnost v SFRJ. Ti naši rojaki so zelo pomemben, pozitiven dejavnik v celótnih odnosih med državama.

Pri našem gospodarskem sodelovanju smo dosegli zelo veliko. Blagovna menjava se je povečala za nekajkrat, okrepili smo sodelovanje na višji ravni prek industrijske kooperacije in specializacije. Še vedno pa obstajajo neizkoriščene možnosti in še nadalje moramo spodbujati naše gospodarstvenike, da bodo poiskali višje in dolgoročne oblike sodelovanja, bodo v obojestranskem interesu.«

Zatem je Djuranović govoril o mednarodnem položaju, o tem, da je zelo zapleten in zaostren, o krizi na Bližnjem vzhodu, jugu Afrike v jugovzhodni Aziji in Srednjem vzhodu, o vse pogostejših oboroženih spopadih, močnejšem pritisku in poseganju po sili ter tujem vmešavanju, pa o tekmi v oboroževanju, kar še obremenjuje težavni mednarodni položaj.

»Za nas evropske države je velika naloga izpolniti in popolnoma uresničiti sklepni dokument s konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih. Zato smo nadvse zainteresirani za uspeh bližnjega sestanka v Madridu. Menimo, da si morajo vse države – udeleženke prizadevati, da bi bil madridski sestanek konference o evropski varnosti in sodelovanju uspešen. Morali bi omogočiti odkrit in ploden dialog, ki bi, o čemer smo prepričani, pozitivno vplival tudi na proces popuščanja napetosti, ne le v Evropi, temveč po vsem svetu.

Mednarodni gospodarski odnosi ne kažejo, da bi prišlo do napredka pri urejanju žgočih problemov, med katerimi je na

VESELIN DJURANOVIĆ – Za višje in dolgoročne oblike sodelovanja med sosednjima, socialističnima državama.

prvem mestu prepad, ki ločuje industrijsko razvite od držav v razvoju, kot tudi uvedba nove gospodarske ureditve v svetu ob pravičnejši mednarodni delitvi dela. Prepričani smo, da bo letošnje posebno zasedanje generalne skupščine OZN o novem mednarodnem gospodarskem redu, o katerem je 6. vrh neuvrščenih v Havani sprejel stvarne sklepe, pomagalo nagleje urediti vse te probleme in zmanjšati potencialno nevarnost, ki grozi zaradi tega stabilnosti in miru v svetu.«

Djuranović je dejal, da se SFRJ v vsej svoji mednarodni dejavnosti dosledno ravna po ciljih politike neuvrščanja, prepričana, da je aktivnost neuvrščenih držav nujen dejavnik za uspešnejše urejanje svetovnih problemov. Rekel je, da bo SFRJ v mednarodni politiki dosledno hodila po Titovi poti in da bo kar največ prispevala k ustvarjanju sveta miru ter vsestranskega enakopravnega sodelovanja med vsemi državami in narodi. Na koncu se je še zahvalil za prisrčen sprejem in poudaril, da so pogovori vnovič potrdili veliko vzajemno spoštovanje in medsebojno razumevanje in da različnost mednarodnega položaja obeh držav ter značilnosti njunega razvoja niso ovira, da se odnosi in sodelovanje ne bi nenehno krepili.

Nadaljnje spremembe v Angoli

Visok partijski in vladni položaj za polkovnika Ludija Kisasundo

LUANDA, 15. julija (Tanjug) – V duhu sklepov, ki jih je CK MPLA – partije dela – sprejel konec maja, je predsednik Angole Joose Eduardo dos Santos, danes imenoval za novega koordinatorja (sekretarja) partijskega komiteja v pokrajini Malanje člana politbiroja CK, polkovnika Ludija Kisasundo.

Ta je bil do konca 1978 vodja državne varnostne službe DISA, ki so jo kasneje razpustili, voditelje pa odstavili zaradi hudih kršitev uradnih pooblastil. Ob tem pa je Kisasunda tedaj ohranil položaj člana politbiroja.

Kisasunda je zdaj dobil tudi položaj pokrajinskega komisarja, se pravi, da ima rang člana vlade.

V naslednjih dneh pričakujejo objavo še drugih personalnih sprememb v vladi, kateri naj bi – kot je bilo rečeno maja na plenumu CK – »vdihnil več dinamičnosti« in iz nje odstranil pretirano birokratizacijo.

Dvoboj na tovarniškem dvorišču

J. A. Zielinski, »Perspektywy«, Varšava

Poljska rešuje spore

Velika pozornost konfliktom v delovnih organizacijah – Manj vmešavanja od zgoraj in več humanih odnosov – »Sveta hierarhija« je cokla

OD NAŠEGA SODELAVCA

VARŠAVA, julija – Človek je po naravi len in dela samo toliko, kolikor mora. Toda delo je tudi človeška potreba in hkrati zabava in človek bo delal marljivo in z voljo, če bo mislil, da so cilji kolektiva (podjetja) tudi njegovi cilji.

To znano McGregorjevo teorijo, ki je priljubljena zlasti na Zahodu, danes pogosto citirajo tudi poljski avtorji razprav o organizaciji in upravljanju podjetij. V večji zavzetosti (soodločanju) kolektiva in v boljših človeških odnosih v delovnih organizacijah vidijo ti avtorji pomemben faktor za zboljšanje splošnega gospodarskega položaja v državi.

Kadar sociologi v nekaterih industrijskih okoljih sprašujejo, kaj je najvažnejše za uspešno delo, so na drugem in na tretjem mestu odgovori: dobri kolegi in sposobni, razumni šefi. Delavci postavljajo na prvo mesto materialne spodbude, vodilni ljudje pa dajejo prednost občutku samostojnosti na delovnem mestu.

Poročila o slabih odnosih med ljudmi redko prodrejo v javnost, medtem ko sociološke raziskave zadevajo ob odpor direkcij, ki rade prikrivajo konflikte v svojih kolektivih. Zato je težko izračunati, kolikšno in kakšno moralno in gmotno škodo povzročajo skupnosti takšni spopadi in nezdravo ozračje v podjetjih. Znano pa je, da se nekateri konflikti končujejo tudi s prekinitvijo dela.

Če vzroki niso globlje družbenoekonomske ali politične narave, ostanejo pretežno med zidovi na »lastnem dvorišču«. Nekatere razrešujejo terenski sindikalni forumi, a samo vsak deseti resnejši konflikt doživi svoj epilog pred sodiščem.

Iz ankete, v kateri je sodelovalo 500 vodilnih uslužbencev iz gospodarstva in državne uprave, je razvidno, da je v vsak konflikt povprečno vmešanih 11 oseb (od 2 do 86). V 65 odstotkih primerov so to spori med predstojniki in »podrejenimi« in samo 12 odstotkov spopadov je med posamezniki in skupinami.

Ta raziskava je tudi pokazala, da vsak tretji konflikt traja dlje kot leto dni, medtem ko traja druga tretjina sporov od enega meseca do pol leta. Tako dolgi spori gotovo vplivajo na kakovost in produktivnost dela. V tem primeru je morda laže izračunati ceno nezdravih odnosov med ljudmi.

Očitno je, in to priznavajo tudi raziskovalci teh pojavov, da večina sporov izvira iz nezadostno ali nepravilno razvitih družbenih in proizvodnih odnosov. Toga hierarhična razmerja ne samo v personalnem smislu, ampak tudi v organizacijski strukturi proizvodnje (ministrstvo – direkcija – združenje – podjetje) dajejo plodna tla za rast psihološkega, socialnega, a tudi razrednega nezadovoljstva.

Raziskovalci so se doslej premalo ukvarjali z »malimi«, a zato najbolj številnimi spori, ki nastajajo zaradi slabe organizacije dela in proizvodnje. Četudi take spore rešujejo hitro in na mestu, je njihova številčnost dokaz za razne slabosti gospodarskega mehanizma, ki je njihove posledice potem čutiti v odnosih med ljudmi.

»Sveta hierarhija«, kot pišejo poljski časniki, veže roke in zavira pobudo nižjega vodstva. Partijsko glasilo »Trybuna ludu« je nadavno kritiziralo nekatere direktorje, ki »se spuščajo v proizvodnjo«, da bi osebno dajali smernice delavcem, s čimer razveljavljajo prejšnje sklepe obratovodij in pogosto sejejo zmedo v proizvodnem procesu.

Opozarjajo tudi na drugačne primere – kadar direktor ne more zamenjati nedisciplinirnih ali neposlušnih pomočnikov in sam odide z »bojišča«. Številni direktorji mislijo, da morajo za uspešno vodenje imeti svoj »tim«, toda med ljudmi, ki se znajdejo v tej direktorjevi ekipi, se začno razvijati familiarni odnosi, s tem pa se krha odgovornost.

Toda poljski avtorji se med seboj razlikujejo, ko obravnavajo metode, s katerimi bi se bilo treba lotiti teh problemov. Eni sodijo, da je to stvar nadaljnjega izpopolnjevanja znanosti in prakse vodenja in organizacije dela, toda čedalje več je zagovornikov ideje o hitrejši demokratizaciji in krepitvi funkcij delavskega samoupravljanja kot edine alternative za birokratska in nehumana razmerja med ljudmi.

ILIJA MARINKOVIĆ

Nkomo zbira podporo v boju proti Mugabeju

Čedalje bolj zaostreni odnosi med bivšimi partnerji v Patriotični fronti Zimbabveja – Kaj je iskal Nkomo v Londonu in Tripoliju?

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 15. julija – Medtem ko je generalni sekretar Mugabejeve vladajoče partije ZANU, Edgar Tekere, obtožil voditelja patriotične fronte Johshua Nkoma kot »megalomana«, ki da bi ga res kazalo »zdrobiti«, pa je le-ta med svojo skrivnostno turnejo po tujem dopotoval iz Londona v Tripoli, po vsej priliki z namenom, da si izprosi podporo pri libijskem voditelju Moameru Gadafiju.

Tako je zimbabvejski notranji spor med dvema partijama, ki sta sodelovali v sedemletnem osvobodilnem boju in sta po ločenem nastopu na volitvah pred tremi meseci sestavili vladno koalicijo, začenjal dobivati mednarodne razsežnosti. Nkomov nenadni prihod v London minuli četrtek je pomenil očitno presenečenje za britanske funkcionarje, ki so domnevali, da se je prišel predvsem posvetovat s predstavniki sovjetske ambasade.

Mugabejeva vlada doslej še ni dovolila odpreti sovjetskega veleposlaništva v zimbabvejski prestolnici Harareju (bivšem Salisburyju), češ da se mora ZSSR najprej odpovedati nadaljnji podpori »nekemu plemenskemu voditelju, to je Joshui Nkomu. Med osvobodilno vojno je Joshua Nkomo namreč užival politično in vojaško podporo Sovjetske zveze in kot se zdi, je bila ta njegova zunanja teža večja od notranje, saj je na volitvah dobil 20 sedežev, trikrat manj od Mugabeja, in ima v vladi le štiri ministre. Med obiskom v Londonu je Nkomo pozval Mugabejevo ZANU, naj nemudoma dovoli ZSSR odpreti veleposlaništvo v Harareju. Med prvimi so veleposlaništva v Harareju odprle ZDA, Kitajska in Velika Britanija.

Spor med premierom Mugabejem in notranjim ministrom Joshuo Nkomom je segel tako daleč, da so se celo pojavile govorice o pripravljanju državnega udara. Po teh govoricah naj bi bil namen sedanje Nkomove turneje v Londonu in Tripoliju ta, da si zagotovi vojaško pomoč za strmoglavljenje Mugabeja, pri čemer naj bi se oprl na bivše gverilce iz svoje vojske ZIPRA, ki nadzorujejo obsežno ozemlje na zahodu dežele in se nočejo pokoravati sedanjim oblastem.

Toda prejkone je cilj te iznenadne Nkomove turneje ta, da si zagotovi politično podporo v tujini za učinkovitejši pritisk na Mugabeja, ki naj bi ga bolj upošteval pri sprejemanju pomembnih političnih odločitev. Nkomo se je pred odhodom na turnejo pritožil, da takšne odločitve sprejema Mugabejeva partija ZANU, brez slehernega posvetovanja s Patriotično fronto in je zlasti zameril, ker ga niso vključili v zimbabvejsko delegacijo za 17. vrh OAE v Freetownu. Vrhunskega srečanja v Freetownu se je udeležil premier Mugabe.

Generalni sekretar Mugabejeve partije ZANU Edgar Tekere, ki je hkrati tudi minister za planiranje in razvoj, pa je takšno obnašanje Joshua Nkoma označil za »megalomansko«. Kot je rekel Tekere, povzroča Nkomo »samo zmešnjavo« in predstavlja za vlado »spotiko«, ki da bi jo bilo treba »zdrobiti«, finančni minister Enos Nkala je minuli teden izjavil, da bi bilo treba Nkoma »zdrobiti«, kar je izzvalo demonstracije pripadnikov Patriotične fronte po ulicah Harareja. Po teh demonstracijah je minister za lokalno upravo Zvogbo, prav tako iz vodstva Mugabejeve partije, nastopil proti »razgrevanju ozračja«, vendar pa se je konec tedna spor med obema partijama ponovno razvnel.

Spor v Zimbabveju je obenem že povzročil zaskrbljenost v sosednih državah, ki so med sedemletno vojno podpirale osvobodilne borce. Včeraj je generalni sekretar zambijske vladajoče partije UNIP, Mainza Chona, pozval zimbabvejsko ljudstvo, naj se neha prerekati med sabo in naj v celoti podpre Mugabeja, kajti »spori lahko koristijo samo imperialistom«. Med osvobodilno vojno je imel v Zambiji svoja oporišča Joshua Nkomo in večje število njegovih borcev je še zmerom na zambijskih tleh, v popolni bojni opremi, vključno s težkim orožjem. Osvobodilnim borcem so dovolili vrnitev samo pod pogojem, da odlože orožje ter se vrnejo kot navadni begunci.

Kako daleč se bo še zapletel sedanji spor, je težko predvideti. Toda generalni sekretar ZANU Tekere je ponovil grožnjo finančnega ministra Nkale, da bo vlada primorana uvesti v deželi enostrankarski sistem, češ da velike naloge v obnovi Zimbabveja ne dovoljujejo nesoglasij in medplemenskih razprtij. Tekere je opozoril, da je Mugabe samo iz velikodušnosti pozval Nkoma, naj se pridruži vladi, čeprav je bil doživel na volitvah poraz in čeprav mu ljudje niso pozabili, da se je bil svoj čas, med osvobodilno vojno, skrivoma sestal z voditeljem rodezijskih belcev, Ianom Smithom. Med osvobodilno vojno je glavno breme spopadov nosila Mugabejeva ZANU, medtem ko se je Nkomo bolj osredotočil na politični boj in tudi na lastno pest začel pogajanja z belo vlado v Salisburyju.

Kot poročajo, je ena izmed posledic sedanjega spora tudi ta, da so predstavniki četrtmilijonske bele manjšine zavoljo naraščajoče negotovosti začenjali bolj množično zapuščati deželo. Odhajanje belcev je nedavno spodbudila že prekinitev diplomatskih odnosov z Južno Afriko. Temu pa se je zdaj pridružil še spor z anglikansko cerkvijo, zlasti z njenimi belimi voditelji. Edgar Tekere je opozoril, da se mora »sedanja revolucija v Zimbabveju odraziti tudi v anglikanski cerkvi«, katere voditelji da so v preteklosti sodelovali z belo vlado proti osvobodilnim borcem. V tem smislu je napadel Paula Burrougha, škofa pokrajine Mashonaland (oporišča ZANA), in Johna da Costo, dekana salisburyjske anglikanske cerkve, ter ju pozval, naj takoj odstopita.

Vse se torej zdi, da je ogroženo ravno tisto, kar je Robert Mugabe postavljal kot pogoj za uspešen prehod v neodvisnost in za učinkovito obnovo dežele, to je z ene strani nacionalna enotnost in pomiritev med sprtimi političnimi partijami, z druge strani pa rasno sožitje med črno večino in belo manjšino, ki je obvladovala zimbabvejsko gospodarstvo.

TIT DOBERŠEK

Konferenca o Južni Koreji

RIM, 15. julija (KCNA) – V Rimu se je končala konferenca predsednikov političnih strank in organizacij 15 držav Zahodne Evrope, na kateri so obravnavali najnovejši položaj v Južni Koreji in problem združitve korejskega polotoka. Udeleženci konference so se zavzeli za ukinitev izrednega stanja, ustavitev političnih procesov in aretacij, in osvoboditev vseh političnih zapornikov.

EGS išče pot na Bližnji vzhod

V deveterici so se pred počitnicami osredotočili na kovanje strategije do bližnjevzhodnega kriznega žarišča – Previden kompromis v Benetkah – Pritiski iz ZDA – Gaston Thorn je optimist

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 15. julija – Potem ko so v evropski skupnosti spravili z dnevnega reda nekaj pomembnih vprašanj, ki so že dalj časa kalila vode na ministrskih in drugih srečanjih – denimo, proračun za leto 1980 ali imenovanje bodočega predsednika izvršne komisije – se je teža predpočitniških razprav osredotočila na kovanje strategije do bližnjevzhodnega kriznega žarišča. Že jutri in pojutrišnjem bodo bližnjevzhodni dosje odprli generalni direktorji devetih zunanjih ministrstev, ki imajo za nalogo pripraviti izhodišča za temeljitejšo razpravo, ki bo danes teden, ko se bodo v bruseljski palači Charlemagne srečali šefi diplomacij evropske skupnosti.

Enotedenski premor do bruseljskega srečanja ministrskega sveta EGS pa je na drugi strani tudi dobra priložnost za dvostransko otipavanje utripa članic deveterice do tega najpomembnejšega zunanjepolitičnega vprašanja na njenem dnevnem redu. Danes dopoldne je v Bonn odpotoval luksemburški ministrski predsednik Pierre Werner, ki bo kot predsedujoči v 'evropskem svetu' obiskal vseh osem prestolnic EGS in skušal na kraju samem ugotoviti, kaj šefi držav skupnega trga menijo o perspektivi 'evropske iniciative' na Bližnjem vzhodu.

Po beneškem vrhu deveterice (12. in 13. junija), na katerem so po ostrem pritisku Amerike članice evropske skupnosti močno 'razredčile' svojo iniciativo, točneje izdelale previden kompromis, ki je na pol poti med francosko projekcijo o samostojni vlogi Zahodne Evrope pri pobudah za razmah mirovnega procesa, ter britansko in zahodnonemško, ki je bolj dovzetna za pritisk iz Washingtona, je Bližnji vzhod 'utonil' v kopici drugih, notranjih problemov EGS. S police so ga spravili šele pred dnevi.

Kljub beneškemu kompromisu so članice deveterice pri oblikovanju bližnjevzhodne strategije skorajda še na začetku. Deklaracija z otoka San Giorgio namreč govori o 'stikih z zainteresiranimi stranmi v bližnjevzhodnem konfliktu', ne da bi posebej določili podrobnosti in namen teh stikov. Če naj EGS dejansko uveljavi obete o 'iniciativi' pred Benetkami, potem je potrebno razčistiti dileme o namenu in načinu 'evropskega odposlanstva' v bližnjevzhodnih državah.

Okvirno usmeritev je pred dnevi nakazal predsednik ministrskega sveta Gaston Thorn, ko je pred evropskimi poslanci v Strasbourgu razgrnil program luksemburškega šestmesečnega predsednikovanja. Šef diplomacije najmanjše članice EGS se je zavzel, da ne bi več izgubljali časa, da se deveterica odloči, kakšno obliko in razsežnost bo dala svoji bližnjevzhodni 'iniciativi' in kaj je od tega pričakovati. Kar zadeva njega, je bil Thorn zelo elastičen, poslancem je namreč izjavil, da je pripravljen osebno voditi bližnjevzhodno odposlanstvo. In Thorn ni ostal le pri besedah, kajti 'predhodno' je obiskal že Jordanijo in Irak in poudaril, da ga tamkajšnji pogovori 'navdajajo z optimizmom'.

Vprašanja, o katerih bodo dva dni v Luksemburgu razpravljali direktorji zunanjih ministrstev, je mogoče strniti v nekaj točk:

● Predvsem je potrebno definirati karakter »iniciative«, ali »kontaktov«, če sledimo deklaraciji iz Benetk. Zdi se, da ima še največ teže zamisel, da bi imenovali »odposlanstvo«, ki bi se podalo v bližnjevzhodne države in skušalo sintetizirati strategijo držav, ki so posredno ali direktno zapletene v to krizno žarišče. Toda, ali naj ima »odposlanstvo« kakšen mandat za podrobnejše pogovore ali pa zgolj zbira informacije, je še vedno odprto vprašanje. Amerika je slej ko prej proti temu, da bi bila pot na Bližnji vzhod nekakšno utiranje poti za kasnejšo »evropsko iniciativo«.

● Precej manj žgoče je vprašanje »ravni« zahodnoevropske delegacije. Ker se je Thorn že ponudil za šefa skupine, je skoraj gotovo, da bo on vodil delegacijo EGS, njen sestav pa je še odprt. Mnenja nihajo med posebej imenovanimi zastopniki devetih zunanjih ministrstev ali med diplomati, ki so že v bližnjevzhodnih državah.

● Zunanji ministri deveterice morajo tudi začrtati pot,ki jo bo ubrala delegacija na čelu s Thornom: ali se odpraviti najprej v neposredno vpletene države, kot sta Izrael in Egipt, ali pa poprej otipati teren z obiskom v posredno vključenih deželah, kot je Jordanija ali Sirija?

● In slednjič, ena od ključnih točk oblikovanja bližnjevzhodne strategije EGS, kakšno stališče sprejeti o palestinski osvobodilni organizaciji. Pierre Werner se je ob tem zapletel v dokaj zamotano stališče, med televizijskim intervjujem je dejal, da EGS meni, da morajo za pogajalsko mizo o urejevanju bližnjevzhodnega konflikta sesti »vse zainteresirane strani«, torej tudi predstavniki Palestincev »in med njimi tudi PLO«.

Omenjene dileme bodo povzročile še precej razprav v času do ministrskega sestanka, kajti stališča v državah deveterice nikakor niso blizu, na drugi strani pa Washington ne želi, da bi EGS izrabila »zunanjepolitični vakuum«, ki bo v Ameriki nastal v mesecih pred predsedniškimi volitvami, in pričela z »evropsko iniciativo«. Toda Zahodna Evropa se dobro zaveda, da je potrebno nekaj storiti, kajti njen odnos do bližnjevzhodnega kriznega žarišča je v tesni vzročni zvezi z možnostmi širokega dialoga z izvoznicami nafte, ki ga je EGS svoj strateški program postavila

BOŽO MAŠANOVIĆ

V ŽARIŠČU

Brazilska abertura v resni krizi

Proces političnega odpiranja (abertura) v Braziliji je v zadnjem času zašel v globoko krizo. Že konec maja se je zdelo, da je pritisk trde struje v vojski na vlado tolikšen, da je v nevarnosti celoten projekt politične liberalizacije. Vlada se je odločila, da bo iz parlamenta izločila ključne predstavnike opozicije, poleg tega narašča pritisk na tisk, oborožene sile v državah Sao Paulo in Minas Gerais so v pripravljenosti ... Dolgoročno gledano je vladna politična strategija sila omejena, ker si ne more zagotoviti zadostne podpore širokih slojev prebivalstva. Jasno pa je, da je v Braziliji obsojena na neuspeh vsaka politika, ki ne bo težila k temu, da bi zmanjšala pretirano koncentracijo bogastva in političnega vpliva maloštevilnih slojev, po drugi strani pa ne bo dovoljevala večjega vpliva in odločanja delavcev v obliki participacije. Doslej še ni bilo poskusa, kako najti izhod iz te zagate.

»Latin America«, London

Demirel je prestal preizkušnjo

»Kabul!« je kričalo veliko turških poslancev med odločilnim glasovanjem v parlamentu prejšnji teden. »Red!« so kričali ostali, razen osmih poslancev, ki se niso pridružili niti enim niti drugim. Ti besedi nimata nič skupnega z Afganistanom ali s turško sosedo Sovjetsko zvezo. Gre za turški besedi: kabul pomeni da, red pa ne, v tem primeru pa sta bili odločilni za izrekanje o zaupnici osemmesečni vladi premiera Sulejmana Demirela. Ko so prešteli glasove, se je pokazalo, da je 227 poslancev glasovalo za, 214 poslancev pa proti zaupnici vladi. Demirel je preživel preizkušnjo, čeprav so mnogi pričakovali, da je ne bo in s tem se je za zdaj končala najbolj resna politična kriza v Turčiji v zadnjih šestih letih.

Pri glasovanju o zaupnici ali nezaupnici Demirelovi vladi naj bi poslanci pravzaprav odločali o tem, ali je ta vlada dovolj storila, da bi ukrotila dva najbolj žgoča turška problema: gospodarsko krizo in politični terorizem. O zaupnici vladi je dejansko odločila Erbakanova stranka nacionalne rešitve, ki je pred glasovanjem izsiljevala opozicijskega voditelja Bulenta Ecevita, ker pa ji niso ugodili, je njenih 22 poslancev glasovalo za Demirela.

»Time«, New York

TELEKS – informativni tednik dela

»Dobra misel – s to spremembo lahko dosežemo, da bo te avte začela kupovati vojska.«
Herblock, »International Herald Tribune«, Pariz

Avtomobilska vojna trojice

Združene države Amerike in zahodna Evropa si v težkih časih avtomobilske industrije prizadevata ublažiti japonsko ofenzivo na njihove trge – Štiri milijarde dolarjev izgub Detroita

Več znamenj kaže, da dobivajo spopadi proizvajalcev avtomobilov razsežnosti, ki ne sodijo v dozdajšnji kodeks pravil obnašanja na avtomobilskem trgu. Motnje v proizvodnji in na trgu so tolikšne, da se po opozorilih nekaterih avtomobil iz simbola industrijske ekspanzije kapitalizma in zaščitnega znaka potrošniške blaginje Zahoda spreminja v poglavitni znak njegove gospodarske krize.

Nizki udarec sta normalnim tržnim bitkam vsekakor dala zahodna Evropa in ZDA, katerih predstavnika, predsednik Carter in predsednik izvršne komisije EGS Haferkamp, sta po poročilih iz Washingtona in Bruslja pred dnevi potovala na pogrebno slovesnost za Masajošijem Ohiro z zahtevami njunih avtomobilskih industrij, da Japonska ublaži izvozno ofenzivo v njunih tržnih revirjih. Carter je šel v Tokio preko Detroita, kjer je menažerjem ameriške avtomobilske industrije, ki že četrt stoletja ni bila v takšni stiski kot zdaj, obljubil pomoč, Haferkamp pa je menda imel pooblastila Fiata, Peugeota, British Leylanda, Volkswagna in drugih zahodnoevropskih kompanij, katerih poglavitna pritožba je, da so lani v zahodni Evropi registrirali 606 tisoč japonskih avtomobilov, na Japonskem pa samo 38 tisoč avtomobilov izdelanih v EGS.

O izidu pogajanj Haferkampa in Carterja z Ohirovimi nasledniki ni vesti, vendar se zdi komajda verjetno, da bi Zahodnjaka prepričala Japonce, če je do globljih pogovorov o tej temi v Tokiu sploh prišlo.

O znamenjih splošne zaostritve ni dvoma: Detroit bo letos izdelal 3,5 milijona avtomobilov in kamionov manj kot lani, ko je že, denimo, izdelal za 9 odstotkov manj osebnih avtomobilov in za 24 odstotkov manj dostavnih vozil kot predlani, brez dela je za nedoločen čas vsak tretji delavec avtomobilske industrije v ZDA, v trgovinah je dva milijona neprodanih ameriških limuzin, skupne izgube Detroita pa bodo najbrž dosegle 3 ali 4 milijarde dolarjev.

British Leyland je odpustil okrog 20 tisoč delavcev, pri tem pa lani porabil nekaj manj kot milijardo funtov šterlingov javne pomoči. V aprilu so v Veliki Britaniji prodali za 29 odstotkov manj avtomobilov kot enak mesec lani, v maju celo za 34 odstotkov manj.

V Italiji sicer poročajo, da je bila prodaja v maju za 6 odstotkov boljša, vendar se je zato zmanjšal izvoz. V trgovinah se kopičijo desettisoči neprodanih fiatov, družba pa je za 80 tisoč delavcev (od skupno 114 tisoč) določila »ferie lunghe«, za pol tedna podaljšan obvezni dopust. Generalni direktor firme Ghidella v tedniku »Panorama« izjavlja: »Fiat je kot obolel za gripo, sončno vreme še nekako prenaša, ob zdajšnji nevihti pa je nemočen in si vsak hip lahko nakoplje pljučnico.«

Zahodnonemški Volkswagen je po ocenah poznavalcev za zdaj še dobrega zdravja, čeprav panoga ZRN že dve leti stagnira, nekaj slabše pa je s proizvajalci v Franciji, kjer so maja registrirali za 24 odstotkov manj avtomobilov kot enak mesec lani.

Izjema in, vsaj po mnenju zahodnih konkurentov, skupaj z naftno krizo tudi poglavitni krivec porušenega ravnotežja v sistemu svetovnih avtomobilskih monopolov pa je Japonska. Japonske družbe imajo prav takšen zagon kot v najboljših časih: letos nameravajo izdelati 8,1 milijona avtomobilov (lani 6,1 milijona), leta 1985 pa 11 milijonov, ob tem pa so lani za 20 odstotkov povečale svoj izvoz.

Podatki kažejo, da so Japonci zavzeli 23 odstotkov trga v ZDA, nekaj manj pa v povprečju v zahodni Evropi, kjer so imeli v prvih mesecih letos, na primer, v Veliki Britaniji 14 odstotkov, v ZRN 10 odstotkov in na Nizozemskem 29 odstotkov avtomobilskega trga.

Japonci so lani izvozili v ZDA milijon 750 tisoč avtomobilov, oziroma nekaj manj kot tretjino svoje proizvodnje, v tem ko je celotna zahodna Evropa tod prodala le 500 tisoč vozil.

Japonci so posekali Evropejce, ne zavoljo kakovosti, temveč zaradi mnogo boljše strukture stroškov. Mezde japonskih delavcev so kljub popravkom navzgor in zmanjšanju vrednosti dolarja v primerjavi z jenom še vedno nižje kot drugod, boljši pa so še nekateri drugi kazalci. Po ugotovitvah pariškega tednika »L'Express« izdela delavec v Fiatu v povprečju 11 vozil na leto, v Oplu 30, v Toyoti pa 43 avtomobilov na leto.

V trojici najmočnejših svetovnih proizvajalcev avtomobilov so v največji stiski ZDA. Detroita ne morejo čez noč preusmeriti na proizvodnjo varčnejših avtomobilov, ki jih zahtevajo kupci. To bi zahtevalo velike naložbe, del krivde pa vsekakor tiči tudi v logiki kapitala, kajti profit pri izdelavi luksuzne limuzine je po oceni nekaterih okrog tisoč dolarjev, pri majhnem cenenem avtomobilu kvečjemu 200 dolarjev.

Če bo Carter držal besedo, ki jo je dal Detroitu pred odhodom v Tokio in ga finančno podprl, bo prestrukturiranje ameriške avtomobilske industrije spet enkrat prestavljeno v prihodnost. Nasprotniki pomoči Carterja opozarjajo še na dve škodljivi posledici zdravljenja Detroita: vsakršna podražitev avtomobilov, ki jo zahteva Detroit, bo povečala že zdaj dvoštevilčno inflacijsko stopnjo, hkrati pa »status quo« v Detroitu v ničemer ne bo omilil, temveč kvečjemu povečal ameriško odvisnost od uvožene nafte.

V ospredju pozornosti zahodnoevropskih proizvajalcev je zdaj sporazumevanje med Washingtonom in Tokiom. Po vesteh iz Bruslja sta se obe strani že lotili konkretnih pogajanj o omejitvi japonskega pritiska na ameriški trg avtomobilov.

DUŠAN SNOJ

Podpreti učinkovito delo in odgovornost izvršnih in upravnih organov na vseh ravneh

Mitja Ribičič na 2. seji republiške konference SZDL Slovenije: Naš mednarodni politični in gospodarski položaj sta povezana z našo politično in ekonomsko stabilnostjo – Gre tudi za preoblikovanje naše zavesti, naših navad in razvad – Ukrepi so pogosto nedodelani

LJUBLJANA, 15. julija – »Tovariš Kardelj nam je v razgovoru pred leti priporočil, naj bi se socialistična zveza ne ukvarjala z dolgoročnimi, vizionarskimi problemi, pač pa naj bi sredi življenjskega utripa delovnih ljudi razreševala njihova trenutna, najbolj žgoča, najbolj pereča vprašanja. V tem smislu smo na dnevni red naše republiške konference uvrstili tista vprašanja, ki so danes v središču pozornosti samoupravno organizirane družbe in naših delovnih ljudi. To je naša trenutna gospodarska situacija in stabilizacijska politika, to je problematika hišne samouprave, to je ustvarjanje pogojev za uveljavitev novih nosilcev načrtovanja v novem planskem razdobju. V sklopu teh, v tem trenutku gotovo najpomembnejših, družbenopolitičnih problemov, smo danes tudi predlagali predsedstvu SR Slovenije novega mandatarja, ki bo danes na seji predsedstva republiške konference SZDL obrazložil sestav novega izvršnega sveta in ga jutri predlagal v izvolitev skupščini SR Slovenije.

Referate in govore o neugodni gospodarski situaciji navadno začnemo z ugotovitvijo, da je razpoloženje ljudi dobro, da so še posebej ob bolezni in zadnjem slovesu Tita pokazali visoko stopnjo enotnosti in pripadnosti socialističnemu samoupravljanju in neuvrščenosti. Tudi mednarodni položaj Jugoslavije je, v sicer neugodni in zapleteni svetovni situaciji, stabilen. Jugoslavija uživa velik ugled in naš izvirni politični sistem socialističnega samoupravljanja je doživel veliko mednarodno priznanje. Najnovejši razvoj je potrdil, da je svet močno zainteresiran, da bi imela neuvrščena Jugoslavija kot faktor stabilnosti in miru v Evropi in širše tudi naprej aktivno in konstruktivno vlogo v svetovnem neuvrščenem gibanju. Obenem bolj kot kdajkoli poudarjamo, da sta tudi naš mednarodni položaj in vpliv v najbolj tesni povezanosti z našo notranjo politično in ekonomsko trdnostjo. Trajna predpostavka naše neodvisnosti in enotnosti je notranja stabilnost družbe, ta pa je odvisna od nadaljnjega razvijanja socialističnega samoupravljanja, širjenja samoupravnih pravic in odgovornosti delavcev, krepitve enakopravnosti republik in pokrajin, narodov in narodnosti, doslednega izpolnjevanja ukrepov gospodarske stabilizacije, kar vse naj omogoči nadaljnji gospodarski napredek vse Jugoslavije ter znotraj nje tudi manj razvitih območij in pokrajine Kosovo.

Neustrezne naložbe so eno glavnih žarišč gospodarske nestabilnosti

Bolj kot kdajkoli tudi poudarjamo potrebo polnega angažiranja organizacij združenega dela in drugih organizacij pri krepitvi naše ekonomske prisotnosti v svetu in deželah v razvoju ter bolj organiziranega, usklajenega in planiranega nastopanja vseh subjektov v mednarodnem gospodarskem sodelovanju naše dežele. Nedvomno je pred nami razdobje, ki bo od vseh zahtevalo skrajne napore. Da bi zavarovali našo varnost in samostojnost, bomo morali tudi vnaprej krepiti obrambno sposobnost in družbeno samozaščito. Ob vsem tem postaja ekonomska komponenta vključevanja jugoslovanskega gospodarstva v svet naša prioritetna naloga. Samoupravno združeno delo mora postati nosilec takega vključevanja v mednarodno delitev dela. Boriti se moramo za enotnost jugoslovanskega trga, vendar ne tako, da ga zapremo in zaščitimo pred zunanjim svetom.

Vsi vemo, da je glavno družbenopolitično smer za jugoslovansko stabilizacijsko ekonomsko politiko začrtala novembrska seja CK ZKJ in nato konec lanskega leta skupna seja predsedstev CK ZKJ in SFRJ. Prav tako so nam znane družbene akcije političnih organizacij, zlasti zveze komunistov in sindikatov, pa tudi velikega dela združenega dela, ki so sledile tem sklepom jugoslovanskega političnega vodstva (v svoji poslednji novoletni poslanici je tovariš Tito še posebej podčrtal njihov pomen). S precej zamude je potem začel ukrepati zvezni izvršni svet, ki je tudi predlagal spremembe letne resolucije. Na tem mestu bi podčrtal pomembnost opredelitev, ki jih je v ekspozeju v Skupščini SFRJ podal tovariš Djuranović. Te usmeritve smo v Sloveniji podprli. Ekonomsko stabilizacijsko politiko je na svoji junijski seji ocenil tudi centralni komite ZKS. Predsedstvo centralnega komiteja je na svojih rednih ponedeljkovih sejah posvečalo posebno pozornost gospodarskim problemom. Prav tako je predsedstvo RK SZDL, pri katerem je bilo v ta namen tudi ustanovljeno frontovsko sestavljeno koordinacijsko telo, ki ga vodi tovariš Mlinar, na vsaki svoji seji ocenjevalo gospodarske razmere ter učinkovitost posameznih ukrepov. Taka telesa za usklajevanje družbene in politične aktivnosti so bila ustanovljena tudi v občinah in v večjih delovnih organizacijah.

Lahko bi torej rekli, da je sanacija naših gospodarskih razmer že nekaj časa prvenstvena skrb naše družbe in vseh organiziranih socialističnih sil v njej. Vsi deli naše enotne fronte so bili angažirani v tej smeri. Zveza komunistov se je kot vodilna idejnopolitična organizacija borila predvsem za to, da bi se stabilizacijski ukrepi povezovali z nadaljnjo krepitvijo vloge delavcev v razširjeni in družbeni reprodukciji. Kajti bitka za stabilizacijo gospodarstva je obenem bitka za odločilno vlogo delavcev, združenega dela in znanja ne le v tekoči, pač pa tudi v razvojni politiki, to je bitka za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja, za nove nosilce načrtovanja, za svobodno menjavo dela, za podružbljanje vseh sfer političnega odločanja. Glavni notranji vzrok neugodnih gospodarskih trendov pri nas ni samoupravno odločanje in obnašanje, pač pa odtujevanje ustvarjalnih sredstev in odločanje za naložbe v trikotniku upravnih, političnih in bančnih organov. Predsedstvo centralnega komiteja ZKS je zato v svoj poletnojesenski operativni načrt zapisalo zlasti naloge na področju investicijske politike. Dosedanje neustrezne oblike in načini sprejemanja naložbenih odločitev so namreč eno glavnih žarišč gospodarske nestabilnosti. Spopasti se moramo s pojavi nerealnega prikazovanja vrednosti investicij ter podcenjevanja njihovih dohodkovnih in drugih učinkov, brez preverjanja njihove izvozne sposobnosti. V vrsti ukrepov, ki jih pripravlja tudi v naprej zvezni izvršni svet, so zato med najnujnejšimi tisti, ki bodo urejali odnose v družbeni reprodukciji na področju kreditno monetarne politike.

Spoštovati ustavo – preprečiti zamegljevanje vloge izvršnih organov

Prav tako bi opozoril na pomembnost sklepov predsedstva CK ZKS o kadrovski preosnovi izvršnega sveta. To pomeni, da je zveza komunistov problem odgovornosti, učinkovitosti in kadrovske primernosti za izvršilne naloge postavila kot pomembno družbeno vprašanje.

Socialistično samoupravljanje se je tako razvilo, da moramo obravnavati pravice samoupravnih subjektov skupaj z njihovo odgovornostjo do upravljanja z družbenimi sredstvi. Samoupravno organizirana družba potrebuje sposobne izvršne organe, ki bodo poznali stanje na svojem področju, ki ne bodo samo prinašali zakonov, ampak tudi skrbeli za uresničevanje zakonskih določil, ki bodo nudili samoupravnim organom in delegatskim skupščinam potrebne podatke, ocene in predloge. To ne pomeni krepitve izvršnih organov v škodo delegatskega sistema, kajti oni delujejo v funkciji in pod nadzorstvom delegatskih skupščin, kot je to jasno in zelo določno zapisano v obeh ustavah, jugoslovanski in slovenski. Smo tudi proti temu, da se ta jasna ustavna določila kakorkoli spreminjajo v zamegljevanje vloge in nalog izvršilnih organov, niti v zvezi niti v republiki ali občini.

Tovariš Tito nas je na to posebej opozoril kar trikrat: na sindikalnem kongresu, na partijskem predsedstvu CK ZKJ in ob zadnjem pogovoru s slovensko delegacijo v Karadjordjevu. Dejal je, da moramo biti pri izvršilnih organih posebej pazljivi, ko krepimo njihovo kolektivno delo in odgovornost. Sedanja kadrovska preosnova izvršnega sveta je pomembna tudi zato, ker začenja v naši samoupravni skupnosti premagovati zakoreninjeno miselnost (njeni izvori so v vplivu parlamentarne demokracije), da je vsaka kadrovska sprememba med mandatno dobo že apriori kadrovska nezaupnica ali celo politično obračunavanje. To je tudi pripeljalo do zaključka, da bi morali imeti čim krajše mandatne dobe, če bi hoteli kadrovsko zdravo presnavljati vodilne organe v zvezi ali republiki. Pri tem mislim na izvršilne organe. Zdi se nam pomembneje, da se zavzamemo za stalno preverjanje in tudi kadrovanje najprimernejših kadrov za opravljanje tistih nalog, ki so v določenem trenutku v središču naše družbene akcije. Ustavna določila tudi tu omogočajo ustrezno in dobro kadrovsko politiko. Vloga socialistične zveze je na tem področju zelo pomembna, še posebej v federaciji, kjer so se nakopičile mnoge nejasnosti glede vloge mandatarja, vloge zveznega izvršnega sveta in njegove enotne odgovornosti za jugoslovansko politiko.

Kardeljev pristop, izražen na mnogih sejah zveznega družbenega sveta za politični sistem, da mora ZIS uresničevati jugoslovansko politiko, ne pa politike ene republike, ene regije ali celo ene panoge, dobiva v tem trenutku še poseno težo in posebno obveznost.

Dovolj je splošnih ugotavljanj, opredeljevanj in usmerjanj o stabilizaciji

Če sem doslej nekaj več govoril o vlogi zveze komunistov pri oblikovanju družbeno ekonomske politike, to ne pomeni, da drugi deli fronte niso bili v tej osrednji družbeni akciji pomembno prisotni v republiki in na terenu. Sindikati, naša najširša delavska organizacija, so razvijali široko aktivnost, saj nosi združeno delo največja bremena stabilizacijskih naporov. O tej dejavnosti boste delegati iz sindikalnih organizacij gotovo še posebej spregovorili v današnji razpravi. Tudi mladinske organizacije so bile posebej aktivne, spodbudno pa je, da so kljub varčevalnim ukrepom uspele organizirati mladinske delovne akcije. Konferenca zveze združenj borcev je pokazala veliko enotnost in posluh borcev v naših krajevnih samoupravnih skupnostih, kjer so mnogi borci na čelu koristnih družbenih komunalnih in socialnih akcij. Številna društva in združenja so preverjala svoje programske zasnove v SZDL ter se vključevala s svojimi delegati v naše akcije. Vse te dejavnosti so krepile našo fronto organiziranih socialističnih sil in združevale ljudi, krajane in delavce na mestu bivanja in ob delu v enotne družbene smotre, da bi čimprej ustvarili zdrave gospodarske razmere in trdno socialno varnost vseh, ki delajo in ustvarjajo.

Smo na začetku ustvarjanja nove miselnosti, ko delovni ljudje svoje lastno delo, svoje življenje in obnašanje vse bolj povezujejo s stanjem svoje delovne organizacije, svojega kraja in tudi širše družbene skupnosti, svoje republike, svoje nacionalne skupnosti in svoje federalne skupnosti. Ljudje se vse bolj zavedajo, da se bodo morali aktivno vključevati in sodelovati pri oblikovanju pogojev za nadaljnji trdnejši družbenoekonomski razvoj. To ugodno vzdušje, ki je že prisotno med ljudmi, moramo razvijati naprej in doseči stabilizacijsko samoupravno gibanje množic. Zdi se mi pomembno, da pravilno pojasnjujemo ukrepe države, ki so v tem trenutku nujni, ki pa lahko s svojo omejevalno usmerjenostjo le kratkoročno ublažijo najbolj izpostavljena nesorazmerja ali preprečujejo njihova nadaljnja zaostrovanja.

Če pa hočemo odpreti perspektivo nadaljnjega gospodarskega razvoja na novih, zdravih osnovah, potem moramo pri vseh subjektih ravnanja in odločanja uveljaviti čvrste dogovore za boljše gospodarjenje v odvisnosti od realno ustvarjenega dohodka. Ne gre samo za prestrukturiranje gospodarstva, gre tudi za preoblikovanje naše zavesti, naših navad in razvad. Boriti se moramo za ustvarjalen pristop k stabilizacijski politiki v vsaki sredini, v vsakem kraju, tovarni in interesni skupnosti. Splošnih ugotavljanj, opredeljevanj in usmerjanj imamo dovolj, manjka nam pa konkretna razdelava vsakega posameznega nosilca odločanja v okviru njegovih možnosti, na lasten način in v njegovi vsakodnevni praksi.

Velik del doslej sprejetih stabilizacijskih ukrepov ima administrativni značaj, kar je za začetno fazo odločnih skupnih naporov tudi razumljivo. Ob tem pa je vendarle treba opozoriti, da so posamični ukrepi prepogosto počasni in nedodelani, medsebojno nepovezani in neusklajeni. Prevečkrat tudi ne omogočajo selektivnih pristopov samoupravnih nosilcev odločanja in kot taki tudi ne delujejo dovolj mobilizacijsko. Naj ponovim, da je pomembno dati večji poudarek dobremu delu izvršnih in upravnih organov. Potrebno je, da v celoti podpremo njihovo odgovorno delo, kar pa hkrati tudi zaostruje zahteve po bolj učinkovitem in celovitem izpolnjevanju njihovih ustavnih in zakonskih obveznosti pri zagotavljanju pogojev za nadaljnji celovit samoupravni družbenoekonomski razvoj.

Stabilizacija zajema vsa področja, vse dejavnosti in vsakega človeka

Seveda pa bi bilo iluzorno pričakovati, da bodo lahko državni oziroma administrativni ukrepi sami trajneje razrešili težaven in zapleten položaj v gospodarstvu. Tudi od novega izvršnega sveta ne bi smeli pričakovati, da bo lahko ustvarjal čudeže, kajti državni organi ne morejo prevzeti vloge združenega dela in znanja v ustvarjanju dohodka. Zato je pomembno vztrajati v prizadevanjih, da ljudje sami čimbolj neposredno spoznavajo specifične probleme in se zavestno odločajo za način njihovega reševanja z lastnimi silami in z medsebojnim sporazumevanjem o porazdelitvi in usklajevanju naporov in nalog, pa tudi odpovedovanj.

Stabilizacijsko gibanje bo lahko močno in uspešno le, če bo prisotno in trdno zasidrano neposredno med delovnimi ljudmi. Stabilizacijsko obnašanje se mora uveljaviti v temeljnih družbenih celicah, saj lahko samo tako bolj čvrsto usmerja in povečuje odgovornost za obnašanje vseh višjih oblik organiziranja. Usmeritev aktivnosti neposredno v bazo, med delovne ljudi, še posebej postavlja odgovorne naloge pred socialistično zvezo kot fronto in najbolj množično organizacijo v okviru subjektivnih sil, ki lahko prodrejo le z lastnim zgledom in odgovornim obnašanjem.

Stabilizacija ne more biti iztrgana iz razvoja socialističnega samoupravnega političnega sistema. Zajema tiste, ki ustvarjajo in tiste, ki porabljajo. V današnjih pogojih naše gospodarske in politične razvitosti so vsi problemi med sabo tesno povezani in imajo vpliv drug na drugega: od tistih najbolj globalnih do tistih, ki se nam zdijo obrobni. Tudi pri mitingih, proslavah, športnih prireditvah in podobnem je stabilizacijsko obnašanje še kako pomembno. Stabilizacija zajema vsa področja, vse dejavnosti in vsakega človeka, vsako družino, vso našo skupnost, zato se moramo drugače obnašati vsi in vsi začeti živeti drugače. Zato je velikega pomena okrepljena akcija za utrditev in razvoj samoupravne organiziranosti v temeljnih celicah, kjer smo se v socialistični zvezi že lotili nekaterih konkretnih akcij o hišni samoupravi, organiziranju potrošnikov in delegatskem sistemu v krajevni skupnosti. Občani morajo sami začeti odločati o svojih vsakodnevnih potrebah kot na primer o delovnem času trgovine, zdravstva in drugih, zlasti storitvenih dejavnosti, ki jih dnevno koristijo. Prav socialistična zveza pa lahko pri tem v veliki meri pripomore s tem, da organizirano usmeri njihovo pripravljenost za delovanje, kar smo do sedaj vse premalo upoštevali.

Številne zahteve, naj se povečajo nadzorstvo, disciplina in red

Bolj moramo uveljaviti tudi nadzor nad uresničevanjem prevzetih stabilizacijskih obveznosti in obnašanjem. To pomeni, da moramo spodbuditi bolj učinkovito delo različnih dokaj šibkih inšpekcijskih služb. Na krajevnih zborih SZDL, ki so v zadnjem času izredno dobro obiskani, ljudje mnogo razpravljajo o razmerah v svojem kraju, svoji tovarni, občini, republiki in zvezi.

V vseh teh razpravah so prisotne močne zahteve po krepitvi kontrole, spoštovanju zakonov, samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, po disciplini in redu, po spoštovanju moralnih norm. Ljudje zahtevajo večjo učinkovitost in prisotnost upravnih organov na vseh ravneh in v vseh sredinah. Zato so tudi vsepovsod podprli zamisel o akcijski krepitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z zahtevo, naj podobno ravnajo tudi v občinah in mestih. Gre tudi za elementaren občutek varnosti ljudi, za urejene življenjske in delovne pogoje, za zdrave odnose in za zdrav napredek naše družbene skupnosti. V SZDL moramo podpreti te težnje in jih tudi usmerjati v krepitev podružbljanja nadzora in delavske kontrole. Več poudarka bo treba dati nadzoru opravljenega dela kot sestavnega dela delovnega procesa, uveljavljanju samozaščitne zavesti v različnih oblikah njenega organiziranja. Prav gotovo bo takšno podružbljanje nadzora kot lastne funkcije in pristojnosti samoupravnega ravnanja prispevalo tako k njegovi učinkovitosti kot tudi k približevanju dejanskim potrebam in interesom.

Gospodarska gibanja v prvem polletju letos kažejo, da so na nekaterih področjih že vidni rezultati opredeljene ekonomske politike, zlasti glede umirjanja industrijske proizvodnje, gibanja osebnih dohodkov in zaposlovanja ter deloma tudi ekonomskih odnosov s tujino. Hkrati pa je letos prišlo še bolj do izraza delovanje nekaterih negativnih tendenc in problemov, prenešenih iz preteklih let. Zaostruje se neusklajenost v blagovno-denarnih odnosih, v strukturi gospodarstva, v spremembah cen. Letošnje povečanje cen je na vseh sektorjih največje v tem srednjeročnem obdobju, za kar je sicer treba iskati vzroke tudi v zunanjih dejavnikih, v veliki meri pa je krivo nedosledno uresničevanje kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja.

Ne bi ponavljal ugotovitev, opredeljenih že v vrsti obravnavanih informacij o letošnjih gospodarskih gibanjih, pač pa bi spregovoril le o nekaterih vidikih tekoče ekonomske politike.

Kakšna so gospodarska gibanja in kakšne naj bodo cene

Kot posledica sprejetih ukrepov za umirjanje konjunkture, predvsem pa težav pri preskrbi z repromaterialom, zmanjšanega povpraševanja, pa tudi neurejene problematike oblikovanja cen, je obseg industrije proizvodnje v prvem polletju 1980 za 4,1% večji kot je bil v enakem obdobju lani. Generator sorazmerno nizke rasti industrijske proizvodnje je v letošnjem prvem polletju predvsem izvoz, ki v prvih mesecih letos dinamično narašča, uvoz – čeravno zmanjšan – pa še vedno ni bil dovolj prilagojen plačilno bilančnim možnostim. Pokritost uvoza z izvozom je v letošnjem petmesečnem obdobju 67%. Realni učinki v mednarodni menjavi so sicer precej nižji, navedeni porast je v veliki meri rezultat hitrega naraščanja zunanjetrgovinskih cen, kjub temu pa lahko pričakujemo, da bomo letos uspeli preseči predvideno rast izvoza. Ob tem pa je seveda potrebno poudariti, da za dosego tega cilja ne bi smelo priti do bistvenega nadaljnjega upočasnjevanja rasti industrijske proizvodnje. Ne bi smelo priti do stagnacije oziroma upada proizvodnje. Moramo se zavedati, da je Slovenija prevzela še posebno odgovornost in obveznost za premagovanje plačilno bilančnih težav.

V okviru celotne porabe beležijo investicije kljub restriktivnim ukrepom še nadalje intenzivno rast, kar lahko pripišemo predvsem temu, da je minilo relativno dolgo časa, preden so se ti ukrepi odrazili na tem področju, tako da lahko pričakujemo zmanjšano investicijsko aktivnost šele v drugem polletju letos.

Gibanje osebnih dohodkov je uokvirjeno v resolucijska predvidevanja, ne moremo pa tega trditi za skupno in splošno porabo, ki sta presegli predvidene opredelitve.

Na področju zaposlovanja lahko ugotovino pozitivni trend umirjanja, kar pa je predvsem posledica dogovorjene rasti sredstev za osebne dohodke, ne pa nekih pozitivnih tendenc prestrukturiranja proizvodnje.

Kot sem že omenil, so letos še močneje prišle do izraza inflatorne tendence. Gibanje cen je na vseh sektorjih bistveno višje kot lani; tako znaša stopnja inflacije v juniju že skoraj 30%. Ob že tako visokih porastih ter še nadaljnjih pritiskih na rast cen je jasno, da letošnje opredeljene politike cen ne bomo uresničili. Pripravljeni so sicer že novi okviri rasti cen, na osnovi katerih bo prišlo do spremembe dogovora o izvajanju politike cen, vendar pa je brez doslednega spoštovanja sprejetih določil, iskanja rešitev v notranjih rezervah, zlasti v povečani produktivnosti, spoštovanju dogovorov na temelju skupnega prihodka, lahko vprašljiva tudi realizacija na novo dogovorjenih okvirov. Ne smemo dopustiti, da prihaja do različnega monopolnega oblikovanja cen, kar se v zadnjem času zlasti odraža pri cenah nekaterih surovin. Smo za realne cene surovin, ne pa da s politiko cen zasledujemo cilje pretiranega ekstenzivnega razvoja. Tudi z administriranjem cen ne bomo uspeli rešiti nesklada v delitvi. Zavzemati se je treba tudi za takšen način oblikovanja, kjer se bodo cene večine izdelkov, še posebej luksusnih, oblikovale svobodno – to je na podlagi delovanja tržnega mehanizma in s samoupravnimi sporazumi. Za določene proizvode bomo morali tudi naprej zagotoviti družbeno kontrolo.

Temeljni vzrok negativnih gospodarskih gibanj je zlasti v neuveljavljanju ekonomskih zakonitosti in v nedoslednem uresničevanju sistemskih rešitev. Potrebno je torej zagotoviti, da se bodo dohodkovne in proizvodne povezave dejansko izvajale in da ne bodo zgolj formalno opredeljene na papirju, hkrati pa moramo pospešiti združevanje v okoljih, kjer je to nujno. Le tako bo mogoče doseči boljše ekonomske odnose s tujino, učvrstiti odnose pri zagotavljanju surovinske baze, doseči večjo ekspanzijo tako v okviru republike kot Jugoslavije.

Gradnji objektov naj ne botrujejo funkcionarji ali forumi

Slovenija je zainteresirana za hitrejši razvoj manj razvitih republik in pokrajin. S svojim ekonomskim potencialom je danes sposobna s približno enakimi sredstvi spodbujati njihov razvoj. Zagotoviti pa je treba učinkovito zbiranje sredstev z združevanjem dela in sredstev, to pomeni, da je nujna samoupravna transformacija sistema zagotavljanja sredstev za hitrejši razvoj nerazvitih.

Stabilizacija naj ne bo zaustavitev razvoja, moramo pa seveda upoštevati ekonomske situacijo v Sloveniji kot v Jugoslaviji in mednarodno situacijo, ki se vse bolj zaostruje tudi na gospodarskem področju.

Da bomo zagotovili družbeni in gospodarski razvoj na kvalitetnih osnovah, moramo najprej z boljšim in kvalitetnejšim delom ohraniti to, kar imamo. Temeljito se moramo opreti na lastne moči, kajti možnosti nadaljnjega zadolževanja pa tudi zaposlovanja v tujini so močno omejene. Prav tako pa je vedno težje dobiti inozemske kredite, ker so pogoji vse težji in tudi slabijo naš samostojni mednarodni položaj.

Močna ovira za ustreznejšo delitev dohodka so prav gotovo razni avtomatizmi. Le-ti temeljijo na vnaprej pridobljenih pozicijah, poleg tega pa se izvajajo na osnovi planiranega in ne ustvarjenega dohodka. Odločno se moramo boriti proti takim avtomatizmom. Zagotavljanje sredstev za take oblike porabe bo nujno samoupravno preobraziti.

Zato morajo ti subjekti sami zavestno izkoristiti vse notranje rezerve ter skupno z uporabniki ovrednotiti kaj je nujno treba razvijati z enakim tempom, kaj pa lahko brez večje družbene škode še počaka. Selektivno moramo oblikovati prednostne naloge, ter jih uresničiti kot so bile načrtovane, ne pa, da jih nato z različnimi pritiski, največkrat neupravičeno, širimo ali kako drugače spreminjamo. Seveda to velja ne samo za negospodarstvo, ampak tudi za gospodarstvo. Ob tem moramo poudariti, da je treba različne družbene akcije, ki so usmerjene v izgradnjo raznih objektov depolitizirati. S tem bomo preprečili, da se pri realizaciji kot najodločilnejši argument postavlja, da »ta in ta« projekt podpira ta ali druga družbenopolitična organizacija, ta ali drugi kolektivni oziroma individualni pokrovitelj. Skrajni čas je, da odpravimo »kumovanje« funkcionarjev oziroma forumov.

SZDL mora združevati ljudi za poštenost, solidarnost, učinkovitost in kakovost dela

Pri uresničevanju gospodarske politike se srečujemo tudi z nekaterimi anomalijami, ki so v glavnem rezultat linearnega, dostikrat nesamoupravnega in neživljenjskega reševanja težav in problemov ali pa njihovega poenostavljanja. Takim primerom moramo posvetiti več pozornosti.

Prav tako moramo odločno stimulirati resnično znanje in ustvarjalnost ter spodbuditi boljše delo, tehnološki razvoj in znanstveno misel. Tudi v težjih pogojih gospodarjenja moramo dosledneje razvijati in uveljavljati načelo delitve po delu in rezultatih dela.

V bitki za zdravo gospodarsko rast moramo jasno poznati lastne razmere in možnosti ter o tem sproti in kvalitetno informirati delovne ljudi in občane, s čimer se bomo najlažje borili proti raznim špekulacijam, dezinformacijam in lažnim vznemirljivim vestem, ki jih širijo razni nazadnjaški, nam neprijateljski krogi v tujini ali nekateri posamezniki doma.

V zadnjem času vse več razpravljamo o težavah pri preskrbi z različnimi artikli. Pri razreševanju teh problemov moramo biti bolj odločni. Vedeti moramo, kdaj je pomanjkanje kakšnega artikla upravičeno, kdaj pa je nezaloženost posledica neodgovornosti, napačnih odločitev ali celo špekulacij. V takih primerih moramo z ustreznimi sankcijami zaostriti odgovornost.

Socialistična zveza mora še posebej prisluhniti in omogočiti afirmacijo potreb delovnih ljudi in občanov. Zagotoviti moramo množičnost stabilizacijskega gibanja v temeljnih celicah skupno z zvezo komunistov in sindikati ter doseči odgovornost za družbenopolitično akcijo pri vseh frontnih članih. Socialistična zveza naj kot najširša fronta združuje delovne ljudi in občane za poštenost, za solidarnost, učinkovitost in kvaliteto dela, za združevanje vseh naporov pri doseganju kvalitetnega in humanega razvoja naše socialistične samoupravne družbe. Danes je na pomembni preizkušnji mobilizacijska in akcijsko usklajevalna vloga SZDL in prepričan sem, da bomo s skupnimi močmi kos tudi tej preizkušnji.

Enotna podpora kandidatu za predsednika IS Janezu Zemljariču

V začetku julija so v vseh občinskih organizacijah SZDL obravnavali predlog te kandidature ter ocenjevali učinkovitost fronte

LJUBLJANA, 15. julija – Predsednik koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu RK SZDL Miloš Prosenc je na današnji seji republiške konference poročal o poteku kandidacijskih postopkov ter utemeljil predlog možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS.

Predsedstvo centralnega komiteja ZKS je na svoji 62. seji ob soglasju predsednika izvršnega sveta skupščine SRS dr. Antona Vratuše menilo, da je treba v kadrovski sestavi izvršnega sveta vključno s predsednikom, opraviti nekatere spremembe in dopolnitve. To je potrebno v zvezi s pripravami in uresničevanjem srednjeročnega plana, v zvezi z ekonomsko stabilizacijo, kar bo terjalo več operativnega dela in operativnih posegov v praksi. Predsednik izvršnega sveta je o tem pismeno obvestil skupščino SRS, ta pa predsedstvo republiške konference SZDL, da bi v skladu s pristojnostmi, ki jih ima v postopku kandidiranja, opravilo vse potrebne aktivnosti in tako omogočilo predsedstvu SR Slovenije pravočasno določitev kandidata za novega predsednika izvršnega sveta, je poročal Prosenc.

Predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije je na svoji seji dne 1. julija 1980 v skladu z določili volilnega pravilnika oblikovalo in sprejelo kandidacijski postopek za novega predsednika izvršnega sveta skupščine SRS. To gradivo je skupaj z rokovnikom posameznih opravil ter z obrazložitvijo in utemeljitvijo predlaganega možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta poslalo vsem občinskim, obalni in mestni konferenci SZDL ter sindikatom, da bi v skladu s svojimi pristojnostmi in nalogami v kandidacijskem postopku opravili do 12. julija 1980 vse potrebne aktivnosti. Naloge kandidacijske konference so v občinah, mestu Ljubljani in na obali opravili na skupnih sejah predsedstev SZDL in predsedstev občinskih svetov zveze sindikatov, razširjenih še z delegati krajevnih konferenc SZDL in organizacij zveze sindikatov. Enako kandidacijsko nalogo pa so opravila tudi vodstva družbenopolitičnih organizacij v republiki.

Na podlagi zapisnikov z vseh teh sej – ti so na vpogled na RK SZDL – sta koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja ter volilna komisija pri predsedstvu republiške konference SZDL ugotovila, da so v predvidenem roku med 2. in 12. julijem kandidacijsko aktivnost opravili v vseh 60 občinah ter v mestni in obalni konferenci SZDL, kakor tudi v vodstvih družbenopolitičnih organizacij v republiki. Skoraj na vseh teh skupnih sejah, na katerih so razpravljali in zavzemali stališče o možnem kandidatu za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS, so vključevali na dnevni red tudi druga aktualna družbenopolitična in družbenoekonomska vprašanja. Najpogosteje so ocenjevali učinkovitost frontne aktivnosti pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije; veliko govora pa je bilo tudi o delovanju delegatskega sistema ter o vlogi in sedanjih nalogah izvršnih svetov. Tako lahko ugotovimo, da so te seje presegle nevarnost zgolj formalnega razumevanja kandidacijskih opravil in postopkov.

Če strnemo in povzamemo ugotovitve iz zapisnikov občinskih, mestne in obalne konference SZDL ter poročil vodstev družbenopolitičnih organizacij v republiki o opravljenih kandidacijskih nalogah za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS, ugotovimo, da je bila povsod možnemu kandidatu tovarišu Janezu Zemljariču izražena enotna podpora. Ta je v zapisnikih največkrat izražena z naslednjo mislijo: »Soglašamo s kadrovskimi spremembami in dopolnitvami izvršnega sveta skupščine SR Slovenije in podpiramo kandidaturo tovariša Zemljariča za novega predsednika.« Ob utemeljevanju tega predloga je bilo na vseh dejah ponovno poudarjeno, da je tovariš Zemljarič poznan, aktiven in sposoben družbenopolitični delavec. Deluje na različnih področjih našega družbenopolitičnega življenja in dela. Predvsem se je uveljavil z vrsto dobro organiziranih, usklajenih ter učinkovito vodenih družbenopolitičnih akcij. Poznana je njegova aktivnost, na primer, pri graditvi Kliničnega centra ter pri naporih za materialne in kadrovske pogoje delovanja te institucije; ali pa njegova dosledna dejavnost pri gradnji osrednje slovenske kulturne ustanove – Doma Ivana Cankarja. Na svoji sedanji dolžnosti republiškega sekretarja za notranje zadeve veliko prispeva k nenehnemu podružbljanju vprašanj naše notranje varnosti ter s tem k utrjevanju in rasti družbenosamozaščitne in varnostne kulture. Razprava na kandidacijskih sejah je potrdila mnenje predsedstva republiške konference SZDL, da so to dovolj tehtni in družbeno utemeljeni razlogi, ki kažejo, da bo tovariš Zemljarič lahko uspešno vodil delo izvršnega sveta skupščine SRS, tako da se bo težišče njegovega delovanja usmerilo predvsem na operativno izvrševanje samoupravno in delegatsko sprejetih nalog.

Široka podpora možnemu kandidatu za predsednika izvršnega sveta, tovarišu Zemljariču, potrjuje, da je bil predlog ustrezen. Zato v imenu predsedstva republiške konference SZDL Slovenije predlagam republiški konferenci SZDL, da ga sprejme. Frontno usklajen in potrjen predlog bomo posredovali predsedstvu SRS, da po svoji ustavni pristojnosti določi kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS in s tem mandatarja za sestavo novega izvršnega sveta.

Poglabljanje hišne samouprave

S prehodom na ekonomske stanarine se bo zaostrila materialna osnova in odgovornost hišne samouprave, je poudaril član IO P RK SZDL Vito Habjan v oceni aktivnosti SZDL pri krepitvi hišne samouprave

LJUBLJANA, 15. julija – V sklopu konkretnih nalog pri uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj bi bilo treba aktivirati zbore stanovalcev in ustanavljati hišne svete povsod tam, kjer jih še ni, ter pospešiti njihovo delovanje v primerih, ko ti organi še niso prevzeli vloge, ki jim jo nalagajo akcijski programi SZDL za uresničevanje politične in samoupravne usmeritve za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu oziroma normativne rešitve, kot jih predlaga osnutek zakona o stanovanjskem gospodarstvu, je na današnji seji RK SZDL poudaril član izvršnega odbora predsedstva Vito Habjan, ko je ocenjeval aktivnost SZDL v krepitvi hišne samouprave.

S poglabljanjem hišne samouprave, ki je značilna predvsem za urbana naselja, so doseženi vidni premiki tako v organizacijskem kot tudi vsebinskem smislu, ponekod pa ta aktivnost še ni dosegla potrebne širine. Povsod pa je bila mobilizacijska vloga in frontno dogovorjena aktivnost SZDL pozitivno ocenjena, saj se je na področju utrjevanja hišne samouprave že dalj časa čutila potreba po usklajeni družbenopolitični akciji, je nadaljeval Habjan.

V več kot polovici občin so podrobneje pregledali stanje dosedanje samoupravne organiziranosti na področju stanovanjskega gospodarstva in aktivnosti samoupravnih organov, ugotovili pa so tudi vse bistvene pomanjkljivosti, ki ovirajo hitrejši razvoj samoupravljanja ter uspešnejše gospodarjenje s stanovanjskim skladom. Na podlagi kritične analize stanja so v številnih občinah tudi že izpopolnili samoupravno organiziranost stanovalcev v posameznih stanovanjskih objektih, v krajevni skupnosti in v občini.

● V tem časovnem obdobju se je po podatkih iz 40 občin, s katerimi razpolagamo, na novo oblikovalo nekaj čez 590 zborov stanovalcev in prav toliko hišnih svetov; samo v občini Maribor zatrjujejo, da so uspeli izriniti prisilno upravo iz okoli 180 hiš in formirati hišno samoupravo. Sedaj gre torej za širšo in trdnejšo samoupravno organiziranost stanovalcev v hišah, ki so družbena last in tudi v tistih, kjer so ob najemnih stanovanjih tudi stanovanja etažnih lastnikov.

Tolikšen premik v relativno kratkem času nas opozarja in kaže, da so subjektivne sile in samoupravni mehanizmi v preteklosti posvečali vse premalo pozornosti krepitvi in razvoju hišne samouprave in njenim ekonomskim temeljem. Primeri v posameznih občinah kažejo, kako prav so ravnali tam, kjer so zbore stanovalcev in hišne svete vsebinsko bolj razvijali tudi kot temeljne celice družbenopolitičnega in samoupravnega mehanizma v krajevni skupnosti.

Povsod tam, kjer je hišna samouprava ustrezno organizirana, je tudi uspešnost dela drugih oblik samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja delovnih ljudi in občanov večja. Takšno stanje je ponekod pripisati aktivnosti neposrednih oblik dela SZDL v blokih, ulicah in soseskah, ponekod pa so te oblike bolj zaživele prav zaradi dobrega delovanja hišne samouprave.

Prizadevanje za utrjevanje in usposabljanje hišne samouprave se je začelo praktično že v letu 1978 po 8. kongresu ZKS, kar pa kaže, da se ta proces še relativno počasi odvija. Vzroke za to pa najdemo v dosedanjem stanju stanovanjskega gospodarstva, ko je samoupravljanje v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini zastalo iz več razlogov, predvsem pa zaradi minimalne materialne osnove, pa tudi zaradi neustreznih odnosov med hišnimi sveti, stanovanjskimi podjetji in stanovanjskimi skupnostmi ter drugim, kar je močno vplivalo na neučinkovitost hišne samouprave.

Raje pod prisilno upravo kot samoupravo?

Odgovorni organi skupščin občin so se po ustanovitvi stanovanjskih skupnosti ponekod preveč umaknili v ozadje kot da ne bi bili soodgovorni za uspešno urejanje stanovanjskih zadev svojih občanov in delovnih ljudi. Le malo je bilo (v preteklosti) primerov, ko so skupščine občin celovito stanovanjsko problematiko obravnavale na svojih zasedanjih, pa čeprav je razumljivo, da morajo biti delegatske skupščine in njeni organi usklajevalec vseh interesov družbenega planiranja zlasti še pri oblikovanju celovitih stanovanjskih sosesk. Tu je v preteklosti bilo tudi premalo ofenzivnosti družbenopolitičnih organizacij, ki so samo občasno ugotavljale takšno stanje.

Posledica tako neurejenih razmer na tem področju in problemov, ki so zaradi tega nastajali in še nastajajo, so bili stanovalci zlasti v večjih mestih v nekaterih velikih blokovnih sistemih vedno manj pripravljeni sodelovati v hišnem svetu. Raje so plačevali prisilnega upravitelja kot da bi sami upravljali družbeno premoženje, ki ga kot stanovalci v polni meri tudi uporabljajo. Iz informacije izhaja, da to niso bili redki primeri. Ob obravnavi osnutka zakona o stanovanjskem gospodarstvu na seji zborov skupščine SRS so posamezni delegati izrazili pomislek o usposobljenosti in interesu ter pripravljenosti stanovalcev in organov hišne samouprave za samoupravno reševanje problemov, ki se pojavljajo pri upravljanju stanovanjskih hiš. Če ocenjujemo sposobnost hišne samouprave po njeni dosedanji aktivnosti ter učinkovitosti, potem so taki pomisleki do neke mere celo opravičeni. Pri tem pa ni nihče pomislil na to, da stanovanjska samouprava niti ni še v celoti oblikovana niti še niso nanjo prenešene vse pravice in dolžnosti in seveda odgovornost. Ne smemo pozabiti tudi na to, da se bo s postopnim prehodom na ekonomske stanarine okrepila materialna osnova stanovanjske samouprave, da bodo zbori stanovalcev in hišni sveti gospodarili z vse večjimi sredstvi. Zato mora proces samoupravnega organiziranja potekati brez zastojev, da bi tako zagotovili tiste organizacijske predpostavke, od katerih je odvisna izpolnitev začrtanih vsebinskih ciljev pri samoupravni preobrazbi stanovanjskega gospodarstva.

Stanovanja predstavljajo družbeno bogastvo v vrednosti nad 50 milijard novih dinarjev, do katerega moramo imeti odgovoren odnos. Uresničevanje tega odnosa pa zadeva način uresničevanja pravice uporabe stanovanjskih sredstev v družbeni lastnini, to je pridobivanje, razporejanje in vestno gospodarjenje s stanovanjskimi sredstvi bodisi v finančni obliki, ko gre za gradnjo novih stanovanjskih objektov v družbeni lastnini ali za vzdrževanje obstoječih stanovanj in stanovanjskih hiš. Uporabnik družbenega stanovanja je materialno odgovoren za stanovanjsko enoto v družbeni lasti, kar pomeni, da stanovanje uporablja in vzdržuje tako, da se njegova uporabna vrednost ne zmanjšuje.

Uporabnik družbenega stanovanja mora skrbeti, da se njegova vrednost ne zmanjšuje.

Prav gotovo pa tukaj ne gre samo za interes stanovalcev, ki posedujejo stanovanjsko pravico, ampak gre tudi za interes tistih vlagateljev, ki so ta stanovanja z združevanjem dohodka zgradili, da bo pri gospodarjenju s stanovanji v družbeni lasti zagotovljen vidik dobrega gospodarjenja.

Družbeno pravna usposobitev in afirmacija zborov stanovalcev in hišnih svetov, da bodo dejansko odgovorno upravljali in gospodarili s stanovanji in hišami, pa seveda ni zgolj ekonomsko vprašanje, ampak eno temeljnih vprašanj razvoja KS in njene samouprave, ter prvi pogoj za vzpostavitev novih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu.

V blokih in soseskah ni niti prostora za shajanje

Povezanost stanovalcev preko zbora stanovalcev v celovito, samoupravno in politično delovanje in odločanje v KS se mora izražati skozi vse vsebinske vidike njegovega delovanja, v hišni samoupravi, predvsem pa v funkciji stimulatorja učinkovitejšega samoupravljanja in političnega delovanja KS in njenih organov, nikakor pa ne kot nadomestilo ustreznega delovanja krajevne samouprave.

Če zasledujemo vprašanje vloge krepitve krajevne skupnosti in hišne samouprave s prostorskega vidika, ugotavljamo, da ob dokajšnji koncentraciji stanovanj marsikje puščamo odprta vprašanja zagotavljanja ustreznih možnosti in pogojev za shajanja, samoupravno, družbenopolitično in družabno življenje stanovalcev v neposrednem okolju. S tem pa seveda omejujemo možnosti za oživitev soseske.

Samo kopičenje ljudi na majhnem prostoru ne zagotavlja tudi njihovega tesnejšega povezovanja in sožitja.

Naj še na tem mestu opozorimo, da urbanistične koncepcije in urbanistična praksa še premalo upoštevajo zahtevo po odločnejšem uveljavljanju demokratizacije odnosov v neposrednem okolju. Potrebno je bolj dinamično in razvejeno obravnavati ta vprašanja ter ob teh vprašanjih povezovati in organizirati tudi bodoče stanovalce, kajti vsakdanja praksa, kot tudi empirične sociološke raziskave, kažejo, da samo kopičenje ljudi na majhnem prostoru ne zagotavlja tudi njihovega tesnejšega povezovanja in sožitja. V največjih stanovanjskih blokih praviloma najdemo tudi največ anonimnosti in izolacije,

S seje republiške konference SZDL so poročali: **Anica Dolinšek, Janez Kovačič, Igor Prešeren, Anton Rupnik** in **Stojan Žitko.**

Ljudje so pripravljeni več in bolje delati, biti disciplinirani, moti pa jih vsaka oblika porabe, na katero ne morejo dosti vplivati

Široka razprava na seji republiške konference SZDL – Uspeh gospodarske stabilizacije je odvisen od načrtnega in zavzetega dela vseh – Odpraviti je treba regijske meje, lokalizme in podobne pojave – Bolj pretehtano je treba razgrniti, kaj vse tiči na našo inflacijo in kaj jo najbolj spodbuja – Z neodločnostjo krepimo vrsto pojavov, ki zgolj zožujejo učinkovitost ekonomskih ukrepov – Skrbno premišljene naložbe

LJUBLJANA, 15. julija – Po uvodnih besedah in referatih o uresničevanju ukrepov gospodarske ustalitve, o osnutku družbenega dogovora o temeljih družbenega plana ter po oceni o aktivnosti SZDL pri nadaljnji krepitvi hišne samouprave, se je v veliki skupščinski dvorani razvila široka razprava.

Boris Prejac je kot prvi povedal, da v Pomurju posvečajo veliko pozornost krepitve materialne osnove gospodarstva, dohodkovnim odnosom in tudi kmetijskemu vprašanju. Opozoril je, da bo treba urediti položaj rafinerije nafte v Lendavi, sicer bo nastala še večja gospodarska škoda. V Pomurju ocenjujejo, da so sprejeli dobro pretehtane stabilizacijske ukrepe, vendar pa se prav ob tem kaže čedalje večja potreba po odpravi regijskih meja, raznih lokalizmov in podobnih pojavov. V načrtovanje povezovanje med slovenskimi regijami je zato treba vnesti več smotrnosti in temeljitosti, kajti zaradi neusklajenih načrtov se regije med seboj pogostokrat izključujejo. Ob tem je treba temeljito analizirati dejavnost izvoznih delovnih organizacij in še posebej posvetiti pozornost vsem oblikam odtujevanja dohodka. V Pomurju se že kažejo prvi rezultati devalvacije, hkrati pa je veliko pripomb tudi na počasno in neučinkovito delo zveznih organov.

Davorin Leskošek iz Maribora je menil, da je uspeh gospodarske stabilizacije odvisen od načrtnega in zavzetega dela vseh. V Mariboru so že januarja zato sestavili program za uresničevanje in vodenje stabilizacijske aktivnosti. Sedanji rezultati pa kažejo, da mariborsko gospodarstvo ne dosega v celoti zastavljenih načrtov, kar bo vplivalo na rast dohodka in osebnih dohodkov. Dobri rezultati so doseženi tudi pri zaposlovanju, vendar šele po dvakratnem usklajevanju občinskih zaposlitvenih bilanc. Relativno zadovoljiva je tudi rast akumulacije v gospodarstvu, vendar je še vedno nekoliko pod republiškim povprečjem. Slabši so izvozni rezultati, medtem ko je pokritost uvoza z izvozom ostala na lanski ravni.

Marsikje še iščejo najrazličnejše prednosti

Zniževanje vseh vrst stroškov, večja produktivnost dela, vključevanje v sodobno mednarodno delitev dela in podobna merila morajo prevladovati pri vseh odločitvah v prihodnjem srednjeročnem planskem obdobju od 1981–85, je v razpravi dejal **Martin Mlinar.** Žal pa še marsikje iščejo najrazličnejše prednosti, namesto obveznosti in dolžnosti. Po mnenju Martina Mlinarja bo treba v tem obdobju okrepiti dejavnost za pravočasno pripravo planov, zlasti v gospodarstvu, pri čemer se je treba zlasti upreti težnjam, da bi si nalagali kakršnekoli nove in dodatne obveznosti. Zelo nevarno bi tudi bilo, če bi dopustili, da gospodarski razvoj obtiči v mejah tozdov.

Na mnoge slabosti so delovni ljudje in občani že prej opozarjali

V obalno-kraški regiji so aktivnosti v zvezi z ekonomsko stabilizacijo že vse leto usmerjene v iskanje najboljših in najučinkovitejših rešitev, je dejal **Jože Stegne.** Naši ljudje so pripravljeni več in bolje delati, biti disciplinirani, umiriti osebno in skupno družbeno porabo. Če pa odkrito povemo, jih moti vsaka oblika porabe, na katero ne morejo dosti vplivati. Zaradi tega je velikega pomena, če bomo res uveljavili materialno spodbudo za vsakega delavca po rezultatih njegovega dela. Zato moramo prebiti tudi uravnilovko, presekati lažno solidarnost in ustvariti pogoje, da se bodo pridni delavci lahko tudi drugače opredelili do tistih, ki slabo delajo. Marsikdaj smo tudi preveč gluhi za opozorila naših delovnih ljudi in občanov, kajti na mnoge slabosti, ki se jih zdaj lotevamo, so ljudje prej večkrat opozarjali. Med odgovornimi delavci pa imamo tudi posameznike, ki znajo veliko in lepo povedati, vendar niso pripravljeni temu primerno tudi delati. Zato se za takšnim govorništvom večkrat skriva tudi nedelavnost, nesposobnost in tudi neodgovornost.

Kot je dodal Jože Stegne, na obalno-kraškem območju menijo, da sami ne morejo biti kos vsem težavam. Tu gre zlasti za motorno in avtomobilsko industrijo, pri kateri se nikakor ne dogovorimo o enotnem razvoju, nadalje za ribištvo, ki bi mu morali tudi z novim družbenim razvojnim načrtom dati primernejše mesto v naši prehrambni industriji. Od nekaterih vodnih in infrastrukturnih objektov pa je odvisen tudi nadaljnji slovenski obalni in kraški turizem.

Strokovnjake je treba poslušati

Predsednik slovenske gospodarske zbornice **Andrej Verbič** je v razpravi med drugim dejal, da nekatere strokovnjake, ki opozarjajo s strokovnih vidikov na tak ali drugačen problem, marsikdaj politično diskreditiramo. »Mislim, da je treba od tega početja dati roke stran, da je strokovnjake treba poslušati«, je dejal Andrej Verbič. V naši republiki in celo v mejah SFRJ se bo treba na primer čim prej dogovoriti o konceptu nadaljnjega razvoja naše avtomobilske industrije. Vemo, da ima Cimos že 300 milijonov dinarjev izgube na leto, ampak če bo to vse, bo še malo. Ko bo še huje, bomo spet zvonili za solidarnost, iskali bomo sklade za kritje izgub in podobno. Veliko pripomb je tudi na našo infrastrukturo, zlasti na cestno omrežje, ki naj bi ga gradili v obdobju 1981–85. Upravičeno se sprašujemo, kako bomo sploh še lahko zbrali denar za posodobitev gospodarstva, če bi hoteli ugoditi vsem željam in željicam po najrazličnejših cestah. Če bi hoteli ustreči vsem željam, bi morali v obdobju 1981–85 samo v infrastrukturo vložiti kar 42 odstotkov vsega denarja, ki ga bomo imeli za naložbe. Mnogi trmoglavo zahtevajo dodatna posojila, tudi mednarodna, kot da posojil sploh ni treba vračati. Zato bi morali takšne želje čim prej spraviti na realna tla in zelo trezno pretehtati, koliko gospodarstvo lahko resnično vloži v infrastrukturo, zlasti cestno.

Stabilizacijski programi so preveč šablonski

Uresničevanje stabilizacijskih ciljev moramo ocenjevati predvsem po tekočih gospodarskih gibanjih, ki gredo pogosto kljub velikim vloženim naporom in prizadevanjem svojo pot, je menil **Milan Brecl.** V Celju namreč ugotavljajo, da je učinkovito uresničevanje nalog ekonomske stabilizacije odvisno od tega, ali bomo na podlagi jasnih usmeritev za razreševanje zdajšnjih zaostrenih razmer v družbeni reprodukciji z organizirano aktivnostjo mobilizirali socialistične subjektivne sile ter vse ljudi za urejanje ključnih ekonomskih problemov in ustvarili pogoje za nadaljnje uveljavljanje samoupravnih socialističnih odnosov. Zagotoviti je treba tudi, da bodo delavci v celoti seznanjeni z resničnimi gospodarskimi problemi naše družbe.

S povečanim obsegom administrativnih ukrepov se zmanjšuje prostor za samoupravno odločanje delavcev in s tem se lahko zmanjšuje tudi njihova odgovornost. Temu se zdaj sicer ne moremo povsem izogniti, vendar pa je treba zagotoviti, da bo vsak stabilizacijski ukrep in način njegovega izvajanja tako prirejen, da v največji možni meri omogoča tudi samoupravno odločanje delavcev. Če bi drugače ravnali, delavci ne bi razumeli stabilizacijske akcije kot svoj neposredni življenjski interes, temveč bolj kot zunanji pritisk nanje zaradi nekakšnih splošnih družbenih interesov. Na te stvari je dobro sproti opozarjati, je pristavil Milan Brecl, ker se ponekod, tudi v organizacijah združenega dela, krepi mnenje, da gospodarske stabilizacije ni mogoče zagotoviti na samoupravni podlagi. Pri tem namreč več pričakujejo od odločnejšega posega države oziroma administrativnega ukrepanja in brezobzirne ekonomske prisile. Stabilizacijski programi so sicer sprejeti v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih. Vendar pa ugotavljajo tudi v Celju, da so programi preveč šablonski, pogostokrat prepisani iz skupnih stabilizacijskih programov, manj pa delavce usmerjajo k boljši kakovosti dela, iskanju poti za večji dohodek in k nagrajevanju po delu.

Preveč načrtov je naslonjenih na bančna posojila

Veliko težav je v tem, ker nimamo bilanc, je menil v razpravi **Jože Knez.** Vseh želja, ki jih je še vedno več kot preveč, res ne bomo mogli uresničiti. Prednost bo treba torej dati tistim naložbam, ki bodo za našo republiko pomenile tehnološko preusmeritev, najsodobnejšo usmeritev proizvodnje s čim večjimi dohodki. Pri tem se ne bi smeli bati množice načrtov, saj je znano, da je dober načrt vreden zlata. Seveda pa bo iz velikega števila projektov treba po skrbni in strogi presoji izbrati najboljše, določiti bomo morali prednostno lestvico načrtov, ki bodo realni, ki jim bomo kos in ki bodo najhitreje dajali čim večje ekonomske učinke. Še vedno je marsikje preveč načrtov naslonjenih na bančna posojila. Jože Knez je dejal, da bo bančnih posojil vedno manj, med drugim tudi zaradi zmanjševanja hranilnih vlog. Sicer pa je kar prav, da se denar bolj kot doslej nabira v združenem delu in ne v bankah, da ne bi več banke, tako kot doslej, manipulirale z izmišljenim denarjem, še zlasti s predplačili združenega dela.

Jožko Pirnar pa je ugotovil, da je treba izkoristiti možnosti, ki jih tudi bodočemu delu socialistične zveze dajejo prizadevanja za poživitev hišne samouprave. Te možnosti smo namreč v minulih letih preveč zanemarjali, zlasti pa na primer to, da so skupnosti stanovalcev ali pa hišni sveti tudi temeljne oblike povezave ljudi s krajevnimi konferencami SZDL. Zato jim res kaže dati tudi pravni status, ob tem pa jim omogočiti tudi boljšo gmotno podlago za njihovo delovanje. Zaradi tega se ne bi bilo dobro preveč obotavljati pri postopnem uveljavljanju ekonomskih stanarin. V minulih letih dviganje stanarin namreč ni ujelo niti inflacijskih gibanj. Nevzdržno je, da tudi to, kar naj bi sicer zagotovili s primernejšo stanarino – recimo tudi denar za popravilo hiš – večkrat posredno znova vsaj deloma zajemamo iz gospodarstva. V Ljubljani pa ugotavljajo, da imajo še vedno preveč novih stanovanjskih sosesk, ki niso zadosti opremljene tudi z objekti družbenega standarda. Zato bo treba nekako zagotoviti sredstva tudi za take potrebe.

Tudi **Marinka Cekov** je opozorila, da morajo naši programi za obdobje 1981–85 sloneti na kakovostnih premikih, na krepitvi izvoza, varčevanju z energijo, varovanju okolja in podobno. Tako kot mnogi govorniki je tudi Marinka Cekov menila, da še marsikje želje presegajo realne možnosti gospodarstva, ker pač nimamo zelo jasnih bilanc oziroma pregleda. Ponekod so razvojne smernice zelo trdne in obvezujoče, drugje pa zelo medle in posplošene, kot na primer oskrba prebivalstva, založenost industrije z reprodukcijskim materialom in podobno.

Viljem Merhar je opozoril, da se slovenski ekonomisti v zadnjem času intenzivno posvečajo temu, kaj bi bilo dobro storiti za stabilnejša gospodarska gibanja. Vendar pa so se po nedavni devalvaciji tudi sami znašli v težavah, ker še ne morejo ocenjevati novih ukrepov, ki bi jih moral pripraviti zvezni izvršni svet. Kajti sama devalvacija še ne bo prinesla stabilizacije, nadaljnje ukrepanje pa po vsem sodeč nekoliko zamuja. Ekonomisti so že ob snovanju zdajšnjega razvojnega načrta opozarjali na velika strukturna neskladja v našem ekstenzivno zastavljenem gospodarstvu, po drugi strani pa tudi na različne vidike inflacijskih gibanj in vzroke zanje. Marsikaj od tega bo treba znova upoštevati tudi pri novem srednjeročnem razvojnem načrtu, ko bo treba še bolj zavzeto razmisliti tudi o specialističnih posebnostih posameznih republik in pokrajin. Zato je treba zagotoviti, da prednostne usmeritve v bodoče še veljajo, tudi zaradi zelo zaostrene svetovne energetske krize, ki se ji je pridružila še prehrambena kriza, saj to naravnost vodi k zapiranju svetovnega trga. To sicer zahteva novo mednarodno ekonomsko politiko, ki jo terjajo zlasti države v razvoju, vendar bi to morali upoštevati tudi pri domačih gospodarskih namerah. Tako je na primer treba po zatrdilih ekonomistov v naslednjem obdobju preseči usmeritev na manj zahtevno izdelavo, za katero ni treba dosti kvalificiranih delavcev, kar ima za posledico tudi drugo nevarnost, da namreč dosežena raven znanosti in tehnike niti ne zagotavljata njune praktične uporabnosti. Predvsem pa bo treba bolj pretehtano razgrniti, kaj vse tiči za našo inflacijo in kaj jo najbolj spodbuja, saj se pri teh dognanjih preveč vrtimo okrog starih spoznanj.

Zanemarjena kultura in raziskovalna dejavnost

Za brzdanje vseh oblik porabe se je zavzela tudi **Zora Tomič** in poudarila, da mora stabilizacija postati najširša in celovita družbena akcija, v katero bo dejavno vključen sleherni delovni človek in občan, kakor tudi vse organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti na vseh ravneh – skratka celotna družbena skupnost. V teh prizadevanjih lahko odločilno vlogo prispeva aktivnost vseh organizacij SZDL, še zlasti v bazi.

Nekatere družbene dejavnosti imajo že zdaj zagotovljeno, kaj je tisto, kar morajo v novem srednjeročnem obdobju dobiti ali jim je treba zagotoviti. Po mnenju **Mitje Rotovnika** pa osnutek dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije neupravičeno zanemarja zlasti kulturo in raziskovalno dejavnost, saj jima na primer ne nalaga niti ene same naloge. To pa je zelo nespodbudno, saj navsezadnje priča o tem, da ne kulturi ne raziskovanju nismo priznali njunega mesta v razvoju naše družbe. Raziskovalnemu delu bi morali priznati, da sooblikuje in pomaga uresničevati cilje družbenega razvoja in prestrukturiranje gospodarstva. Osnutek ne bi smel izpustiti inovacijske dejavnosti, saj je drugače ne bomo mogli dvigniti na raven kakovostnih dejavnikov naše stabilizacije in prihodnjega družbenega razvoja. Tudi v ekonomskih odnosih s tujino bi morali mnogo bolj računati na vlogo domačega raziskovalnega dela, vendar ga izredno dolgo poglavje o ekonomskih stikih s tujino niti z besedo ne omenja. Svet za kulturo se zavzema za to, da bi sredstva za kulturo v naslednjem srednjeročnem obdobju naraščala skladno z rastjo družbenega proizvoda, medtem ko prve razpoložljive številke kažejo, da naj bi bila kultura prikrajšana. Popravila mariborskega gledališča po vseh začetih delih enostavno ni več mogoče ustaviti, zato je Mitja Rotovnik vprašal, kje je bila javno sprejeta odločitev, da te naložbe ni v temeljih plana. V Mariboru in v skupščini kulturne skupnosti Slovenije prav gotovo ne. Kdo si potemtakem mimo delegatskih teles dovoljuje oblikovati politiko naložb? Mogoče je ravno zdaj čas, da se razmisli o tem, ali ne bi na nekaterih drugih področjih družbenih dejavnosti, ki so v daljšem obdobju dejansko in upravičeno imele več možnosti za svojo razširitev, sedaj nekoliko upočasnili razvoj tudi v korist kulture in raziskovalne ali podobnih dejavnosti.

O tem, da bo želje treba nujno podrediti realnim možnostim, je govoril tudi **Geza Farkaš,** saj je že danes očitno, da nimamo denarja za uresničitev vseh želja. Menil pa je, da se bo o nekaterih zadevah še treba pogovoriti, tako med drugim o turizmu, ki je za obdobje 1981–85 izrazito usmerjen v tujski turizem, medtem ko smo na tako imenovani mladinski turizem v naši republiki že skoraj pozabili. V prihodnjem srednjeročnem obdobju 1981–85 bi morali, tako kot doslej, tudi usmerjati mladinske delovne akcije v hitrejši razvoj manj razvitih in obmejnih področij, pri čemer smo v zadnjem obdobju dosegli že lepe uspehe.

Inflacija denarja je tudi inflacija zaupanja

Časi so takšni, da mora vsakdo po svoje pripomoči k uspehu gospodarske stabilizacije, je poudaril **Stane Pavlič.** Tudi borci so gotovo med tistimi, ki toliko bolj spoznavajo pomembnost sedanjega trenutka, hkrati pa jih veže tudi moralna pravica in dolžnost, da so med najbolj zavzetimi uresničevalci zastavljenih nalog.

Pavlič je v nadaljevanju opozoril na neprimeren odnos do dinarja, zaradi česar se tudi srečujemo s stalnim upadanjem njegove realne vrednosti. Inflacija podira zaupanje delovnih ljudi ne samo v smiselnost posameznih ekonomskih ukrepov, temveč tudi v celotno gospodarsko politiko. Dotaknil se je tudi predlaganih sprememb za povečanje proračuna federacije in dejal, da bi morali končati z stalnimi rebalansi proračuna. Res pa je, je podčrtal, da sami s svojo neodločnostjo krepimo vrsto pojavov, ki zgolj zožujejo učinkovitost ekonomskih ukrepov in se ob tem vse premalo zavedamo, da je od stabilnega gospodarskega sistema odvisna tudi politična stabilnost.

O mednarodnem sodelovanju kot sestavini družbenega planiranja je spregovoril **Danilo Türk.** V današnjem svetu smo priča vedno večji odvisnosti med državami, zato našega nadaljnjega razvoja ne moremo ločiti od mednarodnega. Plan govori o tem, da naša stabilizacijska prizadevanja slonijo na rasti domače produktivnosti in tehnološkem razvoju. Ob tem pa osnutek dogovora o temeljih družbenega plana za obdobje od 1981–1985 poudarja tudi sodelovanje s tujino kot enega najpomembnejših elementov samoupravljanja. Prav tu pa naš sistem še ni polno zaživel, kajti delavci v združenem delu še niso prevzeli tiste vloge, ki jim pripada. Doslej je podružbljanje zunanje politike prevečkrat izzvenelo kot načelna ugotovitev, omejena na poročanje samo določenih organov in kopičenje le-teh.

Janez Smole iz Radovljice je pozdravil tisto določilo osnutka dogovora o temeljih plana, ki govori o varstvu okolja. Opozoril pa je na pomanjkljivost tega določila; plan namreč ne govori tudi o smotrnem gospodarjenju s prostorom. Kot primer negospodarnih posegov v okolje je navedel radovljiško občino; po dolini Save nameravajo namreč speljati železnico, cesto, za energetske potrebe pa hočejo zajeziti del reke Save. Načrtvalci namreč zagovarjajo gradnjo, ki bo najmanj stala, ne glede na to, kako bo motila krajane, ki jim niso ponudili nobene variantne možnosti. Zdi se, da načrtovalce pri tem vodi zgolj ozka ekonomska računica, je opomnil Smole. Ne upoštevajo pa tega, da je tudi rodovitna zemlja omejena.

Interesi Slovenije se v Jugoslaviji prepletajo

Slovenija bi morala opredeliti svoje potrebe in interese v razvojnih načrtih vse Jugoslavije, je opozoril **Ivan Lapajne.** Zdaj so jasni le načrti republike na področju energetike in pridobivanja hrane, ne pa še stališča do investiranja v manj razvita območja, do mednarodnih ekonomskih odnosov in o financiranju JLA oziroma ljudske obrambe. Brez tako usklajenega plana ne bo mogoče obvladovati strukturnih neskladij v Jugoslaviji, ki pa so eden poglavitnih virov inflacije.

Marjan Lenarčič je pozval RK SZDL, naj sprejme za svoje sklepe nedavne skupščine ZZB NOV, ki je med drugim zahtevala, da se v tem srednjeročnem planskem obdobju, in to do 9. maja 1985 – to je 40. obletnice osvoboditve – postavi nov muzej revolucije v Ljubljani. Prav tako borčevska organizacija opozarja, da je okoli 30 tisoč prejemnikov borčevskih pokojnin vznemirjenih, ker bi jih prizadel prehod od dosedanjega načina valorizacije pokojnin po stopnji rasti življenjskih stroškov na stopnjo rasti OD. Zanje naj bi ohranili dosedanji sistem valorizacije pokojnin. Tretja zahteva ZZB NOV pa se nanaša na stanovanjske probleme okoli tisoč borcev, ki še vedno nimajo ustreznih rešitev.

Zadrege zaradi omejenih honorarjev

S področja kulturnega razvoja Slovenije je navedel nekaj odprtih vprašanj **Lovro Sodja.** Ker zakon omejuje izplačevanje avtorskih honorarjev, zdaj cvete prevajalsko šušmarstvo, kar nenazadnje znižuje kvaliteto prevodov. Čeprav je napredek na področju glasbenega šolstva v zadnjih letih očiten (Slovenija je dobila tri nove šole), pa je še odprto vprašanje posebnega doma za tiste, ki študirajo glasbo, saj se zaradi vaj ne morejo prilagoditi normalnim zahtevam drugih domov. Celodnevni šoli bi morali povsod vgraditi tudi glasbeno šolo, ker bi sicer bili učenci teh šol toliko probremenjeni, da ne bi zmogli dodatnega napora. Sodja je predlagal posebno problemsko konferenco v sklopu SZDL o glasbeni vzgoji.

V imenu skupščine RTV Ljubljana je njen predsednik **Jože Smole** opozoril, da je dejavnost RTV sicer dobila svoje mesto v osnutku srednjeročnega plana, da pa bi morali z letnimi valorizacijami (torej ustreznim povišenjem) naročnin zagotoviti uresničevanje nalog RTV. Za dolgoročni razvoj te dejavnosti bi morali zainteresirani združevati sredstva. RTV Ljubljana naj bi pritegnili med podpisnike družbenega dogovora o razvoju družbenih dejavnosti v republiki.

Nekateri delegati na republiški konferenci so svoja mnenja posredovali pismeno. **Stane Baloh** je v svoji pismeni razpravi poročal kako se je nalog ob sprejemanju novega srednjeročnega plana lotila občinske konference Zagorje in navedel podatke o gospodarskih rezultatih v tej občini po letošnjem prvem četrtletju.

Viktor Leskovšek je v pismeni obliki posredoval pripombe ljubljanske mestne konference SZDL k osnutku dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije. Med splošnimi pripombami je navedel, da ta osnutek premalo upošteva sprejeto politiko stabilizacije, da se zdijo nekatera predvidevanja nerealna, da je v njem predvidenih preveč administrativnih ukrepov in da je na nekaterih mestih presplošen. Ob kriterijih za prestrukturiranje gospodarstva je pripomba mestne konference, da ni dovolj misliti na to nalogo le ob novih naložbah, pač pa tudi ob modernizaciji obstoječih gospodarskih zmogljivosti.

Tudi v odpadnem papirju je denar

Pavle Dolar pa je popisal, kako se Rdeči križ vključuje v stabilizacijska prizadevanja. Najprej je omenil zdravstveno usposabljanje. Lani je končalo tečaje za nego bolnika na domu več kot 2.400 občanov, v usposabljanje za prvo pomoč, nego bolnika na domu in sosedsko pomoč pa je bilo vključenih 44.986 občanov, tako da je v Sloveniji kar 189.000 občanov, ki lahko v svoji družini ali soseski pomembno prispevajo k reševanju socialnih in zdravstvenih problemov. Vendar pa je ta možnost še premalo izkoriščena.

Pavle Dolar je tudi opozoril, da epidemije v zadnjem času ponovno kažejo, kako pomembni so napori Rdečega križa za krepitev zdravstvene kulture in higiene.

Na koncu je poudaril tudi pomen zbiranja odpadnega papirja. Jugoslovanska industrija papirja, kartona in lepenke predvideva, da bo letos porabila 674.100 ton papirnih odpadkov (od tega jih bo 131.200 ton potrebno uvoziti), slovenska industrija pa bo letos potrebovala 207.500 ton (od tega 73.200 iz uvoza). Rdeči križ je z zbiralnimi akcijami leta 1978 vrnil industriji 37,82 odstotka papirnatih odpadkov, letos bi lahko z intenzivnimi akcijami dosegli 42 odstotkov in do leta 1985 vsaj 50 odstotkov, kar je zelo pomembno, saj se je uvoženi odpadni papir lani močno podražil in stane tona že okrog 130 dolarjev.

Slavko Korenič se je v svoji pismeni razpravi dotaknil nekaterih vprašanj samoupravne organiziranosti stanovalcev. Najprej je opozoril, da imajo pričakovalci stanovanj še vedno premalo možnosti, da bi vplivali na to, kakšna stanovanja gradijo. Vsak od bodočih stanovalcev bi moral spremljati gradnjo bloka, v katerem bo dobil stanovanje, že od začetka pripravljalnih del, tako da bi bil že od začetka zainteresiran za ureditev hiše in celotne soseske, pa tudi kasneje, ko se bodo stanovalci vselili, bo lažje oblikovati samoupravne in druge organe.

Svoje pripombe k srednjeročnemu načrtu Slovenije sta posredovala tudi svet za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu in svet za vprašanja družbenoekonomskega položaja žensk.

Plani morajo biti natančni in obvezujoči

Podpredsednik RK SZDL V. Klemenčič je republiški konferenci poročal, kako napreduje sprejemanje osnutkov dogovorov o temeljih republiškega srednjeročnega plana – Porabniki družbenih sredstev doslej aktivnejši od tistih, ki jih zagotavljajo

LJUBLJANA, 15. julija – Z današnjo razpravo na drugi konferenci RK SZDL se je končala ena od delovnih faz priprave osnutka o temeljih družbenega plana Slovenije za srednjeročno obdobje od 1981 do 1985. Podpredsednik RK SZDL Vlado Klemenčič je v uvodni besedi o osnutku dogovora poudaril predvsem nujnost temeljitega vsebinskega usklajevanja razvojnih načrtov in programov.

Na začetku je Vlado Klemenčič opozoril, da planski akti ne smejo biti le spiski želja, ampak opredelitev nalog, za katerimi stojijo tudi jasno opredeljene obveznosti in materialna sredstva, kajti le na ta način bodo naloge tudi uresničene. Zato se morajo podpisniki družbenega dogovora predvsem dogovoriti, kakšne obveznosti in naloge bo vsak od njih prevzel.

Vloga socialistične zveze pri dogovoru o temeljih plana je predvsem mobilizacija delovnih ljudi in drugih dejavnikov pri iskanju skupnih političnih opredelitev o družbenih prioritetah v naslednjem srednjeročnem obdobju in družbenopolitična aktivnost, ki naj prispeva k uresničitvi zapisanih nalog. Tako je socialistična zveza v občinah, na medobčinski ravni, v republiki in federaciji prevzela odgovornost za usklajevanje planskih aktivnosti, organizacije SZDL v krajevni skupnosti pa neposredno pomagajo pripravljati plane krajevnih skupnosti.

Vlado Klemenčič je povedal, da tudi najnovejši podatki o sprejemanju srednjeročnih planov v občinah še vedno kažejo, da so posamezne občine, organizacije in drugi nosilci planiranja prišli doslej različno daleč, ob tem da nasploh zamujajo. Večina tozdov, krajevnih skupnosti in drugih nosilcev planiranja je naredila analize dosedanjega razvoja in razvojnih možnosti, zamujajo pa pri pripravi osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljih planov in samih planov.

Približno četrtina delovnih in sestavljenih organizacij ima pripravljene osnutke samoupravnih sporazumov o temeljih planov, dobra polovica ima pripravljene vsaj delovne zasnove ter strokovna gradiva zanje, več kot petina organizacij pa ni opravila še nobene faze pri pripravi samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Sisi so v zadnjem času pospešili delo, vendar še vedno nekoliko zamujajo. Toda bolj skrbi, ker pripravljeni sporazumi znatno presegajo predvidene materialne možnosti, je opozoril Vlado Klemenčič. Večina občin že ima pripravljene osnutke dogovorov o temeljih planov ali vsaj njihovo delovno zasnovo, medobčinsko usklajevanje pa resno zaostaja.

To pomeni, da je pripravljanje planskih dogovorov nujno pospešiti, predvsem pa omogočiti, da se bodo v to delo širše vključili vsi delavci in občani, saj ugotavljamo, da je bila to doslej v glavnem domena strokovnih delavcev upravnih in planskih služb, je poudaril Vlado Klemenčič.

Razvojni načrti morajo biti konkretni

Nato je opozoril na vsebinske pomanjkljivosti sedanje zasnove planskih aktov, kjer je najprej omenil, da jih je večina še vedno presplošna, oziroma napisana na resolucijski način. »Kvaliteta planiranja pa je prav v konkretnosti opredeljenih nalog, dolžnosti in sredstev, potrebnih za njihovo izvedbo. Razen tega se del organizacij in drugih nosilcev pri načrtovanju razvoja preveč zapira vase. Takšno izolirano planiranje v današnjih razmerah ni realno in ne more dati dobrih rezultatov.

V zadnjih mesecih smo vstopili v najbolj zahtevno fazo planiranja, to je medsebojno usklajevanje planskih aktov. Znana je ugotovitev, da so bili doslej pri usklajevanju bolj aktivni tisti, ki so porabniki sredstev, kot pa tisti, ki neposredno ustvarjajo novo vrednost. Več je pobud in predlogov s strani izvajalske, porabniške strani v samoupravnih interesnih skupnostih, enako tudi v krajevnih skupnostih, kot pa s strani gospodarstva. Slednje kaže, da smo pri uresničevanju svobodne menjave šele na začetku. Zato se moramo pri nadaljnjem delu še bolj kot doslej zavzeti, da planski akti ne bodo enostranske želje in potrebe izvajalcev, ampak da bo v njih izražen dogovor med izvajalci in uporabniki o vrsti, kvaliteti in obsegu storitev oziroma programu dela ter o sredstvih potrebnih za izvedbo teh nalog.

Tako v teh dejavnostih kot tudi sicer bo potrebno nadaljnje usklajevanje programov in sredstev z realnimi materialnimi možnostmi. V novem srednjeročnem obdobju računamo s precej nižjim naraščanjem proizvodnje v naši republiki kot v sedanjem srednjeročnem obdobju, ko je v prvih štirih letih naraščala nad 5% letno. V novem petletnem obdobju naj bi družbeni proizvod naraščal poprečno letno za okoli 3–4%.

Razvoj, toda kvaliteten

Visoka naraščanja proizvodnje je doslej pri nas praviloma spremljala visoka inflacija ter velik pritisk na uvoz ter težnja, da se tudi za izvoz sposobno blago porabi doma. S tem je povezano tudi visoko naraščanje zaposlenosti in sicer nad naravnim prirastkom v naši republiki. Na čezmerni porabi in inflaciji zasnovan razvoj na prvi pogled zavaja z visokimi stopnjami naraščanja proizvodnje, vendar je kvaliteta takšnega razvoja vprašljiva. Ob njem nastaja vrsta težav, ki jasno kažejo, da s takšno prakso ni mogoče naprej. Še posebej izstopajo pri tem težave v gospodarskih stikih s tujino ter neobvladano naraščanje cen. Problemi v preskrbi, zlasti z nekaterimi osnovnimi živili, so prav tako odraz neobvladanih gibanj v proizvodnji, v katerih pretirana, na inflaciji zasnovana potrošnja gibanj nenehno ruši skladnost med ponudbo in povpraševanjem.

Naraščanje proizvodnje v novem srednjeročnem obdobju naj bi bilo zato tako v Jugoslaviji kot v Sloveniji podrejeno politiki stabilizacije. V tem okviru naj bi bil ta razvoj bolj kot doslej zasnovan na tako imenovanih kvalitativnih dejavnikih razvoja, naraščanju produktivnosti dela, večji uporabi znanja, posebej sodobnih tehnoloških dosežkov. V celoti naj bi bil ta razvoj tudi predvsem oprt na lastne materialne možnosti. V naslednjem obdobju v Sloveniji več ne moremo računati na neto priliv tujih sredstev, ki bi jih lahko namenili za pospešitev lastnega razvoja.

Naslonitev na lastne sile ne pomeni zapiranja pred svetom

Zahteva po naslonitvi na lastne sile pa ne pomeni zapiranja pred svetom. Rešitev bilančnih težav v gospodarskih stikih s tujino ni predvsem v nadomeščanju uvoza z domačo proizvodnjo. Res je sicer, da uvažamo vrsto izdelkov, ki bi jih lahko sami proizvedli, vendar je hkrati tudi očitno, da se bomo morali vse bolj vključevati v mednarodno delitev dela in potemtakem tudi uvažati. Struktura in kvaliteta tega uvoza pa se bo morala spremeniti tako, da bo bolj prilagojena potrebam tehnološkega napredka združenega dela. Takšen uvoz terja in omogoča znatno pospešitev izvoza. Kvalitetnejše gospodarjenje nam je potrebno tudi zato, da povečamo našo izvozno konkurenčno sposobnost. Naša domača razvojna strategija mora biti takšna, da izvoz ne bo nekakšna patriotska dolžnost, ampak predvsem dohodkovni interes proizvodnje ter normalna sestavina lastnega razvoja, sestavina, brez katere tudi ni možen lasten racionalen razvoj.

Možnosti za radikalno povečanje izvoza v Jugoslaviji in tudi v Sloveniji pa dejansko obstajajo. Dejstvo je, da že vrsto let naša proizvodnja visoko narašča, hkrati pa podatki za zadnje srednjeročno obdobje kažejo, da je jugoslovanski izvoz skorajda stagniral, z izjemo leta 1976. Realno naraščanje izvoza v Sloveniji je nekoliko ugodnejše, znaša poprečno 3% v letih 1976–79, vendar tudi s tem ne moremo biti zadovoljni, če upoštevamo, da je industrijska in druga proizvodnja naraščala znatno hitreje. Ob takem izvozu pa je uvoz vsa leta vztrajno naraščal kljub najrazličnejšim omejitvam, prepovedim ter zapletenim administrativnim postopkom.

Stanje v zunanjetrgovinski menjavi ter na različnih področjih porabe opozarja, da je potrebno v naslednji fazi priprav dogovora pripraviti kot prilogo usklajene bilance finančnih sredstev, realne in denarne akumulacije, prostora zaposlovanja itd. Skratka gre za različna področja in vrste bilansiranja potreb in realnih možnosti. Takšne bilance ne pomenijo avtomatično omejevanja akcije nosilcev planiranja. Njihov pomen je v tem, da bo novi plan dejansko usklajen ter da imamo v teku njegovega izvajanja natančno predstavo, kdaj in kje rušimo bilančne možnosti, da bi lahko ustrezno ukrepali. Znano je, da imamo bilance zaposlovanja po občinah, vendar bo nujno napraviti še korak naprej ter jih skladno povezati s predvidevanji glede zaposlovanja v posameznih organizacijah dane občine. Če te povezave ne bo, bomo naknadno ugotavljali, da nastajajo prekoračitve, ker več organizacij računa z zaposlitvijo istih delavcev z danega območja.

Banke niso neizčrpen vir denarja

Očitno je nadalje, da zaenkrat še ni zadostne usklajenosti med dogovorom in obsegom ter nameni uporabe bančnih sredstev. Organizacije združenega dela v preveliki meri računajo na bančna sredstva, medtem ko v bankah še niso izoblikovali usklajenih bilanc porabe sredstev. Razpoložljiva sredstva za investicije v bankah bi bila komaj dovolj, da pokrijejo zahteve po razvoju gospodarske infrastrukture, kmetijstva in turizma, kot jih vsebuje osnutek dogovora, tako da za naloge prestrukturiranja in druge dejavnosti praktično ne bi ostal nikakršen prostor.

Na področju industrije naj bi prispevali k razrešitvi teh vprašanj razvojni kriteriji, s katerimi naj bi si pomagali pri oceni družbene smotrnosti investicij. Z njimi bomo ugotavljali, kakšen je vpliv posamezne naložbe na dohodek, na zunanjetrgovinsko menjavo, povečevanje produktivnosti, na zaposlovanje, varstvo okolja ter regionalno razporeditev proizvajalnih sil v republiki. Potem ko bodo še dodatno analizirani in preverjeni na konkretnih investicijskih predlogih, bodo v pomoč pri selekciji oziroma izboru investicijskih programov. Na ta način naj bi objektivneje izmerili družbene prednosti posameznih investicijskih programov. Tako kot so zasnovani, naj bi med drugim odgovorili ali predvidena naložba pomeni korak v smeri prestrukturiranja slovenskega gospodarstva, ali pomeni preseganje sedanjega tehnološkega praga.

Razumljivo je, da tudi ti kriteriji ne morejo dati popolnega odgovora pri izbiri investicij, ker lahko nepredviden skok cen na mednarodnem trgu ali druge spremembe v pogojih gospodarjenja pokažejo posamezen projekt v docela drugačni luči. Potrebni bodo torej še drugi podatki in analize, da bi lahko razvojni kriteriji postali koristen pripomoček pri planiranju. Kriteriji so kvantificirani za industrijo, medtem ko naj bi se v drugih gospodarskih dejavnostih uporabljali smiselno. Poleg tega pa osnutek dogovora vsebuje nekatere specifične kriterije razvoja za nekatere dejavnosti kot so na primer kmetijstvo, promet, turizem ter družbene dejavnosti oziroma nekatere vidike razvoja kot so zaposlovanje in regionalni razvoj.

Preveriti tudi že začete investicije

Na področju investicij velja omeniti še dve stvari. V novo srednjeročno obdobje prenašamo zaključek številnih investicij začetih v sedanjem obdobju. Skupaj s predvidenimi prekoračitvami gre za znesek več tisoč starih milijard din, ki na ta način zaseda skoraj tretjino investicij novega srednjeročnega obdobja. Tudi pri začetih investicijah je potrebno ponovno preverjanje njihove družbene in ekonomske smotrnosti, še posebej če upoštevamo spremembe v pogojih gospodarjenja, ki so jih oziroma jih bodo prinesli ukrepi za zagotovitev ekonomske stabilizacije.

Drugo, predvidevamo večje naložbe v tistih predelih v Sloveniji, kjer še obstaja nezadostna zaposlenost. To je utemeljeno z izhodiščem o nujnosti enakomernejšega regionalnega razvoja ter hkrati opredelitvijo za nadaljevanje policentričnega razvoja. Skladno s sprejeto načelno usmeritvijo republiške skupščine naj v novem planskem obdobju ne bi širili območij, ki se štejejo za manj razvita oziroma naj bi se le-ta postopno zmanjševala. Za razliko od prakse v drugih republikah pri nas na podlagi zakonskih meril le ugotavljamo, katere občine in geografsko zaokrožena območja, vključno z obmejnimi področji, sodijo med gospodarsko manj razvita v republiki. Pospeševalni ukrepi za njihov hitrejši razvoj pa niso predmet zakonskega urejanja, temveč sprejetih ukrepov in akcij samoupravnih subjektov. Čeprav je del obravnav o sredstvih, ki naj bi jih za ta namen zagotovili delavci in občani, v posameznih samoupravnih interesnih skupnostih že opravljen, je vendar pred nami še zahtevno delo pri oblikovanju dokončnih opredelitev ter določanju obsega sredstev in drugih ukrepov, ki naj bi zagotovili korak naprej pri odpravljanju podedovanih razlik v gospodarski razvitosti. Glede na posebnosti posameznih manj razvitih območij je prav tako nujno dati različno težo posameznim smerem družbene aktivnosti – ponekod je prvenstvena graditev prometnih povezav in drugih infrastrukturnih objektov, drugod novih industrijskih ter drugih proizvodnih zmogljivosti.

Skupne naložbe so pot do integriranosti jugoslovanskega gospodarstva

Razen selitve in širjenja zmogljivosti v manj razvitih predelih naše republike je potrebno predvideti veliko več naložb naših organizacij v drugih republikah in pokrajinah, še posebej manj razvitih. To je nujno, ker bomo sicer nenehno nadaljevali širjenje zmogljivosti, ki računajo na delavce iz drugih republik. Očitno pa je tudi naš interes, da dosežemo večjo integriranost jugoslovanskega gospodarstva. Se pravi, ne razvoj vase zaprtih ter po gospodarski strukturi paralelnih gospodarstev, ampak razvoj medsebojno povezane komplementarne gospodarske strukture. Pri tem smo nedvomno zainteresirani za hitrejši razvoj surovinskih in energetskih zmogljivosti v drugih republikah, ki se povezujejo z nadaljnjimi fazami v naši republiki. Vendar ne gre samo za te dejavnosti. Širitev številnih proizvodnih zmogljivosti je pri nas omejena zaradi pomanjkanja delavcev ter drugih pogojev.

Posebno pomemben vidik usklajevanja planov se nanaša na racionalizacije pri delitvi dela med posameznimi organizacijami združenega dela. Dejstvo, da vrsta organizacij planira svoj razvoj neodvisno od sorodnih proizvodnih programov, ki jih imajo druge organizacije v naši republiki, je v veliki večini primerov družbeno nesprejemljivo. V nekaterih primerih je tudi očitno, da posamezen proizvajalec nima niti finančnih možnosti niti dovolj usposobljenih kadrov, da bi lahko samostojno razvil proizvodnjo, ki bi se lahko trajno uveljavila na jugoslovanskem in tujem trgu. Takšno vztrajanje na samostojnem izoliranem razvoju pa ustvarja za našo družbo prevelike stroške in druga bremena. Včasih se to skuša opravičiti z interesi delavcev v posameznih tovarnah, čeprav je očitno, da gre za vztrajanje na strani poslovodnih struktur. Delavci bi nedvomno glasovali za povezovanje, ki zagotavlja stabilen razvoj dejavnosti na daljši rok ter boljši dohodkovni položaj. Delo in politični boj za usklajevanje planov, ki se nanaša na smotrnejšo delitev dela, racionalnejšo izrabo že zgrajenih zmogljivosti, opuščanje investicij, ki podvajajo že sicer neizkoriščene zmogljivosti, je ena od prvenstvenih nalog temeljnih nosilcev planiranja in družbenih dejavnikov v naslednjih mesecih. Na tem področju obstajajo ogromne neizkoriščene možnosti povečevanja produktivnosti, gospodarne uporabe obstoječih zmogljivosti ter s tem povečevanja dohodka.

Med dejavnostmi, kjer se je tega treba lotiti veliko bolj angažirano, je področje računalništva, kjer razvojne želje vsakega od treh proizvajalcev, javljajo pa se še novi, presegajo naše možnosti, hkrati pa ne računajo z nameni drugih potencialnih proizvajalcev v Jugoslaviji. S sorodnimi problemi delitve dela se srečujemo v avtomobilski industriji, kjer se že vrsto let odlaga smotrnejše medsebojno povezovanje. Prav tako je odprava vrste problemov v gradbeništvu povezana z ustreznejšo organiziranostjo ter medsebojnim sodelovanjem, s skupnim uvajanjem novih gradbenih materialov itd. Razen teh bi bilo možno navesti še vrsto drugih primerov in dejavnosti, saj se s takšnimi problemi srečujemo v številnih okoljih. Namen je bil, da spodbudimo strokovne priprave in politično delo za odpravo teh družbenih neracionalnosti.

DO »Rade Končar – gospodinjski aparati TOZD Servis gospodinjskih aparatov 41020 Zagreb, Mašerin prilaz 13

komisija za delovna razmerja TOZD

OGLAŠA
prosta dela in naloge

pomožna opravila servisiranja
opravila bo opravljal delavec v servisnem centru Ljubljana

POGOJI:
– osnovna šola
– vozniško dovoljenje »B« kategorije
– prednost imajo kandidati z nedokončano šolo za KV delavce kovinske ali elektro stroke

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na navedeni naslov v 15 dneh po objavi oglasa.
16-5056

Spremenjene razmere v posojilni politiki

Delegati odbora zbora republik in pokrajin za kreditno-monetarni sistem so poudarili, da je po devalvaciji vznikla vrsta novih vprašanj

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 15. julija – Delegati odbora zbora republik in pokrajin za kreditno-monetarni sistem danes niso mogli obravnavati zasnove posojilno-denarne politike za tretje trimesečje, zato ker svet guvernerjev Narodne banke Jugoslavije te zasnove še ni določil.

Osrednja banka sicer tega niti ni mogla storiti, to pa iz dveh razlogov. Prvič ji še vedno niso znani nekateri osnovni parametri, kot so rast družbenega proizvoda, morebitne spremembe v razporeditvi primarne emisije, dinamika naraščanja kreditov itd. Drugič pa določanje nekaterih med temi parametri ni v njeni pristojnosti. Vse to napeljuje k ugotovitvi, da pri delu za opredelitev stabilizacijske politike na tem področju med Narodno banko Jugoslavije in ZIS ni prave sinhronizacije. Delegati so poudarili, da je vznikla že vrsta odprtih vprašanj v luči novega položaja, nastalega po devalvaciji. Treba bi jih bilo razčistiti, tako da bi lahko izvajali aktivno posojilno-denarno politiko, ne pa z njo capljali za že speljanimi gospodarskimi tokovi. Tako so na primer vprašali, koliko lahko prav to vpliva na likvidnost v gospodarstvu ipd. Za zdaj edina znana opredelitev je, da se odloži odločitev o tem, koliko razpoložljivih sredstev bomo namenili za dolgoročna, srednjeročna in kratkoročna posojila, kar je bila sicer pomembna naloga iz resolucije.

Glede na vse to so danes menili, da bi si morali, namesto da podaljšujemo doslej veljavne sklepe s kreditno-monetarnega področja, bržkone prizadevati, da čim prej pretehtamo spremenjene razmere. Dejstvo je, da smo že v tretjem trimesečju in zato ne bi smeli zavlačevati z zakasnelim razpravljanjem o nalogah v tem trimesečju, ko pa je že čas, da se temeljito pripravimo za zadnje četrtletje tega leta.

Delegati tega skupščinskega odbora so obravnavali tudi osnutek zakona o zadolževanju Narodne banke Jugoslavije v tujini za ohranitev zunanje likvidnosti. Pričakovati je, da bodo ta zakon, ki naj bi predvsem pomagal okrepiti devizne rezerve, sprejeli že na svoji prvi seji ta četrtek delegati zbora republik in pokrajin.

BOJANA JAGER

VSAK ČETRTEK NOVI
stop
POGLEJMO SI V OČI!

Nad Radensko so se čez noč zgrnile številne skrbi

Slabša prodaja mineralne vode in brezalkoholnih pijač – V precepu velikih davščin – Tudi gostov je manj

RADENCI, 15. julija – V Radenski, ki velja za eno najbolje organiziranih podjetij v Pomurju in je kot nosilec razvoja turizma in zdraviliške dejavnosti na tem območju bila še do nedavna tudi visoko akumulativna, se je gospodarski položaj spremenil tako rekoč čez noč.

Dvatisoččlanski kolektiv pesti predvsem nagla rast stroškov za reprodukcijski material, saj se je ta postavka povečala v tozdu Proizvodnja mineralne vode, ki je dejansko edini uvoznik reprodukcijskega materiala v Radenski, kar za 40 odstotkov.

Kljub toliko višjim stroškom Radenski že več kot poldrugo leto niso dovolili zahtevanega 13,5-odstotnega povečanja cen mineralne vode in brezalkoholnih pijač. Prav tako se kažejo vse hujše posledice različnega obravnavanja mineralne vode pri obdavčevanju. Medtem ko je ta, vključno z brezalkoholnimi pijačami, kot življenjsko pomemben izdelek v precepu zamrznitve cen, jo pri obdavčevanju obravnavajo kot luksusno blago in jo temu primerno tudi obdavčujejo. Brezalkoholne pijače pa so obdavčene celo do 50-odstotno.

Letošnje muhasto vreme pa močno vpliva tudi na občutno manjši obseg prodaje mineralne vode kot brezalkoholnih pijač. Resno jih skrbi tudi to, da se je letos v prvih šestih mesecih občutno zmanjšal tudi že dobro utečen izvoz mineralne vode in brezalkoholnih pijač. V istem obdobju se je zmanjšal tudi turistični promet za več kot 9 odstotkov. Vse to kolektiv Radenske, ki je sprejel in uresničuje zelo zahteven ustalitveni načrt, upravičeno močno skrbi.

BORO BOROVIČ

Trboveljski cementarji v zagatah

Podražitev mazuta bo še povečala njihove izgube – Zapleti z vrečami iz Maglaja

TRBOVLJE, 15. julija – Po najnovejši podražitvi mazuta bo trboveljska Cementarna gospodarila še z večjo izgubo kot doslej. V stari Schmidtovi peči porabijo namreč za eno tono klinkerja 174 kilogramov mazuta. Ta stane 996 dinarjev, tono cementa pa prodajajo po 981 dinarjev.

Ker pride iz te peči vsak dan do 350 ton cementa, in ker pri njegovi proizvodnji nastajajo še drugi izdatki, je kaj lahko izračunati, kako hitro se bo izguba v prihodnje še povečevala. Po nepopolnih podatkih pa ob koncu letošnjega prvega polletja znaša približno 25 milijonov dinarjev.

Kolektiv Cementarne Trbovlje vidi izhod iz težav tudi v tem, da bi staro Schmidtovo peč ugasili, vendar bi s tem tvegali tudi zmanjšanje proizvodnje cementa za 300 do 350 ton na dan. To pa bi bilo vse prej kot koristno za kupce oziroma porabnike, ki že tako težko pridejo do tega gradbenega materiala. Ob tem velja povedati še to, da zaradi znatnega podaljšanja vzdrževalnih del na napravah v cementarni niso izpolnili polletnega delovnega načrta. Namesto 216 tisoč ton so naredili samo 177 tisoč ton cementa, to pa je komaj 82,2 odstotka načrtovane proizvodnje.

Sicer pa trboveljske cementarje pestijo težave tudi z vrečami. Tovarna iz Maglaja v zadnjih mesecih pošilja v Trbovlje le po 200 tisoč namesto pol milijona vreč na mesec. V Sloveniji so se zato dogovorili za nakup papirja za cementne vreče v vrednosti 15 milijonov dinarjev. Ker pa bo ta papir dražji, bodo tudi vreče, ki jih bodo prav tako naredili v maglajskem Natronu, enkrat dražje. Pri tem pa je zanimivo, da Natron 25 odstotkov svoje proizvodnje vreč, pa tudi papir izvaža.

Tako pa se utegne zgoditi, da bodo Trboveljčani v tujini kupili papir iz Maglaja in ga seveda plačali še enkrat dražje. Cementarji te možnosti ne izključujejo...

I. V.

MIRO JERŠIČ: KRŠČANSKOSOCIALISTIČNO GIBANJE (2)

»Narodni obstanek slovenskega naroda je združen z borbo proti kapitalizmu«

Pomnožene vrste piscev, ki so se zavzemali za krščanski socializem, so spodbudile tudi nove nasprotnike in kritike

Ko se je ustanovila l. 1922 revija »Socialna misel«, so se v njej pomnožile vrste piscev za krščanski socializem še z urednikoma dr. Besednjakom in Fr. Terseglavom, tema se je kmalu pridružil še dr. A. Tominec. Revija se ni omejevala samo na obravnavanje družbenih vprašanj na slovenskih tleh, prinašala je preglede o sodobnih gibanjih po vseh evropskih deželah.

Ta razširjena časnikarska dejavnost je spodbudila tudi nove nasprotnike in kritike. Ti so se pojavljali v »Času« in »Vzajemnosti«, dobili pa so zatočišče tudi v manjših verskih glasilih. Pregled teh ugovorov in napadov kaže, kako preprosto in nezrelo, obenem pa povsem odklonilno so mnogi še gledali na vsa družbena vprašanja.

Vsa dolga zbirka ugovorov, očitkov, nerazumevanja in odklanjanja socializma v delu katoliškega tiska tega časa je dobila svoj konec v živahnih razpravah na socialnem odseku katoliškega shoda l. 1923. Skrajna desna struja, ki je obsojala le »izrastke bogastva« in je zastopala stališče, da je etična dolžnost braniti zasebno lastnino proti vsakršni socializaciji, se je znašla v slabem položaju. V razpravah med zmernimi reformatorji družbenega reda in zagovorniki radikalnega krščanskega socializma so sicer prevladovali slednji in imeli največ privržencev, končna resolucija je bila vendarle še kompromisna, ker se po oceni dr. Besednjaka s socialnim nazorom tretje struje ne krije popolnoma«. Radikalno strujo pa je pomiril končni govor predsednika dr. Ušeničnika, ki je pri obsodbi kapitalizma rekel: »Kapitalizem žene torej z neko notranjo nujo v imperializem, a imperializem do vojsk. Mi ne moremo prerekati resnice, ki jo oznanja komunizem, da bo *kapitalizem ubil zlasti male narode, če ne bodo narodi ubili kapitalizma*«. S tem so se popolnoma strinjali tudi zastopniki tretje struje in dr. Besednjak pripominja, da so te izjave zgodovinske važnosti za Slovence, ker je *»narodni obstanek malega slovenskega naroda tesno združen z borbo proti kapitalizmu.* Le o »izrastkih« ne more biti govora: naša naloga je torej jasna« (Soc. misel 1923, 205).

Popolno zaupanje v zmago socializma kot sistema družbenega reda prihodnosti je jasno in prepričljivo zapisala kasneje »Socialna misel«, ko v članku iz Rima poroča o združevanju italijanskega fašizma (Mussolini) in španske diktature (Primo de Rivera), ki si prizadevata skupno pridobiti za svoje imperialistične zamisli podporo Vatikana. Vatikan je bil takrat za te ponudbe gluh, kar članek pozdravlja in pravi, da bi bilo zelo kratkovidno, če katoličani zaradi »protiverskega zadržanja komunističnih voditeljev zavržejo vse socialne in politične zahteve ruske revolucije in se postavijo na stran reakcije. Ako bi to storili, pa bi cerkvi le škodovali, ker bi *pravične in utemeljene zahteve ruske revolucije* (in takih zahtev ima ruska revolucija mnogo) gnale delavstvo v tabor protikrščanskega proletariata... Zavedati se moramo namreč, da je ta reakcija socialno in politično krivična in da se je bodo narodi prej ali slej znebili... Kakor je bil leta 1787 fevdalni družbeni sistem obsojen na smrt, tudi danes ni več rešitve za kapitalizem. Pred 134 leti je začel pohod politične, *danes je napočil čas gospodarske demokracije.* Socializem bo zmagal, *naj trenutno vlada reakcija še tako trdo in neomejeno«* (1924, str. 28, 29).

Že v naslednji številki je »Socialna misel« znova označevala daljnosežni pomen ruske revolucije, ko je posvetila obsežen članek umrlemu Leninu. Razmišljanja in ocene Lenina in ruske revolucije se dvigajo nad oskosrčna stališča tistega časa pri nas in Lenin je opisan kot mož, ki je »na razkrižju dveh epoh z ognjem in mečem razoral tla za nova semena«. Lenin je bil »nenavaden pojav v najvišji meri, ki je združeval v sebi intuitivnost in elementarno moč genija, metodičnost in vztrajnost talenta, varstveno vznešenost za svojo zamisel bodočega človeškega soživljenja in skoro popolno pomanjkanje etičnega čustvovanja glede na sredstva.« Daljnosežnost ruske revolucije je bila poudarjena v oceni, da ruski revolucionarji niso umirali za neke »učenjakarske teorije«, niti samo za rusko republiko, marveč za vse kaj drugega:

Za bodočo republiko celokupnega človeštva, zedinjene države celega sveta, federacijo svobodnih narodov, za bodočo nadnacionalno državo in parlament vsega človečanstva«. Ko pisec za tem omenja, da bo konkretne oblike bodočega reda oblikovalo življenje in da se »družbena dinamika roga vsaki socialistični in nesocialistični dogmatiki«, sklene svoj pogled v prihodnost: »Da pa bo ta bodoči razvoj vseboval *temeljne smernice* ki so jih ti možje, *kateri otvarjajo novi vek,* predslutili, o tem za pametnega človeka ni *nobenega dvoma«.* (1924, str. 43, 48).

Takšne presoje političnega razvoja in pogledi v prihodnost so se v več različicah še pojavljali v »Socialni misli«, kasneje pa v »Križu«, v »Ognju«, »Mladem plamenu«, »Besedi« in tedniku JSZ »Delavski pravici«.

Za politični ideal slovenske državnosti in socializma

Jeseni 1924 so napredni katoliški študentje, nad polovica med njimi je bila krščansko-socialistično usmerjena, začeli izdajati svoje neodvisno glasilo, ki so ga po Cankarjevem romanu imenovali »Križ na gori«. S tem so že v naslovu želeli povedati, da se prištevajo k Cankarjevemu rodu in da se zlagajo z njegovo kritiko slovenskega kulturnega in političnega življenja, z njegovo vero v nujen preporod javnega življenja na slovenskih tleh. Na začetku je bilo njihovo zanimanje uprto pretežno na prenavljanje verskega življenja, proti nedoživetemu prevzemanju ustaljenih izročil, proti vedno bolj rastoči ekskluzivnosti vseh vrst (»ker ni Slovencev, razen katoliških Slovencev«). Kmalu pa se je njihovo zanimanje preneslo na prav vsa področja slovenskega življenja in s svojimi novimi pogledi in širokosrčno kritiko so razgibali velik del slovenske javnosti in mladino vseh struj.

V slovenski politiki so napadali brezglavo, omejeno strankarstvo, naslonjeno na »brezmeren kult strankinih voditeljev«. Ugotavljali so, da ob nenehnem strankarskem prerekanju nobena izmed obeh meščanskih strank ne postavlja pravega cilja slovenski politiki. Utemeljevali so svoje stališče, da mora biti ideal slovenske politike samostojna slovenska državnost v federaciji, kakor je za posameznika ideal samostojna osebnost.« *Lastna državna oblika je za narod enak ideal, kakor za poedinca osebna svoboda.* Ona je za narod, kakor hitro se samega sebe zave, ravno tako *nujna zapoved samospoštovanja,* kakor za poedinca.« Te ugotovitve je potrjevala zavest, da »svoboda in enakopravnost nikakor ne *ležita v tujih rokah,* ampak lastnih« in »da moramo svojo krvavo pravico..., izpolniti ali pa poginiti, ker brez nje življenje ni mogoče«, ob tem pa ne smemo pozabiti, »da se svoboda in enakopravnost *ne dasta doseči brez žrtev.«* (Kng. 26/27, 103).

To gibanje je v reviji, društvih in organizacijah nadaljevalo zavzemanje za nov družbeni red, ki so ga študentje sprožili že leta 1918. Od leta do leta so bila njihova stališča določnejša in odločnejša. Leta 1928 zapišejo v »Križu«: »*Gospodarska doktrina marksizma ni v nikakem nasprotju s krščanstvom.* Delo kot osrenje merilo gospodarske in družbene vrednosti mora biti blizu prav krščanskemu pojmovanju človeka.« – »Tega nauka Cerkev pravzaprav ni ocenila niti pozitivno niti indiferentno. O svoji vzvišenosti nad časnimi zahtevami ga je obsodila in zavrgla, češ, da je brez izjeme napačen« – »Nihče ne more in ne sme omalovaževati težke *realnosti razrednega* boja in mu odrekati pravico do strategije, ki jo tak boj danes nujno zahteva... ovesti se moramo, da stojimo tudi mi sredi razrednega boja in da se mu ne moremo odtegniti.« Popolnoma neodpustljivo je, da »se kristjani teoretično in praktično bojujejo bolj intenzivno z marksizmom, kakor pa z mnogo nevarnejšim kapitalizmom«. (K 1928, 148) Ta stališča do socializma oziroma marksizma izpričujejo, da je v tem času vstopil slovenski krščanski socializem v svojo novo razvojno stopnjo. Izražena so bila tudi v glasilu krščansko socialistične mladine »Ogenj« in v »Delavski pravici«.

Takšno pisanje krščanskih socialistov pa tudi njihovo nastopanje in delovanje med mladino v študentovskih društvih, med orlovstvom in v izobraževalnih društvih, je povzročalo velik nemir pri javnih in prikritih nasprotnikih te mladine. Iz zapisnikov v dnevniku škofa Jegliča izvemo, kako so se mu katoliški starešine pritoževali nad študentovsko in delavsko mladino. Ker pritožbe niso bile uspešne, so ga zatožili celo v Vatikanu, da dopušča v svoji tiskarni tiskanje lista, ki je »poln krivih naukov zoper katoliško cerkev«. Zaradi uvidevnosti in daljnovidnosti škofa je list prenehal samo za pol leta, nato pa se je nadaljeval pod novim imenom »Križ«. Danes lahko po več kot 50 letih vidimo, kako prav je presojal položaj in razvoj škof Jeglič, ko je v svoj dnevnik (10.3.1928) zapisal: »Pa je že tako, da gibanja (med akademiki: Križ, med delavci: Ogenj) ne bomo mogli zatreti.«

Nova poživitev gibanja med delavsko mladino

Novo poživitev in razgibanost je v krščanskosocialistične vrste prineslo glasilo delavske mladine »Ogenj«, ki so ga pričeli izdajati leta 1928. Organizacija krščanskosocialistične Krekove mladine se je od leta 1921 dalje razvila že v močno silo in je za povezavo svojih družin (društev) rabila svoj list. »Ogenj« izpričuje novo stopnjo v krščanskosocialističnem gibanju: *»Nove poti moramo mi hoditi, poti, ki kažejo in gredo danes daleč naprej preko Kettelerja in Leona XIII. in Kreka.* Kajti razvoj ne stoji nikdar mirno in Ketteler in Krek bi bila danes že čisto drugačna, mnogo bolj radikalna v govoru in delu, kot svojčas.« Novo stopnjo pomeni tudi odklanjanje reform, pridruženje razrednemu boju in zahtevam po socializaciji proizvajalnih sredstev brez omejevanj. »Delavskega vprašanja ne rešimo s socialnimi reformami nikdar!... Tudi fraza o *solastništvu* se v praksi izkaže kot fraza. *Kako* tudi naj se solastništvo izvede *praktično?!* Samo ena je praktična, možna rešitev: *Dati delavcem v posest njihova produkcijska sredstva, njihove rudnike, tovarne itd. ravno tako, kot imajo kmetje v posesti svojo zemljo, ki jo obdelujejo s svojimi lastnimi močmi.«* Povedali so dalje, kje vidijo pravično reševanje socialnih vprašanj: »*In tu nam stoji ona Rusija,* ki je dala veleposestva kmetom, ki je pooblastila delavce, da imajo v najemu tovarne, *bližje,* kot pa način mišljenja zahodnoevropskih *socialnih reformatorjev,* ki ravnajo po načelu: »*Operi mi kožuh, samo ne zmoči mi ga.*«. Med krščanstvom in socializmom niso priznavali nasprotja, pač pa »je *krščanska družba* v nasprotju s socializmom« – Pravi krščanski socializem »stoji na stališču razrednega boja: zahteva, da se ves proletariat organizira v obrambo pred kapitalizmom«. »Ta socializem se ne omejuje samo na delavstvo, temveč na ves delavski razred: na delavca, kmeta in intelektualca.« (Ogenj 1928, št. 1, str. 4, 9, 11).

Radikalna stališča krščanskosocialistične delavske mladine in širjenje družin Krekove mladine tudi podeželskih delavskih krajih (Gorenjska, okolica Ljubljane, Celja, Maribora) so zadevala na vedno večja nasprotstva tudi med voditelji orlovske telovadne in prosvetne organizacije. V Krekovi mladini so videli neprijetnega tekmeca, organizacija je pritegovala mnogo mlajših članov, ko je razširila svoje delovanje na taborjenja in gojitev športa. Pred odločnimi nastopi za socializem med študentovsko in delavsko mladino niso mogli zapreti vrat tudi v orlovski organizaciji, vedno močneje je misel socializma vdirala tudi v orlovske vrste. Socialna misel je že pri ocenjevanju sklepov katoliškega shoda leta 1923 zapisala o orlovstvu, da sta opazna dva tokova in »da si stojita danes kakor drugod tudi pri presoji socialnih vprašanj nasproti konservativna in moderna struja«.

Spori med Orlovsko zvezo in krščanskosocialistično usmerjenim dijaštvom so nastajali že ob nastopu križarstva, ko je zveza hotela vključiti vse dijaške organizacije v orlovstvo tako, da bi delovala samo dijaška orlovska društva, druge srednješolske organizacije bi pa razpustili. Dijaki in študentje so nastopili proti temu in so kulturno in izobraževalno delo v svojih društvih takrat še obnovili in poživili. (Obnovitev Dijaške zveze 1924.)

Močna skupina katoliških starešin, ki so nasprotovali krščanskim socialistom, se je polastila vodstva Orlovske zveze in si prizadevala zagotoviti v njej trdne položaje vseh konservativnih katoliških sil. Orlovstvo naj bi bilo poleg telovadne in izobraževalne organizacije tudi disciplinirana prednja straža klerikalne politične stranke. Proti »rovarjenju« mladine in krepitvi vrst krščanskih socialistov so si v orlovstvu hoteli zgraditi trdnjavo za obrambo vsega okorelega in zastarelega. Hoteli so strumno organizacijo z vdanimi člani, ki vedno nastopajo tako, kot želi vodstvo. Demokratičnemu vodstvu, ki je bilo prva leta po vojni značilno za orlovstvo, so postavljali nasproti poveljevanje od vrha navzdol in zgledno pokorščino avtoritetam brez razpravljanj. Polagoma je opozicija proti vsemu temu samozvanemu oblastništvu dobivala svoje središče v Akademskem Orlu in ko je navsezadnje »Ogenj« kritiziral in smešil zaradi tega orlovsko organizacijo (1928), ter še ob tem zapisal, da je »krščanski socialist v vsaki organizaciji prižigalna vrvica, ki vodi do smodnika«, je nastal velik, javen spor, ker so vodje orlovstva čutili, da je grožnja namenjena njim. Spor se je končal z izključitvijo Akademskega Orla iz Orlovske zveze. Nasprotniki krščanskih socialistov so svoja nasprotstva proti »Ognju«, Krekovi mladini in Jugoslovanski strokovni zvezi še povečali in jih kasneje prenesli na politično področje. Krščanskosocialistična mladina pa je dokončno zapustila orlovske vrste.

Beograjčani že kupujejo premog

V Beogradu so trenutno dobro preskrbljeni s premogom – Potrebujejo ga 700 tisoč ton

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Rudarji tuzlanskega premogovniškega bazena so v prvi polovici julija izročili Beogradu znatne količine premoga, tako da se je oskrba s tem dragocenim gorivom v glavnem mestu vsaj za nekaj časa izboljšala.

Sicer pa v Beograd pošiljajo premog tudi iz drugih rudnikov, tako da bi pred začetkom jeseni, ko bodo vagoni zasedeni s prevozom letine, oddali čim več premoga. Kakor ocenjujejo bodo v Beogradu letos pokurili od 650 do 700 tisoč ton premoga.

Pri tem je zanimivo, da bi precejšnje količine premoga lahko ponudili tudi rudarji iz Plevlja. Toda pri večjem izkopu premoga jih ovira pomanjkanje rezervnih delov za mehanizacijo. Do deviz za njihov nakup pa ne morejo priti, saj rudnik premoga ne izvaža.

Beograjčani zaenkrat premog še lahko kupujejo na kredit.

Zanemarjeni odpadki

Če bi v Vojvodini predelali v energijo samo kmetijske odpadke, bi je dobili toliko, da bi z njo nadomestili dva milijona ton nafte

NOVI SAD, 15. julija (Tanjug) – Energetiki so izračunali, da bi samo Vojvodina, če bi odpadke v kmetijstvu spremenila v energijo, pridobila količino energije, ki bi nadomestila dva milijona ton nafte!

Od 11 milijonov ton kmetijskih odpadkov jih na vojvodinskih poljih propada kar osem milijonov ton, samo tri milijone ton pa jih uporabijo. To se dogaja v času velike svetovne energetske krize in boja za gospodarsko stabilizacijo. V svetu pa so znane rešitve, ko s pomočjo odpadkov in delom mazuta uspešno nadomeščajo trda goriva, iz odpadkov in kemtijskih surovin pa pridobivajo tudi alkohol, kot nadomestek bencinu. Listi in drugi ostanki sladkorne pese, ki jih je približno 4,5 milijona ton na leto, bi lahko z določenimi dodatki postali dobra in poceni živinska krma.

Iz 100 tisoč ton starega papirja, kolikor ga vsako leto propade v Vojvodini, bi lahko dobili enako količino celuloze kot iz 550 tisoč kubičnih metrov lesa, oziroma milijona dreves. Strokovnjaki pravijo, da je za proizvodnjo papirja iz odpadkov potrebno kar 70 odstotkov manj energije kot takrat, ko ga pridobivajo iz lesa. Ob tem je treba vedeti tudi to, da stari papir še vedno uvažamo, in to v vse večjih količinah. Letos naj bi ga v Jugoslavijo uvozili 650 tisoč ton.

Strokovnjaki tudi opozarjajo, da v Vojvodini vsako leto izgine 400 tisoč ton raznih trdnih industrijskih odpadkov. Ta velika količina se vsako leto poveča še za desetino, tržna vrednost pa bi bila po današnjih cenah milijardo dinarjev. Vendar pa strokovnjaki ob tem dodajajo, da bi bila, če bi te odpadke tehnološko predelali, njihova tržna vrednost celo desetkrat večja.

Trdnih industrijskih odpadkov, vključujoč tudi odpadke iz tekstilne industrije, je Vojvodina na primer leta 1978 uvozila za 38,174.000 dinarjev, izvozila pa za 14,194.000 dinarjev. To seveda samo potrjuje, da v pokrajini zbrane odpadke zelo malo predelujejo. Ocenjujejo, da je delež tako imenovanih sekundarnih surovin v proizvodnji novih proizvodov v Vojvodini in v Jugoslaviji nasploh trikrat manjši kot v industrijsko razvitih državah.

V Vojvodini, ki nima rud barvastih kovin, predelujejo odpadke v livarnah v Novem Sadu, Kuli in Kovinu. Najpomembnejši bakreni zlitini, bron in medenino premalo predelujejo. Strokovnjaki opozarjajo, da samo tisoč ton odpadnega bakra, kolikor ga propada v Vojvodini, ne računajoč precej večje količine odpadnega brona in medenine, velja prav toliko kot 250 tisoč ton rude s štirimi odstotki bakra. Z uporabo 100 tisoč ton odpadnega železa bi v Vojvodini vsako leto privarčevali 150 tisoč ton rude in 30 tisoč ton koksa. Skupni energetski prihranek bi bil 74-odstoten, onesnaženost zraka bi se zmanjšala za 86, vode za 76 odstotkov.

Tudi v vseh ostalih gospodarskih panogah se tako rekoč ponuja na stotine tisočev ton odpadkov. Za te neizkoriščene rezerve, ki lahko pomenijo več kot nove velike naložbe, se bo morala Vojvodina bolje organizirati.

V Makedoniji nimajo vreč za cement

Cementarna v Skopju ima velike zaloge cementa, papirnice pa nimajo posebne celuloze

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Tako kakor v Anhovem, se s pomanjkanjem vreč za cement srečujejo tudi v skopski cementarni »Usje«.

Sredi gradbene sezone torej lahko odpošiljajo cement le na tista večja gradbišča, kjer imajo silose in kamor cement lahko pripeljejo s posebnimi vagoni ali tovornjaki.

Da se bo položaj kaj izboljšal, in da bodo lahko prišli do cementa v vrečah tudi zasebni graditelji še nič ne kaže, saj nekatere papirnice, ki sicer preskrbujejo skopsko cementarno s papirnatimi vrečami, nimajo dovolj deviznih sredstev za uvoz posebnega natron papirja iz katerega delajo vreče za cement.

Kratkotrajno rešitev obeta le tovarna papirja iz Kocanov, ki je uvozila 350 ton posebne celuloze, tako da bodo lahko naredili okrog milijon vreč, kar bo zadostovalo za enomesečno nemoteno proizvodnjo v cementarni.

Darilo poštarjev Husinu

TUZLA, 15. julija (Tanjug) – Konec tega leta bodo slovesno proslavili 60-letnico velikega husinskega upora, velike in krvave stavke rudarjev Tuzle in Kreke. Tuzlanski poštarji bodo za ta jubilej podarili legendarnemu Husinu, naselju, ki leži kakih deset kilometrov od Tuzle, spominsko pošto.

Z administrativnimi ukrepi le gasimo težave

Izvršilni odbor splošnega združenja elektroindustrije o stabilizacijskih usmeritvah članic

LJUBLJANA, 15. julija – Načelnih resolucij in delovnih programov o tem, kaj vse bi morali storiti za stabilizacijo našega gospodarstva, imamo dovolj. Zato potrebujemo konkreten delovni program, kaj bomo storili v organizacijah združenega dela in na ravni splošnega združenja elektroindustrije za dosledno in učinkovito izvajanje politike gospodarske ustalitve. Program, v katerem bomo opredelili, kaj kdo more in mora storiti.

Tako so sklenili na današnji razširjeni seji izvršilnega odbora splošnega združenja elektroindustrije, ko so obravnavali predlog delovnih usmeritev in dejavnosti organizacij združenega dela – članic tega združenja za izvajanje politike gospodarske ustalitve.

»Tako v planskih dokumentih kot v najrazličnejših analizah na primer nenehno ugotavljamo in poudarjamo, da si lahko zagotovimo večji dohodek, če bomo hitreje uveljavljali kakovostne dejavnike gospodarjenja. Vemo tudi, da so to boljša izraba zmogljivosti, smotrnejša izraba surovin, skrbnejše ravnanje s sredstvi za delo, boljša organizacija dela, učinkovitejše in gospodarnejše poslovanje. Ob vsem tem pa nimamo osnov, ki bi nas usmerjale in tudi silile, da te kakovostne dejavnike uveljavljamo na najširši fronti,« so menili razpravljalci.

Po njihovi sodbi so prav splošna združenja in gospodarske zbornice mesto, kjer bi se morale organizacije združenega dela dogovoriti na primer, kolikšna mora biti stopnja izrabe zmogljivosti, da se lahko katerakoli organizacija sploh loti naložb za povečevanje teh.

Splošna združenja in zbornice so prav tako mesto, kjer bi moralo združeno delo na temelju strokovnih ocen o tem, ali je družbeno smotrneje izvažati surovine in polizdelke ali pa končne izdelke, usklajevati materialne bilance in se dogovarjati o dolgoročnejšem dohodkovnem in deviznem povezovanju.

Z administrativno prepovedjo izvoza surovin problema oskrbe predelovalne industrije z domačimi surovinami in polizdelki ne bomo mogli rešiti, vsaj dolgoročneje ne. Reši ga lahko le združeno delo samo, po samoupravni poti: s sporazumevanjem in dogovarjanjem o skupnem, usklajenem planiranju, o dohodkovnem in deviznem povezovanju, o združenju sredstev za uresničenje skupno dogovorjenih razvojnih programov. Mesto za to pa so predvsem splošna združenja in zbornice.

ZDRAVKO STEFANČIČ

Mladi jamarji raziskali Čavljak

Doslej najpopolnejša speleološka raziskovalna akcija v Bosni in Hercegovini

SARAJEVO, 15. julija (Tanjug) – Mladi bosenskohercegovski speleologi so uspešno končali raziskovanje jame Čavljak na pobočjih Crepoljskega, približno petnajst kilometrov severno od Sarajeva. To je bila doslej najpopolnejša speleološka raziskovalna akcija v BiH. Mladi jamarji sicer niso prodrli dlje od dosedaj raziskanega dela jame, ker so naleteli na oviro, ki je nastala po tektonskih spremembah v zadnjem času. Jamarji so izdelali topografske in geografske karte jame, odkrili so nekaj novih prostorov v Čavljaku. Domnevajo, da je jama dolga nekaj kilometrov in globoka več sto metrov. V globini jame bi, kot so pokazale raziskave, morale biti večje količine vode, kar je seveda zelo pomembno zaradi bližine glavnega mesta BiH. Akcija »Čavljak 80« je bila le predhodnica prihodnjim skupnim akcijam speleologov Slovenije, Hrvatske, Črne gore in BiH v raziskovanju krasa v naši državi.

Vnaprej prodani filtri

Soboški tozd Mehanični obrati Slovenijacest-Tehnike bo v novi proizvodni hali podvojil proizvodnjo filtrov in transportnih trakov

MURSKA SOBOTA, 15. julija – Kolektiv samoupravne enote tozd Mehanični obrati, ki posluje v sestavi ljubljanske delovne organizacije Slovenijaceste-Tehnika, se je v kratkem času na domačem in tudi tujem trgu uveljavil s proizvodnjo vse bolj iskanih transportnih trakov za potrebe separacij in asfaltnih baz in filtrov za čistilne naprave. Z izgradnjo nove proizvodne dvorane, s katero so pričeli v začetku julija, bo podvojil in tudi razširil svoj proizvodni program.

Kolektiv, ki trenutno zaposluje blizu sto delavcev, predvsem varilce, strugarje, ključavničarje in delavce drugih kovinskih strok, je v zadnjem letu kljub dejstvu, da proizvajajo v utesnjenih in začasnih prostorih in v veliki meri tudi na prostem, ustvaril zelo dobre proizvodne rezultate. V prvih šestih mesecih so izdelali dva tisoč metrov transportnih trakov različnih velikosti, od 400 do 600 mm in delno tudi zahtevnejše trakove do 800 mm velikosti. Krepko so povečali tudi proizvodnjo vrečastih filtrov za čistilne naprave, saj so jih izdelali kar dva tisoč kvadratnih metrov.

Po lanski poskusni proizvodnji zahtevnejših ovalnih vrečastih filtrov, za katere so izdelali tudi prototip, so v začetku leta začeli tudi s serijsko proizvodnjo tega zahtevnega in vse bolj iskanega izdelka na domačem trgu.

Prav iz razloga, da so lani in tudi letos vnaprej prodali celotno proizvodnjo transportnih trakov in vseh vrst filtrov, se je kolektiv tudi v sedanjih težavnejših gospodarskih razmerah in zaostreni investicijski politiki odločil in tudi opravičil vlaganja v izgradnjo nove proizvodne dvorane, za katero imajo v celoti zagotovljena sredstva v višini 260 milijonov dinarjev.

Tudi strojna oprema v novi dvorani, ki bo končana do dneva republike, bo izključno domača. Izjema je le krožna žaga za rezanje železa in pločevine. Pa še to bodo, če bo treba oziroma če ne bodo dobili uvoznega dovoljenja v višini 800 tisoč dinarjev, nadomestili z nekoliko spremenjenim proizvodnim procesom.

V novih proizvodnih prostorih bo kolektiv soboške enote Mehaničnih obratov podvojil in tudi razširil proizvodnjo. Načrtujejo tudi postopno zaposlitev 60 novih kvalificiranih delavcev. Tako so že razpisali tudi 20 učnih mest za posamezna opravila, računajo pa tudi na priliv strugarjev in drugih kvalificiranih delavcev, ki se izobražujejo na soboškem centru poklicnih šol.

Proizvodnjo transportnih trakov bodo razširili tudi za potrebe premogovnikov, kar je v sedanjih težavah še posebej zanimivo in pohvalno. Rudniki namreč za izkop premoga uporabljajo nekoliko širše transportne trakove kot v separacijah. Tako se bodo lotili tudi proizvodnje trakov, širine od 1200 do 1600 mm, ki jih na domačem trgu še vedno primanjkuje.

Sicer pa bo kolektiv, kot zagotavljajo, letos izpolnil in tudi presegel planirano proizvodnjo, čeprav imamo v zadnjem času nekoliko težav z redno dobavo profilnega železa in pločevine. Obojega bodo namreč letos porabili blizu 1500 ton. Sedanje pomanjkanje doslej uspešno nadomeščajo z nekoliko spremenjenim proizvodnim procesom.

IVAN GERENČER

Hitreje do stanovanja

Na Kosovu so v tem srednjeročnem obdobju zgradili v družbenem sektorju 27.000 stanovanj, to pa je le 70,5 odstotka načrtovanega števila

OD NAŠEGA DOPISNIKA

PRIŠTINA, 15. julija – Kako hitreje priti do stanovanja, to vprašanje ne zanima le delovnih ljudi in občane ki nujno potrebujejo streho nad glavo, temveč tudi vse odločujoče dejavnike v družbenopolitičnem in gospodarskem življenju Kosova. Za ureditev stanovanjskega problema se močno trudijo, posebno še zadnja leta. Po statističnih podatkih so samo v minulih štirih letih srednjeročnega obdobja zgradili v družbenem sektorju okoli 27.000 stanovanj, od tega več ko 6300 s solidarnostnimi sredstvi.

Rezultati so torej naravnost zavidljivi, pa vendar je med uresničevanjem načrta stanovanjske zidave v omenjenem obdobju tempo opešal. Uresničili so namreč samo 70,5 odstotka tega načrta. Kaj je vplivalo na počasnejši tempo stanovanjske graditve?

Pomanjkljivosti so se pokazale predvsem v gradbeni operativi, ki ni dovolj učinkovita, krivda je nadalje v pomanjkanju gradbenega materiala, v zgolj delnih urbanističnih in prostorskih rešitvah, v neustreznih gradbenih zemljiščih, še vedno neusklajenih odnosih med sisi in tozdi kot osnovnimi nosilci stanovanjske politike na zakonskih temeljih. Po drugi strani pa večina delovnih organizacij nima nobenih programov stanovanjske graditve. Dosledno uresničevanje stanovanjske politike na Kosovu otežujejo še drugi problemi, kot so nestabilne cene na tem področju, pa tudi to, da v mnogih občinah nimajo stanovanjskih sisov.

Poleg tega s sedanjimi najemninami ni mogoče zbrati potrebnega denarja niti za vzdrževanje stanovanj. Stanovanjski sklad je precej pičel, medtem ko bi ta hip potrebovali za delovne ljudi in občane Kosova še okoli 100.000 stanovanj.

V mnogih občinah v večjih središčih pokrajine se močno pozna, da nimajo urbanističnih in prostorskih načrtov. Kljub prizadevanju ter številnim družbenim in administrativnim ukrepom marsikje še vedno niso zadovoljivo rešili premoženjsko-pravnih razmerij. Občani še vedno zidajo »na črno«, za gradbena zemljišča pa si zvečine izbirajo najrodovitnejšo obdelovalno zemljo. Zaradi tega izgube v pokrajini vsako leto okoli tisoč hektarov plodne zemlje.

O stanovanjskem vprašanju je pred časom razpravljalo tudi predsedstvo pokrajine Kosova, ki je dalo tudi precej mnenj in predlogov. Ne samo potrebna, temveč nujna in neizogibna je širša družbena akcija za pospešitev stanovanjske graditve. V pokrajini predlagajo predvsem, naj bi občani z osebnim deležem pripomogli k hitrejši graditvi stanovanj.

Nadalje bi bilo treba proučiti možnost, da bi prek stanovanjskih sisov v občinah združevali sredstva za pospešeno zasebno stanovanjsko graditev, z odobravanjem kreditov tistim delavcem, ki so v delovnem razmerju v gospodarstvu ali v negospodarstvu, ki pa žive na vasi. Še naprej bodo gradili stanovanja s solidarnostnimi sredstvi, vendar tudi tu spremenili način finansiranja.

MUHAMET SHKOZA

Povečan izvoz iz Bitole

BITOLA, 15. julija (Tanjug) – Organizacije združenega dela v Bitoli so v prvih petih mesecih letos povečale izvoz za 21 odstotkov, čeprav so načrtovali samo 18-odstotno povečanje. Tovarna hladilnikov »Rade Končar« je izvozila hladilnike in industrijske hladilnice v vrednosti 206 milijonov 118 tisoč dinarjev, organizacija »Jugo-Tutun« je izvozila za 78,1 milijona dinarjev fermentiranega tobaka, trgovinski organizaciji »Javor« in »Nova trgovina« pa razne industrijske in živilske izdelke za 167 milijonov dinarjev. Med pomembnimi izvozniki v občini je tudi avtotransportna organizacija »Transkop«, na katero je prišlo 167,2 milijona dinarjev deviznega dotoka.

Ječmenova žetev na Ptuju gre h koncu

Letos so v ptujski občini zasebni kmetje pridelali ječmen na okrog 400 hektarih – Dobra letina

PTUJ, 15. julija – Na okoli štiristo hektarih, kolikor je v ptujski občini posejanih z ječmenom, končujejo z žetvijo, katera seveda zavoljo slabega vremena nekoliko kasni. Pri kmetijski zadrugi so nam povedali, da so ječmen sejali samo kmetje, razveseljivo pa je, da je kakovost zadovoljiva.

Strokovnjaki letošnji pridelek ocenjujejo celo za nadpovprečen. Na hektaru so pridelali do štirideset metrskih stotov, dodamo pa naj še, da nikjer ječmena ni bilo manj kot trideset metrskih stotov.

Ječmen bodo skoraj v celoti porabili za krmo, na požetih poljih pa že pripravljajo setev rdeče pese. Izkušnje iz preteklih let so pokazale, da se kmetje radi odločajo za rdečo peso, saj je dohodek zadovoljiv, na hektarju pa je pridelajo do štirideset ton.

Medtem ko z žetvijo ječmena končujejo, pa so delavci ptujskega kmetijskega kombinata pričeli tudi z žetvijo oljne repice, posejane na sedeminšestdesetih hektarjih. Računajo, da bo pridelka za okoli sto trideset ton, namenili pa ga bodo predelavi v bistriški tovarni olja.

Na Ptujskem in Dravskem polju bodo čez deset dni pričeli tudi z žetvijo pšenice. Kmetje so jo posejali na tisoč sedemsto hektarjih, kombinat pa na šeststo petdesetih. Pričakujejo zadovoljivo letino, nekoliko pa so v skrbeh, ker pšenico napadajo bolezni. Kmetijci so se na odkup pripravili zelo dobro, tako da pričakujejo boljše uspehe kot lansko leto. Kmetijska zadruga ima za zamenjavo dovolj koruze, pa tudi cena je zdaj precej bolj spodbudna.

DANILO UTENKAR

Prikolice iz Treske v Italijo

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Združena lesna industrija Treska je z italijansko firmo podpisala sporazum o dobavi 14.800 kamp prikolic. Prvo pošiljko, 800 prikolic, v vrednosti 60 milijonov dinarjev, bodo poslali že prihodnji mesec.

Prispevki za kulturni dom po treh »vatlih«

Nekateri delavci za gradnjo kulturnega doma I. Cankarja ne plačajo ničesar, drugi 0,45, tretji pa 0,90 odstotka od mesečnih osebnih dohodkov

LJUBLJANA, 15. julija – Zbiranje denarja, oziroma podpisovanje aneksa k samoupravnemu sporazumu o izgradnji kulturnega doma Ivana Cankarja, še ne poteka zadovoljivo. Še vedno je namreč v mestu precej tozdov in obrtnikov, ki za gradnjo sploh ne prispevajo ničesar ali pa nakazujejo denar po stari prispevni stopnji. Tako smo priča pravi »tronivojski« prispevni stopnji. Delavci nekaterih tozdov ne plačajo sploh ničesar, precej jih od svojih bruto osebnih dohodkov za gradnjo doma prispeva 0,45 odstotka, večina pa odrine od dohodkov novo sprejeto 0,90 odstotno stopnjo.

Med občinami najbolje kaže v Bežigradu. Aneks je podpisalo 88,6 odstotka tozdov in delovnih skupnosti, 11,4 odstotka pa jih je proti podpisu. V teh 31 tozdih sedaj teče intenzivna akcija preko zveze komunistov in sindikata, da bi odstotek podpisov še izboljšali.

Tudi v občini Vič-Rudnik se je število pristopov k dopolnjenemu samoupravnemu sporazumu precej povečalo. Od aprila je aneks podpisalo še 22 tozdov. Tako je sedaj sporazum z aneksom vred sprejelo 63,5 odstotka tozdov, 33 pa jih je še vedno proti aneksu.

Ko je mestni izvršni svet razpravljal o tej informaciji, ki jo je pripravil oddelek za finance pri SML, je sklenil, naj se akcija nadaljuje. Ker pa nekateri tozdi za gradnjo kulturnega doma le nočejo prispevati toliko kot večina drugih je izvršni svet sklenil dati pobudo predsedstvu mestne skupščine da bi proučili, ali ne bi veljalo za tiste, ki zavračajo podpis samoupravnega sporazuma, sprejeti poseben odlok. Na ta način bi njihov prispevek le zagotovili, s tem pa bi za gradnjo dejansko enako prispevali vsi, ne pa le nekateri.

MIRAN KOREN

● Na nedavnem razgovoru na mestnem komiteju ZKS Ljubljana so se predstavniki zasavskih premogovnikov zavezali, da bodo za Ljubljano letos dodatno nakopali še okoli 20 tisoč ton premoga. »Ljubljanski« premog bodo rudarji kopali ob sicer prostih sobotah in nedeljah. Zavoljo tega bodo imeli premogovniki, ki bodo poletno bilanco že tako zaključili z izgubami, še dodatne stroške. Tako je danes mestni izvršni svet potrdil odločitev s sestanka koordinacije predsednikov izvršnih svetov ljubljanskih občin, da Ljubljana zasavskim rudarjem za ta premog dodatno odobri še okoli 7 milijonov dinarjev.

● Pokrovitelj desetega, jubilejnega področnega tekmovanja traktoristov, ki bo 9. in 10. avgusta v Vodicah, je ljubljanska mestna skupščina. Prireditelji so izračunali, da jih bo prvenstvo stalo blizu 237 tisočakov. Pokrovitelj naj bi jim težo stroškov olajšal za 61 tisočakov, so računali traktoristi. To pa je za prenapeto mestno blagajno znatno preveč. Izvršni svet je zato sprva odobril za traktorsko prvenstvo 10 tisoč din. Ker pa so organizatorji vztrajno prosili za dodatna sredstva, so mestni izvršniki danes za vodiško traktorsko prireditev odrinili še 8 tisočakov. Več pa, ob še tako milih prošnjah, mestna blagajna res ne zmore,so zaključili ob tem.

V Centru je od 592 tozdov podpisalo aneks 67,4 odstotka organizacij, proti podpisu je 38 tozdov. Še slabše je med obrtniki, kjer jih je od 560 do aprila podpisalo dopolnilo k sporazumu le 80. Od tedaj se stanje ni izboljšalo.

Združenje obrtnikov v občini Moste-Polje na aprilski seji skupščine o pristopu k samoupravnem sporazumu sploh ni razpravljalo. Med tozdi pa se odstotek 69,7 podpisnikov aneksá (proti podpisu je 17 tozdov) od maja sem ni spremenil.

Dobre sadove je akcija obrodila doslej v Šiški. Število podpisnikov se je povečalo za 84, kar je enkrat več kot v mesecu aprilu. V Šiški je tako doslej aneks podpisalo 73,5 odstotka tozdov, proti pa jih je 32.

Resnični konec zgodbe o glasnem »Petelinu«

Žolčen zbor občanov KS Stara Ljubljana – Tudi Pizzerije ne bo, pač pa galerija – Odvzem obrti

LJUBLJANA, 15. julija – Kot kaže, gre »zadeva Petelin« na Gallusovem nabrežju 25 h koncu. Te dni so namreč na krajevni skupnosti Stara Ljubljana dobili odločbo o odvzemu obrti, ki jo je na predlog uprave inšpekcijskih služb izdala občinska skupščina Ljubljana Center, oddelek za gospodarstvo in finance. Odločba je bila izdana sicer že 9. junija letos.

Konec preteklega meseca je krajevna skupnost zaradi protestov stanovalcev iz hiš Stari trg 27–30 oziroma bližnjih stavb, sklicala sestanek. Na njem je predsednik KS na kratko pojasnil stanovalcem tega predela starega mesta načrte o revitalizaciji Stare Ljubljane, Ljubljanice in njenih bregov. Povedal je, da bo zgrajenih oziroma odprtih na Gallusovem nabrežju še vrsta novih lokalov, vsak s svojo namembnostjo, da pa naj bi Petelin ostal to, za kar je bil predviden in načrtovan – mlečna restavracija. Prav soglasje, ki so ga stanovalci okolice izdali na prošnjo lastnice, in je omenjalo okrepčevalnico brez alkohola in z določenim časom obratovanja, pa je bilo najbolj sporno. Stanovalci so povedali, da se čutijo ogoljufane, ker se je »poživitev« sprevrgla v pijančevanje. Stanovalec inž. arh. Jamnik je poudaril, da je lastnica lokala pri adaptaciji poškodovala stopniščni lok, igralec Miha Baloh, ki tudi stanuje tu, je potožil, češ da bi lastnica morala upoštevati želje in hotenja stanovalcev, torej imeti brezalkoholno okrepčevalnico z obratovalnim časom do 20. ure. Zaradi slabih izkušenj s »Petelinom« so stanovalci odklonili tudi prošnjo za odprtje »Pizzerije«, ki naj bi bila v bližini, in predlagali, naj bi namesto nje tam odprli galerijo. Lastnica »Petelina« je povedala, da je dobila naknadno dovoljenje za podaljšanje obratovalnega časa, pa ga je glede na položaj skrajšala do 21. ure, dejala pa je še, da gre tako ali tako 15. julija na enomesečni dopust.

MARJAN SKUMAVC

Letni obračun porabe toka je zakonit

Republiški inšpektorat je razveljavil odločbo mestne inšpekcijske službe

LJUBLJANA, 15. julija – Gospodinjstva v Šiški in za Bežigradom, kjer je Elektro Ljubljana-mesto začelo uvajati letni inkaso oziroma obračun porabljenega električnega toka, lahko prejete obračunske položnice brez skrbi poravnavajo. Republiški tržni inšpektorat je namreč razveljavil odločbo mestne inšpekcijske službe, ki je elektrikarjem novi način obračuna prepovedala.

Mestna tržna inšpekcija je 22. maja z odločbo prepovedala »obračun in plačevanje električne energije v gospodinjstvu po načinu inkasa z letnim obračunom, povečanega za 5 odstotkov pričakovane porabljene energije v tekočem letu«. Ta malce prenagljena prepoved naj bi veljala, dokler takega obračunskega načina ne bi določil Pravilnik o splošnih pogojih dobave električne energije.

Po objavljeni prepovedi je v Ljubljani na mah nehalo plačevati pripravljene položnice okoli 5 tisoč gospodinjstev ali skoraj tretjina vseh, za katere je že veljal letni obračun. To je precej oškodovalo tozd Elektro Ljubljana-mesto, ki bi lahko (glede na pravilnik) odklopilo tok več kot 3000 gospodinjstvom, saj odločba ni bila pravnomočna, ker so se elektrikarji nanjo pritožili.

Kakšna je torej dokončna obrazložitev republiškega inšpektorata? Uvedeni sistem oziroma letni način plačevanja porabljene energije v gospodinjstvih ima vso veljavno pravno podlago. Vendar pa bo moralo Elektro Ljubljana-mesto svoje obveznosti in pravice uporabnikov bolj natančno in obširneje določiti.

Predvidena mora biti tudi možnost, da se višina določene akontacije v upravičenih primerih med letom zniža (to je Elektro Ljubljana že storilo). Natančno bo treba opredeliti obdobje na podlagi katerega bo izračunana višina akontacije, ki je sedaj glavni predmet kritike občanov (tudi to zahtevo je Elekro dejansko že izpolnilo, saj je obračunsko osnovo iz 16 mesecev znižala na sedaj veljavno osnovo 12 mesecev). Predvidena mora biti možnost, da občan v določenih primerih plačuje porabljeno energijo tudi v mesečnih obrokih (že doslej so lahko mesečno plačevali račun za porabljeno električno potrošniki, ki so se odločili za poravnavo računa preko tekočega računa v banki).

MIRAN KOREN

Uspešno uresničujejo program samoprispevka

V Domžalah so tretji samoprispevek namenili šolski mreži – Jeseni nova šola Venclja Perka, do konca leta bodo obnovili tri šole

DOMŽALE, 15. julija – Vsi trije zbori domžalske občinske skupščine so na zadnjem ločenem zasedanju za novega predsednika izvršnega sveta izvolili Hermana Breznika, ter potrdili tudi sestavo novega izvršnega sveta, ki šteje dvanajst članov. Hkrati so ugodno ocenili dosedanje delo izvršnega sveta in njegovega dosedanjega predsednika Edvarda Peternela, ki odhaja na novo dolžnost v delovno organizacijo Tosama.

Sicer pa so delegati največjo pozornost namenili uresničevanju programa tretjega samoprispevka, ki so ga v domžalski občini sprejeli pred letom dni in je namenjen izključno širitvi šolske mreže. Strokovna služba občinske izobraževalne skupnosti je namreč v skladu s sklepom o uvedbi tretjega samoprispevka pripravila poročilo o opravljenem delu. To ni skromno, saj bo jeseni dokončana nova šola Venclja Perka v Domžalah, obnavljajo podružnično šolo v Dragomlju, Krtini in Vrhpolju. Še letos bodo uredili potrebno dokumentacijo za obnovitev oziroma dozidavo šol v Ihanu, Blagovici. Radomljah in na Brdu, urejajo pa tudi dokumentacijo za načrtovano novo posebno osnovno šolo, za osnovno šolo v Trzinu in za center usmerjenega izobraževanja. Ker na uresničevanje programa samoprispevka že vplivajo nekatere podražitve, pa tudi nekatere spremembe in kasnitve del, so zbori skupščine podprli predlog izvršnega sveta, naj bi 0,5 odstotni davek od osebnih dohodkov obdržali tudi v prihodnjem petletnem obdobju in del teh sredstev namenili za gradnjo šol na osnovi potreb in določene prednosti pri izgradnji.

JANA TAŠKAR

HERMAN BREZNIK, novi predsednik izvršnega sveta domžalske občinske skupščine, se je rodil 16. aprila 1931 na Podrečju v Domžalah v napredni delavski družini, ki je bila med vojno izseljena. Po vojni je obiskoval nižjo gimnazijo v Domžalah, kasneje srednjo tehnično šolo – tekstilno smer. Zadnjih sedemnajst let je bil zaposlen v delovni organizaciji Filc Mengeš, od leta 1973 je bil direktor te delovne organizacije.

Njegova družbenopolitična aktivnost se je začela že zgodaj, leta 1945 je bil imenovan za sekretarja SKOJ, član zveze komunistov je od leta 1955. Doslej je opravljal mnoge odgovorne dolžnosti; bil je organizacijski sekretar komiteja ZK Domžale, predsednik občinskega komiteja ZMS Domžale, član sveta za gospodarstvo in industrijo občine Domžale, predsednik komisije za ugotavljanje izvora premoženja, član predsedstva OK SZDL in predsednik skupščine SIS za zaposlovanje v Domžalah, aktivno sodeluje tudi v telesnokulturnih in kulturnih organizacijah in gasilskem društvu.

Založenost mesta je sad trdnejšega povezovanja

Pomoč iz sklada za pospeševanje kmetijstva bo omogočila, da bomo več hrane pridelali doma

LJUBLJANA, 15. julija – Ljubljanska tržnica je letos dobro založena s sezonskim sadjem in zelenjavo, pa tudi v prodajalnah in kioskih, ki jih ima predvsem PIK Borinjci, je dovolj dobra izbira teh živil, zlasti če jo primerjamo s ponudbo v drugih večjih mestih v Jugoslaviji.

K temu prispeva predvsem družbeni sektor, na katerega odpade približno 75 odstotkov v Ljubljani prodanega sadja in zelenjave, pa tudi cene so nemalokrat nižje kot pri zasebnikih. Založenost je torej boljša, čeprav v Ljubljano prihajajo skorajda enake količine teh živil kot v minulih letih, le da je zdaj v dobavah naročenih količin neprimerno več reda.

To pa je rezultat medsebojnih dogovarjanj v okviru ljubljanske SIS za preskrbo, v katero so včlanjeni vsi večji preskrbovalci Ljubljane z živili, ki s tem članstvom prevzemajo nase tudi svoj del odgovornosti za preskrbo mesta. Pri članicah SIS za preskrbo je hkrati čutiti precej več interesa za dolgoročno sodelovanje na dohodkovnih osnovah, in za skupne naložbe, za katere se je pravzaprav tudi precej lažje odločati, ker je SIS izdelal natančne analize potreb Ljubljančanov po posameznih živilih v prihodnjih nekaj letih in okvirne analize vse do leta 2.000.

Nekateri stimulativni ukrepi, ki so se jih v Ljubljani že lotili (na pobudo SIS za preskrbo) pomenijo pridelovalcem živil zagotovljen odkup po v naprej dogovorjenih cenah, kar jim zagotavlja ekonomsko zanesljivost.

Gre predvsem za sklad za pospeševanje kmetijstva, v katerega prispevajo denar vse ljubljanske občine.

Prve vsote denarja iz tega sklada so že dodelili pridelovalcem mesa in mleka, s čemer so pokrili razlike med odkupnimi cenami in realno vrednostjo teh živil. To pa je hkrati spodbuda za rejce živine, mlečne farme in kmete kooperante, ki prodajajo ta živila na ljubljansko tržišče, da povečajo število živine. Krepitev kmetijskega zaledja je v interesu Ljubljančanov in prav mesa in mleka bi lahko dobivali iz okoliših krajev precej več. Prve pogumnejše razvojne načrte, ki se jih lotevajo okolišna družbena posestva, bo pomagala uresničiti tudi SIS za preskrbo, ki jim bo dodelila posojila pod izredno ugodnimi finančnimi pogoji.

Na minuli seji izvršnega odbora te SIS pa so med drugim, poudarili, da bi morali nekaj denarja iz omenjenega sklada nameniti tudi za sadje in zelenjavo. Gre predvsem za to, da bi v družbenem sektorju prodajali tudi zgodnje sadje in zelenjavo po za potrošnike ustreznejših cenah. Prve češnje, jagode, breskve in podobno namreč navadno prodajajo le branjevke, in sicer po precej navitih cenah.

Poleg tega bodo, kot kaže, Ljubljančani tudi sovlagali v razširitev pridelovalnih površin kooperske Agrarie, portoroške Droge in Kmetijske zadruge Vipava, v nasade mandarin v dolini Neretve in na še nekatera druga območja, s čemer bi si zagotovili več sadja in zelenjave iz teh krajev. Razvojni programi za prihodnjih pet let so že pripravljeni, v kratkem pa naj bi se dogovorili, katere od predloženih razvojnih načrtov bodo Ljubljančani sofinancirali.

LJILJANA DJERIĆ

UTRIP LJUBLJANE

Skadarlija v gosteh

Skadarlija, beseda, ki Beograjčanom pomeni nekakšno zatočišče, v katerem si najdejo sprostitve in veselja, se je konec preteklega tedna preselila v Ljubljano, pred ljubljansko mestno hišo. Prostor sicer ni povsem tak kot na Skadarliji, a to ljubiteljev starih srbskih meščanskih pesmi prav nič ne moti, saj se že od petka vsak večer pred Magistratom zbere lepo število Ljubljančanov. In sploh jih ne moti, da ljubeznivi Beograjčani za konec svojega nastopa zapojejo čisto slovensko Mi se imamo radi...

Vsak večer natanko ob 19.30 pred Magistratom Ljubljančanom zaigrajo in zapojejo skupine Mozaik 8, Skadarlijski sekstet in Žirado ter solisti Zvezdana Nesimović, Mila Bogdanović in Čedomir Momčilović. Ob 20.30 pa se preselijo s stopnišča poslopja mestne skupščine v Rotovž in gostilno Maček, kjer prepevajo pesmi tja do polnoči.

Takole skadarlijski »dobošar« Radomir Sobota vabi Ljubljančane, naj ob dobri glasbi poskusijo še skadarlijske posebnosti, ki jih te dni pripravljajo v Rotovžu in Mačku. Skupina, ki s svojim programom gostuje v Ljubljani, šteje skupaj 35 izvajalcev, ki so sicer že vrsto let stalni sodelavci beograjske Skadarlije.

Med skadarlijske posebnosti, ki jih ob pomoči gostincev iz skadarlijskih lokalov »Dva jelena« in »Ima dana« pripravljajo v omenjenih gostiščih, sodijo čevapčiči, ražnjiči, pljeskavica, pa mešano meso na žaru ob pikantnih srbskih solatah. V obeh lokalih vsak večer menda spečejo okrog 500 kilogramov posebnosti na žaru.

In vzdušje Skadarlije se tako nadaljuje vse do jutranjih ur – kljub pritožbam nekaterih stanovalcev, ki hočejo red in mir. Da bi ne bilo preveč sitnosti in prevelike škode, so steklene kozarce zamenjali s plastičnimi. Zato pa treskajo ob tla prazne steklenice. Skadarlija je pač Skadarlija, pa čeprav v Ljubljani... in priznati je treba, da je, taka kot je, dobrodošla.

Fotografije: Miško Kranjec

Za turiste tudi zabava

Bovški turistični delavci vsak teden organizirajo tri ali štiri izlete, enkrat na teden pa piknik ob Soči – Drugo soboto Čomparska noč

NOVA GORICA, 15. julija – Kdor se bo do 19. julija odpravil v Bovec, bo v tamkajšnjih hotelih dobil še nekaj prostora, medtem ko od 19. pa do 26. julija v hotelih Kanin in Alp ne bo več prostora. Nekaj več prostora bo spet v prvih dneh in v drugi polovici avgusta.

Zasebna prenočišča imajo do konca meseca še nekaj prostih postelj. Turisti se lahko odločijo tudi za bovški kamp Polovnik, ki bo odprt do 15. septembra. Do sedaj je tu prenočilo 540 tujih in le 20 domačih gostov. Zaradi slabega vremena je bila tukajšnja zasedenost le 50 odstotna.

Turisti na Bovškem torej so in poskrbeti je treba za njihovo zabavo. Tako turistični delavci organizirajo vsak teden tri ali štiri izlete in sicer na Bled, na Koroško do Celovca, nakupovanje v Čedadu, enkrat tedensko pa še piknik ob Soči in sprehod do jezera Plužna. Tam jim postrežejo z bovško specialiteto: čompami s skuto.

Bovških specialitet so bodo gostje lahko privoščili v soboto, 26. julija, ko bo pred hotelom Alp že sedma gostinsko-turistična prireditev Čomparska noč. Organizator – alpsko turistični center v Bovcu – pričakuje vsaj 2000 ljudi. Postregli jim bodo z ovčjim sirom, soško postrvijo, z bovškimi krafi in seveda s čompami in skuto. Kdor še ni slišal – čompe pravijo Bovčani krompirju. Z narodno glasbo bodo zabavali Planšarji, pela pa bosta Oto Pestner in ansambel 12. nadstropje. Za pravo bovško vzdušje bodo poskrbeli natakarji v bovških narodnih nošah.

Sicer pa lahko gostje vsak večer zaplešejo v hotelu Alp in Kanin, večere popestrijo razne družabne igre in tombola... Če se bo vreme po 26. juliju ustalilo, bodo pred hotelom Alp večkrat pripravili vrtne veselice.

Na Bovškem pridejo na svoj račun tudi smučarji, saj je na kaninskih smučiščih še vedno 90 cm snega. Največ ljubiteljev belega športa prihaja ob sobotah in nedeljah, vendar tudi takrat 'gneča' ni prevelika, saj jih na dan smuča le kakih dvajset.

Žičnica obratuje normalno vsak dan, razen torka, ko ima samo dve vožnji (zjutraj in popoldne) zaradi obveznih tehničnih pregledov.

Bovško turistično poletje je torej bogato. Lahko se osvežite v Soči in Koritnici, lahko se odpravite na bližnje planinske izlete ali prave alpske ture, sredi poletja se lahko spustite po snežnih planjavah, ob vsem tem pa turistični delavci poskrbijo tudi za zabavo v samem mestu.

MOJCA VALIČ

Največ denarja za ceste

LOČE, 15. julija – Čeprav so prebivalci krajevne skupnosti Loče v občini Slovenske Konjice precej zdesetkali spisek želja in potreb za prihajajoče srednjeročno obdobje, jih je ostalo še vedno nekaj več kot pa bo na voljo denarja. Kanalizacija v Ločah, razširitev tamkajšnjega pokopališča in nadaljevanje gradnje vodovoda do Lipoglava so naloge, ki se jih bodo lotili letos.

V. S.

Muca že sprejema prve goste

V Gradišču v Ljubljani so odprli mlečno restavracijo, podobno Miški

LJUBLJANA, 15. julija – Dopoldan so v Gradišču v Ljubljani (natančneje v prostorih nekdanje trgovine Ljubljanskih mlekarn) odprli mlečno restavracijo. Nov lokal se imenuje Muca in je podoben – le malce večji je – od Miške na Titovi cesti.

Preureditev bivše trgovine v mlečno restavracijo, ki lahko hkrati sprejme okrog 30 gostov, je stala dva milijona dinarjev. Stregli bodo enake jedi kot v Miški, kjer jih bodo tudi pripravljali, saj Muca nima lastne kuhinje. Tako bo v njej moč dobiti razne sladice (prekmursko gibanico, sirove štruklje, palačinke...), ocvrt sir, razne solate ter več vrst kave in mlečnih napitkov, sladoled in sadne kupe.

Tudi cene so enake kot v Miški. Nov lokal bo odprt med 7. in 20. uro, ob sobotah pa le do 14. ure, medtem ko bo ob nedeljah zaprt.

L. DJ.

Soodgovornost mladih pri samoupravljanju

Mladi imajo pravico sodelovati pri sprejemanju planov, ki naj zajemajo tudi njihove probleme

LJUBLJANA, 15. julija – V občini Moste-Polje ugotavljajo, da je osnovnih organizacij ZSM glede na število mladih, ki živijo in delajo v občini, občutno premalo. To velja tako za organizirano delo mladih v združenem delu, kot tudi za krajevne skupnosti. ZSM seveda ne more biti organizirana tako, da bi zajemala samo del mlade generacije, ampak, če je le mogoče, vso.

S prizadevanjem osnovnih organizacij in komunistov v združenem delu in krajevnih skupnostih se bo dalo zagotoviti pogoje za nastanek novih organizacij ZSM in drugih oblik organiziranega dela, kot so aktivi, sekcije in podobno. Pritogniti je treba tudi študente, ki so se doslej premalo vključevali v organizirano delo.

Čeprav je čedalje več mladih aktivno vključenih v družbenopolitični sistem, pa del mlade generacije še vedno ostaja zunaj okvirov organiziranega dela. Zato je dolžnost komunistov, da ustvarjajo pogoje za množično vključevanje mladih, ki se morajo počutiti kot soodgovorni samoupravljalci, ne pa kot objekt, s katerim upravljajo drugi v imenu nekakšnih višjih interesov.

Z bolj množičnim vključevanjem v osnovne organizacije ZSM se bo prav gotovo znižalo tudi število mladoletnih prestopnikov, ki se v zadnjih letih v tej občini vztrajno veča. Poleg najpogostnejših vzrokov za mladinski kriminal (družinske razmere, alkohol, narkomanija) je vsekakor vzrok tudi premajhna skrb za organizirano družbeno dejavnost mladih.

V krajevni skupnosti preživijo mladi dobršen del prostega časa. Tu so velike možnosti za športno, kulturno, zabavno in drugo udejstvovanje, ki pa žal še niso dovolj izkoriščene. Občinska konferenca ZKS v moščanski občini podpira pobudo za zgraditev mladinskega doma v Ljubljani, ki naj bi bila vključena v program tretjega samoprispevka.

Komunisti morajo omogočiti mladim v osnovnih organizacijah in organih ZSM, da bodo kritično analizirali priprave razvojnih programov in ugotavljali, koliko je v njih zajeto tudi reševanje njihovih problemov, kot so stanovanjska vprašanja, izobraževanje, delovno usposabljanje, delovni pogoji, rekreacija. Za ustvarjalno delo mladih v družbenopolitičnem in družbenoekonomskem sistemu je bistvenega pomena izobraževalni sistem, katerega pomemben del je tudi idejnopolitično in družbeno usposabljanje mladih. Preobrazba izobraževalnega sistema v usmerjeno izobraževanje je revolucionarna naloga, pri kateri je nujno sodelovanje mlade generacije.

Mladinske delovne akcije in prostovoljno delo mladih so prav tako pomemben element stabilizacijskih prizadevanj in ugodnega družbenopolitičnega vzdušja med mladimi. Zato bodo v občini Moste-Polje to dejavnost vključili v srednjeročne načrte krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, SIS in drugih samoupravnih skupnosti. Komunisti pa morajo v prihodnje še bolj aktivno sodelovati pri pripravah brigad, da bodo te kadrovsko popolne in organizacijsko dobro pripravljene.

MARINA UČAKAR

Istra in vnema delata žulje

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji na MDA »Istra 80« pomagali graditi višinski vodovod – Bo izmena imela več sreče z vremenom? – Preseganje norm – Tudi časa za zabavo ne zmanjka

ŠMARJE, 15. julija – Žulju se ne izogneš. Še posebej prvi dan ne. Tako je v brigadi, tako je, ko svinčnik ali stružnico zamenjata kramp in lopata, ko najbolj plečate in močne pretrese kompresor. Tega je na MDA »Istra 80« treba pogosto prijeti v roke. Kompresor, kramp in šele potem lopata, pa še žulj. Kras je trd, Istra pa nič manj, pravijo brigadirji, ki gradijo oziroma pomagajo graditi višinski vodovod v zaledju slovenske obale.

Letos že tretje leto zapovrstjo prihajajo iz vse Slovenije, iz občin, ki so pobratene s koprsko, pa tudi Slovaki so letos, točneje včeraj, prišli. Domačini so jih sprejeli tako, kot povsod sprejemajo brigadirje: z veseljem, prijazno. Pa čeprav je včasih kaj tudi narobe. Ob prostem času, seveda. Na trasi gre zvečina tako kot po maslu. Prvi izmeni brigadirjev, ki je z delom končala v soboto, je nagajalo vreme. Pa vendar so veliko naredili in pred pričetkom dela iz jarkov dostikrat najprej metali vodo, šele potem lapor, ki se je trmasto upiral krampom in kompresorjem. Današnji izmeni se s temi težavami ni bilo treba ubadati. Prej so imeli delo tisti, ki skrbe za zdravje brigadirjev, kot pa drugi. Žulji, kot smo že zapisali, so kaj pogosta posledica velike delovne in tudi tekmovalne vneme prvi dan. No, tudi to bo minilo, kot bo minila izmena, katero bo nasledila še tretja.

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji pomagali graditi višinski vodovod. Dobra dva meseca bo trajala letošnja republiška MDA. V prvi izmeni so brigadirji (151 jih je bilo) iz Nove Gorice, Kočevja in Ljubljane-Center ter pobratenega Valjeva popravili in za položitev cevi in zasip pripravili ter tudi zasuli okrog 1200 metrov jarka, poleg tega pa skopali v Gažonu okrogli kilometer jarka, v katerega so položili tudi precej cevi. Vas so razrili, pa domačini niso bili jezni. Še pomagali so jim. Zato, da bi delo hitreje dokončali, da bi se lahko spet vozili skozi vas. Gažon je bil tako razrit, kot je razrita okolica dokončanih stanovanjskih blokov na Livadah v Izoli. No, v Gažonu so hiše zrasle pred desetletji, na Livadah pa lani...

Blato, pa voda, dež in na sploh muhasto vreme, so brigadirjem v Šmarjah delali precej težav. »Prenapetega« pa tudi narobe sestavljenega plana del zato niso izpolnili, dokazali pa so, da znajo delati. Povprečno so za 33 odstotkov presegli normo, v zadnjih sončnih dneh pa se je kresalo pod krampi, ob trasi je bilo težko hoditi, kajti brigadir iz globoke luknje skorajda ni videl, »šoferji« samokolnic pa tudi niso bili nič bolj prijazni kot ljubljanski trolejbusi.

Skratka na »Istri 80« se dela. »No, tudi za zabavo ne zmanjka časa,« pove Breda Markelj, komandantka delovne akcije. Breda je edina komandantka MDA v Sloveniji, za pomočnico pa ima Ingrid Brzan. Že dve leti skupaj »furata« to akcijo in dve leti uspešno, kajti interes za udeležbo na tej akciji naraščа. Brigadirjev na »Istri« je več, kot so planirali, zato bodo več tudi naredili.

DUŠAN GRČA

● V prvi izmeni MDA »Istra 80« so brigadirji opravili 11.800 efektivnih ur ter 15.600 norma ur (ta podatek je obvezni del poročil), kar pomeni, da so za okroglih 33 odstotkov presegli normo. V drugi izmeni je 181 brigadirjev. Tudi ti bodo imeli možnost udeležiti se vrste interesnih dejavnosti, ki jih organizirajo na akciji. Gre za šolo Edvarda Kardelja, različna strokovna predavanja po brigadah samih, predavanja o higieni, narodni zaščiti in podobnem, radioamaterski tečaj, tečaj prve pomoči, pa tudi plavanje. Le s slednjim kaže bolj slabo. Poletje nam letos preveč nagaja.

POGREBI

LJUBLJANA: Na Žalah se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od 53-letnega komercialista Andreja Laha (ob 12. uri); 51-letnega delavca Stanislava Dolinarja (ob 12.30); 80-letne upokojenke Katarine Grabnar (ob 13.30) in 47-letne uslužbenke Milene Šparovec (ob 14.30).

ŠENTVID: Danes ob 16. uri bo na pokopališču v Šentvidu pogreb 78-letne upokojenke Terezije Šetina.

DRAVLJE: Na tukajšnjem pokopališču bodo danes ob 17. uri svojci pospremili na zadnjo pot 65-letnega upokojenca Jožeta Košenino.

POLJE: Na pokopališču v Polju bodo danes ob 18. uri pokopali 69-letno gospodinjo Frančiško Žabukovec.

R. D.

LOTO

29. kolo Lota: Izžrebane številke so: 1, 3, 6, 8, 35 in dodatna 21.

Plavalni tečaji so letos slabo obiskani

Ljubljanska kopališča so z ne tako redkimi izjemami, za katere je kriv dež, odprta od sredine maja

LJUBLJANA, 15. julija – Najpogostejši obiskovalci ljubljanskih kopališč so predvsem šolarji in mladina. Obisk na kopališčih se je kljub počitnicam zmanjšal, za kar je najbrž krivo predvsem vreme, ki noče biti podobno pravemu poletju. Kljub takim in drugačnim nevšečnostim pa so kopališča odprta in tudi plavalni tečaji za otroke in odrasle normalno potekajo.

Kopališče na Ježici je odprto že od začetka junija dalje. Voda v bazenu ni ogrevana. Za otroke in odrasle imajo organizirane plavalne tečaje. Prvi desetdnevni tečaj se je začel 30. junija, drugi se začne 16. julija. Vaditelje, ki vodijo tečaje, jim že vsa leta pošilja telesno kulturna skupnost občine Bežigrad. Natančnega števila obiskovalcev teh tečajev nimajo, vendar zagotavljajo, da je obisk zadovoljiv.

Na Kodeljevem je kopališče odprto od 12. julija dalje. Voda v bazenu tudi tu ni ogrevana, zato pa imajo tudi tu plavalne tečaje, ki jih vodijo vaditelji, učitelji plavanja in študentje visoke šole za telesno kulturo. Tečaje imajo razdeljene po starostnih skupinah. Posebej imajo organizirane tečaje za otroke iz vzgojno-varstvenih zavodov, ti trajajo pet dni, za šolske otroke so organizirani desetdnevni tečaji, prav tako tudi za odrasle, ki imajo tečaj v večernih urah. Vseh udeležencev tečajev je trenutno kar 155.

Kolezijsko kopališče je odprto od 25. maja dalje. Zanimivo je, da je to edino kopališče, ki ima ogrevano vodo. Kar 25 do 26° ima voda v kolezijskem bazenu. Pravijo, da imajo organizirane tečaje za otroke in odrasle, ki trajajo po deset dni, le da plavalnih veščin željnih letos ni tako veliko kot druga leta.

METKA BAJDA

POROKE

LJUBLJANA: V poročni dvorani na Magistratu bo danes ob 11. uri izmenjalo zakonske prstane šest parov mladoporočencev.

R. D.

Premalo usposabljamo za kulturno delo

Kaj so pokazale izkušnje kulturniškega usposabljanja v minuli sezoni – Drugo leto seminarja Človek, delo, kultura v Celju – Kako bo v petletki?

V Sloveniji je v zadnjih dveh letih naraslo število izobraževalnih oblik, ki jih slušatelji namenjajo usposabljanju organizatorjev kulturnega življenja, amaterskim delavcem, vodjem posebnih delegacij za skupščine kulturnih skupnosti, filmskovzgojnim delavcem, bodočim zborovodjem, režiserjem itd. Nekaj več načrtne strokovne, premišljene skrbi namenjajo prav animatorjem, to je organizatorjem kulturnega življenja v organizacijah združenega dela in v kulturnih skupnostih. Dobre izkušnje povzemajo v Mariboru, več tovrstnih seminarjev je sklicala in organizirala zveza kulturnih organizacij Slovenije pa kulturna skupnost Slovenije in drugi.

Izkušnje seminarja Človek, delo, kultura

Med prvimi so se za načrtno obliko usposabljanja delavcev na kulturnem področju odločili v celjski občini. V juniju je končal drugo leto delovanja stalni seminar Človek, delo, kultura. Na pobudo OK SZDL Celje so že prvo leto povabili v seminar poleg organizatorjev kulturnega življenja v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih še režiserje, zborovodje, mlade kulturne delavce, poklicne kulturne delavce in zainteresirane posameznike. Dveletne izkušnje tematskega ali interesnega usposabljanja in izobraževanja so izvajalcu (razvojni center Celje), predvsem pa pobudnikom in financerjem (Celjska kulturna skupnost, tozdi, KS) pomagale poenotiti nekaj bistvenih ocen o tem, kako organizirati in usmerjati takšne oblike kulturnega izobraževanja; predvsem pa, kako vsebinsko zasnovati seminar in kako kadrovati vanj tiste slušatelje, ki se bodo z zavestno in ljubiteljsko zvedavostjo udeleževali predavanj, pogovorov, srečanj, ogledov razstav in filmov ipd.

V Celju se je v pet skupin stalnega seminarja prijavilo 129 slušateljev. V prvo, to je bila skupina organizatorjev kulturnega življenja, je od 49 prijavljenih redno obiskovalo predavanja 31 seminaristov. Najbolj disciplinirani sta bili zborovodska in režiserska skupina. Poprečna udeležba vseh slušateljev pa ni presegla 70 odstotkov. V stalnem seminarju človek, delo, kultura so v prvem in drugem letu načrtovali po deset študijskih dni (80 pedagoških ur), ob tem pa še mentorsko delo in raznorodne druge dejavnosti, (obiski kulturnih prireditev itd.). Vsebina izobraževalnega programa, ki je vsebovala teoretične in praktične teme je bila prilagojena sestavi in značilnostim skupin. Vsebina stalnega seminarja je po zahtevnosti, strokovnosti in aktualnosti ustrezala potrebam in interesom slušateljev. Njena posebna vrednost se je razodevala v usmeritvi, da bi v seminarju odgovorili na konkretna vprašanja o delu organizatorjev kulturnega življenja – od tega, kako se vsebinsko, režijsko in organizacijsko lotiti priprav na proslavo, do tega, kako delavce in občane obvestiti o kulturnih prireditvah. Še več – slušatelji so s samostojnimi nastopi dokazovali sposobnost in pripravljenost za kulturniška opravila. Tako je seminar združeval teorijo in prakso obenem pa terjal dejavno navzočnost slušateljev.

Zagate so ostale

Navzlic organizacijskim hibam in nekoliko visoki finančni soudeležbi za vsakega slušatelja, so organizatorji vendarle pričakovali večjo odmevnost v tozdih in v krajevnih skupnostih. Tako ob koncu drugega študijskega leta stalnega seminarja Človek, delo, kultura ostajajo skoraj enake zagate, kot na začetku, medtem ko so na nekaj vprašanj že našli odgovore:

– Nerazvit odnos so sistematičnega izobraževanja za kulturno delo odraža sorazmerno skromno pripravljenost za kadrovanje v seminar (nekatere organizacije, ki so podpisale samoupravni sporazum o ustanovitvi in o delu seminarja in bile pripravljene pokriti stroške, niso našle kandidatov).

– Odsotnost domišljene samoupravne kulturne politike v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela kajpak odseva mlačen odnos do te širše, frontovsko dogovorjene kulturne akcije.

– Status organizatorja kulturnega življenja še ni določno označen, zato je njihova motiviranost skromna.

– V krajevnih skupnostih marsikje združijo kulturno dejavnost na kulturnoumetniška društva (če so jih ustanovili), izobraževanja in usposabljanja za organizirano ustvarjalno življenje občanov pa še ne sprejemajo kot enakovredne družbene naloge v kraju.

– Kulturne teme bi morali zajeti v različne oblike družbenopolitičnega, strokovnega, samoupravnega in delegatskega usposabljanja.

– Družbenopolitične organizacije, zlasti sindikalne organizacije v tozdih in samoupravni organi kljub samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi in financiranju stalnega seminarja Človek, delo, kultura, si niso dovolj prizadevale za premišljeno, strokovno in politično kadrovanje v takšno izobraževalno obliko.

– Poseben dogovor bi morali nameniti vprašanju možnosti uspešnega dela seminaristov v okoljih, odkoder so jih kadrovali v seminar.

– Samoupravna organiziranost stalnega seminarja Človek, delo, kultura, se zdi s skupščino iz delegatov, podpisnikov sporazuma in z izvršnim odborom najprimernejša oblika usklajevanja različnih predlogov o vsebini in organizaciji seminarja. Delavska univerza lahko prevzame izvajalske naloge seminarja.

Strniti ocene v republiki

Celjski stalni seminar Človek, delo, kultura je v dveh letih delovanja zajel nekaj čez 250 slušateljev. O delovnem poročilu bo zagotovo razpravljala tudi skupščina občinske kulturne skupnosti. Med drugim že zato, ker se bo z novo izobraževalno sezono že začelo srednjeročno kulturno obdobje. V zasnovah kulturnega razvoja za prihodnjih pet let sredstva za usposabljanje na področju kulture ne smejo ostati na zadnjem mestu. Kajti izobraževanje, usposabljanje in obveščanje delavcev v kulturnih dejavnostih in ljubiteljev pomaga preobražati kulturno politiko, odstira razumevanja o estetskih in drugih vprašanjih ustvarjalnosti in tudi spodbuja k ustvarjalnemu kulturnemu življenju. V slovenskih občinah raznolično pristopajo k vsebini in organizaciji kulturniškega izobraževanja. V jeseni, prav pred sprejemom srednjeročnih planov, morda ne bi bilo narobe povzeti in oceniti izobraževalne korake v kulturi. A tudi odgovornost zanje. Nekaj bi lahko strnili v kulturni skupnosti Slovenije. Problematika pa najbrž zasluži razpravo in odmev tudi v svetu za kulturo pri RK SZDL.

JOŽE VOLFAND

Likovna ustvarjalnost naših izseljencev

V okviru letošnjega izseljeniškega poletja je bila v Vrnjački Banji tribuna z naslovom »Stara domovina v ustvarjalnosti slikarjev-izseljencev«. Ob tej priložnosti so odprli skupno likovno razstavo del, katerih avtorji so naši izseljenci, ki živijo in delajo v tujini.

Dokumentarna razstava o Andriću

V Narodni biblioteki v Beogradu bo do konca avgusta odprta razstava z naslovom »Andrić, človek in delo«, ki so jo pripravili ob znanstvenem zborovanju »Delo Iva Andrića v kontekstu evropske kulture in civilizacije«. Avtorja razstave o Andriću sta Nadežda Andrić in Gordana Vučinić. Razstavo sta pripravili tako, da je v treh delih zajeto vse ustvarjalno življenje našega nobelovca. V prvem delu je prikazano obdobje od 1911 do 1941, v drugem medvojno obdobje, v tretjem pa Andrićevo življenje od konca vojne do smrti. Na razstavi je več kot 600 eksponatov, od katerih sta dve tretjini prvič na ogled javnosti.

Koncert Marjane Lipovšek

Drevi bo v Križankah nastopila altistka, znana tudi na tujem

V Viteški dvorani Festivala v Ljubljani bo drevi ob 20.30 nastopila altistka Marjana Lipovšek, ki je od 1978. leta angažirana kot solistka v Državni operi na Dunaju, kjer žanje vrsto uspehov. Pridružujejo se jim vabila in uspešni nastopi v Parizu, Zürichu in Hamburgu. Pri klavirju jo bo spremljal starosta slovenskih pianistov Marijan Lipovšek, ki je nedavno praznoval svojo sedemdesetletnico. Na sporedu je pet ciklov pesmi. V prvem ciklu bo naša altistka zapela pet pesmi petih avtorjev Giacoma Carissima, Giulia Caccinija, Antonia Lottija, Chr. W. Glucka in Francesca Duranteja. V drugem ciklu so pesmi Franza Schuberta, v tretjem Marijana Lipovška na besedila Pesmi iz mlina Svetlane Makarovič, po odmoru pa bo zapela še pesmi Gustava Mahlerja in v zadnjem ciklu Antonina Dvořaka Ciganske napeve.

MED REVIJAMI

Die Brücke (Most) 11

Reprezentančna revija koroškega deželnega referata za kulturo v Celovcu Die Brücke (Most), ki izhaja dvakrat letno, je tudi letos izšla zgledno redno ob polletju. Enajsta številka tega periodičnega zbornika je po že ustaljeni zasnovi urejena tematsko in poleg predstavitev (z besedo in reprodukcijami) koroških likovnih in drugih umetniških ustvarjalcev prinaša v osrednjem delu članke in razprave o šolstvu na Koroškem. Iz prispevkov dobimo dober vpogled v vse stopnje izobraževanja; tudi za nas so primerjalno zanimivi zlasti sestavki, ki zadevajo preobrazbo avstrijskega oz. koroškega šolstva (značilne teme: šola in vzgoja, vzgoja in izobraževanje kot oblikovanje človeka, kako graditi šole, raziskave šolstva – precej redke tudi pri naših sosedih, šola in sodobni vzgojni mediji itd.). Posebej nas seveda tudi tokrat zanima delež slovenskih avtorjev v tej osrednji koroški reviji. V Die Brücke (Mostu) št. 11 so se naši zamejski koroški šolniki vidno oglasili. Najprej Rudolf Vouk predstavi manjšinsko obvezno šolstvo. Ustanavljanje ljudskih in glavnih šol s slovenskim učnim jezikom otežkoča, ugotavlja uvodno R. Vouk, tudi deželni šolski zakon o organizaciji šol, ker ne vsebuje določila o najmanjšem mogočem številu učencev za manjšinske šole. V šol. letu 1979–80 (20-letnica izvajanja manjšinskega šolskega zakona) je obiskovalo ljudske šole s slovenskim jezikom 1065 šolarjev, t. j. 14,32 odst. – sploh se je število k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok ustavilo na glavnih šolah ustalilo pri okrog 14 odstotkih. Kot alternativni tuji jezik se slovenščino na glavnih šolah učita 402 učenca. Valentin Inzko obravnava delež Slovencev v višjem in srednjem šolstvu, Reginald Vospernik pa analizira pomen Zvezne gimnazije za Slovence (lani 530 učencev), poudarja njen socialno integracijski pomen (tretjina delavskih otrok, 27,6 odst. kmečkih) in nujnost, da šola najde sodoben, prožen izobraževalni model, še posebej možnost gospodarskega šolanja.

F. F.

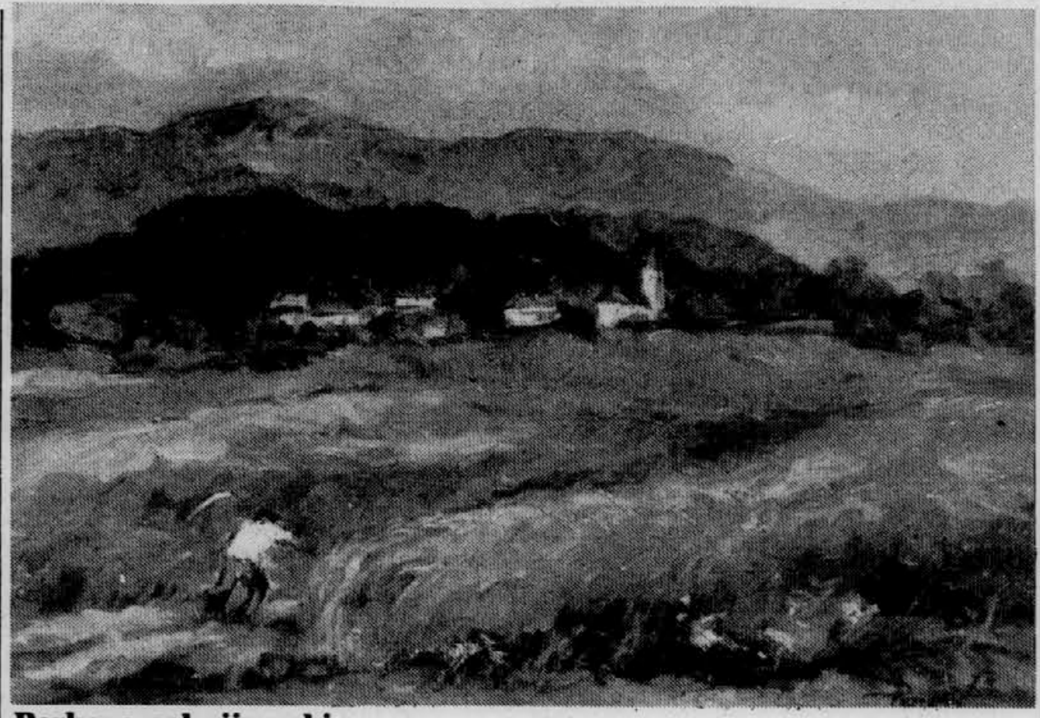

Perkova galerija vabi

Na velenjskem gradu je odprta stalna galerija slik akademskega slikarja Lojzeta Perka, ki je pred kratkim umrl zaradi posledic prometne nesreče. Razstavljenih je 25 najlepših slik tega notranjskega likovnega poeta iz obdobja zadnjih pet let. Po večini so to podobe notranjske zemlje in njenega človeka pri delu in počitku, vasice in cerkvice na hribih, diagonalne površine cerkniškega jezera v vseh letnih časih, poljsko cvetje in zoreče žito, spravljanje sena in krompirja ter večno lepi motivi notranjske zime. Obisk Perkove galerije se je v zadnjem času zelo povečal. Na sliki: Lojze Perko: »Poletje«, olje, 1975

Kosovo film sodeluje z Albanijo

Albanci so odkupili Ko pomlad zamuja ter nadaljevanko Veter in hrast

Kosovska kinematografija že nekaj let dobro sodeluje z albanskimi kinematografskimi delavci. Kosovo film letno kupuje 2 do 3 albanske filme in jih distribuira po Jugoslaviji. Tudi Albanci kažejo zanimanje za umetniška snovanja mladega proizvodnega centra v Prištini. Tako so odkupili znani film Ko pomlad zamuja (to je bil naš letošnji predstavnik v Karlovyh Varyh), nekaj dokumentarnih filmov, od prištinske televizije pa so kupili nadaljevanko Veter in hrast. Kosovo film se je začel uveljavljati kot distributer pred devetimi leti prav z albanskimi filmi, ki so jih že tedaj odkupili letno od pet do šest. Kosovo film se je z Albanijo pogovarjal tudi o možnostih tehničnega, kadrovskega in proizvodnega sodelovanja. Vendar do konkretnih dogovorov o koprodukcijah še ni prišlo, pa tudi ne glede drugih oblik sodelovanja.

Bach drugače zvenel v izvedbi Mary Cyr

Historično igranje Bachovih sonat v Križankah – Čembalist John Grew z izbrušeno igro

Bachove sonate za violo da gamba prinašajo v izvedbi na originalen instrument popolnoma drugačen zvočen vtis glasbe baročnega mojstra. Skromen ton v našem času znova oživljenega inštrumenta prinaša vse kaj drugega, kar naj bi spominjalo na inpozantnost glasbe določene dobe. Solistka Mary Cyr je s čembalistom Johnom Grewom v okviru letošnjega osemindvajsetega mednarodnega poletnega festivala v ponedeljek zvečer v viteški dvorani Križank izvedla vse tri Bachove sonate za svoj inštrument. Šlo je torej za izrecno historično igranje, izvajalsko informacijo in repertoarno specializacijo. Sonatni kontrasti v okviru stavčnih tempov so bili edino gibalo glasbenega tkiva, kjer gre figurativnim mestom prednost. Mary Cyr je nedvomno izredna umetnica svojega inštrumenta, odlikuje jo čista preciznost igranja in v skupni igri s čembalistom natanko določena in občutena izvedba celote do najbolj drobnih skupnih fragmentov v okraskih. Stil izvedbe Bachovih del je bil prilagojen zvočnim možnostim razmerij obeh inštrumentov, pri čemer je solistkin način razvijanja tona v daljših enotah bolj stvar osebnega okusa; preudarna uporaba vibrata pa kompromis izvajalskih praks.

Čembalist John Grew je večer razširil še s svojo izvedbo Bachove četrte Angleške suite. Ob tehnično izbrušeni igri je prav tako dal prednost figuraliki in v dvodelnih stavkih vkljub doslednim repeticijam ni izvajal barvnih ali dinamičnih kontrastov. Rahel ekspresiven odmik je prinesla samo Allemanda kot eden metrično najbolj zanimivih Bachovih suitnih stavkov.

Raznolikost Bachove muze je bila tokrat predstavljena za nas iz nove, prav tako zanimive in vredne plati. Vsako obrobno razglabljanje zakaj viola da gamba ni vzdržala tekme z ostalimi inštrumenti bi bilo seveda zelo namerno.

LEON ENGELMAN

Pismo iz Leipziga

Delavske igre in vzhodnonemški Robin Hood

Od 27. do 30. junija so se v obmorskih predelih Nemške demokratične republike odvijale 18. delavske igre, prireditev, na katerih so amaterji, to je delavci, pokazali, kako delujejo na področju kulture. Glavna središča teh iger so bila pristanišča mesta Wismar, Rostock in Stralund ter otok Rügen. Vzhodni Nemci ta festival sami imenujejo »največji kulturni praznik« dežele, saj je prikaz celotnega ljubiteljskega kulturnega udejstvovanja. V okvir teh prireditev spada tudi 1. festival mecklenburške folklore (Mecklenburg je obmorsko ozemlje NDR). Pri tem gre predvsem za ohranjevanje narodnega blaga (plesov, ljudskih pesmi in drugih običajev) v takoimenovanem »nizkem« nemškem jeziku oz. narečju. Naši javnosti je malo znano, da je tisto, kar mi poznamo pod imenom »nemščina«, strogo gledano, bil prvotno le eden od dveh glavnih nemških narečij. Poleg »visoke« (hochdeutsch) obstaja namreč tudi »nizka« nemščina (niederdeutsch). »Visoka« nemščina – prvotno so jo govorili v južnejših nemških predelih – je po iznajdbi tiska, posebno pa še po zaslugi Lutrovega jezikovnega delovanja (njegov prevod biblije, 1534, ki je postal zavezujoč za ves nadaljnji razvoj moderne nemščine, je v »visoki« varianti tega jezika) in po poznejših jezikovnih uzakonitvah (te so se v bistvu končale z delom slovničarja Dudna, po katerem se imenujejo tudi znani slovarji) postala knjižni jezik vseh Nemcev. Vendar pa je bila »nizka« nemščina (govori se v geografsko nizkih predelih severne Nemčije) v srednjem veku uradni jezik hanse (zveze trgovskih mest). Kot narečje se je ohranila vse do danes. Zelo je podobna nizozemščini, pa tudi z angleščino ima marsikaj skupnega. Zdaj ta jezik navadno nosi naziv »plattdeutsch«.

V zadnjem času je čutiti nove spodbude, da se vse več knjig piše in tiska tudi v tem narečju oz. jeziku, kar ima že od devetnajstega stoletja sèm močno tradicijo. Tudi sedanja uradna politika ima do takšnega razvoja dobrohoten odnos: »Za nas je jasno, da je naša folklora (tudi jezik) dragocen zaklad duhovne in materialne kulture kmečkih, plebejskih, proletarskih slojev, mestnih obrtnikov, mornarjev, ribičev in tudi že zgodnjega proletariata.« Pri tem še posebej poudarjajo tudi pravico do večje rabe tega narečja, ki se od knjižne »visoke« nemščine kar precej razlikuje, v javnem kulturnem življenju. Takšno stališče je razmeroma novo, saj je bilo prej često slišati glasove, da uporaba »nizke« nemščine pri javnih kulturnih prireditvah vodi v srednji vek, da je torej nazadnjaški pojav.

Osrednja prireditev 18. delavskih iger in njen uvodni takt je vsekakor množična, če ne že kar spektakularna uprizoritev »dramatične balade v šestih slikah« Klaus Strörtebeker, ki jo je 1959 napisal vzhodnonemški pisatelj Kurt Barthel (1914–1967), bolj znan pod psevdonimom KuBa (zahodnonemški tednik »Die Zeit« ga je nekoč krstil za Ulbrichtovega dvornega pesnika). Prvič so to balado igrali leta 1959 (tudi 1960, 1961) tam kot zdaj, v kraju Ralswiek na otoku Rügen. To dramsko delo, ki je sicer brez posebnih literarnih kvalitet ter deloma uporablja tudi »nizko« nemščino, ima zaradi svoje tematike in množične udeležbe poklicnih in ljubiteljskih igralcev (sodeluje jih okrog 1600) za občinstvo velik čar, posebno še, ker je zgodba postavljena v zgodovinsko avtentično okolje, z morjem kot naravno kuliso. Predstave, ki so na sporedu do 13. julija in ki v svoj avditorij na prostem sprejmejo 7000 gledalcev, so povsem razprodane. Berlinski »Neue Zeit« je celo objavil posebno sporočilo, da je pot v Raslwiek za tiste, ki vstopnic še nimajo, »povsem brez smisla«.

V ljudskem pesništvu je Klaus Störtebeker mnogokrat opevana osebnost in tudi v literaturi je doživel številne, umetniško često zelo dvomljive upodobitve. Ena takšnih kolportažnih zanimivosti je roman Georga Füllborna iz leta 1878. Nosil je naslov Morski razbojnik, admiral in kralj noža Klaus Störtebeker, ter njegove pustolovščine kot najdrznejšega pirata Severnega in Vzhodnega (Baltiškega) morja ali »Senatorjeva hči« in je bil dolg 2974 strani.

Störtebekerjevo resnično življenje je zgodovinsko razmeroma dobro dokumentirano, čeprav se ne ve, kje in kdaj je bil rojen. Dvanajst različnih krajev se še vedno trudi, da bi se izkazalo za njegov rojstni kraj. Störtebeker je bil eden od voditeljev tako imenovanih »bratov oskrbovalcev« (Vitalienbrüder), napol legalne združbe pomorščakov, ki je z živežem oskrbovala oblegana hanseatska mesta. Pomembno vlogo so igrali v letih 1389–95, ko so oskrbovali Stockholm, v času bojev med dansko in švedsko krono. V tem času jih je hansa podpirala. Ko pa sta sprti strani 1395. sklenili mir, so tudi mesta hanse »bratom oskrbovalcem« odpovedala zaščito in pravico do pristajanja v njihovih pristaniščih. Z nekaterimi drugimi je Störtebeker tedaj postal pravi morski razbojnik, napadal je bogato naložene trgovske ladje in naropano blago delil revnim obmorskim prebivalcem. Od tod tudi izvira primerjava z Robinom Hoodom.

Nekaj let je bilo poglavitno oporišče »bratov oskrbovalcev« na švedskem otoku Gotlandu, vse dokler jih ni leta 1398 od tam pregnal nemški viteški red. V svojem »razbojniškem« obdobju so se »bratje« preimenovali v »likedeeler« (= »ki delijo vsem enako« – – prim. angl. »like deal«) in se oklicali za »božje prijatelje ter sovražnike vsega sveta«, pri čeme je »svet« potrebno razumeti v srednjeveškem pomenu besede, ko je bila sinonim za oblastnike katerekoli vrste. S tem se »likedeelerji« vključujejo med druga, deloma anarhistična srednjeveška protioblastniška gibanja, kakršno je npr. angleški kmečki upor pod Watom Tylerjem, ki je leta 1381. zavzel London in učil enakost vseh ljudi. Zahteval je, da zemlja postane skupna last vseh.

Störtebeker sam je svoje razbojništvo plačal z glavo. Iz Hamburga so leta 1401 proti njemu poslali odpravo 11 ladij, ki je v bitki pri Helgolandu »likedeelerje« uničila. Störtebekerja so ujeli in ga na sv. Felicijana dan, 1401. v Hamburgu obglavili. Ljudstvo je iz njega napravilo narodnega junaka. S svojimi mislimi o enakosti vseh, o pravičnejši delitvi materialnih dobrin, ta morski Robin Hood namreč predstavlja enega prvih poskusov osvobajanja revnih mestnih in podeželskih slojev izpod vladajoče plasti mestnih patricijskih družin na nemških tleh. V NDR zato v njem vidijo enega prvih bojevnikov, ki se je, seveda v razmerah svojega časa, trudil za pravičnejši družbeni red.

ANTON JANKO

Meddržavno priznavanje spričeval

Analiza učnih načrtov poklicnih šol v SR Sloveniji in deželi Baden-Württemberg v ZRN

Na podlagi dogovora med republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije in deželnim vodstvom DGB (Deutscher Gewerkschaftsbund) iz Baden Württemberga bo septembra v Ljubljani tridnevni posvet o poklicnem izobraževanju v obeh deželah. Proučili bodo nekaj vzgojnoizobraževalnih programov poklicnega izobraževanja v SR Sloveniji in deželi Baden-Württemberg; analizirali naj bi obseg in vsebino učnih programov treh poklicev: strojni ključavničar, elektroinštalater, mizar.

Ugotovili bodo zahtevnost in raven predmetnikov in učnih načrtov za splošnoizobraževalne in strokovne predmete, obiskali pa naj bi tudi nekaj srednjih šol. Opravljena vzorčna analiza naj bi bila podlaga za ugotavljanje enake veljavnosti strokovnih znanj za poklic in za medsebojno nostrifikacijo spričeval naših delavcev, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji.

J. S.

Ivan Rijavec

Kot predstavnik starejšega rodu, ki je v otroških in deških letih okusil trdoto in pomanjkanje v prvi svetovni vojski v bližini soške fronte, v fantovskih letih pa duhamorno in raznarodovalno fašistično tiranijo, tako da se je v zrelih letih zatekel v staro Slovenijo, v želji po glasbenem spopolnjevanju, je za vedno odšel od nas nekdanji dolgoletni ravnatelj idrijske glasbene šole Ivan Rijavec.

Ranjki Ivan Rijavec, Janez, kot so ga klicali v domačem krogu, se je rodil 20. 4. 1905 v najviše ležeči vasi na robu nekdanje kranjske dežele, na znamenitem in v času NOB znanem Vojskem.

Njegova pot v glasbeni svet ni bila lahka. Kot sinu nebogatega kmečkega okolja sta mu bila glavno premoženje bister um in močan naravni dar. V prvih letih italijanske zasedbe se je z ljubeznijo in uspehom posvečal domačemu zboru in društvu na Vojskem, po prve glasbene nauke pa je hodil kar peš na štiri ure oddaljeno Šentviško goro, čisto na drugi planoti onstran globoke Idrijske doline, k znanemu ljudskemu skladatelju Ivanu Laharnarju. Veliko mu je pomagal v odkrivanju glasbenih skrivnosti dobrodušni župnik Sok v Gorenji Trebuši, ki ga je usmeril na Cecilijansko glasbeno šolo v Ljubljani; vsakršna druga glasbena izobrazba je bila zanj v tistih časih nedosegljiva. Vpisal se je tudi na konservatorij in deloval na pevovodskem področju v Ljubljani in okolici, a je moral pred italijansko okupacijo pobegniti na Štajersko. Pevovodsko se je lahko udejstvoval šele po osvoboditvi, ko je vodil zbor Narodne zaščite v Mariboru. Leta 1948 se je vrnil na Primorsko, v domačo Idrijo, kjer je prevzel pouk na glasbeni šoli, kmalu pa tudi ravnateljevanje. Pod njegovim vodstvom je ta šola postala še bolj pomemben dejavnik v kulturnem življenju idrijske občine, pa tudi v medsebojnem sodelovanju glasbenih šol na Primorskem.

Nekaj let je nadvse uspešno vodil šolske oziroma mladinske zbore na osnovni šoli in idrijski gimnaziji. Ko je leta 1972 šel v pokoj, se je z mladeniško silo ves posvetil nekaterim pevskim zborom. V Cerknem je obnovil moški zbor, da je z novo močjo nadaljeval s svojim nastopanjem, njegov izjemni dosežek pa je seveda idrijski komorni zbor Zorko Prelovec, ki ga je umetniško oblikoval od samega začetka v letih 1969/70, da ga je nato pred nekaj leti že izdelanega prepustil roki mlajšega dirigenta. Rijavec pa ni nehal s svojim pionirskim delom. V zadnjih letih je spravil na noge ali bolje na oder kar štiri nove pevske zbore: moški zbor ZŠAM v Idriji, ženski zbor Slovenijales (Spodnja) Idrija, prav v pretekli sezoni še mešani zbor Idrija, medtem ko je njegova najljubša in najdragocenejša pevska skupina sicer maloštevilen zbor mladih deklet s Črnega vrha nad Idrijo, ki je v petih letih delovanja žel iz leta v leto lepša priznanja, najbolj laskava pač na letošnji reviji »Primorska poje«. Pokojni Rijavec je bil dobro pripravil svoje pevke, ki bi bile 29. junija letos odpele svoj jubilejni koncert na Črnem vrhu, za katerega so bila vabila že poslana.

Nobena pevska sezona za pokojnega Rijavca ni bila tako uspešna, kot je bila ravno pretekla. Nekaj simboličnega je v tem, da je kot starosta primorskih pevovodij prav preteklo pomlad, ko je tudi slavil svojo 75-letnico (umrl je 11.7.1980), kar štiri zbore pripravil za nastope na »Primorski poje« (v Ilirski Bistrici, Dornberku in Idriji) in z njimi, zlasti še s črnovrškimi dekleti zablestel kot odličen dirigent, saj je o tistem nastopu oziroma petju teh deklet Ivan Silič zapisal, da ga je »iz svojega, navidez krhkega bitja, z močjo iztanjšane občutenosti izvabljal dirigent, kakor še zlepa ne.«

TOMAŽ PAVŠIČ

Tudi letos na svidenje v Zelšah

Vsak petek v avgustu bodo v obnovljeni cerkvici iz 17. stoletja koncertne prireditve

Slikoviti, arhitekturno ubrani in častitljivo stari ambient zelške cerkve bo tudi letošnje poletje prizorišče koncertnih prireditev, ki se bodo začele 1. avgusta z nastopom Ribniškega okteta. Do konca meseca se bodo zvrstile še štiri prireditve, večer črnskih duhovnih pesmi v izvedbi New swing quarteta, nastop priljubljenega Slovenskega okteta in koncertni večer violinista Tomaža Lorenza, flavtista Aleša Kacjana in kitarista Jerka Novaka. Hubert Bergant in flavtist Fedja Rupel pa bosta priredila svoj koncertni večer v cerkniški cerkvi.

Za vseh pet glasbenih večerov, ki bodo vsak petek v avgustu ob 20. uri, so prireditelji razpisali tudi abonma, ki ga je mogoče (za dostopno ceno 200 dinarjev) kupiti pri cerkniški Zvezi kulturnih organizacij. Povabilo na večere, v katerih se skladno dopolnjujeta stavbarska in glasbena umetnost, je res mikavno.

VOHUNI Richard Deacon

30. nadaljevanje

Bil je vitek in lep svetlolasec in zelo inteligenten svetovljan, ki pa ga je mladostno navdušenje nad filozofijo »Mein Kampfa« zaneslo, da ni doumel resničnih ciljev nacizma. To je bila škoda, saj je bil prijeten, odgovoren in urejen mladenič. Ko je študiral pravo na univerzi v Lübecku, ga je prevzel wagnerjanski romanticizem, ki ga je tako vešče uporabljala nacistična stranka.

Opustil je študij in se vključil v delo za domovino. Bil je nepoboljšljiv pustolovec, zato je seveda hitro postal zanimiv za »kadrovike« nemške tajne službe. Tudi Schmidta je opazil dr. Karl Praetorius, ki je domneval, da bo njegovo poznavanje Danske lahko koristilo nacistom ob napadu na to državo. Po invaziji na Dansko se je Wulf vključil v nacistično stranko. Čeprav je bil srečen, ker je postal Abwehrov agent, se je kar naprej prostovoljno ponujal za vohunsko delo v kaki drugi državi.

Schmidt je uporabljal celo kopico lažnih imen, kar je kasneje večkrat zmedlo pisce, ki so hoteli opisati njegovo nenavadno zgodbo. Med drugim je bil tudi Hans Hansen, kar naj bi zavedlo Angleže v verovanje, da je Danec, če bi ga morda ujeli. Prav tako je uporabljal tudi ime Schmidt-Hansen. Vrsta teh lažnih imen in dejstvo, da sta bila Caroli in Schmidt člana skupine »Lena«, je morda vzrok za popolnoma netočne trditve nemške špijonaže v tistem času, da sta namreč skupaj izskočila nad Anglijo.

Schmidt je znal nekaj malega angleško, zato se je med pripravami še posebej trudil, da bi popravil svoj naglas in čimbolj tekoče govoril. Čeprav je bil za jezike nadarjen, ni imel nikoli prave priložnosti, da bi angleščino odlično obvladal. Po njegovem naglasu ste lahko kaj hitro ugotovili, da je tujec; zato so morale njegove druge kvalitete prevladati, da ga je major Ritter predlagal kot idealnega moža za to delo. Schmidt je pred vojno precej potoval po Evropi in Afriki. Ko ga je Ritter vprašal, kakšno lažno ime naj mu vpišejo v ponarejeno angleško osebno izkaznico, je dejal, da se mu zdi edino angleško ime, ki se ga spomni, Harry Johnson, ime nekega uradnika iz Kameruna, kjer je nekaj časa živel pred začetkom druge svetovne vojne.

Na koncu priprav je Schmidt z lahkoto obvladal še skoke s padalom in je bil pripravljen za akcijo. Abwehrovo poročilo o njem je bilo zelo laskavo: »... intelektualno nadpovprečen, odločen, prijetnega vedenja; vse kaže, da bo prvovrsten agent.«

Ponoči 19. septembra 1940 je Wulf Schmidt vstopil v letalo in odletel proti Angliji. Sam pri sebi je govoril: »To bo pravi jesenski sprehod. Že čez nekaj tednov bo Tretji rajh v Londonu postavil svojo vlado.«

Toda ko je agent 3725 skočil iz letala in pristal nekje na meji med Cambridgeshirom in Hertfordshirom, se je njegovo navdušenje spremenilo v skrbi. Pristal je namreč na robu polja, ki je bilo nevarno blizu protiletalske vojaške postaje. Na srečo se je zdelo, da vojaki niso opazili njegovega doskoka, in prišlo mu je na misel, da so postajo zavzeli nemški agenti, ki so prišli pred njim. Doskočil je na drevo, padalo se mu je zapletlo in ko je plezal na tla, si je zvil gleženj, ki je začel otekati in boleti. Kljub temu je izvlekel padalo in ga zakopal. Odšepal je čez polje proti najbližji vasi; orientiral se je po bitju zvona v cerkvenem zvoniku.

Anglijo je v zadnjih dveh mesecih divje napadala nemška Luftwaffe. Pod okriljem teh napadov so Nemci spustili vrsto svojih agentov predvsem v južni Angliji. Nemški zračni napadi v juniju, juliju in avgustu naj bi uničili angleška letališča in demoralizirali prebivalstvo. Angleški lovci so se hrabro spopadali z nemškimi letali, vendar so imeli pri tem hude izgube. Kljub temu je angleško zračno poveljstvo 15. septembra 1940 že lahko trdilo, da so zračno bitko za Anglijo dobili: v zraku so uničili 1.753 nemških letal, izgubili pa le 915 svojih. Vendar so bile angleške sile tako oslabljene, da je bil položaj nevaren; med visokimi nemškimi oficirji je prevladoval optimizem in mnenje, da je invazija na Anglijo mogoča in da jo lahko začno v nekaj tednih.

Dvojni agent št. 3725 TATE z županom Mainza leta 1959

Mladi Nemec je skril radijsko sprejemno-oddajno postajo in se čez noč pritajil v živi meji na robu vasi. Ko se je zdanilo, je zaman iskal pištolo, ki mu je med pristankom padla iz žepa. Nato je obiskal vasico in ugotovil, da je blizu Cambridgea. To je ugotovil v trgovini, kjer si je kupil uro in »Times«. Nato je zajtrkoval.

Preden se je odpravil na najbližjo železniško postajo, pa je napravil usodno napako. Na vaški črpalki si je umival škornje, kar je pritegnilo pozornost patrole vaške straže. Zahtevali so dokumente. Njegov tuji naglas in ime Harry Johnson na lažni osebni izkaznici so se jim zdeli sumljivi. Aretirali so ga in ga odpeljali na policijsko postajo v Cambridge.

Agent 3725 seveda ni vedel, da njegov prihod v Anglijo pričakujejo in da so že pripravljeni tudi zasliševalci. Blizu kraja, kjer je doskočil, sta dva oficirja slišala bližajoče se letalo v temi. Vedela sta, naj bi agent pristal na tem področju, saj »k sreči vemo, da Jerryji (op. prev. vzdevek za Nemce) svoje agente zelo natančno spuščajo«, kot je rekel eden od oficirjev.

Tedaj je eden od oficirjev opazil padalo, ki se je spuščalo nad skupino dreves. Nista hotela prehitevati dogodkov: hotela sta se namreč prepričati, ali je to njun možak. Prav tako sta hotela opazovati njegova prva dejanja po doskoku, kam se bo odpravil in ali se bo skušal s kom sestati. Zato sta ga neopazno zasledovala.

Tako sta oficirja videla, da je vaška straža aretirala osumljenca. Čim hitreje sta morala poskrbeti, da bodo Nemca predali oddelku MI 5. Kadar so pričakovali tako pomembnega agenta, kot je bil 3725, se je namreč pogosto razvila prava tekma med policijo in vaško stražo. Nevarno je bilo namreč, da bi vohuna aretirali preveč hrupno na javnem mestu, kar bi povzročilo veliko publiciteto in onemogočilo kasnejše dvojne igre.

Ko sta se oficirja soočila z mladim Nemcem, sta ga nagovorila nemško. Schmidt je najprej pomislil, da ga sprejemajo preoblečeni nemški agenti. Ko je ugotovil, da so ga ujeli Angleži, je bil čisto iz sebe. Spravili so ga v zaprt tovornjak in najprej odpeljali v neko hišo, kjer so ga na hitro zaslišali, nato pa v taborišče 020.

Toda za Wulfa Schmidta se vojna ni končala; zanj se je pravzaprav šele začela. Bil je začuden, da so ga tako hitro aretirali, še bolj pa presenečen, da z njim ravnajo vljudno, še posebej, če je angleški način primerjal z gestapovskimi metodami. Vendar je nanj najbolj vplivalo tisto, kar je videl (in videl ni mnogo): da je Anglija daleč od tega, da bi bila premagana in pripravljena kapitulirati pred tretjim rajhom. Pričakoval je, da bo opazil bežeče množice ljudi, kot je to videl v Franciji, na Nizozemskem in Danskem. Namesto tega pa je na poti v taborišče 020 opazil povsem urejeno družbo.

Ali ga skušajo nasprotniki preslepiti? Ali mu skušajo naslikati lažno podobo Anglije, kjer množice v resnici komaj čakajo nacistično vlado? Verjetno so se mu take misli podile po glavi med vožnjo v taborišče 020 in ga še bolj begale. V Nemčiji mu ni nihče niti omenil možnosti, da bi ga tako hitro ujeli ali da bo naletel na kakršenkoli resen odpor. Zelo pomembno je bilo tudi to, da so ga v taborišče 020 peljali po ovinkih, tako da je lahko videl Whitehall, zgradbo parlamenta in Westminstrsko katedralo. Namen je bil jasen: dokazati, da zgradbe, ki jih najbrž pozna, še vedno stojijo nepoškodovane in da življenje v njih normalno poteka.

Oddelek MI 5 je menil, da je »primer Schmidt« najpomembnejši test sistema dvojne igre. Pripravljeni so bili, da se s tem agentom ukvarjajo do izčrpanosti. Na podlagi Carolijevih precej podrobnih informacij so namreč prvič imeli o prihajajočem agentu skoraj popoln dosje. Ob uporabi vseh teh podatkov pri navzkrižnem zasliševanju bi morali zlomiti njegovo voljo.

Kmalu nov podlistek:

Ronald Higgins

SEDMI SOVRAŽNIK

Versajska vrata pred čevljarno v Ljubljani

Pomenek z arhitektom Milanom Pogačnikom – Važen je vsak detalj, ki pride do izraza v svetlobi ali temi, pravi umetnik – Kako poživiti okolje?

Če so se te dni pojavila lična železna vratca s pozlačenimi konicami ograje celo pred vhodom v čevljarno v Židovski ulici v Ljubljani, je to samo dokaz, da tudi drobni proizvajalci želijo pritegniti pozornost kupcev in da se ne ustavljajo pred ograjo, ki bi spominjala na versajski grad ali pariško Saint Chapelle. Po drugi strani pa je to še ena potrditev v verigi prizadevanj arhitekta Milana Pogačnika, ki s svojimi oblikovanji lokalov v Ljubljani že nekaj časa skuša poživiti okolje.

Pri velikih gradnjah, ki jih danes uresničujemo, ostaja slejkoprej dokaj zapuščeno področje notranje opreme in detajlov ter občutka za usklajenost. Človekovo dojemanje okolja in smisel za lepoto nista samo prirojeni vrednoti, ampak v veliki meri privzgojeni, sta seštevek mnogih obvestil spoznanj in doživetij skozi stoletja. Materiali igrajo pri tem veliko vlogo; a kot so včasih graditelji in oblikovalci morali svoje zamisli često prilagojevati primitivnim gradbenim sposobnostim in razpoložljivim materialom, tako imajo sodobni arhitekti vsaj teoretično veliko širše možnosti. Tehnično lahko pripravljajo materiale, kot si jih le zamislijo. Kljub temu pa je svežega odkriteljstva in blagodejne skladnosti v naših gradnjah bore malo. Toliko bolj se torej kaže ustaviti pri prizadevanjih, ki težijo v te smeri in čeprav so drobna, vendar odkrivajo hkrati vnemo in posluh. Še posebej pride to do izraza v primerih, ko gre za obnavljanje starih stavb in lokalov, za oživljanje odmirajočih urbanističnih jeder ali notranjo opremo ob kombinaciji starinskih stilov in sodobnih potreb.

Poletni pomenek z arh. Milanom Pogačnikom, ki je sam eden izmed v Ljubljano uglašenih Ljubljančanov, nam je nanizal vrsto takih uspešnih posegov. Poleg prvih lokalov v stari Ljubljani in nove ureditve trgovine Mladinske knjige na Miklošičevi cesti leta 1973 je leta 1975 z oblikovanjem estetskih stojnic na Trgu revolucije dokazal, da ne gre za sejemsko mašilo v zadnjem trenutku, ampak da je tudi tak objekt, če je premišljeno zasnovan, pri vsej ekonomičnosti lahko tudi estetsko osvežilen. Blesteča ureditev Lobodove zlatarne v Wolfovi ulici istega leta je nadaljnji primer, kako tudi pri nas lahko dobimo trgovine, ki že likovno pritegnejo oči. Sploh je očitno svoje oblikovalske prijeme prilagojeval cilju in značaju lokala. Po odmevnosti nekaterih ureditev izven Ljubljane, npr. Slovenske knjigarne v Celovcu in modnega butika Kapetanović v Splitu za časa sredozemskih iger, je leta 1978 zelo umerjeno, nekam študijsko diskusijsko opremil gornje prostore Kluba delegatov v Ljubljani. Pivnica Slonček v Čopovi ulici je lani postala prva hrbtenica na tej novi aleji pešcev in že primerjava s sosednjo slaščičarno, ki je bila nasprotno adaptirana v divjem, neurejenem smislu, kaže, kako lahko za isti denar dobimo kvaliteto ali kič. Trgovini Centromerkurja »Ura« na vogalu značilne ljubljanske stilne hiše na Prešernovem trgu pri Tromostovju iz leta 1980 z baldihinastimi strešicami pred vitrinami in ponavljajočim se elementom medeninaste silhuete ure v sicer temno zasteklenem lokalu je zdaj sledila še ureditev čevljarskega lokala Petra Piškuriča v sicer mrki Židovski ulici.

»Važen je vsak detajl, ker pride do izraza v svetlobi ali temi. Ker gre za majhen lokal, sem skušal oblikovati vsak predmet zase. Vitrine je ravno toliko, kot je je nujno treba. Pult je prevlečen z usnjem v obliki pete. Vhod je prav tako predmet zase, nekoliko pomaknjen navznoter, da ne moti fasade in da ne moti kupca.«

Mož, ki ima vsekakor okus, to očitno prenaša tudi na izvajalce, pa naj gre za pasarja, mizarja, kovinsko ali steklarsko industrijo. »Povsod moraš biti zraven in sodelavcem pojasniti, za kaj gre, da tudi njih osebno prime zamisel. Materiale lahko uporabljamo najrazličnejše, zlasti domače, pa ne samo tiste, ki jih je nekoč uporabljal Plečnik, tudi še druge, marsikatere že pozabljene. Bistveno je, kako med seboj stikaš različne materiale in dobiš celovitost.«

Najzahtevnejša Pogačnikova naloga zadnjega časa pa je gotovo oblikovanje notranje opeme v Predsedstvu SR Slovenije, kjer so dela že končali, in v stavbi Izvršnega sveta skupščine SRS na Prešernovi cesti.

Kot oblikovalec se nasploh prilagaja in po dostojanstvenem prijemu v stavbi Izvršnega sveta se po drugi strani sprošča v dveh novih projektih, ki ju ima v delu. Gre za povsem modernistično vzdušje Alka-bara v veleblagovnici Metalka in domačnostno vzdušje z odprtim kaminom gostilnè na Brinju. Seveda pa je jasno, kot pravi, da samo oblikovanje vzdušja še ne ustvari. Potrebno je tudi poskrbeti za vzdrževanje in čistočo lokala, ga napolniti z značilno gostinsko ali trgovsko ponudbo. Prav tako je menil, da je treba v Ljubljani ustvariti kulturno vzdušje med ljudmi nasploh. »V zadnjem času smo na primer dobili nekaj novih privatnih lokalov, kjer se vendar izživlja predvsem mladina, ki je dokaj agresivna, potrebujemo pa tudi lokale, v katerih bi se mladi strpno družili s starejšimi občani.«

BOGDAN POGAČNIK

Dokumentarci o herojih

V Zagrebu pripravljajo projekt kratkih dokumentarnih filmov o preživelih herojih naše narodnoosvobodilne vojne. Nekaj teh dokumentarcev naj bi bilo gotovih že prihodnje leto, ko se bo dopolnilo 40 let od začetka oborožene vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije. Filmi bodo imeli skupni naslov »Heroji v vojni – heroji v miru«, vsebovali bodo pogovore z junaki naše revolucije, o njihovem bogatem predvojnem revolucionarem delu, o času, ko se je začel oborožen boj, kot tudi o osebni poti vsakogar od njih skozi narodnoosvobodilno vojno. Naposled bo pogovor zajemal tudi povojno obdobje, vse do danes. Vse te dokumentarne zgodbe bodo razdeljene v 86 filmov, ki bodo skupno trajali 35 ur. Filmi bodo svojevrstna ura zgodovine v raznih spominskih krajih, kjer jih bodo prikazovali.

Mednarodni simpozij o izobraževanju

Na sedežu UNESCA v Parizu je bil mednarodni simpozij o razvoju splošnega izobraževanja v naslednjih dvajsetih letih. Navzoči so bili strokovnjaki za izobraževanje z vseh celin. Predsednik zborovanja je bil nekdanji indijski minister za izobraževanje V. K. Rao.

Vhod v novourejeno čevljarno Petra Piškuriča v Židovski ulici (Foto: Miško Kranjec)

Republiški seminarji za več strokovnosti

V Kopru so v organizaciji ZKOS končali poletne izobraževalne seminarje za ljubitelje

Zveza kulturnih organizacij Slovenije vsako poletje pripravi v Kopru več republiških seminarjev za strokovne sodelavce v občinah, društvih, skupinah in drugod, kjer se ukvarjajo s kulturnim življenjem in delovanjem. Letošnji seminarji, ki se jih je udeležilo skoraj 180 ljudi, so se začeli 30. junija, končali pa so se minulo soboto.

Pri kraju je osrednji filmski seminar (45 udeležencev), letna literarna šola (20 udeležencev) in specializirani seminar za strokovne usmerjevalce lutkovne in mladinske gledališke dejavnosti, ki je bil v Šibeniku. Udeležilo se ga je 21 lutkarjev in mladih gledališnikov.

Ta teden pa poteka v Kopru seminar za vodje klubske dejavnosti z več kot tridesetimi udeleženci, nadaljevalni specializirani seminar za režiserje pionirskih in mladinskih skupin, nadaljevalni specializirani seminar za režiserje gledaliških skupin in specializirani debatni organizacijsko programski seminar za vodje in strokovne usmerjevalce amaterske gledališke dejavnosti. Teh seminarjev se udeležuje več kot 60 gledališčnikov.

Programi vseh seminarjev so zelo pisani in vsebujejo izmenjavo izkušenj, na gledališkem področju pa seminaristi tudi študirajo in razčlenjujejo bolj ali manj znana gledališka besedila.

Na filmskem seminarju so denimo med drugim spregovorili o celovečernem filmu M. Groblerja Nočni izlet. Govorili so o dramaturgiji in sociologiji filma, o odnosu med literaturo in filmskim scenarijem, o temeljih vizualne kulture in o pedagoških procesih. V literarni šoli je med drugimi Niko Grafenauer govoril o prelomnici v povojni slovenski poeziji. Govorili so še o mladinski literaturi, literaturi, scenariju in filmu, o interpretaciji slovenske literature pri šolskem pouku in o literarni kritiki v množičnih občilih.

Na seminarju za klubsko dejavnost pa so se usposabljali za pripravo klubskih dogodkov.

TONE ŠTEFANEC

Slovenski odmevi v Pragi

Revija »Svetová literatura« je zbrala mnenja šestnajstih pisateljev

Med praškimi revijami zavzema ugledno mesto »Svetová literatura«, ki izhaja šestkrat na leto v obsežnih zvezkih. Tretji zvezek letošnjega letnika utegne presenetiti Slovenca, ki ga dobi do rok, z originalnim prispevkom iz slovenskega slovstva. Znani poznavalec naše literature in prevajalec iz nje dr. František Benhart je namreč izbral za to revijo kratke izjave šestnajstih slovenskih pisateljev – izjave, iztrgane iz posameznih njihovih spisov, stavke, ki izražajo njihov odnos do slovstvene ustvarjalnosti ali drugačne karakteristike njihove pisateljske osebnosti. Pri tem se ni dovolj oziral na pomen tega ali onega pisatelja v današnjem slovenskem pripovedništvu ali v esejistiki, izpričal pa je svojo razgledanost po našem slovstvu. Ti citati so razdeljeni v šest skupin, ki jih je uredništvo »Svetove literature« razmestilo po 265 strani obsegajočem zvezku, to pa pod naslovom »Myšlensky slovinskych spisavatelu«. Spričo tega, da je to nenavadna predstavitev naših pisateljev, naj navedem zapovrstjo njih imena, pri čemer številka označuje skupino, v kateri so predstavljeni: 1. Danilo Lokar, Tine Kuntner, Mira Mihelič; 2. Ciril Zlobec, Saša Vuga, Karel Grabeljšek; 3. Vitomil Zupan; 4. Svetlana Makarovič, Kajetan Kovič, Miško Kranjec, Ivan Minatti; 5. Ivan Potrč, Beno Zupančič; 6. Tomaž Šalamun, Tone Svetina in Branka Jurca. Izbor imen iz citatov je torej dal Čehom nenavaden vpogled v slovensko slovstvo, le-temu pa vabljiv odmev v Pragi.

B. BORKO

Bienalni festival portreta

Galerija jugoslovanskega portreta v Tuzli bo priredila od 1. avgusta do 15. septembra prvi mednarodni bienalni festival portreta s področja risbe in grafike z naslovom »Tuzla 80«. Razstava ima za svoj smoter, da bi predstavila portretno ustvarjanje v Jugoslaviji in v velikem številu drugih držav. Tako bodo domačemu občinstvu prikazani aktualni tokovi v mednarodnem likovnem življenju. Organizatorji so povabili na to revijo 433 avtorjev iz 53 držav, iz naše države pa je povabljenih 198 umetnikov.

LJUDJE V NOVICAH

PETAR BOŽOVIĆ, igralec beograjskega Ateljeja 212, se bo z vso ekipo filma »Nikola Tesla« udeležil gala premiere tega filma, ki bo 17. julija v Buffalu pri Niagarskih slapovih. Kot znano, je Tesla na teh slapovih postavil zdaj že več kot znamenito električno centralo. Film je zrežiral Krsto Papić, producent pa je Zagreb film. Poleg Božovića, ki igra znanstvenika Teslo – enega največjih v tem stoletju – nastopajo v filmu še Boris Buzančić, Vanja Drah, Edo Korešević, Orson Welles, Olga Palinkaš in dr. Vsi se še dobro spominamo imenitne igralske upodobitve našega slovitega rojaka v televizijski seriji, igral ga je Rade Šerbedžija, in težko si je zamisliti, da bi bilo mogoče iz te vloge narediti kaj boljšega, ali vsaj kaj drugega. Božović pravi: »Televizijske serije skoraj nisem gledal, da ne bi kopiral Šerbedžije. Zato pa sem hotel Teslo doživeti čisto po svoje. Zbral sem veliko podatkov o njem, prebral precej knjig, učbenikov, spraševal ljudi, kaj vedo o njem, vzel sem njegove avtentične fotografije in vse to vlačil na snemanje, ki se je začelo lani, konec marca. Nekega dne pa sem spremidel, da vse, kar vem o njem, ne zadostuje... Nekatere njegove lastnosti pa so mi le pomagale, da sem lahko ustvaril njegov lik: zelo je bil navezan na mater, viteško je prenašal svoje mučeništvo, bil je izjemna osebnost. Zožil je krog svojih človeških uživanj na minimum, vsega se je odrekel, kakor Frančišek Asiški, postal je asket. Svetniško je živel za znanost. Odrekel se

je užitkom, ko je spoznal, da dela nekaj velikega«. Predpremiera filma je bila v Gospiću konec junija – le kaj bo prinesla svetovna premiera filmski ekipi in Božoviću? Božović sicer to poletje blesti kot »Hamlet« na splitskih poletnih igrah: vse predstave »Hamleta« so že zdavnaj vnaprej razprodane.

GRACIA PATRICIA, monaška kneginja in nekoč slovita filmska igralka Grace Kelly iz Hollywooda, ki je četrt stoletja nobena ponudba ni primamila ponovno

pred kamere, občasno vendarle spet prihaja iz svojega sredozemskega gradu v širšo javnost. Nedavno je recitirala pesmi na Dunaju, in sicer na dobrodelni prireditvi za pomoči potrebne otroke na svetu, zdaj pa jo je neka televizijska ustanova iz rodne Amerike pregovorila, da bo kot novinarka vodila polurni intervju s papežem Janezom Pavlom II. Poglavar rimsko-katoliške cerkve je priložnostni novinarki že sporočil, kako se veseli tega srečanja, prosi le, da bi bil pogovor v Rimu.

ARIANE FAYE, pariška galeristka in strokovnjakinja za indijsko umetnost, je v pariški Galerie Arts d'Asie pripravila razstavo »Vrtna oprava iz marmorja«. Ves ta čipkasti beli marmor je odkrila v zapuščenem lovskem gradu nekdanjega maharadže v Bikanerju. Razlaščeni maharadže nimajo več zanimanja za lovske gradove, odkar ne smejo več streljati tigrov, svoj marmor pa tudi raje zamenjajo za denar. Indijska vlada sicer dragocenosti svoje kulturne dediščine ne dovoli izvažati, toda marmorno pohištvo očitno ne sodi v to kategorijo, brez težav je šlo mimo carine. To so mize, mizice, klopi in stojala za cvetje, izrezljane v čisti mogulski tradiciji, pomešani z elementi francoskega sloga Ludvika XV, kar je tudi ugotovila indologinja Faye. Toda indijski rezbarski rokodelci niso bili kopisti, severno francoske eleganco so po svoje prenesli v južno indijsko razkošje, les in blago v marmor, salonsko nobleso v vrtni čar. Bikanersko pohištvo se zato navezuje na kamnitne mogulske rezbarije, kakor so se ohranile v Fatehpur Sikriju, Agri in Delhiju. Mojster dleta je eno samo tako mizno ploščo obdeloval najmanj leto dni, ne računajoč kose, ki so se mu pri oblikovanju zdrobili. Razstavljena oprava je očarljiva priča časa, ki je v Indiji že zdavnaj minil, hkrati pa dokaz pretanjenega mojstrstva indijskih rezbarjev.

HENRIK NEUBAUER, koreograf in direktor Festivala Ljubljana, obenem pa tudi sekretar Stalnega plesnega komiteja pri Mednarodnem gledališkem inštitutu Unesca, se je pred dnevi udeležil pete seje tega komiteja, ki je bila v bolgarski Varni. Člani so pod predsedstvom direktorja baleta Boljšoj teatra iz Moskve, Jurija Grigoroviča, razpravljali o dosedanjem delu in načrtih za prihodnost v zvezi z avtorskimi pravicami koreografov, dalje o pripravljanju baletne terminologije, seminarjev za ohranitev klasične dediščine, izdajanju informacij o plesu in plesnih filmih itd. Med prihodnjimi načrti so: tematska konferenca o »Človeku sedanjosti na plesnem odru« in o »Vplivih klasičnega baleta na španske plese in španskih plesov na balet« – konferenca bo ob kongresu zgoraj imenovanega gledališkega inštituta junija 1981 v Madridu, potem seminar o baletih Petipaja in Bournonvilla junija 1981 v Varni, seminar o metodologiji poučevanja jazzovskega baleta avgusta 1981 v Gdansku, pedagoški baletni seminar marca 1982 v Moskvi in drugo baletno tekmovanje v Jacksonu junija 1982. Na seji so se tudi dogovorili, naj

Unesco preuči možnost za uvedbo vsakoletnega »mednarodnega dneva plesa«, s čimer bi dali priznanje plesni umetnosti kot kulturnemu fenomenu. Dr. Henrik Neubauer je bil v teh dneh tudi navzoč na 10. jubilejnem baletnem tekmovanju v Varni in je predsedoval teoretični konferenci o »Baletu in klasični dediščini v sedanjosti«.

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV R

TV ocena

Zapravljen čas

Napovedovalki je bilo sicer naročeno, naj nas kar najbolj vabljivo uvede v poletni, sproščeni televizijski ponedeljkov dramski spored. Toda kaj, ko je spričo vsega, kar smo morali gledati, priporočilo le malo zaleglo. Gledali smo namreč kanadsko šaloigro »Bolje je vedeti«, bledo in nedomiselno spogledovanje z bulvarko, katere mojstri so Francozi, pri vsem skupaj pa ni avtor francoskega imena, Michel Faure, podedoval njene galantne igrivosti. Igrica, ki smo ji posvetili zapravljen čas gledanja, je zasnovana na stari šali o psihiatrih, ki bi psihiatra pravzaprav najbolj potrebovali. Tudi v primeru »rogonoscev«, klasični komedijski temi, katere se je lotil pisec besedila. Naš junak namreč v svoji psihiatrični stroki pomirjuje kliente s šablonskimi nasveti, ko pa ljubosumnost zgrabi tudi njega, si izmisli izviren recept: ker je bolje vedeti, s kom te žena vara, ji preskrbi ljubimca. In tako se je naš zdravnik skoraj poldrugo uro dolgo trudil, da bi v najbolj nemogočih situacijah spravil svojo očarljivo ženo v posteljo z najbolj nemogočimi partnerji – od lastnega strica do najboljšega prijatelja. Seveda je že od začetka na dlani, da se bo junak ujel v svojo past in da mu bo moralni nauk blago, popustljivo, kot je v dandanašnjih seksualnih okoliščinah razumljivo, odčitala žena. Igralskih briljanc takšna domislica ni zahtevala, več od rutine tudi v režijskem pogledu ne, kostumi so bili nekam operetno smešni kot »libreto« sam.

Kot rečeno, gledalci smo ob igrici zapravljali čas. Naša televizija pa je očitno zapravila tudi denar. Ali zanj ne bi bilo mogoče kupiti kaj boljšega?

STANKA GODNIČ

TV prenosi iz Moskve

Že čez nekaj dni bo velik del naše pozornosti namenjen dogodkom na moskovskih olimpijskih igrah. Celotno jugoslovansko televizijsko omrežje bo sprejemalo 21 prenosov te velike športne manifestacije. Program prenosov je še vedno precej negotov, saj ga bodo organizatorji v Moskvi potrdili šele 48 ur pred začetkom olimpiade. Pri izbiri programa so televizijci dali prednost tekmovanjem, na katerih sodelujejo jugoslovanski športniki.

Razen prenosov bomo videli v dnevno-informativnih oddajah še preglede tekmovanj in zmagovalcev, ki jih bodo urejali v studiu, pa tudi posebne rubrike, kot je na primer »Junak dneva«. Slišali bomo tudi vrsto zanimivosti v zvezi s tekmovanji in tekmovalci, ki jih bosta zbirala Marko Rožman in Miha Žibrat na samem prizorišču. Na koncu sporeda bomo lahko v oddaji »V znamenju« sledili še kratkemu povzetku tekmovanj celega dne. Seveda bo prvi in drugi televizijski program v teh dneh obarvan olimpijsko.

Odskočna deska

V oddaji »Odskočna deska«, ki bo na prvem radijskem sporedu danes ob 18.30, bomo poslušali Klavirski trio srednje glasbene šole na ljubljanskem Zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje. Sestavljajo ga dijaki: pianist Jernej Jeršinovič, violinistka Gordana Ivančir in violončelist Ivan Gracar. Na republiškem tekmovanju glasbenih šol pred dvema letoma so v svoji kategoriji prejeli prvo nagrado. Še večji uspeh so dosegli na zveznem tekmovanju v Beogradu s ponovno osvojitvijo prve nagrade.

Koncert za besedo

Poetični del, ki so ga sodelavci ljubljanskega radia posvetili pesmim francoskega pesnika Charlesa Baudelaira (slišali jih bomo v interpretaciji dramskega umetnika Borisa Juha), so v nocojšnjem »Koncertu za besedo« na prvem programu ob 20. uri dopolnili z glasbo za oboo in klavir ter zborovskimi pesmimi francoskega skladatelja Francisa Poulenca.

Oddajo je pripravila Marjeta Gačeša.

Alice ne živi več tukaj

Na prvem programu ljubljanske televizije si bomo drevi ob 20. uri ogledali film »Alice ne živi več tukaj«, ki ga je znani ameriški režiser Martin Scorcese posnel leta 1975. Scorcese je leto dni kasneje zaslovel s filmom »Taksist«, ki ga kritiki označujejo kot eno najpomembnejših del ameriške kinematografije zadnjih let. Igralka Ellen Buratyn je za glavno vlogo v filmu »Alice ne živi več tukaj« prejela Oskarja. Skrajno realistična, skoraj naturalistična pripoved o ženski srednjih let, ki izgubi moža in ostane sama z otrokom, je nudila igralki veliko ustvarjalnih možnosti. Razen glavnega lika pa ne gre prezreti zanimivega režijskega pristopa, ki dobro predstavlja značilnosti ameriškega načina življenja, v katerem boj za uspeh nadvladuje etične in moralne norme.

Ljubezen in lepra

Oddaja »Izbrana proza«, ki ji bomo prisluhnili drevi ob 19.35 na tretjem radijskem programu, nam bo predstavila izjemen novinarski tekst, delo po vsem svetu znanega reporterja Egona Erwina Kischa.

Kisch je utemeljitelj družbenokritične reportaže kot literarne zvrsti. Nocoj bomo poslušali njegovo literarno reportažo »Ljubezen in lepra«. Prevedla jo je Stana Vinšek, prebral pa jo bo Boris Kralj.

Biokemija spomina

Prvo predavanje iz cikla o biokemiji spomina, ki ga bomo poslušali danes ob 18.05 na tretjem radijskem sporedu, je napisal doktor Ferdinand Hucho, profesor na berlinski univerzi. Duh in duševnost, zaznavanje in zavest – to so lastnosti materije, ki sestavljajo našo osebnost. Dolgo se že trudimo, da bi materializirali in lokalizirali duha. Alkimisti so v svojih retortah skušali odkriti kvintesenco – kamen filozofov, danes pa znanstveniki s sodobnimi metodami skušajo dognati delovanje naših možganov.

16. julij

1966 Kitajski predsednik Mao Zedong je plaval po reki Chang Jiang (Jangcekiang) v dolžini 16 kilometrov. Od takrat na ta dan vsako leto milijoni Kitajcev plavajo po Modri reki.

1965 Francoski predsednik Charles de Gaulle in italijanski predsednik Saragat sta predala prometu cestni tunel pod Mont Blancom, ki je skrajšal pot med Parizom in Rimom za 200 km.

1947 V Parizu je 16 evropskih dežel ustanovilo komite za evropsko gospodarsko sodelovanje, ki se je pozneje razvil v EGS.

1945 V ZDA so izvedli prvi poskus z atomsko bombo, ki je eksplodirala v puščavi pri Alamogordu (New Mexico). Vodilno vlogo pri reševanju fizikalnih problemov v zvezi z izdelavo prve atomske bombe je imel ameriški fizik Robert Oppenheimer, direktor laboratorija v Los Alamosu. Po vojni se je Oppenheimer upiral izdelovanju atomskega orožja in se zavzemal za to, da bi jedrsko energijo uporabljali le v miroljubne namene.

1944 V Gravini v Italiji je bila formirana 1. tankovska brigada NOVJ iz slušateljev tankovske šole in iz dela osvobojenih internirancev iz Slovenije, Hrvatske in Črne gore. Ta dan pripadniki JLA praznujejo kot dan tankistov.

1942 Začela se je velika italijanska ofenziva proti osvobojenemu ozemlju v Sloveniji. V njej je sodelovalo okrog 75.000 italijanskih vojakov. Trajala je do 4. novembra 1942. V 12 etapah so natančno preiskali Notranjsko, Dolenjsko, Kočevsko, Belo krajino, Gorski kotar in Gorjance. Tretja etapa je znana kot »roška ofenziva«.

1899 Rodil se je slovenski slikar in grafik Božidar Jakac.

1872 Rodil se je norveški raziskovalec Roald Amundsen. Prvi je prišel na Južni pol 14. decembra 1911 in pri tem za dobre štiri tedne prehitel angleškega kapitana Scotta.

1796 Rodil se je francoski slikar Camille Corot, ki je s svojimi liričnimi pejsaži in občutkom za svetlobo predhodnik impresionizma.

TELEVIZIJA

PRVI PROGRAM

17.35 POROČILA
17.40 VELIKE RAZSTAVE, dokumentarna serija
18.10 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN: Ptuj
V ptujski občini se je predvsem v zadnjih nekaj letih močno razmahnila amaterska kulturna dejavnost, saj danes deluje tu kar 31 prosvetnih društev. V teh društvih se ob najrazličnejših dejavnostih, od glasbene, gledališke, folklorne do plesne in literarne, združujejo delavci iz tovarn, kmetje, mlajši in starejši občani. Predvsem se lahko pohvalijo z izrednim zanimanjem mladih za udejstvovanje na kulturnem področju. Ti imajo v Ptuju tudi svoj klub, katerega del bogatega delovanja bomo spoznali v današnji oddaji. Čeprav se ljubitelji kulture srečujejo z mnogimi problemi, kot so pomanjkanje primernih prostorov, oddaljenost in vsakdanje obveznosti, se radi zbirajo med prijatelji na vajah pevskih zborov in drugih ansamblov, da vsaj za nekaj prijetnih uric pozabijo na delo v tovarnah ali na kmetijah. S svojim petjem in igranjem tudi razveseljujejo krajane na proslavah, srečujejo pa se tudi na raznih občinskih prireditvah kot so revija tamburaških orkestrov ter srečanja mladinskih pevskih zborov in gledaliških skupin. Svojo pesem so pogosto ponesli tudi izven občine in celo preko meja domovine. V današnji oddaji bodo nastopili: Pihalna godba iz Ptuja, Tamburaški orkester iz Cirkovc, Mešani pevski zbor iz Vitomarcev, Moški pevski zbor iz Kidričevega, Mladinski klub iz Ptuja, Mešani pevski zbor iz Gorišnice, etnografska skupina iz Lancove vasi in Amatersko gledališče iz Ptuja.
Oddajo so pripravili: redaktor Romana Bizjak, snemalec: Slavko Nemec, realizacija Igor Prah.
18.45 OBZORNIK
19.00 NE PREZRITE
19.15 RISANKA
19.20 CIKCAK
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 PROPAGANDNA ODDAJA
20.00 FILM TEDNA: Alice ne živi več tukaj, ameriški film
21.50 V ZNAMENJU
22.10 VESELA JESEN 79, glasbena oddaja

ODDAJNIKI II. TV MREŽE

17.40 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI
18.00 TV DNEVNIK
18.15 PISANI SVET: Avto, oddaja TV Ljubljana
Današnji »Pisani svet«, ki so ga pripravili sodelavci uredništva otroških in mladinskih oddaj pri ljubljanski televiziji, bo govoril o avtu. Kaj je pravzaprav avtomobil? Motorno vozilo s štirimi kolesi, sredstvo, s katerim premagujemo razdalje, onesnaževalec zraka, statusni simbol? Vse to in še marsikaj, menijo avtorji oddaje, ki so skušali prikazati avto z različnih zornih kotov.
18.45 GLASBENA SREČANJA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 S. Stanič: SPOMINSKA KNJIGA, monodrama
Monodrama, ki si jo bomo drevi ogledali, je bila uprizorjena na zemunskem festivalu pantomime in monodrame. Igralka Dragica Novaković pripoveduje spomine stare Cvete Kekezović, ki so zapisani v spominsko knjigo njene hčerke in shranjeni v Muzeju revolucije v Sremski Mitrovici. Monodramo je režiral Slobodan Božović.
20.30 VEČERAJ, DANES, JUTRI
20.40 IZOBRAŽEVALNA ODDAJA
21.10 KONCERT IZVEN AMBONMAJA: Zabava vas Ludvig van Beethoven (do 22.10)
V današnji oddaji bodo znani glasbeniki Uroš Predić, Relja Cvetković, Zorica Milovanović in Pero Ivanović skupaj z baletno skupino Sonje Lapatanov izvedli nekaj menuetov, ljubezenskih pesmi in pesmi za mandolino, ki jih je v svoji mladosti napisal Ludwig van Beethoven.

TV ZAGREB – I. PROGRAM

18.00 POROČILA
18.05 TV KOLEDAR
18.15 PISANI SVET, oddaja TV Ljubljana
18.45 GLASBENA SREČANJA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OLIMPIJSKA SREDA
Prva od treh »Olimpijskih sred«, ki jih pripravljajo sodelavci beograjske televizije, bo na sporedu le tri dni pred slovesno otvoritvijo Olimpijskih iger v Moskvi. V prvem delu oddaje se bodo neposredno iz Moskve javili beograjski novinarji in opisali vzdušje v olimpijskem naselju, ogledali pa si bomo tudi najpomembnejše športne objekte. V drugem delu oddaje bomo ob fotografijah in dokumentarnih filmih obudili spomine na prejšnje Olimpijade od Aten (1896), Pariza (1900), San Louisa (1904) pa dalje vse do Montreala. Tema tretjega prispevka je Olimpijada v Montrealu, v četrtem pa bomo prisluhnili pogovoru s Trpom Jakolevskim, ki bo komentiral bližajoče se dogodke.
22.15 TV DNEVNIK
22.30 PORTRETI REVOLUCIONARJEV

TV KOPER

19.00 OTROŠKI KOTIČEK
19.15 STIČIŠČE, DVE MINUTI
19.30 RISANKE
19.45 DANES (TV Dnevnik)
20.00 TRETJI SPOL – Celovečerni film – Igrajo: Paula Wessely, Paul Balshke – Režija: Veit Harlan
21.30 PESMI IN PLESI SVETA: Gvineja

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30 Dobro jutro; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.45 Radijski pevci pred mikrofonom; 12.30 Kmetijski nasveti – Prednosti in pomanjkljivosti gnojenja na list; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času – Nastop vokalne skupine »Lamentabile consort« v Zagrebu; 18.15 Naš gost; 18.30 Odskočna deska (ponovitev), – Klavirski trio ZGBI (Jeršinovič, Ivančir, Gracar); 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Zadovoljni Kranjci; 20.00 Koncert za besedo – Zla sreča; 20.25 Z jugoslovanskih koncertnih večerov... Francois Duchable – klavir (Posnetek koncerta z dne 28. 4. 1980 na Kolarčevi univerzi v Beogradu); 21.05 Gustave Charpentier: Odlomki iz opere »Luiza«; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Jazz pred polnočjo – Chuck Mangione – Phill Woods; 00.05-4.30 Nočni program – glasba (Radio Maribor)

DRUGI PROGRAM

8.00-13.00 Sreda na valu 202; 13.05 Z velikimi zabavnimi orkestri; 13.35 Znano in priljubljeno; 14.00 Pet minut humorja; 14.05-15.00 Z vami in za vas; 15.30-16.00 V plesnem ritmu (majhni ansambli); 16.00 Tokovi neuvrščenosti; 16.10 Pesmi Latinske Amerike; 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe; 17.35 Vprašanja telesne kulture; 17.40 Iz partitur orkestrov »Marty Gold« in »Ken Moule«; 18.00 19.25 Stereorama; 20.30 Melodije po pošti; 22.55-23.00 Glasba;

TRETJI PROGRAM

10.05 Še pomnite, tovariši (ponovitev); 11.00 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 11.25–12.00 Solisti in orkestri; 16.00 Iz romantične zborovske literature; 16.20 Ars antiqua; 17.00 Z nadihom romantike – C. M. Weber, J.Brahms, L. M. Škerjanc, H. Tomasi; 18.05 Mednarodna radijska univerza; 18.15 Iz manj znanih oper Massenet: Fedra, Bellini: Capuleti in Montegi, Meyerbeer: Hugenoti, Verdi: Atila, Čajkovski: Jolanta, Blodek: V vodnjaku; 19.35 Izbrana proza: Egon Kisch: Ljubezen in lepra.; 20.00 Večer Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, Posnetki Simfoničnega koncerta z dne 19. nov. 1975, dirigent Ernest Bour, solist Božo Rogelja; 22.45 Literarni nokturno.

GLAS LJUBLJANE

15.30 Pogovarjamo se z vami; 16.10 Bodice; 16.30 Zmajčkov mozaik: Turistične zgode in nezgode; 17.00 Novice – Klicaj dneva – Diagonale; 17.45 Sprehod po Ljubljani; 18.00 Novice – Mikrofon vas išče – Spoznajmo se: Iz združenega dela.

RADIO ŠTUDENT

11.00 Pretegovanja; 12.00 Tolpa bumov: Alfredo Lacosegliaz (2); 13.45 Jazz, ki to je; 14.30 Godba.

RADIO KOPER

6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 13.05 Zapojmo pesem – spored mladinske zborovske glasbe; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi – glasbena oddaja za mlade; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samoupravni poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon in narodno-zabavna melodija na vaš telefonski klic; 16.30 Primorski dnevnik.

Z uvoženimi deli do novih »mercedesov«

Stara vozila pa so štiri delovne organizacije s širšega celjskega območja prodale – Vmešan Autocommerce – Prijavili deset odgovornih

CELJE, 15. julija – Razne uvozne prepovedi in drugi predpisi očitno niso nobena ovira, saj je kar precej delovnih organizacij v naši republiki dokazalo, da se da tudi takšne predpise obiti oziroma najti luknje v njih. Tako je zadnje čase »v modi« sestavljanje osebnih avtomobilov znamke mercedes: nova slovenska »šraufenciger« industrija, ki seveda uradno ne obstoji, je dala na trg najmanj štirinajst tako sestavljenih avtomobilov.

Štiri delovne organizacije s širšega celjskega območja – Kovinotehna in Ingrad iz Celja, Hmezad iz Žalca in REK iz Velenja – so preko ljubljanskega Autocommerca uradno uvozile dele za »mercedese« za »tekoče in investicijsko vzdrževanje« vozil, ki so stala v njihovih garažah. Tako so vsaj v večini primerov prikrili resnično početje samoupravnim organom v svojih delovnih organizacijah.

Kasneje so iz teh delov v ljubljanskem Autocommercu sestavili povsem nova vozila, ki so stala od 700.000 do 750.000 dinarjev. Starih vozil niso uničili, ali pa izbrisali številk z motorjev, kot to določajo predpisi, ampak so jih delovne organizacije na bolj ali manj zvit način prodale. Tako se je po prav komičnih zapetljajih znašel na odpadu »mercedes«, po strokovni oceni vreden najmanj 80.000 dinarjev. Delovna organizacija ga je tam prodala po kilogramih kot odpadno železo in zanj iztržila 6.000 dinarjev, medtem pa je na odpadu že čakal izbran kupec na tehnično še povsem brezhibno vozilo.

Odgovorni ljudje v delovnih organizacijah so se na ta način izognili predpisom o uvozu osebnih avtomobilov, carinam in drugim dajatvam.

Celjski kriminalisti so prijavili temeljnemu javnemu tožilstvu v Celju deset najodgovornejših delavcev v teh delovnih organizacijah oziroma v njihovih temeljnih organizacijah, ki so vedeli oziroma bi morali vedeti za nelegalni nakup novih »mercedesov«. V večini primerov bremenita odgovorne 78. in 76. člen kazenskega zakonika SRS, ki govorita o zlorabi in napeljevanju na zlorabo samoupravljanja, in o kršitvi samoupravljanja, v nekaterih primerih pa gre tudi za jemanje podkupnine in sklenitev škodljive pogodbe.

Celjski kriminalisti so poleg temeljnega sodišča obvestili tudi samoupravne organe in samoupravno delavsko kontrolo v teh delovnih organizacijah, da bodo ukrepali v mejah svoje pristojnosti.

Ker gre tu za povsem nova kazniva dejanja, še ni jasno, kako se bo zadeva razpletla in kolikšna je odgovornost vsakega posameznika. Vsekakor bodo svoje rekli še devizni inšpektorji in nekatere druge službe, potrebno pa bo tudi točno opredeliti odgovornost posameznikov v ljubljanskem Autocommercu, ki je, kot kaže, nastopal kot nekakšen ponudnik nelegalnih »mercedesov«. Zadeva je dobila precejšen obseg, saj se razen v štirih delovnih organizacijah na celjskem območju še najmanj v desetih delovnih organizacijah v naši republiki vozijo s takimi, v Autocommercu sestavljenimi »mercedesi«.

SREČKO ŠROT

Zastrupili so se z vodo

KOZJE, 15. julija – Prejšnjo sredo so prepeljali v bolnišnico zaradi zastrupitve štirinajst brigadirjev, ki delajo na letošnji mladinski delovni akciji Kozjansko. Preiskava je pokazala, da so dobili brigadirji želodčne krče potem, ko so pili vodo v Ponikvi. Na delovišče v Ponikvo, kamor se sicer vozijo z avtobusom, so prinesli nekaj pitne vode s seboj, ko pa je te zmanjkalo, jih je premagala žeja in so pili vodo iz bližnjega potoka. Ta voda je slabše kvalitete in jo tudi domačini pred pitjem prej prekuhajo.

Na Kozjanskem delajo ta čas tri mladinske delovne brigade, pristojni pa so opozorili vodstvo delovne akcije, da poskrbi za ustrezne ukrepe, da do podobnih zastrupitev ne bi prišlo več.

S. Š.

Smrtonosni plini v jami

NAKLO, 15. julija – Zaradi zastrupitve s plini je včeraj popoldne umrl 49-letni Valentin Bajžel iz Naklega 4. Do nesreče je prišlo, ko se je Bajžel spuščal v sedem metrov globoko jamo, ki sta jo skopala z 29-letnim Gojanom Pajićem.

Jamo, ki sta jo Bajžel in Pajić naredila za gostilno Marinšek v Naklem bi morala včeraj utrditi in betonirati. Zato se je Bajžel spustil v globino, Pajić pa je medtem odšel, da bi zaprl vodo. Tedaj pa je zaslišal iz globine klic. Stekel je k jami, vendar Bajžlu ni mogel več pomagati. Poklicali so poklicne gasilce iz Kranja, ki so ponesrečenega Bajžla potegnili iz jame. Zdravnica, ki mu je nudila prvo pomoč, je ugotovila, da je bilo že prepozno.

Kranjski preiskovalci so kasneje s pregledom jame ugotovili, da je Bajžel omahnil nekje na sredi poti v jamo, ko mu je zmanjkalo zraka, prav tako pa so ga omamili strupeni plini, ki so se nabrali v jami, zato je tudi padel v jamo.

Ž. H.

Zaprli most pri Apatinu

NOVI SAD, 15. julija (Tanjug) – Raziskava varnosti vojvodinskih mostov, ki sta se je pred kratkim lotili samoupravna interesna skupnost za ceste in organizacija za izgradnjo in vzdrževanje cest »Vojvodina put« je pokazala, da je v pokrajini okoli 20 mostov, ki jih je teba zaradi dotrajanosti čimprej popraviti. Most pri Apatinu čez kanal Donava-Tisa-Donava pa so zaprli za ves promet. Most, ki je dolg 70 metrov, so zgradili 1963 leta. Zdelo se je, da je še kar v redu, vendar je strokovna komisija ugotovila, da ni več varen za promet. Do tako naglega propadanja mostu je prišlo zaradi napak v gradnji in zaradi malomarnega vzdrževanja. Dokler mostu ne bodo popravili, bo promet med Somborom in Apatinom potekal po obvozu čez Prigrevice.

V »Vojvodina putu«, delovni organizaciji, ki je zadolžena za vzdrževanje apatinskega mosta pravijo, da so že ustanovili posebno skupino, ki bo most popravila, projekt sanacije pa bodo izdelali v beograjskem inštitutu za gradbeništvo.

Poldrugo leto so se preživljali s krajami

Dvanajsterica mladih fantov, ki ima na vesti več kaznivih dejanj, kmalu pred sodišče – Šolo zamenjali z lokali – Vlom v šolsko kuhinjo

LJUBLJANA, 15. julija – Dvanajsterico mladih fantov, ki je bližnjico do želenega udobja ubirala z različnimi kriminalnimi dejanji, so preiskovalci Uprave javne varnosti Ljubljana-mesto te dni prijavili tožilcu. Že začetek preiskave je pojasnil več kaznivih dejanj na ljubljanskem in kranjskem območju.

Nekaj od teh je že za zapahi, druge pa bodo kriminalisti kmalu prijeli. Tako se bodo v kratkem srečali s preiskovalnim sodnikom 21-letni Djuro O., 19-letni Mithat Č., 24-letni Radivoje M., 19-letni Sead B., 19-letni Čazim P., 18-letni Ilfad H., 18-letni Šefik S., 22-letni Hašim O., 18-letni Ibrahim M., 24-letni Husein M., 23-letni Zlatko M. in 19-letni Šefkija M.

Kriminalisti so ugotovili, da so vsi brez zaposlitve in bivališča že poldrugo leto; pred tem je imela dvanajsterica oskrbo, ko je obiskovala šolo učencev v gospodarstvu. Ne vedo pa povedati, kaj jih je navedlo na pot brezdelja: večina med njimi je ure in ure presedela po raznih ljubljanskih lokalih.

Fantje so do prijetja prenočevali v telovadnici poklicne gradbene šole Ivana Kavčiča v Ljubljani, na Titovi cesti 98. Ob pregledu skrivališča so preiskovalci našli nekaj ukradenih predmetov, med drugim pa so razrešili še nekaj tatvin in vlomov v kuhinjo šole, v kateri se je dvanajsterica prehranjevala. Ko so kriminalisti prišli do teh podatkov, so kmalu ugotovili, da vodstvo doma ni nič vedelo o neznanih obiskovalcih, prav tako niso vedeli za tatvine v kuhinji. Ob neki priložnosti, ko so zaposleni v kuhinji našli sledi blatnih čevljev, so vse lepo počistili, saj so se bali, da bi jih ne zalotila sanitarna inšpekcija – prijavili, čeprav vse ni bilo najbolj v redu, pa niso ničesar.

Kriminalna dejavnost dvanajsterice sega celo v lanski december, ko so štirje iz skupine vlomili v obrat družbene prehrane Cestnega podjetja iz Ljubljane. Zanimivo je tudi, da so fantje, če so si česa zaželeli, na poti do cilja storili karkoli. Tako so med vlomi in tatvinami po stanovanjskih barakah nekajkrat celo uporabili silo, da so prišli do želenega.

Bili so primeri, da so se ponoči tihotapili v stanovanjske barake, kjer prenočujejo delavci, in jih med spanjem okradli. Ob nekem obisku jih je neki delavec celo zalotil, nekdo iz skupine pa ga je udaril z radijskim sprejemnikom po glavi. Nato so zbežali v noč.

Po obisku v kranjskogorskem disko-klubu, ko so se hoteli odpeljati z avtobusom na Jesenice, so vozniku rajši ukradli sprevodniško torbico s 6.000 dinarji, pot pa so nadaljevali z avtoštopom. Prav tako so na Planini pri Kranju napadli neko žensko in ji odnesli torbico.

Vsa zadeva se seveda še razpleta. Kriminalisti pa so že pri razvrščanju najdenega blaga ugotovili, da gre za veliko število kaznivih dejanj.

ŽARKO HOJNIK

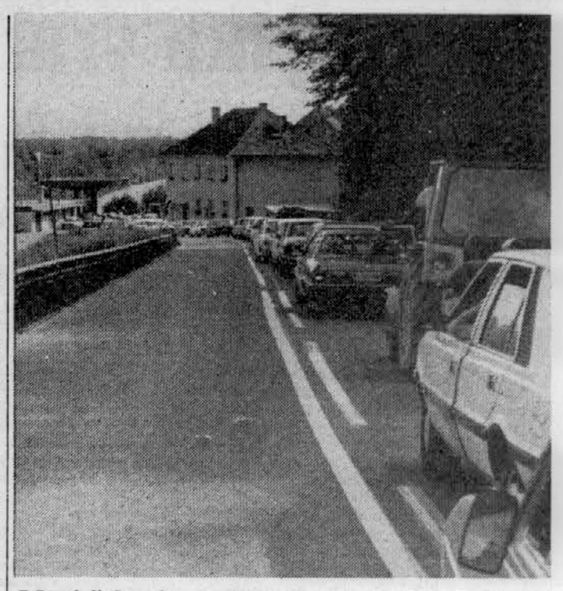

Manj čakanja na Tratah

TRATE, 15. julija – Kolona na mejnem prehodu v Tratah se poveča le ob koncu tedna, druge dni pa je čakanje krajše kot na mejnem prehodu v Šentilju. V teh dneh, ko se neskončne kolone vijejo proti Jadranu, bi si marsikdo prihranil nekoliko časa in živcev, če bi se odločil za mejni prehod Trate. (Foto: Ivo Šenveter)

Igle in gumbi so ga pripeljali na sodišče

Trgovski potnik velenjske »ERE« osumljen kaznivega dejanja nedovoljene trgovine – Provizija

VELENJE, 15. julija – Kriminalisti so prijavili temeljnemu tožilstvu v Celju Božidarja Novaka, trgovskega potnika iz »ERE« Velenje, zaradi kaznivega dejanja nedovoljene trgovine. Le-ta je v letih 1976–78, ko ni bil zaposlen, z izkoriščanjem zvez oziroma poznanstev prodal za zasebno obrtnico S. M. iz Velenja za najmanj 1,459.500 dinarjev gumbov, izdelkov te obrtnice.

Zase je vzel 145.950 dinarjev v obliki desetodstotne provizije. Preiskava je pokazala, da je S. M. prodala vse gumbe z njegovim posredovanjem. Kriminalisti tudi sumijo, da je od obrtnice dobil oziroma izsilil še 30.000 dinarjev kot provizijo za lansko leto, čeprav Novak trdi, da je vzel denar kot posojilo in ga namerava vrniti.

Istočasno so vložili prijavo zoper njega in njegovo ženo Katarino, da sta se letos ukvarjala z nedovoljenim posredovanjem, da bi si pridobila večje protizakonito premoženje. Tako sta za obrtnika P. Z. iz Trzina prodala različnim delovnim organizacijam za več kot 41 milijonov dinarjev (štiri milijarde in sto milijonov starih dinarjev) igel, ki jih izdeluje ta obrtnik. Dogovorili so se, da dobita Novak in njegova žena petodstotno provizijo, kar znaša nekaj več kot dva milijona dinarjev.

Prodajo oziroma naročilnice za igle so formalno speljali preko trgovskega podjetja »Kočna« iz Kamnika, čeprav Novak ni bil nikoli tam zaposlen, niti ni to podjetje registrirano za to vrsto poslov. Novak je tudi izkoristil dobre poslovne zveze in svoj položaj ter igle prodajal kot trgovski potnik velenjske »ERE«.

Novak je vsekakor dokazal, da je kar dober trgovski potnik, ker pa je delal preveč za svoj žep, se bo moral zagovarjati pred sodniki. Izdelke njegovih »klientov« pa bo odslej prodajala velenjska ERA, ki je tudi registrirana za prodajo izdelkov zasebnih obrtnikov.

S. Š.

Zagovarjal se bo zaradi goljufije

CELJE, 15. julija – V začetku aprila se je voznik osebnega avtomobila J. D. v Rušah pri Arji vasi zaletel v Izletnikov avtobus. Voznik osebnega avtomobila je priznal krivdo in izročil vozniku avtobusa kupon obveznega zavarovanja, čeprav je bila škoda na avtobusu majhna. Voznik avtobusa nesreče in škode ni prijavil v svoji delovni organizaciji, ampak je kupon zadržal in ga hotel pred kratkim uveljaviti za popravilo svojega osebnega avtomobila.

Zadevo so preiskali v zavarovalnici Triglav in pa celjski kriminalisti, 'prebrisani' voznik pa se bo zagovarjal pred sodniki zaradi goljufije. Sicer pa je primerov goljufanja s kuponi obveznega zavarovanja avtomobilov in pa dogovarjanja med vozniki vse več, večina teh poskusov pa se konča pred sodniki.

S. Š.

Poročilo protiperonosporne službe

Vinogradnike Štajerske, Dolenjske in Bele krajine obveščamo, da je sedaj čas da poškropijo vinograde proti peronospori, v kolikor tega v zadnjih 3–4 dneh že niso storili.

Za škropljenje priporočamo predvsem organske fungicide, kot so: mycodifol, ortho phaltan, faltan, dithan M-45, antracol, ziman S-80 in dithan plavi.

Proti oidiju je obvezno treba dodati še cosan ali karathane ali bayleton.

V vinogradih, ki so podvrženi napadu sive grozdne plesni ali Botrytisa, je treba škropivu proti peronospori in oidiju dodati še enega botriticidov kot so: ronilan, rovral, sumilex, euparen ali trimifol.

Pri škropljenju uporabljajte normalno količino vode tj. 1000–1500 l/ha. Če uporabljate manjšo količino vode, koncentracijo ustrezno zvišajte. Škropiti je treba temeljito zlasti grozdje in notranjost trsa.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE LJUBLJANA

agrotehnika–gruda

proizvodnja, notranja in zunanja trgovina, servisi n. sol. o. Ljubljana, Titova 38–40, TOZD Agrotehnika trgovina daje naslednje obvestilo

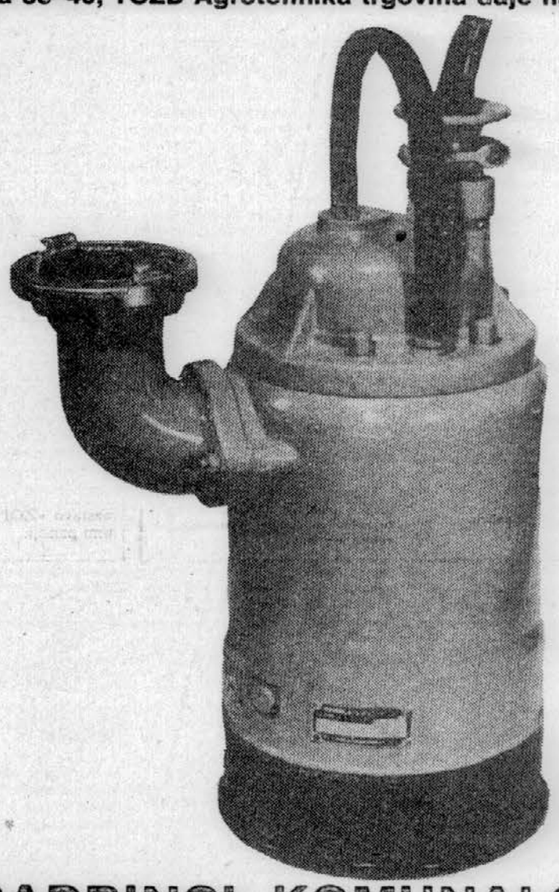

GRADBINCI, KOMUNALCI IN DRUGI

V deževnih dneh vam bo v veliko pomoč potopna črpalka pri čiščenju in odstranjevanju vode iz zalitih prostorov, gradbišč, jam itd.
Takojšnja dobava po pristopni ceni in evropski kakovosti.
Kapacitete:

TIP	80	100
KAPACITETA	600 l/min	1000 l/min
MOČ EL. MOTORJA	3 KW	4,5 KW
NAPETOST	380 V	380 V
TEŽA	38 kg	43 kg

Vse informacije in prospekte dobite če se zglasite po telefonu (061) 310-820 ali pisno

»AGROTEHNIKA–GRUDA«

Ljubljana, Titova 38 – oddelek za gradbene stroje.

Izvedenec ugotovil, kdo je vozil pred nesrečo

Pri trčenju ob smreko je lahko vrglo iz avta skozi prednjo šipo le sopotnika – Odločilne poškodbe

LJUBLJANA, 15. julija – Skoraj tri leta je trajalo, da je lahko temeljno javno tožilstvo v Ljubljani vložilo obtožnico v zvezi s hudo prometno nesrečo, v kateri je na Cesti na Brdo v Ljubljani umrl Bojan Plestenjak.

Osebni avto »NSU prinz«, v katerem se je 19. septembra 1977 ob 19.15 peljal Bojan Plestenjak po Cesti na Brdo s hitrostjo okoli 100 kilometrov na uro, v njem pa je bil tudi 24-letni Drago Vehar, je pri križišču z Abramovo in Šattnerjevo ulico pričelo zanašati. Zavozil je s ceste in se zaletel v smreko, udarec pa je vrgel Bojana Plestenjaka skozi prednjo šipo na plano in je zaradi hudih poškodb umrl tri dni po nesreči.

Preiskava je trajala dolgo, ker je bilo treba ugotoviti, kateri od obeh je sedel za volanom. Čim so na kraj nesreče prišli miličniki, je Drago Vehar izjavil, da je bil le sopotnik, zato mu tudi niso vzeli krvi, da bi z analizo ugotavljali stopnjo njegove alkoholiziranosti. Kot so povedale priče, sta Vehar in Plestenjak tistega dne že od dopoldneva naprej pila v bifeju Mercator na Vrhovcih. Veharjev brat, ki je bil takrat poleg, je preiskovalnemu sodniku izjavil, da je videl okoli 19. ure, kako se je Bojan Plestenjak po odhodu iz bifeja vsedel za volan, brat pa zraven.

Zagovor Draga Veharja in izjavo njegovega brata pa je ispodbil sodni izvedenec, češ, da je vozil Vehar; na podlagi njegovega mnenja je ljubljansko javno tožilstvo v teh dneh tudi vložilo obtožnico zoper Draga Veharja. Izvedenec je ugotovil, da je skoraj nemogoče, da bi padel iz avta voznik in ne sopotnik, saj je imel voznik veliko boljšo oporo ob udarcu ob smreko.

V to ga je prepričalo tudi dejstvo, da je imel pokojni Plestenjak povsem drugačne poškodbe, kot bi jih dobil kot voznik; poškodovan je bil po glavi, če bi vozil, pa bi bil po prsnem košu in nogah.

BARBARA GUČEK

ŠTIRIINDVAJSET UR

Utonil na koprskem kopališču

KOPER, 15. julija – V nedeljo popoldan se je na koprskem kopališču utopil 29-letni Salija Tarkovski iz makedonskega kraja Oktis. Tarkovski, ki sicer ni znal plavati, je bil na kopanju s prijateljem. Miličniki in prostovoljci koprske gasilske brigade so začeli preiskovati morje in šele včeraj zjutraj našli truplo utopljenega Salija le 10 m stran od koprskega kopališča.

B. Š.

Spregledali kar dva signala

KOZINA, 15. julija – Sinoči nekaj po 23. uri se je na železniški postaji v Kozini pripetila nesreča zaradi malomarnosti pri premikanju tovornega vlaka z devetimi vagoni. S petega tira so namreč prometniki in strojevodja premaknili vlak na šesti tir, kjer so stehtali en vagon. Po tehtanju so železniško kompozicijo želeli premakniti na stranski tir, pri tem pa so vsi po vrsti od strojevodje do prometnika spregledali beli in tudi rdeči signal. Vlak je najprej trčil v blokado na tirih, pozneje pa še v delovni »premikalni« stroj. Telesnih poškodb ni bilo, po prvotnih ocenah pa je bilo za približno 100 tisočakov škode.

B. Š.

S fičkom v cisterno

ARJA VAS, 15. julija – Na hitri cesti Arja vas–Maribor se je danes ob 16. uri zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl 39-letni Franc Dolšak iz Križne poti 5 iz Rač pri Mariboru.

Do nesreče je prišlo pri izstopu na cestninski postaji pri Celju, ko je Franc Dolšak s fičkom iz doslej neznanega vzroka zapeljal na levo in trčil v kolo murskosobošk e cisterne, s katero je pripeljal nasproti 28-letni Štefan Mrazovič iz Črenševcev 85 pri Lendavi. Pri trčenju je fička odbilo na desno, kjer se je prevrnil. Voznik Dolšak je bil pri priči mrtev.

Ž. H.

metalka blagovnica ljubljana
harmonika vrata
lesene obloge
strešna okna

Edvard Ashley

NEDELJSKA PUSTOLOVŠČINA

61. nadaljevanje

To je ležalo med njenimi dokumenti, pripravljeno za na pošto, naslovljeno, zalepljeno in frankirano. Verjetno je hotela zadnji hip vreči pismo v nabiralnik na londonskem letališču. Ni hotela tvegati pred resničnim odhodom v inozemstvo. Površina papirja je odlična, prav gotovo bodo na njej dobri prstni odtisi.«

Obrnil je pismo. Tudi drugi so zdaj videli izrezane besede in stavke, ki so tvorili besedilo.

Bi radi vedeli, kaj je napisano. Pismo je naslovljeno na superintendanta Ducketta, šefa kriminalistične policije v Midshiru. Takole se glasi:

Moški, ki ga iščete zaradi ropa podjetja Armitage, je Jerome Fleet. Poseduje številne bencinske črpalke in prav zdaj je odprl novo v Comerfordu. Njegove poslovalnice so le pretveza. Zanj dela neki Blackie Crowe. Drugi sodelavec se piše Skinner, potem je tu še Sam Quilley in mlad moški, ki ga drugi kličejo Con. Vsi našteti so izropali mezde kakor tudi pošiljko kožuhovine. Glede novega poslovodje ne morem reči nič gotovega. Vendar verjamem, da so vsi njegovi ljudje – razen domačinov – gangsterji. Fleet je njihov šef!«

Zadnji stavek je podčrtan. Pismo je podpisala – ne ravno originalno – z ‚dobromisleči državljan'.«

Pismo je spet preganil, dvignil glavo in se smehljal naravnost v jantarjeve oči ujetega tigra. »Kaj ni to slučaj, srečen slučaj, gospod Fleet, da končan izvod pisma ni bil uničen?«

Trenutek napete tišine je naenkrat prekinil glasen, hropeč in trzajoč šum iz kuhinje. Vmes je bilo slišati mučno lovljenje zraka. Trajalo je nekaj sekund preden so opazili, da se je Quilley smejal.

14

Na zadnjih sedežih policijskega avtomobila, ki je z največjo hitrostjo brzel južno od Cumbernauld New Towna proti jugu, sta molče sedela Bunty in Luka tesno drug ob drugem, kot sta sedela na beli zofi v opustošeni sobi Alportovih.

»Kako naj še kdaj stopim Alportovim pred oči?« je vprašal Luka in se kljub težko izborjeni zmagi potrto ozrl po bojišču.»Luiza me bo ubila!« Tako hitro pridobi beseda spet vsakdanji in neobremenjeni pomen.

Bunty ga je potolažila: »Oprostila vam bosta. To zgodbo bosta lahko do konca življenja premlevala!«

»Vaš mož je pri telefonu, gospa Felse,« je javil voznik. »Je že v Kendalu, zdaj ne bo več dolgo. V Lockerbieju bomo zavili vstran in se bomo sestali z njim.« Prek radia je poklical Georgea Felsa: »Poznate ‚King's Ar's' v High Streetu? Tam sicer ni parkirišča, toda v tem času se lahko ustavimo tudi na cesti.«

»Bo že našel,« je rekla Bunty.

»Bi želeli sami govoriti z njim, gospa Felse?«

»Pozdravite ga v mojem imenu.«

»Zdaj je vaš sin na vrsti, gospa Felse. Pravi, da je dal dvaindvajset šilingov za rože, in zdaj so že uvele še preden boste videli to krasoto.«

»Recite mu, da bi se pol steklenice koniaka bolje obdržalo.«

»Pravi, da konjaka nima, pač pa steklenco Riccadonna Bianca – čeprav je ne zaslužite!«

Bunty se je smejala in za sekundo so se ji oči zasolzile. Solz Luka pri njej še ni videl. Vsak hip ga je na novo presenečala. Razumljivo je, da sta oba njena moška nora nanjo. Hitita proti severu njej naproti, ker čakanja nanjo ne moreta več vzdržati. Takšne ženske kot je Bunty ne bo nikoli več. Nikoli, nikoli, nikoli.

Ni imel veliko časa več. Čutil je, kako mu minute kot pesek drsijo med prsti, a imel ji je še toliko povedati in hkrati je vedel, da bo večina tega ostala neizrečena.

Kmalu nov roman:

Malcolm Bosse

LJUBITELJ ŽIVALI

William Hayes

POLNOČNI EKSPRES

59. nadaljevanje

Bil je zelo različen od tistega, s katerim sem zrastel.

»Ko sem bil star trinajst let,« sem pripovedoval Arneju, » je prišel v šolo neki duhovnik. Govoril je z vsemi fanti. Povedal je veliko čudnih besed in končno smo doumeli, kaj nam dopoveduje. Govoril nam je, da bomo šli v pekel, če bomo masturbirali. Seveda nismo mogli, da ne bi. Ampak potem sem živel v smrtnem strahu. Vedel sem, da sem naredil smrtni greh.«

»Kako žalostno«, je rekel Arne.

»Res. Končno sem sam pri sebi tistega duhovnika nekam poslal. Kako mi je mogel govoriti, da je nekaj smrtni greh, če pa nisem mogel drugače? In kot že to ne bi bilo dovolj hudo, je rekel, da je smrtni greh tudi samo misliti na masturbacijo. Na kaj drugega pa misliš pri trinajstih letih? In če si zaslužiš večno pogubljenje, če to počneš ali če tudi samo misliš, kakšna pa je potlej razlika? Potem je prav vseeno, če to tudi narediš. Boš vsaj kriv za nekaj, čemur lahko rečeš greh.«

»Seks je bistven,« je rekel Arne.»Vsa energija prihaja iz tvojega fizičnega centra. To je seks. To energijo moraš zajeziti in usmeriti. Če je ne kontroliraš, te lahko odnese. Pa tudi zapravljati je ne smeš. Vse svoje centre moraš držati v ravnotežju. Premalo seksa, preveč seksa – oboje te lahko vrže iz ravnotežja. Enako je s tvojim mišljenjem in čustvovanjem. Moraš paziti, da so v ravnotežju. Urejeni.«

Pogledal me je.

»Tvoj intelektualni center je zmešnjava«, je rekel. »Zameglil si ga. Tudi jaz sem zameglil svojega.«

»Zakaj?«

»Hašiš. Jemlješ ga, da se manj zavedaš resničnosti. Potrebno pa bi ti bilo, da bi se je bolj zavedal.«

Skrbno sem razmišljal o njegovih besedah. Že dolgo sem kadil hašiš. Zadnja leta na uviverzi in tisto leto potepanja po svetu je bil skoraj vsakodnevni delež mojega življenja. V zaporu ga je bilo včasih težko dobiti, vedno pa tvegano. Vendar so nas Ziat in drugi oskrbovali z njim toliko redno, da smo se ga lahko navadili. Veselil sem se ga kot čustvenega, če že ne fizičnega bega iz ječe. Kako bi bilo, če bi ga nehal kaditi? Fizično mu nisem bil vdan, ampak čustveno sem bil odvisen od njega. Če pa sem pogledal stvari objektivno, sem moral ugotoviti, da je bil hašiš vzrok vrste mojih težav. In če sem ga še vedno kadil, sem tvegal še več pretepanja in daljšo kazen.

Tako sem s prekrižanimi nogami sedel na ležišču in mirno razmišljal o dejstvih. »V redu«, sem rekel Arnu.»Ne obljubim, da bom za vedno nehal. Ampak poskusimo kako je, če ne kadiš.«

»Ko si že ravno pri tem,« mi je predlagal Arne, »vrzi stran še tiste neumne cigarete.«

Prišel je obisk. Oče! Stekel sem v sprejemnico. Stal je za mizo, zraven njega pa Willard Johnson. Tako sem bil zaposlen s svojimi načrti, da nisem niti pozdravil.

»Oče! Ali si videl gospoda Franklina? Rad bi, da mi pokličeš tistega Johanna. Moram ga videti in se pogovoriti z njim. In gospo Kalibek pokliči. In...«

»Počasi, počasi«, me je prekinil oče. »Sploh še nisi vprašal po mami.« Posadil me je v stol. Prisilil me je, da sva se začela pogovarjati. V njegovem utrujenem obrazu sem videl izdajstvo.

»Saj nisi videl Franklina, kaj ne?«

Odkimal je. Skoraj bi se zadrl nanj.

»Zakaj, oče?«

»Pogovoril sem se z duhovnikom. Rekel mi je, da bom pogubil tvoje življenje, če ti dam denar. Razmišljal sem in razmišljal. Z mamo sva veliko jokala. Ne, Billy, ne. Samo leto imaš še. Ne moreva ti dovoliti.«

Pred očmi mi je postalo vse rdeče. Ni me zanimalo, če me Willard razume. »Oče, storil bom to, tako ali drugače,« sem mu rekel. »Prišel bom od tod, s tvojo pomočjo ali brez nje.«

Na jok mu je šlo. »Prosim, Billy,« me je nagovarjal. »Počakaj. Prosim te, počakaj. Govoril sem z ljudmi na State Departmentu. Naš tukajšnji ambasador, Macomber se zelo zanima za tvoj primer. Misli, da bo lahko prepričal turško vlado, da te kmalu izpustijo.«

»Zakaj mi nisi tega prej povedal?«

»Saj tudi sam vem šele nekaj dni.«

»Pa ni gotovo?«

»Ne.«

Nekaj časa nisva govorila. Potem sem mu rekel:»Oče, veliko sem se naučil o Turkih. Ne zaupam jim. Tu ni tako kot v naših dobrih starih Združenih državah.«

»A tako, zdaj pa ceniš domovino.«

»No,« sem požrl. »Kvečjemu za nekaj let te lahko pusti v fašistični ječi.«

Danes bodo izvolili naslednika Killanina

V Moskvi, ki dobiva čedalje živahnejši olimpijski utrip, v ospredju pozornosti zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja

MOSKVA, 15. julija – Medtem ko je v mestu 22. olimpijskih iger vsako uro čutiti živahnejši utrip, ko v prestolico Sovjetske zveze nenehno prihajajo novi udeleženci iger, z njimi pa tudi že prvi turisti, v teh zadnjih dneh pred velikim športnim dogodkom vzbujajo pozornost mednarodni športni sestanki, zlasti zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja, ki ga je v torek v Boljšom teatru odprl predsednik Killanin.

Ko je odpiral zbor MOK je lord Killanin obžaloval, da v današnjem svetovnem položaju ni

»olimpijskega premirja«. Vidno razburjen je Killanin končal svoj zadnji govor kot predsednik MOK.

Kdo bo naslednik Killanina, bo znano že jutri popoldne, ko bodo člani mednarodnega olimpijskega komiteja s tajnim glasovanjem izvolili osmega predsednika. Trije izkušeni mednarodni športni delavci so resni kandidati za to mesto – Španec Juan Antonio Samaranch, Kanadčan James Worrall in Novozelandec Lance Cross. Za zmago je potrebnih 50 odstotkov glasov, če pa po prvem glasovanju nihče ne dobi večine, izločijo kandidata z najmanj glasovi in volitve se nadaljujejo.

Samaranch je volilno kampanjo začel že pred nekaj leti. Kot španski ambasador v Moskvi in bivši podpredsednik MOK je v zadnjih treh letih utrdil svoj položaj, saj je v Moskvi pomagal urediti marsikatero vprašanje 22. olimpijskih iger. Med trojico je Španec najmlajši – dan po volitvah bo dopolnil 60 let. 66-letni advokat iz Toronta James Worral, olimpijec iz leta 1936, je prav tako dolgo pripravljal kandidaturo, a je lani pri volitvah za podpredsednika MOK doživel poraz. Najstarejši med kandidati, 68-letni Lance Cross, je tradicionalist in velik zagovornih starih, že preživelih norm.

Vsi trije kandidati so mnenja, da je potrebno nadaljevati olimpijsko gibanje in ga braniti pred politiko in komercializacijo. Vsi ugledni člani »olimpijske družine«, člani MOK, predsedniki mednarodnih športnih zvez, predsedniki in sekretarji nacionalnih olimpijskih komitejev so nameščeni v istem hotelu, zato je pogovorov o novem predsedniku MOK veliko.

AVSTRALCA DOBILA IGRO DVOJIC – V srečanju Avstralija : Jugoslavija sta v igri dvojic Avstralca Whitecross (levo) in Johnston premagala naša zastopnika Petkovića in Živojinovića. (Foto: Bogo Čerin)

Avstralci in ekipa SZ v mariborskem finalu

V polfinalu teniškega tekmovanja za pokal Galea poraza Jugoslovanov in zastopnikov ZRN – Danes finale in srečanje za tretje mesto

MARIBOR, 15. julija – Ekipi Sovjetske zveze in Avstralije sta si že z dopoldanskim nadaljevanjem včeraj zaradi mraka prekinjenih iger dvojic priigrali pravico nastopa v finalu polfinalnega turnirja mladinskih teniških reprezentanc (do 21. leta) za pokal Galea. V Ljudskem vrtu bosta ti dve ekipi torej jutri in v četrtek odločali o finalistu za Vichy, ekipi Jugoslavije in ZR Nemčije pa se bosta borili za tretje mesto.

V dvoboju med Avstralijo in Jugoslavijo je bilo srečanje dvojic dokaj izenačeno. Razen v četrtem nizu, ki sta ga Avstralca Whitecross in Johnston dobila prepričljivo s 6:2, sta Jugoslovana Petković in Živojinović nudila gostoma hud odpor, o čemer priča tudi končni rezultat 4:6, 6:3, 8:6, 6:2. Toda tudi tesna zmaga je Avstraliji že po igri dvojic, s katero je povedla s 3:0, dokončno odprla pot v mariborski finale.

Tudi v dvoboju SZ in ZRN je do končne odločitve prišlo že z igro dvojic, četudi je v njej prišlo do preokreta. Potem ko sta bila Zverev in Leonjuk ob prekinitvi vodila z 2:0 v nizih, sta Nemca Beutel in Zippfa v današnjem nadaljevanju zaigrala mnogo bolje in izenačila na 2:2, predno sta sovjetska igralca le zmogla toliko koncentracije in znanja, da sta dobila 5. niz ter s 6:4, 6:3, 3:6, 3:6, 6:4 dosegla še tretjo točko in s tem že tudi nedosegljivo prednost s 3:0.

Popoldanske igre posameznikov tako končnega rezultata obeh dvobojev nista več mogli bistveno spremeniti. Poraženima ekipama pa je v obeh srečanjih vendarle uspelo osvojiti vsaj častno točko.

Med Jugoslovani je zmagal 17-letni Ileković, ki je premagal rezervnega igralca Avstralcev Millerja s 7:5, 6:4, medtem ko je Fitzgerald dobil proti Buljeviću s 6:2, 6:3. Končni rezultat dvoboja je tako 4:1 za Avstralijo.

V srečanju med SZ in ZRN je Keretić potegnil krajšo tudi v drugem nastopu, ko ga je premagal Tecerin s 6:1, 10:8, edino zmago za ZRN pa je zabeležil Beutel, ki je dobil proti Tihonovu z 8:6, 7:5. Tudi SZ je tako premagala ZRN z enakim izidom – 4:1.

V današnjem in jutrišnjem finalu je potemtakem pričakovati enakovreden boj Avstralcev in tekmovalcev iz SZ, pravtako pa zagrizeno merjenje moči za 3. mesto med našimi in Nemci, ki so pravzaprav nekoliko razočarali, saj so bili lani izmed mariborskih ekip edini vichyjski finalisti.

IGOR ZEILHOFER

Miša poroča

Že 3000 udeležencev in 1000 novinarjev

Kakor računajo prireditelji olimpijskih iger, je v Moskvo prispelo že več kot 3000 tekmovalcev in tekmovalk, v tiskovnem središču pa so akreditirali že tisoč novinarjev.

Vilma Bardauskiene ni v ekipi

Svetovna rekorderka v skoku v daljavo Vilma Bardauskiene se ni uvrstila v olimpijsko reprezentanco Sovjetske zveze. Prva ženska, ki je preskočila mejo 7 metrov (7,09), je pred dvema letoma osvojila naslov evropske prvakinje v Pragi, letos pa nikakor ne more priti v formo. To sezono je skočila le 6,68.

V sovjetsko reprezentanco so se uvrstile Tatjana Tkačenko (najboljši rezultat 7 m), Tatjana Kolpakova (6,83) in Lidija Alfejeva (6,84).

127 Francozov v Moskvi

Francijo bo na olimpijskih igrah v Moskvi zastopalo 127 udeležencev, ki bodo tekmovali v 13 disciplinah, v reprezentanci pa je tudi 24 žensk.

Francosko reprezentanco so ocenili kot zelo homogeno, izbrali pa so samo športnike in športnice, ki se lahko uvrste v polfinalna tekmovanja. Največ možnosti za osvajanje kolajn imajo sabljači, judoisti in skakalci s palico.

Olimpijski vrh v pogorju Pamir

Skupina alpinistov iz 14 držav se je povzpela na neosvojeni vrh (5.200 m) v pogorju Pamir. V čast moskovskih olimpijskih iger so goro poimenovali »Olimpijski vrh«.

Olimpijska razstava

V Moskvi so odprli umetniško razstavo, na kateri je na ogled 194 slik, 206 skulptur, 380 grafik in 228 dekorativnih predmetov na temo športa. Razstavljeni so tudi nagrajeni plakati »Olimpiada 80«, ki so jih na konkurs poslali umetniki z vsega sveta.

Pozdrav iz vesolja

Članom mednarodnega olimpijskega komiteja so pokazali zanimiv film o televizijskem pogovoru s posadko orbitalnega kompleksa Saljut 6, Sojuz 36 in Progres 10. Kozmonavta Leonid Popov in Valerij Rjumin sta se nekaj minut pogovarjala z znanima sovjetskima športnikoma – telovadko Neli Kim in košarkarjem Sergejem Bjelovim. Pred začetkom olimpijskih iger sta člana vesoljske posadke zaželela svojim rojakom in drugim športnikom veliko uspehov.

MOK odobril poročilo Sarajeva

V imenu organizatorjev zimskih OI 1984 govoril Ante Sučić

MOSKVA – Poročilo o pripravah Sarajeva na zimske olimpijske igre 1984 so člani mednarodnega olimpijskega komiteja na zasedanju sprejeli z odobravanjem. V imenu organizacijskega komiteja ZOI 1984 je poročal predsednik izvršnega komiteja organizacijskega komiteja Ante Sučić.

Člani MOK so se zanimali za mnoge podrobnosti, med drugim za nastanitev udeležencev iger ter cene storitev, pa tudi lokaciji osrednjega tiskovnega središča in terminom tekmovanj so posvetili pozornost.

Predsednik MOK lord Killanin in njegovi sodelavci so si ogledali tudi 15-minutni film o Sarajevu in pripravah na igre, ki so ga na koncu nagradili s spontanim aplavzom.

Člani MOK so obiskali tudi razstavo »ZOI 1984« s 40 barvnimi panoji.

Uvrstitve pri vrhu

Končalo se je letošnje tekmovanje kajakašev in kanuistov na divjih vodah – Kukec–Pintar tretja v kategoriji C-2, Masle četrti

LJUBLJANA – Nekdanji reprezentant na divjih vodah Dušan Tuma, ki je spremljal jugoslovanske tekmovalce kot vodja na zadnjih dveh tekmah za evropski pokal, je ocenil uspehe naših kot prodor v svetovni vrhunski razred: »Čeprav se tekmovanje imenuje evropski pokal, ima svetovno razsežnost, saj se ga udeležujejo tudi tekmovalci z drugih celin.«

Uvrstitve naših so zares prav pri vrhu, saj sta Kukec in Pintar v kategoriji C-2 v skupnem vrstnem redu osvojila tretje mesto v slalomu, Masle je bil v spustu četrti v kategoriji C-1, kajkaša Kavzar in Poberaj pa sta v slalomu zasedla osmo in dvanajsto mesto.

Ena izmed ugotovitev letošnjega tekmovanja za evropski pokal je tudi, da je škoda, ker nimamo zastopnic tudi v ženski konkurenci, saj bi se celotna reprezentanca med ekipami še bolje uvrstila, čeprav za sedaj v evropskem pokalu kajkašev in kanuistov še ni uradnega tekmovanja med državami.

Letos so bile za evropski pokal tri prireditve, na vsaki pa po en spust in slalom. Najprej je bil spust v Garmischu, slalom pa v Meranu, nato pa spust in slalom v Breilu (Francija) in za konec spust in slalom v Pirenejih v Španiji. Vse tekme so pokazale, da postaja kvalitetni vrh naše reprezentance širši in da na vsakem štartu lahko kdo preseneti, kar je nedvomno posledica načrtnega dela v zadnjih letih.

Za naše je bilo še posebej uspešno tekmovanje v Franciji, kjer je dvojica Kukec – Pintar zmagala v slalomu, Masle pa je bil v C-1 tretji v spustu. V Franciji je zmagalo tudi moštvo v C-1 (Masle, Kukec, Pintar) v spustu, medtem ko je bilo v Španiji tretje, moštvo v K-1 (Kavzar, Poberaj, Vidic) pa je bilo prav tako tretje na slalomski progi v Španiji.

SKUPNI VRSTNI RED – SLALOM – moški – K-1: 1. Renault (Fr) 12, 2. Fox (VB), Sattler (A), Prigent (Fr) po 17, 5. Wolffhardt (A) 20, 6. Prijon (ZRN) 25, 7. Junquet (Fr) 26, 8. Ferrazzi (It), Bundesmann (ZRN), Kauzar (Jug) po 27, 11. Manwaring (VB) 30, 12. Poberaj (Jug) 32, 13. Micheler (ZRN) 37, 14. Goetz (Švi) 42, 15. Thornburn (ZDA) 45, 16. Kremsehner (A) 51, 17. Shackleton (VB) 60, 18. Björklung (Šved) 65, 19. Vidic (Jug), Poenn (Kan) po 69, Ženske: 1. Deppe (ZRN) 3, 2. Saarman (VB) 6, 3. Hearn (ZDA) 12.

C-1: 1. Hedges (VB) 3, 2. Hearn (ZDA) 6, 3. Ford (ZDA) 17, 4. Robinson (ZDA) 18, 5. Horn, Moos (oba ZRN) po 22, 7. Berrisfort (VB) 25, 8. Keane (VB) 30, 9. Werner (ZRN) 32, 10. Krysl (ČSSR) 37, 11. Lacroix (Fr), Nicolas (Fr) po 38, 12. Novak (ČSSR) 39, 13. Rudin (Švi) 40, 14. Salame (Fr) 42, 15. Masle (Jug) 43.

C-2: 1. Calori – Calori (Fr) 8, 2. Welzink – Czuprina (ZRN) 10, 3. Herman – Labedens (Fr), Pintar – Kukec (Jug) po 12, 5. Garvis – Garvis (ZDA) 22, 6. Zimermann – Wolkenaer (ZRN) 23, 7. Grabow – Huey (ZDA) 25, 8. Young – Munro (VB) 26, 9. Moeller – Heierhoff (ZRN) 31, 10. Silhavecky – Vaurik (ČSSR) 32.

SPUST – K-1: 1. Hollerieth (ZRN) 7, 2. Burny (Belg) 8, 3. Morin (Fr) 17, 4. Previde (It) 21, 5. Bouffard (Fr) 22, 6. Campbell (VB), Hibble (VB) po 24, 8. Peinhaupt (A), Winfried (ZRN), Truran (VB) po 27, 17. Tumara (Jug) 53, 19. Oblokar (Jug) 63, 22. Plestenjak (Jug) 67, ženske: 1. Grothaus 3, 2. Prijon 6, 3. Shauff (vse ZRN) 11.

C-1: 1. Verger (Fr) 5, 2. Zok (Fr) 6, 3. Fiedler (ZRN) 11, 4. Masle (Jug), Libuda (ZRN) po 13, 6. Pioch (ZRN), Rouveure (Fr) po 19, 8. Pintar (Jug) 27, 9. Kukec (Jug) 29, 10. Evansa (VB) 30, 11. Goldsmith (VB) 33, 12. Rudin (Švi) 38, 13. Paul (Švi) 40, 14. Horrod (VB) 42, 15. Kojzar (Švi) 50.

C-2: 1. Berngruber – Bansleben (ZRN) 7, 2. Hayne – Jacquet (Fr) 11, 3. Zimmerman – Fuerst (Švi), Runo – Schumacher (ZRN) po 12, 5. Mulneritsch – Steindl (A) 15.

J. D.

Visoka zmaga ČSSR

PRAGA – Olimpijska nogometna reprezentanca Češkoslovaške je visoko premagala prvoligaša NDR Karl Marx Stadt s 5:0 (5:0).

Vigneron – 5,60

MULHOUSE – Francoski skakalec s palico, svetovni rekorder Thirry Vigneron je preskočil 5,60 m, Philippe Houvion in Jean Michel Bellot pa po 5,50. Vigneron je skušal doseči tudi nov svetovni rekord 5,76, ka pa se mu ni posrečilo. Pri drugem skoku je že preskočil letvico, vendar jo je podrl z roko.

Galea od vsepovsod

BEOGRAD – Kakor javljajo tuje agencije so bili v teniških dvobojih za pokal Galea doseženi tile rezultati – Francija : Nizozemska 3:0, Čile : Kanada 3:0, Češkoslovaška : Brazilija 3:0, Španija : Belgija 2:1.

V 17. etapi Martinez

MORZINE – Zmagovalec 17. etape kolesarske dirke Tour de France je Francoz Martinez, ki je 242 km dolgo progo prevozil v 7:09:09. V skupni razvrstitvi ni prišlo do sprememb pri vrhu. Vodi še naprej Nizozemec Zoetemelk, njegov rojak Kuiper pa zaostaja za dobre tri minute.

Ruzici zmagala v Gstaadu

GSTAAD – Romunka Virginija Ruzici je zmagala na mednarodnem teniškem turnirju, ko je v finalu premagala igralko z ZRN Sylvio Haniko s 6:4, 6:3.

STUTTGART – V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja je Jugoslovan Željko Franulović premagal Argentinca Aubona s 6:3, 6:3.

Zmaga Norveške

OSLO – V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca Norveške premagala izbrano enajsterico Islandije s 3:1 (1:0)

Rekord Makovška

SPITAL – Na mednarodnem atletskem mitingu v Spitalu v Avstriji je mladi atlet Bogdan Makovšek iz Velenja dosegel nov državni mladinski rekord v hoji na 5 km s časom 23:01,7 in od organizatorja za odličen dosežek prejel tudi pokal.

Tesen poraz Koprčanov s Kamnikom

V nadaljevanju medrepubliške vaterpolske lige visoka zmaga Triglava

KRANJ – V drugem kolu medrepubliške lige – zahod je bil v kranjskem bazenu drugi slovenski derbi med Kamnikom in Koprom. Koprčani so tako kot proti Triglavu tudi tokrat igrali odlično, vendar so na koncu nesrečno izgubili s 7:8 (3:2, 1:2, 1:1, 2:3). Kamničani so si zmago zagotovili prav v zadnjih sekundah, ko je gol dosegel Komar. Strelci: Šnabl 3, Vagner 2, Avsec, Komar in Kodek po 1 za Kamnik ter Pečar, Kralj, Bradškja po 2 in Godec 1 za Koper. Pred 100 gledalci sta sodila Marinček in Pičulin (Kranj).

Drugič so doma nastopili vaterpolisti Triglava in zlahka premagali ekipo Delfina z Rovinja s 14:6 (4:1, 6:0, 4:1, 0:4). Kranjčani niso blesteli, še zlasti pa so popustili v zadnji četrtini. Gole za Kranjčane so dosegli: Švarc, Švigelj in Malavašič po 3, Čalič in Stariha po 2 in Kuhar 1, za Rovinjčane pa Nikolov 3, Živič 2 in Ugrin 1. Pred 100 gledalci sta sodila Seifert (Zagreb) in Popović (Umag).

V Biogradu pa so domačini v tekmi 2. kola premagali ekipo Incel z 12:9 (1:1, 3:1, 4:4, 4:3), v Betini pa sta Brodograditelj Jedinstvo igrala 9:9 (1:1, 3:1, 3:3, 2:4).

PO DOMAČIH KRAJIH

BEOGRAD – Disciplinska komisija druge nogometne lige – vzhod je kaznovala NK Priština s prepovedjo igranja dveh prvenstvenih ali pokalnih tekem na svojem igrišču. Kazen je izrečena zaradi slabe organizacije tekme Priština:OFK Beograd, ki je bila prekinjena v 85. minuti.

GOTOVLJE – V Gotovljah so v počastitev občinskega praznika občine Žalec pripravili tekmovanje v šahu in nogometu. Skupno se je na tekmovanju pomerilo 19 ekip iz Savinjske doline. V šahu je bila najboljša ekipa ŠK Žalec, nogometna enajsterica iz Gotovelj pa je zmagala v nogometu.

J. G.

Mladi splavali

KOČEVJE – Tudi v tem kraju si nadvse prizadevajo, da bi se telesnokulturna dejavnost še bolj razmahnila. Občani imajo zdaj na voljo lep športni park, v katerem so bazen, telovadnica, nogometni štadion in drugi objekti, kjer lahko najde delovni človek prostor za razvedrilo in rekreacijo. V TKS deluje 27 športnih društev s skoraj 2500 člani. Njihova glavna aktivnost pa niso tekmovanja, marveč skrb za množičnost. Največje je zanimanje za značko »delfinčka«, dobi pa jo vsak osnovnošolec, ki se nauči plavati. Še pred kratkim je znalo plavati le 30 odstotkov otrok, zdaj pa znajo skorajda vsi. Žal pa med športniki ni vrhunskih tekmovalcev. Kaže, da so se odločili za preveliko število prioritetnih panog, za katere pa ni dovolj nadarjenih posameznikov oziroma sredstev za njihov kvalitetnejši napredek. Šepa tudi povezanost s športniki iz okoliških krajev, čemur bo morala TKS Kočevje v prihodnje nameniti osrednjo pozornost.

M. Č.

Ribiči iz Brestanice najboljši

LJUBLJANA – Zveza društev upokojencev Slovenije je pripravila drugo republiško tekmovanje v ribolovu. Organizacijo tekmovanja je prevzela ribiška družina iz Brestanice. Ob ribniku v Mačkovcih, 3 km od Brestanice, se je zbralo 90 ribičev iz vse Slovenije. Ribnik, ki je last ribiške družine iz Brestanice, je lepo negovan in v zelo prijetnem okolju. Vse udeležence je najprej pozdravil dolgoletni predsednik društva upokojencev in tajnik ribiške družine iz Brestanice Anton Horjak. Tekmovanje je trajalo dve uri. Čeprav je bilo vreme muhasto, ta čas so ribiče zmočile tri plohe, so tekmovalci disciplinirano vztrajali do konca. Največ rib so ujeli ribiči iz Brestanice, ki so tako že drugič zaporedno zmagali na RP. Za njimi so se zvrstili upokojenci iz Krškega, Velenja, Senovega itd.

Predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Avgust Batagelj je čestital vsem tekmovalcem in poudaril, da sta športna rekreacija in kulturna dejavnost med upokojenci vedno bolj množična. Lani je sodelovalo 11 ekip, letos pa se jih je ob ribniku v Mačkovcih zbralo kar 30. Društva upokojencev so vedno aktivnejša in uživajo čedalje večji ugled v družbi.

VINKO BOVCON

Višnjevac: Olimpija zame velik izziv

Nogometaši Olimpije so pod novim vodstvom štartali s pripravami za novo prvenstvo

LJUBLJANA, 15. julija – Nogometaši Olimpije so se danes za Bežigradom zbrali na uvodnem sestanku pred pripravami za prihodnje prvenstvo, zatem pa opravili prva treninga. Potem, ko se je predstavil, je trener Vukašin Višnjevac igralcem podrobno razložil načrt priprav ter svoje poglede na delo profesionalnih nogometašev.

Zbrali so se skoraj vsi igralci, na katere Olimpija v tem prvenstvu računa. Med njimi tudi novinca Ivan Budinčević, Mirsad Sejdić (Kujović je manjkal), ki so v prestopnem roku okrepili Olimpijin igralski kader.

»Olimpija je zame velik izziv. Ta klub mi je že od nekdaj nekako pri srcu; predstavljal sem si ga kot kolektiv z vrhunsko organizacijo. Ob prihodu sem bil nekako presenečen, saj prav ta čas poteka nekakšno razčiščevanje odnosov v klubu. Brez zares čistih odnosov si kvalitetnega in strokovnega dela sploh ni moč zamisliti, zato sem seveda tudi jaz zavzet za najboljše vzdušje. Tudi, ko sem prihajal v Sarajevo ali Velež, mi ni bilo lažje. Jaz sem optimist: upam, da bomo z resnim in trdim delom iz Olimpije naredili takšno prvoligaško moštvo kot si ga slovenska javnost želi,« je dejal trener Višnjevac.

Nogometaši Olimpije bodo že jutri odšli na tridnevne priprave v Tacen, vmes pa bodo v Ljubljani opravili zdravniške preglede. Od 19. do 26. t. m. bodo ljubljanski nogometaši na pripravah v Kranju, trenirali pa bodo na štadionu Stanka Mlakarja. Medtem bo večina igralcev 22. t. m. na štadionu za Bežigradom nastopila za reprezentanco Slovenije v prijateljski tekmi z A reprezentanco Jugoslavije. 27. t. m. bodo Ljubljančani nastopili na turnirju Slovenskega atletskega kluba v Celovcu, njihov nasprotnik pa bo ekipa Wolfsberga.

V odsotnosti trenerja Vukašina Višnjevca, ki bo jutri z olimpijsko reprezentanco Jugoslavije odpotoval v Moskvo in naprej v Minsk, bo uvodni del priprav vodil njegov pomočnik Franjo Frančeškin. Po 27. juliju bodo nogometaši Olimpije vadili za Bežigradom, kdaj se jim bo pridružil novi trener Višnjevac, pa bo odvisno od uspešnosti nastopa naših olimpijcev. Jutri bo zasedal tudi izvršni odbor kluba, ki bo imel na dnevnem redu nekatere bistvene zadeve v zvezi s perspektivo ljubljanskega prvoligaša.

FRANCI BOŽIČ

TREBNJE – Člani združenja dolenjskih šoferjev in mehanikov so se pomerili v kegljanju. Najboljši so bili zastopniki Kočevja, ki so s 1169 keglji zmagali pred Grosupeljčani s 1147 in Gorjanci s 1103.

N. G.

Dobro strokovno delo

V taboru viških nogometašev so v pretekli sezoni dobro izkoristili izkušnje v SNL – Ugodne ocene tudi za druge tri najboljše

LJUBLJANA – Že kratke ocene o enajstericah z vrha končne razpredelnice letošnje sezone v SNL dovolj prepričljivo kažejo, da je v taborih Mercatorja, Slovana, Izole in Mure delo potekalo tako kot so si ga zastavili strokovni štabi pred štartom v jesensko sezono. Medtem ko Vičani niso imeli nobenih težav in so zlahka osvojili prvo mesto precej zaradi bogatih drugoligaških izkušenj, so drugi trije skušali doseči čimboljše tekmovalne dosežke z večjo požrtvovalnostjo, boljšo organizacijo in podobnim.

MERCATOR: dosegli so cilj

Nogometaši Mercatorja, ki so se po končanem prvenstvu v SNL po dolgih letih spet preimenovali v Svobodo, so sezono sklenili kot so načrtovali. Njihov cilj po izpadu iz II. ZNL – zahod je bil: osvojiti prvo mesto v SNL in se vnovič vrniti med drugoligaše. Ta cilj so z lahkoto dosegli. Pravzaprav to z izkušeno enajsterico niti ni bilo posebej težko. Že v prvih jesenskih tekmah so dokazali, da jim tokrat ne bo nihče kos. Vičani so visoko odpravili večino nasprotnikov. Vštric z njimi so bili le Izolčani, nogometaši Slovana in mariborskega Železničarja. V spomladanskem delu prvenstva so nogometaši Mercatorja (sedaj Svobode), prednost še povečali, saj je Izola, ki jim je bila najtesneje za petami, precej popustila. Dodati pa velja, da so Vičani v drugem delu prvenstva igrali slabše kot jeseni. Še zlasti so popustili na koncu, saj so v zadnjem kolu visoko zgubili s Slovanom (0:3) in nogometaši s Kodeljevega so se jim približali na vsega tri točke. V 22 tekmah so Vičani 16-krat zmagali, dvakrat so igrali neodločeno, štirikrat pa so igrišče zapuščali poraženi. Prvenstvo so končali z izjemno razliko v golih – 72:22. Vičani so torej cilj dosegli, toda z igro niso zadovoljili.

B. S.

SLOVAN: največji dosežek v zadnjih letih

Nogometaši Slovana so dosegli v tej sezoni svoj največji uspeh v zadnjih nekaj letih, saj so se uvrstili na 2. mesto v SNL.

Še posbej je bila uspešna spomladanska bera točk, saj so izgubili le eno srečanje (z moštvom Izole na domačem igrišču) ter si tako zagotovili najboljši izkupiček med vsemi moštvi. K tem uspehu so si mladi nogometaši Slovana priborili še pravico nastopa v finalu tekmovanja za pokal NZS z velikimi možnosmi, da ta pokal tudi osvojijo, obenem pa so polfinalisti tekmovanja za pokal Jugoslavije na področju SRS.

Te uspehe je bilo pričakovati, saj smo ob koncu jesenske sezone zapisali, da je moštvo Slovana pokazalo viden napredek v igri. Veliko zaslug gre tudi mlademu trenerju Draganu Popadiću, ki je v odmoru prvenstvenega tekmovanja zamenjal Frančeškina.

Vsekakor je potrebno omeniti nosilce Slovanove igre, kot so izkušeni Dekić, Radaković, Mandić, Hegle, Rus ter najboljši strelec moštva Maver.

Ne nazadnje pa je treba poudariti prizadevnost vodstva kluba, da omogoči vsem svojim članom dobre možnosti za delo in razvoj.

JANEZ TUŠAR

IZOLA: predvsem volja vseh

Lahko rečemo, da so izolski nogometaši dosegli v letošnjem prvenstvu uspeh, če gledamo na njihove slabe možnosti za vadbo, saj za to nimajo ustreznih prostorov. Dokazali so, da se uspeh da doseči le s složnostjo, voljo in redno vadbo.

V klubu nimajo večjih problemov z izbiro moštva, saj je v Izoli nogometnih privržencev kar precej. V prihodnji sezoni bodo Izolčani štartali na zgornji del lestvice, kar je seveda težko napovedovati, vendar pa ni neuresničljivo. Avgusta bodo izolski nogometaši začeli priprave za naslednjo sezono.

V vodstvu kluba so povedali, da bodo v prihodnji igralni sezoni dali več prostra mlajšim igralcem, kar bi utegnilo precej vplivati na igro Izolčanov, s tem pa tudi na potek dogodkov v zvezi z uvrstitvijo na lestvici.

LADO OSTROUŠKA

MURA: velik uspeh

Nogometaši Mure so osvojili 25 točk in zasedli peto mesto. To je uspeh, ki ga ni nihče pričakoval, zlasti ne po jesenskem delu tekmovanja, ko so bili s pičlimi sedmimi točkami na desetem mestu. Toda ureditev odnosov v klubu, pravočasne in načrtne priprave ter nekatere spremembe v igralskem kadru so vsekakor pozitivno vplivale tudi na rezultate tekmovanja.

Vrnitev bivših igralcev Ribaša, Jeriča, Vršiča in Šavla je v moštvu vnesla več zanesljivosti in vplivala tudi na sistem igre. Veliko zaslug za dosežen uspeh pa vsekakor imata tudi trener Zoran Cirkvenčič in tehnični vodja Slavko Zorec. Mura je v spomladanskem delu tekmovanja izgubila samo eno tekmo z Železničarjem ter igrala neodločeno s Slovanom in Šmartnim. Tako so bili Sobočani najuspešnejše moštvo pomladanskega tekmovanja. Če pa upoštevamo še uspešno tekmovanje za pokal maršala Tita, tedaj so pri Muri lahko zares zadovoljni. Bistvenih sprememb v moštvu ne pričakujejo, računajo le še na nekatere mlade in obetavne igralce iz rekreacijskih klubov.

FERI MAUČEC

BALINANJE

Mostec odslej na stadionu Ilirije

LJUBLJANA – BŠK Mostec Ilirija je bil po dveh in pol letih plodnega delovanja primoran predčasno zapustiti domovanje v rekreacijskem centru Mostec. UO balinarskega kluba je na izredni seji ugotovil, da ni zmožen plačevati visoke (nerealne) najemnine za uporabo balinarskih stez, ki so last kluba za rekreacijo Mostec. Klub bo opravljal svojo dejavnost na štadionu ŠD Ilirija, ki je svojemu najmlajšemu klubu zagotovil vso pomoč pri čimprejšnji dograditvi prepotrebnih novih stez. Klub bo v prihodnje nosil ime BŠK Ilirija.

LJUTOMER – Po prvem delu občinske lige v streljanju z zračno in malokalibrsko puško zanesljivo vodijo strelci prve ekipe Ljutomera v postavi: Meznarič, Špindler, Belec, Kapun.

Vrstni red po prvem delu: 1. Ljutomer I – 60 točk, 2. Ljutomer II – 49, 3. Rudar (Presika) 43, 4. Vesna 37, 5. Ljutomer III – 36 itd.

Posamezniki: 1. Kapun 1113 krogov, 2. Belec 1110 krogov, 3. Špindler 1107 itd.

N. Š.

GOTOVLJE – TVD Partizan je organiziral že tradicionalno srečanje športnikov Gotovelj in Črne na Koroškem. Pomerili so se v nogometu, streljanju, namiznem tenisu, odbojki in šahu. Gostje so bili boljši v odbojki, v drugih disciplinah pa so slavili domačini.

J. G.

DELO

Dol pričakuje več ko dvesto kolesarjev

V soboto tradicionalna, že 15. mednarodna dirka na krožni progi za »Veliko nagrado Dola«

TVD Partizan v Dolu organizira v soboto 19. t.m. že 15. mednarodno krožno kolesarsko dirko za »Veliko nagrado Dola«. Tekmovanje je v spomin padlim in umrlim kolesarjem – borcem iz Dola in okolice. Prva dirka je bila leta 1966 z nazivom »Memorial Jožeta Zajca«, dve leti pozneje z nazivom »Memorial Zajc–Levičnik«, dokler je niso pred dvema letoma preimenovali še tretjič.

Organizator pričakuje, da se bo na štartu zbralo več ko 200 kolesarjev vseh kategorij, med njimi tudi kolesarji iz Avstrije, Trsta ter iz madžarskega mesta Simbathelyja, ki so redni gostje na tej vsakoletni prireditvi. Odsotnost naših olimpijcev ne bo prav nič zmanjšala kvalitete dirke, kar je navsezadnje pokazalo državno prvenstvo pretekli teden v Bihaču. Poglavitno besedo bodo imeli prav gotovo kolesarji Save in Roga med člani ter mladinci Astre, Save in Roga. Osrednja pozornost bo veljala nedvomno prav njim, tudi zategadelj, ker so najboljši ta čas v vrhunski formi, ki obeta, kajpak ostre in zanimive boje na krožni progi Dol–Videm–Beričevo–Brinje–Šentjakob–Dolsko–Kleče–Dol (16 km). Člani kategorije A in B bodo prevozili 5 krogov (80 km), člani C 32 km, st. mladinci 48, ml. mladinci 32, veterani ter pionirji pa 16 km. Prvi štart bo ob 9. uri za najmlajše, nato pa po vrstnem redu vse do članov. Proga je pretežno ravninska, zato bodo prišli do veljave zlasti šprinterji.

Lani se je med člani najbolj odrezal Beograjčan Marinković, med st. mladinci Moravec (Varaždin) ter Tunič (Sava) med ml. mladinci.

Zmagovalci (med člani) zadnjih deset let: l. 1970 –Kunaver (Rog), ekipno Pomurje; 1971 – Gazdić (Kragujevac) ter Odred; l. 1972 – Keršič (Maribor) ter Partizan (Dol); 1973 – Pleško (Odred) ter Rog; l. 1974 – Pleško (Astra) ter Metaliacommerce (Zg); 1975 – Pleško ter Metaliacommerce; l. 1976 – Frelih (Rog) ter Rog; l. 1977 – Zakotnik ter Astra; l. 1978 – Zrimšek (Novo mesto) ter Astra, lani pa Marinković (Bg) ter ekipa Roga.

LENDAVA – Žene in dekleta z Ljutomera in Lendave so se v Keszthelyu (Madžarska) srečale z domačinkami in se na tej že tradicionalni prireditvi pomerile v tekmovanju v atletiki – teku na 100 m, skoku v daljavo z mesta, skakanju v vrečah, rokometu, vlečenju vrvi in krosu. Gostje so bile boljše v skoku v daljavo, skokih v vrečah, rokometu, vlečenju vrvi in krosu, medtem ko so bile domačinke boljše v teku na 100 m.

J. Ž.

PLANINE IN LJUDJE

Dom na Sviščakih oskrbovan

PD Ilirska Bistrica obvešča planince, da je planinski dom na Sviščakih redno in stalno oskrbovan. V domu je na voljo topla hrana in prenočišča, večje skupine, pa naj se najavijo oskrbnici Nadi Žnidaršič, Rečica 5, 66250 Ilirska Bistrica. Zavetišče na Velikem Snežniku je odprto ob sobotah in nedeljah, za najavljene skupine pa tudi med tednom. Od 18. julija pa do konca avgusta bo zavetišče na višini 1796 m stalno odprto, oskrbuje pa ga Lota Žnidaršič. Odbor za zimski vzpon na Snežnik obvešča vse udeležence, ki niso prejeli izkaznice vzpona, da jim jih bodo dostavili čez poletje.

Planinstvo lani – v številkah

Lansko leto je bilo v posamezne planinske zveze v Jugoslaviji včlanjenih 196.163 planincev, od tega jih je v Sloveniji plačalo članske znamkice kar 99.770, kar je več kot polovica vseh registriranih planincev v Jugoslaviji. Sledi Hrvatska s 14,4 odstotka članov, v BiH jih je 13,9 odstotka ali 27.347 po številu, v Srbiji 19.168 ali 9,8 odstotka, v Makedoniji 10.000 ali 5,1 odstotka, v Vojvodini 6.810 ali 3,5 odstotka, v Črni gori 3.900 ali 2 odstotka in na Kosovem 0,4 odstotka ali 800 članov planinske organizacije. Zanimivo je, da vse planinske zveze ocenjujejo, da v gore dejansko zahaja mnogo več ljubiteljev narave, ki pa na članarino kratkomalo »pozabijo«. Število tujih obiskovalcev naših gora pa lahko statistično preverimo le po njihovih vpisih v knjige v planinskih postojankah. Tako je lani obiskalo slovenske gore 52.209 tujih planincev. Največ jih je bilo iz Italije – več kot 16.000, iz Avstrije skoraj 10.000 in ZRN nad 4.500. Sledijo Nizozemci, Čehoslovaki, Angleži in Švicarji. Iz ZDA je obiskalo naše gore 422 planincev, nekaj manj iz Švedske, Kanade in Francije. Med obiskovalci so bili tudi planinci iz Belgije, SZ, Poljske, Danske, Madžarske, Španije, Avstralije, Romunije, Irske, Argentine, Grčije, Luksemburga, Finske, Norveške, Japonske, Turčije, Brazilije, NDR, Bolgarije, Iraka, Kitajske, Liechtensteina, Kuvajta, Izraela in iz afriških držav. Zanimivo je, da je največ tujih gostov prenočevalo na Krvavcu, po vsej verjetnosti zaradi smučanja. Med tujsko zanimive lahko prištevamo še kočo pri Savici (3.836 tujih gostov), Tržaško kočo na Doliču (3.155), Poštarsko kočo na Vršiču (3.120), Tičarjev dom na Vršiču (3.000), dom Planika pod Triglavom (2.287), Planinski dom Kekec nad Novo Gorico (2.780) in Vojkovo kočo na Nanosu (2.347).

Prikupno srečanje najmlajših

Pred dnevi je bilo v Jelšanah srečanje cicibanov-planincev ilirskobistriške občine, ki se ga je udeležilo 225 najmljaših iz petih vzgojnovarstvenih zavodov. Cicibani – gostitelji iz Jelšan so prireditveni prostor prikupno okrasili in izvedli krajši program. PD Ilirska Bistrica je poklonilo vsem planinskim skupinam, zastave PZS, gostiteljem pa še spominski album in »Snežniški kamen«. Vsi udeleženci so se povzpeli še na pol ure oddaljeni Božični breg (583 m), kjer so se mali planinci razigrali.

Na Rinko z Malih podov

Pot z Ledin na Koroško Rinko je bila že lani v zelo slabem stanju. Stopi so prekriti z gruščem, jeklene vrvi pa potrgane, tako da se planinci, ki poti niso poznali, brez znanja hoje po brezpotjih niso mogli povzpeti na Koroško Rinko s te strani. Letošnja zima in neizprosno pomladansko vreme pa so še prispevali svoje k temu, da pot ni uporabna. PD Kranj namerava pot čimprej usposobiti, vendar jim letošnje terenske in vremenske razmere tega še ne dovoljujejo. Zato jo neizkušenim planincem, ki poti ne poznajo, odsvetujejo in obveščajo, da bo pot popravili takoj, ko bo vreme to dopuščalo. Tistim, ki že sedaj načrtujejo vzpon na Koroško Rinko, priporočajo dostop z Malih podov.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š

Turnir IBM: spet nov uspeh prvaka Karpova

V štirinajstih kolih amsterdamskega turnirja je zbral 10 točk – Drugi je Timman s točko manj

AMSTERDAM, 15. julija – Na tradicionalnem mednarodnem turnirju IBM je zanesljivo zmagal svetovni prvak Karpov, ki je v štirinajstih kolih zbral 10 točk, točko več od drugouvrščenega Timmana.

Šampion je v zadnjem kolu zlahka opravil z nerazpoloženim Larsenom, ki je tako obstal na zadnjem mestu. Danes je imel sicer bele figure, vendar se je že v 23. potezi znašel pred neizbežnim matom ali izgubo trdnjave. Karpov je za prvo mesto dobil 3.750 dolarjev nagrade. Ko je Timman videl, da si je prvak že zagotovil prvo mesto, je takoj remiziral s Hortom.

Sosonko je dosegel izvrsten uspeh s tretjim mestom, ki si ga je priboril z zmago nad Van der Wielom. Ribli je remiziral z Dolmatovom.

Vrstni red: Karpov 10, Timman 9, Sosonko 8, Hort 7,5, Dolmatov, Ribli 7, Van der Wiel 4, Larsen 3,5.

Tujca na vrhu

SOKOLAC, 15. julija – Po štirih kolih balkanskega turnirja prijateljstva dokaj presenetljivo vodita Grk Kourkounakis in Turek Yilmaz, ki sta po dvakrat zmagala in remizirala. Jelen je imel zdaj dvakrat zapored črne figure in je obe partiji remiziral.

Rezultati: 4. kolo – Skembris : Jelen remi (26), Knežević : Ionescu remi (32), Osmanović : Kelečević remi (11), Subašić : Suba 0:1 (43), Gümrükcüoglü : Yilmaz 0:1, Kourkounakis : Todorčević remi.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz prejšnjega kola je Todorčević premagal Gümrükcüoglüja, Yilmaz Subašića, Jelen in Ionescu pa sta remizirala.

Vrstni red: Kourkounakis, Yilmaz 3, Suba, Jelen, Todorčević 2,5, Knežević, Kelečević, Osmanović, Skembris 2, Ionescu 1,5, Subašić, Gümrükcüoglü 0,5.

Pari 5. kola: Suba – Gümrükcüoglü, Yilmaz – Kourkounakis, Todorčević – Skembris, Kelečević – Subašić, Ionescu – Osmanović, Jelen – Knežević.

Korčnoj – Polugajevski v stekleni kabini

BUENOS AIRES, 15. julija – Polfinalni dvoboj kandidatov za svetovno prvenstvo med Korčnojem in Polugajevskim, ki se bo začel 21. t. m. v argentinskem glavnem mestu, bo prvič v zgodovini šaha v stekleni kabini, v kateri bosta šahista popolnoma izolirana od občinstva.

Partije bodo na sporedu ob ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih od osmih zvečer do ene zjutraj po našem času, srede in sobote pa so rezervirane za nadaljevanje prekinjenih partij.

Dvoboj bo v kinodvorani Premier, v kateri bodo nad tri metre široko in pet metrov dolgo stekleno kabino postavili ogromen televizijski ekran, prek katerega bo občinstvo lahko v barvah spremljalo vse podrobnosti dvoboja.

Glavni sodnik dvoboja bo argentinski velemojster Najdorf, njegov pomočnik pa bo Kolumbijec De Greiff.

Korčnoj in Polugajevski se morata še dogovoriti, s kakšnimi figurami bosta igrala. Argentinska šahovska federacija jima je dala na voljo originalno garnituro tipa Staunton, s katero sta leta 1927 igrala dvoboj za svetovno prvenstvo Aljehin in Capablanca.

Weissweiller bi rad Dietza

NEW YORK – Novi trener Cosmosa Hennes Weissweiller se je po telefonu v Duisburgu zanimal za ceno reprezentančnega branilca Bernda Dietza. »Bil bi edini pravi mož, ki bi lahko nadomestil Franza Beckenbauerja,« je dejal sloviti zahodnonemški trener.

Mož, ki je zobu časa iztrgal vrsto kulturnih spomenikov

Franc Pelko, zasebni stavbenik z Bleda, se je specializiral za sanacijo razdejanih zgradb, tako starejšega kot tudi novejšega datuma – Dela je čez glavo, cementa pa premalo

BLED, julija – Čeprav sam pravi, da je po poklicu stavbenik, bi težko rekli, da je Franc Pelko z Bleda samo to. Za njegovo delo je treba znati veliko več kot mešati malto, zlagati zidake in postavljati stavbe. Njegovo delo pa najpreprosteje opišemo s tem, če rečemo, da je Franc Pelko mož, ki celi rane časa, tudi stoletij. Žal pa njegovo delo niso samo sanacije od časa razjedenih kulturnih spomenikov in tistega, kar za seboj pušča potres, temveč tudi le nekaj let starih stolpičev.

Danes 46-letni Franc Pelko je sicer doma iz Rogaške Slatine, vendar je na Bledu že vse od prvega leta po vojni. Nekaj let zatem se je tudi oprijel sedanjega dela. To pa je bil čas, ko je imela večina do tistih, ki jim je bilo žal propadanja gradov in cerkva, kaj mešane občutke.

»Šele zadnjih sedem, osem let; imamo občutek, da je naše delo res nekaj vredno,« pravi Pelko. Prej so to znali ceniti samo zavodi za spomeniško varstvo in muzeji.

Dela, dela pa je po slovenski deželi samo po gradovih toliko, da ga v sto letih ne bi mogli opraviti. Pa če ne pride do nobenega potresa več. V glavnem zdravi tiste kulturne spomenike, ki so že obsojeni na rušenje.

Hitro od bolnika do bolnika

»Vsaka stvar se da sanirati,« de Pelko, ki mu enodušno priznavajo vsi, da je mojster svojega dela. Značilno zanj je, da ne opravi nobenega dela do konca, ker za to nima časa, temveč zaceli le najnujnejše, potem pa odide k drugemu »bolniku«, da se ta čas ta že ne bi poslovil. Dela skupaj s sinom in z delavci vred jih je sedemnajst. Slišati je veliko, ob obilici dela pa jih je le za prgišče. Kot smo omenili že v začetku, rešujejo včasih tudi gradbeniške grehe pri novejših stavbah, njim pa bo zaupana tudi postavitev nategе, ki naj bi spet spravila k zajetnejši sapi vodo blejskega jezera.

Kaj vse je bilo že zaupano njegovim rokam! Breginj, Goriška brda, grad Dobrova, kup starih cerkva, tudi znamenita cerkev v vasi Volče pri Tolminu, Gregorčičeva rojstna hiša, Prešernova je bila le malenkost, precej stare Ljubljane ...

Marsikaj so iztrgali uničenju. Pomagali so tudi po potresu v kranjski občini. Pri saniranju stavb tega območja Pelko pohvali kmete, ki so svoje delo opravili bolje kot mariskateri poklicni gradbenik. Za kmete je bil potres kljub škodi dobra šola, saj so videli, kaj pomenijo pri stavbi dobri temelji.

Hidravlika vrne stebre v ležišče

Najzahtevnejša pa je bila sanacija zvonika v Breginju, kjer je stebre vrglo iz ležišča in so jih morali dvigniti s hidravličnimi črpalkami. S tem se lahko kosa tudi grad Olimje pri Podčetrtku. Desni trakt je bil že predviden za rušenje, vendar so ga bili Pelkovi možje že toliko sanirali, da tega ne bo treba.

Po drugi strani pa je bilo najzahtevnejše delo sanacija cerkve v Hrastovljah, ker je cela cerkev takorekoč sama freska. Kajti prav nič ne bi bilo vredno, če bi zidovi stali, freske pa bi bile uničene. Če bi zidovje napačno injektirali, bi lahko pokončali vse freske. Škoda bi bila seveda neprecenljiva.

Kako narediš lokalni potres

Seveda je laiku težko razumeti, kako je mogoče spraviti skupaj tone težke stvari.

»Za to ustvarimo umetni, lokalni potres ali lokalne vibracije. Če je bila potrebna notranja sila, da je šlo nekaj narazen, mora priti do nasprotne, protisile in do enakih tresljajev, ki vlečejo skupaj,« skuša preprosto razložiti Pelko.

Delo je seveda tudi nevarno. Največ je pri tem, iti ali ne iti med ruševine, vredna presoja. Delavci Pelku pri tem zaupajo. Je pa res, da gre zmeraj prvi v ogenj.

»Če dolgo delaš te stvari, čisto natanko veš, kje se bo kaj prelomilo. Že od daleč vidiš, kaj bo padlo,« pravi. Ruševine, ki so videti nevarne, s posebno snovjo najprej obrizgajo, da nekaj časa držijo skupaj. Tako so prišli lani tudi v celjsko banko in do obodnega zidu v cerkvi, na katerem so bile freske.

Glavno delo pa sicer so raziskave zidu. Doma napravijo poskusno zidovje, ker tega na stavbi sami ne morejo tvegati. Dokler zid ni raziskan, ne morejo začeti z delom. Sto ton se lahko poruši, pokoplje vse pod sabo.

Kopita, modela pri tem ni. Vsak zid je nekaj zase, zahteva drugačno injekcijsko maso in druge potrebne stvari, da bi ga spravili k življenju. Kot bolnik je. Za enega je nekaj strup, za drugega zdravilo.

Pri svojem delu Franc Pelko poudarja pomen temeljev vsake stavbe, vezi ter preventivnih ukrepov.

Stare stavbe imajo ponavadi zelo slabe temelje. Gradili so kamnite, apno med njimi je preperelo, temelji se posedajo oziroma cela stavba in potres ima lahko delo. Tudi pri novejših gradnjah bi morali na to bolj misliti. Če nimajo na čem stati, se zidovi ne morejo držati pokonci.

Ne žagajte vezi v starih obokih

Starejše zgradbe so lahek plen potresa tudi zaradi tega, ker nimajo pravih vezi. Oboki tiščijo narazen, med njimi pa je vez, ki jih drži skupaj. Biti mora v peti oboka. Dostikrat so vezi v takih hišah že bile, pa jih razni »strokovnjaki« žagajo stran, kot se je to zgodilo v celjski banki. Vezi so glede na debelino zidu debele od 20 do 50 milimetrov, vredno pa bi jih bilo pozlatiti in bi bile še poceni. Celjska banka bi ostala cela, če bi bilo v njej za pet tisoč dinarjev vezi. Sploh bi morali pregledati vse stare, pomembne stavbe, seveda pa prej, preden nanje opomni kakšen potres.

To pa že sodi v okvir preventivnih ukrepov. Za te pa tudi deset par ne najdemo pri nas. Ko pa zaradi tega pride do tistega, čemur nato rečemo elementarna nesreča, denarja ni tako težko poiskati. Čim manj je teh ukrepov, tem dražje je zdravljenje. Če na primer stane potresna sanacija deset milijonov, bi zaščita stala le nekaj tisočakov.

Da je temu res tako, se je pokazalo v Črni gori. Če bi šli dol preventivno, če bi vložili le drobec tistega, kar bomo zdaj, bi potres lahko povzročil veliko manj škode.

Stroški za zaščito se večajo vsak dan

Grad Olimje je bil na primer še pred desetimi leti kar dobro ohranjen. Zdaj se že ruši. Za ustavitev tega bi zdaj porabili sorazmerno malo denarja, čez dve leti neprimerno več. Tako hitro gre to navzdol.

Lani so na hitro sanirali eno steno Friderikovega stolpa celjskega gradu, sicer bi se bil že porušil. Tudi zdaj celijo celjski grad. Sanirali bodo razpadajočo skalo – temelj obrambnega zidu.

Nasploh se vsi zavodi za spomeniško varstvo trudijo, da bi čimveč iztrgali propadanju, celjski pa je pri tem na čelu.

Vsake sanacije pa se je treba lotiti premišljeno. Če se tega ne lotiš obrtniško, tudi po kmečko, z občutkom, da je to tvoje, je zanjo zlat rudnik premalo. Sicer pa so njeni predračuni običajno točni. Drugačni ne morejo biti, če se spoznaš na svoje delo. Kljub vsej premišljenosti, raziskavam, izkušnjam, pa človek ne sme biti nikoli zadovoljen.

Nenehno nove izkušnje

»Ko nekaj končaš, vidiš, da bi se moral še učiti. Nobene reči nismo naredili tako, da čez nekaj časa ne bi dejal, da je nismo mogli bolje. To je še tako neraziskano področje, da bo čez pet let tisto, kar danes velja za najsodobnejše, gotovo že zastarelo,« pravi Franc Pelko.

Takih del, kot se lotijo oni, se v Evropi skorajda ne lotijo nikjer več. Zato pa tamkaj zares poznajo preventivne ukrepe. Zahodni Nemci bodo za omet, ki se kruši, naredili celo raziskavo. Za ohranjanje zgodovinske oziroma kulturne dediščine zelo skrbe tudi Avstrijci in Italijani.

Delajo ves čas, tudi pozimi. Dalj kot delo samo, pa včasih traja lov za cementom. Kakšen pomemben mož še reče, da bi za njihovo delo cement vendar moral biti, vendar trgovine to ne zanima prav nič. Pri tem tudi niso deležni popustov kot družbeni sektor. Ob tem je zanimiv podatek, da so Francu Pelku ponudili sanacijo nekega gradu v Italiji. Državno podjetje bi lahko šlo tja, privatnik pa ne.

VLASTA FELC

REŠEVANJE RUŠEVIN – Ekipa Franca Pelka pri zaščiti ruševin celjskega gradu. (Foto: Bogo Čerin).

● Onesnaženje tudi na Kitajskem

Pred nekaj meseci se je na Kitajskem pripetila sicer vsakdanja nezgoda: dva kmeta sta se grela ob ognju, potem pa vrgla žerjavico v bližnjo reko. In tam se je vžgalo: Ogenj se je razširil, vnel se je most, zgorelo je nekaj električnih stebrov... Peking Daily je objavil, da je bila reka na debelo pokrita z ostanki nafte, ki odtekajo iz petih tovarn v bližini.

To je le eden od mnogih podobnih pripetljajev, ki kažejo, da poznajo problem onesnaženja tudi na Kitajskem. Ne eni strani si ta azijska velikanka prizadeva doseči višjo industrijsko raven, na drugi pa nima dovolj sredstev, da bi se borila proti onesnaženju. V mnogih kitajskih rekah so poginile vse ribe, na primer v Sonhui, ki teče po provinci Hellonjang. Krom, ki ga spuščajo v reke jeklarne, je povzročil pri prebivalcih ob obali težke nesreče in hude posledice (bruhanje, driska, slošne bolečine). V industrijskih predelih je vedno več raka in obolenj dihal.

Vlada skuša ogorčenje ljudi ublažiti z razlago, da je onesnaženje »kapitalistični pojav«. Poleg tega je ukazala 167 kroničnim onesnaževalcem, vključno z naftnim poljem v Dakingu, naj do leta 1982 namestijo čistilne naprave, ali pa jih bo dala zapreti. Rudarska družba v Harbinu je bila kaznovana z globo 1.800.000 din zaradi neprečiščenih odplak.

Vendar je vprašanje, koliko bodo kazni zares učinkovale, saj so izvori onesnaženja državna last. »Dajte nam sredstva, s katerimi bomo namestili čistilne naprave«, se pritožujejo odgovorni.

Težava je, da bi potrebovali več kot 2 milijardi din, da bi očistili vode samo v provinci Hellonjang. Ogromna vsota, če pomislimo, da celotni proračun za zdravstveno varstvo, znanost in izobraževanje ne presega 24 milijard din.

Zakoni, vklesani v kamen

Zeus se je rodil pod oljko – Kamniti zakoniki – Otroci so vselej pripadli moškim, sicer državi – Ženska spoštovana, zlasti ponoči

KRETA, julija – Kreta je zibelka evropske civilizacije: tu so gradili palače, vodovode in ceste v času, ko je Evropa še dremala v svoji plemenski ureditvi. Zgodovinarji lahko le domnevajo o slavnih minojskih kraljestvih, kajti njihove pisave še niso razvozlali. Veliko so že odkopali, kdove koliko pa se še skriva v nedrih zemlje.

Na primer v Gortisu, kjer je sicer veliko znanega iz obdobja starih Grkov in Rimljanov, nič pa iz obdobja Minojcev, ki so tod kraljevali od leta 2000 do 1000 pred našim štetjem. Uganka je bržkone skrita pod vinskimi trtami in oljkami. Stare hiše, zgrajene iz kamnov nekdanjih palač, pričajo, da je bilo v tej dolini nekoč cvetoče mesto.

Gortis omenja že Homer. Po grški mitologiji je kraljica Rae prav pod oljko v Gortisu skrivaj rodila boga Zeusa. Njen mož, kralj Kronos je namreč požrl vse otroke, ki jih je Rea poprej rodila ...

Danes ni niti sledu o mestu, ki je nekoč tekmovalo s Knossósom in Testosom. Pač pa se je ohranilo pričevanje iz starogrških časov, iz petega in šestega stoletja pred našim štetjem ter iz časov Rimljanov, ki so osvojili Kreto leta 67 pred našim štetjem. O življenju skrivnostnega mesta priča zakonik izpred dveh in pol tisoč let. Zakoni so vklesani na dvanajstih kamnitih ploščah v stari grščini, tako da so jih lahko prebrali. Arheologinja Maria, ki nas je vodila, ni imela nobenih težav, gladko jih je prebrala, mi pa smo ji v senci radi prisluhnili.

Zakoni govorijo o življenju in družbeni ureditvi. Določajo razslojitev državljanov na neodvisne z volilno pravico, na neodvisne brez volilne pravice, na plačane delavce in na sužnje. Govorijo o delu, dajatvah, dediščini, imetju in zavarovanju le-tega in tako dalje. Posebej zanimivo je poglavje o poroki in ločitvi. Že pred 2500 leti so se zakonci ločevali, a otroci so vselej pripadli možu. Če jih le-ta ni maral, so jih določili staremu očetu, če jih je tudi ta odklonil, se je zanje brigala družba: vzgojila jih je v svobodnjake brez volilne pravice. Tako so bili otroci sicer preskrbljeni, a diskriminirani. Vse kaže, da so ženske spoštovali, sicer ne bi kaznovali tudi posilstva in to z denarno kaznijo: za nočno posilstvo so plačali več kot za posilstvo pri belem dnevu ...Ne vem, če je vse to res, a vodička se je pri prebiranju teh zakonov zelo resno držala. Tukajšnji vodiči dobro poznajo zgodovino in govorijo več jezikov. Zakonik sicer sestavlja dvajset zakonov. Arheologi so jih našli še nekaj zakopanih daleč proč. Verjetno so jih prebivalci starodavnega Gortisa odvrgli; ker jim niso bili všeč.

Mesto Gortis se je razcvetelo v času Rimljanov, ko je postalo središče rimske province na Kreti in kasneje celo središče province severne Afrike. Potem so prišli Bizantinci in mesto je živelo naprej vse do prihoda Saracenov leta 823 našega štetja. Novi osvajalci so ga barbarsko porušili. Ostal je del cerkvice, ki ga lahko vidimo še danes. V prvem stoletju našega štetja so Rimljani zgradili cerkvico kretskemu škofu, svetemu Titu. Po izročilu jo je postavil sam sveti Pavel.

In to je vse, kar je ostalo od nekdaj mogočnega Gortisa.

ALBINA PODBEVŠEK

»PRVI MAJ« KARTONAŽA IN TISKARNA – SVILAJNAC

Zaradi preselitve na novo lokacijo proda delovne prostore okoli 1500 kv. m. v krogu osem pisarn, dveh telefonskih linij – teleks zvez

– Od Beograda je oddaljeno 100 km, 7 km od avtoceste motela »STARI HRAST«, v središču Šumadije-Pomoravlja

– Oddaljenost v kilometrih:
KRAGUJEVAC 45
POŽAREVAC 40
SVETOZAREVO 40 itd.
Železniška postaja 600 metrov

– Primerno za razne namene, od skladišča do odkupa kmetijskih izdelkov in za razne druge gospodarske dejavnosti.

– Cena in pogoji ugodni – po sporazumu. Možnost plačila tudi v več obrokih!

Obvestila po telefonu (035) 88-249 Manojlović ali Mitrović ali teleks štev. 17885.

16-5027

● Kongres esperantistov

V Varšavi bo v začetku avgusta svetovni kongres esperantistov, na katerem bo sodelovalo več kot 1600 delegatov iz 45 držav. Ena od glavnih tem tega kongresa bo posvečena problemu neenakomerne razdelitve dobrin na svetu. Na svetu je približno dva milijona ljudi, ki govorijo esperanto.

KRIŽANKA

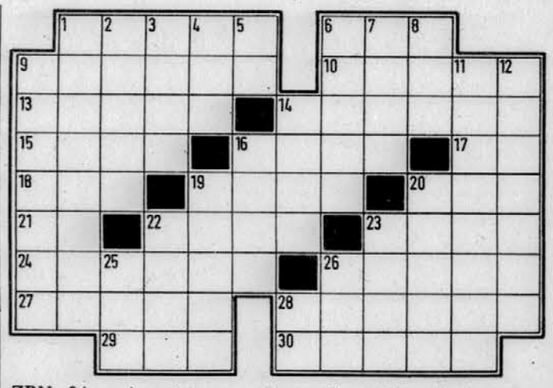

VODORAVNO: 1.bobnu podobno glasbilo, 6. pripadnik najštevilnejšega slovanskega naroda, 9. kletni tram za sode, 10. finski otok v Baltiškem morju, 13. nasad okoli hiše, 14. tanka bombažna tkanina, 15. nravna težnja, 16. zagozda, 17. različni črki, 18. stotinka japonskega jena, 19. posel, opravek, 20. okrasna ptica, 21. predlog, 22. poglavje korana, 23. glavno mesto ZRN, 24. prvi uradni svetovni šahovski prvak (Emmanuel), 26. domače moško ime, 27. kotva, sidro, 28. škrat, 29. japonski politik, imenovan »japonski Bismarck«, 30.znamka tujih cigaret.

NAVPIČNO: 1. pripadnik naše vojske med zadnjo vojno, 2. ime skladatelja Foersterja, 3. impresija, 4. pisatelj iz Savinjske doline (Janko), 5. nemška revija za moške, 6. stopnja tiskarskih črk, 7. nekdanji poljski lahki konjenik, 8. angloameriško moško ime, 9. poseben način bojevanja v vojni, 11. starogrški pesnik, 12. časnik, ki izhaja vsak dan, 14. ime jazz pevke Fitzgerald, 16. starejša angleška filmska igralka (Deborah), 19. španski veletok, 20. plašč južnoameriških Indijancev, 22. avtor »Miklove Zale«, 23. pripadnik naroda ob Baltiku, 25. nordijski izraz za smuči, 26. pripadnik starogermanskega naroda, 28. veznik.

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. atlet, 6. večina, 12. krota, 13. Aretej, 14. askar, 15. lik, 16. PA, 17. tipanje, 19. Dej, 20. Peca, 21. aa, 22. pena, 23. Ane, 24. akrilat, 26. R(ihard) J(akopič), 27. Aca, 28. cekin, 30. Marten, 32. Evica, 30. aktiva, 34. kanal.

● Vulkan Sveta Helena in klima

Verjetno je prav prah ameriškega vulkana Sveta Helena vzrok mraza, ki je letos zajel Britanijo, kjer je padlo nenavadno veliko padavin. Po izjavi profesorja Huberta Lamba, utemeljitelja katedre za klimatske raziskave pri univerzi »Vzhodna Anglija«, lahko sklepamo, da v londonski meteorološki center nenehno dežujejo pritožbe. Profesor meni, da ja vulkanov prah kot s tančico prekril severni del poloble. Letošnji junij je bil v Britaniji najbolj vlažen mesec v zadnjih sto letih. Hladna, vlažna leta so v tej deželi zabeležili leta 1903 in 1912, po močnih vulkanskih izbruhih.

Zgodovina olimpijskih iger (157)

München 1972 – Vassala zasenčil Keina

Frédéric Laurent

Črni orkester

24. nadaljevanje

Zveze med OAS in Lopezom Rego, tedanjim šefom AAA, so bile že zelo stare in so segale v začetek šestdesetih let, ko je bil nekdanji minister pri Juanu Peronu v Madridu. Vpliv OAS na AAA je bil očitno odločilnega pomena. Nekdanji pripadniki Delte so urili kadre te organizacije, ki je zvesto posnela shemo strategije in teroristične prakse alžirskih komandosov. Člani AAA so likvidirali aktiviste peronistične levice, sindikalne voditelje, intelektualce, ki so bili povezani z levičarskimi organizacijami, in čilske, urugvajske ali brazilske begunce kot generala Pratsa, nekdanjega bolivijskega predsednika Juana Torresa (umorjenega junija 1975) ali voditelja čilske MIR Edgarda Enriqueza (izginil je 10. aprila 1976).

AAA je še izboljšala stare metode psihološke akcije: namesto s kroglami prerešetanih trupel je puščala drugačna opozorila – ubite žrtve je razstrelila z dinamitom na kakšnem trgu v Buenos Airesu.

Italija: nenehni državni udar

1

Bombe v Milanu in strategija napetosti

Poročilo agencije Aginter-Presse Séracu:

Mislimo, da moramo v prvem delu politične akcije spodbujati širjenje kaosa v vseh strukturah režima. Najprej je treba začeti minirati državno gospodarstvo, s čimer je mogoče zasejati zmedo v ves državni aparat. Tako nastanejo razmere močne politične napetosti, strahu v industrijskem svetu, nenaklonjenosti do vlade in vseh strank. Zato je treba pripraviti učinkovit organizem, ki bi lahko zbral okoli sebe nezadovoljne člane vseh družbenih plasti, jih povezal v veliko množico ter izvedel našo revolucijo.

Prva akcija, ki jo moramo sprožiti, je uničenje državnih struktur, vendar pod krinko komunističnih in prokitajskih akcij. Sicer že imamo svoje elemente v vseh teh skupinah, dejavnost pa bomo morali prilagoditi političnemu ozračju posamezne skupine (takšna propaganda in nasilne akcije morajo biti na zunaj pripisane našim komunističnim nasprotnikom, pritiskati moramo tudi na posameznike, ki osredotočajo oblast na vseh ravneh). To bo ustvarilo odpor zoper vse, ki ogrožajo mir posameznika in države, po drugi strani pa bo ohromilo državno gospodarstvo. Potem moramo iti v akcijo v oboroženih silah, v cerkvi, v pravosodnem aparatu, s čimer je mogoče vplivati na javno mnenje, nakazati rešitev in opozarjati na hibe in nesposobnost legalnega aparata, sebe pa prikažemo kot edine, ki lahko dajo danemu trenutku ustrezno družbeno, politično in gospodarsko rešitev. Obenem moramo dvigniti branilce (sic) državljanov zoper vse tisto, kar sta povzročila subverzija in terorizem. Gre torej za fazo infiltracije, informacije in pritiska naših elementov na življenjska jedra države. Naš politični element bo moral biti izredno spreten, sposoben posega in uveljavljanja sile, ustvariti bo moral kadre in voditelje, obenem pa izvajati množično in pametno propagando.

Propaganda bo morala imeti obliko psihološkega pritiska na naše prijatelje in sovražnike, ustvariti pa bo morala naklonjenost do našega političnega organizma, polarizirati bo morala pozornost ljudstva, v katerega očeh moramo postati edini element rešitve za državo.

Propaganda mora tudi pritegniti pozornost na evropski problem in nam pridobiti mednarodno politično in gospodarsko pomoč. Pripraviti bo tudi morala vojsko, sodstvo, cerkev in industrijski svet, da bo ukrepal proti subverziji. Čeprav njihova akcija ne bo odločilnega pomena, pa bo lahko zelo vplivala na položaj.

Če hočemo izpeljati takšno akcijo, moramo seveda razpolagati z velikimi finančnimi sredstvi, in ukrepati bo treba v to smer, to pa zato, da bi se čimveč naših ljudi lahko posvetilo izključno bojem v ITALIJI in da bi lahko podkupovali ali financirali tiste politične skupine, ki nam utegnejo koristiti.

Ta nepodpisani dokument, ki izredno natančno popisuje – bodočo – strategijo napetosti, so oktobra 1974 našli v arhivu agencije Aginter-Presse. Sestavljen je bil iz poročil, ki so jih poslali agenciji njeni italijanski dopisniki, novinarji in aktivisti neonacističnega gibanja Ordine nuovo, to pa v novembru 1968, torej v trenutku, ko se je v Italiji že začela strategija napetosti. V dokumentu ni nobene dvoumnosti in je lep dokaz za skupne zveze, dejavnosti in cilje italijanske skrajne desnice in agencije Aginter-Presse. Oktobra 1974 so v Caxaisu trije novinarji tednika »L'Europeo« – Corrado Incerti, Sandro Ottolenghi in Piero Raffaeli – lahko fotografirali in proučili velik del dokumentacije Aginter-Presse. Potem so zatrdili, da je agencija imela v Italiji kakšnih trideset sodelavcev – novinarjev in politikov – katerih nekateri so bili bolj ali manj posredno vpleteni v tragične milanske bombne atentate ter v številne zarote, ki že več kot desetletje pretresajo Italijo.

Poročilo potem obravnava »razmere med levičarskimi skupinami v Italiji«. Skrivnostni sestavljalec poročila razlaga, da se je komunistična partija pomeščanila in da se razvijajo skrajnolevičarske skupine, zlasti med mladino. »Ta mladina je izredno zanesena in neznansko nestrpna. To dejstvo je treba temeljito proučiti. Vdor provokatorskih sil v to revolucionarno okolje (ki ga zmotno imamo za prokitajsko) je odsev želje, da do skrajnosti izrabimo negotovi položaj in ustvarimo kaos«. Pisec poročila končuje: »Prokitajske skupine so zaradi nestrpnosti in zanosa, ki sta zanje značilna, izredno ugodne za infiltracijo.«

Pri prebiranju tega poročila si človek ne more kaj, da ne bi pomislil na metode psihološke akcije, na subverzivno tehniko in terorizem, ki jih je OACI vtepala v glave svojih kadrov in aktivistov. Prav tako mora pomisliti na primerjavo z načini infiltracije v kroge skrajne levice, kar je lisbonska agencija tako uspešno počela (pobudniki tega pa so bili NATO in nemške tajne službe). In nazadnje, človek mora pomisliti na atentate v Milanu.

Poročilo je bilo napisano leto dni pred pokolom, na vso moč pa spominja na prvi načrt. V njem je vse. Strategija napetosti je podrobno opisana: provokacija, uvajanje kaosa v vse strukture režima, financiranje tega kaosa s strani bogatih in mogočnih ljudi, psihološko izrabljanje kaosa s propagando in množičnimi občili, infiltracijo v levico, da bi ji potem naprtili odgovornost za bombe in kaos.

Naposled ni mogoče pozabiti, da je SID 17. decembra 1969 poslala za preiskavo pooblaščenim oblastem noto, ki je za člane »možganskega centra« atentatov razglašala direktorja Aginter-Presse Guérina-Séraca in njegovega pomočnika Roberta Leroya.

Nota SID, sestavljena po podatkih, ki jih je zbral njen informator Stefano Serpieri, aktivist organizacije Europa Civiltà, je poudarjala, da sta »materialna avtorja« rimskih atentatov Mario Merlino in Stefano Delle Chiaie, »fašista, ki se izdajata za anarhista«. Merlino se je res pretihotapil med anarhiste, prijeli pa so ga v Rimu nekaj ur po atentatih. Delle Chiaie je ustanovitelj najnasilnejše organizacije italijanskih fašistov Avanguardia nazionale.

Oba sta bila tesno povezana z Aginter-Presse, zlasti še z Robertom Leroyem, ki sta ga pogostokrat obiskala v Tamarisu pri Toulonu.

Prvi stiki med Delle Chiaiejem in nekdanjim francoskim esesovcem segajo v čase prvih dveh kongresov »evropskega novega reda«, ki ju je italijanska veja Ordine nuovo organizirala v Milanu leta 1965 in 1967. »Potem sem se še večkrat srečal z njim,« trdi Leroy. »V Rimu. Tako kot jaz je mislil, da je treba združiti na videz nasprotne revolucionarne elemente – kot argentinsko peronistično gibanje«. Zveze med Merlinom, Delle Chiaiejem, Guérinom-Séracom in Jeanom-Mariejem Laurentom so se naglo okrepile. Laurent je bil pred aretacijo v Brazzavillu še posebej zadolžen za zveze v Italiji. Delo »Strage di Stato« piše, da sta leta 1967 »Mario Merlino in Stefano Delle Chiaie večkrat bila v družbi nekega Francoza iz OAS, ‚Jeana', katerega sta predstavljala prijateljem kot strokovnjaka za vojaške zadeve in razstreliva. Merlino je sam priznal, da je s Francozom izvedel bombni atentat na južnovietnamsko veleposlaništvo, to pa zato, da bi odgovornost za dejanje padla na levico.«

Ko so bili objavljeni nekateri dokumenti o dejavnosti Aginter-Presse v Italiji, so novinarji revije »L'Europeo« trdili, da sta Jean-Marie Laurent in »Jean« ena in ista oseba.

Tesne zveze med Aginter-Presse in italijansko skrajno desnico omenja tudi poročilo o organizaciji Red in tradicija (OT), ki ga je pripravilo italijansko notranje ministrstvo.

Poročilo navaja številne sestanke med člani Aginter-Presse in italijanskimi fašističnimi voditelji v času od 1966 do 1969. Najpomembnejši sestanek naj bi bil 30. in 31. januarja in 1. februarja 1968 v Rimu. Na njem je Guérin-Sérac predstavljal gibanje Red in tradicija, Italijana Pino Rauti in Paolo Andriani pa neonacistični Ordine nuovo. Poročilo trdi, da so se na sestanku dogovorili o »skupnih antikomunističnih akcijah v propagandi«, kot tudi o »morebitnih ofenzivnih akcijah«.

Poročilo žal ne opisuje narave teh ofenzivnih akcij, zaradi česar je mogoče marsikaj domnevati, če vemo, kakšna človeka sta Guérin-Sérac in Pino Rauti. Giuseppe Rauti, imenovan Pino, se je rodil leta 1926 na jugu Italije. Pri sedemnajstih letih je prostovoljno pristopil k Italijanski socialni republiki (RSI), leta 1944 so ga ujeli Britanci in interniran je bil do konca leta 1946. Brž ko je prišel na prostost, je stopil v komaj dobro ustanovljeno MSI in kmalu postal mladinski vodja. Po vrsti atentatov so ga leta 1951 aretirali, leto kasneje je bil že na svobodi in leta 1953 je stopil v rimski desničarski dnevnik »Il Tempo«.

OBJAVA ŠT. 28

ZVEZA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE SR SLOVENIJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije in zasebni delodajalci pri občinskih skupnostih za zaposlovanje ter niso bile pokrite iz vrst začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve v Sloveniji.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo pristojne skupnosti za zaposlovanje, ki so navedene s kratico v oklepaju vsake objave, ali delovna organizacija, ki prijavlja potrebo in je navedena pri vsaki posamezni objavi.

Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko objave.

Način objave za vse objavljene potrebe je oglas, razen tiste, pri katerih je v oklepaju navedeno, da se nanašajo na javni razpis.

DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE
1 standardizerja I., (lahko dipl. inž. elektrotehnike energetik), dveletna praksa, znanje enega tujega jezika, OD okoli 12.500 do 14.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SOZD Iskra, Skupne službe-služba za Standardizacijo, Ljubljana, Tržaška 2 (SZ LJ 416.862)

DIPLOMIRANI INŽENIR LESARSTVA
1 za vodenje službe tehnične kontrole, dveletna praksa, OD okoli 11.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Gorenje, GLIN Lesna industrija Nazarje, DSSS (SZ VE 903.321-razpis)

DIPLOMIRANI EKONOMIST
1 analitika, brez prakse, OD okoli 10.958 dni, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje, Velenje (SZ VE 902.998-razpis)

DIPLOMIRANI PRAVNIK
1 vodjo analitike, dveletna praksa, OD okoli 12.309 din, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje, Velenje (SZ VE 902.997-razpis)

DIPLOMIRANI DEFEKTOLOG
1 defektologa-logopeda, brez prakse, OD okoli 10.074 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER Ljubljana, TOZD Klinika za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo, Bohoričeva 28 (SZ LJ 411.961)

ZDRAVNIK KIRURG
1 specializanta iz splošne kirurgije, za določen čas, dveletna praksa, opravljen strokovni izpit, odslužen vojaški rok, OD okoli 10.380 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER Ljubljana, Kirurška služba – Travmatološka klinika, Bohoričeva 28 (SZ LJ 403.404)

INŽENIR ELEKTROTEHNIKE
1 standardizerja II, (lahko elektrotehnik za šibki tok), dve oz. štiriletna praksa, znanje enega tujega jezika, OD okoli 11.000 do 12.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SOZD Iskra, Skupne službe – Služba za Standardizacijo Ljubljana, Tržaška 2 (SZ LJ 416.861)

EKONOMIST
1 za vodenje knjigovodstva, štiriletna praksa, OD okoli 8.800 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Celjska mesna industrija, DSSS Celje (SZ CE 103-492-razpis)

ORGANIZATOR – PROGRAMER
1 programerja, enoletna praksa, OD okoli 9.292 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Strokovna služba SPIZ, DE-na sedežu, Ljubljana, Moša Pijadejeva 41 (SZ LJ 412.298)

GRADBENI INŽENIR
1 za vodenje gradbišča v Angoli, (lahko gradbeni tehnik), petletna praksa, opravljen strokovni izpit, znanje angleškega jezika, zaželeno znanje portugalščine, OD okoli 9.456 do 10.716 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: TRIMO Trebnje, TOZD Marketing (SZ NM 803.689)

VARNOSTNI INŽENIR
1 varnostnega inženirja, brez prakse, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Tovarna usnja Slovenj Gradec, Pohorska 6/a (SZ VE 903.293)

KEMIJSKI TEHNIK
1 raziskovalca za platno, (lahko usnjarsko-galanterijski tehnik), dveletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 7.480 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni. Stanovanja ni: MELAMIN, Kemična tovarna Kočevje, DSSS (SZ LJ 411.889)

TRGOVSKI POSLOVODJA
1 trgovskega poslovodjo, triletna praksa, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: CENTROTEXTIL RO UN., trgovina OOUR – Modne kuće Beograd, Modna kuća Ljubljana, Runkova 2 (SZ LJ 404.025)

POSLOVODJA KUHINJE
1 vodjo kuhinje, dveletna praksa, OD okoli 8.530 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Ginekološka klinika, Šlajmerjeva 3 (SZ LJ 423.346)

EKONOMSKI TEHNIK
1 za vodenje knjige osnovnih sredstev, dveletna praksa, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko p. o. Ljubljana, Teslova 30 (SZ LJ 416.051)
1 pisarniškega referenta v Novem mestu, lahko admin. tehnik-daktilograf, (21 urni tednik), dveletna praksa, OD okoli 4.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Pedagoška akademija v Ljubljani, Stari trg 34 (SZ LJ 406.214)

ADMINISTRATIVNI TEHNIK
1 za vodenje odseka za potne liste, (lahko gimnazijski maturant), enoletna praksa, OD okoli 9.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 10 dni, stanovanja ni: Skupščine mesta Ljubljana, Mestni trg 1 (SZ LJ 422.272)

VZGOJITELJI
2 vzgojiteljice, brez prakse, OD okoli 7.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 5 dni, stanovanja ni: Vzgojno varstveni zavod, Medvode (SZ LJ 421.696, 421.697)

MEDICINSKE SESTRE
3 za strokovno nego bolnika, praksa zaželjena, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 8.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Zavod za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, TOZD Bolnišnica Ljubljana, Linhartova 51 (SZ LJ 493.638, 402.609, 410.361)

OTROŠKE NEGOVALKE
2 medicinski sestri – pediatrične smeri, za delo na oddelku intenzivne nege, brez prakse (lahko tudi pripravnik), OD okoli 7.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Ginekološka klinika, Šlajmerjeva 3 (SZ LJ 400.991, 400.993)

PARKOVNI VRTNAR
1 za vrtnarska dela, brez prakse, OD okoli 8.150 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Zavod za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, DSSS Ljubljana, Linhartova 51 (SZ LJ 417.766)

KLJUČAVNIČARJI
1 za opravljanje hišniških del za delo kurjača, brez prakse, opravljen vozniški izpit B kategorije, (zaželjeno iz okolice Smlednika) 20 urni tednik, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 5 dni, stanovanja ni: Vzgojno varstveni zavod, Medvode (SZ LJ 421.695)
4 vzdrževalce na stroju (urejevalec) eno do dveletna praksa, OD okoli 8.200 do 9.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: PLUTAL, Ljubljana TOZD Zapiralna embalaža Ljubljana, Cesta v Gorice 8 (SZ LJ 413.072 do 413.074 in 413.079)

STRUGAR
1 za razna strugarska dela, dveletna praksa, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: Železniško gospodarstvo, Centralne delavnice Ljubljana, TOZD za vzdrževanje voz in strojev Šiška, Parmova 35 (SZ LJ 418.423)

STROJNI KLJUČAVNIČAR
1 za vzdrževanje strojev v proizvodnji, dveletna praksa, OD okoli 7.000 do 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ISKRA LEZE, TOZD Feriti Ljubljana, Stegne 19 (SZ LJ 422.099)

STROJNIKI
2 za delo strojnika parne turbine, OD okoli 7.800 din in
1 za delo strojnika parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem, OD okoli 7.500 din, opravljen izpit, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: STOL Kamnik, TOZD Tehnične storitve, Ljubljanska 45, Kamnik (SZ LJ 412.937, 421.939, 421.938)

TISKAR ZA TISK S PLOSKVE
1 ofset tiskarja, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 7.300 do 8.100 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Službe Skupščine SR Slovenije, Ljubljana, Šubičeva 4 (SZ LJ 424.458)

DIMNIKARSKI DELAVEC
1 dimnikarja, brez prakse, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, skupinsko stanovanje: Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Dimnikarstvo Ljubljana, Prešernova 36/a (SZ LJ 412.117)

NATAKARJI
5 natakarjev I., za določen čas, dveletna praksa, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, skupinska stanovanja: Petrol DO Gostinstvo, TOZD Motel LOM, Logatec (SZ LJ 420.129 do 420.133)

ZDRAVSTVENI ADMINISTRATOR
1 zdravstvenega administratorja, brez prakse, OD okoli 5.464 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Klinika za maksilofacialno kirurgijo, Bohoričeva 28 (SZ LJ 488.554)

SNAŽILKE
2 snažilki, enoletna praksa, OD okoli 4.800 do 5.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Sekretariat Skupščine SR Slovenije, Ljubljana, Šubičeva 4 (SZ LJ 423.711, 423.712)
1 za čiščenje poslovnih prostorov, OD okoli 5.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Zveza računovodskih in finančnih delavcev Slovenije, Ljubljana, Titova 118/IV (SZ LJ 415.500)
1 snažilko, OD okoli 5.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Pedagoška Akademija v Ljubljani, Stari trg 34 (SZ LJ 420.694)
1 za čiščenje poslovnih prostorov, triletna praksa, OD okoli 4.70 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TAPO Ljubljana, Celovška 317 (SZ LJ 408.942)
1 za čiščenje prostorov, OD okoli 2.300 din, 20 ur tedensko, (zaželjeno bivališče iz okolice Smlednika), rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 5 dni, stanovanja ni: Vzgojno varstveni zavod, Medvode (SZ LJ 421.698)
1 snažilko, za delo v dopoldanskem času v samskem domu, OD okoli 4.500 do 5.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni: stanovanja ni: GIP OBNOVA Ljubljana, DSSS Samski dom, Pokopališka 42 (SZ LJ 407.972)

2 čistilki-strežnici, za določen čas,
1 čistilko-strežnico, za nedoločen čas, brez prakse, OD okoli 4.370 din, za TOZD Centralna sterilizacija, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni,
1 čistilko-strežnico, za TOZD Travmatološka klinika in
1 za TOZD Pediatrični oddelek kirurških strok, brez prakse, OD okoli 4.370 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, Bohoričeva 28 (SZ LJ 416.879, 416.880, 408.568, 403.394, 416-878)
1 za čiščenje garderobnih prostorov, OD okoli 5.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Izolirka Ljubljana, Ob železnici 18 (SZ LJ 411.618)

KUHARSKI POMOČNIK
1 kuharja II., enoletna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 6.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Petrol DO Gostinstvo, TOZD Motel LOM, Logatec (SZ LJ 420.125)

DELAVCI BREZ POKLICA
1 za opravljanje laboratorijskih opravil, brez prakse, OD okoli 4.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Inštitut za elektroniko in vakumsko tehniko p. o. Ljubljana, Teslova 30 (SZ LJ 420.647)
1 za pomivanje posode, OD okoli 4.870 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Prehrambena služba, Bohoričeva 28 (SZ LJ 422.334)
10 delavcev v proizvodnji feritov, delovna praksa zaželjena, OD Okoli 5.000 do 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: ISKRA IEZE, TOZD Feriti Ljubljana, Stegne 19 (SZ LJ 422.088 do 422.096 in 422.098)

hortikultura 80 celje
Republiška vrtnarsko-cvetlična razstava, Celje, od 18. do 20. julija.

FESTIVAL LJUBLJANA

28. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL
Sreda, 16. julija, ob 20.30: Viteška dvorana. MARJANA LIPOVŠEK, alt, MARIJAN LIPOVŠEK, klavir. Spored: Carissimi, Caccini, Lotti, Gluck, Durante, Schubert, Lipovšek, Mahler, Dvořak
Četrtek, 17. julija, ob 20.30: poletno gledališče. SKUPNI KONCERT GODBE MILICE IZ LJUBLJANE in MUZIKE MILICIJE IZ BEOGRADA. Dirigenta: Vinko Štrucl, Stjepan Keretić
Vstopnice v prodaji od 11. do 13. in od 19. ure dalje pri blagajni Festivala.

KINO

SPORED ZA SREDO
KINO UNION: angleški barvni CS vohunski film ZADEVA ODESSA (The Odessa File). Prod.: Columbia, 1974. Glasba: Andrew Lloyd Webber. Kamera: Oswald Morris. Scenarij: Kenneth Ross & George Markstein po romanu Fredericka Forsytha. Režiser: Ronald Neame. V glavni vlogi: Jon Voight. Ostale vloge: Maximilian Schell, Maria Schell, Mary Tamm in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30.
KINO KOMUNA: francoski barvni WS film, satirična komedija PLAVALNI UČITELJ (Le maitre nageur). Prod.: Odyssey, 1978. Zvok: Adrien Nataf in Jacques Maumont. Kamera: Jean-Jacques Flori. Scenarij: Francoise, Jean-Claude in Robert Emion po knjigi Vahe Katcha. Režiser: Jean-Louis Trintignant. V glavnih vlogah: Guy Marchand, Stefania Sandrelli, Jean-Claude Brialy, Moustache, Jean-Louis Trintignant in drugi. Filmske novice št. 27. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barvnega filma, drame F.I.S.T. Režija: Norman Jewison. Glavna vloga: Sylvester Stalone. Zadnjikrat!
KINO BEŽIGRAD: italijansko-španska koprodukcija, barvni VV ljubezenski film TAKŠNA, KAKRŠNA SI (Cosi come sei). Prod.: Filmosec, 1979. Glasba: Vincente Prado. Kamera: John Vitalli. Scenarij in režija: Alberto Lattuada. V glavnih vlogah: Nastasja Kinski in Marcello Mastroianni. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!
KINO TRIGLAV: IZ BITKE V BITKO... – revija vojnih filmov: japonski barvni CS vojni pomorski spektakel BITKA ZA PORT ARTHUR (Nihokai dai kaisen). Scenarij in režija: Sieji Maruyama. V glavnih vlogah: Toshiro Mifune, Mitsuko Ksabue, Yuzo Kayama in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zadnjikrat!
KINO VIČ: angleški barvni film, ljubezenska drama ZAKONSKE SKRIVNOSTI (Secrets). Prod.: Anglo-EMI, 1979. Glasba: John Kinsey. Kamera: Marc Johnson. Scenarij in režija: Philip Saville. V glavnih vlogah: Jacqueline Bisset, Per Oscarsson, Robert Powell in drugi. Filmske novice št. 26. Predstave ob 17., 19. in 21. uri.
KINO ŠIŠKA: hongkonški barvni CS akcijski karate-film ZNAMENJE RDEČEGA ZMAJA (Stoner). Prod.: Haifong, 1978. Kamera in posebni efekti: Han Feng. Scenarij in režija: Huang Feng. V glavnih vlogah: George Lazenby, Angela Mao, Hong In Sing in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO SLOGA: italijanska barvna VV erotična komedija SOSEDA. Scenarij in režija: Michele Tarantini. Glavni vlogi: Edwige Fenech, Renzo Montagnani in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma! Predvidoma zadnjikrat!
OTROŠKI KINO MOJCA: izteka se slavna ameriška barvna risanka – pravljica PEPELKA (Cinderella) Walta Disneya. Kratki film »Kako je Ana kupila kruh«. Predstavi ob 15.30 in 17. uri. Predvidoma zadnjikrat! Vstopnice so v prodaji uro pred začetkom predstav.
KINO DOMŽALE: amer. barvni film ZAKLAD MATECUMBE, ob 18. in 20. uri.
KINO RADOMLJE: amer. barvni film GRŠKI LADJAR, ob 20. uri.
KINO MENGEŠ: ital. barvni film OROŽJE SMRTI, ob 20. uri.
KINO CENTER, KRANJ: jap. barv. akcij. film JESEN BREZ CESARJA, ob 15.30, 17.45 in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane!
KINO STORŽIČ, KRANJ: nem. barv. pust. vestern OLD SUREHAND, ob 16. uri.
Nem. barv. erot. film GRŠKE SMOKVICE, ob 18. in 20. uri. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!
KINO TRŽIČ: nem. barv. pust. vestern WINNETOU V DOLINI SMRTI, ob 18. in 20. uri.
KINO DOM, KAMNIK: hongkonški barv. karate film PEST VELIKEGA ZMAJA, ob 18.in 20. uri.
KINO DUPLICA: amer. barv. akcij. film NESREČA NA LINIJI 401, ob 20. uri. Režija: Barry Shear.
KINO RADIO, JESENICE: ital. film LA VIRGINELLA, ob 17. in 19. uri.
KINO KR. GORA: španski film CARMEN IZ GRANADE, ob 20. uri.
KINO RADOVLJICA: italjansko-španski barvni film TAKŠNA, KAKRŠNA SI, ob 20. uri.
KINO BLED: angleški barvni kriminalni film SLEDOVI IZSILJEVANJA, ob 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM, ZAGORJE OB SAVI: domači barvni film, sodobna drama OSVAJANJE SVOBODE, ob 18. uri.
Italijanski barvni VV film OGNJEVITA BOLNIČARKA, ob 20. uri. Film ni primeren za mladino do 15 let.
KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: ital. barv. CS film, vestern SREBRNO SEDLO, ob 18. uri.
KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: francoska super komedija ŽANDAR PROTI MARSOVCEM, ob 17. in 19. uri.
KINO DELAVSKI DOM, HRASTNIK: ital. drama GRDI, UMAZANI, ZLI, ob 17. in 19. uri.
KINO KRKA, NOVO MESTO: nemški barvni film NOŽ V GLAVI, ob 18. in 20.uri.
KINO BREŽICE: ameriški barvni film TOBAČNI ZNAK, ob 20. uri.
KINO SEVNICA: angleški barvni film PREDSKAZANJE, ob 19.30.
KINO ROGAŠKA SLATINA: ameriški barvni pust. film POPOTNIK SEM, ob 17. in 20. uri.
KINO PARK, MURSKA SOBOTA: ameriški barvni CS film TAJNI DRUŽABNIK, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA, NOVA GORICA: ital. film. DEVIŠKA ŽENA, ob 18. in 20.uri.
KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI GORICI: nem. film HOTEL KLEINHOF, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA, KOPER: POLETNA FEST REVIJA: amer. drama NEW YORK, NEW YORK – FEST 78!, ob 18. in 20.30.
KINO ZVEZDA, IZOLA: ital. drama KAČJE GNEZDO, ob 18. in 20.30.
KINO TARTINI, PIRAN: POLETNA FEST REVIJA: amer. akcijski film BRODOLOMCI IZ BOEINGA 747, FEST 78!, ob 18. in 20.30.

RADIO MARIBOR

7.30 Danes za vas; 8.00 Poročila; 8.05 Obvestila; 8.10 V sredo dopoldne; 14.00 Novice; 14.05 Zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku; 14.15 Obvestila, zabavna glasba in EP; 14.30 Želeli ste – poslušajte;15.30 Prijetno popoldne vam želijo; 16.00 Dnevnik; 16.20 Obvestila; 16.30 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00 Svet in mi; 17.15 Spoznavajmo country glasbo; 18.00 Baletna glasba iz raznih oper; 18.45 Literarna oddaja – Valerija Perger; 18.55 Glasbena medigra

OBVESTILA

Prosimo cenjene stranke, da prevzamejo čevlje v določenem času, do 20. 7. 1980. Čevljarstvo I. Gorenc, Titova 6, Ljubljana.

011077-O

Gostilna – okrepčevalnica pri Slavku Rušiču, Ljubljana, Livada 10, tel. 25-969 sporoča, da so na novo pričeli obratovati.
Nudi specialitete na žaru: jagenjčke, odojke, piščance in vukov zalogaj ter vse ostale jedi klasične kuhinje.
Organizira poslovna kosila in kosila za poroke.
Obiščite nas – prepričajte se!

12-146

zavod tivoli

CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI
Veliki bazen – plavalci
Torek, četrtek od 10.30 do 12. ure, od ponedeljka do petka od 13. do 18. ure, sobota od 9. do 13. ure, od 13.30 do 17.30, od 18. do 21. ure, nedelja od 9. do 13. ure, od 13.30 do 17.30.

Mali bazen – neplavalci
Od ponedeljka do petka od 13. do 16. ure, sobota in nedelja velja isti urnik kot za veliki bazen.
Obvezne so plavalne kape. Možnost sončenja na prostem.
Bazen obratuje do vključno 20. julija.

ČUK KLUB
je odprt vsak dan razen torka od 20.30. Nedelja, ponedeljek, sreda, četrtek za ženske prost vstop.

Stopoteka SUPER
je odprta vsak dan razen ponedeljka od 20. do enih, ob sobotah tudi od 15.30 do 19. ure. Ob četrtkih stara glasba, druge dneve ROCK, NOVI VAL, HARD ROCK, COUNTRY... V Stopoteki ne vrtimo več disco glasbe.

RESTAVRACIJA SULC
je odprta vsak dan od 13. do 23. ure.

ZLATI KLUB
je odprt vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 22. ure.
Torek samo za ženske, druge dneve mešano ter v soboto od 8. do 14. ure mešano.
Zlati klub obratuje do vključno 20. julija.
TENIS IGRIŠČA obratujejo vsak dan od 7. do 19. ure.
AVTODROM IN VRTILJAK sta odprta vsak dan od 8. do 21. ure.
MINI GOLF je odprt vsak dan popoldan od 14. do 21. ure, ob sobotah in nedeljah ter praznikih ves dan.

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA

1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti
– ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1. tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje–Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.
4. Nočna nedeljska služba in praznična dežurna zobna ambulanta je na Stomatološki kliniki v Ljubljani, Zaloška cesta 2.
Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 22-222
V mestu: Dr. Albert Klobučar, okoliška dežurna služba: dr. Marko Lovrič in dr.Zoran Žebeljan, ambulantna dežurna služba: dr. Anton Kolar-Sluga, pediatrična dežurna služba: dr. Nada Piščanec.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Lekarna Šiška, Celovška 83

MARIBOR
Tabor, Trg revolucije 3.

Komisija za medsebojna razmerja
»Agrariacoop« Zagreb, Predstavništvo Ljubljana Ciril Metodov trg 16
objavlja
prosta dela in naloge
2 skladiščnih delavcev
(za delo v skladišču s sem. blagom)
Delo razpisujemo za nedoločen čas s poskusnim delom 3 mesece.
Pisne ponudbe sprejemamo na gornji naslov 15 dni po objavi.

16-5050

Odbor za medsebojna delovna razmerja
vtozd za lesarstvo VDO Biotehniška fakulteta v Ljubljani, Večna pot 2,
objavlja proste delovne naloge:
– knjigovodja-administratorja
Pogoj:
– srednješolska izobrazba ali nižja izobrazba s 5 let delovnih izkušenj na enakih opravilih.
Pisne prijave kandidatov s priloženim dokazilom o izobrazbi in kratkim življenjepisom sprejema v tozd za lesarstvo VDO BF Večna pot 2 v 15 dneh po objavi.

16-5044

Delavski svet
Klinični center Ljubljana o. sub. o. TOZD MESTNA OTROŠKA BOLNIŠNICA o. sub. o. Ljubljana, Ulica stare pravde 4,
objavlja naslednja prosta dela in naloge za nedoločen čas:
– računovodje
– KV ali PKV kuharice
Ob otvoritvi novega oddelka objavljamo tudi prosta dela in naloge za nedoločen čas:
– 1 oddelčne sestre
– VMS
– 8 srednjih medicinskih sester za nego otrok
–1 vodje srežnic
– 2 strežnic
Objava velja do zasedbe delovnih nalog.
Ponudbe pošljite na naslov: Delavski svet TOZD MESTNA OTROŠKA BOLNIŠNICA LJUBLJANA, Ulica stare pravde 4.

16-5027

GEODETSKI ZAVOD SRS p. o.
Ljubljana, Šaranovićeva 12

Odbor za delovna razmerja

vabi k sodelovanju sodelavce

– za dela pri pripravi kartografskih osnov za urejanje prostora
– za dela pri izdelavi geodetskih kart in načrtov (fotogrametrična restitucija) ter
– za geodetsko risanje

Vsi kandidati bodo testirani.
Za navedena opravila bo izbranim kandidatom omogočeno dodatno usposabljanje ob delu.

Kandidati z dokončano geodetsko tehniško šolo oziroma nedokončano srednjo šolo druge tehnične smeri, ki obvladajo tehniško risanje, naj oddajo v 15 dneh od objave tega oglasa prijave na naslov: Geodetski zavod SRS, Šaranovićeva 12, Odbor za delovna razmerja.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh od poteka roka za prijave.

Poskusno delo kandidatov, ki bodo izbrani, bo trajalo 3 mesece, delovno razmerje pa bodo sklenili za nedoločen čas.

16-5046

MEGRAD

GRADBENO PODJETJE »MEGRAD« LJUBLJANA n. sol. o. LJUBLJANA, Celovška c. 136

Razpisna komisija delavskega sveta delovne organizacije
razpisuje
prosta dela in naloge

1. TEHNIČNO VODENJE DELOVNE ORGANIZACIJE
2. VODENJE FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA IN ANALITSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev zahtevamo za opravljanje navedenih del in nalog še naslednje pogoje:
pod 1.: – visoko izobrazbo gradbene smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– strokovni izpit
– družbenopolitično aktivnost in moralnoetične vrline
Za razpisana dela velja čas imenovanja 4 leta.
pod 2.: – visoko izobrazbo ekonomske smeri
– 4 leta delovnih izkušenj
– družbenopolitično aktivnost in moralnoetične vrline
Za razpisana dela velja čas imenovanja 4 leta.
Kandidati naj pošljejo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 15 dneh od dneva razpisa na naslov: GP »MEGRAD«, Ljubljana, Celovška cesta 136, z oznako na ovojnici »Za razpisno komisijo DS DO«.
O izidu izbire bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

12-4961

sgp graditelj

Razpisna komisija delavskega sveta
SGP »GRADITELJ« p. o., Kamnik, Maistrova 7
RAZPISUJE
prosta dela in naloge

1. VODENJE PROJEKTIVNEGA BIROJA

Poleg v zakonu določenih pogojev zahtevamo od kandidata še naslednje posebne pogoje:
– visoko ali višjo izobrazbo gradbene ali smeri arhitektura in v tej stroki, 5 oz. 7-letne delovne izkušnje
– strokovni izpit s pooblastilom
– moralnopolitično neoporečnost

Rok za prijavo z življenjepisom in dokazili o strokovni usposobljenosti ter izpolnjevanju drugih zahtevanih pogojev je 15 dni od dneva objave razpisa.
Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 15. dneh od dneva sprejetja sklepa o izbiri.
Sprejetemu kandidatu nudimo možnost rešitve stanovanjskega problema.
Vloge je potrebno poslati na naslov: SGP »GRADITELJ« KAMNIK, MAISTROVA 7.

12-4978

V KORIST BOJA PROTI RAKU IN IZGRADNJE ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

V POČASTITEV SPOMINA UMRLIH SO DAROVALI:
delavci Republiškega sekretariata za finance, Ljubljana, namesto venca pok. očetu našega sodelavca Franca Škufca, 2.000 din; Blagovno transportni center Ljubljana, namesto venca v spomin očetu našega sodelavca tov. A. Sitarja, 1.000 din; Mladinska knjiga, TOZD – Založba, Ljubljana, SSP, namesto žalnih vencev na grob Zdenke Logar, matere naše sodelavke Neve Rupel in Franca Dragana, očeta sodelavca Sreča Dragana, 2.400 din; ISKRA-AVTOMATIKA, TOZD-Trženje, Ljubljana, Kotnikova 6, namesto venca za pok. tov. Andreja Rousa, Ljubljana, 1.480 din; namesto venca na grob Mravlje Stanetu – soborci Lojze, Jože, Drago 1.000 din; Grom Peter in Irena, Nova vas 6, Logatec – nameto venca na grob pok. akademskega slikarja Alojza Perka, 1.000 din; Odvetniki Košorok Rudi, Fortuna Stanislav, Mazi-Žunko Marina, Cigaletova 5, Ljubljana – namesto cvetja na grob kolegu Francu Goričanu, 3.000 din; Osnovna organizacija sindikata IMP Ljubljana DO EMOND – namesto venca za pok. Peterka Franca, 1.000 din.

DRUGI PRISPEVKI:
Železniško gospodarstvo, Ljubljana, DSSS, solidarnostni prispevek, 4.529 din; ZG – DSSS, Ljubljana, avtorski honorar odstopa tov. Ivan Mezgec iz Postojne, 194,65 din; Železniški zdravstveni dom, Ljubljana, solidarnostni dinar od plač za mesec VI./80, 1.672 din; Šolski center Idrija, Franc Zidar odstopa nadomestilo za razredništvo, 586,35 din; ŽG – Mostovna, Ljubljana, prispevek, 500 din; ŽG – Fersped, Ljubljana, poslovalnica Maribor, prispevek za mesec VI./80. 340 din; ŽG –Fersped, Ljubljana, skupne službe, Ljubljana, prispevek za mesec VI./80, 290 din; ŽG – Fersped, Ljubljana, prispevek za mesec VI./80, 355 din; ŽG – Fersped, Ljubljana, poslovalnica Koper, prispevek za mesec VI./80, 250 din; ŽG – Fersped, Ljubljana, poslovalnica Ljubljana, prispevek za mesec VI./80, 315 din; ŽG – Prometni inštitut, Ljubljana, prispevek delavcev za mesec VI./80, 130 din;

ZA VSE PRISPEVKE ISKRENA HVALA!
SLOVENSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Ljubljana, Komenskega 4, tel. 322-862
žiro račun: 50101-678-49189
SKLAD ZA GRADNJO IN OPREMO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA
Ljubljana, Lipičeva 2, tel. 314-970
žiro račun: 50103-603-45793

Eta CERKNO - Jugoslavija
TOVARNA ELEKTROTERMIČNIH APARATOV n.sol.o.

DELOVNA ORGANIZACIJA ETA CERKNO

je znana kot izdelovalka kakovostnih elektrotermičnih aparatov in termoregulacije.

V srednjeročnem razvojnem obdobju želimo čimbolj izpopolniti program z novimi izdelki, modernizirati in avtomatizirati proizvodnjo.

Za uspešno izpolnitev zastavljenih ciljev potrebujemo strokovno usposobljene, ambiciozne in ustvarjalne sodelavce ter aktivne samoupravljalce, ki bodo s svojim delom pomagali uresničiti zastavljene cilje.

Za delo v konstrukciji, tehnologiji, razvoju, proizvodnji in avtomatski obdelavi podatkov

vabimo k sodelovanju

– diplomirane strojne inženirje
– diplomirane elektro-inženirje
– diplomirane inženirje organizacije dela
– diplomirane ekonomiste
– elektro inženirje
– strojne inženirje
– inženirje organizacije dela
– strojne tehnike
– elektrotehnike šibki tok

Novim sodelavcem nudimo:

– možnost ustvarjalnega dela in strokovnega izpopolnjevanja
– možnost napredovanja
– pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja
– možnost stikov s poslovnimi partnerji doma in v tujini
– letni oddih v počitniških objektih ob morju in v hribih
– dobro urejen družbeni standard
– ugodne prometne zveze

Vse zainteresirane kandidate vabimo, da pošljejo pisne vloge ali se osebno zglasijo v kadrovski službi Tovarna ETA Cerkno. Tam boste lahko dobili tudi dodatne informacije o delovnih pogojih, osebnem dohodku in vsem kar vas zanima.

IZDAJA ČGP DELO, TOZD »DELO« ○ NASLOV UREDNIŠTVA LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3, TELEFON 23-522, 23-526 ● MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA ○ YU DELO 31-255 ○ POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA ● TISKA ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANJA, TITOVA 35 ○ NAROČNINA IN DOSTAVA, LJUBLJANA, PARMOVA 33, TELEFONI 347-971, 347-888, ○ POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 5 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 6 DIN ● NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 110 DIN MESEČNO ● NAROČNIKI LAHKO DOBIJO SAMO PETKOVO ŠTEVILKO ZA 20 DIN MESEČNO ALI SOBOTNO ZA 24 DIN MESEČNO, PETKOVO IN SOBOTNO ŠTEVILKO SKUPAJ ZA 44 DIN MESEČNO ● NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN TOZD DELO ŠTEVILKA 50102-603-48909 ● LETNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZDA 139 DOL., AVSTRIJA 1.885 ŠIL., ZRN 252 DM ● PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB ŠTEVILKA 50100-620-107-25730-115/5; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA ● NAROČNINA JE SAMO MESEČNA ● ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA ● OGLASNA AGENCIJA DELA, LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 21-896 ● SPREJEM MALIH OGLASOV: TELEFON 28-111 ● INFORMACIJE GLEDE OSMRTNIC: TELEFON 22-020 ● TELEX YU DELO OG 31-633

TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 21-882

MALI OGLASI

STANOVANJA

prodam

STANOVANJE, trisobno, opremljeno, na Titovi pri Razstavišču prodam. Ponudbe pod »Gotovina 130«. P-10969-10

STANOVANJE dvosobno, 48 m², v središču mesta Vrsar prodam. Ponudbe pod »Ugodna prilika«. P-12545-10

kupim

STANOVANJE kupim v stari Ljubljani ali pod gradom. Ušaj, tel. (061) 20-823. 12516-12

STANOVANJE, eno ali dvosobno novejše, kvalitetno kupim. Ponudbe pod »Takoj«. T-210985-12

STANOVANJE trisobno kupim na Viču. Ponudbe pod »Gotovina«. P-11060-12

GARSONJERO ali enosobno stanovanje kupim. Ponudbe pod »Gotovina–kredit«. PT-210975-12

STANOVANJE, manjše, dvosobno, komfortno z balkonom ali dve garsonjeri kupim. Ponudbe pod »Plačam takoj v gotovini«. 11032-12

STANOVANJE dvosobno kupim. Plačilo 40% kredit, ostalo gotovina. Tel. (061) 347-016, popoldne. 12609-12

najamem

SOBICO, skromno, s posebnim vhodom išče fant, kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Čimprej«. P-010992-13

MLAD, samski, zaposlen, resen športnik, išče sobo v Centru Ljubljane. Ponudbe pod »Mlad, resen«. P-011002-13

GARSONJERO s kuhinjo, lahko tudi večje, nujno išče 3-članska družina za dobo enega leta, po možnosti tudi s telefonom. Zelo dobro plača. Ima odločbo za novo stanovanje. Ponudbe pod »Stanovanje«. P-010978-13

STANOVANJE iščeta mlada zakonca na relaciji Ljubljana-Grosuplje. Predplačilo za dobo enega leta. Tudi pomagam pri elektrikarskih delih na vrtu ali v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Pridna in poštena« ali po tel. (061) 772-370. PT-210787-13

GARSONJERO iščem za 1 mesec ali po dogovoru za dalj časa. Ponudbe pod »1. avgust«. P-10914-13

SOBO s souporabo kopalnice, najraje v Šiški ali v Šentvidu išče mlada uslužbenka. Ponudbe pod »Takoj« ali po tel. (061) 51-273. T-210984-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najsme mlajši par za eno leto v Domžalah. Ponudbe pod »Nujno«. P-011125-13

SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice iščem za enega ali dva fanta, nekadilca, nealkoholika, po možnosti v Ljubljani. Ponudbe pod »Solidna«. 12597-13

SOBO, enoposteljno išče miren fant, nudi kakršnokoli pomoč ali honorarno delo, ima vozniški izpit »B« kategorije. Ponudbe pod »Resen«. 12599-13

STANOVANJE išče mlada družina, možnost predplačila. Ponudbe pod »Dobra plačnika«. 12642-13

STANOVANJE, enosobno ali garsonjero nujno potrebujeta dve sestri. Plačata dobro in redno. Ponudbe pod »Prvi avgust« ali po tel. (061) 21-403 dopoldne. 011124-13

SOBO potrebuje trgovec v mirnem predelu Ljubljane: Ponudbe pod »Takoj«. 011108-13

PRAVKAR diplomirala, nujno potrebujem garsonjero v Ljubljani zaradi zaposlitve. Ponudbe pod »1. avgust«. T-211001-13

SOBO iščeta dva študenta. Ponudbe pod oznako »Solidna«. 011131-13

GORSONJERO ali enosobno stanovanje iščem v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Za 5 let«. 011129-13

SOBO, opremljeno, s posebnim vhodom in uporabo WC nujno potrebuje zaposlen fant, plača dobro. Ponudbe pod »Nekadilec«. 12616-13

SOBO ali garsonjero, z možnostjo kuhanja in pranja, išče mlad neporočen par, ki ob delu študira, in sicer v Ljubljani ali bližnji okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Plačava dobro«. 12623-13

Klinični center v Ljubljani
Pediatrični oddelek kirurških strok
Zaloška c. 7

1. septembra bodo začele delati na kliniki diplomirane medicinske sestre iz zdravstvenih šol Slovenije. Zanje nujno potrebujemo opremljene sobe. Plačilo najemnine po dogovoru. Informacije osebno ali po telefonu 326-182 pri glavni sestri.

16-5043

GARSONJERO najamem. Ponudbe pod »3 leta«. P-12419-13

GARSONJERO ali kakršnokoli stanovanje iščem za šest mesecev ali eno leto. Ponudbe pod »Štajerka«. P-12408-13

GARSONJERO ali sobo s kopalnico išče dekle v Ljubljani. Ponudbe pod »Septembre«. P-12367-13

GARSONJERO, eno ali dvosobno stanovanje iščem v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Dogovor« ali po tel. (061) 340-006. P-12323-13

SOBO majhno išče mlad zakonski par brez otrok. Hasena Busak, Reboljeva 11, 61000 Ljubljana. P-12380-13

ENOSOBNO stanovanje iščem kadarkoli za sebe in ženo, sva brez otrok, ne kadiva, ne pijeva, sva kulturno vzgojena. Že vnaprej hvala. Ponudbe pošljite pod »Azem Ramiza«. 11039-13

STANOVANJE kjerkoli v Ljubljani vzame v najem mlada štiričlanska družina največ za dve leti. Ponudbe pod »Dobri plačniki«. PT-210870-13

SOBO v Ljubljani išče zaposleno dekle. Ponudbe pod »Brez obiskove«. 12527-13

SOBO s souporabo kopalnice išče uslužbenca v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštena«. 12538-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje vzamem v najem. Nudim dveletno predplačilo. Ponudbe pod »Avgust«. P-12656-13

SOBO s souporabo kopalnice išče dekle na relaciji Šiška–Dravlje–Šentvid. Ponudbe pod »Takoj«. P-11042-13

SOBO, kakršnokoli, v Ljubljani nujno iščem. Možnost delna pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Štajerka«. T-210891-13

GARSONJERO ali manjše stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici iščem. Nudim predplačilo. Cenjene ponudbe pod »Julij«. T-210956-13

SOBO, kakršnokoli, v Ljubljani nujno iščem. Možna delna pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Štajerka«. 12639-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja išče mlad par v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Predplačilo za eno leto«. P-12635-13

GARSONJERO ali stanovanje iščeta mlada zakonca – študenta, bodoča starša. Ponudbe pod »Nekaj predplačila«. 12630-13

GARSONJERO išče študentski par v Ljubljani ali okolici. Joža Primožič, Vrbljenje 51/B, 61292 Ig. 12629-13

SOBO iščeta dve mirni dekleti v središču mesta ali bližnji okolici. Ponudbe pod »1. avgust«. 12622-13

SOBO z uporabo kopalnice v Ljubljani ali okolici išče mlada uslužbenka. Ponudbe pod »Takoj«. 12614-13

GARSONJERO iščem v Kranju, možno predplačilo. Telefon (064) 21-204. 12612-13

SOBO ali garsonjero z možnostjo kuhanja in pranja išče mlad par v Ljubljani za dobo dveh let. Ponudbe pod »Redni plačnik«. P-12602-13

SOBO s souporabo kopalnice išče dekle nekadilka v Ljubljani. Ponudbe pod »Takoj«. 12608-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta zaročenca. Ponudbe pod »Več let«. 12587-13

SOBO ali garsonjero nujno išče miren fant. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 12588-13

SOBO, ogrevano s souporabo kopalnice išče študent ob delu v Ljubljani. Ponudbe pod »Miren«. 12584-13

SOBO, ogrevano in kopalnico išče dekle v ožjem središču mesta. Ponudbe pod »1. avgust«. 12577-13

SOBO zase in zaročenko nujno potrebujem v Ljubljani ali okolici, za pol leta vnaprej plačujem. Vinko Zahatek, Štepanjsko naselje, Vlahovičeva 8, Ljubljana. P-12576-13

SOBO išče študentka FAGG. Možnost inštrukcij iz mat. in fiz. Ponudbe pod »Nujno«. P-12574-13

SOBO išče uslužbenec. Ponudbe pod »Nekadilec«. 12572-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče absolventka PA. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 12207-13

SOBO v Črnučah išče učiteljica. Ponudbe pod »Prvi september«. 12206-13

STANOVANJE iščeta zakonca v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Redni plačnik«. 11096-13

SOBO, opremljeno in po možnosti ogrevano išče pošten, miren zaposlen fant ter s poklicem, najemnina po dogovoru. Sem reden plačnik. Vaše cenjene ponudbe pod »Avgust«. 11094-13

SOBO ali kakršnokoli garsonjero iščeta zakonca za eno leto, cena ni pomembna, dava predplačilo. Ponudbe pod »Cena ni pomembna«. 11090-13

SOBO s posebnim vhodom išče strojni ing. v Ljubljani. Ponudbe pod »IMP«. 11082-13

GARSONJERO išče mlada tričlanska družina. Tel. (061) 559-168. PT-210938-13

STANOVANJE, kakršnokoli, iščeta mlada zakonca v okolici Ljubljane, redna plačnika. Kličite čimprej po telefonu (061) 611-108. P-12533-13

SOBO z možnostjo pranja in kuhanja iščeta sestri, sva pripravljeni za majhno pomoč. Ponudbe pod »Takoj«. 11088-13

SOBO iščeta sestra in brat v Ljubljani. Ponudbe pod »Ambrus«. 11091-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani najamem ali kupim. Tel. (061) 314-120, od 16. do 18. ure. PT-210677-13

SOBO v Podgorici, Črnuče iščem. Ponudbe pod »Nujno«. P-10784-13

SOBO, opremljeno, s souporabo sanitarij išče nujno veliko odsoten komercialist. Ponudbe pod »Dober plačnik«. P-10794-13

STANOVANJE, enosobno ali garsonjero išče absolventka AG v Ljubljani, možnost predplačila za eno leto. Ponudbe pošljite na naslov: Nerina Stipanov (Kos Sonja), Monteneto 51, p. Savudrija. 12499-13

STANOVANJE, enosobno išče tričlanska družina. Redni in zanesljivi plačniki. Telefon štev. (061) 42-657 od 6. do 14. ure. 12498-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje, najamem takoj. Ponudbe pod »Predplačilo«. 12476-13

SOBO ali garsonjero iščeta mlada zakonca, brez otrok v Ljubljani ali okolici, sta zelo mirna in poštena. Ponudbe pošljite pod »Dobra in poštena plačnika.« 011008-13

GARSONJERO, ali sobo s souporabo kuhinje in kopalnice, iščeta mirna zakonca. Ponudbe pod »Čimprej in poštena«. 011007-13

SOBO s centralno kurjavo, s souporabo kopalnice, iščeta študentki. Ponudbe pod »September«. 011006-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najamem. Ponudbe pod »Reden plačnik«. P-12417-13

STANOVANJE skromno nujno potrebuje mlada družina v Ljubljani ali okolici. Pomagava pri vsakem delu. Ponudbe na naslov: Vrečko, Cankarjeva 23A, Maribor. 011016-13

GARSONJERO išče mlad zakonski par z enim otrokom v Ljubljano ali bližji okolici. Ponudbe pod »Dobri plačnik.« 12525-13

STANOVANJE išče medicinska sestra, po potrebi pomaga z znanjem in spretnostjo. Ponudbe pod »Solidno.« 12522-13

STANOVANJE išče uslužbenka – nekadilka, po potrebi lahko pomaga. Ponudbe pod »Julij.« 12520-13

SOBO ogrevano s souporabo kopalnice, v središču Ljubljane ali v Mostah, išče mlajša učiteljica. Ponudbe pod »1. september.« 12513-13

GARSONJERO najameta študentki od septembra naprej. Telefon (065) 229-67. 12508-13

SOBO, iščeta dve sestri, po možnosti v središču mesta, s souporabo kopalnice in možnostjo kuhanja. Ponudbe pod »Razumevanje.« 12504-13

SOBO v stari Ljubljani, išče študentka slavistike. Nudim predplačilo pod »Nujno«. 12482-13

SOBO išče miren samski fant kjerkoli v Ljubljani, gre tudi za sostanovalca. Ponudbe pod »Reden plačnik.« 12515-13

SOBO v Ljubljani, nujno iščeta dve sestri. Marica Jularič, Gosposvetska 6, Telefon (061) 310-970. 12510-13

oddam

SOBO centralno ogrevano s prho in WC oddam. Ponudbe pod »Posoben vhod«. T-210992-13

SOBO z uporabo kopalnice oddam poštenemu dekletu. Ponudbe pod »Rudnik«. 12518-14

SPREJMEM, starejše dekle (30 let) na stanovanje. Zglasite se pri Dremelj, Poljanska c. 69 na dvorišču, 61000 Ljubljana. 12529-14

SPREJMEM mladega delavca – sostanovalca. Celovška 367, stanovanje 24, Ljubljana. 12534-14

STANOVANJE, trisobno, v Lucijini–Portorož, v dvostanovanjski hiši, z vrtom na mirnem kraju, oddam v najem za določen čas. Prednost ima starejši zakonski par, tudi upokojenca. Ponudbe pod oznako »Veselje do hiše« pošljite na oglasno agencijo »Delo«. P-12541-14

DEKLE sprejmem v opremljeno sobo. Možnost kuhanja in pranja. Poseben vhod. Pot na Rakovo jelšo 17/10, Ljubljana. T-210893-14

zamenjam

STANOVANJE trisobno Lucija Portorož, sončno, 1. nadstropje, centralna kurjava zamenjam za podobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Ugodna klima«. PT-210817-15

STANOVANJE enosobno v Kopru, Semedela, 45 m² in terasa, na prijetnem koncu, zamenjam za podobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Po dogovoru«. P-12354-15

HIŠO novejšo v Mariboru, zamenjam za večje stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Dogovor«. P-11069-15

STANOVANJE enosobno v trejem nadstropju (dvigalo), s telefonom, v Šiški, zamenjam za dvosobno, tudi v Šiški, Šentvidu ali Dravljah. Inf. po tel. (061) 553-465. T-210961-15

STANOVANJE enosobno v Pančevu pri Beogradu (centralna kurjava, telefon), zamenjam za ustrezno kjerkoli v Sloveniji. Tel. (061) 267-281, Ljubljana. 11054-15

DVO IN POLSOBNO stanovanje v pritličju v Šiški brez centralne kurjave zamenjam za eno in polsobno stanovanje s centralno kurjavo do prvega nadstropja. Ponudbe od »Beži-grad«. P-10789-15

DVOSOBNO, komfortno stanovanje, lepo, manjše, zamenjam za večje dvo ali dvoinpolsobno. Ponudbe pod: »Lahko v stari hiši«. P-10776-15

PARCELO v Ljubljani zamenjam za stanovanje. Ponudbe pod »Zamenjava«. 12494-15

STANOVANJE, novo, enosobno, v Trnovem, vseljivo v avgustu 1980, zamenjam za enoinpol ali dvosobno. Ponudbe z naslovom pod »Lepa lokacija«. P-12292-15

STANOVANJE, 60 m², visokopritličje, telefon, zamenjam za enako ali večje s centralno kurjavo, lahko lastniško. Ponudbe pod »Prilika«. T-210986-15

STANOVANJE, trisobno, novejše, komfortno, terasa, telefon, v Kopru, zamenjam za kakršnokoli stanovanje, v Ljubljani ali bližnji okolici. Portorožu, Novigradu ali Umagu. Ponudbe pod »Priložnost«. PT-210990-15

STANOVANJE, komfortno, dvosobno, v Beogradu zamenjam za enako nekje na Gorenjskem. Ponudbe pod »Dogovor v avgustu«. 011125-15

STANOVANJE, dvosobno v Mariboru, z vrtom in garažo, zamenjam za dvo ali enoinpolsobno v Ljubljani. Kličite tel. (062) 23-661 interna 8001. P-12663-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

SPALNICO eho in trosed s fotelji prodam. Ilenič, Celovška 106, Lj. T-211000-20

DVE mladinski postelji z mostoma in omaro (Meblo-belorjava) ter spalnico Meblo, svetlo, hruškov furnir, omari z nastavkoma, policelji, omarici in predalnik z ogledalom, ugodno prodam. Dogovor o ogledu, telefon. (061) 316-069. P-10891-20

GARDEROBNO omaro, dolžina 2,50, knjižno omaro 2 m, belo-rjavo in več luči prodam. Tel. (061) 553-062. PT-210922-20

POHIŠTVO rabljeno prodam. Juras, Glinškova ploščad 16, Ljubljana, ogled od 17. do 19. ure. 12603-20

POHIŠTVO za dnevno sobo ugodno prodam. Tel. (061) 348-104, med 19. in 21. uro. 11087-20

KOTNO sedežno garnituro prodam. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Kočar, Goriška ul. 49, Ljubljana. PT-210946-20

SEDEŽNO garnituro prodam. Inf. po tel. (061) 327-015. T-210894-20

OMARO »Dragica«, novo, sestavljivo in sedežno garnituro s foteljem ter kavčem z dvojnim ležiščem prodam. Inf. po tel. (061) 559-208, vsak dan od 16. ure dalje. 12559-20

KAVČ, skoraj nov prodam. Jarška cesta 24, Ljubljana, stanovanje št. 6, prvo nadstropje. P-11053-20

STANOVANJSKO pohištvo, dobro ohranjeno, zelo ugodno prodam, Ahmed, Ipavčeva 6. 12569-20

SPALNICO, rabljeno ugodno prodam. Ogled je mogoč vsak dan po 14. uri na naslov: Zupančič, Linhartova 102 ali se zglasite po telefonu (061) 326-230. P-11060-20

REGAL (147×175), mizo za pletilni stroj in sedež – ležišče, ugodno prodam. Prodam po tel. (061) 556-677 ali 21-095. 11057-20

POHIŠTVO za dnevno sobo, zelo dobro ohranjeno ugodno prodam. Škofja Loka, tel. (064) 60-851. PT-210958-20

FRANCOSKO POSTELJO z robom prodam. Milan Trifunovič, Poljanska c. 52. P-12500-20

POSTELJO z vzmetnico in žimnico prodam. Tel. (061) 323-124 – Sever, Titova 23. 12490-20

DNEVNO SOBO omare, sedežno garnituro in preprogo prodam zelo ugodno. Informacije po tel. (061) 612-215. 12487-20

GARDEROBNO OMARO oddam. Inf. po tel. (061) 346-781, zvečer. 010951-20

POHIŠTVO rabljeno dam zastonj. Končar, Štefanova 19, Ljubljana, zvečer. 011005-20

kupim

SPALNICO, rabljeno, kompletno kupim. Ponudbe z navedeno ceno pod »Ohranjena«. 11079-22

SPALNICO, dobro ohranjeno ali sedežno garnituro kupim. Navedite ceno pod oznako »Spalnica«. P-011003-22

GOSPODINJSKA OPREMA

prodam

PRALNI stroj Gorenje, let. 77 na 14 programov prodam. Ogled vsak dan na naslov: Hemler, Titova c. 285 b, Ljubljana. P-12441-25

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK na dve ploščki, hladilnik in pomivalno korito v enem kosu ter zidno omarico viseče prodam. Meden, Lozice 40, Podnanos, tel. (065) 69-069. T-210982-25

OLJNO PEČ gibo ugodno prodam najboljšemu ponudniku. Peč ima dvostopenjski ventilator. Telefon (061) 266-576. 12524-25

KUHINJSKO MIZO in stole ter 200-litrski hladilnik poceni prodam. Tel. (061) 263-261 int. 371. T-210991-25

KOMBINIRANI štedilnik, 2 plin, 2 električka, prodam zaradi selitve. Kočrez, Pot k Savi 30, Lj. T-210957-25

POMIVALNO korito in kuhinjski stoječi element prodam. Tel. (061) 553-062. T-210923-25

ZAMRZOVALNIK, 50 l prodam. Tel. (061) 722-273. T-210905-25

OTROŠKA OPREMA

prodam

OTROŠKO POSTELJO z jogijem prodam. Tel. (061) 323-124, Sever, Titova 23. 12489-30

FRANCOSKI OTROŠKI VOZIČEK, kombiniran s športnim prodam. Tel (061) 320-508. 12479-30

OTROŠKO POSTELJO z jogijem in predalom prodam za 800 din. inf. po tel (061) 346-781, zvečer. 010950-30

GLOBOK italijanski voziček prodam. Tel. (061) 25-969. 12539-30

OTROŠKI kombinirani voziček prodam. Zglasite se o tel. (061) 268-804 popoldan. 12536-30

GLOBOK otroški voziček, moder žamet, cena 2.500 din prodam. Košir, Stožice 17/c, Lj. T-210889-30

ŠPORTNI zložljiv voziček, dobro ohranjen prodam. Tel. (061) 41-075. T-210971-30

GLOBOK otroški voziček tribuna, modre barve, z okenci prodam za 1.500 din. Perovšek, Gerbičeva 48, Lj. T-210941-30

kupim

GLOBOK zložljiv ali športni otroški voziček kupim. Telefon (061) 348-870 od 15. do 17. ure. 12610-32

APARATI IN STROJI

prodam

STROJ za brizganje plastičnih mas nujno prodam, lahko tudi z delom in orodjem. Ponudbe pod »35 gramov«. P-12439-40

KOMBAJN hagedoren, skoraj nov za izkop krompirja prodam. Moste 94/b, Komenda. PT-210989-40

EKSCENTRIČNO stiskalnico, 100 ton in 35 ton ter stružni avtomat indeks 18 prodam. Tel. (064) 44-510. T-210980-40

GRADBENO konzolno dvigalo, nosilnost 500 kg prodam. Ponudbe pod »Gradbenik«. 12664-40

GALVANSKO CENTRIFUGO, popolnoma novo, kupljeno pred podražitvijo, po kupni ceni prodam. Ponudbe pod »Ugodno«. P-12641-40

PNEVMATSKO stiskalnico prodam. Tel. (061) 28-693. 011118-40

PRAKTICO EE2 computer novo brezhibno poceni prodam. Tel. popoldne (061) 23-042. 011117-40

ŠTROJ za buldožer TG 90, generalno obnovljen prodam. Inf. po tel. (061) 41-500. PT-210911-40

DVOREDNI pletilni stroj brother prodam. Inf. po tel. dopoldne (061) 322-241 int. 210. T-210674-40

TRAKTOR fendt 35 KM prodam. Inf. Skok, Šentjakob 47, Dol pri Ljubljani, zraven osnovne šole. T-210900-40

NIKON fotoaparat EL-2 z winderjem AW1 in tamron makro 38-100/3, 5 (2 leti 20.000) prodam, tel. (061) 267-521. 11065-40

PISALNI stroj prodam. Informacije po telefonu (061) 311-840. 12628-40

KINO kamero Carena 10 · ZOOM in kino projektor Chihoh 8500 sound prodam. Ponudbe pod »Malo rabljeno«. 12560-40

KAMERO S8 »Richoh« 8 · ZOOM z dodatki prodam. Tel. (061) 316-109. P-11056-40

KOMPRESOR fagram 704, brezhiben ugodno prodam. Telefon (062) 63-164. 326-40

TISKARSKI stroj, primeren za izsekovanje, tip amerikanka B3, menjalnik ami 8 ter ostale dele prodam. Tel. (061) 554-846. 12637-40

ŠIVALNI STROJ pfaff za šivanje vseh vrst usnja in ostalega materiala prodam. Ponudbe pod »Najboljšemu ponudniku«. 12495-40

PODAJALNO NAPRAVO novejšo prodam ali zamenjam za novejšo stiskalnico. Inf. po tel. (061) 264-012 po 20. uri. 12458-40

STROJ za termôtisk na majice prodam. Tomislav Jurak, Bratov Učkar 120, Koseze-Ljubljana. 010563-40

PEČ nerabljeno za centralno kurjavo, znamke viessmann, tip duo – parola – c, moč peči 18.000 – 22.000 kcal, brez bojlerja prodam. Ogled v soboto in nedeljo: Tršar, Mirke 3, Vrhnika. P-12521-40

AEG 750 w, nov vrtalni stroj ugodno prodam. Milan Trifunovič, Poljanska 52. P-12501-40

KOMPRESOR 50 l prodam. Rupa 31 a, Kranj. 12514-40

LOKALI

oddam v najem

PROSTOR za obrt, 40 m² oddam. Ponudbe pod »Predplačilo. 12531-53

DELAVNICE, 130 m², industrijski tok, primerne za tisk, kovinsko galentarijo ali podobno oddam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Ljubljana.« 011127-53

DELAVNICO sodobno, na novo adaptirano, 100 m², primerno za vsako obrt oddam, lahko takoj, najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Okolica Ljubljane.« P12640-53

DELAVNICO, 50 m², za mirno obrt, trifazni tok oddam. Ponudbe pod »Ljubljana.« 011130-53

MIZARSKO DELAVNICO popolnoma opremljeno s skladiščem oddam v najem. Ponudbe pod »Ljubljana«. P-010998-53

LOKAL, 20 m², s kletjo, 10 km iz Ljubljane oddam. Ponudbe pod »Predplačilo-dogovor«. 12484-53

PROSTORE v izmeri 150 m², s sanitarjami in centralnim ogrevanjem, primerne za poslovne prostore in skladišče oddam v najem. Ponudbe pod »10 km od Ljubljane«. 12483-53

LOKAL oddam v najem za manjšo mirno obrt ali prodajalno 30 m² s pomožnim prostorom, 10 m². Ponudbe pod. »Logatec«. 12310-53

POSEST

prodam

HIŠO manjšo prodam. Edi Jazbec, Boštanj n. h., pri Sevnici T-210993-60

NA JESENICAH prodam prazno visoko-pritlično stanovanjsko hišo z vrtom. Ponudbe »Pod ugodno« podružnici »Dela« Jesenice«. PT-211005-60

HIŠO, novo takoj prodam na Škofljici. Informacije: Gostilna »Narobe«, Trzin. P-12582-60

ZAZIDLJIVO parcelo za vikend (947 m²), z urejeno lokacijsko dokumentacijo prodam. Ponudbe pošljite pod »Rakitna«. 12598-60

ZEMLJIŠČE za vikend 1169 m² prodam na vstopni cesti za Jablanac (Njive). Juraj Babič, Jablanac, Primorje. T-210868-60

ZAZIDLJIVO parcelo, 780 m², 7 km iz Ljubljane, prodam najboljšemu ponudniku. Tel. (061) 312-948 v sredo in četrtek popoldne od 16. do 18. ure. T-210949-60

GRADBENO parcelo z dokumentacijo prodam najboljšemu ponudniku 12 km iz Ljubljane proti Vrhniki. Ponudbe pod »636 m². «011001-60

ZAZIDLJIVO parcelo, 600 m², z lokacijsko dokumentacijo, 5 km iz Ljubljane, smer Dolenjska, ob robu gozda prodam. Ponudbe pod »Navedite ceno.« 12295-60

kupim

GRADBENO parcelo do 30 km zunaj Ljubljsne kupim. Tel. (068) 72-044. T-210936-62

PARCELO, zazidljivo, na lepem kraju do 20 km iz Ljubljane, z vso ustrezno dokumentacijo, kupim za gotovino. Tel. (061) 324-281. P-12554-62

KMEČKO hišo, gospodarsko poslopje ali mlin, z zemljo okoli 3 ha, kupim do 40 km vzhodno ali severno od Ljubljane, okolica Kamnika, Litije ali Moravč. Ponudbe pod »Možen pručiček.« P-011046-62

PARCELO kupim v okolici Ljubljane z narejeno prvo ploščo. Ponudbe pošljite pod »Prva plošča« ali tel. (068) 23-540.. PT-210878-62

zamenjam

STANOVANJE, lastniško, izjemno komfortno, enoinpolsobno, 43 m², v »Plavi laguni« za Bežigradom, s telefonom, zamenjam za manjšo hišo v okolici Ljubljane, do 20 km, z doplačilom. Zamenjam tudi za novogradnjo v 3. ali 4. fazi. Doplačilo v gotovini ali v kreditu. Tel. (061) 324-281. P-12555-63

HIŠO, novogradnja, s kletjo in garažo na Suhorju pri Metliki zamenjam za enosobno stanovanje z doplačilom v Ljubljani ali okolici ali prodam. Klicati vsak dan v večernih urah po tel. (066) 73-497. PT-21714-63

TRISOBNO starejše stanovanje z garažo in telefonom, zamenjam za zazidljivo parcelo. Ponudbe pod »Ljubljana«. P-10847-63

VRSTNO hišo, 150 m², z garažo, telefonom, zamenjam za manjšo, najraje atrijsko. Ponudbe pod »Doplačilo.« 12493-63

vikendi

LESENO barako – dvojček, v Savudriji prodam. Informacije od 8. do 9. zjutraj. Po tel. (064) 74-361. 12617-64

VIKEND prodam v Bohinju. Ponudbe pod »150 M – SD«. P-011045-64

VIKEND kamp prikolico ali brako najamem za čas od 23. 7. 1980 do 1. 8. 1980. Ponudbe pod »Istra«. 12552-64

KAMP prikolico od 1. 8. do 30. 8. 1980 vzamem v najem. Zaželeno na otoku Cres ali Malem Lošinju. Ponudbe pod »Otok«. P-12544-64

stop

CLEVA BRUNO
import-export
TRST, Ulica Slataper 22
Telefon (040) 750-291
FLIPPER – WILIAM'S
– GOTTLID'S – ZACCARIA
NOVI IN RABLJENI
JUKE BOX – ROCK OLA (ZDA)
N. S. M. (iz ZRN)
Ekskluzivni zastopnik
za TRST, GORICO in JUGOSLAVIJO
Mali nogomet:
ZADNJI MODEL – FIBERGLASS
ELEKTRONSKI FLIPERJI
IN VIDEO IGRE

keramične ploščice sanitarije
ROLICH
NABREŽINA PRI TRSTU (AURISINA)
Kamnolomi 35/c – tel. 200-371

VSE ZA ALPINIZEM

TRST, ul. Mazzini 37-39
10% popust z odrezkom tega oglasa
tommasini SPORT
TRST, ul. Mazzini 37-39
10% popust z odrezkom tega oglasa

Na Opčinah (Trst)
Narodna ulica 87
(vogal z Bazoviško ulico)

START sport
VSE ZA ŠPORT
IN REKREACIJO
NAJBOLJŠIH ZNAMK
IN PO UGODNIH CENAH

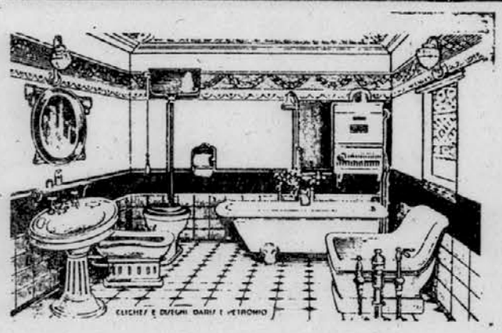

KOZMANN
SKLADIŠČE
34139 TRST
– UL. DI MONTEBELLO 13
TEL. 774-956
TRGOVINA
34129 TRST
– UL. FONDERIA 5/a – 5/b
TEL. 775-798
prodaja na debelo in na drobno gradbenega materiala ter sanitarij – keramične ploščice – vse za kopalnice – zložljive kuhinje

WALMOTOR
TRST via Carpison – tel. 761601
PRODAJALNA NADOMESTNIH DELOV za
HONDA
in
RENAULT
ob sobotah odprto

VELIKA IZBIRA POLETNIH OBLAČIL
POPUSTI
DRIOLI JEANS CLUB
na OPČINAH pri TRSTU, v Narodni ul. 38
Mladostna moda – Jeans najboljših znamk
Solidna postrežba – ugodna menjava dinarja

VELIKA IZBIRA
BONBONIER IN VABIL
ZA POROKE, ZAROKE,
ROJSTVA IN DRUGE
SLOVESNOSTI
Cartoleria abe
TRST, Viale XX Settembre, 21–23
(nasproti STANDE)

ORVISI
igrače
TRST - UL. PONCHIELLI, 3

super RIDER'S Raj jeans

Z »RIDER'S jeana«
SI NA KONJU!
Kavbojke Divjega zahoda iz originalnega jeans platna dobite sedaj v TRŽAŠKIH TRGOVINAH!
V DAR POSTER BUFFALA BILLA!

VSE MODNE ZA POLETJE
V TRGOVINI, KI JE SPLOŠNO ZNANA PO SVOJI RESNOSTI IN VLJUDNOSTI
PARADISO DELLA SETA
Largo Barriera Vecchia 14 – TRST

GRADBENI MATERIALI

prodam

CEMENT v vrečah prodam. Ponudbe na oglasno agencijo »Dela« pod »Cement«. 12646-70
HRASTOVE plohe, dolžine 2 m prodam. Grm, Dvor 7, Šentvid. 12502-70
PEČ manjšo za centralno ogrevanje prodam, cena 2.000 din. Hruševska c. 92, Ljubljana. 12473-70
ŠTEVEC, dvotarifni, trifazni, nov prodam. Tel. (061) 553-926. 12549-70
65 m² hrastovega parketa 1. vrste prodam. Tel. (061) 25-655. P-12543-70
4000 kosov modularca prodam. Ponudbe pod »Vrhnika«. 011035-70
MODULARNO blok opeko takoj prodam, tel. (061) 27-176. 1257570
ŽELEZNIŠKE tire, dolžine 4,5 m ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 666-006. T-210882-70
40 m², ultrapasa poceni prodam. Kremžar, tel. (061) 310-354 od 6. do 14. ure. 12542-70
2250 kosov porolit opeke, 8 cm prodam. Inf. po tel. (061) 722-715 od 19.30 do 21. ure. T-210953-70
ZUNANJA vrata, 240×166, notranja vrata, 200×90 in okno z roleto, 140×140 prodam. Inf. po tel. (061) 264-152 od 20. do 22. ure. P-12591-70
BLIZU Postojne prodam smrekove deske, 18 mm, 5,5 m³, 25 mm, 1,5 m³, letve, 50×50 mm, 2 m³, nove salonit strešnike 1600 kosov, tervol 5 m³, mivko, steklene zidake, fasadno opeko. Ponudbe na ogl. agencijo pod »Les« ali tel. (061) 558-485. 011083-70

kupim

GLINOPOR pesek, 5–6 m³ kupim. Ponudbe po tel. (061) 246-95 int. 32 Stane Tomšič, Berčonova pot 2, Lj.–Polje. 12477-72

MOTORNA VOZILA

prodam

OM titano, z mercedesovim motorjem, 240 KM, kiper, triosni, registriran do aprila 81, prodam, tel. (061) 264-736. P-12426-80
ZASTAVO 750 lux, karambolirano, prodam vso, ali po delih. Oglasite se vsak dan od 11. do 17. ure, po tel. (061) 343-953. P-010936-80
FIAT 125 PZ, letnik 72 ugodno prodam, možno na kredit. Inf. po tel. (061) 51-990. T-210966-80
GSX 1,3 zamenjam za golf diesel. Inf. po tel. (065) 24-027. T-210959-80
RENAULT 12 GORDINI, letnik 74, prevoženih 47.000 km, motor 1600, 113 km, 5 prestav, hitrost 185 KM/H ugodno prodam. Ponudbe tel. št. (061) 322-700. 12634-80
ŠKODO 105 S novo, dobava v avgustu prodam. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. P-12619-80
SUZUKI 1000 prodam tel. (061) 666-127 od 7. do 9. ure zjutraj. 12620-80
FIAT 850 SPECIAL ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 311-319. P-12605-80
AVTO AUSTIN 1300, letnik 1968 prodam. Peter Kračan, Šmartno pri Litiji 91. P-12594-80
DIANO, letnik 77 ugodno prodam, delno na kredit. Inf. po tel. (061) 27-464. T-210974-80
FAP 15, kasoner prodam. Srečo Leskovec, Krimskega odreda 21, Vrhnika. T-210968-80

TOVORNJAK TAM 5000, letnik 71, kiper, dobro ohranjen prodam. Leopold Mlakar, Ličica 62, 63313 Polzela. PT-210904-80
ZASTAVO 750, letnik 1976, prevoženih 56.000 km, reg. februarja prodam. Inf. po tel. (061) 345-493 po 14. uri. T-210924-80
ALFA SUD L, letnik 1975, 75.000 km, prodam za 14,5 M. Tel. popoldne (061) 24-876. T-210928-80
FIAT 850, special, z nadomestnimi deli prodam. Inf. po tel. (061) 551-567. T-210929-80
LADO SL, letnik 1975, ugodno prodam. Adolf Berglez, Goričica n.h., Šentjur pri Celju. PT-210930-80
GOLF, letnik 78 september, 50.000 km, prodam za 14 M. Tel. (064) 77-431. T-210931-80
AVTO fiat 126 P, letnik 77, karamboliran prodam. Tel. (064) 61-913. T-210940
ŽABO D 21, letnik 1973, prodam. In. po tel. (061) 553-465. T-210960-80
RENAULT 8, industrijsko obnovljen motor prodam. Tel. (061) 268-234 od 18. do 21. ure. T-210965-80
DAF 33 variomatik prodam. Možna zamenjava za kamp prikolico, ali večji avto, tel. (061) 553-926. 12548-80
FIAT 750 prodam. Ogled vsak dan od 18. do 20. ure: Lavrica 109. 12540-80
126 P, nov prodam. Ponudbe s ceno pod »Parni«. 12561-80
MERCEDES 200 D, letnik 74 prodam. Tel. (061) 769-011. P12568-80
FIAT 126 prodam. Inf. v sredo po tel. (061) 315-795. 01103480
CITROEN GS club, letnik 1973, garažiran, odlično ohranjen prodam. Tel. (061) 555-565. 011048-80
ALFO 1300 super, letnik 71 dobro ohranjeno, registrirano do junija 1981 prodam. Telefon (061) 312-914, Leban ali ponudbe pod »Ugodno«. 011100-80
ZASTAVO 1300, neregistrirano prenovljeno, letnik 1970 prodam za 4,5 milijona. Tel. (061) 267-708. P-011086-80
MZ 250, TS prodam. Zakrajšek, Triglavska 61, Bežigrad, tel. (061) 344-304. 011093-80
MOSKVIČ, prevoženih 18.000 km prodam. Tel. (061) 41-331. T-210879-80
FIAT 126, letnik 1976 oktober, 40.000 km prodam. Tel. (061) 313-579 popoldne. T-210877-80
126 P, letnik 1980 prodam. Zvonimir Bojovič, Dimitrija Tucoviča 23, Kragujevac, tel. (034) 50-18. T-210876-80
KAWASAKI Z 1000, 2500 km, še neregistriran, prepis mogoč prodam. Tel. (061) 48-177, popoldne. PT-210913-80
R 12, letnik 75, prevoženih 78000 km, registriran za vse leto prodam za 9,7 M. Darko Kodrič, Podbočje pri Kostanjevici 68312. T-210862-80
MOPEDA trobrzinca in kolibri, rabljena vozna prodam ali zamenjam za APN 4. Kličite tel. (061) 266-901 od 15. do 19. ure. T-210910-80
PEUGEOT 504 L, letnik 1978, prevoženih 22.000 km, poškodovan, nevozen prodam. Inf. in ogled vsak dan popoldne po tel. (061) 266-088. T-210908-80
LADO, navadno, letnik 72 prodam. Martin Kramarič, Nad mlini 17, Novo mesto. T-210895-80
MERCEDES 307 D furgon prodam. Goriče 6, Golnik. T-210885-80
GOLF, na bencin prodam. Tel. (071) 520-163, od 16. do 19. ure. T-210700-80
NSU 1200 C prodam. Vprašajte po tel. (061) 317-232. T-210616-80
OSEBNI avto wartburg turist, letnik 79, prevoženih 17000 km prodam. Ogled v petek in soboto: Bled, Partizanska 18. P-12526-80
GS 1,3, izdelava maj 79, 13000 km prodam. Telefon (061) 558-496. 12532-80

ŠKODO 120, prodam. Rok dobave avgust. Tel. vsak dan od 19. do 20. ure (068) 61-326. P-011075-80
ZASTAVO 125 PZ, prevoženih 93000 km, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (061) 261-796 po 15. uri. P-011059-80
OPEL rekord 1700 karavan prodam. Tel. (061) 666-127 od 7. do 9. ure zjutraj. 011105-80
SUNBEAM 1300 STD, letnik 1974 ugodno prodam. Informacije tel. (061) 315-378, Vilharjeva 22, Ljubljana. P-011098-80
101, letnik 76 prodam. Satler, Krimska 12, Ljubljana. 12553-80
TRAKTORSKO kosilnico za ferguson, novo, 35 km prodam. Rahne, Pot na Labar 47, Zalog pri Ljubljani. P-12551-80
ALFA romeo 1300 junior, leto 1971, prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. (061) 785-065. Vsak dan od 12. do 15. ure. P-12535-80
OM titano, troosovinec, kiper, neregistriran prodam, lahko tudi z delom. Inf. po tel. (065) 31-968, v večernih urah. PT-210906-80
SPAČKA letnik 74, dobro ohranjenega prodam. Informacije popoldne po tel. (064) 22-037. T-210932-80
GOLF, prevoženih 10.500 km, nujno prodam. Inf. po tel. (071) 637-577. T-210920-80
SPAČKA, letnik 1974 prodam. Janković, Viška 49, c, Ljubljana. T-210918-80
LADO 1200, letnik 72, prodam za 3,5 M. Tel. (061) 52-266 od 18. do 20. ure. PT-210934-80
ZASTAVO 101, letnik 1973, nevozno (potrebno popravilo preme), 79.000 km, motor in menjalnik brezhibna prodam za 2,4 M. Inf. po tel. (061) 261-567. T-210915-80
FIAT 124, letnik 69, zelo dobro ohranjen prodam. Tel. (068) 61-656. PT-210914-80
GOLF, nov, neregistriran, barva po želji prodam. Cena 20 M. Dobava v sredo ali četrtek. Inf. po tel. (061) 637-097. T-210901-80
R 4, letnik 1973, prevoženih 100.000 km, tehnično brezhiben prodam. Tomaž Justin, Žiri 105, tel. (064) 69-381. T-210866-80
KOMBIBUS (8 + 1) z delom ali brez prodam. Inf. po tel. (061) 752-260. PT-210950-80
ZASTAVO 101, letnik 73, registrirano do aprila 1981 prodam. Tel. (061) 345-914. T-210951-80
PONY EXPRES, star tri mesece nujno prodam. Brane Zalar Bernikarjeva 14, Lj., tel. (061) 326-086. T-210909-80
FORD ESCORT 1100, letnik 1973, dobro ogranjen, stalno garažiran, prodam. Remic, Bijedičeva 6, Ljubljana. P-12636-80
125-PZ prodam reg. do julija 81. ogled popoldne: Vučković, Močnikova 6, Ljubljana. 12627-80
ZASTAVO 750, letnik 1974, registriran do julija 1981 prodam. Zvone Miklič, Jurčkova pot 87/B. 12618-80
DIANO, l. 1976 prodam za 5,2 M, telefon (061) 722-133 po 18. uri. P-12601-80
MAN 415 KIPER, registriran do 31. 5. 81 prodam. Dam tudi na kredit. Tel. (061) 861-379. 12589-80
TOVORNJAK OM TIGROTO, 5 t, kasonar, s cerado, motor generalno obnovljen, letnik 68, registriran do febr. 1981 poceni prodam. Cena 115.000 din. Darko Simončič, Knezov štradon n. h. št. 29, Rudnik-Ljubljana. 12571-80
R 4, letnik 77, september, prodam. Možnost na kredit. Košir, Stožice 17/c, Lj. T-210890-80
BMW 525, letnik 77, prodam. Tel. (061) 57-735. T-210973-80
RENAULT 16 TS, letnik 1974, prodam. Mladen Račevski, Mašera Spasića 11, Ljubljana. T-210967-80

BMW 518, letnik avgust 1979 prodam. Informacije po telefonu (061) 264-152 od 20. do 22. ure. P-12590-80
RENAULT 8, eden vozen, neregistriran, eden pa razstavljen, za dele poceni prodam. Tel. (061) 321-631 med 15. in 17. uro. P-12547-80
FIAT 124, dobro ohranjen prodam. Inf. tel. (061) 42-950. 011030-80
FIAT 124, vozen neregistriran in nadomestne dele prodam. Ogled popoldan od 16. do 20. ure, Pirnat, Vožarski pot 8, Lj. ali tel. (061) 27-119. 12595-80
AMI 8, 1972, registriran do maja 81, prodam. Vraber, Rakefova 29, Trzin (16. do 18. ure). Novo naselje. 01102880
ZASTAVO 750, popolnoma obnovljeno 1978, industrijsko obnovljen motor, 18000 km, prodam. Cena 30.000 din, tel. (061) 327-482 popoldne. 010605-80
PONY expres nevozen prodam. Cena 1000 din. Ogled: Staretova 21, Ljubljana-Trnovo. 12567-80
FIČKA, starejši letnik prodam, ogled v petek in soboto od 14. do 18. ure. Šentvid, Ob izvirih 10, Lovič. 01105180
ZASTAVA 750, l. 1967, motor 10.000 po generalni, reg. do julija 1981 prodam. Inf. dopoldne tel. (061) 23--522 int. 34. P-01105280
ALFA romeo giuletta 1,6, staro sedem mesecev, z dodatno opremo prodam, najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Gotovina.« P-011067-80
GS PALLAS, maj 78, 37000 km, dinitrol zaščiten, vseskozi garažiran, odlično ohranjen prodam. Tel. (061) 772-976. 12570-80
SIMCO 1308 TG – 1977 karambolirano prodam za 180.000. Vprašajte: Komenda, Krekova 8 od 15. ure popoldne. 011066-80
JAVO 90, nevozno, vendar z vsemi za popravilo in nadaljnjo vzdrževanje potrebnimi deli poceni prodam. Tel. (061) 557-505. T-210875-80
1 ZASTAVO 850 prodam. Titova 193, Lj. med 17. in 18. uro. T-210867-80
ŠKODA 110 L, maj 76, 42000 km, reg. do 18. 5. 1981, garažirano prodam. Inf. tel. (061) 347-068 po 16. uri. 011097-80
SUNBEAM 1600 super, 4 vrata, garažiran, letnik 1975, prevoženih 64.000 km, prodam za 11 M. Tel. (011) 648-248. T-210902-80
LADO SL, tri leta staro prodam. Božo Brezočnik, Mengeš, Trdinov trg 15, tel. (061) 737-162. T-210896-80
ZASTAVO 101, letnik december 76 prodam. Dominik Miklavc, Mozirje 302, tel. (063) 830-847, od 14.30 do 15.30. T-210887-80
ALFA romeo alfetta 1,8, letnik 1975, prevoženih 100000 km prodam. Inf. po tel. 061 552-641 int 288 dopoldne, Rupnik. T-210465-80
FIAT 132 GLS 1800, letnik 1976, 57000 km prodam. Ogled na Tržaški 120, tel. 061 262-900. P-12550-80
KOMBIBUS IMV 1600 prodam. Inf. po tel. (061) 44-060, od 6. do 14. ure. PT-210921-80
LADO 1600, modre barve, staro 18 mesecev prodam. Jerič, Valburga 46 a, Smlednik ali tel. (061) 611-086 od 17. do 18. ure. T-210937-80
FAP 13 SK prodam. Tel. (062) 861-763. T-210916-80
ČZ enduro prodam. Telefon (061) 553-704. 011018-80
TOVORNI avto mercedes, kiper, 5 t poceni prodam. Bratov Tuma 9, Ljubljana. 12517-80
VOZILO lada – 1600, nov, neregistriran prodam. Tel. (071) 612-184 od 16. – 20. ure. P-12503-80
BMW 525, l. 75 prodam. Ponudbe pod »Ugodno« ali po tel. (061) 48-208. 12497-80
KOMBI IMV 1600 RB turist, letnik 1978 ugodno prodam. Informacije po tel.: (061) 662-075. 12485-80

BMW 2,5A, l. 71 in karambolirano alfo prodam, tel. (061) 49-026. P-12166-80
FIAT 128 sport coupe, generalno prenovljen, ugodno prodam za 9,5 M. Mokrška 42, Ljubljana-Mestni log. P-010801-80
VESPO, 150 ccm, generalno obnovljeno – starejši letnik prodam. Hribar, Gerbičeva 39 A, Lj. 12474-80
FIAT 124, neregistriran, motor gen. obnovljen prodam za 1 M. Mokerška 42, Mestni log, Ljubljana. P-010802-80
GS club, letnik 77, dobro ohranjen prodam. Informacije po telefonu (061) 552-785 po 19. uri. P-12469-80
Z-101, letnik 73 prodam. Informacije po tel. (061) 21-308 vsak dan popoldne. P-12251-80
GSX 1,2, l. 78 september, 20.000 km prodam. Inf. tel. (061) 552-841 dopoldne, popoldne: Martin Matko, Pod gozdom c. I/3, Grosuplje. 12507-80
ALFASUD 1.2, l. 74, brezhiben, športna oprema, prodam. Ponudbe pod »11 M«. 12488-80
TAM 4500, kesonar prodam. Vopovlje 15, p. Cerklje na Gorenjskem. 12478-80
MINI 1000 prodam. Cena 110.000, letnik 77, 50.000 km. Vse inf. tel. (061) 20-414. P-010712-80
WARTBURG, limuzina, pomična streha, december 76 prodam. Rožna dolina, c.4/46, Ljubljana. 011119-80
SPAČKA, l.74, prevoženih 62000 km ugodno prodam. Tel. (061) 41-179 po 20. uri. P-011120-80
MERCEDES 2623, kiper, 3. osni, dobro ohranjen, registriran do maja 81 prodam. Vinko Šimc, Količevo 1a, p. Domžale. Ogled vozila vsak dan. P-12670-80
ZASTAVO 750, letnik 76 prodam. Ogled po 15. uri: Zidar, Vodmatska 16, Lj. T-210983-80
ZASTAVO 750, dobro ohranjeno reg. do julija 1981 prodam. Inf. po tel. (061) 341-229. T-210998-80
SOLEKS prodam. Tel. (061) 556-605. T-210995-80
P 126, letnik 1977 prodam. Tel. (061) 41-990. T-210996-80
AMI 8 break, odlično ohranjen, 76 l, 62000 km prodam. Tel. (061) 25-251/329 (dopoldne), ali ponudbe pod »Barometer cen«. 12668-80
LADO 1600, prevoženih 10.000 km, staro osem mesecev prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 011128-80
R 8, dobro vzdrževan, registriran do leta 81, prodam za 26000 N din. Ogled: Renault servis, Tomačevo 20, Ljubljana. 12667-80
AVTO zastava 101, 1300 ccm, star leto in pol, italijanski motor prodam. Inf. po tel. (034) 67-388. T-210927-80
ODDAM vrstni red za wartburg karavan. Tel. 321-037 dopoldne. 12648-80
R 4, letnik 75, prevoženih 60000 km zelo ugodno prodam. Ponudbe po tel. (068) 21-897. 12656-80
FIČKA poceni prodam, potrebno je manjše popravilo. Pokličite tel. Ljubljana štev. 261-654, popoldne. 011113-80
FIAT 750 71, registriran do VI. 1981 prodam. Jordan, Nadgorica 141, Črnuče. 011112-80
GS pallas, december 1976, z avtoradiom ugodno prodam. Informacije dopoldne po telefon 320-589, popoldne Hočevar, Soška 64 (nasproti Veter, bolnice.) P-12659-80
VW 1200 odlično ohranjen letnih 76, 40000 km prodam. Tel. (061) 552-311 pop. P-12657-80
ALFA 1300 super in dobro ohranjeno simco 1000 GLS prodam. Inf. tel. 325-014 od 18. do 19. ure. P-011150-80
GOLF J, zelen, tri leta star, 35.000 km naprodaj. Tel. informacije (061) 341-741 v sredo od 17. ure do 20. ure. 011115-80

ŠKODO, starejšo, neregistrirano, vozno prodam. Ogled popoldne: Pirnovar, Slape 61, Lj-Polje. 12665-80
AMI 8, brezhiben, 1972, s priključkom za prikolico prodam za 3 M. Tel. (061) 22-381 dop. 12662-80
ZASTAVO 101 lux, letnik 75, ugodno prodam. Džumhur Srdjan, Na zelenici 5, Celje, tel. (063) 24-242. PT-210620-80

kupim

MINI MORIS ali zastavo 101 kupim, delno kredit. Kralj, Grosuplje, Ljubljanska 7. 12647-82
AVTO, manjši od 1. do 15. avgusta najamem. Kličite po tel. (061) 41-196 vsak delavnik, razen srede od 16. do 17. ure. PT-210734-82
R 4 TLS, letnik 1980 kupim. Stane Kavčič, Valburga 3, Smlednik. 11025-82

garaže

ŠKODO 100 prodam po delih (vso). Tel. (061) 21-365. 210881-83
GARAŽO oddam takoj v Krimski ulici št. 6. Informacije dobite, v Gerbičevi ul. 19. Tilka Kalčič, pritličje. P-12244-83
GARAŽO rabljeno, montažno kupim. Ponudbe pod »Rabljena«. T-210988-83

deli za avto

Z-101 prodam po delih. Vido Koželj, Moste 54, Komenda. P-11026-84
ZASTAVO 750 prodam po delih (menjalnik, motor in drugo), Lavrinc, Zg. Pirniče 80, Medvode. 11050-84
LISTNATE vzmeti (fedre) za tovornjak mercedes 1113 prodam. Kličite po tel. (068) 22-871. P-010980-84
DELE za 1300 prodam. Informacije po tel. (061) 552-441 int. 86 v dopoldanskem času ali (061) 343-052 od 19. ure dalje. P-12649-84
ZA NSU 1200 prodam menjalnik, zaganjač, dinamo, streho, armaturo, volan, vrata, haubo in ostalo. Ogled: Ljubo Janežič, Javor 24, Dobrunje. 12519-84

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

BARKO s kabino pasara 500 s, tomos 18 električni vžig, dolga os z daljinskim upravljanjem in volanom, z vso dodatno opremo in privezom v Marini Izola ugodno prodam. Inf. po tel. (066) 24-032. PT-210847-90
ČOLN popolnoma nov, tip pasara 10 m, s kabino, s 5 ležišči, kuhinjo, WC, tuš, sladka voda in drugo avtomatiko z vgrajenim diesel motorjem 80 KM, nadomestnim motorjem, agregatom, vso navigacijsko in ostalo opremo, izdelan masivno v izredni kvaliteti iz mahagonija, nujno in ugodno prodam. Inf. pri Lučki kapetaniji, Novi Grad. P-12440-90
GLISER IN JOHNSON 40 KM ugodno prodam. Ogled: Drenov grič 28, p. Vrhnika. P-10882-90
ČOLN gliser, dolžine 3,20 m, širine 1,60 m, prodam. Ogled vsak dan. Mengeš, Liparjeva 3. 10908-90
SIDRA za mulj ali pesek za jahte na zalogi 16 in 10 kg. Ponudbe pod »Danforth«. P-12281-90
JADRNICO ELAN Z 425 ugodno prodam. Informacije tel. (061) 50-398. 12660-90
IZVENKRMNI MOTOR 10 KM ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 267-304, po 15. uri. T-210999-90

TENIŠKI LOPAR HEAD-ARTUR ASHE COMPETITION-2, malo rabljen s popolnoma novimi strunami Victor Imperial prodam. Tel. (061) 557-025. 12654-90
GLISER s kabino elan 495, dodatno opremljen ter prikolico prodam. Tel. (061) 556-719. P-10317-90
ČOLN seylor in tomos 4 prodam. Inf. po tel. (061) 24-535. T-210606-90
JADRALNO desko windglizer F 2 prodam. Inf. po tel. (063) 27-842 od 19. do 20. ure. T-210872-90
ELANOV čoln GP 070, prikolico in freizerjev motor, 70 KM prodam. Inf. po tel. (061) 41-500. PT-210912-90
ČOLN Elan T 401, nov, še neuporabljen, spredaj zaprt, z gliserskim pokrovom prodam. Inf. od 20. 7. dalje po tel. (064) 50-697. T-210738-90
GLISER GT 402 elan, eno leto star prodam za 3 M. Tel. (065) 23-311. Damjan Cotič, Škrbina 73, Komen. T-210880-90
MREŽO za tenis, novo prodam. Tel. (061) 28-693 zvečer, zjutraj 43-847 Reberc. 11049-90
JADRALNO desko imgrad prodam. Cena 7.000 din. Inf. po tel. (061) 265-280 popoldne. T-210926-90
BALDAHIN Induplati za 450 Adria, nov prodam. Tel. (061) 264-127. T-210954-90
ČOLN, tip sport 2, za 4 osebe, nov in motor tomos 4,5 prodam. Inf. po tel. (061) 57-291 po 18. uri. T-210970-90
GLISER Elan T 500 prodam. Tel. (061) 22-642. 12593-90
GUMIJAST čoln Beograd šport, poceni prodam. Kuhar, Tbilisijska 24, Ljubljana-Vič. P-12606-90
GLISER Elan GT 402 s prikolico, motor chrysler 45 elektrik, opremljen in registriran prodam. Inf. po tel. (061) 44-777 do 16. ure dalje. T-210461-90
KOLO Rog-cross prodam. Informacije po telefonu (061) 559-471. 11036-90
MARKANTEN gliser glastron SSV 144, model 1980, popolnoma nov in nov motor Yamaha 55 AEL, prodam. Informacije po telefonu (061) 261-529, v večernih urah. 11055-90
ŠOTOR Izola in kanu Elan enkrat rabljeno prodam. Ogled: Lončarska steza 6, popoldne, Ljubljana. 11085-90
ČOLN Elan T-401, preurejen v gliser, registriran, s prikolico, prodam za 3 M, motor tomos 18-E, rabljen 10 ur, prodam. Informacije od 19. ure dalje po tel. (061) 28-063. P-11107-90
MOTORNI čoln »glastron«, tip »V-174« z motorjem »mercury« 140 PS in originalno prikolico »techau« prodam. Ponudbe pod »1 S + 1 S«. P-10763-90
DVA motorja z »z« nogo 150 PS prodam. Tel. (061) 49-026. P-12167-90
ŠOTOR z vso opremo poceni prodam. Makše, Bjedičeva 6, Ljubljana. 010330-90
BALDAHIN, za prikolico 450 prodam. Telefon (061) 266-887. 12475-90

kupim

KOLO kupim. Ponudbe na Stojan Švet, Cesta na Brdo 70 c ali telefon (061) 265-811. 12537-92

prikolice

PRIKOLICO IMV Evropa 330 SLB, staro dve leti, kompletno s predšotorom prodam. Informacije po tel. (061) 737-020 zvečer. P-011084-93
CAMP prikolico 380 L IMV prodam. Ismet Komič, Bratov Učakar 12. 12583-93

AKUSTIČNI APARATI

prodam

GLASBENI HI-FI center Gorene, prav poceni prodam. Dam tudi okoli sto LP plošč. Ponudbe pod »Dogovor«. 011013-105
CB-ALAN-CARSON z anteno in dokumentacijo prodam. Ponudbe pod »6000 ND«. 12506-105
RECEIVER ITT (2×45W) ugodno prodam. Jarc, Vzajemna 10, Ljubljana. 011010-105
DIGITALNI tuner sansui T-80 in angleške kompresijske zvočnike, 80-120 watne ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 313-781 dopoldne ali 20-670 popoldne. P-12486-105
HI-FI simens mikro komponente, tipa R 666, moči 2 x 60 W sinusa pri 8 Ohm, kasetofon za metalkasete ter sanyo ojačevalec DCA 411 prodam. Tel. (068) 22-602. PT-210807-105
TUNER SANSUI T-60 in elektronsko UKV anteno »Bic FM-10 prodam. Tel. (061) 557-025. 12655-105
OJAČEVALEC kenwood KA 5700 (45 W sin), zvočnike gin rogers 149, gramofon connoissiur BD 101 z ročico, hodcock GH 228 super ter glavo ortofon N 20 FL super in slušalke peerlefs PMB 8 prodam. Tel. (064) 26-385 od 17. do 19. ure. T-210976-105
SABA RECEIVER studio 8120 stereo G«, 2 × 60 W, zvočne boxe PCH, chassis 60 W in gramofon garrar s shure glavo, prodam. Boris Lisac, Velenje, Ul. Vrnjačke banje 1. P-11023-105
GRAMOFON lenco 833 DD (glava ADC-VLM), kasetofon hitachi D 2750, slušalke koss VFR prodam. Tel. (O64) 23-731. T-210884-105
AVTORADIO, uvožen, stereo, kasetni, zelo ugodno prodam. Ponudbe pod »Kvaliteta«. P-11061-105
TOSCA stereo avtomatik in elektronski kalkulator casio, ugodno prodam. Interesenti naj se zglase na naslov: Borondič pri Fatimič, Ul. 28. maja, štev. 65, Ljubljana-Dravlje. P-12556-105
INFINITY Qa 20–150 W sin. 15000, sansui receiver 690, 2 × 44 W 11000, gramofon sansni SR 222, z ortofon FF 15-D 5000, prodam. Tel. (061) 267-521. 11064-105
STEREO HI-FI radioaparat 2 × 25 w HSR 48, brezhiben prodam za 3.800 din. Inf. po tel. (061) 41-662. Perhavec, Rašiška 9, Ljubljana, popoldne. T-210962-105
TV GORENJE kolor prodam. Ogled 16. 7. in 17. 7. od 15. do 20. ure pri Rudolf, Celovška 373, Ljubljana-Šentvid. T-210903-105
HI-FI HRS 48 in kolutni magnetofon philips s trakovi, prodam. Cena 6000 din. Ogled vsak dan, razen nedelje od 8. do 14. ure. Kolar, Gorupova 8, Ljubljana. 12621-105
HI-FI radio HSR 48 in zvočnika 25 W ter radio kasetofon loewe 402 TR prodam. Ponudbe pod »Ugodno«. T-210871-105
RADIO-MAGNETOFON stereo naprava, znamke aiva 925, japonska, stara dva meseca prodam. Cena 10.000 din. Ponudbe pod »Azem-ramiza«. 11038-105
GRAMOFON thorens TD 145/II, polavtomatski, brezhiben, prodam. Tel. (061) 345-572. 11037-105
DIGITALNI tuner sansui in angleške kompresijske zvočnike, 80–120 watne, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 313-781 dopoldne, popoldne pa (061) 20-670, od 15. do 18. ure. P-12557-105

UMETNINE IN STARINE

prodam

POSLIKANO KMEČKO skrinjo prodam. Peter Beton, Hotemaže 70, Predvor. T-210981-110

DELO

dobi

DEKLE iščem za pomoč v bifeju za Bežigradom, po potrebi nudim hrano in stanovanje. Popovič, Ptujska 3, Ljubljana. P-12460-130
VAJENCA za avtomehansko stroko takoj sprejmem. Avtomehanika Novak, tel. (061) 262-211, Ljubljana-Vič. P-12151-130
FRIZERSKO vajenko sprejmem. Salon Fanika, Zaloška 27, 61000 Ljubljana. P-10809-130
MLAJŠEGA moškega za izmenično delo pri stroju za oblikovanje plastike zaposlim. OD po učinku. Ponudbe pod »Ljubljana – Ježica.« T-211003-130
MIZARSKEGA pomočnika in vajenca zaposli Mizarstvo Vraničar, Bolgarska 15, Ljubljana. PT-210431-130

Snažilko išče hišni svet.
Tržaška 51, Ljubljana.
16-159

KUHARICO z nekaj prakse iščemo za dobro kuhinjo. Nedelje proste. Nastop dela po dogovoru. Ponudbe pod »Večerno delo«. P-010582-130
NATAKAR, mlad in sposoben, z znanjem vsaj enega tujega jezika dobi stalno zaposlitev v središču Ljubljane. Ponudbe pod »Samo zvečer«. P-010583-130
DEKLE, za pomoč v kuhinji, išče gostilna blizu Ljubljane. Informacije v četrtek tel. (061) 647-049. 12061-130
UČENKO za frizerstvo išče frizerski salon Baša Pavla, Trg kom. Staneta 1b, Ljubljana-Šiška. 12496-130
MOJSTRA iščem za mizarsko delavnico – samostojno vodenje. Ponudbe pod »Plača + 10%«. P-010997-130
NKV ali PKV delavca takoj zaposlim v kovinski stroki. Tel. (061) 261-519. T-210944-130
ZAPOSLIM študenta za dva meseca za različna dela v kovinski stroki. Tel. (061) 261-519. T-210945-130
PREVAJALCA nemške žepne strokovne brošure, okoli 40 listov iščem. Javite se po tel. (061) 51-675. T-210933-130
ŠIVILJO honorarno zaposlim. Ponudbe pod »Pletenine«. P-011041-130

išče

MATURANTKA išče delo med počitnicami, dobro plačano, karkoli. Ponudbe pod »Takoj« ali telefon (061) 343-261 int. 42 Metka dopoldne. 12511-132
OPRAVILA predstavnika za Srbijo in Črno goro za pohištvo, tekstil, trikotažo in vse vrste gradbenega materiala in kmetijskih izdelkov ter drugega. Tel.: (011) 486-087, Poljanska 13, Beograd. PT-210628-132

ISKRA

Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko KRANJ, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke

TOZD TOVARNA RAČUNALNIKOV

Pred nami je odgovorna naloga: uvajamo proizvodnjo računalnikov malih in srednjih zmogljivosti. Zato potrebujemo sodelavce, ki so kreativni, inventivni, dinamični in se želijo strokovno izpopolnjevati.

Dela in naloge omogočajo uveljavitev vaših sposobnosti v izgradnji sodobnih, interaktivnih računalnikov. Vaša iniciativnost bo pripomogla k razvoju računalnikov, ki so vse bolj nepogrešljiv element razvoja vsake družbe.

Imamo najširši spekter delovanja, kjer posamezniki in skupine lahko zadovoljijo svojo kreativnost. Vaše znanje lahko uveljavite:

I. PRI OPRAVLJANJU DEL IN NALOG V PROIZVODNJI RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV:

1. Vodja tehnične kontrole
Pogoji:
- visokošolska izobrazba elektro stroke ali VŠOD – smer kontrola kakovosti
- vsaj 5-letne delovne izkušnje na podobnih delih
- aktivno znanje angleškega jezika

2. Vodja proizvodnje mikroračunalnikov
Pogoji:
- visokošolska izobrazba elektro, strojne ali organizacijsko-proizvodne smeri
- nekajletne delovne izkušnje na podobnih delih
- aktivno znanje angleškega jezika

3. Vodja integracije mikroračunalnikov
Pogoji:
- višješolska izobrazba elektro stroke – smer računalništvo
- znanje angleškega jezika
- lahko pripravnik

4. Vodja tehnične kontrole mikroračunalnikov
Pogoji:
- visokošolska izobrazba elektro stroke – smer računalništvo
- znanje angleškega jezika
- lahko pripravnik

5. Več elektroinženirjev za dela v tehnični kontroli in delavnici za popravila računalnikov
Pogoji:
- visokošolska ali višješolska izobrazba elektro stroke – smer računalništvo
- pasivno znanje angleškega jezika
- lahko pripravniki

6. Več elektrotehnikov za dela v integraciji, tehnični kontroli in delavnici za popravila računalnikov
Pogoji:
- srednješolska izobrazba elektro stroke – smer šibki tok
- pasivno znanje angleškega jezika
- lahko pripravniki

II. PRI OPRAVLJANJU DEL IN NALOG V TEHNIČNEM RAZVOJU RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV:

7. Več elektroinženirjev za razvoj aparaturne opreme miniračunalnikov in mikroračunalnikov
Pogoji:
- visokošolska izobrazba elektro stroke – smer šibki tok ali računalništvo
- pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- lahko pripravniki

8. Več programerjev za razvoj sistemske programske opreme za miniračunalnike in mikroračunalnike
Pogoji:
- visokošolska izobrazba elektro stroke – smer šibki tok ali računalništvo, strojništvo, uporabna matematika
- pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- lahko pripravniki

10. Več konstrukterjev za razvoj ohišij, notranje konstrukcije in embalaže računalnikov
Pogoji:
- srednješolska izobrazba strojne smeri
- pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- lahko pripravniki

III. PRI OPRAVLJANJU DEL IN NALOG IZDELAVE LASTNIH POSLOVNIH PROGRAMSKIH PAKETOV IZ VSEH GOSPODARSKIH VEJ:

11. Višji programer II za področje organizacije in programiranja na miniračunalniku
Pogoji:
- višješolska izobrazba
- nekajletne izkušnje na področju AOP
- zaželeno znanje programskega jezika COBOL ali RPG II
- znanje angleškega jezika

12. Samostojni programer za področje programiranja in organizacije na miniračunalniku
Pogoji:
- srednješolska izobrazba
- nekajletne izkušnje v programiranju
- zaželeno znanje programskega jezika COBOL ali RPG II
- znanje angleškega jezika

13. Samostojni programer za delo na mikroračunalniku
Pogoji:
-. srednješolska izobrazba
- nekajletne izkušnje v programiranju
- zaželeno poznavanje področja mikroračunalništva
- znanje angleškega jezika

14. Pripravniki za področje programiranja in organizacije na mikroračunalnikih
Pogoj:
- srednješolska izobrazba

IV. PRI OPRAVLJANJU DEL IN NALOG VZDRŽEVANJA RAČUNALNIKOV:

15. Višji instruktor III. ali pripravnik
Pogoji:
- višješolska izobrazba elektrotehnične smeri – šibki tok, elektronika ali telekomunikacije
- 1 leto delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika
- možnost opravljanja terenskih del

16. Več servisnih tehnikov ali pripravnikov
Pogoji:
- srednješolska izobrazba elektrotehnične smeri – šibki tok
- 1 leto delovnih izkušenj
- pasivno znanje angleškega jezika
- možnost opravljanja terenskih del

Zaželeno je, da kandidati niso starejši od 27 let in da imajo vozniški izpit B kategorije.

V. PRI OPRAVLJANJU DEL IN NALOG V PRIPRAVI TRGA:

17. Vodja projekta – 2 kandidata
Pogoji:
- visokošolska izobrazba ekonomske, organizacijske, elektrotehnične ali matematične smeri
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v AOP
- aktivno znanje angleškega jezika

18. Samostojni strokovni sodelavec – 2 kandidata
Pogoji:
- visokošolska izobrazba ekonomske, organizacijske, elektrotehnične ali matematične smeri
- 4 leta delovnih izkušenj, od tega 3 leta v AOP
- aktivno znanje angleškega jezika

19. Višji organizator I.
Pogoji:
- višješolska izobrazba ekonomske, organizacijske, elektrotehnične ali matematične smeri
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v AOP
- aktivno znanje angleškega jezika

20. Kurir:
Pogoji:
- končana osnovna šola
- zaželene so delovne izkušnje in vozniški izpit B kategorije

Dela in naloge pod zaporedno št. od 1. do 10. so v Kranju, od 11. do 20. pa v Ljubljani. Dostopne so vse vrste izobraževanja v domačih in tujih šolskih centrih.

Vse kandidate, ki bodo izpolnjevali pogoje, bomo psihološko testirali in preverili znanje angleškega jezika.

Če imate lastnosti, ki jih iščemo, pošljite prijavo v 15 dneh na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ TOZD Računalniki, Savska loka 4, Kranj.

16-5054

MALI OGLASI

PROFESORICA nemškega in italijanskega jezika išče honorarno ali redno zaposlitev. Ponudbe pod »Jeziki.« 12666-132
ŠTUDENTKA išče zaposlitev – pomoč v gostinstvu. Ponudbe pod »Okolica Ljubljane.« 12658-132
STROJNI ključavničar sprejme kakršnokoli honorarno zaposlitev, dopoldne ali popoldne. Ponudbe pod »Takoj«. T-210729-132
ZIDARSKI delavec, upokojenec išče sebi primerno zaposlitev. Informacije o tel. (061) 345-365. P-11031-132
VODOVODNI instalater se želi zaposliti pri zasebniku. Ponudbe na oglasno agencijo Dela pod oznako »Sposoben«. 11047-132
STROJNIK TGM z večletno prakso išče zaposlitev. Ponudbe pod »Naključ«. T-210869-132
SPREJMEM strojepisna dela na dom. Ponudbe pod »Takoj«. 11095-132
NATAKAR, sposoben, bi se želel honorarno zaposliti. Pasivno obvlada italijanski, angleški in nemški jezik. Cenjene ponudbe pod »Od 9. do 17. ure.« P-11058-132
IŠČEM kakršnokoli honorarno delo vsak dan popoldne, ob sobotah in nedeljah, imam tudi vozniški izpit »B« kategorije. Cenjene ponudbe pošljite pod »Honorar«. 12600-132

varstvo

VARSTVO za osemnajstmesečnega fantka iščemo popoldne od 13. do 20. ure. Ponudbe pod »Stožice–Center«. 12579-133
OD SEPTEMBRA dalje potrebujem varstvo na domu za 6-letnega sina (ponedeljek, torek, sreda, četrtek) od 18. do 22. ure v središču mesta, plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Dejan«. T-210883-133
VARSTVO za osem mesecev starega otroka z avgustom potrebujem v središču Ljubljane. Ponudbe na naslov: Vrečko, Cankarjeva 23 a, Maribor. 011017-133
IŠČEM VARSTVO za devetmesečnega otroka na Vrhovcih ali Gmajni. Ponudbe pod »Redni plačnik«. P-011111-133

INŠTRUKCIJE

nudim

MATEMATIKO, fiziko in kemijo inštruiram za popravne izpite. Ponudbe pod »Stoodstotni uspeh«. 12523-140
INŠTRUIRAM matematiko za 1., 2. in 3. letnik gimnazije. Ponudbe pod »Popravni izpit«. 12505-140
USPEŠNO inštruiram slovenščino in angleščino za osnovno in srednjo šolo. Ponudbe pod »Lidija«. 12509-140
INŠTRUIRAM kemijo za srednje šole. Ponudbe pod »Pedagoške izkušnje dipl. inž.« P-12363-140
INŠTRUIRAM matematiko. Ponudbe pod »Jamstvo«. P-12425-140
INŠTRUIRAM kemijo za srednje šole. Ponudbe pod »Pedagoške izkušnje-dipl. inž.« P-12363-140
INŠTRUIRAM francoščino in matematiko za prvi in drugi razred gimnazije. Ponudbe pod »Uspeh«. T-210925-140

iščem

IŠČEM inštrukcije za matematiko in opisno geometrijo za gradbeno fakulteto, od 10. 8. dalje. Ponudbe pod »Matematika«. 11029-142
INŠTRUKTORJA matematike za 3. letnik srednje tehnične šole, smer elektro iščem. Srakar, Tomačevo 29, Lj., tel. (061) 327-134. T-210947-142

ŽIVALI

prodam

ODDAM črnega mucka, starega dva meseca. Tel. (061) 342-961. T-210952-150
MLADIČE nemške ovčarje prodam. Satnerjeva 3, Vič. T-210972-150
TRINAJST až panjev s čebelami in šest praznih prodam. Panji so stari. Informacije po telefonu 345-319 Ljubljana. 12638-150
NEMŠKE ovčarje z rodovnikom, stare osem tednov prodam. Drago Rodman, Komen 72/a, tel. (067) 74-820. T-210810-150
ŠARPLANINCE z rodovnikom, stare dva meseca prodam. Inf. po tel. (061) 51-645. P-12558-150
NOVOFUNDLANDCA, starega osem tednov prodam. Inf. po tel. (061) 751-456. T-210935-150
PSA in psičko, mladiče nemške doge staršev večkratnih mednarodnih zmagovalcev in odraslega psa, enobarvnega nemška doga, 2 leti starega, z večkratnimi mednarodnimi odličji prodam takoj. Inf. po tel. (068) 25-751 vsak dan od 15. ure naprej. PT-210917-150
MLADE boksarje, samičke odličnih staršev, z rodovnikom takoj prodam. Darja Pehar, Bistrica 22 B, Tržič. Tel. (064) 22-171 int. 272 od 6. do 7. ure zjutraj. PT-210907-150
NOVOFUNDLANDCE, stare sedem tednov, odličnih staršev prodam. Jože Sedmak, Ajdovščina, 4. prekomorske 18. Inf. po 19. uri po tel. (065) 61-426. PT-210943-150
MLADE BOKSERJE – psičke z rodovnikom prodam. Celestina, Maribor, Turnerjeva 5, tel. (062) 25-963. P-321-150

kupim

ŠKOTSKEGA ovčarja, mladiča kupim. Ponudbe po tel. (061) 557-994 dopoldne. T-210942-152

iščem

DNE 13. 7. 1980 se je izgubila modra papiga v Šiški. Jože Turšič, Martina Krpana 5. 12581-153
ZGUBIL se je nemški bokser, temno rjavo progast, z belo liso na prsih, kovinska ovratnica z znamko štev. 0683. Najditelja prosimo, da nam proti nagradi sporoči po tel. (061) 23-018 po 15. uri. 11063-153
13. JULIJA ob 8. uri zjutraj je ušla papiga temno modre barve. Na vratu ima belo in modre pike. Nogice in kljun modri. Sliši na ime »Piki«. Prosim najditelja, da mi vrne papigo proti nagradi. Draga Rajk, ul. Martina Krpana 5. 12643-153

RAZGLASI

izgubljeno

13. 7. JE BILA IZGUBLJENA žepna ura v Logatcu pri spomeniku padlim. Vrnitev proti nagradi. Na pošti Rakek. 12653-160

razno

20 SM posojila za eno leto nujno potrebujem. Vrnem z ugodnimi obrestmi! Garancija parcela 1600 m² v Ljubljani in avto golf. Ponudbe po tel.: (061) 51-908. P-10839-164
TRANSPORTNO vozilo, štiri kolesa, mrežasto dno, 60×80 cm, bukov parket 4×25 cm – 10 m² in tervol večjo količino rinfuza prodam. Ivan Marn, Jamova 26, Ljubljana. P-12305-164
KÜPPERSBUSCH peč in okno KLI, 100 × 140, prodam. Informacije po telefonu (061) 653-081, popoldne. 11022-164
POSOJILO 80.000 din, nujno potrebujem, vrnem v šestih mesecih. Ponudbe pod »Obresti po dogovoru«. P-11040-164
GUME in razne dele za škodo S 100, zakonsko posteljo in otroško posteljico z jogiji poceni prodam. Tel. (061) 22-481 int. 85. T-210935-164
ČEBELARJI pozor! Poceni prodam točilo na ročni ali električni pogon na 18 satnic. Tel. (061) 327-461, int. 02. T-210948-164
POSOJILO 3 SM, nujno potrebujem, rok vrnitve in obresti po dogovoru. Ponudbe pod »Dogovor«. 11044-164
OBRTNIK-GRADBENIK potrebuje za razširitev dejavnosti 15 M dinarjev. Vrne v 6 mesecih z obrestmi. Ponudbe pod »Zanesljivo.« P-010779-164
1 M stari nujno potrebujem. Vrnem decembra z obrestmi. Garancija avto, prosim za ponudbe pod »Nujno.« P-011004-164
POTREBUJEM 12 SM posojila za dobo dveh let. Ponudbe pod »Julij.« 011009-164
RABLJENA vrata, opeko, lončene peči, spalnico in razno pohištvo prodam. Hudobivnik, Beljaška 22, blizu cerkve – Šiška. 011000-164

PREVOZE, kompletne selitve opravimo za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 263-756. PT-109587-165

PREVOZNE storitve, kompletne selitve opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Inf. po tel. (061) 345-417. PR-PT-210892-165

PREVOZE in selitve opravljamo po konkurenčnih cenah. Tel. (061) 28-897. PT-210703-165

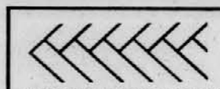

PARKETARSTVO »Lamela« – parket brusimo in lakiramo z večletnim jamstvom. Tel. (061) 311-700 od 7. – 19. ure. P-PK-11092-165

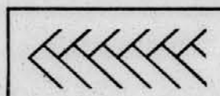

PARKET brusimo in lakiramo po ugodni ceni. Tel. popoldne (061) 268-904. PK-12604-165

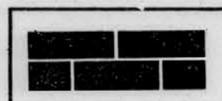

OPRAVLJAM vsa keramična dela, solidno in poceni. Ponudbe pod: »Pečar«. P-12580-165

ZIDARSKA in fasaderska dela opravljam. Naslov: Imeri Tafil, Poklukarjeva 15, Vič-Ljubljana. Z-11024-165

ZIDARSKI mojster prevzame zidarsko delo. Ponudbe pod: »Kakovostno«. Z-12130-165

MEIJEM vse vrste plastičnih mas. Ponudbe po tel. (061) 841-029. P-11027-165

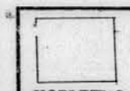

KOPLETNO zastekljujem balkone, hitro in kakovostno. Ponudbe po tel. (061) 558-926 od 8. do 10. in od 18. do 20. ure. M-010717-165

VSA krovska, kleparska dela, barvanje žlebov, napušča sprejmem takoj, tudi zunaj Ljubljane. Tel. (061) 44-444, zvečer. P-S-11106-165

PREVOZE, kompletne selitve opravimo za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 263-756. PT-109587-165

SOBOSLIKARSKA dela ter polaganje tapet opravim takoj ali po dogovoru. Telefon št. (061) 346-160. S-PT-210629-165

PREVOZNE storitve, kompletne selitve opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Inf. po tel. (061) 345-417. PT-108999-165

KOMPLETNE SELITVE, prevoze opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 342-420. PPT-108444-165

ČGP DELO
TOZD GOSPODARSKI VESTNIK

vabi
vestnega, natančnega in izkušenega sodelavca za

vodenje in izvajanje finančnega knjigovodstva ter pomoč pri vodenju računovodstva

Pogoji:
– srednješolska izobrazba ekonomske smeri
– triletne delovne izkušnje pri opravljanju dela v računovodstvu
– poznavanje predpisov s področja finančno-materialnega poslovanja
– trimesečno poskusno delo

Če želite svoje organizacijske in strokovne sposobnosti uveljaviti v kolektivu z dobrimi medsebojnimi odnosi, kjer so stimulativni osebni dohodki, pošljite svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovski službi, ČGP DELO, Tomšičeva 1, v 15 dneh od dneva prve objave.

16-151

PETROL

DO PETROL – Trgovina z naftnimi derivati
TOZD Trgovina na debelo
PE – Komerciala
Ljubljana, Titova 66

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje del in nalog:

ŠOFERJA AVTOCISTERNE (dva)

na Aeroservisu Brnik
Pogoj: kvalifikacija pridobljena v poklicni šoli – KV, eno leto delovnih izkušenj in vozniški izpit C kategorije
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poseben pogoj je uspešno opravljeno poskusno delo.
Kandidati naj pošljejo vloge z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: SOZD »Petrol«, DO Trgovina Ljubljana, Kadrovsko-socialna služba, Ljubljana, Titova 66/II (tel. 312-755). O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh od dne poteka roka za prijavo.

16-5052

Mercator sestavljena organizacija združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o Ljubljana

Komisija za delovna razmerja
Mercator-Rožnik
Tozd GOLOVEC
Ljubljana, Resljeva 22

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje delovnih nalog in opravil:

ZA LITIJO
1. **VEČ NATAKARIC**
2. **KUHARICO**

ZA LJUBLJANO
3. **VAČ NATAKARIC**
4. **VEČ PRODAJALK**
5. **SNAŽILKO**

Pogoji:
od 1. – 4.: poklicna šola, higienski minimum, dvomesečno poskusno delo
pod 5.: nepopolna osemletka, enomesečno poskusno delo

Delo združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih del naj kandidat odda osebno v kadrovski službi Mercator-Rožnik, tozd GOLOVEC, Ljubljana, Resljeva 22

OBJAVLJAMO ŠE 10 PROSTIH UČNIH MEST za poklic PRODAJALCA.

Vse informacije dobite v kadrovski službi, telefon 313-493

16-5048

KEMIJSKI INŠTITUT »BORIS KIDRIČ«
LJUBLJANA – HAJDRIHOVA 19

razpisna komisija razpisuje
po sklepu Sveta inštituta prosta dela in naloge

VODJE RAČUNOVODST$VA
(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki ljubljanskih občin, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali ekonomsko-komercialne smeri
– 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju ustreznih del in nalog

Mandat za razpisana dela in naloge traja 4 leta. Po poteku mandata je kandidat lahko ponovno izbran.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela morajo kandidati poslati v 30 dneh po objavi v kadrovsko službo inštituta z oznako »Za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po odločitvi Sveta inštituta.

15-5003

KOMPAS JUGOSLAVIJA

KOMPAS JUGOSLAVIJA, TOZD Domači turizem, Ljubljana, Pražakova 4

objavlja po sklepu Komisije za delovna razmerja
– prosta dela in naloge

strojepiske

za dela v komercialnem oddelku poslovalnice Ljubljana

z naslednjimi pogoji:
– srednja izobrazba
– pasivno znanje enega tujega jezika in
– 6 mesecev prakse

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev vložite na sedež TOZD v 15 dneh po objavi.

INEX adria aviopromet ljubljana

INEX ADRIA AVIOPROMET
LJUBLJANA, TITOVA 48

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja naslednja prosta dela oziroma naloge

V SEKTORJU SKUPNIH SLUŽB

1. **Opravljanje administrativnih del v pravni službi**

Zaposliti želimo enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom, akontacija OD bo približno od 6.300 do 7.300 din. Delavec bo opravljal delo na Brniku.

Pogoji:
– srednješolska izobrazba administrativne smeri
– dve leti delovnih izkušenj na področju administracije
– izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču v obmejnem prostoru.

Predvideno je trimesečno poskusno delo.

2. **Klicanje in vzpostavljanje telefonskih zvez preko hišne centrale in Varovanje premoženja**

Za obe nalogi želimo zaposliti enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom, akontacija OD bo približno od 5.000 do 6.000 din.
Delavec bo opravljal delo v Ljubljani, občasno pa tudi na Brniku.

Pogoji:
– popolna osnovna šola
– tečaj za telefoniste
– znanje o varnostnih predpisih in uporabi orožja
– usposobljenost za ravnanje z gasilnimi aparati
– dve leti delovnih izkušenj
– izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem prostoru

Predvideno je dvomesečno poskusno delo.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov:
INEX ADRIA AVIOPROMET
Ljubljana, Titova 48,
v 15 dneh od dneva objave

Vlog, ki jim ne bodo priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev ne bomo upoštevali.

16-5053

ŽIV TAM
Tovarna vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič« Maribor, n. sol. o
TOZD Proizvodnja avtomatskih naprav, n. sol. o.,
LJUBLJANA, Cankarjeva 3

RAZPISUJE
dela in naloge

individualnega poslovodnega organa – vodje temeljne organizacije

za mandatno dobo 4 leta.

Za vodjo temeljne organizacije PAN Ljubljana je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje poleg pogojev predpisanih v 511. čl. ZZD, še naslednje pogoje:
– da ima izobrazbo visoke šole strojne, elektro ali organizacijske smeri in 4 leta delovnih izkušenj
ali
– da ima izobrazbo višje šole strojne, elektro ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj v proizvodnem procesu
– da je dosegal pri prejšnjem delu organizacijsko vodstvene uspehe
– da ima družbenopolitične vrline in pozitiven odnos do samoupravljanja

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati vložijo v 20 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: ZIV TAM Tovarna vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič«, Maribor, Leningrajska cesta 27 s pripisom »za razpisno komisijo TOZD PAN«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri kandidata.

15-5089

RSC VELENJE JUGOSLAVIJA

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE
Kadrovsko-socialni sektor

Po določilih 22. čl. TZDR (Ur. list SRS št. 24/77) določil Pravilnika o delovnih razmerjih TOZD Elektro-kovinarske šole ter sklepu Komisije za medsebojna delovna razmerja z dne 24. 6. 1980

objavljamo:
potrebe za opravljanje naslednjih del oz. nalog

1. **Učitelja obrambe in zaščite**
   Pogoj: ustrezna visokošolska diploma
2. **Predavatelja slovenskega jezika**
   Pogoj: profesor slovenskega jezika
3. **Predavatelja strojnih predmetov**
   Pogoj: dipl. inž. strojništva
4. **Predavatelja elektro predmetov**
   Pogoj: dipl. elektroinženir j. t.

Delo se združuje za nedoločen čas. Osebni dohodek je v skladu s Pravilnikom od delitvi sredstev za osebne dohodke v TOZD Elektro-kovinarske šole.
Kandidati, ki izpolnjujete pogoje, oddajte pisne vloge na naslov:
Rudarski šolski center Velenje, Prežihova 3!
Objava velja do zasedbe.

15-5015

agroobnova

»AGROOBNOVA«, Ljubljana, Ljubljana, Slovenčeva 93

Delavski svet delovne organizacije

ponovno razpisuje
dela in naloge

VODJE EKONOMSKO-FINANČNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati poleg z zakonom določenih pogojev še naslednje pogoje:
– da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri
– da imajo 5 let delovnih izkušenj
– da imajo moralnopolitične vrline in pravilen odnos do samoupravljanja.

Navedena dela in naloge razpisujemo za štiri leta. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 30 dneh po objavi na naslov Agroobnova, Kadrovska služba, Ljubljana, Slovenčeva 93, v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu o izbiri.

15-5008

Osnovna šola »Simon Kos« Podbrdo

objavlja prosta dela in naloge

učitelja slovenskega jezika in zgodovine.

Pogoj: PRU ali P.

Dela in naloge objavljamo za nedoločen čas, nastop dela 1. 9. 1980.
Samska soba.
Prijave sprejemamo v 30 dneh po objavi.

15-5016

ZAVOD TIVOLI, p. o. Ljubljana, Celovška 25

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge

obračunskega referenta za gostinstvo
(OD okoli 8300)
Pogoji za zasedbo:
1. ekonomska srednja šola
2. 3 leta delovnih izkušenj
3. znanje strojepisja

Kandidati, ki izpolnujejo navedene pogoje naj pošljejo v 15 dneh od objave tega oglasa svoje prijave s pisnimi dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev, na Kadrovsko službo Zavoda Tivoli, Celovška 25.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po preteku roka za prijavo.

16-5042

Kartonažna tovarna Ljubljana, n. sol. o.
TOZD Papirna konfekcija, n. sub. o.
Ljubljana, Kotnikova 19/a

V skladu s 150. členom statuta TOZD Papirna konfekcija razpisna komisija
razpisuje delovne naloge in opravila delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

TEHNIČNEGA VODJE TOZD

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakoni, mora kandidat izpolnjevati še naslednje:
– da ima najmanj srednjo izobrazbo
– da ima dovolj funkcionalnih znanj in ustvarjalnih sposobnosti za izpolnjevanje in utrjevanje samoupravljanja
– da ima družbenopolitične in moralne lastnosti, ter ustrezno politično razgledanost, ki se kaže v aktivnem delu znotraj DPO
– delavec je imenovan na razpisane naloge za dobo štirih let

Vloge s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba TOZD Papirna konfekcija, n. sub. o., Kotnikova 19/a – z oznako »Razpisna komisija«, 15 dni po objavi razpisa.

15-5009

SVET INŠTITUTA ZA ZGODOVINO DELAVSKEGA GIBANJA V LJUBLJANI

razpisuje
prosta dela in naloge

TAJNIKA INŠTITUTA

Poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da ima visoko izobrazbo pravne smeri s 3 leti ustreznih delovnih izkušenj ali višjo izobrazbo pravne oz. upravne smeri s 5 leti ustreznih delovnih izkušenj
– da ima organizacijske sposobnosti
– da je družbenopolitično aktiven in moralno neoporečen.

Mandat traja štiri leta.

Pisne prijave z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema v 15 dneh po objavi Komisija za delovna razmerja Sveta inštituta, Ljubljana, Trg osvoboditve 1.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izbiri.

16-5045

SŽ – VERIGA LESCE
TOZD TIO

VABI K SODELOVANJU VEČ

- **rezkalcev**
- **strugarjev**
- **strojnih ključavničarjev**
- **orodjarjev**
- **strojnega inženirja I. stopnje**

Hkrati obveščamo vse kandidate, da smo se preselili v nove delovne prostore, kjer so pogoji dela bistveno ugodnejši kot v starih prostorih.

Interesenti naj vloge z dokazili o strokovnosti pošljejo na naslov SŽ – Veriga Lesce, Alpska 43, Lesce, Kadrovska služba. Rok za prijave je 30 dni od objave v časopisu.

15-5014

KRAJEVNA SKUPNOST SAVSKO NASELJE LJUBLJANA, Belokranjska 6

RAZGLAŠA
prosto delovno nalogo

natakarja-ice v izmeni

POGOJ: KV ali PK
OD od 7000 do 8000 din
POSEBNI POGOJ: poskusna doba 30 dni

Pisne ponudbe za prosto delovno nalogo sprejemamo 10 dni po objavi. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po zaključenem roku za sprejem prijav.
Stanovanje ni na voljo.

16-5049

Poklicna kovinarska šola
Cesta na Brdo 25/a
Ljubljana

Komisija za delovna razmerja

objavlja proste naloge oziroma opravila
za nedoločen čas:

– predavatelja za zgodovino in STM
(visoka izobrazba)

Dela oziroma naloge bodo proste 1. 9. 1980.

Vloge s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljite tajništvu šole. Objava velja do zasedbe.

15-5012

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, sestre, tašče, snahe in svakinje

ANGELE KLEPAČ

roj. Klep

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sostanovalcem, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno in pisno izrazili sožalje ter jo obdali in pokrili njen grob s prelepim cvetjem ter jo tako številno spremljali na zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravnikom in vsemu zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta za zdravljenje in lajšanje bolečin. Iskrena zahvala sodelavcem Toplarne Ljubljana, Tehnounion in Zdravstvenega doma Moste. Posebna zahvala tov. Hostnerjevi in Ivančičevi za požrtvovalnost in vsestransko pomoč med njeno boleznijo. Vsem še enkrat iskrena hvala

Žalujoči:
mož Rudi, hčerki Darja, Tatjana in vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl dolgoletni član našega kolektiva

VALENTIN BAJŽELJ

mazalec strojev v VES

Pogreb bo v sredo, 16. julija 1980 ob 15.45 izpred hiše žalosti Malo Naklo 4 na pokopališče v Naklem
Dolgoletnega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Delovni kolektiv in sindikalna organizacija Tekstilindus Kranj

Kranj, 15. julija 1980

Pretreseni sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki bolezni zapustil naš sodelavec

GABRIJEL MAKUC

komercialni zastopnik

Poslednjič se bomo od njega poslovili v sredo, 16. julija 1980, ob 16. uri na pokopališču v Vavti vasi

Do pogreba leži v hiši žalosti v Jurki vasi štev. 11

Vestnega sodelavca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu

Samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in delavci KRKE tovarne zdravil TOZD Zelišča Novo mesto

---

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega ljubljenega

JOŽETA DEŽELAKA

se najiskreneje zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Trbovlje, še posebej prim. dr. Kersteinovi, dr. Brvarju ter dr. Jurčevi za požrtvovalno pomoč in nego med boleznijo. Zahvaljujemo se tudi SIS za zaposlovanje Ljubljana in OZD »Jutranjka« Sevnica, sostanovalcem na Logu 15 – Hrastnik ter vsem prijateljem in znancem, ki so počastili njegov spomin

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mamice

TONČKE RAHNE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ji darovali vence in cvetje, jo spremili na zadnji poti, z nami sočustvovali in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo delavcem, sindikalni organizaciji in godbi Tovarne papirja Radeče ter pevskima zboroma iz Jagnjenice in Radeč. Zahvaljujemo se tudi SZDL in KS Radeče za darovane žalne trakove, duhovniku za poslovilni obred ter zdravstvenemu osebju Bolnišnice Trbovlje za nudeno pomoč ob težki bolezni.

Žalujoči:

hčerki Darinka in Marinka z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sineka

IGORJA

učenca 4. c razreda

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih dneh njegove dolgotrajne bolezni in grenkih trenutkih slovesa. Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu osebju Otroške klinike C oddelka v Ljubljani in otroškega oddelka Bolnišnice v Murski Soboti za vso skrb in zdravljenje. Iskrena hvala sorodnikom, njegovim sošolcem, tovarišicam, sosedom, prijateljem in znancem za kakršnokoli pomoč med njegovo boleznijo. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi mnogo prerani poslednji poti in mu zasuli grob s cvetjem in venci. Posebej še hvala šolskemu pevskemu zboru, govorniku in duhovniku za poslednje slovo.

Feferjevi

Murska Sobota, 5. julija 1980

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla

FRANCKA PRIMC

upokojenka

Na zadnjo pot smo jo spremili 11. julija 1980 na pokopališče v Belo cerkev. Zahvaljujemo se sosedom Cvelbarjevim in Hrenovim za vso pomoč, za olajšanje njenih bolečin pa osebju Interne klinike v Novem mestu

Vsi njeni

Ljubljana, 15. julija 1980

ZAHVALA

Umrla je naša draga teta in svakinja

LIČI ŽLINDRA

učiteljica v pokoju

Od nje smo se poslovili v soboto, 12. julija 1980 v rodni Kostanjevici na Krki. Iskreno se zahvaljujemo tov. ravnatelju Ladu Smrekarju za ves trud, učiteljskemu zboru za častno stražo, tov. Gajškovi za ganljiv poslovilni govor ter kostanjeviškemu oktetu za prelepe pesmi. Prisrčna hvala dolgoletnima prijateljicama Valerci in Justi za vso skrb in požrtvovalnost med njeno težko boleznijo. Hvala tudi župniku za opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so ji lajšali zadnje ure in vsem drugim, ki so jo tako številno spremili na zadnji poti in zasuli njen grob z venci in cvetjem

Žalujoči:

nečaki: Jurij, Božo, Dragan in svakinja Mira

Ljubljana, Scunthorpe, Ravne na Koroškem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

HUGONA HIBŠERJA

fotografskega mojstra v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam ustno in pisno izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Sentočnikovi iz Zdravstvenega doma Šiška, zdravnikom in zdravstvenemu osebju Infekcijske klinike, zdravnikom in zdravstvenemu osebju Kliničnega centra gastrokirurgije, ki so se trudili, da bi ga ohranili pri življenju. Iskreno se zahvaljujemo tudi predstavnikom ZB Hinko Smrekar, kolektivu Moderne galerije in tov. Angelci Prelc za tople poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoče hčerke:

Slavka Kačar, Majda Uhan z družino, Boža Grošelj z možem

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš sodelavec

FRANC ZUPET

konfekcionar v tozd šivalnica Krmelj

Od njega se bomo poslovili v četrtek, dne 17. julija 1980 popoldan na pokopališču v Šentjanžu na Dolenjskem. Ohranili ga bomo v lepem spominu

Kolektiv konfekcije »Lisca« Sevnica

Nenadoma je umrl naš dragi mož, ati, sin, brat in stric

LUCIJAN ČIBEJ

gradbeni inženir

Od njega se bomo poslovili v sredo, 16. julija 1980, ob 16. uri na Žalah v Kamniku

Žalujoči:

žena Slavica, hčerka Mojca, sin Damjan iz Kamnika, mama iz Predmeje, brat Francelj z družino iz Lucije, sestra Jolanda z družino iz Idrije ter drugo sorodstvo

Kamnik, Predmeja, Lucija, Idrija

Po dolgi in težki bolezni nas je nenadoma zapustila naša ljubljena hči, sestra in svakinja

ANČKA PODBORŠEK

po domače Ropičeva Ančka

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 17. julija 1980, ob 17. uri iz mrliške vežice v Polju na pokopališče Polje

Za njo žalujejo:

mama, bratje Lado, Jože in Janez z družinami, Branko in Tone

Ljubljana, Beričevo, 14. julija 1980

Ni več neba, ne hiš, ne ceste,
umrl je topol, bor in brest,
umrle megle so, oblaki
in vode in ljudi koraki
Gradnik

Pretreseni sporočamo, da je preminila naša dolgoletna sodelavka

VIDA KOROŠAK

profesorica slovenskega jezika

Od dolgoletne zveste sodelavke se bomo poslovili v četrtek, 17. julija 1980 ob 16. uri na pokopališču v Murski Soboti
Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

Delovni kolektiv in družbenopolitične organizacije Gimnazije Juša Kramarja v Murski Soboti

Murska Sobota, 15. julija 1980

ZAHVALA

Mineva trideset dni od trenutka, ko nam je kruta usoda v prometni nesreči vzela našo nadvse ljubljeno hčerko, sestro, teto in svakinjo

MARJANO MENEGALIJA

Vedno se bomo spominjali, da se je na dan poslovitve prišlo poslovit in spremljat Marjano na zadnji poti toliko ljudi, ki so jo imeli radi in položili številne vence, darovali cvetje, izrekli toplo in iskreno besedo sožalja. Vsem iskrena hvala. Še enkrat pa se zahvaljujemo vsem sorodnikom, številnim prijateljem, sosedom, njenim sodelavcem v službi, planinskim prijateljem, Bajtarjem z Velike planine, ožjim prijateljicam, ki ste se s tolikim cvetjem poslovili od nje, od naše in vaše Marjane. Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam ustno in pisno izrazili sožalje in nas bodrili. Posebno se zahvaljujemo delovni organizaciji Mercator Ljubljana za poslovilne besede in za pomoč, ki ste jo nudili ob izgubi naše Marjane in vaše 20-letne sodelavke DO Mercatorja. Zahvala tudi pevskemu zboru »Godler Lojze«, Ljudski milici Cerklje na Gorenjskem za vse kar so storili na kraju nesreče, Žalam v Kranju za razumevanje v času prostih dni in župniku za lepo opravljen obred.

Od žalosti strti:

mama Ana, oče Franc, bratje Stane, Lojze ter Franc in Tone z družinami ter drugo sorodstvo.

Štangarske Poljane, Ljubljana, Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

LUDVIKA BRESKVARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za ustno in pisno izražena sožalja, vsem, ki ste ga obdali z venci in cvetjem ter tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju ZD Litija za lajšanje bolečin, pevcem in godbi na pihala za žalostinke, govorniku za tople poslovilne besede, TOZD PTT Ljubljana z družbenopolitičnimi organizacijami in enoto v Litiji, VVZ Litija, Združenju obrtnikov Litija, Osnovni šoli Litija, Cementarni Trbovlje in Splošni bolnišnici Trbovlje. Vsem za vse in še enkrat prisrčna hvala

Žalujoči:

žena Anica, sin Tone, hčerki Dragica Bajec in Marinka Zalokar z družinami

Litija, Trbovlje

Sporočamo žalostno vest, da je v 40. letu starosti mnogo prezgodaj umrl naš dragi

GABRIJEL MAKUC

Pogreb bo danes, 16. julija 1980, ob 16. uri na pokopališču v Vavti vasi

Do pogreba leži v Jurki vasi štev. 11

Žalujoči:

žena Marjana s sinčkom Simonom, sestre, bratje in drugi sorodniki

Novo mesto, 15. julija 1980

Globoko nas je pretresla vest, da nas je nenadoma zapustila

VIDA KOROŠAK

profesor
prva in dolgoletna predsednica Slavističnega društva Pomurja

Vida je bila delavna, nesebična, vedno pripravljena žrtvovati sebe in svoj prosti čas, zato je ne bomo nikoli pozabili

Slavistično društvo Pomurje

Murska Sobota, 15. julija 1980

Sporočamo žalostno vest, da je umrla draga žena, mama in stara mama

JOŽEFA ZAJC

iz Podboršta 8

Pogreb drage pokojnice bo danes, 16. julija 1980 ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče Šentvid pri Stični.

Žalujoči:

mož Stane, sin Igor in hčerka

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

FRANC KOKALJ

upok. iz Štude pri Domžalah

Na njegov zadnji dom ga bomo spremili v četrtek, 17. julija 1980, izpred mrliške vežice v Domžalah na pokopališče Domžale

Do pogreba leži v hiši žalosti Študljanska 40, Domžale

Žalujoči:

hčerki Fani in Maksimiljana, sinova Pavel in Martin z družinami, sestra Ana, nečakinje in nečaki in drugo sorodstvo

Štuga, Domžale, Moravče, Ljubljana, 15. julija 1980

Zapustil nas je naš ljubljeni mož, oče in dedek

CIRIL ŠANTA

upokojenec

Od njega se bomo poslovili 18. julija 1980, ob 18. uri na pokopališču v Šostrem

Do pogreba leži v mrliški vežici v Polju

Žalujoči:

žena Justina, hči Zvonka z družino in drugo sorodstvo

Vevče, 14. julija 1980

Pomembni uspehi pri razvoju sodelovanja

Skupno jugoslovansko-madžarsko sporočilo o pogovorih, ki jih je imel predsednik ZIS Veselin Djuranović v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 15. julija (Tanjug) – Ob koncu obiska predsednika ZIS Veselina Djuranovića na Madžarskem je bilo objavljeno skupno sporočilo o obisku in o pogovorih s predsednikom ministrskega sveta LR Madžarske Györgyjem Lazarjem, na čigar povabilo se je predsednik ZIS Veselin Djuranović mudil na Madžarskem na prijateljskem obisku 14. in 15. julija letos.

Veselina Djuranovića sta sprejela prvi sekretar centralnega komiteja Madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar in predsednik predsedniškega sveta LR Madžarske Pal Losonczi. Srečanji sta potekali v prisrčnem in prijateljskem ozračju. Veselin Djuranović in člani jugoslovanske delegacije so v Budimpešti obiskali tovarno lokomotiv, vagonov in strojev »Ganemawak«.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović in predsednik ministrskega sveta György Lazar sta imela pogovore o sodelovanju med LR Madžarsko in SFR Jugoslavijo in o možnostih njegovega nadaljnjega vsestranskega razvoja kakor tudi o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Drug drugega sta seznanila z rezultati socialistične graditve v njunih državah.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da sta obe strani po zadnjem srečanju predsednikov vlad obeh držav s skupnim prizadevanjem dosegli nove pomembne uspehe pri razširjanju dvostranskih odnosov na političnem, gospodarskem, znanstveno–tehniškem, kulturnem in prosvetnem ter drugih področjih. Posebej sta poudarila, da se sodelovanje med sosednima socialističnima državama uspešno razvija na podlagi načel, ki sta jih obe sprejeli in jih obe dosledno spoštujeta – načel o enakopravnosti, suverenosti in nevmešavanju. Obe strani vzajemno upoštevata različnost notranjega razvoja in mednarodnega položaja ene in druge države.

Predsednika vlad sta podčrtala velik pomen srečanj med Josipom Brozom Titom in Janošem Kadarjem, ki so bistveno prispevala k razširjanju jugoslovansko-madžarskih odnosov in nenehnemu razvoju prijateljskega sodelovanja obeh držav.

Posebno pozornost sta posvetila gospodarskemu sodelovanju, zlasti industrijski in proizvodni kooperaciji. Ugotovila sta, da je plan blagovne menjave za 1976-1980. leto presežen. Izrazila sta zadovoljstvo nad tem, da sta začela obratovati jadranski naftovod in plinovod, ki povezujeta obe državi in imata v njuni gospodarski politiki pomembno vlogo. Obe strani sta zadovoljni z okvirnim načrtom, ki ustvarja možnosti za nadaljnje pomembno povečanje uravnoteženo blagovne menjave in industrijske kooperacije za obdobje 1980–1985.

Ugotovila sta, da so v razvoju proizvodne kooperacije in specializacije velike možnosti v črni in barvasti metalurgiji, v kemični industriji, strojni industriji in še zlasti v industriji vozil, pa tudi v kmetijstvu in živilski industriji. Obe strani bosta ukrenili, kar je potrebno, za zboljšanje proizvodne kooperacije in specializacije.

Neposredni odnosi gospodarskih organizacij dajejo možnosti za nadaljnjo razširitev blagovne menjave v obmejnem gospodarskem sodelovanju. Obe strani ugotavljata, da si je treba še obojestransko prizadevati za pospešitev skupnega nastopanja na drugih trgih.

Predsednika vlad sta izrazila pripravljenost obeh strani, da bi bolj izkoristili možnosti za sodelovanje v prometu, transportu in turizmu, ki jih ponuja soseščina obeh držav. Ugodno sta ocenila delo jugoslovansko-madžarskega odbora za gospodarsko sodelovanje.

Predsednika vlad sta pozitivno ocenila tudi sodelovanje med socialističnimi republikami in avtonomnima pokrajinama SFR Jugoslavije in LR Madžarsko. Ugotovila sta, da se jugoslovansko-madžarsko kulturno, znanstveno in prosvetno sodelovanje uspešno razvija. Ugodno sta se izrekla o delu mešane komisije za kulturo, ustanovljeno pred dvema letoma. Strinjala sta se, da bi bilo smotrno razmisliti o morebitnem novem sporazumu o kulturnem, prosvetnem in znanstvenem sodelovanju. Visoko sta ocenila pomembno vlogo hrvaške in slovenske narodnosti v Madžarski tako kot tudi madžarske narodnosti v Jugoslaviji pri krepitvi prijateljstva in dobrega sosedskega sodelovanja med državama.

Veselin Djuranović in György Lazar sta imela široko izmenjavo mnenj o aktualnih vprašanjih mednarodnega življenja. Izrazila sta hudo zaskrbljenost zaradi poslabšanega svetovnega položaja ter se zavzela za krepitev mednarodne varnosti in miru na svetu in za dosledno uresničevanje politike detanta in miroljubne koeksistence.

Veliko pozornost sta posvetila vprašanjem, ki se tičejo razorožitve. Po njunem soglasnem mnenju je nujno, da se oboroževalna tekma neha. Pozitivno sta se izrekla o pobudah in konkretnih ukrepih za omejitev oboroževanja in za dejansko in popolno razorožitev.

Njuna posebna pozornost je veljala položaju v Evropi in njegovi tesni povezanosti s splošnim položajem v svetu. Opozorila sta na potrebo po nadaljnjem prizadevanju, da bi uresničili helsinško sklepno listino in da bi ustrezno pripravili madridski sestanek in zagotovili njegov uspeh. Pozitivno sta ocenila pomen šeste konference neuvrščenih držav na vrhu v Havani, pri čemer sta poudarila, da je politika neuvrščenosti pomemben dejavnik v mednarodnih odnosih.

Izmenjala sta mnenja o kriznih žariščih v svetu, ki jih je nujno treba urejati po miroljubni poti, ter o pomembni vlogi OZN v mednarodnih odnosih, kot tudi o drugih mednarodnih vprašanjih.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da je vsestranska izmenjava mnenj o sodelovanju obeh držav in o mednarodnih vprašanjih koristno prispevala k boljšemu medsebojnemu spoznavanju stališč, h krepitvi prijateljstva, sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov med LR Madžarsko in SFR Jugoslavijo.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović je povabil predsednika vlade LR Madžarske Györgyja Lazarja, naj obišče Jugoslavijo. Povabilo je bilo z zadovoljstvom sprejeto.

Posveti pred madridsko konferenco

Izmenjava mnenj med špansko in sovjetsko delegacijo – Tudi o Afganistanu

MADRID, 15. julija (Tanjug) – Vodja španske delegacije na madridski konferenci o evropski varnosti in sodelovanju Javier Ruperez je časnikarjem povedal, da bosta sovjetska intervencija v Afganistanu in španska kandidatura za vstop v atlantsko zvezo zanesljivo temi na naslednji konferenci v Madridu. Že 9. septembra se začne pripravljalni del te konference.

Glede na to, kar je povedal Ruperez, Sovjetska zveza in Španija vztrajata pri tem, naj bo konferenca ob dogovorjenem času. Včeraj so si diplomati obeh držav o tem izmenjali mnenja. Delegaciji obeh držav sta izrazili upanje, da bo na KVSE usklajena in uravnotežena razprava o vojaško-političnih vprašanjih, o gospodarski problematiki in o prostem kroženju idej in ljudi oziroma o »košari«, ki se nanaša na humanitarna vprašanja.

Vojska za boj proti Izraelu

Član vodstva »Al Fataha« kritizira arabske države, ker se ne spoprimejo s težavami na Bližnjem vzhodu

KUVAJT, BRUSELJ, DAMASK, 15. julija (INA, UPI) – Član centralnega komiteja palestinskega gibanja »Al Fatah« Halid al Masan je v intervjuju za kuvajtski dnevnik »Al Sijasa« izjavil, da lahko palestinsko gibanje mobilizira četrt milijona Palestincev za boj proti Izraelu.

Al Hasan je dodal, da bi bili lahko Palestinci s tako armado avantgarda arabskega boja proti Izraelu, če bi se odločili za skupno arabsko akcijo. Al Hasan je kritiziral vlade nekaterih arabskih držav, ker se niso sposobne spoprijeti s težavami ki povzročajo krizo arabskega območja.

V intervjuju belgijskemu dnevniku »Die Morgen« pa je vodja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat pozval papeža Janeza Pavla II., da obišče palestinska begunska taborišča. Ko je komentiral vesti, da bo papež septembra morda obiskal Izrael, je Arafat dopisniku tega časopisa v Bejrutu izjavil, da bo Izrael ta obisk izkoristil kot opravičilo za okupacijo Jeruzalema in za diskriminacijo.

Palestinski krogi v Damasku so sporočili, da bo vodja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat že v 14 dneh odpotoval v Moskvo, kjer se bo sestal z najvišjimi sovjetskimi voditelji.

Agencija UPI, ki je to vest posredovala, poudarja, da se bo Arafat v Moskvi pogovarjal o izrednem zasedanju generalne skupščine organizacije združenih narodov, ki bo posvečeno palestinskemu vprašanju. Izredno zasedanje se bo pričelo 22. julija v New Yorku.

● TEL AVIV, 15. julija – Okoli 70 Palestincev, ki so zaprti v izraelskem zaporu Nafha v bližini Biršebe, je pričelo gladovno stavko zaradi slabe prehrane in nemogočih razmer v tem zaporu.

Kot je sporočil izraelski radio, zahtevajo Palestinci pogostejše zdravniške preglede in strožjo kontrolo zaporniške kuhinje. Predstavnik zapora pa je izjavil, da so vse zahteve Palestincev, ki so jih v ta strogo varovan zapor pripeljali iz temnic širom Izraela, zavrnili.

Različna mnenja o omejevanju deficita

Delegatske kritike na račun ZIS in Narodne banke, ki dovoljujeta negospodarno vedenje

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Delegati odbora zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za gospodarske odnose s tujino bodo jutri poskušali uskladiti stališča o načrtu sprememb in dopolnil zasnove plačilne bilance Jugoslavije za letošnje leto.

Vendar današnja razprava ne zbuja veliko upanja, da bo do usklajevanja tudi prišlo. Na današnji seji se je ob prisotnosti treh predstavnikov ZIS – Branislava Ikonića, Stojana Andova in Anteja Zmijarevića – skoraj ponovila zgodba iz decembra lanskega leta, ko nihče ni oporekal temu, da je treba zadržati primanjkljaj na 2 milijardah dolarjev, vendar tudi o tem že dogovorjenem okviru ni bilo sklenjenega dogovora.

Delegati so tudi danes naslovili vrsto kritik na račun ZIS in Narodne banke Jugoslavije, ki »na tem področju še naprej dovoljujeta negospodarno vedenje«. Predstavniki ZIS, kot je rekel Ante Bubić (Hrvaška), so nas pazljivo poslušali na maratonskih sejah, vendar so ponudili zelo malo rešitev za izhod iz tega položaja. Čemu usklajevanje sredi leta, ko si ne prizadevamo, da bi spoštovali obstoječe, z zakonom sprejete plačilnobilančne pozicije, je vprašal Avguštin Papić iz Bosne in Hercegovine.

Predstavniki ZIS niso odgovarjali na posamična vprašanja in pripombe delegatov, vendar je Branislav Ikonić rekel, da je osnovni problem v omejenih materialnih možnostih bilance. Te omejitve, deficita v višini 2 milijard dolarjev, ne moremo prekoračiti brez znanih posledic. ZIS bo proučil predloge republik in pokrajin o zasnovi osnutka, vendar hkrati od delegatov pričakuje, da bodo predlagali, kako rešiti sedanje probleme. Na ta način naj bi se, če je kakorkoli mogoče, izognili neizbežnim pravnim rešitvam – pravi Ikonić.

TELEKS informativni tednik dela

Sredozemlje - območje sodelovanja

Govor dr. Marka Vrhunca na sestanku ekonomsko-socialnega sveta Združenih narodov

ŽENEVA, 15. julija (Tanjug) – Sredozemlje, ki se nahaja med tremi regijami – Evropo, Azijo in Afriko – je značilen primer območja, kjer obstajajo številne možnosti za nadaljnji razvoj ožjega in širšega sodelovanja. To je med drugim izjavil stalni predstavnik SFRJ pri Združenih narodih v Ženevi dr. Marko Vrhunec v govoru, ki ga je imel danes na plenarnem sestanku ekonomsko-socialnega sveta Združenih narodov, posvečenem problemom regionalnih gospodarskih komisij omenjenega mednarodnega telesa.

Ko je poudaril, da je regionalno sodelovanje sestavni del širšega mednarodnega sodelovanja, je dr. Vrhunec kot drugo temeljno razsežnost regionalnih komisij omenil dejstvo, da ima vsaka komisija svoj lastni profil, specifičnost in obveznost. Na koncu svojega govora je Vrhunec omenil, da z zadovoljstvom opaža upoštevanje razlik v stopnji razvitosti v Evropi, kar prispeva k boljšemu delu.

Aleksandar Bakočević – direktor Tanjuga

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je za novega direktorja tiskovne agencije Tanjug imenoval Aleksandra Bakočevića, člana predsedstva zvezne konference SZDLJ.

Dosedanji direktor Tanjuga Pero Ivačić, ki je opravljal to dolžnost od junija 1968. leta, bo ostal v tiskovni agenciji in bo opravljal funkcijo predsedujočega v koordinacijskem komiteju poola tiskovnih agencij neuvrščenih držav.

Bernasola v Beogradu

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – V Beogradu se kot gost zvezne konference SZDLJ mudi namestnik vodje za mednarodne zveze krščanskodemokratske stranke Italije Angelo Bernasola. Danes sta ga ločeno sprejela predsednik zunanjepolitičnega odbora zveznega zbora skupščine SRFJ Nijaz Dizdarević in pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Savo Obradović. Pogovarjali so se o mednarodnem položaju in o bilateralnem sodelovanju.

Danes se je Angelo Bernasola pogovarjal tudi s sekretarjem sekcije za zunanjepolitična vprašanja in mednarodne zveze zvezne konference SZDLJ Iztokom Žagarjem. Poleg ostalih tem sta obravnavala tudi sodelovanje med SZDLJ in krščanskodemokratsko stranko Italije.

Cvijeto Job veleposlanik na Cipru

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Z ukazom predsedstva SFR Jugoslavije je bil za izrednega in opolnomočenega veleposlanika SFRJ v republiki Ciper imenovan Cvijeto Job, dosedanji načelnik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve.

jana

OGLEDALO

– Zajtrk je od 7. do 10., kosilo od 12. do 14., večerja pa od 19. do 21. ure. Dež pa imamo običajno v popoldanskih urah.

O. REISINGER, Vjesnik

Svetovna premiera filma o Tesli

NEW YORK, 15. julija (Tanjug) – Film »Skrivnost Nikola Tesle«, katerega svetovna premiera je potekala v Niagara Fallsu v okviru Teslovih kulturnih dnevov, je zbudil veliko zanimanje ameriške javnosti. Premiero so spremljali po televizijski mreži CBS in ABO, pa tisk in radijske postaje. V daljšem poročilu radijskega omrežja BFA, ki združuje 500 ameriških radijskih postaj, so film »Skrivnost Nikola Tesle« imenovali veliko in napeto delo, ki prinaša nov pogled na razvoj civilizacije.

Film so prikazali v zanimivem okolju »grškega gledališča« v mednarodnem centru tega mesta ob Niagarskih slapovih na ameriško kanadski meji; zbralo se je 500 gostov, med njimi tudi jugoslovanski veleposlanik v ZDA Budimir Lončar, pa župan Niagara Fallsa in ugledni predstavniki javnega in kulturnega življenja države New York, združenja občudovalcev Nikola Tesla ter delegacije iz Jugoslavije. Vsi zbrani so z navdušenim ploskanjem pozdravili film in izrekli priznanje režiserju Krstu Papiću, igralcem Petru Božoviću, Alji Kodar, Martinu Stritherju in Dennisu Patricku ter predstavnikom Zagreb filma.

Amanda Lear navdušila Spličane

SPLIT, 15. julija – Znana pevka Amanda Lear, »ženska z globokim glasom«, je v okviru svetovne turneje pripotovala v Jugoslavijo. Včeraj je nastopila pred polno dvorano športnega centra Gripe v Splitu, danes pa bo imela samostojen koncert še v Zagrebu. S tem koncertom bo tudi zaključila gostovanje v naši državi. Posnetek je s koncerta v Splitu. (Telefoto: Tanjug)

Rimski imperator v Španiji

TARIF, 15. julija (AFP) – Ekipa madridskih arheologov je ob nedavnih izkopavanjih v okolici mesta Tarifa v španski provinci Cadix odkrila dobro ohranjen marmornat kip rimskega imperatorja Klavdija. Kip je visok tri metre, težak tri tone, odkrili pa so ga na nahajališču, kjer so že prej odkopali več rimskih grobnic, kolosej, trg z vodnjakom in ostanke mestnih vrat, ki so nekoč stala na vhodu v mesto, na katerem zdaj stoji Tarif.

Klinika za »otroke iz epruvet«

LONDON, 15. julija (AP) – Britanska zdravnika Robert Edwards in Patrick Steptoe, ki sta po desetletnih raziskavah omogočila rojstvo prvega »otroka iz epruvete«, sta sporočila, da bosta do konca leta odprla posebno kliniko, namenjeno zakonskim parom, ki žele, a ne morejo imeti otrok. Klinika bo stala v okolici Cambridgea, zdravniški poseg, s katerim bodo neplodnim ženam omogočili, da bodo postale matere, pa bo veljal okoli 1000 funtov sterlingov. Prvi »otrok iz epruvete« se je rodil 25. julija 1978 v Veliki Britaniji.

Fahdova diplomatska iniciativa

Saudski prestolonaslednik se zavzema za krepitev medarabske solidarnosti

BEJRUT, 15. julija (Tanjug) – Saudski prestolonaslednik princ Fahd je izjavil, da bo obiskal več arabskih držav in da se bo z arabskimi voditelji pogovarjal o svoji iniciativi za krepitev medarabske solidarnosti.

V ekskluzivnem intervjuju bejrutskemu časopisu »An Naharu« je Fahd povedal, da bo obiskal Sirijo in Irak, da bo navezal stike z alžirskim predsednikom Šadlijem Bendždidom in vodjo libijske džamahirije Moamerjem el Gadafijem. Saudski princ je poudaril, da se morajo arabski voditelji odpovedati svojim individualnim vlogam v korist enotnega arabskega položaja.

Fahd je izrazil veliko zaskrbljenost zaradi položaja v Iranu in Afganistanu. Dodal je, da si morajo arabske države z enotnimi stališči zagotoviti podporo Zahodne Evrope. Princ je poudaril, da pomenijo campdavidski sporazumi neuspeh

Gostje iz Beograda v Ljubljani

LJUBLJANA, 15. julija – Predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič je sprejel predsednika beograjske mestne skupščine Živorada Kovačevića, predsednika mestne konference SZDL Beograd Vladimira Babška, turistične delavce in novinarje, ki so ob dnevih Beograda na obisku v Ljubljani. Izmenjali so mnenja o sodelovanju in se zavzeli za to, da bi v prihodnje stike – zlasti na področju turizma – še bolj okrepili, saj za to obstajajo številne možnosti. Gostje iz Beograda so si ogledali še razstavo slik v galeriji Riharda Jakopiča. (Foto: Miško Kranjec)

Tudi ustava o mandatu

Komisija sabora SRH za ustavna vprašanja in predsedstvo RK SZDL BiH razpravljala o ustavnih spremembah – Odločna podpora kolektivnemu delu

ZAGREB, SARAJEVO, 15. julija (Tanjug) – Komisija sabora SR Hrvaške za ustavna vprašanja je na današnji seji, ki jo je vodil Jure Bilić, obravnavala poročilo o tem, kako poteka usklajevanje osnutka amandmajev k ustavi SFRJ.

Člani komisije so izrekli več pripomb, predlogov, stališč in mnenj ter pobud z namenom, da bi čim bolje dognali besedilo osnutka amandmajev k ustavi SFRJ. O tem bo sicer tekla razprava na jutrišnji seji komisije skupščine SFRJ za ustavna vprašanja.

Hkrati so obravnavali in oblikovali predlog osnutka amandmajev k ustavi SR Hrvaške.

Bližnje ustavne spremembe v zvezi z uresničevanjem pobude tovariša Tita o zboljšanju kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti v organih družbenopolitičnih skupnosti bodo – kot so med drugim poudarili na seji – pripomogle k popolnejšemu uresničevanju z ustavo določenega položaja in vloge delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja in v samoupravni družbi v celoti.

Na podlagi današnje razprave o ustavnih spremembah v SR Hrvaški bodo izoblikovali dokončno besedilo amandmajev in ga septembra letos predložili delegatom vseh treh zborov sabora, da jih preuče.

Po razpravi v saboru SRH in javni razpravi bodo, kot je pričakovati, ustavne amandmaje sprejeli v začetku 1981. leta.

Predsedstvo republiške konference SZDL BiH pa je na današnji seji po širši razpravi podprlo delovni osnutek amandmajev k ustavi SR Bosne in Hercegovine, ki bodo omogočili, da se z ustavo te republike uresniči Titova pobuda o kolektivnem delu in odgovornosti in o uvedbi enoletnega mandata predsednika oziroma predsedujočega.

V razpravi o teh izredno pomembnih amandmajih k ustavi Bosne in Hercegovine so se člani predsedstva, enako kot tudi uvodni govornik, zavzeli za dosledno uresničitev Titove pobude, zlasti kar zadeva enoletni do dveletni mandat. Amandmaji določajo enoletni mandat za predsednika predsedstva in skupščine SR BiH kakor tudi za predsednike skupščin družbenopolitičnih skupnosti, ki ne morejo biti ponovno izvoljeni na isti položaj v istem mandatnem obdobju. Dveletni mandat pa velja za predsednika izvršnega sveta in predsednike izvršnih organov skupščin družbenopolitičnih skupnosti. V nasprotju z dosedanjo prakso bo skupščina iz svojih vrst volila samo enega podpredsednika, čigar podpredsedniški mandat kot tudi mandat predsednikov skupščinskih zborov, bo trajal eno leto.

Predsedstvo republiške konference SZDL Bosne in Hercegovine se je v razpravi o osnutku amandmajev k ustavi SFRJ zavzelo med drugim za dosledno uresničitev Titove pobude, posebno kar zadeva trajanje mandata predsednika ZIS. Njegov mandat naj bi trajal dve leti, z možnostjo, da bi ga znova izvolili na isti položaj v istem štiriletnem mandatnem obdobju.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 16. julij 1980

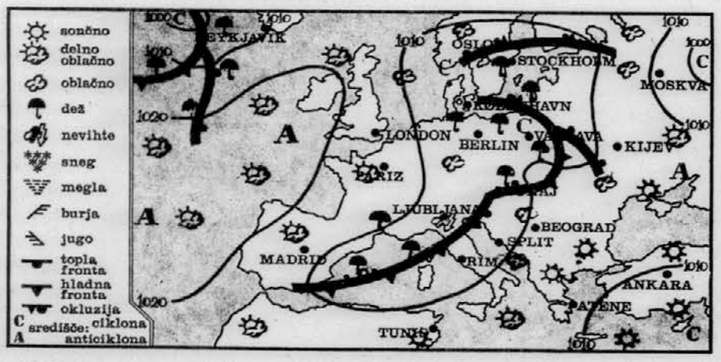

NAPOVED

V zahodnih krajih Slovenije bo pretežno oblačno in vmes padavine, ki se bodo čez dan postopoma razširile proti vzhodu. Najnižje nočne temperature bodo od 10 do 15, v Primorju 19 stopinj, najvišje dnevne v krajih s padavinami okoli 20, v vzhodnih krajih do 26 stopinj.

JUGOSLAVIJA

Drugod po Jugoslaviji bo pretežno sončno in toplo, le v zahodnih krajih poslabšanje s pooblačitvami in popoldne tudi vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA

Frontalni val, ki je dosegel Alpe in se počasi pomika proti vzhodu, bo čez dan zajel Slovenijo. Nad naše kraje bo z jugozahodnimi vetrovi pričel dotekati nekoliko hladnejši zrak.

IZGLEDI ZA ČETRTEK

Spremenljivo oblačno bo in predvsem popoldne krajevne plohe.

TEMPERATURE MORJA

Piran 23, Lošinj 24, Rab 23,5, Split 23, Hvar 23

Vreme in temperatura dne 15. julija 1980 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	pretežno oblačno	24
Planica	oblačno	18
Brnik	pretežno oblačno	24
Kredarica	v oblakih	4
Maribor	pretežno oblačno	24
M. Sobota	pretežno oblačno	26
Sl. Gradec	oblačno	24
Celje	pretežno oblačno	24
Novo mesto	pretežno oblačno	27
Nova Gorica	pretežno oblačno	23
Portorož	pretežno oblačno	24
Reka	pretežno oblačno	24
Pulj	pretežno oblačno	25
Hvar	jasno	27
Dubrovnik	–	–
Zagreb	pretežno oblačno	27
Beograd	jasno	27
Sarajevo	pretežno oblačno	28
Titograd	jasno	28
Skopje	jasno	29
Celovec	pretežno oblačno	23
Gradec	pretežno oblačno	25
Dunaj	pretežno oblačno	26
Benetke	–	–
Milano	–	–
Genova	–	–
München	oblačno	17
Zürich	dežuje	14
Rim	–	–
Pariz	dežuje	15
Berlin	pretežno oblačno	22
Stockholm	pretežno oblačno	20
Moskva	ploha	16

Kraški pojavi

Nekateri mislijo, da imamo kras samo pri nas v Jugoslaviji. Domoljubje je lepa čednost, a tu neupravičena. Kras je razširjen po vsem svetu, res pa je, da je Jugoslavija klasična dežela krasa, ki mu je dala tudi ime.

Ogromne površine pokriva kraški svet v ZDA, kjer imajo največjo podzemeljsko jamo na svetu, imenovano Mammoth Cave (Mamutska jama). Ima kot naše jame krasne kapnike, podzemske reke in jezerca. Srednjeameriški kras se odlikuje z lepimi kraškimi oblikami, posebno lepoto pa mu dajejo kaktusi, ki jih kamnita zemlja prav nič ne moti.

Kras je razširjen tudi na apneniških planotah vzhodne Afrike, a je še premalo raziskan. Pač pa se ponaša s preiskanimi jamami vzhodna Avstralija, kjer so v Modrih gorah res lepe podzemeljske jame z občudovanja vrednimi kapniškimi oblikami. Naši zavesi v Postojnski jami postavljajo avstralske jame nasproti »Šal stare matere«. Tudi Azija ima na mnogih krajih obsežne kraške predele.

O evropskem krasu nekaj več jutri. Zapomnimo si: kraške oblike vseh vrst se tvorijo na tistih delih zemeljske površine, ki ga pokrivajo debeli ali tanki sloji apnenca. Ta kamnina je lahko zelo različne starosti.

Zaradi zalog se je nafta za nekatere pocenila

Neodvisni kupci dobe nafto ceneje kot velike naftne družbe – Velika Britanija ima svojo nafto

LONDON, 15. julija (Tanjug) – Govori se, da se bo zaradi manjšega povpraševanja in povečanih zalog surove nafte na svobodnem trgu pocenila. V Rotterdamu, kjer prodajajo nafto po načelu »dobava in plačilo na kraju samem«, je sod nafte zdaj nekaj dolarjev cenejši, kot ga zaračunavajo nekatere članice OPEC.

To praktično pomeni, da lahko neodvisni kupci dobe nafto nekoliko ceneje kot velike naftne družbe, ki jih vežejo pogodbe z velikimi izvoznimi državami.

Svetovne zaloge nafte cenijo na okoli dva milijona sodov na dan. Na svetovnem trgu je, kot računajo, dovolj zalog za naslednjih 100 do 120 dni.

Čeprav kaže, da bi ta presežek, ki je nastal tudi zaradi gospodarske recesije na svetu, lahko usahnil med bližnjo zimo, pa menijo, da vse dotlej, dokler bo ponudba večja od popraševanja, ni dosti možnosti, da bi se nafta še naprej dražila.

Nekatere članice OPEC, ki lahko dosežejo pocenitev, so v želji, da bi zmanjšale zaloge, pritisnile na največjega svetovnega izvoznika nafte, Saudsko Arabijo, naj svojo proizvodnjo omeji za milijon sodov na dan. Saudska Arabija tega doslej ni hotela storiti in je s tem močno omejila možnost za nadaljnjo dražitev nafte, katere cena je samo v zadnjem letu dni poskočila za 140 odstotkov.

V Veliki Britaniji, ki bo še letos vse svoje potrebe krila z nafto, ki jo sama črpa v Severnem morju, je že prišlo do prve pocenitve naftnih derivatov. Spričo večje ponudbe so vse velike naftne družbe v zadnjih dneh pocenile galono bencina (okoli 4,5 litra) za dva penija (okoli 1,30 dinarja). To je prva pocenitev nafte v Veliki Britaniji v zadnjem poldrugem letu. Pravijo, da se utegne bencin v naslednjih mesecih še poceniti. Trenutno stane galona bencina v Veliki Britaniji od 1,30 do 1,44 funta šterlinga.

PA ŠE TO

ankete u kojoj je sudjelovalo oko

DOBAR IZVOZNI POTEZ ŠABAČKE »POBEDE« DA IZVOZOM KUĆNIH METLI I ČETKI ZARADI POZAMAŠNE DEVIZE

Šabačke metle oduševile Francuze

ŠABAC – Tko bi rekao da će obične kućne metle pored toliših modernih usisavača oduševiti mnogobrojne izbirljive Francuskinje, da će te metle čistiti Avignon, odaje Louvrea, ili prekrasna sjelališta Bolonjske šume – bez iznenađenja – kaže kroz osmijeh Milovan Gavrić, direktor šabačke »Pobede«, poduzeća za izradu metli i četki. Pored usisavača, svako drugo domaćinstvo u našoj zemlji i u Evropi ima i metle za čišćenje kuća, dvorišta i ulica. Ne može kuća biti čista bez stare dobre metle, a odijelo i obuća bez četke.

FRANCOZI POMETAJO Z NAŠIMI METLAMI – Pričujoči naslov je iz zagrebškega Večernjega lista. Francozi torej pometajo pred svojim pragom z našimi metlami. Mi pa (sploh pa to delamo sila redko in neradi) z uvoženimi.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 16. JULIJA 1980
LETO XXII • ŠT. 165 • CENA 5 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Ustvarjalen odnos do družbene samozaščite

Predsedstvo CK ZKJ razpravljalo o idejnih vprašanjih uresničevanja in krepitve družbene samozaščite – Okrepljena zavest delovnih ljudi

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Danes je bila v Beogradu pod predsedstvom Stevana Doronjskega seja predsedstva CK ZKJ. Na seji so proučili nekatera idejnopolitična vprašanja uresničevanja nadaljnje krepitve družbene samozaščite. Uvodni govor je imel izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Milan Daljević.

Ocenili so, da smo v uresničevanju osnovnih opredelitev in stališč 11. kongresa ZKJ o družbeni samozaščiti, v razmerah stabilnega notranjega političnega položaja, dosegli pomembne rezultate. Povečala se je zavest, usposobljenost, odgovornost in ustvarjalni odnos delovnih ljudi in občanov do dejavnosti družbene samozaščite.

Ko so člani predsedstva pokazali na nadaljnje naloge zveze komunistov in drugih činiteljev samozaščitnega organiziranja države, so poudarili, da si morajo organi in organizacije ZK stalno prizadevati, da bo družbena samozaščita v še večji meri pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov v združenem delu, v stanovanjskih in družbenopolitičnih skupnostih.

Prizadevati si je treba tudi za to, da bomo te naloge nenehno imeli za sestavni del vsakdanjih nalog vseh samoupravnih in državnih organov, forumov, družbenopolitičnih in družbenih organizacij.

Predsedstvo je poudarilo pomen še učinkovitejšega reševanja aktualnih nalog v uresničevanju politike gospodarske ustalitve in problemih preskrbe in delovanja trga.

Na seji so proučili tudi aktualna vprašanja, ki zadevajo položaj naših zdomcev. Posebej so poudarili nadaljnje naloge družbene skupnosti, ki si mora prizadevati za take razmere, v katerih bo možna njihova vrnitev v državo. Izboljšati bo treba tudi informiranje, šolanje otrok v materinem jeziku in druge oblike zaščite njihovih pravic v državah, kjer delajo.

TEMA DNEVA

Ni prostora za stare napake

Napori za gospodarsko stabilizacijo terjajo korenito spremembo ravnanja v gospodarstvu in družbi nasploh. Sprejemanje dogovorov o temeljih novega srednjeročnega plana je prav gotovo priložnost, ko lahko družbene cilje najbolj dosledno prilagodimo novim potrebam in nalogam. Zato v planih ne sme biti prostora za stare grehe: neusklajene programe, neupoštevanje stvarnih razmer in pretirane želje, niti ne za tiste sicer dobre cilje, ob katerih pa ne znamo povedati, kako jih bomo dosegli in kdo je za to odgovoren. Ta misel je bila rdeča nit razprav včeraj na republiški konferenci SZDL.

Vendar je bilo moč rdečo nit najti tudi v naštevanju težav, ki se kažejo v pripravah na oblikovanje planov bodočega razvoja. Več kot petina delovnih organizacij namreč ni napravila niti prvega koraka pri oblikovanju sporazumov o temeljih planov. Hkrati so v nekaterih gospodarskih sisih – v cestnem in vodnem gospodarstvu, energetiki – tako napeli programe, da ti spet presegajo realne gmotne možnosti. Nekateri še kar naprej grade gradove v oblakih, saj vsi njihovi načrti slonijo na bančnih kreditih. Resno zaostaja tudi medobčinsko usklajevanje dogovorov in še bi lahko naštevali. To pa seveda ni več stabilizacija in če naj ne bi več ponavljali starih napak, moramo kvalitativen korak napraviti prav tukaj.

JANEZ KOVAČIČ

Planske naloge morajo biti jasno opredeljene

Republiška kandidacijska konferenca predlagala Janeza Zemljariča za predsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije

LJUBLJANA, 15. julija – Republiška konferenca SZDL je danes v razširjeni sestavi in v vlogi kandidacijske konference sprejela utemeljitev predloga možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS Janeza Zemljariča, kot ga je z oceno kandidacijskega postopka obrazložil predsednik koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu RK SZDL Miloš Prosenc. Republiška konferenca je sprejela tudi poročilo predsednika Mitje Ribičiča o uresničevanju ekonomske stabilizacije ter razpravljala o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SRS do 1985 in o aktivnosti SZDL za nadaljnjo krepitev hišne samouprave.

Predsedstvo CK ZKS je ob soglasju dosedanjega predsednika IS dr. Antona Vratuša menilo, da je treba v kadrovski sestavi izvršnega sveta, vključno s predsednikom, opraviti nekatere spremembe, je poročal Prosenc o razlogu za kandidacijski postopek za novega predsednika IS ter možnega kandidata Janeza Zemljariča na temelju razprave v kandidacijskem postopku po slovenskih občinah predlagal v potrditev republiški kandidacijski konferenci. (Utemeljitev objavljamo na 6. strani).

Mitja Ribičič je v govoru o družbenopolitični aktivnosti SZDL pri uresničevanju ekonomske stabilizacije poudaril, da je mednarodni položaj Jugoslavije v tesni povezanosti z notranjo politično in ekonomsko trdnostjo. Zato je najpomembnejši temelj naše neodvisnosti in enotnosti prav notranja stabilnost družbe, ki pa je odvisna tudi od nadaljnjega razvijanja socialističnega samoupravljanja, krepitve enakopravnosti republik in pokrajin ter širjenja samoupravnih pravic in odgovornosti delavcev. Hkrati je opozoril na odgovornost izvršilnih organov pri opravljanju pomembnih nalog v sedanjih ustalitvenih prizadevanjih in menil, da je sedanja kadrovska sprememba v izvršnem svetu pomembna tudi zaradi tega, ker se začenja premagovati miselnost, da vsaka kadrovska sprememba pred iztekom mandata že pomeni kadrovsko nezaupnico ali celo politično obračunavanje.

»Socialistično samoupravljanje se je namreč tako razvilo, da potrebuje sposobne in učinkovite izvršilne organe, ki bodo ob vsem svojem delu prinašali tudi učinkovite informacije delegatskim skupščinam in samoupravnim telesom. To ni krepitev izvršilnih organov v škodo delegatskega sistema, saj vsi ti organi delujejo pod nadzorstvom delegatskih skupščin,« je med drugim dejal Mitja Ribičič.

● Republiška konferenca SZDL je za novega člana predsedstva izvolila Draga Benčino, predsednika izvršnega odbora zdravstvene skupnosti SR Slovenije, ki bo v predsedstvu zadolžen za področje socialne politike in zdravstva. Hkrati je republiška konferenca sprejela še sklep o razširitvi predsedstva RK SZDL od sedanjih 61 na 62 članov.

Člani republiške konference so sprejeli še zaključni račun RK SZDL za leto 1979 in finančni načrt za leto 1980.

Potem ko je Vito Habjan podal oceno aktivnosti SZDL pri nadaljnji krepitvi hišne samouprave, je Vlado Klemenčič v uvodni besedi o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana republike podčrtal, da planski akti ne morejo biti spiski želja, temveč opredelitve nalog, izza katerih stoje tudi jasno opredeljene obveznosti in materialna sredstva. Ugotovil je, da so sedanje priprave na oblikovanje planskih dokumentov še pretežno stvar strokovnih delavcev in planskih služb. Zato je osrednja naloga družbenopolitičnih organizacij, da mobilizirajo ljudi in tako omogočijo njihovo širše vključevanje v nastajanje pomembnih dokumentov.

Po obširni razpravi (objavljamo jo na 7. strani) je republiška konferenca sprejela naslednje sklepe in skupne usmeritve.

● Družbenopolitična aktivnost socialistične zveze mora ponuditi možnost in prostor za široko aktivnost na vseh področjih gospodarske ustalitve. To je naloga vseh teles in organov SZDL.

● Aktivnost SZDL pri krepitvi hišne samouprave je ravno tako ena izmed najpomembnejših nalog. Pospešeno je treba reševati predvsem tista organizacijsko tehnična vprašanja, ki zavirajo in onemogočajo učinkovito delo hišnih svetov.

● Glede na številne pripombe na osnutek dogovora o temeljih družbenega plana bo posebna skupina pri predsedstvu RK SZDL pripravila poročilo in ga posredovala delegatom republiške skupščine, ki bodo o osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu razpravljali 30. julija.

JANEZ KOVAČIČ
ANTON RUPNIK

Predsedstvo SRS predlagalo predsednika IS

Kandidaturo Janeza Zemljariča so podprle vse občinske konference SZDL

LJUBLJANA, 15. julija – Predsedstvo SRS je na današnji seji sklenilo na predlog republiške kandidacijske konference predlagati skupščini SRS naj za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS izvoli tovariša Janeza Zemljariča, poroča republiški komite za informiranje.

Predsedstvo je ta sklep sprejelo, potem ko je ugotovilo, da je ta kandidatura dobila soglasno podporo občinskih konferenc, mestne in obalne konference SZDL in v organih republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij. Ta podpora dokazuje, je bilo ugotovljeno na seji predsedstva, da kandidat ustreza sprejetim merilom za kandidiranje na najodgovornejše funkcije v republiki.

Predlog za sestavo novega IS

LJUBLJANA, 15. julija – Mandatar za sestavo novega republiškega izvršnega sveta Janez Zemljarič je popoldne seznanil predsedstvo RK SZDL s svojim predlogom za podpredsednike in člane IS. Pri sestavi se je ravnal po zakonu o državni upravi in IS, čeprav meni, da bo treba spremeniti nekatera določila tega zakona, da bi novi sestavi ustrezno določili delovna področja in telesa IS.

Zemljarič predlaga zmanjšanje števila članov izvršnega sveta za pet, med njimi za dva podpredsednika. Za podpredsednike IS predlaga Jožeta Florjančiča (področje tekočih gospodarskih gibanj in ekonomske politike), Vladimirja Klemenčiča (družbenoekonomski odnosi in plan) ter Dušana Šinigoja (družbene dejavnosti). Za člane IS pa so predvideni naslednji kandidati (z delovnim področjem): Boris Čižmek (vprašanja borcev), Tomaž Ertl (notranje zadeve), Andrej Grahor (promet in zveze), Jernej Jan (mednarodno sodelovanje), Tatjana Kosovel (zdravstvo in socialno varstvo), Martin Košir (ljudska obramba), Ivo Marenk (kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana), Jože Pacek (pravosodje, organizacija uprave in proračun), Majda Poljanšek (vzgoja, izobraževanje in telesna kultura), Milivoj Samar (družbeno planiranje), Marjan Simič (delo), Anton Slapernik (finance), Borut Šnuderl (tržišče in splošne gospodarske zadeve), dr. Lojze Udé (zakonodaja), Tone Vahen (informiranje), Marko Vraničar (energetika, industrija in gradbeništvo), Marija Zupančič-Vičar (varstvo okolja in urejanje prostora) ter dr. Iztok Winkler (kultura in znanost).

Predsedstvo RK SZDL je izrazilo temu predlogu in obrazložitvi Janeza Zemljariča polno politično soglasje in podporo.

Gadafi posreduje za Ciper

Libijski zunanji minister Triki povabil Kiprianuja in Denktasa v Tripoli

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Ciprski predsednik Kiprianu in vodja ciprskih Turkov Denktas sta v načelu sprejela vabilo vodje libijske revolucije polkovnika Gadafija, da se še letos sestaneta v Tripoliju, kjer naj bi pod pokroviteljstvom generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima in na njegovo pobudo obravnavala načine za možno rešitev ciprskega vprašanja.

Libijski zunanji minister dr. Triki se je namreč te dni mudil v Nikoziji in na koncu na tiskovni konferenci sporočil uspeh svoje misije.

Dr. Triki je dejal, da bo Libija še naprej vzdrževala stike z obema skupnostma na otoku; če ne bodo dosegli rezultatov, bodo pritegnili tudi druge zainteresirane strani v tem sporu, zlasti Turčijo.

Dr. Triki se je med svojim dvodnevnim obiskom na Cipru dvakrat sešel s predsednikom Kiprianujem in se pogovarjal z Raufom Denktasom o možnostih za obnovitev zamrlega dialoga med ciprskima skupnostma. Libija je namreč že konec lanskega leta izrazila namen, da posreduje pri reševanju ciprskega spora. S tem je, kot je povedal dr. Triki, Libija takoj seznanila generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima.

Libijski zunanji minister je tudi povedal, da je njegov obisk na Cipru veliko prispeval k razvijanju odnosov med državama, zlasti še zato, ker je treba upoštevati dejstvo, da sta Libija in Ciper kot neuvrščeni in sredozemski državi prepričani, da mora biti Sredozemlje območje miru, ki bo prosto vsakega tujega vpliva katere koli vrste.

LIK
TEKSTILNA INDUSTRIJA
OSIEK

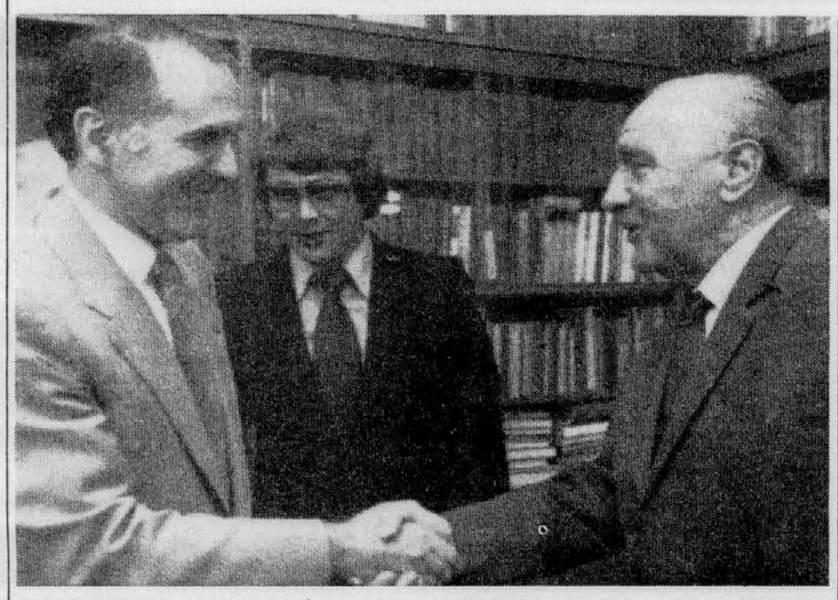

KADAR SPREJEL DJURANOVIĆA – Prvi sekretar CK MSDP Janos Kadar je včeraj v Budimpešti sprejel predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića. (Telefoto: MTI)

Topniški dvoboj v Libanonu

Desničarski falangisti bombardirali Nabatijo, vasi in palestinska taborišča

BEJRUT, 15. julija – Južni del Libanona je bil danes prizorišče hudega topniškega dvoboja med libanonskimi naprednimi in palestinskimi silami na eni, in desničarskimi falangisti, ki jih podpira Izrael, na drugi strani.

Kot poročajo tuje agencije so bile v večernem topniškem dvoboju, ki so ga pričele desničarske sile z bombardiranjem mesta Nabatije, ubite štiri osebe, večje število oseb pa je ranjenih.

Desničarske sile so bombardirale tudi večje število vasi in palestinskih begunskih taborišč v bližini pristanišča Sidon.

Ford podprl Reagana

Nekdanji ameriški predsednik govoril na konvenciji republikancev v Detroitu

DETROIT, 15. julija (UPI, AFP) – Ko je sinoči bivši ameriški predsednik Gerald Ford obljubil popolno podporo Ronaldu Reaganu, so ga delegati na konvenciji republikanske stranke burno pozdravili. Ford je rekel, da bo Reaganu pomagal zamenjati Jimmyja Carterja v Beli hiši. To naj bi storil zato, da Združene države Amerike ne bodo več nacija »drugega reda«. Fordov govor na konvenciji v Detroitu so z aplavzi prekinili sedemintridesetkrat, na koncu pa so udeleženci zborovanja bivšemu vodji Bele hiše priredili prave ovacije.

Ne glede na politične rezerve, ki jih mogoče v zvezi z Reaganovimi pogledi ima, je Gerald Ford rekel, da bo aktivno delal za bivšega guvernerja Kalifornije in filmskega igralca Ronalda Reagana, ki bo na tej konvenciji vsekakor izbran za predsedniškega kandidata republikanske stranke.

Boj z vročino v ZDA

V Missouriju je zaradi vročine umrlo že 600 ljudi – Rekordnih 44 stopinj Celzija

ATLANTA, 15. julija (AP) – Da tudi huda vročina, prav tako kakor druge ujme, lahko povzroči veliko škodo, so se v zadnjih nekaj tednih prepričali v nekaterih zveznih državah v ZDA. Tako je v Missouriju zaradi vročine umrlo že okrog 600 ljudi. Zaradi dolgotrajnega vročinskega vala pa so v tej ameriški državi razglasili izredno stanje, v pripravljenosti pa so tudi pripadniki nacionalne garde.

V Georgiji je policija pozvala prebivalce, naj se začasno preselijo v hladnejše kraje, v Kansas Cityju v Missouriju pa je priskočila na pomoč celo armada pripadnikov rdečega križa. Pomagajo predvsem starejšim prebivalcem, med najbolj učinkovitimi »odrešilnimi pripomočki«.

Danes je v omenjenih državah živo srebro pokazalo 42 stopinj Celzija. Rekord pa so dosegli v Fall Cityu (Nebraska), kjer so namerili 44 stopinj Celzija.

Uspešen razvoj stikov

Predsednika ZIS V. Djuranovića sta včeraj sprejela tudi Janos Kadar in Pal Losonczi – Sodelovanje na skupaj določenih uveljavljenih načelih

BUDIMPEŠTA, 15. julija (Tanjug) – S sprejemom pri prvem sekretarju CK madžarske socialistične delavske partije Janosu Kadarju in predsedniku prezidija LR Madžarske Palu Losonczyju se je danes končal uradni in prijateljski obisk predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića na Madžarskem.

Jugoslovansko-madžarski pogovori so potekali v prijateljskem in prisrčnem ozračju, med njimi pa je bilo poudarjeno, da se odnosi med SFRJ in LR Madžarsko razvijajo uspešno in kontinuirano na podlagi skupno določenih in obojestransko spoštovanih načel enakopravnosti, suverenosti, neodvisnosti in nevmešavanja v notranje zadeve. Načela sta določila tovariša Tito in Kadar in na njih bo temeljilo prihodnje še precej širše dvostransko sodelovanje med sosednima državama.

Imamo skupni interes in obveznost, da temelje našega sodelovanja ne le ohranimo, temveč da jih tudi nadalje okrepimo in tako se bomo dostojno oddolžili večnemu spominu na Josipa Broza Tita, iskrenega pristaša nenehnega razvijanja madžarsko-jugoslovanskega sodelovanja, je rekel sinoči predsednik madžarske vlade György Lazar.

Predsednik zveznega izvršnega sveta je pred obiskom pri vodilnih funkcionarjih LR Madžarske danes obiskal tovarno vagonov, mostov in lokomotiv »Gancmawak«, ki ima zelo razvito sodelovanje z našima podjetjema »Djuro Djaković« in »Rade Končar« ter drugimi delovnimi organizacijami. Predsednik zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranović se je danes podrobneje pogovarjal tudi s predstavniki jugoslovanskih delovnih organizacij na Madžarskem in jim ob tej priložnosti govoril tudi o izvajanju gospodarske stabilizacije v Jugoslaviji.

Med včerajšnjim nadaljevanjem pogovorov s predsednikom ministrskega sveta Györgyjem Lazarjem sta predsednika vlad obravnavala mednarodne politične in gospodarske razmere v Evropi in na Bližnjem vzhodu ter vprašanje razorožitve in druga vprašanja, ki bremenijo svet. Pokazala se je velika podobnost ali identičnost pogledov pri podpori trajni in pravični rešitvi krize na Bližnjem vzhodu, rešitve problema juga Afrike ter pomoči in podpore osvobodilnim gibanjem. Ugotovljeno je bilo, da morata Jugoslavija in Madžarska kot sosednji državi razen pri interesih za nadaljnjo okrepitev dvostranskega sodelovanja sodelovati tudi na širšem mednarodnem področju.

Budimpeštanski tisk ter radio in televizija izčrpno poročata o obisku predsednika ZIS in o njegovih pogovorih z madžarskimi osebnostmi. Dnevnik »Nepszabadsag« objavlja novico o Djuranovićevem obisku kot glavno poročilo na prvi strani ter ugotavlja, da sta predsednika vlad drug drugega seznanila z notranjim razvojem obeh držav ter obravnavala možnosti nadaljnjega gospodarskega razvoja.

Ob koncu obiska so v Budimpešti in Beogradu izdali skupno sporočilo o pogovorih predsednika ZIS z madžarskimi funkcionarji. Skupno sporočilo objavljamo na zadnji strani.

SIMONE VEIL V JUGOSLAVIJI – Na povabilo skupščine SFRJ je danes na obisk v Jugoslavijo dopotovala predsednica evropskega parlamenta Simone Veil. Na letališču jo je pričakal predsednik skupščine SFRJ Dragoslav Marković. (Telefoto: Tanjug)

Simone Veil v Beogradu

Predsednico evropskega parlamenta je pričakal Dragoslav Marković

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Na vabilo skupščine SFRJ je danes v Jugoslavijo prispela predsednica evropskega parlamenta Simone Veil. Na letališču v Beogradu jo je pričakal predsednik skupščine SFRJ Dragoslav Marković. Z gostjo je pripotoval tudi član evropskega parlamenta in predsednik delegacije parlamenta za odnose s SFRJ Vincenzo Bettiza.

Med tridnevnim obiskom v Jugoslaviji bo Simone Veil z Dragoslavom Markovićem izmenjala mnenja o vlogi parlamentov pri razvijanju in razširjanju gospodarskega sodelovanja med SFRJ in EGS. Predsednica evropskega parlamenta bo imela tudi več srečanj z visokimi jugoslovanskimi osebnostmi.

Evropski parlament so izvolili lani junija s splošnim glasovanjem v državah evropske deveterice, mesec dni kasneje pa so nekdanjo francosko ministrico za zdravstvo izvolili za predsednico evropskega parlamenta.

Brez mosta ne bi bilo predora

JESENICE, 15. julija – Potniki, ki so peljejo z Jesenic proti Kranjski gori, takoj za Hrušico opazijo pod cesto ogromno železno konstrukcijo. To je žerjav, ki ga uporabljajo graditelji mosta čez Savo Dolinko. Most bo vodil naravnost do ustja bodočega predora pod Karavankami. Gradbeniki se hudujejo nad dežjem, vendar obljubljajo, da bo most končan do začetka gradnje predora. To je tudi nujno, saj bodo preko njega vozili ves izkopan material iz predora. (Foto: Miško Kranjec)

Izraelsko-egiptovska pogajanja v slepi ulici

V Kairu si prizadevajo doseči vsaj minimalen napredek – Osorna Beginova izjava v parlamentu

KAIRO, BEJRUT, 15. julija – Po dveh dneh neuspešnih pogovorov se danes spet sestajata predstavnika Egipta in Izraela, da dosežeta vsaj minimalen napredek pri obnovitvi pogajanj o tako imenovani palestinski avtonomiji.

Agencija Reuter poroča, da so pogovori, ki so se včeraj spet začeli v Kairu po dvomesečni prekinitvi, ponovno v slepi ulici. Ne morejo se dogovoriti o dnevnem redu sestanka skupnega odbora, ki naj bi nadaljeval pogajanja. Vodja izraelske delegacije, pravosodni minister Tamir, je sinoči dejal, da je razlika v stališčih velika, vendar so se udeleženci pogovorov le nekako dogovorili, da bo naslednji sestanek odbora 28. julija v Izraelu. Egiptovski predstavnik pa je sporočil, da bodo sporočilo o pogovorih dali po današnjem sestanku.

Od pogovorov brzkone res ne bo mogoče pričakovati uspeha: izraelski premier Begin je spet dal zelo nestrpno in neumestno izjavo. Dovolil bo, je rekel, da arabske zastave zaplapolajo nad vzhodnim arabskim Jeruzalemom, toda edino takrat, ko arabske države priznajo Jeruzalem kot glavno mesto Izraela in tam odpro svoja veleposlaništva.

Begin je tako odgovoril, vodji izraelske opozicije Šimonu Perezu, ki je sporočil, da bo dovolil, da se arabske zastave vijejo nad svetimi muslimanskimi kraji »po celovitem mirovnem sporazumu«, če seveda njegova stranka pride na oblast, poroča Tanjug.

Menahem Begin je šele včeraj prišel iz bolnišnice po blažjem srčnem napadu, potem ko je moral dva tedna okrevati. V parlamentarni debati je na Perezovo obljubo odgovoril – očitno zelo slabe volje – da bo mogoče arabske zastave v Jeruzalemu videti samo na strehah arabskih veleposlaništev, če 21 arabskih držav prizna novo izraelsko prestolnico.

Izrael je vzhodni Jeruzalem vzel Jordaniji v vojni leta 1967. Pričakujejo, da bo kneset kmalu razglasil zakon o razglasitvi Jeruzalema za glavno mesto Izraela kljub mednarodnim protestom.

Vreme danes

Včeraj je bilo v severnem delu Jugoslavije zmerno oblačno, v ostalih krajih Jugoslavije pa sončno vreme.

Za danes vremenoslovci pričakujejo v Sloveniji, v severnem Primorju, v popoldanskem času pa tudi v zahodnih predelih Hrvaške in Bosne pooblačitve in občasne padavine. V ostalih predelih Jugoslavije bo še naprej toplo in sončno vreme. V Podonavju in Pomoravju bo pihal močnejši jugovzhodni veter.

Najnižje nočne temperature bodo med 12 in 15, v Primorju do 20, najvišje dnevne temperature pa bodo v Sloveniji okoli 20, v Hercegovini, Črni gori in Makedoniji pa do 32 stopinj Celzija.

Tankisti praznujejo

Pripadniki oklepno-mehaniziranih enot naše armade danes praznujejo, v spomin na 16. julij 1944, ko so v Gravini v južni Italiji na ukaz tovariša Tita ustanovili I. tankovsko brigado NOV Jugoslavije. Enota Boška Ratkovića z Vrhnike, ki nadaljuje tradicije te slavne partizanske enote, je danes med najboljšimi enotami na ljubljanskem armadnem območju in v JLA.

stran 2

Moskva pred igrami

Še štirje dnevi so ostali do začetka olimpijskih iger v Moskvi. Prišlo je že okrog 70 državnih reprezentanc, ki so začasno obesile državne zastave – katere so jih pač – kar na balkonu svojih prostorov v olimpijski vasi, druge pa bodo tekmovale pod olimpijsko zastavo. Prišlo je okrog 3000 turistov, priti pa jih mora še vsaj desetkrat toliko. Glavno mesto Sovjetske zveze pa že živi v olimpijskem ozračju, saj je olimpijski ogenj komaj nekaj deset kilometrov od Moskve.

stran 3

Japonska avtomobilska ofenziva

Skupne izgube Detroita bodo letos dosegle 3 ali 4 milijarde dolarjev, maja so v Veliki Britaniji prodali za 34 odstotkov manj avtomobilov kot enak mesec lani, Fiat je podaljšal prisilni dopust svojih delavcev, vtem pa bodo Japonci letos izdelali za tretjino več in izvozili za petino več kot lani. Poglavitna skrb ZDA in zahodne Evrope v teh razmerah je, kako ublažiti japonsko ofenzivo na njihovih trgih.

stran 5

Neizkoriščeni odpadki

Če bi v Vojvodini samo kmetijske odpadke predelali v energijo, bi je dobili toliko, da bi lahko nadomestili dva milijona ton nafte. Iz sto tisoč ton starega papirja, kolikor ga vsako leto propade v Vojvodini, bi lahko dobili prav toliko celuloze kot iz 550 tisoč kubičnih metrov lesa in za to porabili 70 odstotkov manj energije. Če pa bi Vojvodinci porabili 100 tisoč ton odpadnega železa, bi lahko privarčevali 150 tisoč ton rude in 30.000 ton koksa na leto.

Stran 8

Izkušnje kulturniškega usposabljanja

V Sloveniji je v zadnjih dveh letih naraslo število izobraževalnih oblik za usposabljanje organizatorjev kulturnega življenja, amaterje, bodoči zborovodji, režiserjem, itd. V Celju so se odločili za načrtno obliko usposabljanja, za seminar Človek, delo, kultura, ki je v juniju končal drugo leto delovanja. Dveletne izkušnje so izvajalcu, predvsem pa pobudnikom in financerjem pomagale poenotiti nekaj bistvenih ocen o organiziranju in usmerjanju oblik kulturnega izobraževanja v tozdih in krajevnih skupnostih.

Stran 10

S TELEPRINTERJA

Zbiralniki za steklo in papir v Skopju

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Na skopskih ulicah so te dni namestili posebne kovinske zbiralnike za steklo in papir. Do konca leta bodo po vsem mestu namestili kakih sto takih zbiralnikov. Za to je poskrbela organizacija za zbiranje in promet sekundarnih surovin »Jugosurovina« v Skopju, ki je za nabavo posebnih zbiralnikov dala več kot poldrug milijon dinarjev. S tem se je ta kolektiv še neposredneje vključil v gospodarsko stabilizacijo, saj se bo zmanjšal uvoz sekundarnih surovin iz tujine, to pa pomeni prihranek deviz.

Za izvoz pridelkov še več hladilnic

PRILEP, 15. julija (Tanjug) – Avtotransportno podjetje »Pelagonija-turist« v Prilepu je za potrebe mednarodnega prevoza, ki ga opravlja s 150 svojimi težkimi vozili, nabavilo 16 težkih hladilnic za prevoz kmetijskih pridelkov. V to so vložili 25 milijonov dinarjev. Organizacija bo v kratkem nabavila še 40 hladilnic, v to pa bo investirala več ko 45 milijonov dinarjev. Tako bo zagotovila 80 do 100 milijonov dinarjev letnega deviznega dotoka.

Makedonski izseljenci na obisku

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Večja skupina makedonskih izseljencev, ki živę v Avstraliji, ZDA in Kanadi, je na povabilo Izseljenske matice Makedonije prispela sinoči na enomesečni obisk v rodni kraj. Folklorni skupini »11. oktomvri« iz Melbourna in »Selani« iz Toronta, katerih člani so makedonski izseljenci in njihovi otroci, bosta med turnejo po Makedoniji priredili več koncertov, sodelovali pa bosta tudi na festivalu izvirne makedonske folklore »Ilindenski dani« v Bitoli ter na tradicionalnem prespanskem izseljenskem srečanju. Člani nogometnega moštva »Makedonija Garfield« iz New Yorka pa bodo med 12-dnevno turnejo odigrali več tekem z moštvi makedonske nogometne lige.

Več nakopanega premoga iz Rembasa

RESAVICA, 15. julija (Tanjug) – Rudarji resavsko-moravskih premogovnikov »Rembas« iz Resavice, ki poslujejo v okviru sestavljene organizacije Zavodov »Crvena zastava«, so v prvi polovici leta nakopali in dobavili odjemalcem več ko 210.000 ton premoga, kar je okoli 50.000 ton več, kot je znašala šestmesečna proizvodnja v letu 1979. Kljub temu pa za prvo polovico tega leta niso uresničili plana, saj zaostajajo za 14 odstotkov, to pa zato, ker že od srede aprila ne kopljejo premoga v največjem jamskem kopu senjskega rudnika. Tam je voda zalila rove. S tem je mesečna proizvodnja upadla za 16.000 ton.

»Hemoprodukt« bo izvažal v Iran

DOBOJ, 15. julija (Tanjug) – Dobojska organizacija za izdelovanje kemičnih proizvodov »Hemoprodukt«, ki posluje v sklopu kombinata »Soda-so« iz Tuzle, bo do 20. julija letos izvozila v Iran 12.000 ton aluminijevega sulfata. To je prvi izvoz te, do nedavna še majhne organizacije. V »Hemoproduktu« računajo, da jim bo uspelo realizirati izvozne načrte, saj jim to veliko pomeni, ker bodo tako prišli do svojih deviz.

Prva srednja šola v Busovači

BUSOVAČA, 15. julija (Tanjug) – Busovača, mestece blizu Zenice, je te dni dobila prvo srednjo šolo – srednješolski center za izobraževanje delavcev kmetijske, gradbene in kovinske stroke. Prvi dijaki prve srednje šole v tej nerazviti bosensko-hercegovski komuni bodo v bližnjem šolskem letu obiskovali pouk v poslopju osnovne šole »Mirko Vejnović«, v avgustu prihodnjega leta pa bo srednješolski center v Busovači dobil svoje prostore, ki jih bodo začeli graditi 27. julija letos.

Veliki izvozni načrti Energoinvesta

SARAJEVO, 15. julija (Tanjug) – Sestavljena organizacija združenega dela »Energoinvest« iz Sarajeva namerava v obdobju prihodnjega srednjeročnega plana v letu 1985 ustvariti vrednost v znesku 78 milijard dinarjev, od tega z izvozom 20 milijard. Računajo z dohodkom 17,8 milijarde dinarjev. Za razširitev materialne osnove dela bodo potrebovali 4,8 milijarde dinarjev.

Srečanje glasbene in književne mladine BiH

ZENICA, 15. julija (Tanjug) – V Zenici bo od 12. do 14. septembra srečanje glasbene in književne mladine Bosne in Hercegovine pod geslom »Tito, ustvarjalnost, samoupravljanje«. V okviru te manifestacije bodo številne glasbeno-pesniške prireditve v zeniških delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih. Srečanje organizirata občinska konferenca socialistične mladine in zeniška podružnica združenja književnikov Bosne in Henrcegovine.

V pol leta 13 milijonov jajc iz Valandova

VALANDOVO, 15. julija (Tanjug) – Perutninska farma v Valandovu, ki posluje v sestavi delovne organizacije »6. novembri«, trenutno redi okoli 115.000 kokoši nesnic, ki znesejo na dan okoli 90.000 jajc. V zadnjih šestih mesecih je valandovska farma poslala na trg največ (makedonski) okoli 13 milijonov jajc. Pričakujejo, da bodo do konca leta dobili skupno nekaj nad 25 milijonov jajc in tako z drugimi kokošerejci na tem območju zadostili potrebam domačega trga.

Nov poslovno-gospodarski center v Ivanjici

TREBINJE, 15. julija (Tanjug) – V Ivanjici, ki leži ob cesti Trebinje – Dubrovnik, so začeli graditi poslovno-gospodarski center. Investitorja sta Lesnina in Šipad. Za gradnjo skladišča in drugega poslovnega prostora se zanima več proizvajalcev in trgovinskih hiš iz vse države. Novi center bo stal na planoti nad Dubrovnikom, kar bo omogočalo boljše in hitrejše oskrbovanje južnega Jadrana.

Vino in sokovi iz Knjaževca v ZDA in ZRN

KNJAŽEVAC, 15. julija (Tanjug) – Ukrepi zveznega izvršnega sveta so vzpodbudili delavce kmetijsko-prehrambnega kombinata Džervin iz Knjaževca, da v prihodnje še okrepijo izvoz. Džervin je že doslej veliko izvažal, zlasti v ZDA, Švico in ZRN. Na Japonsko so letos izvozili 140.000 litrov vina, v države Zahodne Evrope in v ZDA 200.000 litrov višnjevega soka, 300.000 litrov koncentrata, 40.000 kilogramov gob in drugih proizvodov.

Rekorden izvoz Strojne industrije Niš

NIŠ, 15. julija (Tanjug) – Strojna industrija Niš je na dobri poti, da letos izvozi na tuje za 1,32 milijarde dinarjev blaga. Niški kovinarji so že v prvem polletju presegli lanski izvoz. Letos so namreč izvozili za 477 milijonov dinarjev proizvodov, lani pa so v 12 mesecih izvozili le za 464,3 milijona dinarjev blaga.

Zastava letos izvozila 12.628 avtomobilov

KRAGUJEVAC, 15. julija (Tanjug) – Zavodi Crvene zastave so v šestih mesecih izvozili 12.628 osebnih avtomobilov ali 94 odstotkov od predvidenega. V kragujevškem kolektivu menijo, da je zaostajanje pri izvozu neznatno in da bodo do konca leta popolnoma izpolnili načrtovano prodajo avtomobilov zunaj meja naše države, saj mora biti dinamika izvoza v drugem polletju, kot predvideva plan, precej živahnejša. Crvena zastava je za letos načrtovala rekorden izvoz, približno 40.000 avtomobilov, kar je za 40 odstotkov več, kot je znašal neustvarjeni izvoz v lanskem letu.

Ob 1. oktobru, dnevu »Vesti«, ko je leta 1941 izšla prva številka časopisa štab Užiškega partizanskega odreda,

Informativno-založniška delovna organizacija »Vesti« v Titovem Užicu

razpisuje

NATEČAJ POEZIJE

inspirirane z Užiško republiko

Za najboljše pesmi bodo podelili naslednje nagrade:
ENO PRVO NAGRADO V ZNESKU 5.000 din
DVE DRUGI NAGRADI PO 2.500 din
TRI TRETJE NAGRADE PO 1.500 din

Razen tega bodo odkupili vse pesmi, ki jih bo komisija priporočila za objavo.
Nagrajene in odkupljene pesmi bodo objavljene v časopisu »Vesti«.
Na natečaju imajo pravico do sodelovanja vsi državljani Jugoslavije.
Vsak avtor lahko pošlje največ tri pesmi, označene s skupno šifro in napisane v treh izvodih, v posebni zaprti ovojnici, ki bo priložena besedilu, pa navedite osebne podatke: ime in priimek, mesto bivališča, ulico in številko. Ob teh podatkih označite tudi šifro, pod katero so pesmi.

Pesmi pošljite najkasneje do 1. septembra 1980 na naslov: Informativno-izdavačka radna organizacija »Vesti«, 31000 Titovo Užice (z oznako »za konkurs poezije«).
Izidi natečaja bodo objavljeni 24. septembra 1980, nagrade pa bodo izročili 1. oktobra letos na slavnostni seji založniškega sveta in kolektiva Informativno-zalošniške delovne organizacije »Vesti«.

15-5017

Pritisk na cene maje učinke devalvacije

V prvih petih mesecih letos so se življenjski stroški povečali za 13,2 odstotka – Cene so precej večje, kot je zapisano v zvezni resoluciji

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. julija – ZIS delegatov odbora za trg in cene ni seznanil s svojimi stališči o pripombah republiških in pokrajinskih skupščin, ki so jih dale na predlagane spremembe letošnje zvezne resolucije o politiki cen. Zato delegati odbora za trg in cene v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine na današnji seji niso usklajevali stališč o spremembah resolucije, pač pa so spregovorili o politiki cen v prvih petih mesecih letos.

V tem času so se proizvodne cene industrijskih izdelkov povečale za 13,4 odstotka, proizvodne cene kmetijskih pridelkov za 11,3, cene storitev za 11,7, maloprodajne cene za 12,2 odstotka, življenjski stroški pa so se povečali za 13,2 odstotka. Skupna značilnost vseh povečanj cen je v tem, da so se povečale znatno bolj, kot smo to zapisali v letošnjo zvezno resolucijo in v medrepubliški dogovor o politiki cen za letos ter da so bile podražitve v prvih petih mesecih letos znatno višje kot v enakih obdobjih v preteklih letih.

Po mnenju direktorja zveznega zavoda za cene Zorana Pupovca, sta poglavitna razloga divjanja cen večje povpraševanje od ponudbe ter vpliv znatno povečanih uvoznih cen, zlasti za energijo. Pupovac je delegatom povedal, da pričakujejo, da bo nov dogovor o politiki cen za letos kmalu usklajen in sprejet. V njem bo predviden način, kako naj bi cene postopno odmrznili, pričakovati je tudi več svobodnega prostega oblikovanja cen. Čeprav so nastale zaradi zamrznitve številne težave, ZIS vztraja na stališču, da morajo ostati zamrznjene tudi cene tistih proizvodov, za katere je bila pred zamrznitvijo že odobrena, vendar še ne uveljavljena višja cena. Zamrznitev cen bi sicer izgubila pomen.

Pupovac je ponovil znano stališče ZIS, da tisti, ki uvažajo, vseh večjih stroškov zaradi devalvacije ne bodo smeli preliti v povišanje cen. Kajti učinkov devalvacije ne smejo izničiti previsoke cene. Tudi logika, da morajo biti domače cene najmanj tako visoke kot jih naši proizvajalci zanje lahko dosežejo na tujem, ni sprejemljiva. Kajti k ugodnejši prodaji na tujem je prispevala tudi devalvacija.

V razpravi so delegati zastavili vrsto vprašanj. Slovenskega delegata Dušana Čehovina je zanimalo naslednje: kako vpliva dejstvo, da lahko surovine in nekatere izdelke na tujem prodajamo dražje kot doma, na založenost našega trga s temi proizvodi in surovinami in če ZIS to spremlja, kako bo zadnja podražitev nafte in njenih derivatov ter povečana odkupna cena pšenice vplivala na proizvodnjo in na maloprodajne cene ter življenjski standard, za koliko bo postopna odmrznitev cen vplivala na njihovo rast, kaj bo z napovedanim zniževanjem cen izdelkov in storitev, ki so se podražili s kršenjem zakonov, dogovorov ali sporazumov in če ima ZIS celovito analizo o vplivu devalvacije in višanja uvoznih cen na gospodarsko poslovanje.

BRANKO PODOBNIK

● Slovenska delegatka Jelka Žekar je vprašala, kakšna bo politika prometnega davka in koliko bo le-ta vplivala na maloprodajne cene in s tem tudi na rast življenjskega standarda. Ko je odgovarjal na vprašanja, se je direktor zveznega zavoda za cene izognil natančnejšim odgovorom. Povedal pa je, da ZIS namerno noče objaviti ocene, za koliko naj bi se cene letos še povečale. Kajti to bi po mnenju ZIS spodbudilo še večji pritisk na povečanje cen. Povedal je tudi, da inšpekcija ZIS sproti opozarja na kršitve v povečanju cen. Zakonske predpise so, ker so povečali cene, kršili skoraj vsi v pohištveni industriji, mnogi pa so kršili resolucijo, dogovor in sporazume. Ni pa povedal natančno, kaj namerava ZIS storiti, da bi se cene, ki so jih povečali na nedovoljen način, znižale.

Dražji cestni prevoz?

Prevozniki so zaradi višjih cen goriva predlagali 11-odstotno podražitev

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Zaradi najnovejšega povečanja cen goriva naj bi se cestni prevoz potnikov in tovora povečal za 11 odstotkov, so poudarili na današnji seji predsedstva skupnosti za javni cestni promet Jugoslavije, saj predstavljajo stroški za gorivo 11 odstotkov vseh stroškov v javnem cestnem prometu.

Če tej zahtevi ne bo ugodeno, bodo avtoprevozniki v zelo nezavidljivem položaju. Zato bo skupnost o tem obvestila ustrezne republiške in pokrajinske organe (ti odločajo o spremembah cen) in zvezne organe. Po mnenju članov predsedstva bi morala biti podražitev storitev še večja, saj so se poleg cen goriva povečale tudi cene vozil, rezervnih delov in avtomobilskih gum. Hkrati so udeleženci seje poudarili, da bodo prevozniki v prihodnje zelo varčevali z gorivom.

Skrčen seznam blaga iz uvoza

Če hočemo po vsej državi privarčevati dragocene devize, so restrikcijski ukrepi nujno potrebni

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. julija – Stiska spreminja zakone! To je ugotovitev z današnje seje koordinacijskega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije za doseganje in delitev dohodka, trg in cene, na kateri so razpravljali o preskrbi tržišča z osnovnimi proizvodi iz uvoza in o tem kako bi uvoz do konca leta spravili v razumne meje. Hkrati je to (pravzaprav) tudi ocena in kažipot uvozne politike v naslednjem obdobju.

Pomanjkanje posameznih uvoznih surovin, reprodukcijskega materiala in blaga široke potrošnje je skoraj v celoti odraz finančnih omejitev (pomanjkanja deviz) v poslovanju s tujino. Zaradi tega ne moremo – kot so ugotovili – govoriti o normalni preskrbi gospodarstva in trga, ker bi »normalna preskrba« lahko letos povzročila za več kot 4 namesto dogovorjenih 2 milijardi dolarjev primanjkljaja. Z drugimi besedami, uvozne restrikcije so nujne. Potrebno je torej sestaviti seznam tistega, česar ne moremo pogrešati. V razpravi so ocenili, da je to predvsem tista proizvodnja, ki temelji na uvozu.

Udeleženci sestanka so predložili tudi seznam surovin, repromateriala in blaga široke potrošnje, ki bi ga bilo treba nujno uvoziti; pa tudi seznam artiklov, ki naj bi jih ne uvažali, oziroma naj bi jih ne izvažali, vsaj toliko časa, dokler se naše plačilno–bilančne razmere ne popravijo.

Za ilustracijo naj navedemo, da so predlagali ukinitev uvoza devetih nekovinskih proizvodov, 16 izdelkov usnjarsko–predelovalne industrije, 3 izdelke iz barvastih kovin, 8 kemičnih izdelkov, nekaj vrst belil za pralne praške, posamezne vrste gradbenega lesa, papirja, športne opreme, posameznih kozmetičnih in skoraj vseh parfumerijskih izdelkov. Razen tega naj bi začasno ustavili uvoz ladij in čolnov, plavajočih dokov, varilnih aparatov, blagajn in sefov, bodeče žice, bakrenih vijakov, ključavnic in žabic, avtomobilskih svečk itd.

Dejansko je to samo del predlaganega seznama; v razpravi pa so ugotovili, da bi bilo treba seznam še podaljšati. Že z navedenim seznamom bi lahko do konca leta privarčevali okoli 200 milijonov dolarjev. Vprašanje je na primer, ali je upravičen intervencijski uvoz detergentov, ko pa je neprimerno ceneje ta sredstva izločiti za uvoz surovin, iz katerih pralne praške izdelujemo doma. V razpravi so opozorili tudi na to, da bo uvoz moč raztegniti le toliko, kolikor dopušča odeja – in niti centimeter več!

FEDJA ZIMIĆ

Široko odprta meja

Čez Šentilj je v prvem polletju prešlo mejo štiri milijone 395.000 potnikov

MARIBOR, 15. julija – V prvi polovici letošnjega leta je šlo čez avstrijsko-jugoslovansko mejo pri Šentilju v obeh smereh štiri milijone 395 tisoč potnikov, kar je 367 tisoč potnikov več kot v prvi polovici lanskega leta. Med potniki je bilo milijon 828 tisoč tujcev. Največji promet čez to mejo je bil junija, ko je prešlo mejo okoli milijon potnikov, med katerimi je bilo 308 tisoč tujcev.

V letošnjih prvih šestih mesecih je peljalo čez mejo v Šentilju milijon 67.000 vozil, od katerih je bilo 82.000 težkih tovornih vozil. Zahvaljujoč učinkovitemu delu vseh organov in služb na meji in dobremu sodelovanju obmejnih organov na obeh straneh, je potekal promet hitro, le ob največjih prometnih konicah so potniki čakali za vstop v Jugoslavijo tudi po dve uri.

Še enkrat pretehtati pripombe

Predlog delegatov IO združenja slovenske kemične in gumarske industrije

LJUBLJANA, 15. julija – Dokument o načrtovanju v prihodnjem srednjeročnem obdobju ne sme postati seznam želja, so poudarili delegati na današnji seji izvršilnega odbora splošnega združenja slovenske kemične in gumarske industrije. Gre za petletno projekcijo, ki naj med drugim odgovori, kako bomo prestrukturirali gospodarstvo.

Pritiski pa so tudi na tem področju vztrajni, nemalokdaj imajo bolj ali manj trdno podlago, da bi posamezne dejavnosti upoštevali v načrtih. Ob razpravi o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985 so menili, da velja pripombe še enkrat pretehtati, med drugim pa velja čimprej tudi oblikovati planske poslovne skupnosti za področje kemije in gumarstva.

Tudi današnja razprava namreč ni našla skupnega izhoda med željami, da bi v prihodnjih petih letih naredili trdnejšo podlago bazični kemiji, ki črpa domače surovine, saj so se isti hip oglasili predstavniki predelovalne kemične industrije, ki svojo uvrstitev v slovenski petletni načrt upravičujejo s potrebami na domačem trgu. Pri tem največkrat ni jasno razmejeno, kaj natanko je predelovalna in kaj bazična kemija.

Medtem ko bodo težnje domžalskega Heliosa in drugih delovnih organizacij še enkrat pretehtali prihodnje dni, so se delegati izvršilnega odbora zavzeli za gradnjo oziroma razširitev lendavske rafinerije.

PETER MIRKOVIČ

Uvozne omejitve slabijo gospodarstvo

Zaradi pomanjkanja uvoženih surovin je bila rast industrijske proizvodnje le 3,2 odstotna

SKOPJE, 15. julija (Tanjug) – Makedonsko gospodarstvo je v prvem polletju začelo uveljavljati stabilizacijske tokove. Dinamika rasti proizvodnje in uslug je umirjena in pri zunanje-trgovinski menjavi se uresničujejo boljši finančni rezultati. Ob tem se potrošnja še naprej zmanjšuje, zaposlenost pa narašča.

To je nekaj poudarkov, na katere je v ekspozeju o uresničevanju družbenega plana Makedonije v prvem polletju letošnjega leta opozoril predsednik republiškega izvršnega sveta Blagoj Popov, ko je na današnji seji govoril delegatom makedonskega sobranja.

Toda nekatera od teh gibanj niso v skladu z resolucijo o razvoju Makedonije v letošnjem letu. Kakor je opozoril Popov, je tako za zdajšnja gospodarska gibanja značilna zelo nizka dinamika v materialni proizvodnji in storitvah. Težave pa so tudi pri plačilno-bilančnem položaju republike. Sicer je v Makedoniji v prvem polletju industrijska proizvodnja narastla za 3,2 odstotka v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, kar je najnižja rast v Jugoslaviji. To se na več načinov kaže tudi pri uresničevanju vprašanj zaposlovanja, produktivnosti dela, finančnega poslovanja in življenjskega štandarda.

Sicer pa, zmanjšana dinamika gospodarske rasti predvsem posledica uvoznih omejitev. Tako je, po besedah Blagoja Popova, trenutna preskrbljenost z uvoženimi surovinami in repromateriali za okrog 30 odstotkov slabša kot v enakem obdobju lani. Posledica tega so tudi motnje na tržišču.

Za motnje pri oskrbi so po oceni makedonskega izvršnega sveta odgovorne tudi nekatere organizacije združenega dela, še posebej tiste v prometni sferi, ki se obnašajo neodgovorno. Vse to povzroča, da maloprodajne cene v Makedoniji rastejo hitreje kakor v drugih republikah.

Ko je v nadaljevanju Blagoj Popov govoril o posledicah devalvacije dinarja, je opozoril, da je slednja v primerjavi z drugimi republikami na makedonsko gospodarstvo vplivala neugodno. Makedonija namreč oskrbuje velik del jugoslovanske predelovalne industrije s surovinami, njihova proizvodnja pa je v veliki meri odvisna od uvoza, ki je zdaj zelo otežkočen. To zelo obremenjuje makedonsko plačilno bilanco.

Zaradi tega je osrednja naloga makedonskega gospodarstva, da v prihodnjih mesecih izboljša plačilno bilanco.

Ob koncu se je predsednik makedonskega IS zadržal tudi pri povezanosti ekonomskega položaja s politično stabilnostjo naše države. Poudaril je, da je v Jugoslaviji dosežena velika stopnja politične stabilnosti in da morajo biti zaradi tega ekonomske težave kvečjemu poziv na akcijo, ne pa izgovor za slabo delo.

● Ko so odgovorili na delegatsko vprašanje o pomanjkanju zdravil, pralnih praškov in kave v Makedoniji, so predstavniki izvršnega sveta povedali, da je ZIS zagotovil sredstva za uvoz surovin v reprodukcijskih materialov za izdelavo zdravil. Prav tako bodo v Makedoniji zagotovili denar za uvoz surovin, ki bodo omogočile zadostno proizvodnjo pralnih praškov v Ohisu in Biljani. Kave pa bo primanjkovalo vsaj še do konca julija. Če se jim ne bo posrečilo kupiti dodatnega 500 tonskega kontingenta, si jo bodo sposodili na Kosovu.

Mladi zadružniki bodo tekmovali na Vranskem

Ob tekmovanju se bodo pogovorili tudi o svojih izkušnjah – V soboto večer kmečke kuhinje

LJUBLJANA, 15. julija – Na Vranskem se bodo v soboto in nedeljo, 26. in 27. julija zbrali na tradicionalnem srečanju mladi zadružniki iz vse Slovenije. Pričakujejo tudi prihod zamejskih Slovencev iz Rezije, Koroške in tržaške okolice.

Letošnje srečanje, ki je četrto, prirejata konferenca mladih v kmetijstvu pri RK ZSMS in odbor za kmečko mladino pri zadružni zvezi Slovenije ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij občine Žalec in krajevne skupnosti Vransko. Srečanje so podprle tudi posamezne SIS za pospeševanje kmetijstva.

Mladi kmetovalci bodo na srečanju izmenjali izkušnje o delu aktivov mladih zadružnikov pri kmetijskih zadrugah, pogovorili se bodo o aktualni kmetijski problematiki in stališčih do razvoja kmetijstva, predvsem pa o možnostih razvoja izobraževanja v tej dejavnosti. Problemi mladih v kmetijstvu so podobni v vseh regijah, zato bo medsebojno sodelovanje tembolj dragoceno.

Tekmovalni del srečanja mladih zadružnikov bo obenem zanimiva turistična prireditev. V soboto se bodo na večeru kmečke kuhinje v gradu Podgrad pomerili v pripravljanju tradicionalnih kmečkih jedi in peki kruha. Na ta način bodo poskušali iztrgati iz pozabe jedi, ki so jih pripravljali na kmetih ob sezonskih kmečkih opravilih, kot so košnja, žetev in podobno.

V nedeljo popoldan bodo mladi kmetovalci na kmečkih igrah tekmovali v košnji, grabljenju sena, obiranju jabolk, zvijanju preje in poskušnji brezalkoholnih pijač. Kmečke igre bodo popestrili še s štafetnim tekom v vrečah in igro presenečenja.

SAŠA ŠIMAC

OBISK

Kitajska delegacija na obisku v Sloveniji

LJUBLJANA, 15. julija – Na povabilo zveznega izvršnega sveta je v SFRJ na večdnevnem obisku delegacija LR Kitajske, ki jo vodi namestnik predsednika za narodnostne zadeve LR Kitajske Vang Dengsheng. Kitajski gostje se bodo seznanili z urejanjem položaja narodnosti v naši samoupravni družbi. Včeraj so obiskali Pomurje, danes pa je v Ljubljani kitajsko delegacijo sprejel tudi podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj.

TELEKS

V učnih načrtih naj ne bo 20 slovenščin

Jedra vsebin usmerjenega izobraževanja naj bodo skupna – Socialni popravki štipendij

LJUBLJANA, 15. julija – Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo je danes podprl predlagane smernice za oblikovanje programov usmerjenega izobraževanja, pri čemer pa je bilo slišati, da je to en element za pripravo in izvedbo vzgojnoizobraževalnih načrtov. Drugi, pomembnejši element so družbenoekonomske osnove, ki jih bodo tudi sprejele posebne izobraževalne skupnosti.

Komite se je ogreval za to, da bi začetni splošni del usmerjenega izobraževanja (del skupne vzgojnoizobraževalne osnove) bilo v izjemnih primerih mogoče deloma realizirati tudi v 3. oziroma v 4. letniku ter tudi na ta način v takih primerih splošno povezovati s posebnim. Posebne izobraževalne skupnosti naj bi odgovarjale tudi za pripravo tistih delov učnih vsebin pri posameznih predmetih, ki naj bodo skupno zasnovane za vsa področja strokovnega izobraževanja (da ne bo 20 slovenščin, 10 fizik, 15 matematik ipd.).

Razprava je podprla pripravo dopolnil k družbenemu dogovoru o kadrovski politiki v SR Sloveniji, pri čemer je poudarjala odgovorne naloge delovnih organizacij pri uresničevanju zakona o usmerjenem izobraževanju (planiranje kadrov, pretok strokovnih kadrov med proizvodnjo in šolo, izvajanje dela izobraževalnih programov v ozdih itd.).

Ko je bilo s tem v zvezi govora o štipendijski politiki, je razprava podprla naslonitev štipendiranja na kadrovsko usmerjanje in ugotavljala, da je kadrovsko štipendiranje prevladujoče in naravnano v to smer. Ni pa razprava soglašala z nekaterimi mnenji, ki jih je včasih zaznati, češ da ne bi bilo več potrebno združevati dela sredstev za zagotavljanje socialne funkcije štipendij. Podatki kažejo, da je med temi, ki dobivajo del ali vso štipendijo iz združenih sredstev, kar okoli 85 odstotkov takih, pri katerih je dohodek na člana družine (šolsko leto 1979/80) znašal 2.500 dinarjev ali manj.

JANKO SVETINA

Kosovo si prizadeva za večjo produktivnost

Delegati skupščine so potrdili spremembe resolucije o razvoju pokrajine v letošnjem letu

PRIŠTINA, 15. julija (Tanjug) – Na današnjem zasedanju skupščine SAP Kosovo so sprejeli spremembe in dopolnitve resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana razvoja pokrajine v letošnjem letu. Po najnovejših spremembah naj bi rast družbenega proizvoda kosovskega gospodarstva namesto načrtovanih 9,4 znašala le 7,2 odstotka. Rast industrijske proizvodnje naj bi se z 12,5 odstotka zmanjšala na 7,5 odstotka, produktivnost dela pa s 4,3 na 2,6 odstotka.

Rast izvoza bodo z načrtovanih 8,7 odstotka povečali na 10,7, uvoz pa bo manjši za 4 odstotke. Za štiri odstotke bodo zmanjšali tudi obseg investicij. Do teh sprememb je prišlo zaradi najnovejših gospodarskih ukrepov, zaradi sprememb v resoluciji družbenega plana SFRJ in ker v prvem polletju na Kosovu niso povsem dosegli načrtovanih rezultatov, je v uvodnem govoru na skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine SAP Kosovo poudaril podpredsednik izvršnega sveta pokrajine Riza Sapundžiju.

Industrijska proizvodnja je v prvem polletju sicer nekoliko oživela, vendar manj kot so načrtovali. Še zlasti slabo je bilo v proizvodnji električne energije in premoga, ugodnejšo rast pa so zabeležili v barvni in črni metalurgiji, elektroindustriji, tekstilni, usnjarski in gumarski industriji. Izvoz je za 46 odstotkov večji od lanskega, zato pa je v uvozu opaziti neugodne tokove. Riza Sapundžiju je poudaril, da bo zastavljene cilje ekonomske stabilizacije moč doseči le z enotnim, doslednim in gospodarnim obnašanjem vseh družbenih subjektov.

Delegati so se soglasno zavzeli za odločen boj proti vsem slabostim v gospodarjenju in poudarili potrebo po večji proizvodnji, produktivnosti dela, po večjem dohodku in akumulaciji. Poudarili so tudi, da bodo morale inšpekcijske službe stopiti na prste vsem, ki špekulirajo s cenami nekaterih proizvodov.

Tudi SZDL je bila premalo »glasna«

O problemih preskrbe bi morala že dosti prej bolj odločno spregovoriti

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Pomanjkanje nekaterih vrst blaga široke porabe je bolj posledica subjektivnih napak in neodgovornosti kot nekaterih objektivnih dejavnikov, četudi tudi teh ne smemo omalovaževati. Izhod iz tega položaja pa ne more biti v jalovih razpravah in zvračanju krivde z ene organizacije na drugo, temveč v angažiranju vseh in v stalni krepitvi delegatskega sistema. Probleme je mogoče trajno rešiti le z njegovim razvojem.

Ko so to ugotovili, udeleženci razprave na današnji seji sekcije ZK SZDLJ za splošna vprašanja standarda v družbi niso obšli niti odgovornosti socialistične zveze. Menili so, da bi morali o problemih preskrbe govoriti dosti prej. Socialistična zveza, kot dejavnik javne kontrole, bi morala biti »glasnejša« in bolj odločna. Tako pa se je dogajalo, da je v zadnjih mesecih mnogokaj šlo mimo te družbenopolitične organizacije.

Edini izhod iz takšnega položaja je pravočasno in resnično obveščanje občanov o dejanski situaciji ter ukrepih, ki jih uvajamo. Morali bi vztrajati pri odgovornosti vseh, ne pa, da so izpostavljeni kritiki le organi in organizacije federacije, obnašanje občin, republik in pokrajin pa gre mimo neopaženo. O teh vprašanjih bo sekcija ponovno razpravljala v začetku septembra.

SPREJEM

Sprejem ob francoskem državnem prazniku

LJUBLJANA, 15. julija – Ob nacionalnem prazniku Francije je generalni konzul v Zagrebu Jacques Gupratte s soprogo priredil v Klubu delegatov v Ljubljani sprejem, ki so se ga udeležili Tina Tomlje, predsednica zbora občin skupščine SRS, Jernej Jan, predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, Jože Smole, predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodna, ekonomska in politična vprašanja, Marjan Osolnik, član IS skupščine SRS, Bojan Lubej, predsednik komisije za mednarodno sodelovanje skupščine SRS ter drugi ugledni predstavniki družbenopolitičnega, kulturnega in gospodarskega življenja.

Vedno med najboljšimi

Tankisti iz enote Boška Ratkovića vsako leto dosegajo boljše rezultate – Tesni stiki z vrhniško mladino – Ponosni na svojo Jekleno pest

VRHNIKA, 15. julija – Tankisti iz enote Boška Ratkovića so že vrsto let med najboljšimi enotami v naši armadi, tako kot so bili njihovi predhodniki, borci I. tankovske brigade, med najboljšimi v NOV Jugoslavije. Svoj jutrišnji praznik, 16. julij, pa bodo v vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki proslavili še posebej slovesno. Z urjenjem bo namreč jutri začela nova generacija mladih, ki so pred dnevi prvič oblekli vojaško uniformo.

Tankisti bodo jutri praznovali že svoj 36. rojstni dan. 16. julija 1944 so namreč na ukaz tovariša Tita v Gravini v južni Italiji ustanovili I. tankovsko brigado NOVJ. »Brigada je ob ustanovitvi štela 1612 borcev, od tega jih je bilo več kot 100 v partizanih že od leta 1941, nekaj je bilo celo borcev I. proletarske brigade. Brigado so v glavnem sestavljali primorski Slovenci in Hrvati iz Istre,« pripoveduje starešina Boško Ratković, ki je med tankisti že skoraj dve desetletji.

Brigada je odigrala pomembno vlogo v osvoboditvi naše domovine. Sodelovala je v najtežjih operacijah in bojih. V sodelovanju z drugimi partizanskimi enotami so tankisti osvobodili Mostar, Šibenik, Skradin, Gospič, Otočac, najhuje pa je bilo prav gotovo pri osvobajanju Reke in Trsta, kjer je I. tankovska brigada odigrala nadvse pomembno vlogo. Iz Trsta so se tankisti nato čez Vršič podali še na Koroško. Brigada je bojno pot sklenila na Vrhniki, kjer so padlim borcem, teh je bilo blizu 180, postavili veličasten spomenik.

Enota, ki nadaljuje tradicije te slavne partizanske enote, dosega vsako leto boljše rezultate. Za svoje delo so vrhniški tankisti prejeli vrsto najvišjih priznanj, med njimi tudi pohvalo zveznega sekretarja za ljudsko obrambo. »Največ pozornosti posvečamo urjenju, ki je vsako leto sodobnejše. V vojašnici imamo moderne kabinete, poligone za urjenje, nov športni park, ki smo ga zgradili z lastnimi močmi. Tako smo bistveno pocenili urjenje. Z manjšimi sredstvi dosegamo vedno boljšo pripravljenost. Tako se tudi JLA uspešno vključuje v stabilizacijska prizadevanja vse družbe. Rezultati pa so zaradi dobre priprave v vojašnici potem v praksi, ko gremo s tanki na teren, še boljši,« pripoveduje starešina Atanas Predarski.

Precejšen delež vseh teh uspehov pa je treba pripisati tudi razgibanemu družbenopolitičnemu in kulturno-zabavnemu življenju v vrhniški vojašnici. V ZK so včlanjeni skorajda vsi starešine, od vojakov pa vsak šesti. Zelo aktivni so mladinci, v enoti pa deluje tudi sindikalna organizacija, ki jo sestavljajo Vrhničani in okoličani, ki so zaposleni v JLA. Vojaki redno izdajajo svoje glasilo Jeklena pest, ki so ga letos proglasili za najboljšega na ljubljanskem armadnem območju. Glasilo z enakim naslovom je v tej enoti izhajalo že med NOB, avtor naslovne strani pa je nekdanji borec I. tankovske brigade, akademski slikar Zlatko Prica. »Kulturno-zabavno življenje je v naši enoti zelo razgibano, saj smo na tem področju na ljubljanskem armadnem območju med najboljšimi, takoj za Mariborčani,« je povedal starešina Franjo Patački.

BRANKO SOBAN

TANKISTI NE POZNAJO OVIR – Pripadniki oklepno-mehaniziranih enot naše armade dosegajo na urjenjih zavidljive rezultate. Med vajami je včasih treba premagati tudi vodne ovire. (Foto: dokumentacija Dela)

Čestitka tankistom za praznik

Pripadnikom oklepnih in mehaniziranih enot JLA je čestital Dušan Pekić

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Ob 16. juliju, dnevu oklepnih in mehaniziranih enot naših oboroženih sil, je generalpolkovnik Dušan Pekić, ki zastopa načelnika generalštaba JLA, poslal pripadnikom tega rodu JLA naslednjo čestitko:

»Letošnji praznik, dan tankistov, slavite brez vrhovnega komandanta oboroženih sil in predsednika republike, ljubljenega tovariša Tita, vendar vam mora njegovo veliko revolucionarno delo služiti kot trajen navdih in spodbuda za vztrajno delo v nadaljnjem vojaško-strokovnem usposabljanju, doseganju in razširjanju novega znanja.

Ker smo se zavezali, da bomo dosledno nadaljevali Titovo pot, je vaša trajna dolžnost, da dosežete še boljše rezultate na vseh področjih vojaško-strokovnega in ideološko-političnega usposabljanja in da še okrepite enotnost in moralno-politično trdnost naše armade.«

DELO

Glavni urednik ČGP Delo: JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«: BORIS DOLNIČAR

Pomočnika glavnega urednika: MIRO POČ, VLADO ŠLAMBERGER

Uredniki: BOGDAN NOVAK, FRANCI STRES (centralna redakcija), LOJZE JAVORNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), ANDREJ NOVAK (zunanja politika), JOŽE VOLFAND (kultura), MATIJA DERMASTIA (slovensko dopisništvo), MITJA MERŠOL (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VREČAR (sobotna priloga), TIT VIDMAR (književni listi), STANE IVANC (publicistika), BOŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (mentorstvo), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), META DOBNIKAR (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Pretoria brez nadzora ropa namibijski uran

Enotedenska preiskava OZN – Priče in strokovnjaki trdijo, da ima Južna Afrika jedrsko orožje in da je že opravila prve jedrske poskuse

NEW YORK, 15. julija (Tanjug) – Podani so nedvoumni dokazi, da rasistični režim Južnoafriške republike, nekatere večnacionalne družbe in večje število razvitih zahodnih držav nezakonito izkoriščajo uran iz Namibije za razne namene. To je pokazala enotedenska preiskava v OZN, na pobudo in pod okriljem sveta Združenih narodov za Namibijo.

Pred posebno preiskovalno komisijo je govorilo več prič in strokovnjakov, ki so prišli na dan s konkretnimi podatki in dokazi o očitnem kršenju tako imenovanega »dekreta št. 1«, ki ga je izdal svet OZN za Namibijo. Ta dekret kakor tudi vrsta resolucij organov OZN namreč izrecno prepoveduje »vsaki osebi, družbi ali korporaciji«, da kakorkoli izkorišča naravno bogastvo Namibije zunaj njenih meja.

V sklepni besedi je predsednik komisije, gvajanski predstavnik Noel Sinclair, poudaril, da ima svet OZN za Namibijo enake pravice, kar se tiče gospodarskih, socialnih in političnih interesov namibijskega ljudstva, kot jih ima vsaka vlada na svojem ozemlju.

Pričanja so pokazala, da so kršitve temeljnih pravic namibijskega ljudstva, prav tako pa tudi prerogativ sveta za Namibijo, postale vsakdanja praksa in da v tem še posebej prednjači rasistična Južna Afrika.

Pred komisijo za preiskavo o zlorabah urana iz Namibije se je zvrstilo več kot 20 prič in strokovnjakov, ki so nedvoumno dokazali, da rasistični režim v Pretoriji vedno bolj postaja nepredvidljiva atomska grožnja. Priče so vedele povedati, da rasistični režim že ima jedrsko orožje in da je celo že opravil prve jedrske poskuse. Posebej so ugotovili, da se režim v Južni Afriki vedno tesneje povezuje z vladajočimi krogi v Izraelu, s katerim si skupaj prizadeva priti do jedrskega orožja.

Donald Morton, tudi sam iz Južne Afrike, je kot priča povedal, da rasistični režim v Pretoriji nezakonito izkorišča uran iz Namibije in s tem postaja čedalje večja jedrska nevarnost za vse sosede v Afriki, pa tudi za širši svet. Zdi se, je rekel, kot da vodilne zahodne države »zadnjih deset let kar tekmujejo, katera bo bolj pomagala Južni Afriki postati jedrska sila«. Na prvem mestu je omenil ZDA, za katerimi pa nista daleč tudi Zvezna republika Nemčija in Francija.

Ugledna priča Sean McBride, znani nobelovec in bivši komisar OZN za Namibijo, je dokumentirano prikazal, kdo vse ropa in zlorablja naravno bogastvo Namibije, posebno uran. Naštel je skoraj vse najrazvitejše zahodne države, vštevši ZDA in Japonsko. »Vlade teh držav je treba imeti v celoti odgovorne za stvari, o katerih tukaj razpravljamo,« je poudaril McBride.

Večina prič je enako opozorila na to, da Južna Afrika in razvite države »ropajo namibijski uran«, kar je toliko kot »genocid nad namibijskim ljudstvom«.

Poleg vrste nedvoumnih dokazov za vse te ugotovitve so sklenili predložiti obsežno poročilo o preiskavi svetu OZN za Namibijo, to pa bi potem kot pomemben dokument poslali tudi generalni skupščini OZN.

Delo kljub kolektivnemu dopustu

Crvena zastava bo ta mesec poslala na trg blizu 9000 vozil – Posebne brigade

KRAGUJEVAC, 15. julija (Tanjug) – Od 30. junija, ko so v Crveni zastavi zaradi kolektivnega dopusta ustavili proizvodne trakove, so na trg poslali 2.305 osebnih avtomobilov.

Med kolektivnim dopustom so posebne brigade delavcev kompletirale več kot 1500 vozil, ki so s trakov prišla brez nekaterih delov. Hkrati so sestavili okoli 900 vozil iz tako imenovanega dopolnilnega programa, v glavnem vozila iz SZ.

Do začetka redne proizvodnje 23. julija bodo sestavili še okoli 400 vozil. Tako bo na tovarniških dvoriščih ostalo le 50 avtomobilov, kar predstavlja najmanjše zaloge nekompletnih vozil v zadnjih letih. V šestih delovnih dneh v juliju bodo izdelali 7.500 vozil, tako da bo Crvena zastava julija poslala na trg okoli 9000 vozil.

Pogoji za pogajanja o orožju na stari celini

Moskva pojasnjuje tretjo inačico predloga o morebitnih pogajanjih z Zahodom – Pravda zavrača neverodostojne razlage sovjetskih predlogov

MOSKVA, 15. julija (Tanjug) – Sovjetska zveza je danes jasno povedala, da se morebitna pogajanja o jedrskih raketah srednjega dosega v Evropi ne morejo omejiti le na sovjetsko orožje, temveč prihaja v poštev le to, da se bodo pogajali o vseh ameriških potencialih s takšnimi cilji na evropski celini. S tem pojasnilom je odgovorila na tiste razlage na Zahodu, o katerih v Moskvi menijo, da niso verodostojne.

Po redakcijskem članku v Pravdi se spuščajo v zahodnih interpretacijah novega sovjetskega predloga za začetek raketnih pogajanj, ki so ga pred dvema tednoma predstavili kanclerju Schmidtu v Moskvi, tako daleč, da trdijo, kot da se je Sovjetska zveza že sprijaznila z lanskim sklepom NATO o postavitvi novih ameriških raket v Evropi in da je Moskva pripravljena na pogajanja le o sovjetskih raketah srednjega dosega. V Pravdi piše, da ni nič bolj daleč od resnice, kot so take trditve.

Najnovejša sovjetska ponudba je tako tretja inačica predloga. Lansko jesen pred sklepom NATO o namestitvi novih raket v Evropi je Sovjetska zveza objavila, da je pripravljena zmanjšati količino takih sredstev, če v zahodni Evropi ne bodo postavili novih ameriških raket srednjega dosega. V Moskvi tudi zdaj poudarjajo, da je to najboljši način.

Sovjetska zveza je ponudila tudi drugo inačico: o raketah srednjega dosega naj bi se ne pogajali posebej, temveč v okviru pogajanj o omejevanju ofenzivnega strateškega orožja, ki bi pa prišla v poštev le po ratifikaciji drugega sovjetsko–ameriškega sporazuma o še nevarnejšem jedrskem orožju, ki je znan kot SALT 2. Ratifikacija tega dokumenta, ki sta ga junija lani na Dunaju podpisala Leonid Brežnjev in Jimmy Carter, pa je bila v Washingtonu odložena, ko so sovjetski vojaki vdrli v Afganistan, tako da zdaj še nihče niti ne ve, kdaj naj bi se začela nova pogajanja o SALT.

V novem sovjetskem predlogu je natančno zahtevano in danes to poudarja tudi Pravda, da je treba med pogajanji o omejevanju raketnega orožja srednjega dosega »hkrati in v organski povezavi« obravnavati tudi vprašanja, ki zadevajo ameriško orožje, ki je že v Evropi: v letalskih oporiščih, na bombnikih, na letalonosilkah in na podmornicah. Neločljiv del tega predloga pa je pogoj, da bi se morebiti začeli dogovarjati šele tedaj, ko bo začel veljati SALT–2. Pravda poudarja: »Sovjetska zveza ne more in niti ne namerava zamižati pred dejstvom, da je v Evropi in v njeni bližini že veliko ameriških jedrskih sredstev, ki lahko prizadenejo ozemlje ZSSR in njenih zaveznic.« Seveda so v Moskvi vedno upoštevali to orožje in čeprav tega niso posebej poudarjali, so to orožje upoštevali tudi pri vseh sovjetskih pobudah, ki zadevajo pogajanja o raketah s srednjim dosegom. Zato je v omenjenem članku poudarjeno, da bi bilo naivno misliti, da bo Sovjetska zveza ravnala zdaj drugače. Za Sovjetsko zvezo tako veljajo še vse tri inačice, zadnjo so sprožili zato, da bi »presekali vozel«.

Ni še zanesljivo znano, ali je tako rezilo dovolj močno za tako velik vozel. V Moskvi še niso nepotrpežljivi, ker z Zahoda še ni popolnejših uradnih odgovorov. Vendar na to, da še ni ustreznega odgovora, zadnje dni opozarjajo predvsem zato, da bi tega tam ne pozabili, kajti Pravda zahteva »praktična dejanja«, ki bodo pokazala, ali je druga stran pripravljena te probleme reševati »na konstruktivni podlagi«.

S TELEPRINTERJA

Žrtve političnega nasilja v Turčiji

ANKARA, 15. julija (UPI) – Turški minister za notranje zadeve Mustafa Gulcigil je sporočil, da je val političnega nasilja v Turčiji v zadnjih devetih mesecih zahteval več kot 1400 človeških življenj. Navedel je, da so od novembra lani zabeležili 1188 političnih incidentov in da v Turčiji deluje 30 terorističnih incidentov in da v Turčiji deluje 30 terorističnih organizacij, v katere je vključeno več kot 10.000 ljudi.

Ekstremisti v Gvatemali ne mirujejo

GVATEMALA, 15. julija (Reuter) – V valu političnega nasilja, ki v Gvatemali že mesece ne jenjuje, je bilo danes ubitih 13 oseb, med njimi tudi policijski oficir in njegovi trije telesni stražarji. Po sporočilu gvatemalske policije je bilo 11 oseb ubitih v gvatemalskem glavnem mestu, neznanci pa so v provinci Quetzaltenago ubili univerzitetnega profesorja in njegovo ženo. V spopadih med levičarji in desničarskimi ekstremisti je bilo v zadnjih mesecih ubitih več sto ljudi.

Politična kriza v Hondurasu

CIUDAD MEXICO, 15. julija (Tanjug) – Hondurasu grozi nova politična kriza zaradi napovedi liberalne stranke, da ne bo sodelovala v začasni vladi, če vladajoče oborožene sile in desničarska nacionalna stranka ne priznajo zmage liberalne stranke na aprilskih volitvah in ji ne dajo odgovarjajoče število mest v kabinetu.

Letalski promet med Ankaro in Atenami

ATENE, 15. julija (Tanjug) – S pristankom prvega letala turške državne letalske družbe na atensko mednarodno letališče, so včeraj obnovili redni letalski promet med Ankaro in Atenami. Letalski promet med tema dvema prestolnicama so prekinili leta 1974, ko je Grčija, zaradi turške invazije na Ciper, razglasila egejsko območje za nevarno in prepovedala vse civilne polete preko tega območja.

Glavni nalogi etiopske revolucije

ADIS ABEBA, 15. julija (Tanjug) – Poleg stalne kampanje za povečanje proizvodnje hrane v oddaljenih krajih Eritreje in Ogadena, sta politizacija in opismenjevanje prebivalstva glavni nalogi etiopske revolucije. Po nedavnem prvem kongresu komisije za izobraževanja etiopske partije, prirejajo širom države seminarje, na katerih pojasnjujejo vsem, posebno pa kadrom, cilje in naloge komisije. Etiopski tednik »Jezareitu Etiopia«, ki izhaja v amharskem jeziku, piše, da je komisiji poverjena zgodovinska odgovornost, da razširja marksistično-leninistično filozofijo med ljudskimi množicami in naloga, da utira pot ustvarjanju avantgardne partije.

Belgijski kralj na zdravljenju

BRUSELJ, 15. julija – Belgijskega kralja Baudoina so danes prenesli iz kraljevske palače v bolnišnico zaradi »krajše zdravniške preiskave«. Tiskovna agencija UPI, ki se sklicuje na zdravniške kroge, poroča, da ima belgijski kralj težave s krvnim obtokom

Ciper podražil naftne derivate

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Danes so na Cipru podražili bencin, dizelsko gorivo, parafin, mazut, asfalt in tekoči plin. Nova cena super bencina je 1370 funtov za galono (prej 1170 funtov). Preračunano v dinarje, stane liter super bencina na Cipru 24,5 dinarja. Z današnjo podražitvijo je bencin na Cipru dražji za 100 odstotkov v primerjavi z lanskim julijem, prvič pa je dražji kot v Grčiji.

Podpora neodvisnosti Novih Hebridov

SYDNEY, 15. julija (Tanjug) – Na rednem letnem sestanku »Južnopacifiškega foruma« v Taravi, glavnem mestu pacifiške državice Kiribas, je dvanajst pacifiških držav zahtevalo od Francije in Velike Britanije, da v roku 14 dni zadušita secesionistični upor na Espiritu Santu in omogočita, da bodo 30. julija razglasili neodvisnost Novih Hebridov. »Južnopacifiški forum«, ki izraža polno podporo začasni vladi Novih Hebridov, je odločil, da Nove Hebride sprejmejo v forum kot polnopravnega člana in da bo naslednji letni sestanek foruma leta 1981 v glavnem mestu otočja Port Villeu.

Prva satelitska postaja na Cipru

NIKOZIJA, 15. julija (CNA) – Ciprski predsednik Spiros Kiprianu bo 12. septembra uradno odprl delovanje prve ciprske zemeljske satelitske postaje. Kot so sporočili v Nikoziji, so satelitsko postajo konstruirali ciprski strokovnjaki, postaja pa že prenaša teleks, telefonske in statistične usluge in povezuje evrovizijske programe s ciprsko televizijo.

Stavka španskih pristaniških delavcev

MADRID, 15. julija (Reuter) – Stavka okoli 5000 pristaniških delavcev je skoraj omrtvila deset največjih španskih pristanišč, med njimi Barcelono, Bilbao, San Sebastian, Sevillo in Amerio. Pristaniški delavci, ki so bili pripravljeni v nekaterih pristaniščih raztovoriti manjše količine hitro pokvarljivega blaga, so po izjalovljenih pogajanjih med predstavniki sindikatov in delodajalci – da bi zvišali plače in izboljšali delovne možnosti – začeli stavko.

Tretjino delovne sile predstavljajo ženske

NEW DELHI, 15. julija (INA) – Tretjino delovne sile po svetu predstavljajo ženske, je rečeno v zadnjem poročilu mednarodne organizacije dela (ILO). Večji del ženske delovne sile je zaposlen v kmetijski industriji in v storitvenih dejavnostih. Študija omenja podatke, da je bilo leta 1950 po svetu zaposlenih 344 milijonov žensk in da bo do konca stoletja delalo 900 milijonov žensk. Čeprav se je položaj zaposlene ženske zadnja desetletja močno izboljšal, bo treba v vseh državah, razvitih in v nerazvitih, še veliko narediti, da bi ženske zares uveljavile enakopravnost, je zapisano v študiji ILO.

Japonske cevi za Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 15. julija (UPI) – Japonska bo poslala Sovjetski zvezi cevi širokega premera, namenjene za plinovod, po katerem bo tekel sovjetski zemeljski plin. Tako poroča agencija TASS. Pravkar podpisani sporazum predvideva, da bodo do marca 1981 dobavili 750.000 ton takih cevi, ki bodo rabile za povezavo sibirskih plinskih ležišč z evropskim delom ZSSR. Po plinovodu bodo dobavljali sovjetski zemeljski plin tudi zahodni Evropi.

Gradnja cementarn v Indoneziji

DŽAKARTA, 15. julija (Tanjug) – Minister za industrijo Suhud je izjavil, da je vlada sklenila po vsej državi zgraditi manjše cementarne, da bi lahko ustregli večjemu povpraševanju po tem gradbenem materialu. Te cementarne bodo imele zmogljivosti 20.000 do 100.000 ton cementa na leto; cene cementa iz teh tovarn naj bi bile nižje kot v velikih tovarnah.

Iraška brezobrestna posojila

BAGDAD, 15. julija (Reuter) – Irak je odobril dolgoročna brezobrestna posojila Vietnamu in Pakistanu. Vietnam je dobil 605 milijonov dolarjev, Pakistan pa 19,5 milijona dolarjev, poroča iraška časopisna agencija INA. S posojilom naj bi krili višje cene surove nafte v drugi polovici lanskega leta. Sporazumi o posojilih sodijo v poseben program o pomoči državam v razvoju.

V Egiptu odkrili naftna nahajališča

KAIRO, 15. julija (Tanjug) – Na območju Sueškega zaliva so pravkar odkrili tri nova naftna polja z bogatimi naftnimi ležišči. Prvo polje je oddaljeno od Sueškega zaliva približno 2 kilometra; prvi poskusi so pokazali, da bodo lahko načrpali več kot 8000 sodov nafte na dan. Drugi dve naftni polji ležita sredi zaliva in bosta najbrž dajali vsako po približno 3000 sodov nafte na dan. Vsa tri polja pa imajo tudi velike rezerve naravnega plina.

Večja pomoč ZRN državam v razvoju

BONN, 15. julija (Reuter) – Zahodnonemška vlada je obljubila, da bo v osemdesetih letih močno povečala pomoč državam v razvoju, oziroma je sprejela cilj OZN, da bi 0,7 odstotka bruto nacionalnega proizvoda industrijskih držav namenili za pomoč državam v razvoju. V novo sprejetem planu o pomoči so poudarili, da morajo vse države omejiti izdatke za oboroževanje. Sredstva, ki bi jih tako prihranili, naj bi predvsem uporabili za pospešitev razvoja, meni zahodnonemška vlada.

Tehnološko sodelovanje med Indonezijo in ZRN

BONN, 15. julija (Antara) – Indonezija in Zvezna republika Nemčija sta sklenili sporazum o razvoju sodelovanja na področju raziskav in tehnologije. Namen tega sodelovanja je, da bi pospešili gospodarski razvoj Indonezije. Sporazum so sklenili v Bonnu, ko je ZRN obiskal indonezijski državni minister za raziskave in tehnologijo J. B. Habibi, ki se je z zahodnonemškim ministrom Volkerjem Haufom pogovarjal tudi o sodelovanju na področju letalske industrije in ladjedelništva ter o uporabi ustrezne tehnologije pri razvoju virov energije, iz katerih bi lahko nadomestili nafto.

Prepričevanje sosedov za dialog s Karmalom

Pakistanski zunanji minister Šahi v Indiji – Indijci poskušajo prepričati sosede za dialog s Karmalom

NEW DELHI, 15. julija (Tanjug) – Pakistanski zunanji minister Aga Šahi je danes prispel na tridnevni obisk v Indijo, kjer se bo pogovarjal o položaju na tem območju in o odnosih med obema sosedoma. V izjavi na letališču je izrazil upanje, da bo imel z indijskim zunanjim ministrom Narasimom Raom koristno izmenjavo mnenj o »daljnosežnih posledicah kritičnih dogodkov na tem območju«.

Uradni krogi v New Delhiju pravijo, da bodo skušali na teh pogovorih prepričati Pakistan o potrebi, da naveže dialog z vlado Babraka Karmala v Kabulu. Pakistan je proti neposrednemu dialogu, češ da bi s tem samo priznal zakonitost Babrakovega režima, vzpostavljenega po vdoru sovjetskih čet v Afganistan. Islamabad se v skladu s sklepom zadnje islamske konference zavzema za pogovore, ki bi jih imel tričlanski odbor konference tako z Babrakom Karmalom kakor tudi s sovjetskim vodstvom.

V New Delhiju pripisujejo obisku Age Šahija izreden pomen. Indija bi namreč rada izkoristila to priložnost, da pripravi svojega soseda do tega, da bi začel pogovore s Karmalom. Uradno pojasnjujejo, da je »važno navezati pogovore«, da bi utrli pot k popuščanju napetosti na tem območju.

Aga Šahi se bo pogovarjal tudi s premierko Indiro Gandhi, ki je imela pred prihodom pakistanskega ministra posebne posvete z najbližnjimi sodelavci iz zunanjega ministrstva.

Indijsko-pakistanski pogovori se bodo nanašali tudi na odnose med obema sosedama, ki se po afganistanskih dogodkih niso več tako ugodno razvijali, oziroma na različna stališča obeh držav glede afganistanske krize.

Sožalna brzojavka podpredsedniku Bocvane

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je poslal podpredsedniku republike Bocvane dr. Quete K. J. Masiri brzojavko sledeče vsebine:

»Z globoko žalostjo smo zvedeli za smrt predsednika republike Bocvane Serece Khame, vidnega voditelja svobodne Afrike. Njegov odhod je velika izguba za prijateljsko ljudstvo Bocvane in vse narode afriškega juga, ki se bore za svobodo, neodvisnost in enakopravnost kot tudi za gibanje neuvrščenosti, ki mu je bil Serece Khama privržen in v katerega izvirna načela je globoko veroval.

V teh trenutkih žalosti pošiljam ljudstvu republike Bocvane, vladi in vam osebno v imenu jugoslovanskih narodov, predsedstva SFR Jugoslavije in v svojem osebnem imenu izraze najiskrenejšega sožalja. Prosim vas, bodite pri družini predsednika Serece Khama tolmač našega prijateljskega sočustvovanja.«

Ubiparip sprejel Rodionova

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Podpredsednik ZIS Gojko Ubiparip je danes sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika ZSSR v Jugoslaviji Nikolaja Rodionova. V razgovoru sta obravnavala nekatera vprašanja nadaljnje krepitve gospodarskega sodelovanja med državama.

Ogenj se bliža Moskvi

Na olimpijske igre je prišlo že okrog 70 reprezentanc in 3000 tujih turistov – Jambori za zastave so še prazni – Ostri varnostni ukrepi

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 15. julija – Olimpijski ogenj je sinoči že prišel na ozemlje ruske federacije. Do začetka olimpijskih iger so še štirje dnevi. Olimpijska vas se počasi polni, saj je prispelo že okrog 70 državnih reprezentanc.

Toda jambori v olimpijski vasi, na katerih naj bi bile obešene nacionalne zastave sodelujočih dežel, so še prazni. Vsaka delegacija obesi svojo državno zastavo pač na balkon stavbe, v kateri stanuje, in je to povsem njena stvar. Nekatere ekipe, kot na primer naša, in še številne druge, so zastave obesile, druge jih pač niso. Prav danes je sestanek, na katerem naj bi odločili tudi o tem, kako bo z zastavami. Problem je namreč v tem, da so nekatere države odločile, da ne bodo tekmovale pod svojimi državnimi zastavami, ampak pod olimpijsko.

V Moskvo je doslej prišlo že več kot 3000 tujih turistov. Varnostni ukrepi so strogi in ukrenili so vse, da ne pride do kakega presenečenja, kaj šele do česa takega, kot so doživeli na olimpijskih igrah v Münchnu leta 1972. Zlasti ostra je kontrola pri vratih v javna poslopja. Vsakega obiskovalca tiskovnega centra, na primer, pregledajo tako, kot sicer pregledujejo potnike na letališčih.

Sovjetskaja Rossija je objavila dolg članek, v katerem opisuje »protiolimpijsko dejavnost nasprotnikov detanta«. Po pisanju tega časnika gre za dejavnost specialnih služb natovskih dežel, naperjeno proti moskovskim olimpijskim igram. Pisec članka trdi, da je CIA organizirala posvetovanje kolovodij protisovjetskih organizacij v ZDA, Kanadi in še celi vrsti drugih držav zahodne Evrope. Izbrala je celo vrsto ljudi, ki naj bi prišli v Moskvo kot turisti – toda s posebnimi diverzantskimi nalogami. Inštruktorji CIA so jih, kot piše Sovjetskaja Rossija, še posebej izurili na »protiolimpijskih tečajih« v zahodni Evropi – v britanskih grofijah Derbyshire in Lancashire, v ZRN pa v mestu Königsstein (Bischofsstrasse 3 D st. 624).

Potemtakem seveda ni čudno, da so v Moskvi tako poostrili varnostne ukrepe. Olimpijskega ozračja v Moskvi pa zato ni nič manj. Na desetine tisoč ljudi so izšolali na posebnih tečajih, da bi bili olimpijski gostje čim bolje postreženi in da bi vse službe brezhibno delovale. Zlasti so poskrbeli za novinarsko delo, in kolegi pripovedujejo, da tako ugodnih pogojev za delo doslej še ni bilo na nobenih olimpijskih igrah. Po mestu so tudi že razmestili na stotine avtomatov za pijače, ki so zdaj sicer še zaprti. Med igrami torej nihče ne bo žejen.

Ali bodo zaradi tega, ker na tej olimpiadi ne bo športnikov iz nekaterih športnih velesil, igre kaj izgubile na privlačnosti, je vprašanje, na katerega je sodelavcu sovjetske agencije APN odgovoril prvi namestnik predsednika organizacijskega komiteja Vladimir Popov. Po njegovem mnenju je škoda res povzročena, toda to je škoda za celotno mednarodno olimpijsko gibanje in za univerzalnost tega gibanja. Zdaj je že 146 dežel članic tega gibanja in so »novinci« vnesli vanj novi duh, ki se ne podreja ameriškemu diktatu, je dejal Popov. Popov navaja tudi druge podatke: od 20 dežel, ki so v Montrealu nabrale največ kolajn, jih v Moskvi sodeluje 16. V Montrealu so podelili skupaj 198 zlatih kolajn, med njimi so si 144 kolajn priborile dežele, ki zdaj sodelujejo v Moskvi. »Številke so same zase dovolj zgovorne,« je dejal Popov.

● V Moskvi je že povsem olimpijsko razpoloženje. Po mestu sicer zdaj, ko se igre še niso začele, ni zastav, toda so transparenti, s katerimi pozdravlja Moskva olimpijske goste. Opazni so zlasti številni znaki, ki kažejo, kako je mogoče priti do raznih stadionov, do hotelov, gostišč, za olimpijska vozila so določili posebne cestne pasove, po katerih krožijo taksiji z olimpijskimi prometnimi tablicami. Tudi nekatere bencinske črpalke so rezervirali samo za olimpijska vozila – na veliko razočaranje Moskovčanov, ki so se na njih doslej redno oskrbovali z bencinom in morajo zdaj ponj drugam.

»V Moskvi bo gorel olimpijski ogenj, bodo olimpijska tekmovanja, prevladoval bo olimpijski duh – duh hladne vojne pa bo ostal v Washingtonu,« je zapisal komentator APN.

VLADO JARC

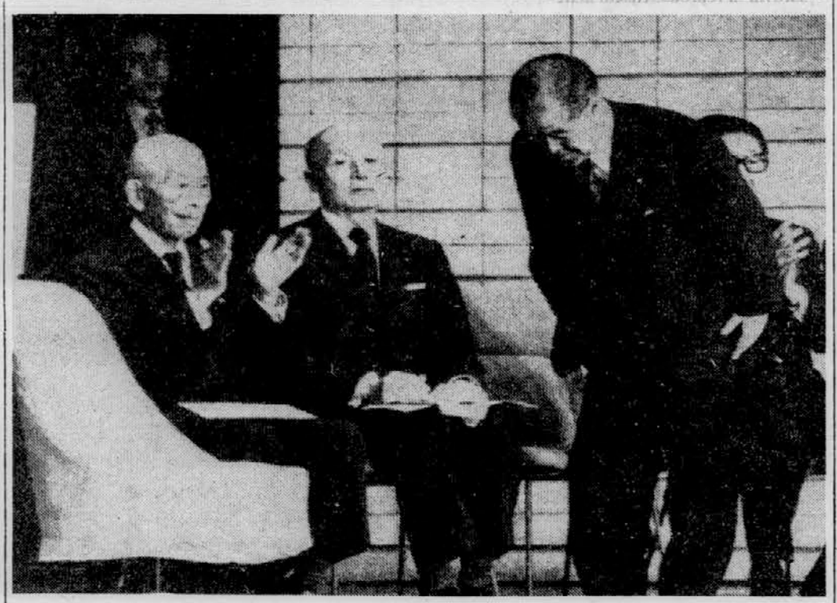

Suzuki predsednik liberalno-demokratske stranke

TOKIO, 15. julija (Reuter, AFP) – Zenko Suzuki je izvoljen za predsednika japonske liberalno-demokratske stranke, kar so udeleženci sestanka vodstva stranke sprejeli z aklamacijo. Tako bo nekdanji kmetijski minister nasledil preminulega premiera Ohiro, kajti običajno je predsednik vladajoče stranke tudi premier. O tem bo v četrtek sklepal japonski parlament. Na sliki: Suzuki (stoji) se zahvaljuje za izvolitev. (Telefoto: UPI)

Največ bodo dajale ladjedelnice

Ladjedelništvo ima pomemben delež pri razvoju hrvaškega gospodarstva

ZAGREB, 15. julija (Tanjug) – Analiza možnosti razvoja posameznih gospodarskih panog na Hrvaškem kaže, da v prihodnjem srednjeročnem obdobju v tej republiki lahko pričakujejo 4,7-odstotno rast družbenega proizvoda.

Tej analizi so posvetili največ pozornosti v današnjem nadaljevanju posvetovanja o osnovah razvojne politike na Hrvaškem, na katerem sodeluje več kot tristo gospodarstvenikov, bančnikov, znanstvenikov in družbenopolitičnih delavcev.

Pri tem bo v ospredju ladjedelništvo, ki bo ob že sprejetih poslih in ob konjunkturi, ki v tej panogi vlada na svetovnem tržišču, v obdobju od 1981. do 1985. izvozilo za 55 milijard dinarjev ladij.

V novem srednjeročnem obdobju pa imajo velike razvojne možnosti tudi hrvaški izdelovalci pohištva in izdelovalci energetske opreme.

Izvoz mesa bo letos precej večji

Meso izvažamo v 25 držav – Prevladujeta junetina in konjsko meso

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Letošnji začetni rezultati obetajo velik izvoz mesa. Od januarja do konca maja smo na tuje prodali za 163 milijonov dolarjev mesa in mesnih izdelkov. Največji izkupiček je bil pri izvozu junetine – 78 milijonov dolarjev.

V skladu za pospeševanje proizvodnje in prodaje živine in mesnih izdelkov predvidevajo, da bi do konca leta izvozili okoli 100.000 ton mesa in mesnih izdelkov v vrednosti 333 milijonov dolarjev. Meso izvažamo v 25 držav, prevladujeta pa junetina in konjsko meso, ki ju že po tradiciji dobro prodajajo v Franciji in Italiji.

Kljub velikim proizvodnim možnostim je Jugoslavija še vedno relativno skromen izvoznik mesa. V glavnem izvažamo viške, šele v zadnjem času pa je prevladalo spoznanje, da velik izvoz vpliva tudi na stabilizacijo velike proizvodnje.

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

OD VSEPOVSOD

Ameriški električni avtomobil

DETROIT, 15. julija (Reuter) – General Motors je objavil načrte, ki predvidevajo, da bodo do leta 1984 začeli izdelovati električni avtomobil. Po besedah predsednika te družbe se nadejajo, da bodo do leta 1984 pripravili model avtomobila, ki ga bo gnal akumulator s cinkovim in niklovim oksidom. »Ne vem, ali nam bo uspelo, vendar je za zdaj to naš cilj,« je dejal predsednik.

Potresa na Kermadekovem otočju in v Grčiji

GOLDEN, ATENE, 15. julija (UPI, Reuter) – Znanstveniki z ameriškega inštituta za geološka raziskovanja so zabeležili potres z močjo 6,5 stopnje po Richterjevi lestvici na Karmadekovem otočju severovzhodno od Nove Zelandije. Epicenter potresa je bil 800 kilometrov severovzhodno od glavnega mesta Nove Zelandije Aucklanda. Za zdaj ni poročil o morebitnih žrtvah in materialni škodi.

Iz Aten pa je tiskovna agencija AP sporočila, da je seizmološki zavod v Atenah danes zabeležil potres v Vzhodni Grčiji. Epicenter potresa, ki je imel moč 4,8 stopnje po Richterjevi lestvici, je bil 150 kilometrov severozahodno od Aten. Po prvih poročilih v tem področju ni ranjenih.

Žrtve prometa v Švici

BERN, 15. julija (AP) – V prometnih nesrečah je na švicarskih avtomobilskih cestah lani izgubilo življenje 1268 ljudi; tako so uradno objavili v Bernu. V tem času je bilo v prometnih nesrečah ranjenih 32.500 ljudi.

Ukradene srečke za kup pezet

LERIDA, 15. julija (AP) – Skupina španskih prostitutk je doživela veliko razočaranje, ko jim državna loterija ni hotela izplačati 6,5 milijona pezet (okrog 2,540.000 novih din), za katere so trdile, da so jih priigrale pri zadnjem žrebanju. Ko so prinesle zmagovalno srečko, ki so jo »skupaj kupile v neki trafiki«, so jim uslužbenci loterije to srečko odvzeli, ker je pripadala nekemu Ramonu Camatsu, ki je policiji dokazal, da je bila srečka ukradena iz njegovega avtomobila nekaj ur pred žrebanjem.

Požar v domu ostarelih

MISSISSAUGA, 15. julija (UPI) – V požaru, ki je danes zajel tretje nadstropje doma ostarelih v Mississaugi v zvezni državi Ontario, je umrlo 21 ljudi. Predstavnik lokalnih oblasti je izjavil, da število žrtev še ni dokončno in da se boje, da je umrlih še več. Večina umrlih se je zadušila z gostim dimom, pri gašenju požara pa se je ranilo tudi sedem gasilcev. Za zdaj še niso ugotovili vzrokov požara, ki je izbruhnil v tretjem nadstropju stavbe; takrat je bilo v tem nadstropju 85 ljudi.

Kitajski policisti nosijo orožje

PEKING, 15. julija (Tanjug) – Kitajski policisti od danes nosijo palice, prvikrat od ustanovitve LR Kitajske. Nov odlok, ki se nanaša na uporabo orožja, kadar policist opravlja svoje dolžnosti, so objavili v današnjem kitajskem tisku. Možje postave bodo uporabljali strelno orožje (pištole), palice in piščalke, s katerimi bodo poklicali na pomoč svoje kolege, pripadnike vojske ali državljane. V obrazložitvi navodil je rečeno, da je treba uporabljati orožje pri vzdrževanju javnega reda, varovanju življenj državljanov in čuvarjev javnega reda, zaščiti državne in zasebne lastnine itd.

Eksplodiral rezervoar za nafto v kemični tovarni

KØBENHAVN, 15. julija – Pet delavcev kemične tovarne Soyabeen Destillery v Københavnu je izgubilo življenje v požaru, do katerega je prišlo po eksploziji rezervoarja za nafto. Kaj je zgodaj davi povzročilo eksplozijo, še ni znano. Ranjenih je bilo 22 oseb, eksplozija pa je popolnoma uničila nekatere dele tovarniških stavb, poškodovala pa je tudi več okoliških hiš v pristanišču danske prestolnice. (Telefoto: UPI)

Tihotapci poklicali policijo na pomoč

HALIFAX, 15. julija (Reuter) – Kanadska policija je na barki pred obalami Nove Škotske zaplenila štiri tone hašiša. Prijeli so posadko, štiri Amerikance in enega Portugalca. Tihotapce so prijeli zaradi nemirnega morja, saj so bili le-ti primorani poslati kanadski obalni straži klice na pomoč. Policija ceni, da je vrednost zaplenjenega hašiša več kot 14 milijonov dolarjev (333,2 milijona novih din).

Zaposleni ciprski gasilci

NIKOZIJA, 15. julija (Tanjug) – Ciper je z julijem stopil v svojo vrelo letno sezono, ki prinaša hude neprilike, od pomanjkanja vode pa do strašne vročine, ki doseže tudi 42 stopinj v senci. V takšnih prilikah imajo največ dela gasilci, ki se komajda uspejo odzvati vsem klicem na pomoč. Samo v prvem tednu julija so morali 80-krat hiteti k požarom, razen tega pa so 13-krat reševali ljudi iz pokvarjenih dvigal, 7-krat so pozabljivim državljanom pomagali odklepati stanovanja itd.

Zagotovilo salvadorske vlade

SAN SALVADOR, 15. julija (AFP) – Salvadorska vlada je potrdila, da bo zaščitila 102 kmeta, med njimi 58 otrok in 25 žensk, ki so od prejšnjega petka kot begunci v prostorih kostariškega veleposlaništva v San Salvadorju. V vladnem sporočilu so navedli, da so jim oblasti pripravljene poslati hrano in zdravila in jim zagotoviti nastanitev v nekem drugem mestu države. Pet vodij kmetov iz gibanja skrajne levice »Narodna liga 28. februarja« je ponovilo svojo izjavo, da so poiskali zatočišče v veleposlaništvu zato, da bi javnost obsodila represalije oboroženih sil v državi. Istočasno so zaprosili za politični azil v Kostariki.

Turizem in izvozniki krepijo gospodarstvo

V piranski občini so lani ustvarili za 2,4 milijarde dinarjev deviznega prihodka – Največ ga ustvarijo v pomorskem prevozništvu in turizmu

PIRAN, 15. julija – Gospodarstvo piranske občine je pretežno izvozno usmerjeno. Že s tem v tej občini izpolnjujejo eno temeljnih nalog, ki smo jih napisali v programu ustalitvenih ukrepov – presegan-je izvoza nad uvozom. Glavna veja gospodarstva – pomorsko prevozništvo in tujski turizem sta v glavnem usmerjena na tuji trg.

Lani so v piranski občini ustvarili za 2,4 milijarde dinarjev deviznega prihodka (pri deviznem tečaju je en ameriški dolar 19 dinarjev) – to je 46 odstotkov celotnega občinskega prihodka. Po oceni zavzema uvoz 33 odstotkov prihodka, to pa tudi pomeni, da je izvoz kar 39 odstotkov višji od uvoza.

Čeprav so v gradivih o nalogah v zvezi z uresničevanjem gospodarske stabilizacije, ki so jih obravnavali na včerajšnji seji občinske skupščine, zapisali, da je »pri tako ugodnem razvoju vsako nadaljnje izboljšanje težko uresničiti«, pa bi lahko tako turizem, kot tudi Splošna plovba in ostalo gospodarstvo piranske občine še več prispevalo k presega-nju izvoza nad uvozom. Pri Splošni plovbi je ustvarjanje večjega čistega deviznega priliva nujno vezano na obnovo ladjevja. To obnovo pa bo lahko omogočil samo nov dogovor med domačimi ladjarji in ladjedelnicami, ali pa posebni ukrepi v okviru SR Slovenije. Sicer pa so rezultati poslovanja v Splošni plovbi po prvem četrtletju izredno ugodni.

V turizmu je 55 odstotkov do-hodka ustvarjenega na tujem trgu. Nadaljnje povečanje tujskega turizma pa si v piranski občini predstavljajo tako, da bi povečali zmogljivost ali pa izrazito bolje izkoristili sedanje zmogljivosti, seveda ne na račun domačih gostov.

Negativno devizno bilanco ima predvsem HP Droga, tozd Začimba in tozd Soline. Pri Drogi se sicer na vse načine trudijo, da bi čimprej organizirali večji izvoz – predvsem gre za ribe, gobe in zdravilna zelišča. Največje breme te delovne organizacije je uvoz kave, ki jo uvaža za vso Slovenijo in je nemogoče, da bi lahko ta uvoz (zaradi previsoke cene kave) pokrila s svojim izvozom. HP Droga po eni strani načrtuje povečanje izvoza rib (novo ribiško ladjevje), po drugi strani pa je skoraj povsem pripravljena za investicijo v novo tovarno soli.

BORIS ŠULIGOJ

LOTO

29. kolo Lota: Izžrebane številke so: 1, 3, 6, 8, 35 in dodatna 21.

»Rent a surf«

PORTOROŽ, 15. julija – »Rent a surf« je zapisano na bernardinski plaži, kjer Radovan Rogelja in Dušan Puh posojata deske za jadranje, za 100 dinarjev na uro. Sicer pa je letos bernardinska plaža za sposojanje bolje založena s športnimi rekviziti. Poleg »surfov« tukaj posojajo še sandoline, motorne čolne, jadrnice, omogočajo smučanje na vodi in jadranje nad morsko gladino s padalom. Najbolj zabavne so jadralne deske, ki spravljajo v dobro voljo tudi gledalce. Jadro namreč noče in noče ubogati začetnikov. (Besedilo in slike: Boris Šuligoj)

Počitnice za otroke delavcev

Kolektiv Laboda jih pošilja v svoj rekreacijski center v Sromljah pri Brežicah

NOVO MESTO, 15. julija – Novomeška tovarna perila Labod je začela letos z izredno akcijo: organizirali so kolonijo za otroke svojih delavcev, in sicer za tiste, ki sicer ne bi mogli na počitnice. Za začetek so letos poslali letovat 25 otrok v svoj rekreacijski center v Sromljah pri Brežicah. Tu so otroci preživeli deset dni.

Takšno letovanje, ki so se ga udeležili otroci zaposlenih iz vseh tozdov po Sloveniji, je koristno za zbliževanje otrok, predvsem pa z zdravstvenega stališča. Tu ne gre le za rekreacijo in sprostitev, temveč tudi za dober višinski zrak, čisto okolje in zdravo prehrano.

To brezplačno letovanje bodo v prihodnjem letu še razširili s tem, da bodo organizirali počitnice tudi na morju. Zamisel kolektiva Laboda o brezplačnem letovanju otrok njihovih delavcev je zanimiva in vredna posnemanja.

M. D.

V NEKAJ VRSTAH

Dom na Frati spet odprt

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU – Na Frati nad Dvorom so v straških gozdovih po letu dni ponovno odprli dom na Frati. Ta dom je bil zaprt, ker je bila oprema dotrajana, pa tudi oskrbnika ni bilo. Občinska skupščina, ki je lastnik doma, ga je sedaj obnovila. Uredili so celotno stavbo, pa tudi opremili so na novo kuhinjo, točilnico in sanitarije. Dom ima v najemu novi oskrbnik in bodo lahko Novomeščani spet hodili na priljubljeno izletniško točko. Na Frati je vedno veliko lovcev, ker so gozdovi polni divjadi. (M. D.)

Na zborih o stabilizaciji

RIBNICA – Po vseh ribniških delovnih organizacijah potekajo zbori delovnih ljudi, na katerih poglobljeno obravnavajo stabilizacijske ukrepe v posameznih okoljih. Po trenutni oceni občinskega sindikalnega sveta Ribnice je razprava na zborih tehtna in delavci opozarjajo na številne nove možnosti za stabiliziranje v svojih delovnih okoljih. Na zborih razpravljajo tudi o poslovnih rezultatih na podlagi zadnjih podatkov, ki kažejo, da so gospodarska gibanja ugodna. (M. D.)

Koncert renesančne glasbe

RIBNICA – Pomladansko sezono je ribniški nonet Vitra zaključil s koncertom v Novi Štifti, v tamkajšnji cerkvi. Takšno okolje so izbrali zaradi orgel in ustrezne akustike. Koncert je bil posvečen renesančni glasbi in ljudskim pesmim. Poseben poudarek so dali domnevnemu ribniškemu rojaku Jakobu Gallusu-Petelinu. Na koncertu, ki ga je organizirala kulturna skupnost, je na orglah nastopila Angelca Tomanič. (M. D.)

Cesta Ortnek–Velike Poljane nared

ORTNEK – Belanci ZKGP iz Kočevja bodo kmalu dokončali dela pri graditvi nove ceste Ortnek–Velike Poljane v dolžini enega kilometra. Te dni namreč dokončujejo zadnja dela in pripravljajo vse potrebno za asfaltno podlago. Delno so zagotovili sredstva za asfaltiranje tega dela ceste. Istočasno pa je dokončana makedamska cesta Ortnek–Podpoljane v dolžini okrog 900 metrov. (M. G.)

Ribniška slikarska kolonija zaključena

RIBNICA – Sedem slikarjev in trije kiparji so se udeležili drugega likovnega srečanja oziroma likovne kolonije, ki se imenuje po domačinu – znanem kulturnem delavcu in slikarju Janku Troštu. Deset umetnikov je od 7. do 11. julija prebivalo v Ribnici in njeni bližnji okolici. Likovniki so uporabljali značilne pokrajinske motive iz ribniške doline, zanimivo krajino in ljudi, ki v njej živijo. Vsa ustvarjena dela v koloniji pa bodo prikazali na ribniškem Sejmu suhe robe in lončarstva, ki bo v začetku septembra v Ribnici. (M. G.)

Odpis obveznosti kmetov

RIBNICA – Ribniška davčna uprava je morala lani odpisati za 126 tisoč dinarjev obveznosti, ki so nastale na področju odmere obvez starostnega zavarovanja kmetov. Vsi zavezanci niso mogli plačati, kar bi morali, zato je davčna uprava lahko izterjala le 83 odstotkov obveznosti. Do odpisa je prišlo zato, ker ostareli kmetje nimajo dohodkov in ne morejo plačati davščin in prispevkov. (M. D.)

Srečanje jugoslovanskih amaterjev

TRBOVLJE – Že nekaj časa tečejo priprave na letošnje srečanje jugoslovanskih kulturnikov – amaterjev, ki poteka pod nazivom »Abrašević«. Začetek srečanja bo 25. oktobra v Delavskem domu v Trbovljah, prireditve pa bodo ves teden. V tem času se bodo zvrstile vse amaterske kulturne dejavnosti: gledališče, godbe, pevski zbori, instrumentalni ansambli, folklora, predstavili pa bodo tudi likovne stvaritve in amaterske filme. Finale tega srečanja bo v Valjevu, kjer so s temi igrami tudi začeli. V Trbovljah bosta nastopila pihalna orkestra, trije pevski zbori, recitatorji, različne skupine pa bodo nastopile tudi na posebnih koncertih v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju. (T. L.)

Koncerti v sedmih vaseh

KAPELE PRI BREŽICAH – Ob 130-letnici gasilske godbe Kapele bo 20. julija skupaj z jubilantom nastopilo še osem pihalnih orkestrov. Prišli bodo s Proseka pri Trstu, iz Senovega, Ševnice, Krškega, Dubravice, Trebnjega, Metlike in Loč pri Dobovi. Njihovi gostitelji bodo krajani vasi Kapele, Jereslavci, Rakovec, Slogonsko, Župelevec, Vrhje in Podvinje. Vsaka godba bo imela v vasi promenadni koncert, vaščani pa se jim bodo oddolžili s pravo domačnostjo in toplim gostoljubjem. Godba iz Krškega pa bo na posebno željo celo gostja KS Pišece. (V. P.)

Pripravljajo propagandni katalog Zasavja

TRBOVLJE – Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin. je pred dnevi imenovala poseben odbor, ki bo imel na skrbi izdelavo, pa tudi financiranje propagandnega kataloga Zasavja. V odboru so predstavniki gostinskih organizacij, drugih organizacij združenega dela in predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter družbenopolitičnih skupnosti. V revirjih že vrsto let čutijo pomanjkanje propagandnega gradiva za gostinsko-turistične zmogljivosti. (T. L.)

Za konec leta bogato »Črno zlato«

TRBOVLJE – Konec šolskega leta so učenci osnovne šole Trbovlje izdali dokaj obsežno število svojega glasila Črno zlato. Številka je izšla v 900 izvodih in obsega 80 strani s petimi likovnimi prilogami. Prispevki učencev se nanašajo na predsednika Tita in Edvarda Kardelja, objavljeni so številni prispevki borcev NOB in taboriščnikov nacističnih taborišč, precej prispevkov pa na kulturno in telesno kulturno dejavnost, delo številnih krožkov, več pa je literarnih prispevkov.

Pred tem pa so izdali posebno številko svojega glasila, ki so ga v celoti posvetili tovarišu Titu. Tudi ta izredna številka je bila bogata, saj obsega kar 42 strani. (T. L.)

Sodelovanje Tobaka in Almire

RADOVLJICA – Delovna kolektiva Tobak iz Ljubljane in radovljiška Almira sta se že pred časom dogovorila, da bosta na Gorenjskem uporabljala skupne trgovske prostore. Rezultat tega dogovora se je še posebno uspešno pokazal na Bledu, saj so zdaj zadovoljni tako tujci, ki radi segajo po Almirinih izdelkih, kot tudi domačini, ki jim zdaj ni treba hoditi v Radovljico. (B. B.)

Pet pridobitev ravenskih železarjev

Pet naložb je veljalo 550 milijonov dinarjev – Poskusna proizvodnja armatur

RAVNE NA KOROŠKEM, 15. julija – Železarji na Ravnah bodo letos zaključili pet večjih investicij. Septembra bo na Muti začela s poskusno proizvodnjo tovarna nerjavnih armatur, novembra pa bodo pognali tudi stroje v novi, sodobni kovačnici na Ravnah. Do konca leta bodo sklenili tudi rekonstrukcijo tozda Kovinarstvo na Ljubnem v Savinjski dolini, aktivirali pa bodo še obrat za proizvodnjo torzijskih osi in dokončali posodobitev tozda Tovarna rezalnega orodja na Prevaljah.

Prekoračitve pri naložbah bodo ravenske železarje veljale kar 550 milijonov dinarjev. Devalvacija dinarja je omenjene načrte namreč podražila za 188 milijonov dinarjev.

V letih 1981-85 planirajo na Ravnah za 4,5 milijarde dinarjev investicij. Zaradi ustalitvenih ukrepov bodo načrtovane naložbe še enkrat ocenili.

I. P.

Za turiste tudi zabava

Bovški turistični delavci vsak teden organizirajo tri ali štiri izlete, enkrat na teden pa piknik ob Soči – Drugo soboto Čomparska noč

NOVA GORICA, 15. julija – Kdor se bo do 19. julija odpravil v Bovec, bo v tamkajšnjih hotelih dobil še nekaj prostora, medtem ko od 19. pa do 26. julija v hotelih Kanin in Alp ne bo več prostora. Nekaj več prostora bo spet v prvih dneh in v drugi polovici avgusta.

Zasebna prenočišča imajo do konca meseca še nekaj prostih postelj. Turisti se lahko odločijo tudi za bovški kamp Polovnik, ki bo odprt do 15. septembra. Do sedaj je tu prenočilo 540 tujih in le 20 domačih gostov. Zaradi slabega vremena je bila tukajšnja zasedenost le 50 odstotna.

Turisti na Bovškem torej so in poskrbeti je treba za njihovo zabavo. Tako turistični delavci organizirajo vsak teden tri ali štiri izlete in sicer na Bled, na Koroško do Celovca, nakupovanje v Čedadu, enkrat tedensko pa še piknik ob Soči in sprehod do jezera Plužna. Tam jim postrežejo z bovško specialiteto: čompami s skuto.

Bovških specialitet so bodo gostje lahko privoščili v soboto, 26. julija, ko bo pred hotelom Alp že sedma gostinsko-turistična prireditev Čomparska noč. Organizator – alpsko turistični center v Bovcu – pričakuje vsaj 2000 ljudi. Postregli jim bodo z ovčjim sirom, soško postrvjo, z bovškimi krafi in seveda s čompami in skuto. Kdor še ni slišal – čompe pravijo Bovčani krompirju. Z narodno glasbo bodo zabavali Planšarji, pela pa bosta Oto Pestner in ansambel 12. nadstropje. Za pravo bovško vzdušje bodo poskrbeli natakarji v bovških narodnih nošah.

Sicer pa lahko gostje vsak večer zaplešejo v hotelu Alp in Kanin, večere popestrijo razne družabne igre in tombola... Če se bo vreme po 26. juliju ustalilo, bodo pred hotelom Alp večkrat pripravili vrtne veselice.

Na Bovškem pridejo na svoj račun tudi smučarji, saj je na kaninskih smučiščih še vedno 90 cm snega. Največ ljubiteljev belega športa prihaja ob sobotah in nedeljah, vendar tudi takrat 'gneča' ni prevelika, saj jih na dan smuča le kakih dvajset.

Žičnica obratuje normalno vsak dan, razen torka, ko ima samo dve vožnji (zjutraj in popoldne) zaradi obveznih tehničnih pregledov.

Bovško turistično poletje je torej bogato. Lahko se osvežite v Soči in Koritnici, lahko se odpravite na bližnje planinske izlete ali prave alpske ture, sredi poletja se lahko spustite po snežnih planjavah, ob vsem tem pa turistični delavci poskrbijo tudi za zabavo v samem mestu.

MOJCA VALIČ

Največ denarja za ceste

LOČE, 15. julija – Čeprav so prebivalci krajevne skupnosti Loče v občini Slovenske Konjice precej zdesetkali spisek želja in potreb za prihajajoče srednjeročno obdobje, jih je ostalo še vedno nekaj več kot pa bo na voljo denarja. Kanalizacija v Ločah, razširitev tamkajšnjega pokopališča in nadaljevanje gradnje vodovoda do Lipoglava so naloge, ki se jih bodo lotili letos.

V. S.

Izseljensko srečanje letos v Rakičanu

Izseljenci se bodo zbrali 22. julija, na dan vstaje – Bogat kulturni program

MURSKA SOBOTA, 15. julija – Pomurje, slovenska pokrajina, iz katere je morda največ izseljencev in zdomcev, ki so razkropljeni po vsem svetu, se bo tudi letos odolžilo tem ljudem s tradicionalnim izseljenskim srečanjem, ki je vselej dobro obiskano.

Tudi letos bo podružnica izseljenske matice v Murski Soboti z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi, pripravila to srečanje na športnem letališču v Rakičanu pri Murski Soboti. Tokrat bo dan izseljencev 22. julija, za dan vstaje, pričetek srečanja pa bo od 13. uri.

Poleg izseljencev z vseh celin, ki pa jih je letos prišlo v staro domovino precej manj kot prejšnja leta, se bodo srečanja udeležili tudi delavci, začasno zaposleni v tujini. Udeležencem letošnjega dneva izseljencev bodo pripravili bogat kulturni spored člani tukajšnih kulturnoumetniških društev.

B. B.

Praznovanje mornarjev bo letos v Portorožu

Na Obali v začetku septembra več kot 30 prireditev – Pripravili bodo razstavo »Tito in morje«

KOPER, 15. julija – Osrednja proslava dneva mornarice bo letos v Sloveniji. Od 7. do 14. septembra se bo v vseh treh obalnih mestih zvrstilo nad 30 prireditev, na obletnico ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice, 10. septembra, pa bo v Portorožu glavna proslava, ko bo pred spomenikom partizanom pomorščakom veliko zborovanje. Pred tem pa bodo odprli »Dom morja« in razstavo morske biološke postaje.

Letošnja proslava dneva mornarice bo povezana z razvojem našega pomorstva nasploh. Zato program praznovanja zajema več prireditev, na katerih bodo govorili in obravnavali razvoj pomorskega gospodarstva Slovenije. Tej temi bo posvečena tudi razstava ob 25-letnici samoupravljanja v Splošni plovbi ter razstava »Tito in morje«.

Uvod v letošnje praznovanje dneva mornarice bo ribiški praznik v Izoli 23. in 24. avgusta. Obalna mesta bo obiskala velika skupina ladij jugoslovanske vojne mornarice, na katerih se bo zvrstila vrsta obiskov delegacij mladine, družbenopolitičnih organizacij, občin in drugih iz vse Slovenije.

V Loparju bodo odkrili spominsko ploščo na hiši, kjer je bil leta 1944 ustanovljen mornariški odred. Rezervni vojaški starešine – pomorščaki bodo na posebnem zborovanju pregledali svoj delež k razvoju našega pomorstva. Ob obletnici ustanovitve mornarice bo vrsta športnih prireditev. Na Bledu bo v okviru teh proslav od 7. do 13. septembra evropsko prvenstvo v podvodni orientaciji, v Kopru pa balkansko prvenstvo v jadranju.

V počastitev dneva mornarice bo tudi letos Vjesnik podelil »plavi trak«, podelitev bo v Portorožu. Med drugim bodo ob tej priložnosti odprli kabinet za meritve in računalniški terminal na Višji pomorski šoli v Portorožu.

GUSTAV GUZEJ

Za še globlje stike

Pogovor v Ravnah o novih možnostih sodelovanja med ravensko občino in slovenskim zdomskim kulturnim društvom »Ivan Cankar« iz Halmstada

RAVNE NA KOROŠKEM, 15. julija – Kljub temu, da je sodelovanje občine Ravne s slovenskim zdomskim kulturnim društvom »Ivan Cankar« iz Halmstada na južnem Švedskem staro komajda slabo leto, je zanj že moč reči, da se je dobro utirilo. Posebej razveseljivo je, da se ob vse uspešnejšem sodelovanju za to odpirajo nove in nove možnosti, ki bodo še bolj utrdile vezi Koroščev oziroma domovine z zdomci v tej skandinavski državi.

Od lanskega poletja naprej romajo v švedsko železarsko mesto Halmstad številne knjige, časopisi, plošče, kasete, notno gradivo, prisrčna pisma prijateljev, otrok. Ravenčani so lani za dan republike obiskali rojake v Halmstadu, kjer so z nastopom Koroškega okteta in ansambla Kora obogatili njihovo slovesnost ob našem državnem prazniku, zdomci pa so jim obisk vrnili ob koncu minulega tedna. Potem ko so za časa letošnjih Vorančevih kulturnih dnevov v februarju cankarjevci iz Halmstada in predstavniki občine Ravne podpisali še listino o sodelovanju, so tudi postavili trdne temelje za krepitev nadaljnjih stikov na mnogih področjih.

Možnosti za to pa se, kot so ugotovili na pogovoru v Ravnah, kar same ponujajo. Veliko jih je, raznovrstne so – tako da bodo lahko oboji v njihovem uresničevanju našli svoje zadovoljstvo. To predvsem velja za cankarjevce iz Halmstada, ki jim vezi z Ravenčani, predvsem z njihovo kulturno skupnostjo, pomenijo pomoč pri ohranjanju narodne samobitnosti, zavesti, jezika. Za najmlajše zdomce, za otroke, ki so se rodili v tujini in tam nimajo svoje slovenske šole, je to še kako pomembno.

Enajst slovenskih otrok iz Halmstada je v nedeljo, 13. julija, tudi odšlo na počitnice v Karigador, skupaj z vrstniki z Raven in korist takšnih skupnih počitnic bo vsekakor velika. Potem si bodo sledila nova znanstva in pisma, pa vrnitev obiskov itd.

Eden sklepov z nedavnega pogovora predstavnikov društva »Ivan Cankar« iz Halmstada z Ravenčani, ki mu je prisostvoval tudi jugoslovanski konzul v Göteborgu Ivan Andrijaš, je tudi bil, da bi slovenski otroci na Švedskem sodelovali v tekmovanju za Prežihovo bralno značko. Študijska knjižnica z Raven je vesela takšne pobude za sodelovanje, kar je skupaj s predstavniki kulturne skupnosti izrazila v pripravljenosti, da našim mladim rojakom pošlje še nove knjige.

Zdomsko kulturno društvo »Ivan Cankar« v Halmstadu, ki združuje 150 članov (vanj so vključeni tudi nekateri hrvaški, srbski, bosanski in zdomci drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti), je v treh letih dela razvilo raznoliko dejavnost. Poleg tega, da so z velikimi napori obnovili društveni dom, da so razvili številne interesne dejavnosti itd., zdaj urejajo tudi knjižnico. Uspešno sodelujejo tudi z drugimi slovenskimi in jugoslovanskimi društvi na Švedskem, posebej pa na slovenskih festivalih. Zelo so razširili tudi ljudsko kulturo, tudi zahvaljujoč stikom z Ravnami. Krepitvi bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi so pri društvu dali poseben poudarek, kar izpričujejo s svojo vse večjo aktivnostjo.

IVAN PRAPROTNIK

Cesta, ki vzbuja nejevoljo

Doklej bo nad Portorožem še prihajalo do nesreč zaradi slabo grajene ceste?

PIRAN, 15. julija – Veliko je bilo že napisanega in povedanega o cesti, ki povezuje križišče pri gostišču Tomi nad Portorožem, z Belim križem in bernardinskim križiščem.

Del ceste so prenovili, vendar ne po načrtih, ker je takrat (leta 1975) zmanjkalo 9 milijonov dinarjev, čeprav so bili vsi načrti dobro pripravljeni. Drugi del ceste so napravili povsem na novo.

Tokrat po načrtih, vendar so načrtovalci naredili nekaj osnovnošolskih napak – cesta je na primer v dveh ovinkih nagnjena navzven namesto navznoter. Tudi asfalt je gladek kot ogledalo.

Republiška skupnost za ceste je seveda takoj odklonila, da bi jo upravljala ona. Na tej cesti pa nesreč ne manjka. O tem so se pogovarjali tudi delegati zbora krajevnih skupnosti, na današnji seji piranske občinske skupščine.

B. Š.

Mladi spet vlivajo upe

Krajani brkinske vasice Suhorje so optimistično razpoloženi – Lani so dobili vodovod, letos jim brigadirji obnavljajo strmo, ovinkasto cesto

SUHORJE, 15. julija – Za KS Suhorje je značilno zlasti dvoje: da je to najmanjša in najmanj razvita med skupno 18 KS postojnske občine in meji že na ilirskobistriško ter sežansko občino. Odkar pa se je lani v tej tipični brkinski in znani partizanski vasici prvič razlegel brigadirski horuk, nekaj več kot 80 krajanov optimistično zre v prihodnost.

Kajti lani jim je 167 brigadirjev ter mladih vojakov zgradilo vodovod, za katerega so položili skoraj 3 kilometre vodovodnih cevi. Sprva so nameravali ostati le deset dni, nato pa so v svoji mladostni zagnanosti brigadirsko življenje na Suhorju podaljšali še za 10 dni. V 17 dneh so opravili skoraj 5.700 ur, vrednost del pa ocenjujejo na 426.000 dinarjev. Skratka, delovni rezultati so bili nad vsemi pričakovanji, 22 brigadirjev je dobilo pohvale, 24 pa udarniške značke.

Ob koncu MDA »Suhorje 79« so brigadirji obljubili, da se bodo med krajane Suhorja še vrnili. Da jim bodo uredili 2,5 kilometra dolgo cesto do vasi, saj zaradi takšne kot je sedaj – strma in polna ostrih ovinkov – avtobus še ni pripeljal na Suhorje. In svojo obljubo so tudi držali, saj je 23. junija prišla na Suhorje brigada Tone Tomšič, v kateri je 18 brigadirjev in 12. brigadirk iz postojnske in ilirskobistriške občine, nekaj pa tudi iz logaške in sežanske. Muhasto vreme, od 20 dni jih dež samo 9-krat ni pregnal s trase, jim ni moglo do živega. Preseganje norme za 20, 30 in več odstotkov se jim zdi, kljub težkim delovnim pogojem, malodane nekaj vsakdanjega. Najhuje pa je bilo minuli četrtek, ko so imeli udarni dan. Ob deveti uri se je nebo stemnilo in lilo je kot za stavo. Za nameček se jim je pokvarila še motorna žaga. Vodstvo delovne akcije je že predlagalo, da bi prekinili delo, vendar so to brigadirji odločno zavrnili. Vzeli so sekire in do 13. ure ob močnem deževju podrli na trasi 100 dreves. Njihova vztrajnost in vera v uspeh sta bila kronana z izrednim rezultatom – udarni dan so končali z več kot 110 odstotki preseženo normo.

Brigadirji načrtujejo, da bodo na letošnji mladinski delovni akciji dokončno uredili 500 metrov ceste, prvič pa naj bi po njej pripeljal avtobus čez dve leti. Prvi brigadi bosta letos do 23. avgusta v tritedenskih izmenah sledili še brigadi Joško Turk in brigada artilerci – prekomorci. V drugi izmeni bo tudi posebna enota pleskarjev in zidarjev, ki bo začela urejati notranjost nekdanjega doma upokojencev v Planini, kjer nameravajo urediti mladinsko rekreacijsko središče širšega značaja. Brigadirji pa bodo proste dni izkoristili za urejanje okolice v bodočem mladinskem središču ter za ureditev novega športnega parka v Postojni.

Ob sklepanju novih prijateljskih vezi med brigadirji, se sklepajo tudi trdne vezi prijateljstva in sodelovanja z vaščani. Vsako uro prostega časa brigadirji izkoristijo za pomoč pri spravilih sena, zidavi hiš ter drugih opravil v vasi. Vaščani jim to vračajo na najbolj neposreden način po svojih močeh – vsako jutro jim v tabor prinesejo toplega mleka, pa sadje in še kakšen priboljšek. Kot že omenjeno, vaščani Suhorja optimistično zrejo v prihodnost. Lani so dobili vodovod, čez dve leti pa obnovljeno cesto, na kateri bo 1700 metrov nove trase. Delo mladih brigadirskih rok je zanje življenjskega pomena, saj si starejši, katerih je med okoli 80 Suhorčani večina, obetajo, da se bo prenehalo odseljevanje mladih v večja središča. Ta njihova upanja so vsak dan večja in podkrepljena tudi z gradbenimi deli na vasi. Vse do lanskega leta se namreč na Suhorju ni zidalo. V tem kratkem času pa sta že zrasli dve novi hiši, dve so obnovili, obnovo dveh pa načrtujejo v najkrajšem času.

MARJANA TRILER

Istra in vnema delata žulje

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji na MDA »Istra 80« pomagali graditi višinski vodovod – Bo izmena imela več sreče z vremenom? – Preseganje norm – Tudi časa za zabavo ne zmanjka

ŠMARJE, 15. julija – Žulju se ne izogneš. Še posebej prvi dan ne. Tako je v brigadi, tako je, ko svinčnik ali stružnico zamenjata kramp in lopata, ko najbolj plečate in močne pretrese kompresor. Tega je na MDA »Istra 80« treba pogosto prijeti v roke. Kompresor, kramp in šele potem lopata, pa še žulj. Kras je trd, Istra pa nič manj, pravijo brigadirji, ki gradijo oziroma pomagajo graditi višinski vodovod v zaledju slovenske obale.

Letos že tretje leto zapovrstjo prihajajo iz vse Slovenije, iz občin, ki so pobratene s koprsko, pa tudi Slovaki so letos, točneje včeraj, prišli. Domačini so jih sprejeli tako, kot povsod sprejemajo brigadirje: z veseljem, prijazno. Pa čeprav je včasih kaj tudi narobe. Ob prostem času, seveda. Na trasi gre zvečina tako kot po maslu. Prvi izmeni brigadirjev, ki je z delom končala v soboto, je nagajalo vreme. Pa vendar so veliko naredili in pred pričetkom dela iz jarkov dostikrat najprej metali vodo, šele potem lapor, ki se je trmasto upiral krampom in kompresorjem. Današnji izmeni se s temi težavami ni bilo treba ubadati. Prej so imeli delo tisti, ki skrbe za zdravje brigadirjev, kot pa drugi. Žulji, kot smo že zapisali, so kaj pogosta posledica velike delovne in tudi tekmovalne vneme prvi dan. No, tudi to bo minilo, kot bo minila izmena, katero bo nasledila še tretja.

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji pomagali graditi višinski vodovod. Dobra dva meseca bo trajala letošnja republiška MDA. V prvi izmeni so brigadirji (151 jih je bilo) iz Nove Gorice, Kočevja in Ljubljane-Center ter pobratenega Valjeva popravili in za položitev cevi in zasip pripravili ter tudi zasuli okrog 1200 metrov jarka, poleg tega pa skopali v Gažonu okrogli kilometer jarka, v katerega so položili tudi precej cevi. Vas so razrili, pa domačini niso bili jezni. Še pomagali so jim. Zato, da bi delo hitreje dokončali, da bi se lahko spet vozili skozi vas. Gažon je bil tako razrit, kot je razrita okolica dokončanih stanovanjskih blokov na Livadah v Izoli. No, v Gažonu so hiše zrasle pred desetletji, na Livadah pa lani...

Blato, pa voda, dež in na sploh muhasto vreme, so brigadirjem v Šmarjah delali precej težav. »Prenapetega« pa tudi narobe sestavljenega plana del zato niso izpolnili, dokazali pa so, da znajo delati. Povprečno so za 33 odstotkov presegli normo, v zadnjih sončnih dneh pa se je kresalo pod krampi, ob trasi je bilo težko hoditi, kajti brigadir iz globoke luknje skorajda ni videl, »šoferji« samokolnic pa tudi niso bili nič bolj prijazni kot ljubljanski trolejbusi.

● V prvi izmeni MDA »Istra 80« so brigadirji opravili 11.800 efektivnih ur ter 15.600 norma ur (ta podatek je obvezni del poročil), kar pomeni, da so za okroglih 33 odstotkov presegli normo. V drugi izmeni je 181 brigadirjev. Tudi ti bodo imeli možnost udeležiti se vrste interesnih dejavnosti, ki jih organizirajo na akciji. Gre za šolo Edvarda Kardelja, različna strokovna predavanja po brigadah samih, predavanja o higieni, narodni zaščiti in podobnem, radioamaterski tečaj, tečaj prve pomoči, pa tudi plavanje. Le s slednjim kaže bolj slabo. Poletje nam letos preveč nagaja.

Skratka na »Istri 80« se dela. »No, tudi za zabavo ne zmanjka časa,« pove Breda Markelj, komandantka delovne akcije. Breda je edina komandantka MDA v Sloveniji, za pomočnico pa ima Ingrid Brzan. Že dve leti skupaj »furata« to akcijo in dve leti uspešno, kajti interes za udeležbo na tej akciji narašča. Brigadirjev na »Istri« je več, kot so planirali, zato bodo več tudi naredili.

DUŠAN GRČA

TUDI ISTRA JE TRDA – Čeprav brigadirjem na delovni akciji »Istra 80« pomagajo tudi stroji, morajo vseeno krepko zamahniti s krampi. Istrska zemlja je trda. (Foto: D. G.)

Spisi o Idriji in rudniku

IDRIJA, 15. julija – Idrijski osnovnošolci in gojenci šolskega centra so pisali spise na temo »Idrija in njen rudnik«. Akcija, ki je med mladežjo naletela na velik odmev, je sodila v okvir praznovanja 3. julija, dneva rudarjev. Seveda pa tudi nagrade niso izostale. Najboljše je žirija nagradila s knjižnimi nagradami in jih razstavila v Mestni knjižnici, kjer si jih Idrijčani lahko preberejo.

D. B.

Informacijske table za tuje obiskovalce

POSTOJNA, 15. julija – Po zamislih turističnega društva Postojna so v središču Postojne in pri jami namestili turistično informacijske panoje. Na njih je načrt mesta, opis turističnih objektov v notranjskokraški regiji, urniki obiskov v Postojnski jami, Jami Pivka, Črni jami in Predjamskem gradu, program poletnih kulturnih prireditev, razne druge za turista zanimive informacije ter vodotesni pano, v katerem bodo metereološke naprave. Spremno besedilo na panojih, za katere je izdelal načrt akademski slikar Franc Golob, je v šestih jezikih.

M. T.

Novonastalo jezero ni izpolnilo pričakovanj

Ptujski turistični delavci razočarani – Napovedi za prepovedano vožnjo z motornimi čolni

PTUJ, 15. julija – Z novo elektrarno Formin je na Ptujskem polju nastalo tudi veliko akumulacijsko jezero, ki se po velikosti lahko primerja z Bohinjskim jezerom. Seveda so si na Ptuju veliko obetali, še največ pa so pričakovali gostinci, turistični delavci, ribiči in ljubitelji športov na vodi.

Jezero se razprostira med Ptujem in Markovci, povedati pa še velja, da končne podobe še nima, saj še ne premore vse količine vode, katera je načrtovana. Vse kaže, da brez težav ne bo šlo, nič kaj spodbudno pa ni za tiste, ki uživajo v vožnjah z motornimi čolni, kajti napovedujejo popolno prepoved.

Jasno je, da napovedan ukrep buri duhove, zaenkrat pa so najbolj vneti zagovorniki zastopniki Dravskih elektrarn, ki menijo, da valovi lahko načnejo jezersko dno in poškodujejo brežine, katere so prevlekli z asfaltom, pa tudi ptujski ribiči so odločni in so že sprejeli sklep o prepovedi voženj z motornimi čolni. Prepoved kot kaže uradne veljave še nima, je pa tudi veliko tistih, ki mislijo drugače.

Nedavno so sodelavci republiškega zavoda za raziskavo materiala opravili potrebne meritve, vendar pa za sedaj nič ne kaže, da bi bilo dno in brežine poškodovane. V precepu so tudi člani ptujskega brodarskega društva Ranca, ki seveda zagovarjajo stališča, da motorni čolni, ob zmernih vožnjah, ne morejo škodovati, poskrbeli pa so tudi, da motorizirani čolnarji po jezeru in dravski strugi ne divjajo več, tako kot je bilo v navadi.

Na Ptuju je vse manj tistih, ki mislijo, da bi jezero lahko nudilo gostolublje le čolnarjenju z vesli, jadrnicam in užitkom na deski, turistični delavci pa so zaskrbljeni, saj so si obetali precej več.

DANILO UTENKAR

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI

Pomembni uspehi pri razvoju sodelovanja

Skupno jugoslovansko-madžarsko sporočilo o pogovorih, ki jih je imel predsednik ZIS Veselin Djuranović v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 15, julija (Tanjug) – Ob koncu obiska predsednika ZIS Veselina Djuranovića na Madžarskem je bilo objavljeno skupno sporočilo o obisku in o pogovorih s predsednikom ministrskega sveta LR Madžarske Györgyjem Lazarjem, na čigar povabilo se je predsednik ZIS Veselin Djuranović mudil na Madžarskem na prijateljskem obisku 14. in 15. julija letos.

Veselina Djuranovića sta sprejela prvi sekretar centralnega komiteja Madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar in predsednik predsedniškega sveta LR Madžarske Pal Losonczi. Srečanji sta potekali v prisrčnem in prijateljskem ozračju. Veselin Djuranović in člani jugoslovanske delegacije so v Budimpešti obiskali tovarno lokomotiv, vagonov in strojev »Ganemawak«.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović in predsednik ministrskega sveta György Lazar sta imela pogovore o sodelovanju med LR Madžarsko in SFR Jugoslavijo in o možnostih njegovega nadaljnjega vsestranskega razvoja kakor tudi o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Drug drugega sta seznanila z rezultati socialistične graditve v njunih državah.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da sta obe strani po zadnjem srečanju predsednikov vlad obeh držav s skupnim prizadevanjem dosegli nove pomembne uspehe pri razširjanju dvostranskih odnosov na političnem, gospodarskem, znanstveno–tehniškem, kulturnem in prosvetnem ter drugih področjih. Posebej sta poudarila, da se sodelovanje med sosednima socialističnima državama uspešno razvija na podlagi načel, ki sta jih obe sprejeli in jih obe dosledno spoštujeta – načel o enakopravnosti, suverenosti in nevmešavanju. Obe strani vzajemno upoštevata različnost notranjega razvoja in mednarodnega položaja ene in druge države.

Predsednika vlad sta podčrtala velik pomen srečanj med Josipom Brozom Titom in Janošem Kadarjem, ki so bistveno prispevala k razširjanju jugoslovansko-madžarskih odnosov in nenehnemu razvoju prijateljskega sodelovanja obeh držav.

Posebno pozornost sta posvetila gospodarskemu sodelovanju, zlasti industrijski in proizvodni kooperaciji. Ugotovila sta, da je plan blagovne menjave za 1976-1980. leto presežen. Izrazila sta zadovoljstvo nad tem, da sta začela obratovati jadranski naftovod in plinovod, ki povezujeta obe državi in imata v njuni gospodarski politiki pomembno vlogo. Obe strani sta zadovoljni z okvirnim načrtom, ki ustvarja možnosti za nadaljnje pomembno povečanje uravnotežene blagovne menjave in industrijske kooperacije za obdobje 1980–1985.

Ugotovila sta, da so v razvoju proizvodne kooperacije in specializacije velike možnosti v črni in barvasti metalurgiji, v kemični industriji, strojni industriji in še zlasti v industriji vozil, pa tudi v kmetijstvu in živilski industriji. Obe strani bosta ukrenili, kar je potrebno, za zboljšanje proizvodne kooperacije in specializacije.

Neposredni odnosi gospodarskih organizacij dajejo možnosti za nadaljnjo razširitev blagovne menjave v obmejnem gospodarskem sodelovanju. Obe strani ugotavljata, da si je treba še obojestransko prizadevati za pospešitev skupnega nastopanja na drugih trgih.

Predsednika vlad sta izrazila pripravljenost obeh strani, da bi bolj izkoristili možnosti za sodelovanje v prometu, transportu in turizmu, ki jih ponuja sosečina obeh držav. Ugodno sta ocenila delo jugoslovansko-madžarskega odbora za gospodarsko sodelovanje.

Predsednika vlad sta pozitivno ocenila tudi sodelovanje med socialističnimi republikami in avtonomnima pokrajinama SFR Jugoslavije in LR Madžarsko. Ugotovila sta, da se jugoslovansko-madžarsko kulturno, znanstveno in prosvetno sodelovanje uspešno razvija. Ugodno sta se izrekla o delu mešane komisije za kulturo, ustanovljeno pred dvema letoma. Strinjala sta se, da bi bilo smotrno razmisliti o morebitnem novem sporazumu o kulturnem, prosvetnem in znanstvenem sodelovanju. Visoko sta ocenila pomembno vlogo hrvaške in slovenske narodnosti v Madžarski tako kot tudi madžarske narodnosti v Jugoslaviji pri krepitvi prijateljstva in dobrega sosedskega sodelovanja med državama.

Veselin Djuranović in György Lazar sta imela široko izmenjavo mnenj o aktualnih vprašanjih mednarodnega življenja. Izrazila sta hudo zaskrbljenost zaradi poslabšanega svetovnega položaja ter se zavzela za krepitev mednarodne varnosti in miru na svetu in za dosledno uresničevanje politike detanta in miroljubne koeksistence.

Veliko pozornost sta posvetila vprašanjem, ki se tičejo razorožitve. Po njunem soglasnem mnenju je nujno, da se oboroževalna tekma neha. Pozitivno sta se izrekla o pobudah in konkretnih ukrepih za omejitev oboroževanja in za dejansko in popolno razorožitev.

Njuna posebna pozornost je veljala položaju v Evropi in njegovi tesni povezanosti s splošnim položajem v svetu. Opozorila sta na potrebo po nadaljnjem prizadevanju, da bi uresničili helsinško sklepno listino in da bi ustrezno pripravili madridski sestanek in zagotovili njegov uspeh. Pozitivno sta ocenila pomen šeste konference neuvrščenih držav na vrhu v Havani, pri čemer sta poudarila, da je politika neuvrščenosti pomemben dejavnik v mednarodnih odnosih.

Izmenjala sta mnenja o kriznih žariščih v svetu, ki jih je nujno treba urejati po miroljubni poti, ter o pomembni vlogi OZN v mednarodnih odnosih, kot tudi o drugih mednarodnih vprašanjih.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da je vsestranska izmenjava mnenj o sodelovanju obeh držav in o mednarodnih vprašanjih koristno prispevala k boljšemu medsebojnemu spoznavanju stališč, h krepitvi prijateljstva, sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov med LR Madžarsko in SFR Jugoslavijo.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović je povabil predsednika vlade LR Madžarske Györgyja Lazarja, naj obišče Jugoslavijo. Povabilo je bilo z zadovoljstvom sprejeto.

Posveti pred madridsko konferenco

Izmenjava mnenj med špansko in sovjetsko delegacijo – Tudi o Afganistanu

MADRID, 15. julija (Tanjug) – Vodja španske delegacije na madridski konferenci o evropski varnosti in sodelovanju Javier Ruperez je časnikarjem povedal, da bosta sovjetska intervencija v Afganistanu in španska kandidatura za vstop v atlantsko zvezo zanesljivo temi na naslednji konferenci v Madridu. Že 9. septembra se začne pripravljalni del te konference.

Glede na to, kar je povedal Ruperez, Sovjetska zveza in Španija vztrajata pri tem, naj bo konferenca ob dogovorjenem času. Včeraj so si diplomati obeh držav o tem izmenjali mnenja. Delegaciji obeh držav sta izrazili upanje, da bo na KVSE usklajena in uravnotežena razprava o vojaško-političnih vprašanjih, o gospodarski problematiki in o prostem kroženju idej in ljudi oziroma o »košari«, ki se nanaša na humanitarna vprašanja.

Vojska za boj proti Izraelu

Član vodstva »Al Fataha« kritizira arabske države, ker se ne spoprimejo s težavami na Bližnjem vzhodu

KUVAJT, BRUSELJ, DAMASK, 15. julija (INA, UPI) – Član centralnega komiteja palestinskega gibanja »Al Fatah« Halid al Masan je v intervjuju za kuvajtski dnevnik »Al Sijasa« izjavil, da lahko palestinsko gibanje mobilizira četrt milijona Palestincev za boj proti Izraelu.

Al Hasan je dodal, da bi bili lahko Palestinci s tako armado avantgarda arabskega boja proti Izraelu, če bi se odločili za skupno arabsko akcijo. Al Hasan je kritiziral vlade nekaterih arabskih držav, ker se niso sposobne spoprijeti s težavami ki povzročajo krizo arabskega območja.

V intervjuju belgijskemu dnevniku »Die Morgen« pa je vodja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat pozval papeža Janeza Pavla II., da obišče palestinska begunska taborišča. Ko je komentiral vesti, da bo papež septembra morda obiskal Izrael, je Arafat dopisniku tega časopisa v Bejrutu izjavil, da bo Izrael ta obisk izkoristil kot opravičilo za okupacijo Jeruzalema in za diskriminacijo.

Palestinski krogi v Damasku so sporočili, da bo vodja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat že v 14 dneh odpotoval v Moskvo, kjer se bo sestal z najvišjimi sovjetskimi voditelji.

Agencija UPI, ki je to vest posredovala, poudarja, da se bo

● TEL AVIV, 15. julija – Okoli 70 Palestincev, ki so zaprti v izraelskem zaporu Nafha v bližini Biršebe, je pričelo gladovno stavko zaradi slabe prehrane in nemogočih razmer v tem zaporu.

Kot je sporočil izraelski radio, zahtevajo Palestinci pogostejše zdravniške preglede in strožjo kontrolo zaporniške kuhinje. Predstavnik zapora pa je izjavil, da so vse zahteve Palestincev, ki so jih v ta strogo varovan zapor pripeljali iz temnic širom Izraela, zavrnili.

Arafat v Moskvi pogovarjal o izrednem zasedanju generalne skupščine organizacije združenih narodov, ki bo posvečeno palestinskemu vprašanju. Izredno zasedanje se bo pričelo 22. julija v New Yorku.

Različna mnenja o omejevanju deficita

Delegatske kritike na račun ZIS in Narodne banke, ki dovoljujeta negospodarno vedenje

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Delegati odbora zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za gospodarske odnose s tujino bodo jutri poskušali uskladiti stališča o načrtu sprememb in dopolnil zasnove plačilne bilance Jugoslavije za letošnje leto.

Vendar današnja razprava ne zbuja veliko upanja, da bo do usklajevanja tudi prišlo. Na današnji seji se je ob prisotnosti treh predstavnikov ZIS – Branislava Ikonića, Stojana Andova in Anteja Zmijarevića – skoraj ponovila zgodba iz decembra lanskega leta, ko nihče ni oporekal temu, da je treba zadržati primanjkljaj na 2 milijardah dolarjev, vendar tudi o tem že dogovorjenem okviru ni bilo sklenjenega dogovora.

Delegati so tudi danes naslovili vrsto kritik na račun ZIS in Narodne banke Jugoslavije, ki »na tem področju še naprej dovoljujeta negospodarno vedenje«. Predstavniki ZIS, kot je rekel Ante Bubić (Hrvaška), so nas pazljivo poslušali na maratonskih sejah, vendar so ponudili zelo malo rešitev za izhod iz tega položaja. Čemu usklajevanje sredi leta, ko si ne prizadevamo, da bi spoštovali obstoječe, z zakonom sprejete plačilnobilančne pozicije, je vprašal Avguštin Papić iz Bosne in Hercegovine.

Predstavniki ZIS niso odgovarjali na posamična vprašanja in pripombe delegatov, vendar je Branislav Ikonić rekel, da je osnovni problem v omejenih materialnih možnostih bilance. Te omejitve, deficita v višini 2 milijard dolarjev, ne moremo prekoračiti brez znanih posledic. ZIS bo proučil predloge republik in pokrajin o zasnovi osnutka, vendar hkrati od delegatov pričakuje, da bodo predlagali, kako rešiti sedanje probleme. Na ta način naj bi se, če je kakorkoli mogoče, izognili neizbežnim pravnim rešitvam – pravi Ikonić.

TELEKS informativni tehnik dela

Ženske v boju za mir in enakost

Izboljšanje položaja žensk je v tesni odvisnosti od prizadevanj za mir in razvoj

KÖBENHAVN, 15. julija (Tanjug) – Danes je v svetu dozorela zavest, da je mogoče izboljšati položaj žensk le v okviru splošnega boja za menjanje pogojev in življenja vseh ljudi. Boj za izboljšanje položaja žensk je zato eno izmed osrednjih vprašanj sodobnega sveta.

To je danes poudarila namestnica predsednika zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno skrbstvo Mila Djordjić, ki vodi jugoslovansko delegacijo na konferenci Združenih narodov o položaju žensk v svetu. Ko je naša predstavnica govorila zastopnicam žensk iz 130 držav z vsega sveta, je opozorila, da morajo na letošnji konferenci ponovno potrditi vsebinski pomen principov, ki so jih ženske sprejele že na prejšnji konferenci, ki je bila v Mehiki. To pomeni, da morajo boj za spremembo položaja ženske povezati s splošnimi prizadevanji za razvoj, mir, enakopravnost in varnost.

Ob tem je eden izmed ciljev konference v Köbenhavnu, da analizira zdajšnji položaj žensk, pri čemer mora opozoriti na temeljne vzroke, da ženske povsod še nimajo tistih pravic in da niso enakopravne z moškimi.

Aleksandar Bakočević – direktor Tanjuga

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je za novega direktorja tiskovne agencije Tanjug imenoval Aleksandra Bakočevića, člana predsedstva zvezne konference SZDLJ.

Dosedanji direktor Tanjuga Pero Ivačić, ki je opravljal to dolžnost od junija 1968. leta, bo ostal v tiskovni agenciji in bo opravljal funkcijo predsedujočega v koordinacijskem komiteju poola tiskovnih agencij neuvrščenih držav.

Bernasola v Beogradu

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – V Beogradu se kot gost zvezne konference SZDLJ mudi namestnik vodje za mednarodne zveze krščanskodemokratske stranke Italije Angelo Bernasola. Danes sta ga ločeno sprejela predsednik zunanjepolitičnega odbora zveznega zbora skupščine SRFJ Nijaz Dizdarević in pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Savo Obradović. Pogovarjali so se o mednarodnem položaju in o bilateralnem sodelovanju.

Danes se je Angelo Bernasola pogovarjal tudi s sekretarjem sekcije za zunanjepolitična vprašanja in mednarodne zveze zvezne konference SZDLJ Iztokom Žagarjem. Poleg ostalih tem sta obravnavala tudi sodelovanje med SZDLJ in krščanskodemokratsko stranko Italije.

Cvijeto Job veleposlanik na Cipru

BEOGRAD, 15. julija (Tanjug) – Z ukazom predsedstva SFR Jugoslavije je bil za izrednega in opolnomočenega veleposlanika SFRJ v republiki Ciper imenovan Cvijeto Job, dosedanji načelnik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve.

OGLEDALO

– Zajtrk je od 7. do 10., kosilo od 12. do 14., večerja pa od 19. do 21. ure. Dež pa imamo običajno v popoldanskih urah.

O. REISINGER, Vjesnik

Svetovna premiera filma o Tesli

NEW YORK, 15. julija (Tanjug) – Film »Skrivnost Nikola Tesle«, katerega svetovna premiera je potekala v Niagara Fallsu v okviru Teslovih kulturnih dnevov, je zbudil veliko zanimanje ameriške javnosti. Premiero so spremljali po televizijski mreži CBS in ABO, pa tisk in radijske postaje. V daljšem poročilu radijskega omrežja BFA, ki združuje 500 ameriških radijskih postaj, so film »Skrivnost Nikola Tesle« imenovali veliko in napeto delo, ki prinaša nov pogled na razvoj civilizacije.

Film so prikazali v zanimivem okolju »grškega gledališča« v mednarodnem centru tega mesta ob Niagarskih slapovih na ameriško kanadski meji; zbralo se je 500 gostov, med njimi tudi jugoslovanski veleposlanik v ZDA Budimir Lončar, pa župan Niagara Fallsa in ugledni predstavniki javnega in kulturnega življenja države New York, združenja občudovalcev Nikola Tesla ter delegacije iz Jugoslavije. Vsi zbrani so z navdušenim ploskanjem pozdravili film in izrekli priznanje režiserju Krstu Papiću, igralcem Petru Božoviću, Alji Kodar, Martinu Stritherju in Dennisu Patricku ter predstavnikom Zagreb filma.

Amanda Lear navdušila Spličane

SPLIT, 15. julija – Znana pevka Amanda Lear, »ženska z globokim glasom«, je v okviru svetovne turneje pripotovala v Jugoslavijo. Včeraj je nastopila pred polno dvorano športnega centra Gripe v Splitu, danes pa bo imela samostojen koncert še v Zagrebu. S tem koncertom bo tudi zaključila gostovanje v naši državi. Posnetek je s koncerta v Splitu. (Telefoto: Tanjug)

Rimski imperator v Španiji

TARIF, 15. julija (AFP) – Ekipa madridskih arheologov je ob nedavnih izkopavanjih v okolici mesta Tarifa v španski provinci Cadix odkrila dobro ohranjen marmornat kip rimskega imperatorja Klavdija. Kip je visok tri metre, težak tri tone, odkrili pa so ga na nahajališču, kjer so že prej odkopali več rimskih grobnic, kolosej, trg z vodnjakom in ostanke mestnih vrat, ki so nekoč stala na vhodu v mesto, na katerem zdaj stoji Tarif.

Klinika za »otroke iz epruvet«

LONDON, 15. julija (AP) – Britanska zdravnika Robert Edwards in Patrick Steptoe, ki sta po desetletnih raziskavah omogočila rojstvo prvega »otroka iz epruvete«, sta sporočila, da bosta do konca leta odprla posebno kliniko, namenjeno zakonskim parom, ki žele, a ne morejo imeti otrok. Klinika bo stala v okolici Cambridgea, zdravniški poseg, s katerim bodo neplodnim ženam omogočili, da bodo postale matere, pa bo veljal okoli 1000 funtov sterlingov. Prvi »otrok iz epruvete« se je rodil 25. julija 1978 v Veliki Britaniji.

Fahdova diplomatska iniciativa

Saudski prestolonaslednik se zavzema za krepitev medarabske solidarnosti

BEJRUT, 15. julija (Tanjug) – Saudski prestolonaslednik princ Fahd je izjavil, da bo obiskal več arabskih držav in da se bo z arabskimi voditelji pogovarjal o svoji iniciativi za krepitev medarabske solidarnosti.

V ekskluzivnem intervjuju bejrutskemu časopisu »An Naharu« je Fahd povedal, da bo obiskal Sirijo in Irak, da bo navezal stike z alžirskim predsednikom Šadlijem Bendždedidom in vodjo libijske džamahirije Moamerjem el Gadafijem. Saudski princ je poudaril, da se morajo arabski voditelji odpovedati svojim individualnim vlogam v korist enotnega arabskega položaja.

Fahd je izrazil veliko zaskrbljenost zaradi položaja v Iranu in Afganistanu. Dodal je, da si morajo arabske države z enotnimi stališči zagotoviti podporo Zahodne Evrope. Princ je poudaril, da pomenijo campdavidski sporazumi neuspeh

Gostje iz Beograda v Ljubljani

LJUBLJANA, 15. julija – Predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič je sprejel predsednika beograjske mestne skupščine Živorada Kovačevića, predsednika mestne konference SZDL Beograd Vladimira Babška, turistične delavce in novinarje, ki so ob dnevih Beograda na obisku v Ljubljani. Izmenjali so mnenja o dosedanjem sodelovanju in se zavzeli za to, da bi v prihodnje stike – zlasti na področju turizma – še bolj okrepili, saj za to obstajajo številne možnosti. Gostje iz Beograda so si ogledali še razstavo slik v galeriji Riharda Jakopiča. (Foto: Miško Kranjec)

Tudi ustava o mandatu

Komisija sabora SRH za ustavna vprašanja in predsedstvo RK SZDL BiH razpravljala o ustavnih spremembah – Odločna podpora kolektivnemu delu

ZAGREB, SARAJEVO, 15. julija (Tanjug) – Komisija sabora SR Hrvaške za ustavna vprašanja je na današnji seji, ki jo je vodil Jure Bilić, obravnavala poročilo o tem, kako poteka usklajevanje osnutka amandmajev k ustavi SFRJ.

Člani komisije so izrekli več pripomb, predlogov, stališč in mnenj ter pobud z namenom, da bi čim bolje dognali besedilo osnutka amandmajev k ustavi SFRJ. O tem bo sicer tekla razprava na jutrišnji seji komisije skupščine SFRJ za ustavna vprašanja.

Hkrati so obravnavali in oblikovali predlog osnutka amandmajev k ustavi SR Hrvaške.

Bližnje ustavne spremembe v zvezi z uresničevanjem pobude tovariša Tita o zboljšanju kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti v organih družbenopolitičnih skupnosti bodo – kot so med drugim poudarili na seji – pripomogle k popolnejšemu uresničevanju z ustavo določenega položaja in vloge delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja in v samoupravni družbi v celoti.

Na podlagi današnje razprave o ustavnih spremembah v SR Hrvaški bodo izoblikovali dokončno besedilo amandmajev in ga septembra letos predložili delegatom vseh treh zborov sabora, da jih preuče.

Po razpravi v saboru SRH in javni razpravi bodo, kot je pričakovati, ustavne amandmaje sprejeli v začetku 1981. leta.

Predsedstvo republiške konference SZDL BiH pa je na današnji seji po širši razpravi podprlo delovni osnutek amandmajev k ustavi SR Bosne in Hercegovine, ki bodo omogočili, da se z ustavo te republike uresniči Titova pobuda o kolektivnem delu in odgovornosti in o uvedbi enoletnega mandata predsednika oziroma predsedujočega.

V razpravi o teh izredno pomembnih amandmajih k ustavi Bosne in Hercegovine so se člani predsedstva, enako kot tudi uvodni govornik, zavzeli za dosledno uresničitev Titove pobude, zlasti kar zadeva enoletni do dveletni mandat. Amandmaji določajo enoletni mandat za predsednika predsedstva in skupščine SR BiH kakor tudi za predsednike skupščin družbenopolitičnih skupnosti, ki ne morejo biti ponovno izvoljeni na isti položaj v istem mandatnem obdobju. Dveletni mandat pa velja za predsednika izvršnega sveta in predsednike izvršnih organov skupščin družbenopolitičnih skupnosti. V nasprotju z dosedanjo prakso bo skupščina iz svojih vrst volila samo enega podpredsednika, čigar podpredsedniški mandat kot tudi mandat predsednikov skupščinskih zborov, bo trajal eno leto.

Predsedstvo republiške konference SZDL Bosne in Hercegovine se je v razpravi o osnutku amandmajev k ustavi SFRJ zavzelo med drugim za dosledno uresničitev Titove pobude, posebno kar zadeva trajanje mandata predsednika ZIS. Njegov mandat naj bi trajal dve leti, z možnostjo, da bi ga znova izvolili na isti položaj v istem štiriletnem mandatnem obdobju.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 16. julij 1980

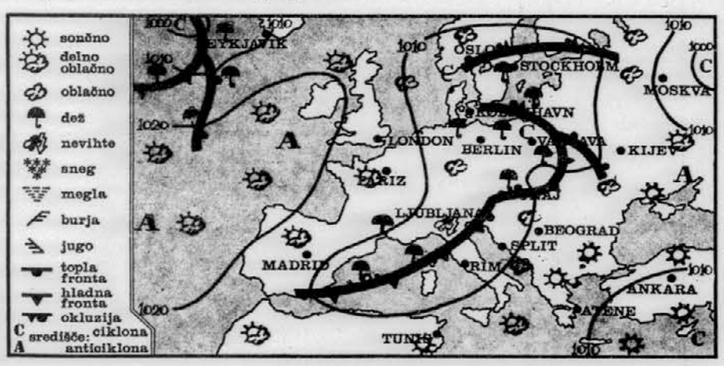

NAPOVED

V zahodnih krajih Slovenije bo pretežno oblačno in vmes padavine, ki se bodo čez dan postopoma razširile proti vzhodu. Najnižje nočne temperature bodo od 10 do 15, v Primorju 19 stopinj, najvišje dnevne v krajih s padavinami okoli 20, v vzhodnih krajih do 26 stopinj.

JUGOSLAVIJA

Drugod po Jugoslaviji bo pretežno sončno in toplo, le v zahodnih krajih poslabšanje s pooblačitvami in popoldne tudi vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA

Frontalni val, ki je dosegel Alpe in se počasi pomika proti vzhodu, bo čez dan zajel Slovenijo. Nad naše kraje bo z jugozahodnimi vetrovi pričel dotekati nekoliko hladnejši zrak.

IZGLEDI ZA ČETRTEK

Spremenljivo oblačno bo in predvsem popoldne krajevne plohe.

TEMPERATURE MORJA

Piran 23, Lošinj 24, Rab 23,5, Split 23, Hvar 23

Vreme in temperatura dne 15. julija 1980 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	pretežno oblačno	24
Planica	oblačno	18
Brnik	pretežno oblačno	24
Kredarica	v oblakih	4
Maribor	pretežno oblačno	24
M. Sobota	pretežno oblačno	26
Sl. Gradec	oblačno	24
Celje	pretežno oblačno	24
Novo mesto	pretežno oblačno	27
Nova Gorica	pretežno oblačno	23
Portorož	pretežno oblačno	24
Reka	pretežno oblačno	24
Pulj	pretežno oblačno	25
Hvar	jasno	27
Dubrovnik	–	–
Zagreb	pretežno oblačno	27
Beograd	jasno	27
Sarajevo	pretežno oblačno	28
Titograd	jasno	28
Skopje	jasno	29
Celovec	pretežno oblačno	23
Gradec	pretežno oblačno	25
Dunaj	pretežno oblačno	26
Benetke	–	–
Milano	–	–
Genova	–	–
München	oblačno	17
Zürich	dežuje	14
Rim	–	–
Pariz	dežuje	15
Berlin	pretežno oblačno	22
Stockholm	pretežno oblačno	20
Moskva	ploha	16

Kraški pojavi

Nekateri mislijo, da imamo kras samo pri nas v Jugoslaviji. Domoljubje je lepa čednost, a tu neupravičena. Kras je razširjen po vsem svetu, res pa je, da je Jugoslavija klasična dežela krasa, ki mu je dala tudi ime.

Ogromne površine pokriva kraški svet v ZDA, kjer imajo največjo podzemeljsko jamo na svetu, imenovano Mammoth Cave (Mamutska jama). Ima kot naše jame krasne kapnike, podzemske reke in jezerca. Srednjeameriški kras se odlikuje z lepimi kraškimi oblikami, posebno lepoto pa mu dajejo kaktusi, ki jih kamnita zemlja prav nič ne moti.

Kras je razširjen tudi na apneniških planotah vzhodne Afrike, a je še premalo raziskan. Pač pa se ponaša s preiskanimi jamami vzhodna Avstralija, kjer so v Modrih gorah res lepe podzemeljske jame z občudovanja vrednimi kapniškimi oblikami. Naši zavesi v Postojnski jami postavljajo avstralske jame nasproti »Šal stare matere«. Tudi Azija ima na mnogih krajih obsežne kraške predele.

O evropskem krasu nekaj več jutri. Zapomnimo si: kraške oblike vseh vrst se tvorijo na tistih delih zemeljske površine, ki ga pokrivajo debeli ali tanki sloji apnenca. Ta kamnina je lahko zelo različne starosti.

Zaradi zalog se je nafta za nekatere pocenila

Neodvisni kupci dobe nafto ceneje kot velike naftne družbe – Velika Britanija ima svojo nafto

LONDON, 15. julija (Tanjug) – Govori se, da se bo zaradi manjšega povpraševanja in povečanih zalog surove nafte na svobodnem trgu pocenila. V Rotterdamu, kjer prodajajo nafto po načelu »dobava in plačilo na kraju samem«, je sod nafte zdaj nekaj dolarjev cenejši, kot ga zaračunavajo nekatere članice OPEC.

To praktično pomeni, da lahko neodvisni kupci dobe nafto nekoliko ceneje kot velike naftne družbe, ki jih vežejo pogodbe z velikimi izvoznimi državami.

Svetovne zaloge nafte cenijo na okoli dva milijona sodov na dan. Na svetovnem trgu je, kot računajo, dovolj zalog za naslednjih 100 do 120 dni.

Čeprav kaže, da bi ta presežek, ki je nastal tudi zaradi gospodarske recesije na svetu, lahko usahnil med bližnjo zimo, pa menijo, da vse dotlej, dokler bo ponudba večja od popraševanja, ni dosti možnosti, da bi se nafta še naprej dražila.

Nekatere članice OPEC, ki lahko dosežejo pocenitev, so v želji, da bi zmanjšale zaloge, pritisnile na največjega svetovnega izvoznika nafte, Saudsko Arabijo, naj svojo proizvodnjo omeji za milijon sodov na dan. Saudska Arabija tega doslej ni hotela storiti in je s tem močno omejila možnost za nadaljnjo dražitev nafte, katere cena je samo v zadnjem letu dni poskočila za 140 odstotkov.

V Veliki Britaniji, ki bo še letos vse svoje potrebe krila z nafto, ki jo sama črpa v Severnem morju, je že prišlo do prve pocenitve naftnih derivatov. Spričo večje ponudbe so vse velike naftne družbe v zadnjih dneh pocenile galono bencina (okoli 4,5 litra) za dva penija (okoli 1,30 dinarja). To je prva pocenitev nafte v Veliki Britaniji v zadnjem poldrugem letu. Pravijo, da se utegne bencin v naslednjih mesecih še poceniti. Trenutno stane galona bencina v Veliki Britaniji od 1,30 do 1,44 funta šterlinga.

PA ŠE TO

ankete u kojoj je sudjelovalo oko

DOBAR IZVOZNI POTEZ ŠABAČKE »POBEDE« DA IZVOZOM KUĆNIH METLI I ČETKI ZARADI POZAMAŠNE DEVIZE

Šabačke metle oduševile Francuze

ŠABAC – Tko bi rekao da će obične kućne metle pored toliših modernih usisavača oduševiti mnogobrojne izbirljive Francuskinje, da će te metle čistiti Avignon, odaje Louvrea, ili prekrasna šetališta Bolonjske šume – bez iznenađenja – kaže kroz osmijeh Milovan Gavrić, direktor šabačke »Pobede«, poduzeća se izradu metli i četki. Pored usisavača, svako drugo domaćinstvo u našoj zemlji i u Evropi ima i metle za čišćenje kuća, dvorišta i ulica. Ne može kuća biti čista bez stare dobre metle, a odijelo i obuća bez četke.

FRANCOZI POMETAJO Z NAŠIMI METLAMI – Pričujoči naslov je iz zagrebškega Večernjega lista. Francozi torej pometajo pred svojim pragom z našimi metlami. Mi pa (sploh pa to delamo sila redko in neradi) z uvoženimi.

Turizem in izvozniki krepijo gospodarstvo

V piranski občini so lani ustvarili za 2,4 milijarde dinarjev deviznega prihodka – Največ ga ustvarijo v pomorskem prevozništvu in turizmu

PIRAN, 15. julija – Gospodarstvo piranske občine je pretežno izvozno usmerjeno. Že s tem v tej občini izpolnjujejo eno temeljnih nalog, ki smo jih napisali v programu ustalitvenih ukrepov – presegan-je izvoza nad uvozom. Glavna veja gospodarstva – pomorsko prevozništvo in tujski turizem sta v glavnem usmerjena na tuji trg.

Lani so v piranski občini ustvarili za 2,4 milijarde dinarjev deviznega prihodka (pri deviznem tečaju je en ameriški dolar 19 dinarjev) – to je 46 odstotkov celotnega občinskega prihodka. Po oceni zavzema uvoz 33 odstotkov prihodka, to pa tudi pomeni, da je izvoz kar 39 odstotkov višji od uvoza.

Čeprav so v gradivih o nalogah v zvezi z uresničevanjem gospodarske stabilizacije, ki so jih obravnavali na včerajšnji seji občinske skupščine, zapisali, da je »pri tako ugodnem razvoju vsako nadaljnje izboljšanje težko uresničiti«, pa bi lahko tako turizem, kot tudi Splošna plovba in ostalo gospodarstvo piranske občine še več prispevalo k presega-nju izvoza nad uvozom. Pri Splošni plovbi je ustvarjanje večjega čistega deviznega priliva nujno vezano na obnovo ladjevja. To obnovo pa bo lahko omogočil samo nov dogovor med domačimi ladjarji in ladjedelnicami, ali pa posebni ukrepi v okviru SR Slovenije. Sicer pa so rezultati poslovanja v Splošni plovbi po prvem četrtletju izredno ugodni.

V turizmu je 55 odstotkov dohodka ustvarjenega na tujem trgu. Nadaljnje povečanje tujskega turizma pa si v piranski občini predstavljajo tako, da bi povečali zmogljivost ali pa izrazito bolje izkoristili sedanje zmogljivosti, seveda ne na račun domačih gostov.

Negativno devizno bilanco ima predvsem HP Droga, tozd Začimba in tozd Soline. Pri Drogi se sicer na vse načine trudijo, da bi čimprej organizirali večji izvoz – predvsem gre za ribe, gobe in zdravilna zelišča. Največje breme te delovne organizacije je uvoz kave, ki jo uvaža za vso Slovenijo in je nemogoče, da bi lahko ta uvoz (zaradi previsoke cene kave) pokrila s svojim izvozom. HP Droga po eni strani načrtuje povečanje izvoza rib (novo ribiško ladjevje), po drugi strani pa je skoraj povsem pripravljena za investicijo v novo tovarno soli.

BORIS ŠULIGOJ

TELEKS informativni tednik dela

»Rent a surf«

PORTOROŽ, 15. julija – »Rent a surf« je zapisano na bernardinski plaži, kjer Radovan Rogelja in Dušan Puh posojata deske za jadranje, za 100 dinarjev na uro. Sicer pa je letos bernardinska plaža za sposojanje bolje založena s športnimi rekviziti. Poleg »surfov« tukaj posojajo še sandoline, motorne čolne, jadrnice, omogočajo smučanje na vodi in jadranje nad morsko gladino s padalom. Najbolj zabavne so jadralne deske, ki spravljajo v dobro voljo tudi gledalce. Jadro namreč noče in noče ubogati začetnikov. (Besedilo in slike: Boris Šuligoj)

Abonenti si bodo ogledali šest predstav

Primorsko dramsko gledališče bo abonente začelo vpisovati 20. avgusta

NOVA GORICA, 15. julija – Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici je že razpisalo abonmaje za dela iz letnega repertoarja in za gostovanja drugih slovenskih poklicnih gledališč.

V sezoni 1980-81 si bodo abonenti lahko ogledali šest predstav: pet iz repertoarja PDG, z eno predstavo pa bo gostovalo Stalno slovensko gledališče iz Trsta.

Razpisali so štiri abonmaje: premierski in sindikalni, katerih cena je 250 dinarjev, dijaški (100 dinarjev), upokojenci pa bodo za abonma plačali 150 dinarjev. Kdor naroči sindikalni abonma, vplača pri poverjeniku v svoji delovni organizaciji 130 dinarjev, ostalo pa krijeta osnovna sindikalna organizacija in občinski sindikalni svet.

Primorsko dramsko gledališče bo vpisovalo abonente od 20. avgusta do 15. septembra.

M. V.

V NEKAJ VRSTAH

Najbolj pritegnejo koncerti pihalnih godb

CELJE – Od junija dalje potekajo v Celju poletne prireditve, ki jih organizira celjski Zavod za kulturne prireditve. Prej je to nalogo opravljalo turistično društvo, lani pa je skrb zanje prevzel na novo ustanovljeni zavod.

Do septembra se bo zvrstilo lepo število nastopov solistov, zborov, pihalnih godb in folklornih skupin, ki se odvijajo večinoma na prostem – v atriju, mestnem parku in na Tomšičevem trgu, del prireditev pa poteka tudi v Pokrajinskem muzeju, Narodnem domu in opatijski cerkvi. Kljub kvaliteti koncertov, ki jih izvajajo priznani slovenski in jugoslovanski umetniki, je zanimanje zanje manjše, kot bi pričakovali. Bolj pritegnejo mimoidoče koncerti pihalnih godb. (N. K.)

Gradbišče za nov mozirski vrtec

MOZIRJE – Tu so začeli graditi nov vrtec. Pravzaprav bo to prvi večji vzgojnovarstveni objekt v občinskem središču, v njem pa bo prostora za 132 otrok. Od osmih igralnic bosta dve namenjeni dojenčkom, eno pa bodo verjetno namenili malim šolarjem. Mozirski vrtec, ki naj bi po predračunu stal okrog 120.000 dinarjev, sofinancirajo tudi s samoprispevkom, zgrajen pa naj bi bil do konca letošnjega leta. (Foto: I. B.)

V novem naselju tudi nova čistilnica

MARIBOR – Prebivalce novega nastajajočega naselja Maribor-Jug, ki bo imelo po dograditvi več deset tisoč prebivalcev, že sedaj pesti pomanjkanje trgovin in obrtniških delavnic. Zato so veseli vsake nove trgovine in obrtnika, ki odpre svoj lokal v naselju. Na Betnavski 116 so odprli novo kemično čistilnico »Chemo expres«, ki je vsak dan odprta od 7. do 18. ure in v soboto od 7. do 13. ure. Oblačila očistijo v enem dnevu in po želji občanov tudi še prej. (B.Č.)

Soboške priprave na »Sarajevo 80«

MURSKA SOBOTA – Štiriinpetdeset brigadirjev murskosoboške mladinske delovne brigade »Štefan Kovač-Marko«, ki bodo sodelovali na letošnji zvezni mladinski delovni akciji »Sarajevo 80« in pri tem urejevali bodoče olimpijsko naselje na Jahorini, se marljivo pripravlja na svoj odhod na akcijo. Tako so pred kratkim imeli enodnevno delovno akcijo na Goričkem, opravili so že tudi svojo drugo brigadirsko konferenco, a konec tega tedna, v petek, bodo sodelovali spet na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 80«. Delali bodo pri urejevanju ceste med Krnci in Bokrači. (M. F.)

Odslej stalna brigada Daneta Šumenjaka

MAČKOVCI – V krajevni skupnosti Mačkovci na Goričkem je mladi rod letošnjo pomlad zelo aktiven na področju prostovoljnega dela. Organizirali so že šest večjih akcij zbiranja odpadnega materiala ter izkopov jarkov za vodovod, kakor tudi pri popravilu krajevnih cest. Sodelovali bodo tudi na MDA »Goričko 80«. Da pa bo delo mladih iz Mačkovec na tem območju v prihodnje še bolje organizirano, bodo ustanovili stalno mladinsko delovno brigado, ki jo bodo poimenovali po narodnem heroju Danetu Šumenjaku-Miranu. Vanjo se bodo poleg mladih iz krajevne skupnosti Mačkovci vključili tudi mladi iz sosednjih KS: Dankovci, Kuštanovci in Moščanci. (F. M.)

Obnovljen spomenik borcu

ČRENŠOVCI – Krajevna organizacija zveze borcev Črenšovci je skupaj z ZRVS, mladino in osnovno šolo pripravila slovestnost, na kateri so odkrili obnovljen spomenik Alojzu Čreviču-Mihcu, žrtvi fašistične terorja. Slavnostni govornik je bil predsednik občinskega odbora ZZB NOV Lendava Milan Balantič. Pokroviteljstvo nad spomenikom je prevzela osnovna šola »France Prešeren« v Črenšovcih. Pester kulturni program so pripravili črenšovski mešani pevski zbor, učenci osnovne šole in recitatorska skupina mladinske organizacije Črenšovci. (J. Ž.)

Združenje ljubiteljev psov in dresure

GORNJA RADGONA – Ljubitelji psov in dresure v Gornji Radgoni so ustanovili svoje kinološko društvo, v katero se je že doslej vključilo okrog petdeset lastnikov psov. Ker imajo ti člani tudi pet dresiranih psov in dva vodiča, se bodo poskušali dogovoriti z nekaterimi podjetji za organiziranje čuvajske službe. (B. B.)

Počitniško naselje pod domom

MARIBOR – Na travniku, poraslem s sadnim in gozdnim drevjem, tik pod Poštarskim domom, bo kmalu zraslo naselje vikendov, saj so prostor namenili za zidavo manjših hišic. Znano je, da je na Pohorju že od nekdaj stiska s primernimi zemljišči za zidavo vikendov in da so si nekateri zgradili vikend na črno. Ne samo, da so se razstresli po celotnem zelenem Pohorju, spremenili nekdanje lepe kleti v betonske počitniške hišice, uporabili namesto klasičnih streh lepenkaste skaze, temveč se niso držali niti najosnovnejše pohorske arhitekture. Prav zato predvideva osnutek zazidalnega načrta, tako imenovane vikend cone C, pod Poštarskim domom hišice, ki se bodo morale čim bolj ujemati z okoljem, grajene pa morajo biti iz lesa, opeke in kamna. Na tem območju bo lahko nekaj čez 50 hišic. (J. J.)

Cesta, ki vzbuja nejevoljo

Doklej bo nad Portorožem še prihajalo do nesreč zaradi slabo grajene ceste?

PIRAN, 15. julija – Veliko je bilo že napisanega in povedanega o cesti, ki povezuje križišče pri gostišču Tomi nad Portorožem, z Belim križem in bernardinskim križiščem.

Del ceste so prenovili, vendar ne po načrtih, ker je takrat (leta 1975) zmanjkalo 9 milijonov dinarjev, čeprav so bili vsi načrti dobro pripravljeni. Drugi del ceste so napravili povsem na novo.

Tokrat po načrtih, vendar so načrtovalci naredili nekaj osnovnošolskih napak – cesta je na primer v dveh ovinkih nagnjena navzven namesto navznoter. Tudi asfalt je gladek kot ogledalo.

Republiška skupnost za ceste je seveda takoj odklonila, da bi jo upravljala ona. Na tej cesti pa nesreč ne manjka. O tem so se pogovarjali tudi delegati zbora krajevnih skupnosti, na današnji seji piranske občinske skupščine.

Med drugim so povedali, da na cesti v deževnem vremenu zanaša, tudi če kdo vozi 20 km na uro.

Delegat krajevne skupnosti Sečovlje je menil, da bi bilo treba v deževnem vremenu po njej voziti samo 10 km na uro. Pa tudi to, da materialna škoda zaradi prometnih nesreč še zmeraj zahteva precej manj sredstev, kot bi jih zahtevala prenova tega dela cestišča in se torej tako občini kot širši družbeni skupnosti bolj izplača, da se avtomobili še naprej zaletavajo. Tako naj bi v piranski občini lahko prihranili velike denarce. Seveda, le dokler cesta ne bo zahtevala žrtve.

Groba asfaltna prevleka, ki bi vsaj nekoliko skušala popraviti hibe cestnih naklonov, pa morda le ne bi bila predraga, in tudi vseh vrst sicer upravičenih besedičenj ne bi bilo več.

B. Š.

Radgonski vodovod je preobremenjen

GORNJA RADGONA, 15. julija – Glavnega vodovoda z zajetjem pri Gornji Radgoni, iz katerega se oskrbujejo z vodo tudi Radenci in vmesni kraji, nikakor ne kaže obremenjevati z novimi priključki za oskrbo Vučje vasi in drugih krajev v okolici Radencev. Ker so tako širitev vodovoda že napovedali, kar bi lahko pripeljalo do pomanjkanja vode, so delegati na zadnji seji radgonske občinske skupščine zahtevali ureditev novega vodovoda za te kraje, in sicer ureditev zajetja v Vučji vasi in nov vodohram na Kapeli.

B. B.

Za turiste tudi zabava

Bovški turistični delavci vsak teden organizirajo tri ali štiri izlete, enkrat na teden pa piknik ob Soči – Drugo soboto Čomparska noč

NOVA GORICA, 15. julija – Kdor se bo do 19. julija odpravil v Bovec, bo v tamkajšnjih hotelih dobil še nekaj prostora, medtem ko od 19. pa do 26. julija v hotelih Kanin in Alp ne bo več prostora. Nekaj več prostora bo spet v prvih dneh in v drugi polovici avgusta.

Zasebna prenočišča imajo do konca meseca še nekaj prostih postelj. Turisti se lahko odločijo tudi za bovški kamp Polovnik, ki bo odprt do 15. septembra. Do sedaj je tu prenočilo 540 tujih in le 20 domačih gostov. Zaradi slabega vremena je bila tukajšnja zasedenost le 50 odstotna.

Turisti na Bovškem torej so in poskrbeti je treba za njihovo zabavo. Tako turistični delavci organizirajo vsak teden tri ali štiri izlete in sicer na Bled, na Koroško do Celovca, nakupovanje v Čedadu, enkrat tedensko pa še piknik ob Soči in sprehod do jezera Plužna. Tam jim postrežejo z bovško specialiteto: čompami s skuto.

Bovških specialitet so bodo gostje lahko privoščili v soboto, 26. julija, ko bo pred hotelom Alp že sedma gostinsko-turistična prireditev Čomparska noč. Organizator – alpsko turistični center v Bovcu – pričakuje vsaj 2000 ljudi. Postregli jim bodo z ovčjim sirom, soško postrvijo, z bovškimi krafi in seveda s čompami in skuto. Kdor še ni slišal – čompe pravijo Bovčani krompirju. Z narodno glasbo bodo zabavali Planšarji, pela pa bosta Oto Pestner in ansambel 12. nadstropje. Za pravo bovško vzdušje bodo poskrbeli natakarji v bovških narodnih nošah.

Sicer pa lahko gostje vsak večer zaplešejo v hotelu Alp in Kanin, večere popestrijo razne družabne igre in tombola... Če se bo vreme po 26. juliju ustalilo, bodo pred hotelom Alp večkrat pripravili vrtne veselice.

Na Bovškem pridejo na svoj račun tudi smučarji, saj je na kaninskih smučiščih še vedno 90 cm snega. Največ ljubiteljev belega športa prihaja ob sobotah in nedeljah, vendar tudi takrat 'gneča' ni prevelika, saj jih na dan smuča le kakih dvajset.

Žičnica obratuje normalno vsak dan, razen torka, ko ima samo dve vožnji (zjutraj in popoldne) zaradi obveznih tehničnih pregledov.

Bovško turistično poletje je torej bogato. Lahko se osvežite v Soči in Koritnici, lahko se odpravite na bližnje planinske izlete ali prave alpske ture, sredi poletja se lahko spustite po snežnih planjavah, ob vsem tem pa turistični delavci poskrbijo tudi za zabavo v samem mestu.

MOJCA VALIČ

Največ denarja za ceste

LOČE, 15. julija – Čeprav so prebivalci krajevne skupnosti Loče v občini Slovenske Konjice precej zdesetkali spisek želja in potreb za prihajajoče srednjeročno obdobje, jih je ostalo še vedno nekaj več kot pa bo na voljo denarja. Kanalizacija v Ločah, razširitev tamkajšnjega pokopališča in nadaljevanje gradnje vodovoda do Lipoglava so naloge, ki se jih bodo lotili letos.

V. S.

Povečan izvoz in tehnološko posodabljanje

Delegati sežanske občine bodo kmalu sprejeli srednjeročni razvojni program

SEŽANA, 15. julija – Tehnološko posodabljanje, povečevanje izvoza in samo najnujnejše novogradnje, to bo jedro srednjeročnega programa razvoja sežanske občine za obdobje od 1981 do 1985 leta.

O osnutku omenjenega plana so včeraj popoldan razpravljali člani izvršnega sveta. Pripomb na osnutek je bilo precej, zato so se dogovorili, da bodo za prvo sejo skupščine pripravili nov osnutek, ki bo šel še v javno razpravo.

Pomembno je, da je v planu, narejenem na osnovi predvidevanj v večini ozdov predvidena rast sredstev za reprodukcijo večja od rasti sredstev za vse vrste porabe. Koliko in v kaj bodo konkretno investirali, se v sežanski občini še niso dokončno odločili, zato o tem ta trenutek tudi neradi govorijo. Dokončni odgovor naj bi dala javna razprava, jasno pa je, da se ne bodo mogli izogniti nekaterim naložbam v infrastrukturo, predvsem vodovodne objekte.

D. G.

Praznovanje mornarjev bo letos v Portorožu

Na Obali v začetku septembra več kot 30 prireditev – Pripravili bodo razstavo »Tito in morje«

KOPER, 15. julija – Osrednja proslava dneva mornarice bo letos v Sloveniji. Od 7. do 14. septembra se bo v vseh treh obalnih mestih zvrstilo nad 30 prireditev, na obletnico ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice, 10. septembra, pa bo v Portorožu glavna proslava, ko bo pred spomenikom partizanom pomorščakom veliko zborovanje. Pred tem pa bodo odprli »Dom morja« in razstavo morske biološke postaje.

Letošnja proslava dneva mornarice bo povezana z razvojem našega pomorstva nasploh. Zato program praznovanja zajema več prireditev, na katerih bodo govorili in obravnavali razvoj pomorskega gospodarstva Slovenije. Tej temi bo posvečena tudi razstava ob 25-letnici samoupravljanja v Splošni plovbi ter razstava »Tito in morje«.

Uvod v letošnje praznovanje dneva mornarice bo ribiški praznik v Izoli 23. in 24. avgusta. Obalna mesta bo obiskala velika skupina ladij jugoslovanske vojne mornarice, na katerih se bo zvrstila vrsta obiskov delegacij mladine, družbenopolitičnih organizacij, občin in drugih iz vse Slovenije.

V Loparju bodo odkrili spominsko ploščo na hiši, kjer je bil leta 1944 ustanovljen mornariški odred. Rezervni vojaški starešine – pomorščaki bodo na posebnem zborovanju pregledali svoj delež k razvoju našega pomorstva. Ob obletnici ustanovitve mornarice bo vrsta športnih prireditev. Na Bledu bo v okviru teh proslav od 7. do 13. septembra evropsko prvenstvo v podvodni orientaciji, v Kopru pa balkansko prvenstvo v jadranju.

V počastitev dneva mornarice bo tudi letos Vjesnik podelil »plavi trak«, podelitev bo v Portorožu. Med drugim bodo ob tej priložnosti odprli kabinet za meritve in računalniški terminal na Višji pomorski šoli v Portorožu.

GUSTAV GUZEJ

Odlok »za« piranski promet

Po novem tudi odvoz s ‚pajkom', tega pa na obali nimajo – Prometna študija kasni

PIRAN, 15. julija – Na včerajšnji seji piranske občinske skupščine so delegati zbora združenega dela ponovno glasovali in sprejeli odlok o ureditvi cestnega prometa v občini Piran. Na julijski skupščinski seji ga zaradi neskl epčnosti namreč niso sprejeli. Novost v novem odloku je, da omogoča tudi odstranitev nepravilno parkiranih vozil. Res pa je tudi, da na obalnem območju še nimajo primernega »pajka«, s katerim bi lahko avtomobile odvažali.

Odlok »podobno kot dosedanji« prepoveduje vsem dostavnim vozilom, (razen tistim, ki pripeljejo kruh, mleko, sadje in zelenjavo), vožnjo med 9. in 20. uro. Sicer pa so šele včeraj v Piranu izvedli štetje prometa, s katerim naj bi dobili še zadnje potrebne podatke za izdelavo študije o celoviti ureditvi prometa v starem mestu. Študijo pripravljajo sedaj že več kot pol leta.

B. Š.

Vodo najprej bolnišnici, potem drugim

SEŽANA, 15. julija – Čeprav vreme zaenkrat prav nič ne kaže na to, da bo obalo in Kras tudi to poletje prizadela suša, so se v sežanski občini pripravili na morebitne težke trenutke. Pomanjkanje vode jih namreč prav lahko prizadene tja do konca septembra in še v oktobru.

Delegati sežanske skupščine bodo tako na prvi seji skupščine sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o vrstnem redu dobave vode v sušnem obdobju. Po najnovejšem predlogu bo vrstni red dobave vode naslednji: najprej je treba vodo zagotoviti bolnišnici in zdravstvenim ustanovam, vzgojno-izobraževalnim ustanovam, domu upokojencev, obratom družbene prehrane in za najnujnejše potrebe gospodinjstev.

Krišitelje odloka čakajo nove, višje kazni.

D. G.

Pospešiti graditev obalne ceste

Odsek obalne ceste v piranski in izolski občini vključiti v republiški plan

PIRAN, 15. julija – Čeprav je v stališčih skupščine občine skupnosti o delih na obalni cesti med drugim zapisano, kako nujno je, da se dela na odseku Ruda–Valeta pospešijo in naj bi kar se da hitro začeli tudi z gradnjo odseka Strunjan–Valeta, pa so bili delegati piranske občinske skupščine na opoldanski seji precej kritično razpoloženi v razpravi o njih. Predvsem je delegate zbora krajevnih skupnosti motilo, ker ni bilo nikjer poročila o dosedaj zbranem in porabljenem denarju za cesto. Poleg tega so še enkrat zahtevali pojasnilo, zakaj je bilo potrebno v Kopru graditi še eno križišče – »semedelsko vpadnico«, komaj kilometer stran od nove deteljice pri Slavčku.

Sicer pa so podprli vsa stališča družbenopolitičnega zbora in menili, da bi morali odsek obalne ceste v izolski in piranski občini tudi čimprej uvrstiti v republiški srednjeročni plan.

B. Š.

Mladi spet vlivajo upe

Krajani brkinske vasice Suhorje so optimistično razpoloženi – Lani so dobili vodovod, letos jim brigadirji obnavljajo strmo, ovinkasto cesto

SUHORJE, 15. julija – Za KS Suhorje je značilno zlasti dvoje: da je to najmanjša in najmanj razvita med skupno 18 KS postojnske občine in meji že na ilirskobistriško ter sežansko občino. Odkar pa se je lani v tej tipični brkinski in znani partizanski vasici prvič razlegel brigadirski horuk, nekaj več kot 80 krajanov optimistično zre v prihodnost.

Kajti lani jim je 167 brigadirjev ter mladih vojakov zgradilo vodovod, za katerega so položili skoraj 3 kilometre vodovodnih cevi. Sprva so nameravali ostati le deset dni, nato pa so v svoji mladostni zagnanosti brigadirsko življenje na Suhorju podaljšali še za 10 dni. V 17 dneh so opravili skoraj 5.700 ur, vrednost del pa ocenjujejo na 426.000 dinarjev. Skratka, delovni rezultati so bili nad vsemi pričakovanji, 22 brigadirjev je dobilo pohvale, 24 pa udarniške značke.

Ob koncu MDA »Suhorje 79« so brigadirji obljubili, da se bodo med krajane Suhorja še vrnili. Da jim bodo uredili 2,5 kilometra dolgo cesto do vasi, saj zaradi takšne kot je sedaj – strma in polna ostrih ovinkov – avtobus še ni pripeljal na Suhorje. In svojo obljubo so tudi držali, saj je 23. junija prišla na Suhorje brigada Tone Tomšič, v kateri je 18 brigadirjev in 12 brigadirk iz postojnske in ilirskobistriške občine, nekaj pa tudi iz logaške in sežanske. Muhasto vreme, od 20 dni jih dež samo 9-krat ni pregnal s trase, jim ni moglo do živega. Preseganje norme za 20, 30 in več odstotkov se jim zdi, kljub težkim delovnim pogojem, malodane nekaj vsakdanjega. Najhuje pa je bilo minuli četrtek, ko so imeli udarni dan. Ob deveti uri se je nebo stemnilo in lilo je kot za stavo. Za nameček se jim je pokvarila še motorna žaga. Vodstvo delovne akcije je že predlagalo, da bi prekinili delo, vendar so to brigadirji odločno zavrnili. Vzeli so sekire in do 13. ure ob močnem deževju podrli na trasi 100 dreves. Njihova vztrajnost in vera v uspeh sta bila kronana z izrednim rezultatom – udarni dan so končali z več kot 110 odstotki preseženo normo.

Brigadirji načrtujejo, da bodo na letošnji mladinski delovni akciji dokončno uredili 500 metrov ceste, prvič pa naj bi po njej pripeljal avtobus čez dve leti. Prvi brigadi bosta letos do 23. avgusta v tritedenskih izmenah sledili še brigadi Joško Turk in brigada artilerci – prekomorci. V drugi izmeni bo tudi posebna enota pleskarjev in zidarjev, ki bo začela urejati notranjost nekdanjega doma upokojencev v Planini, kjer nameravajo urediti mladinsko rekreacijsko središče širšega značaja. Brigadirji pa bodo proste dni izkoristili za urejanje okolice v bodočem mladinskem središču ter za ureditev novega športnega parka v Postojni.

Ob sklepanju novih prijateljskih vezi med brigadirji, se sklepajo tudi trdne vezi prijateljstva in sodelovanja z vaščani. Vsako uro prostega časa brigadirji izkoristijo za pomoč pri spravilih sena, zidavi hiš ter drugih opravil v vasi. Vaščani jim to vračajo na najbolj neposreden način po svojih močeh – vsako jutro jim v tabor prinesejo toplega mleka, pa sadje in še kakšen priboljšek. Kot že omenjeno, vaščani Suhorja optimistično zrejo v prihodnost. Lani so dobili vodovod, čez dve leti pa obnovljeno cesto, na kateri bo 1700 metrov nove trase. Delo mladih brigadirskih rok je zanje življenjskega pomena, saj si starejši, katerih je med okoli 80 Suhorčani večina, obetajo, da se bo prenehalo odseljevanje mladih v večja središča. Ta njihova upanja so vsak dan večja in podkrepljena tudi z gradbenimi deli na vasi. Vse do lanskega leta se namreč na Suhorju ni zidalo. V tem kratkem času pa sta že zrasli dve novi hiši, dve so obnovili, obnovo dveh pa načrtujejo v najkrajšem času.

MARJANA TRILER

Informacijske table za tuje obiskovalce

POSTOJNA, 15. julija – Po zamislih turističnega društva Postojna so v središču Postojne in pri jami namestili turistično informacijske panoje. Na njih je načrt mesta, opis turističnih objektov v notranjskokraški regiji, urniki obiskov v Postojnski jami, Jami Pivka, Črni jami in Predjamskem gradu, program poletnih kulturnih prireditev, razne druge za turista zanimive informacije ter vodotesni pano, v katerem bodo metereološke naprave. Spremno besedilo na panojih, za katere je izdelal načrt akademski slikar Franc Golob, je v šestih jezikih.

M. T.

Istra in vnema delata žulje

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji na MDA »Istra 80« pomagali graditi višinski vodovod – Bo izmena imela več sreče z vremenom? – Preseganje norm – Tudi časa za zabavo ne zmanjka

ŠMARJE, 15. julija – Žulju se ne izogneš. Še posebej prvi dan ne. Tako je v brigadi, tako je, ko svinčnik ali stružnico zamenjata kramp in lopata, ko najbolj plečate in močne pretrese kompresor. Tega je na MDA »Istra 80« treba pogosto prijeti v roke. Kompresor, kramp in šele potem lopata, pa še žulj. Kras je trd, Istra pa nič manj, pravijo brigadirji, ki gradijo oziroma pomagajo graditi višinski vodovod v zaledju slovenske obale.

Letos že tretje leto zapovrstjo prihajajo iz vse Slovenije, iz občin, ki so pobratene s koprsko, pa tudi Slovaki so letos, točnejše včeraj, prišli. Domačini so jih sprejeli tako, kot povsod sprejemajo brigadirje: z veseljem, prijazno. Pa čeprav je včasih kaj tudi narobe. Ob prostem času, seveda. Na trasi gre zvečina tako kot po maslu. Prvi izmeni brigadirjev, ki je z delom končala v soboto, je nagajalo vreme. Pa vendar so veliko naredili in pred pričetkom dela iz jarkov dostikrat najprej metali vodo, šele potem lapor, ki se je trmasto upiral krampom in kompresorjem. Današnji izmeni se s temi težavami ni bilo treba ubadati. Prej so imeli delo tisti, ki skrbe za zdravje brigadirjev, kot pa drugi. Žulji, kot smo že zapisali, so kaj pogosta posledica velike delovne in tudi tekmovalne vneme prvi dan. No, tudi to bo minilo, kot bo minila izmena, katero bo nasledila še tretja.

Vse do 23. avgusta bodo brigadirji pomagali graditi višinski vodovod. Dobra dva meseca bo trajala letošnja republiška MDA. V prvi izmeni so brigadirji (151 jih je bilo) iz Nove Gorice, Kočevja in Ljubljane-Center ter pobratenega Valjeva popravili in za položitev cevi in zasip pripravili ter tudi zasuli okrog 1200 metrov jarka, poleg tega pa skopali v Gažonu okrogli kilometer jarka, v katerega so položili tudi precej cevi. Vas so razrili, pa domačini niso bili jezni. Še pomagali so jim. Zato, da bi delo hitreje dokončali, da bi se lahko spet vozili skozi vas. Gažon je bil tako razrit, kot je razrita okolica dokončanih stanovanjskih blokov na Livadah v Izoli. No, v Gažonu so hiše zrasle pred desetletji, na Livadah pa lani...

Blato, pa voda, dež in na sploh muhasto vreme, so brigadirjem v Šmarjah delali precej težav. »Prenapetega« pa tudi narobe sestavljenega plana del zato niso izpolnili, dokazali pa so, da znajo delati. Povprečno so za 33 odstotkov presegli normo, v zadnjih sončnih dneh pa se je kresalo pod krampi, ob trasi je bilo težko hoditi, kajti brigadir iz globoke luknje skorajda ni videl, »šoferji« samokolnic pa tudi niso bili nič bolj prijazni kot ljubljanski trolejbusi.

● V prvi izmeni MDA »Istra 80« so brigadirji opravili 11.800 efektivnih ur ter 15.600 norma ur (ta podatek je obvezni del poročil), kar pomeni, da so za okroglih 33 odstotkov presegli normo. V drugi izmeni je 181 brigadirjev. Tudi ti bodo imeli možnost udeležiti se vrste interesnih dejavnosti, ki jih organizirajo na akciji. Gre za šolo Edvarda Kardelja, različna strokovna predavanja po brigadah samih, predavanja o higieni, narodni zaščiti in podobnem, radioamaterski tečaj, tečaj prve pomoči, pa tudi plavanje. Le s slednjim kaže bolj slabo. Poletje nam letos preveč nagaja.

Skratka na »Istri 80« se dela. »No, tudi za zabavo ne zmanjka časa,« pove Breda Markelj, komandantka delovne akcije. Breda je edina komandantka MDA v Sloveniji, za pomočnico pa ima Ingrid Brzan. Že dve leti skupaj »furata« to akcijo in dve leti uspešno, kajti interes za udeležbo na tej akciji narašča. Brigadirjev na »Istri« je več, kot so planirali, zato bodo več tudi naredili.

DUŠAN GRČA

Spisi o Idriji in rudniku

IDRIJA, 15. julija – Idrijski osnovnošolci in gojenci šolskega centra so pisali spise na temo »Idrija in njen rudnik«. Akcija, ki je med mladežjo naletela na velik odmev, je sodila v okvir praznovanja 3. julija, dneva rudarjev. Seveda pa tudi nagrade niso izostale. Najboljše je žirija nagradila s knjižnimi nagradami in jih razstavila v Mestni knjižnici, kjer si jih Idrijčani lahko preberejo.

D. B.

TUDI ISTRA JE TRDA – Čeprav brigadirjem na delovni akciji »Istra 80« pomagajo tudi stroji, morajo vseeno krepko zamahniti s krampi. Istrska zemlja je trda. (Foto: D. G.)

Naselje »Žusterna 3« bo pravo malo mesto

V njem bo, ko bo dograjeno, lahko prebivalo 13.000 ljudi – Vrtci, šole, trgovine in zdravstveni dom

KOPER, 15. julija – Po izčrpni in dobro pripravljeni javni razpravi o osnutku zazidalnega načrta za prvo etapo »Žusterne 3« – novega naselja pri Kopru, so danes člani izvršilnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti Koper sklenili, da bodo na četrtkovi seji predlagali delegatom koprske občinske skupščine naj potrdijo in sprejmejo zazidalni načrt za prvo etapo »Žusterne 3«.

Sprejem omenjenega dokumenta je toliko bolj nujen, ker bodo v prvi četrtini prihodnjega leta gradbene organizacije končale delo na vseh odprtih gradbiščih in če ne bo pripravljen (z dokumenti, seveda) nov teren, ostale »na suhem«.

Koprčani so lahko res temeljito razpravljali o načrtu nekega novega naselja, zato lahko pričakujemo, da bodo delegati v četrtek le še potrdili osnutek zazidalnega načrta.

Kaj pravzaprav je »Žusterna 3«?

V končni fazi bo to pravo malo mesto z najmanj 13 tisoč prebivalci. V prvi fazi, ki naj bi jo gradili od decembra letos pa do konca leta 1985, pa naj bi se na tem območju (razteza se na pobočju Markovca od stare Žusterne proti Izoli) naselilo 4600 prebivalcev.

Zanje naj bi zgradili okrog 115 tisoč kvadratnih metrov stanovanjskih površin, struktura stanovanj pa bi bila naslednja: garsonjera, eno in enoinpolsobna stanovanja naj bi obsegala okrog 20 odstotkov, srednje velika (2 do 3 sobna stanovanja) 65 do 70 odstotkov in velika od 5 do 15 odstotkov.

Seveda, novo naselje ne bo imelo značaj tipičnega spalnega naselja, ampak bo – kaže, da nas je Semedela le izučila – imelo vrsto objektov, ki sodijo v tako malo mesto. Hkrati s stanovanji naj bi zrasla šola (za 720 otrok), predvideni so trije vrtci (za 2 krat 200 in 1 krat 144 otrok), zdravstveni dom, večja samopostrežna trgovina, pokrita tržnica, dve manjši trgovini z živili, in še druge servisne, obrtne, gostinske in druge dejavnosti. Za te je rezerviranih nekaj manj kot 5000 površinskih metrov naselja.

DUŠAN GRČA

Danes bodo izvolili naslednika Killanina

V Moskvi, ki dobiva čedalje živahnejši olimpijski utrip, v ospredju pozornosti zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja

MOSKVA, 15. julija – Medtem ko je v mestu 22. olimpijskih iger vsako uro čutiti živahnejši utrip, ko v prestolico Sovjetske zveze nenehno prihajajo novi udeleženci iger, z njimi pa tudi že prvi turisti, v teh zadnjih dneh pred velikim športnim dogodkom vzbujajo pozornost mednarodni športni sestanki, zlasti zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja, ki ga je v torek v Boljšom teatru odprl predsednik Killanin.

Ko je odpiral zbor MOK je lord Killanin obžaloval, da v današnjem svetovnem položaju ni

»olimpijskega premirja«. Vidno razburjen je Killanin končal svoj zadnji govor kot predsednik MOK.

Kdo bo naslednik Killanina, bo znano že jutri popoldne, ko bodo člani mednarodnega olimpijskega komiteja s tajnim glasovanjem izvolili osmega predsednika. Trije izkušeni mednarodni športni delavci so resni kandidati za to mesto – Španec Juan Antonio Samaranch, Kanadčan James Worrall in Novozelandec Lance Cross. Za zmago je potrebnih 50 odstotkov glasov, če pa po prvem glasovanju nihče ne dobi večine, izločijo kandidata z najmanj glasovi in volitve se nadaljujejo.

Samaranch je volilno kampanjo začel že pred nekaj leti. Kot španski ambasador v Moskvi in bivši podpredsednik MOK je v zadnjih treh letih utrdil svoj položaj, saj je v Moskvi pomagal urediti marsikatero vprašanje 22. olimpijskih iger. Med trojico je Španec najmlajši – dan po volitvah bo dopolnil 60 let. 66-letni advokat iz Toronta James Worral, olimpijec iz leta 1936, je prav tako dolgo pripravljal kandidaturo, a je lani pri volitvah za podpredsednika MOK doživel poraz. Najstarejši med kandidati, 68-letni Lance Cross, je tradicionalist in velik zagovornih starih, že preživelih norm.

Vsi trije kandidati so mnenja, da je potrebno nadaljevati olimpijsko gibanje in ga braniti pred politiko in komercializacijo. Vsi ugledni člani »olimpijske družine«, člani MOK, predsedniki mednarodnih športnih zvez, predsedniki in sekretarji nacionalnih olimpijskih komitejev so nameščeni v istem hotelu, zato je pogovorov o novem predsedniku MOK veliko.

AVSTRALCA DOBILA IGRO DVOJIC – V srečanju Avstralija : Jugoslavija sta v igri dvojic Avstralca Whitecross (levo) in Johnston premagala naša zastopnika Petkovića in Živojinovića. (Foto: Bogo Čerin)

Avstralci in ekipa SZ v mariborskem finalu

V polfinalu teniškega tekmovanja za pokal Galea poraza Jugoslovanov in zastopnikov ZRN – Danes finale in srečanje za tretje mesto

MARIBOR, 15. julija – Ekipi Sovjetske zveze in Avstralije sta si že z dopoldanskim nadaljevanjem včeraj zaradi mraka prekinjenih iger dvojic priigrali pravico nastopa v finalu polfinalnega turnirja mladinskih teniških reprezentanc (do 21. leta) za pokal Galea. V Ljudskem vrtu bosta ti dve ekipi torej jutri in v četrtek odločali o finalistu za Vichy, ekipi Jugoslavije in ZR Nemčije pa se bosta borili za tretje mesto.

V dvoboju med Avstralijo in Jugoslavijo je bilo srečanje dvojic dokaj izenačeno. Razen v četrtem nizu, ki sta ga Avstralca Whitecross in Johnston dobila prepričljivo s 6:2, sta Jugoslovana Petković in Živojinović nudila gostoma hud odpor, o čemer priča tudi končni rezultat 4:6, 6:3, 8:6, 6:2. Toda tudi tesna zmaga je Avstraliji že po igri dvojic, s katero je povedla s 3:0, dokončno odprla pot v mariborski finale.

Tudi v dvoboju SZ in ZRN je do končne odločitve prišlo že z igro dvojic, četudi je v njej prišlo do preokreta. Potem ko sta bila Zverev in Leonjuk ob prekinitvi vodila z 2:0 v nizih, sta Nemca Beutel in Zippfa v današnjem nadaljevanju zaigrala mnogo bolje in izenačila na 2:2, predno sta sovjetska igralca le zmogla toliko koncentracije in znanja, da sta dobila 5. niz ter s 6:4, 6:3, 3:6, 3:6, 6:4 dosegla še tretjo točko in s tem že tudi nedosegljivo prednost s 3:0.

Popoldanske igre posameznikov tako končnega rezultata obeh dvobojev nista več mogli bistveno spremeniti. Poraženima ekipama pa je v obeh srečanjih vendarle uspelo osvojiti vsaj častno točko.

Med Jugoslovani je zmagal 17-letni Ileković, ki je premagal rezervnega igralca Avstalcev Millerja s 7:5, 6:4, medtem ko je Fitzgerald dobil proti Buljeviću s 6:2, 6:3. Končni rezultat dvoboja je tako 4:1 za Avstralijo.

V srečanju med SZ in ZRN je Keretić potegnil krajšo tudi v drugem nastopu, ko ga je premagal Tecerin s 6:1, 10:8, edino zmago za ZRN pa je zabeležil Beutel, ki je dobil proti Tihonovu z 8:6, 7:5. Tudi SZ je tako premagala ZRN z enakim izidom – 4:1.

V današnjem in jutrišnjem finalu je potemtakem pričakovati enakovreden boj Avstralcev in tekmovalcev iz SZ, pravtako pa zagrizeno merjenje moči za 3. mesto med našimi in Nemci, ki so pravzaprav nekoliko razočarali, saj so bili lani izmed mariborskih ekip edini vichyjski finalisti.

IGOR ZEILHOFER

Miša poroča

Že 3000 udeležencev in 1000 novinarjev

Kakor računejo prireditelji olimpijskih iger, je v Moskvo prispelo že več kot 3000 tekmovalcev in tekmovalk, v tiskovnem središču pa so akreditirali že tisoč novinarjev.

Vilma Bardauskiene ni v ekipi

Svetovna rekorderka v skoku v daljavo Vilma Bardauskiene se ni uvrstila v olimpijsko reprezentanco Sovjetske zveze. Prva ženska, ki je preskočila mejo 7 metrov (7,09), je pred dvema letoma osvojila naslov evropske prvakinje v Pragi, letos pa nikakor ne more priti v formo. To sezono je skočila le 6,68.

V sovjetsko reprezentanco so se uvrstile Tatjana Tkačenko (najboljši rezultat 7 m), Tatjana Kolpakova (6,83) in Lidija Alfejeva (6,84).

127 Francozov v Moskvi

Francijo bo na olimpijskih igrah v Moskvi zastopalo 127 udeležencev, ki bodo tekmovali v 13 disciplinah, v reprezentanci pa je tudi 24 žensk.

Francosko reprezentanco so ocenili kot zelo homogeno, izbrali pa so samo športnike in športnice, ki se lahko uvrste v polfinalna tekmovanja. Največ možnosti za osvajanje kolajn imajo sabljači, judoisti in skakalci s palico.

Olimpijski vrh v pogorju Pamir

Skupina alpinistov iz 14 držav se je povzpela na neosvojeni vrh (5.200 m) v pogorju Pamir. V čast moskovskih olimpijskih iger so goro poimenovali »Olimpijski vrh«.

Olimpijska razstava

V Moskvi so odprli umetniško razstavo, na kateri je na ogled 194 slik, 206 skulptur, 380 grafik in 228 dekorativnih predmetov na temo športa. Razstavljeni so tudi nagrajeni plakati »Olimpiada 80«, ki so jih na konkurs poslali umetniki z vsega sveta.

Pozdrav iz vesolja

Članom mednarodnega olimpijskega komiteja so pokazali zanimiv film o televizijskem pogovoru s posadko orbitalnega kompleksa Saljut 6, Sojuz 36 in Progres 10. Kozmonavta Leonid Popov in Valerij Rjumin sta se nekaj minut pogovarjala z znanima sovjetskima športnikoma – telovadko Neli Kim in košarkarjem Sergejom Bjelovim. Pred začetkom olimpijskih iger sta člana vesoljske posadke zaželela svojim rojakom in drugim športnikom veliko uspehov.

Čez teden Slovenija – Jugoslavija

Prihodnji teden elitna nogometna tekma za Bežigradom – Klubi za SNL

LJUBLJANA – 22. t. m. bo na štadionu za Bežigradom prijateljska tekma med nogometnima reprezentancama Jugoslavije in Slovenije, ki bo za »modre« preizkušnja za bližnji štart kvalifikacij za SP, še zlasti pa za tekmo Jugoslavija – Danska (27. septembra v Ljubljani). Selektor reprezentance Slovenije Brane Elsner bo v kratkem sestavil reprezentanco Slovenije iz igralcev slovenskih zveznih ligašev, bržkone pa bo povabil tudi Braneta Oblaka in Danila Popivodo. O pripravah na to tekmo so govorili na seji IO NZS, poleg tega pa so določili tudi moštva, ki bodo nastopala v slovenskih ligah.

V SNL bo igralo 12 selekcij: Ilirija, Izola, Kladivar, Koper, Kranj, Lendava, Mura, Rudar (T), Slovan, Šmartno, Vozila, Železničar. Zahodna skupina: Črnomelj, Elan, Jesenice, Primorje, Litija ter Kočevje, Tabor – Jadran in Kamnik pogojno. Vzhodna skupina: Dravinja, Koroška, Elkroj, Vransko, Steklar, Ptuj, Kovinar in Pragersko pogojno. Za nastop v teh ligah so kandidirali še: Tabor – Jadran, Ljubljana, Piran, Proletarec (zahod) ter Brežice, Dravograd (vzhod).

F. B.

Uvrstitve pri vrhu

Končalo se je letošnje tekmovanje kajakašev in kanuistov na divjih vodah – Kukec–Pintar tretja v kategoriji C-2, Masle četrti

LJUBLJANA – Nekdanji reprezentant na divjih vodah Dušan Tuma, ki je spremljal jugoslovanske tekmovalce kot vodja na zadnjih dveh tekmah za evropski pokal, je ocenil uspehe naših kot prodor v svetovni vrhunski razred: »Čeprav se tekmovanje imenuje evropski pokal, ima svetovno razsežnost, saj se ga udeležujejo tudi tekmovalci z drugih celin.«

Uvrstitve naših so zares prav pri vrhu, saj sta Kukec in Pintar v kategoriji C-2 v skupnem vrstnem redu osvojila tretje mesto v slalomu, Masle je bil v spustu četrti v kategoriji C-1, kajkaša Kavzar in Poberaj pa sta v slalomu zasedla osmo in dvanajsto mesto.

Ena izmed ugotovitev letošnjega tekmovanja za evropski pokal je tudi, da je škoda, ker nimamo zastopnic tudi v ženski konkurenci, saj bi se celotna reprezentanca med ekipami še bolje uvrstila, čeprav za sedaj v evropskem pokalu kajkašev in kanuistov še ni uradnega tekmovanja med državami.

Letos so bile za evropski pokal tri prireditve, na vsaki pa po en spust in slalom. Najprej je bil spust v Garmischu, slalom pa v Meranu, nato pa spust in slalom v Breilu (Francija) in za konec spust in slalom v Pirenejih v Španiji. Vse tekme so pokazale, da postaja kvalitetni vrh naše reprezentance širši in da na vsakem štartu lahko kdo preseneti, kar je nedvomno posledica načrtnega dela v zadnjih letih.

Za naše je bilo še posebej uspešno tekmovanje v Franciji, kjer je dvojica Kukec – Pintar zmagala v slalomu, Masle pa je bil v C-1 tretji v spustu. V Franciji je zmagalo tudi moštvo v C-1 (Masle, Kukec, Pintar) v spustu, medtem ko je bilo v Španiji tretje, moštvo v K-1 (Kavzar, Poberaj, Vidic) pa je bilo prav tako tretje na slalomski progi v Španiji.

SKUPNI VRSTNI RED – SLALOM – moški – K-1: 1. Renault (Fr) 12, 2. Fox (VB), Sattler (A), Prigent (Fr) po 17, 5. Wolffhardt (A) 20, 6. Prijon (ZRN) 25, 7. Junquet (Fr) 26, 8. Ferrazzi (It), Bundesmann (ZRN), Kauzar (Jug) po 27, 11. Manwaring (VB) 30, 12. Poberaj (Jug) 32, 13. Micheler (ZRN) 37, 14. Goetz (Švi) 42, 15. Thornburn (ZDA) 45, 16. Kremsehner (A) 51, 17. Shackleton (VB) 60, 18. Björklung (Šved) 65, 19. Vidic (Jug), Poenn (Kan) po 69, Ženske: 1. Deppe (ZRN) 3, 2. Saarman (VB) 6, 3. Hearn (ZDA) 12.

C-1: 1. Hedges (VB) 3, 2. Hearn (ZDA) 6, 3. Ford (ZDA) 17, 4. Robinson (ZDA) 18, 5. Horn, Moos (oba ZRN) po 22, 7. Berrisfort (VB) 25, 8. Keane (VB) 30, 9. Werner (ZRN) 32, 10. Krysl (ČSSR) 37, 11. Lacroix (Fr), Nicolas (Fr) po 38, 12. Novak (ČSSR) 39, 13. Rudin (Švi) 40, 14. Salame (Fr) 42, 15. Masle (Jug) 43.

C-2: 1. Calori – Calori (Fr) 8, 2. Welzink – Czuprina (ZRN) 10, 3. Herman – Labedens (Fr), Pintar – Kukec (Jug) po 12, 5. Garvis – Garvis (ZDA) 22, 6. Zimermann – Wolkenaer (ZRN) 23, 7. Grabow – Huey (ZDA) 25, 8. Young – Munro (VB) 26, 9. Moeller – Heierhoff (ZRN) 31, 10. Silhavecky – Vaurik (ČSSR) 32.

SPUST – K-1: 1. Hollerieth (ZRN) 7, 2. Burny (Belg) 8, 3. Morin (Fr) 17, 4. Previde (It) 21, 5. Bouffard (Fr) 22, 6. Campbell (VB), Hibble (VB) po 24, 8. Peinhaupt (A), Winfried (ZRN), Truran (VB) po 27, 17. Tumara (Jug) 53, 19. Oblokar (Jug) 63, 22. Plestenjak (Jug) 67, ženske: 1. Grothaus 3, 2. Prijon 6, 3. Shauff (vse ZRN) 11.

C-1: 1. Verger (Fr) 5, 2. Zok (Fr) 6, 3. Fiedler (ZRN) 11, 4. Masle (Jug), Libuda (ZRN) po 13, 6. Pioch (ZRN), Rouveure (Fr) po 19, 8. Pintar (Jug) 27, 9. Kukec (Jug) 29, 10. Evansa (VB) 30, 11. Goldsmith (VB) 33, 12. Rudin (Švi) 38, 13. Paul (Švi) 40, 14. Horrod (VB) 42, 15. Kojzar (Švi) 50.

C-2: 1. Berngruber – Bansleben (ZRN) 7, 2. Hayne – Jacquet (Fr) 11, 3. Zimmerman – Fuerst (Švi), Runo – Schumacher (ZRN) po 12, 5. Mulneritsch – Steindl (A) 15.

J. D.

Visoka zmaga ČSSR

PRAGA – Olimpijska nogometna reprezentanca Češkoslovaške je visoko premagala prvoligaša NDR Karl Marx Stadt s 5:0 (5:0).

Vigneron – 5,60

MULHOUSE – Francoski skakalec s palico, svetovni rekorder Thirry Vigneron je preskočil 5,60 m, Philipe Houvion in Jean Michel Bellot pa po 5,50. Vigneron je skušal doseči tudi nov svetovni rekord 5,76, ka pa se mu ni posrečilo. Pri drugem skoku je že preskočil letvico, vendar jo je podrl z roko.

Galea od vsepovsod

BEOGRAD – Kakor javljajo tuje agencije so bili v teniških dvobojih za pokal Galea doseženi tile rezultati – Francija : Nizozemska 3:0, Čile : Kanada 3:0, Češkoslovaška : Brazilija 3:0, Španija : Belgija 2:1.

V 17. etapi Martinez

MORZINE – Zmagovalec 17. etape kolesarske dirke Tour de France je Francoz Martinez, ki je 242 km dolgo progo prevozil v 7:09:09. V skupni razvrstitvi ni prišlo do sprememb pri vrhu. Vodi še naprej Nizozemec Zoetemelk, njegov rojak Kuiper pa zaostaja za dobre tri minute.

Ruzici zmagala v Gstaadu

GSTAAD – Romunka Virginija Rizici je zmagala na mednarodnem teniškem turnirju, ko je v finalu premagala igralko z ZRN Sylvio Haniko s 6:4, 6:3.

STUTTGART – V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja je Jugoslovan Željko Franulović premagal Argentinca Aubona s 6:3, 6:3.

Zmaga Norveške

OSLO – V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca Norveške premagala izbrano enajsterico Islandije s 3:1 (1:0)

Rekord Makovška

SPITAL – Na mednarodnem atletskem mitingu v Spitalu v Avstriji je mladi atlet Bogdan Makovšek iz Velenja dosegel nov državni mladinski rekord v hoji na 5 km s časom 23:01,7 in od organizatorja za odličen dosežek prejel tudi pokal.

Tesen poraz Koprčanov s Kamnikom

V nadaljevanju medrepubliške vaterpolske lige visoka zmaga Triglava

KRANJ – V drugem kolu medrepubliške lige – zahod je bil v kranjskem bazenu drugi slovenski derbi med Kamnikom in Koprom. Koprčani so tako kot proti Triglavu tudi tokrat igrali odlično, vendar so na koncu nesrečno izgubili s 7:8 (3:2, 1:2, 1:1, 2:3). Kamničani so si zmago zagotovili prav v zadnjih sekundah, ko je gol dosegel Komar. Strelci: Šnabl 3, Vagner 2, Avsec, Komar in Kodek po 1 za Kamnik ter Pečar, Kralj, Bradškja po 2 in Godec 1 za Koper. Pred 100 gledalci sta sodila Marinček in Pičulin (Kranj).

Drugič so doma nastopili vaterpolisti Triglava in zlahka premagali ekipo Delfina z Rovinja s 14:6 (4:1, 6:0, 4:1, 0:4). Kranjčani niso blesteli, še zlasti pa so popustili v zadnji četrtini. Gole za Kranjčane so dosegli: Švarc, Švigelj in Malavašič po 3, Čalič in Stariha po 2 in Kuhar 1, za Rovinjčane pa Nikolov 3, Živić 2 in Ugrin 1. Pred 100 gledalci sta sodila Seifert (Zagreb) in Popović (Umag).

V Biogradu pa so domačini v tekmi 2. kola premagali ekipo Incel z 12:9 (1:1, 3:1, 4:4, 4:3), v Betini pa sta Brodograditelj Jedinstvo igrala 9:9 (1:1, 3:1, 3:3, 2:4).

PO DOMAČIH KRAJIH

BEOGRAD – Disciplinska komisija druge nogometne lige – vzhod je kaznovala NK Priština s prepovedjo igranja dveh prvenstvenih ali pokalnih tekem na svojem igrišču. Kazen je izrečena zaradi slabe organizacije tekme Priština:OFK Beograd, ki je bila prekinjena v 85. minuti.

LJUTOMER – Po prvem delu občinske lige v streljanju z zračno in malokalibrsko puško zanesljivo vodijo strelci prve ekipe Ljutomera v postavi: Meznarič, Špindler, Belec, Kapun.

Vrstni red po prvem delu: 1. Ljutomer I – 60 točk, 2. Ljutomer II – 49, 3. Rudar (Presika) 43, 4. Vesna 37, 5. Ljutomer III – 36 itd.

Posamezniki: 1. Kapun 1113 krogov, 2. Belec 1110 krogov, 3. Špindler 1107 itd.

N. Š.

Mladi splavali

KOČEVJE – Tudi v tem kraju si nadvse prizadevajo, da bi se telesnokulturna dejavnost še bolj razmahnila. Občani imajo zdaj na voljo lep športni park, v katerem so bazen, telovadnica, nogometni štadion in drugi objekti, kjer lahko najde delovni človek prostor za razvedrilo in rekreacijo. V TKS deluje 27 športnih društev s skoraj 2500 člani. Njihova glavna aktivnost pa niso tekmovanja, marveč skrb za množičnost. Največje je zanimanje za značko »delfinčka«, dobi pa jo vsak osnovnošolec, ki se nauči plavati. Še pred kratkim je znalo plavati le 30 odstotkov otrok, zdaj pa znajo skorajda vsi. Žal pa med športniki ni vrhunskih tekmovalcev. Kaže, da so se odločili za preveliko število prioritetnih panog, za katere pa ni dovolj nadarjenih posameznikov oziroma sredstev za njihov kvalitetnejši napredek. Šepa tudi povezanost s športniki iz okoliških krajev, čemur bo morala TKS Kočevje v prihodnje nameniti osrednjo pozornost.

M. Č.

Ribiči iz Brestanice najboljši

LJUBLJANA – Zveza društev upokojencev Slovenije je pripravila drugo republiško tekmovanje v ribolovu. Organizacijo tekmovanja je prevzela ribiška družina iz Brestanice. Ob ribniku v Mačkovcih, 3 km od Brestanice, se je zbralo 90 ribičev iz vse Slovenije. Ribnik, ki je last ribiške družine iz Brestanice, je lepo negovan in v zelo prijetnem okolju. Vse udeležence je najprej pozdravil dolgoletni predsednik društva upokojencev in tajnik ribiške družine iz Brestanice Anton Horjak. Tekmovanje je trajalo dve uri. Čeprav je bilo vreme muhasto, ta čas so ribiče zmočile tri plohe, so tekmovalci disciplinirano vztrajali do konca. Največ rib so ujeli ribiči iz Brestanice, ki so tako že drugič zapored zmagali na RP. Za njimi so se zvrstili upokojenci iz Krškega, Velenja, Senovega itd.

Predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Avgust Batagelj je čestital vsem tekmovalcem in poudaril, da sta športna rekreacija in kulturna dejavnost med upokojenci vedno bolj množična. Lani je sodelovalo 11 ekip, letos pa se jih je ob ribniku v Mačkovcih zbralo kar 30. Društva upokojencev so vedno aktivnejša in uživajo čedalje večji ugled v družbi.

VINKO BOVCON

Višnjevac: Olimpija zame velik izziv

Nogometaši Olimpije so pod novim vodstvom štartali s pripravami za novo prvenstvo

LJUBLJANA, 15. julija – Nogometaši Olimpije so se danes za Bežigradom zbrali na uvodnem sestanku pred pripravami za prihodnje prvenstvo, zatem pa opravili prva treninga. Potem, ko se je predstavil, je trener Vukašin Višnjevac igralcem podrobno razložil načrt priprav ter svoje poglede na delo profesionalnih nogometašev.

Zbrali so se skoraj vsi igralci, na katere Olimpija v tem prvenstvu računa. Med njimi tudi novinca Ivan Budinčević, Mirsad Sejdić (Kujović je manjkal), ki so v prestopnem roku okrepili Olimpijin igralski kader.

»Olimpija je zame velik izziv. Ta klub mi je že od nekdaj nekako pri srcu; predstavljal sem si ga kot kolektiv z vrhunsko organizacijo. Ob prihodu sem bil nekako presenečen, saj prav ta čas poteka nekakšno razčiščevanje odnosov v klubu. Brez zares čistih odnosov si kvalitetnega in strokovnega dela sploh ni moč zamisliti, zato sem seveda tudi jaz zavzet za najboljše vzdušje. Tudi, ko sem prihajal v Sarajevo ali Velež, mi ni bilo lažje. Jaz sem optimist: upam, da bomo z resnim in trdim delom iz Olimpije naredili takšno prvoligaško moštvo kot si ga slovenska javnost želi,« je dejal trener Višnjevac.

Nogometaši Olimpije bodo že jutri odšli na tridnevne priprave v Tacen, vmes pa bodo v Ljubljani opravili zdravniške preglede. Od 19. do 26. t. m. bodo ljubljanski nogometaši na pripravah v Kranju, trenirali pa bodo na štadionu Stanka Mlakarja. Medtem bo večina igralcev 22. t. m. na štadionu za Bežigradom nastopila za reprezentanco Slovenije v prijateljski tekmi z A reprezentanco Jugoslavije. 27. t. m. bodo Ljubljančani nastopili na turnirju Slovenskega atletskega kluba v Celovcu, njihov nasprotnik pa bo ekipa Wolfsberga.

V odsotnosti trenerja Vukašina Višnjevca, ki bo jutri z olimpijsko reprezentanco Jugoslavije odpotoval v Moskvo in naprej v Minsk, bo uvodni del priprav vodil njegov pomočnik Franjo Frančeškin. Po 27. juliju bodo nogometaši Olimpije vadili za Bežigradom, kdaj se jim bo pridružil novi trener Višnjevac, pa bo odvisno od uspešnosti nastopa naših olimpijcev. Jutri bo zasedal tudi izvršni odbor kluba, ki bo imel na dnevnem redu nekatere bistvene zadeve v zvezi s perspektivo ljubljanskega prvoligaša.

FRANCI BOŽIČ

TREBNJE – Člani združenja dolenjskih šoferjev in mehanikov so se pomerili v kegljanju. Najboljši so bili zastopniki Kočevja, ki so s 1169 keglji zmagali pred Grosupeljčani s 1147 in Gorjanci s 1103.

N. G.

Dobro strokovno delo

V taboru viških nogometašev so v pretekli sezoni dobro izkoristili izkušnje v SNL – Ugodne ocene tudi za druge tri najboljše

LJUBLJANA – Že kratke ocene o enajstericah z vrha končne razpredelnice letošnje sezone v SNL dovolj prepričljivo kažejo, da je v taborih Mercatorja, Slovana, Izole in Mure delo potekalo tako kot so si ga zastavili strokovni štabi pred štartom v jesensko sezono. Medtem ko Vičani niso imeli nobenih težav in so zlahka osvojili prvo mesto precej zaradi bogatih drugoligaških izkušenj, so drugi trije skušali doseči čimboljše tekmovalne dosežke z večjo požrtvovalnostjo, boljšo organizacijo in podobnim.

MERCATOR: dosegli so cilj

Nogometaši Mercatorja, ki so se po končanem prvenstvu v SNL po dolgih letih spet preimenovali v Svobodo, so sezono sklenili kot so načrtovali. Njihov cilj po izpadu iz II. ZNL – zahod je bil: osvojiti prvo mesto v SNL in se vnovič vrniti med drugoligaše. Ta cilj so z lahkoto dosegli. Pravzaprav to z izkušeno enajsterico niti ni bilo posebej težko. Že v prvih jesenskih tekmah so dokazali, da jim tokrat ne bo nihče kos. Vičani so visoko odpravili večino nasprotnikov. Vštric z njimi so bili le Izolčani, nogometaši Slovana in mariborskega Železničarja. V spomladanskem delu prvenstva so nogometaši Mercatorja (sedaj Svobode), prednost še povečali, saj je Izola, ki jim je bila najtesneje za petami, precej popustila. Dodati pa velja, da so Vičani v drugem delu prvenstva igrali slabše kot jeseni. Še zlasti pa so popustili na koncu, saj so v zadnjem kolu visoko zgubili s Slovanom (0:3) in nogometaši s Kodeljevega so se jim približali na vsega tri točke. V 22 tekmah so Vičani 16-krat zmagali, dvakrat so igrali neodločeno, štirikrat pa so igrišče zapuščali poraženi. Prvenstvo so končali z izjemno razliko v golih – 72:22. Vičani so torej cilj dosegli, toda z igro niso zadovoljili.

B. S.

SLOVAN: največji dosežek v zadnjih letih

Nogometaši Slovana so dosegli v tej sezoni svoj največji uspeh v zadnjih nekaj letih, saj so se uvrstili na 2. mesto v SNL.

Še posbej je bila uspešna spomladanska bera točk, saj so izgubili le eno srečanje (z moštvom Izole na domačem igrišču) ter si tako zagotovili najboljši izkupiček med vsemi moštvi. K tem uspehu so si mladi nogometaši Slovana priborili še pravico nastopa v finalu tekmovanja za pokal NZS z velikimi možnosmi, da ta pokal tudi osvojijo, obenem pa so polfinalisti tekmovanja za pokal Jugoslavije na področju SRS.

Te uspehe je bilo pričakovati, saj smo ob koncu jesenske sezone zapisali, da je moštvo Slovana pokazalo viden napredek v igri. Veliko zaslug gre tudi mlademu trenerju Draganu Popadiću, ki je v odmoru prvenstvenega tekmovanja zamenjal Frančeškina.

Vsekakor je potrebno omeniti nosilce Slovanove igre, kot so izkušeni Dekić, Radaković, Mandić, Hegle, Rus ter najboljši strelec moštva Maver.

Ne nazadnje pa je treba poudariti prizadevnost vodstva kluba, da omogoči vsem svojim članom dobre možnosti za delo in razvoj.

JANEZ TUŠAR

IZOLA: predvsem volja vseh

Lahko rečemo, da so izolski nogometaši dosegli v letošnjem prvenstvu uspeh, če gledamo na njihove slabe možnosti za vadbo, saj za to nimajo ustreznih prostorov. Dokazali so, da se uspeh da doseči le s složnostjo, voljo in redno vadbo.

V klubu nimajo večjih problemov z izbiro moštva, saj je v Izoli nogometnih privržencev kar precej. V prihodnji sezoni bodo Izolčani štartali na zgornji del lestvice, kar je seveda težko napovedovati, vendar pa ni neuresničljivo. Avgusta bodo izolski nogometaši začeli priprave za naslednjo sezono.

V vodstvu kluba so povedali, da bodo v prihodnji igralni sezoni dali več prostra mlajšim igralcem, kar bi utegnilo precej vplivati na igro Izolčanov, s tem pa tudi na potek dogodkov v zvezi z uvrstitvijo na lestvici.

LADO OSTROUŠKA

MURA: velik uspeh

Nogometaši Mure so osvojili 25 točk in zasedli peto mesto. To je uspeh, ki ga ni nihče pričakoval, zlasti ne po jesenskem delu tekmovanja, ko so bili s pičlimi sedmimi točkami na desetem mestu. Toda ureditev odnosov v klubu, pravočasne in načrtne priprave ter nekatere spremembe v igralskem kadru so vsekakor pozitivno vplivale tudi na rezultate tekmovanja.

Vrnitev bivših igralcev Ribaša, Jeriča, Vršiča in Šavla je v moštvu vnesla več zanesljivosti in vplivala tudi na sistem igre. Veliko zaslug za dosežen uspeh pa vsekakor imata tudi trener Zoran Cirkvenčič in tehnični vodja Slavko Zorec. Mura je v spomladanskem delu tekmovanja izgubila samo eno tekmo z Železničarjem ter igrala neodločeno s Slovanom in Šmartnim. Tako so bili Sobočani najuspešnejše moštvo pomladanskega tekmovanja. Če pa upoštevamo še uspešno tekmovanje za pokal maršala Tita, tedaj so pri Muri lahko zares zadovoljni. Bistvenih sprememb v moštvu ne pričakujejo, računajo le še na nekatere mlade in obetavne igralce iz rekreacijskih klubov.

FERI MAUČEC

Naši hokejisti kar na treh frontah

Reprezentanca A, olimpijska in mladinska bodo pred prvenstvi odigrale 38 tekem

LJUBLJANA – Letošnja sezona bo za naše najboljše hokejiste zelo zahtevna in naporna. Po obračunih za karavanški pokal, državno prvenstvo in pokal bratstva in enotnosti čakajo tri naše najboljše selekcije velike preizkušnje v mednarodnih arenah.

Reprezentanca A bo od 20. do 29. marca prihodnje leto nastopila na SP skupine B v Val Gardeni, olimpijska reprezentanca (do 20 let) bo od 22. do 30. marca igrala na SP skupine B v Strasbourgu, mladinska reprezentanca (do 18 let) pa na EP skupine B v Mircurea Cuic v Romuniji, ki bo od 14. do 22. marca.

Članska reprezentanca bo v pripravljalnem obdobju odigrala najmanj 20 tekem, olimpijska 6, mladinska pa 12.

»Modri«, ki so si po zmagoslavju na SP skupine C lani v Španiji spet pridobili pravico nastopanja v »drugi svetovni ligi«, se bodo od oktobra do marca štirikrat pomerili z NDR, po dvakrat pa z Madžarsko, Avstrijo, Japonsko in mlado reprezentanco ČSSR, sodelovali pa bodo tudi na turnirjih za pokal Pondus, kjer bodo sodelovale še Švica, Nizozemska in Danska, ter na budipeštanskem turnirju, kjer bodo merili moči z Avstrijo, Romunijo in Madžarsko.

K. B.

Dol pričakuje več ko dvesto kolesarjev

V soboto tradicionalna, že 15. mednarodna dirka na krožni progi za »Veliko nagrado Dola«

TVD Partizan v Dolu organizira v soboto 19. t.m. že 15. mednarodno krožno kolesarsko dirko za »Veliko nagrado Dola«. Tekmovanje je v spomin padlim in umrlim kolesarjem – borcem iz Dola in okolice. Prva dirka je bila leta 1966 z nazivom »Memorial Jožeta Zajca«, dve leti pozneje z nazivom »Memorial Zajc–Levičnik«, dokler je niso pred dvema letoma preimenovali še tretjič.

Organizator pričakuje, da se bo na štartu zbralo več ko 200 kolesarjev vseh kategorij, med njimi tudi kolesarji iz Avstrije, Trsta ter iz madžarskega mesta Simbathelyja, ki so redni gostje na tej vsakoletni prireditvi. Odsotnost naših olimpijcev ne bo prav nič zmanjšala kvalitete dirke, kar je navsezadnje pokazalo državno prvenstvo pretekli teden v Bihaću. Poglavitno besedo bodo imeli prav gotovo kolesarji Save in Roga med člani ter mladinci Astre, Save in Roga. Osrednja pozornost bo veljala nedvomno prav njim, tudi zategadelj, ker so najboljši ta čas v vrhunski formi, ki obeta, kajpak ostre in zanimive boje na krožni progi Dol–Videm–Beričevo–Brinje–Šentjakob–Dolsko–Kleče–Dol (16 km). Člani kategorije A in B bodo prevozili 5 krogov (80 km), člani C 32 km, st. mladinci 48, ml. mladinci 32, veterani ter pionirji pa 16 km. Prvi štart bo ob 9. uri za najmlajše, nato pa po vrstnem redu vse do članov. Proga je pretežno ravninska, zato bodo prišli do veljave zlasti šprinterji.

Lani se je med člani najbolj odrezal Beograjčan Marinković, med st. mladinci Moravec (Varaždin) ter Tunič (Sava) med ml. mladinci.

Zmagovalci (med člani) zadnjih deset let: l. 1970 – Kunaver (Rog), ekipno Pomurje; 1971 – Gazdić (Kragujevac) ter Odred; l. 1972 – Keršič (Maribor) ter Partizan (Dol); 1973 – Pleško (Odred) ter Rog; l. 1974 – Pleško (Astra) ter Metaliacommerce (Zg); 1975 – Pleško ter Metaliacommerce; l. 1976 – Frelih (Rog) ter Rog; l. 1977 – Zakotnik ter Astra; l. 1978 – Zrimšek (Novo mesto) ter Astra, lani pa Marinković (Bg) ter ekipa Roga.

LENDAVA – Žene in dekleta z Ljutomera in Lendave so se v Keszthelyu (Madžarska) srečale z domačinkami in se na tej že tradicionalni prireditvi pomerile v tekmovanju v atletiki – teku na 100 m, skoku v daljavo z mesta, skakanju v vrečah, rokometu, vlečenju vrvi in krosu. Gostje so bile boljše v skoku v daljavo, skokih v vrečah, rokometu, vlečenju vrvi in krosu, medtem ko so bile domačinke boljše v teku na 100 m.

J. Ž.

PLANINE IN LJUDJE

Dom na Sviščakih oskrbovan

PD Ilirska Bistrica obvešča planince, da je planinski dom na Sviščakih redno in stalno oskrbovan. V domu je na voljo topla hrana in prenočišča, večje skupine, pa naj se najavijo oskrbnici Nadi Žnidaršič, Rečica 5, 66250 Ilirska Bistrica. Zavetišče na Velikem Snežniku je odprto ob sobotah in nedeljah, za najavljene skupine pa tudi med tednom. Od 18. julija pa do konca avgusta bo zavetišče na višini 1796 m stalno odprto, oskrbuje pa ga Lota Žnidaršič. Odbor za zimski vzpon na Snežnik obvešča vse udeležence, ki niso prejeli izkaznice vzpona, da jim jih bodo dostavili čez poletje.

Planinstvo lani – v številkah

Lansko leto je bilo v posamezne planinske zveze v Jugoslaviji včlanjenih 196.163 planincev, od tega jih je v Sloveniji plačalo članske znamkice kar 99.770, kar je več kot polovica vseh registriranih planincev v Jugoslaviji. Sledi Hrvatska s 14,4 odstotka članov, v BiH jih je 13,9 odstotka ali 27.347 po številu, v Srbiji 19.168 ali 9,8 odstotka, v Makedoniji 10.000 ali 5,1 odstotka, v Vojvodini 6.810 ali 3,5 odstotka, v Črni gori 3.900 ali 2 odstotka in na Kosovem 0,4 odstotka ali 800 članov planinske organizacije. Zanimivo je, da vse planinske zveze ocenjujejo, da v gore dejansko zahaja mnogo več ljubiteljev narave, ki pa na članarino kratkomalo »pozabijo«. Število tujih obiskovalcev naših gora pa lahko statistično preverimo le po njihovih vpisih v knjige v planinskih postojankah. Tako je lani obiskalo slovenske gore 52.209 tujih planincev. Največ jih je bilo iz Italije – več kot 16.000, iz Avstrije skoraj 10.000 in ZRN nad 4.500. Sledijo Nizozemci, Čehoslovaki, Angleži in Švicarji. Iz ZDA je obiskalo naše gore 422 planincev, nekaj manj iz Švedske, Kanade in Francije. Med obiskovalci so bili tudi planinci iz Belgije, SZ, Poljske, Danske, Madžarske, Španije, Avstralije, Romunije, Irske, Argentine, Grčije, Luksemburga, Finske, Norveške, Japonske, Turčije, Brazilije, NDR, Bolgarije, Iraka, Kitajske, Liechtensteina, Kuvajta, Izraela in iz afriških držav. Zanimivo je, da je največ tujih gostov prenočevalo na Krvavcu, po vsej verjetnosti zaradi smučanja. Med tujsko zanimive lahko prištevamo še kočo pri Savici (3.836 tujih gostov), Tržaško kočo na Doliču (3.155), Poštarsko kočo na Vršiču (3.120), Tičarjev dom na Vršiču (3.000), dom Planika pod Triglavom (2.287), Planinski dom Kekec nad Novo Gorico (2.780) in Vojkovo kočo na Nanosu (2.347).

Prikupno srečanje najmlajših

Pred dnevi je bilo v Jelšanah srečanje cicibanov-planincev iilrskobistriške občine, ki se ga je udeležilo 225 najmljaših iz petih vzgojnovarstvenih zavodov. Cicibani – gostitelji iz Jelšan so prireditveni prostor prikupno okrasili in izvedli krajši program. PD Ilirska Bistrica je poklonilo vsem planinskim skupinam zastave PZS, gostiteljem pa še spominski album in »Snežniški kamen«. Vsi udeleženci so se povzpeli še na pol ure oddaljeni Božični breg (583 m), kjer so se mali planinci razigrali.

Na Rinko z Malih podov

Pot z Ledin na Koroško Rinko je bila že lani v zelo slabem stanju. Stopi so prekriti z gruščem, jeklene vrvi pa potrgane, tako da se planinci, ki poti niso poznali, brez znanja hoje po brezpotjih niso mogli povzpeti na Koroško Rinko s te strani. Letošnja zima in neizprosno pomladansko vreme pa so še prispevali svoje k temu, da pot ni uporabna. PD Kranj namerava pot čimprej usposobiti, vendar jim letošnje terenske in vremenske razmere tega še ne dovoljujejo. Zato jo neizkušenim planincem, ki poti ne poznajo, odsvetujejo in obveščajo, da bo pot popravili takoj, ko bo vreme to dopuščalo. Tistim, ki že sedaj načrtujejo vzpon na Koroško Rinko, priporočajo dostop z Malih podov.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š

Turnir IBM: spet nov uspeh prvaka Karpova

V štirinajstih kolih amsterdamskega turnirja je zbral 10 točk – Drugi je Timman s točko manj

AMSTERDAM, 15. julija – Na tradicionalnem mednarodnem turnirju IBM je zanesljivo zmagal svetovni prvak Karpov, ki je v štirinajstih kolih zbral 10 točk, točko več od drugouvrščenega Timmana.

Šampion je v zadnjem kolu zlahka opravil z nerazpoloženim Larsenom, ki je tako obstal na zadnjem mestu. Danes je imel sicer bele figure, vendar se je že v 23. potezi znašel pred neizbežnim matom ali izgubo trdnjave. Karpov je za prvo mesto dobil 3.750 dolarjev nagrade. Ko je Timman videl, da si je prvak že zagotovil prvo mesto, je takoj remiziral s Hortom.

Sosonko je dosegel izvrsten uspeh s tretjim mestom, ki si ga je priboril z zmago nad Van der Wielom. Ribli je remiziral z Dolmatovom.

Vrstni red: Karpov 10, Timman 9, Sosonko 8, Hort 7,5, Dolmatov, Ribli 7, Van der Wiel 4, Larsen 3,5.

Tujca na vrhu

SOKOLAC, 15. julija – Po štirih kolih balkanskega turnirja prijateljstva dokaj presenetljivo vodita Grk Kourkounakis in Turek Yilmaz, ki sta po dvakrat zmagala in remizirala. Jelen je imel zdaj dvakrat zapored črne figure in je obe partiji remiziral.

Rezultati: 4. kolo – Skembris : Jelen remi (26), Knežević : Ionescu remi (32), Osmanović : Kelečević remi (11), Subašić : Suba 0:1 (43), Gümrükcüoglü : Yilmaz 0:1, Kourkounakis : Todorčević remi.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz prejšnjega kola je Todorčević premagal Gümrükcüoglüja, Yilmaz Subašića, Jelen in Ionescu pa sta remizirala.

Vrstni red: Kourkounakis, Yilmaz 3, Suba, Jelen, Todorčević 2,5, Knežević, Kelečević, Osmanović, Skembris 2, Ionescu 1,5, Subašić, Gümrükcüoglü 0,5.

Pari 5. kola: Suba – Gümrükcüoglü, Yilmaz – Kourkounakis, Todorčević – Skembris, Kelečević – Subašić, Ionescu – Osmanović, Jelen – Knežević.

Korčnoj – Polugajevski v stekleni kabini

BUENOS AIRES, 15. julija – Polfinalni dvoboj kandidatov za svetovno prvenstvo med Korčnojem in Polugajevskim, ki se bo začel 21. t. m. v argentinskem glavnem mestu, bo prvič v zgodovini šaha v stekleni kabini, v kateri bosta šahista popolnoma izolirana od občinstva.

Partije bodo na sporedu ob ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih od osmih zvečer do ene zjutraj po našem času, srede in sobote pa so rezervirane za nadaljevanje prekinjenih partij.

Dvoboj bo v kinodvorani Premier, v kateri bodo nad tri metre široko in pet metrov dolgo stekleno kabino postavili ogromen televizijski ekran, prek katerega bo občinstvo lahko v barvah spremljalo vse podrobnosti dvoboja.

Glavni sodnik dvoboja bo argentinski velemojster Najdorf, njegov pomočnik pa bo Kolumbijec De Greiff.

Korčnoj in Polugajevski se morata še dogovoriti, s kakšnimi figurami bosta igrala. Argentinska šahovska federacija jima je dala na voljo originalno garnituro tipa Staunton, s katero sta leta 1927 igrala dvoboj za svetovno prvenstvo Aljehin in Capablanca.

Weissweiller bi rad Dietza

NEW YORK – Novi trener Cosmosa Hennes Weissweiller se je po telefonu v Duisburgu zanimal za ceno reprezentančnega branilca Bernda Dietza. »Bil bi edini pravi mož, ki bi lahko nadomestil Franza Beckenbauerja,« je dejal sloviti zahodnonemški trener.

So Celjani neobčutljivi za hrup?

Po petih letih, od kar imamo zakon o varstvu pred hrupom, nimajo v Celju niti odloka

CELJE, 15. julija – Čeprav je republiški zakon o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju star že pet let, v Celju še nimajo niti občinskega odloka, ki bi urejal to vprašanje, sicer pa za to, kot kaže, tudi ni denarnih in tehničnih možnosti.

Obravnava te problematike v okviru sveta za varstvo okolja pri OK SZDL je ustvarila vtis, da bi bila najpreprostejša in najcenejša rešitev, ko bi si tam, kjer je preveč hrupa, ljudje pač zamašili ušesa. Sicer pa niti ni nujno, da bi se morali lotevati stvari, ki jim objektivno niso kos, kot na primer, razvrščanja območij po zakonskih merilih, pripravljanja karte ali katastra hrupa itd., ampak bi za začetek zadostovalo, če bi ukrepali v prometu, ki je v Celju vsekakor najbolj problematičen. Po mnenju sveta se s tem žal nihče ne ukvarja, služba milice pa bi vsekakor morala imeti merilne naprave, ki so bržčas cenejše od radarjev, s pomočjo katerih bi izločala iz prometa preveč hrupna vozila.

Če sprejemamo zakone zato, jih upoštevamo, kar v tem primeru očitno ne drži, bi kazalo ugotoviti tudi stopnjo ogroženosti Celjanov in v organizacijah, ki povzročajo preveč hrupa, pripraviti sanacijske programe. Pri tem bi morali seveda upoštevati tudi znanstvene izsledke.

Kot so poudarili razpravljalci, so odgovorni občinski dejavniki vsaj neresni, ker v petih letih niso mogli pripraviti odloka o hrupu, ne glede na to pa bi morali za delegate občinske skupščine pripraviti informacijo, kaj so v Celju doslej storili za uresničevanje zakona. Morda bi skoraj popolna brezbrižnost spodbudila organizirano družbeno akcijo, brez katere tudi na tem področju ne bo nikakršnega uspeha.

D. H.

Največ denarja za ceste

LOČE, 15. julija – Čeprav so prebivalci krajevne skupnosti Loče v občini Slovenske Konjice precej zdesetkali spisek želja in potreb za prihajajoče srednjeročno obdobje, jih je ostalo še vedno nekaj več kot pa bo na voljo denarja. Kanalizacija v Ločah, razširitev tamkajšnjega pokopališča in nadaljevanje gradnje vodovoda do Lipoglava so naloge, ki se jih bodo lotili letos.

V. S.

Novih naložb malo, bodo pa gospodarne

Koroška lesnopredelovalna industrija bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju zagotovila boljšo izkoriščenost sedanjih zmogljivosti

DRAVOGRAD, 15. julija – Razvoj lesnopredelovalne industrije na Koroškem bo v novem srednjeročnem načrtnem obdobju 1981–85 usmerjen k še večji finalizaciji, hkrati pa bodo številne temeljne organizacije – predvsem pri Lesni – morale temeljiteje izkoristiti že obstoječe proizvodne zmogljivosti in tudi nove investicije. Teh ne bo veliko, bodo pa gospodarnejše od mnogih dosedanjih, kar je v času ustalitvenih prizadevanj še kako pomembno.

Med načrti lesarjev velja posebej poudariti namero tozd Marles iz Podvelke, ki bo do leta 1985 svojo proizvodnjo v celoti preselil na novo lokacijo na Spodnjo Vižingo. Pri Marlesu bodo vsako leto povečali proizvodnjo za okrog 10 odstotkov, več pa bodo tudi izvažali. Montažne stavbe – tako stanovanjske hiše kot objekti družbenega standarda (šole, vrtci ipd.) gredo tudi na tujem dobro v denar. Izvoz v Avstrijo, ZRN, Švico, na Nizozemsko in v Francijo je tudi dohodkovno zanimiv, zato bodo tovarno na Spodnji Vižingi po preselitvi še razširili ter zaposlili okrog 200 novih delavcev.

Za slovenjgraško Lesno, ki ima temeljne organizacije v vseh štirih koroških občinah, bo novo načrtno obdobje – vsaj kar zadeva investicije – bolj umirjeno. Poleg že začete in bistveno okrnjene naložbe v gradnjo lesnopredelovalnega kompleksa na Spodnji Vižingi, ki se bo zavlekla v bližajoče se srednjeročno obdobje, nameravajo rekonstruirati žago v Otiškem vrhu, zgraditi tovarno masivnega pohištva v Mislinji (ta naj bi bila nadomesten objekt za žago, ki jo bodo zaprli), modernizirati Iverko v Otiškem vrhu itd. Primerno rešitev bo treba najti tudi za žago v Mušeniku pri Črni. Ker bo najbrž odpadla gola modernizacija žage, bodo tam morali začeti z drugo, nadomestno proizvodnjo, ki bi morala biti tudi korak naprej v stopnji predelave lesa. Posebej zanimiva je naložba v gradnjo tovarne masivnega pohištva v Mislinji, iz katere bi kar polovico izdelkov prodali na tuje.

Obetavne načrte ima tudi Sladkogorska, tozd Tovarna lepenke na Prevaljah. Tam naj bi z modernizacijo proizvodnje do leta 1985 povečali proizvodnjo bele lepenke od zdajšnjih 180 na 2000 ton. Že zdaj pa je jasno, da bo prevaljska tovarna les za predelavo morala kupovati tudi drugje. Pri Imontu v Dravogradu bo razširili predvsem proizvodnjo lesenih igral in plotov, medtem ko bodo količino impregniranega lesa povečali le za 2000 kubičnih metrov na leto.

Odbor za gozdarstvo in lesno industrijo pri medobčinski gospodarski zbornici v Dravogradu je pretresel osnutke temeljev novih srednjeročnih načrtov lesnopredelovalnih organizacij ter jih tudi podprl – s pripombo, da je treba skrbneje pretehtati predvsem odločitve o gradnji novih oz. obnovi starih žag. Dejstvo je, da bo lesa za tri moderne žage na Koroškem premalo, posebej še, če bodo povsod hoteli dobro gospodariti. Gozdarji slovenjgraške Lesne bodo predvidoma posekali letno le odstotek lesa več kot v tem načrtnem obdobju (približno 285 tisoč kubičnih metrov), hlodovina s področja mariborskega GG pa tako gre v predelavo v mariborski lesnopredelovalni kompleks.

Če bodo lesarji hoteli hitreje uresničiti svoje načrte, se bodo morali tudi ustrezno dohodkovno povezati.

IVAN PRAPROTNIK

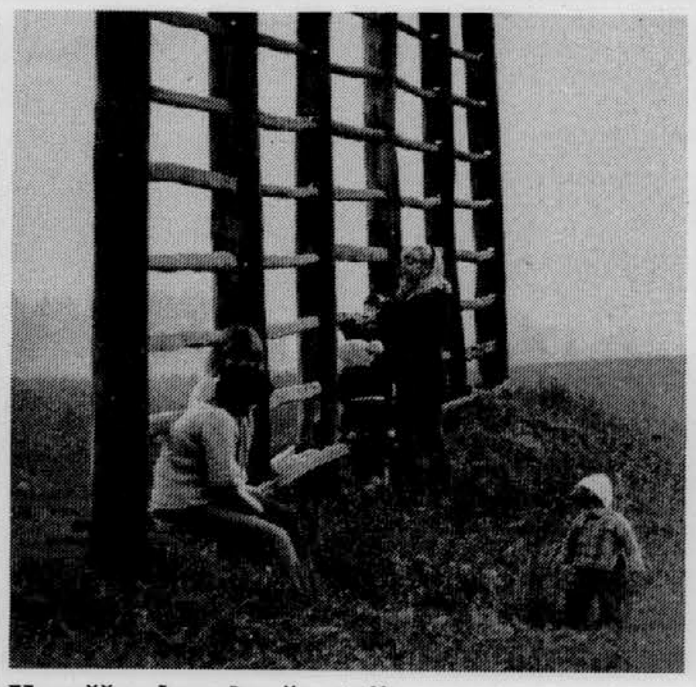

Koroščev kozolec še stoji

KOZJAK, 15. julija – Le redki kozolci na Kozjaku še stojijo. Ljudje vedno bolj opuščajo kmetije in odhajajo na delo v dolino. Marsikateri kmet na Kozjaku tudi prodaja zemljo, saj pri hiši ni več dovolj rok, da bi jo obdelovale. Tudi tale Koroščev kozolec je vedno bolj objekt otroških igric kot pa prostor za seno, pa čeprav je v hlevu Koroščeve domačije več kot deset glav živine. Toda silosi so naredili svoje in nekdanja značilnost Kozjaka počasi izginja. (J. J. foto: Bogo Čerin)

Izseljensko srečanje letos v Rakičanu

Izseljenci se bodo zbrali 22. julija, na dan vstaje – Bogat kulturni program

MURSKA SOBOTA, 15. julija – Pomurje, slovenska pokrajina, iz katere je morda največ izseljencev in zdomcev, ki so razkropljeni po vsem svetu, se bo tudi letos oddolžilo tem ljudem s tradicionalnim izseljenskim srečanjem, ki je vselej dobro obiskano.

Tudi letos bo podružnica izseljenske matice v Murski Soboti z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi, pripravila to srečanje na športnem letališču v Rakičanu pri Murski Soboti. Tokrat bo dan izseljencev 22. julija, za dan vstaje, pričetek srečanja pa bo od 13. uri.

Poleg izseljencev z vseh celin, ki pa jih je letos prišlo v staro domovino precej manj kot prejšnja leta, se bodo srečanja udeležili tudi delavci, začasno zaposleni v tujini. Udeležencem letošnjega dneva izseljencev bodo pripravili bogat kulturni spored člani tukajšnjih kulturnoumetniških društev.

B. B.

V NEKAJ VRSTAH

Najbolj pritegnejo koncerti pihalnih godb

CELJE – Od junija dalje potekajo v Celju poletne prireditve, ki jih organizira celjski Zavod za kulturne prireditve. Prej je to nalogo opravljalo turistično društvo, lani pa je skrb zanje prevzel na novo ustanovljeni zavod.

Do septembra se bo zvrstilo lepo število nastopov solistov, zborov, pihalnih godb in folklornih skupin, ki se odvijajo večinoma na prostem – v atriju, mestnem parku in na Tomšičevem trgu, del prireditev pa poteka tudi v Pokrajinskem muzeju, Narodnem domu in opatijski cerkvi. Kljub kvaliteti koncertov, ki jih izvajajo priznani slovenski in jugoslovanski umetniki, je zanimanje zanje manjše, kot bi pričakovali. Bolj pritegnejo mimoidoče koncerti pihalnih godb. (N. K.)

Gradbišče za nov mozirski vrtec

MOZIRJE – Tu so začeli graditi nov vrtec. Pravzaprav bo to prvi večji vzgojnovarstveni objekt v občinskem središču, v njem pa bo prostora za 132 otrok. Od osmih igralnic bosta dve namenjeni dojenčkom, eno pa bodo verjetno namenili malim šolarjem. Mozirski vrtec, ki naj bi po predračunu stal okrog 120.000 dinarjev, sofinancirajo tudi s samoprispevkom, zgrajen pa naj bi bil do konca letošnjega leta. (Foto: I. B.)

V novem naselju tudi nova čistilnica

MARIBOR – Prebivalce novega nastajajočega naselja Maribor-Jug, ki bo imelo po dograditvi več deset tisoč prebivalcev, že sedaj pesti pomanjkanje trgovin in obrtniških delavnic. Zato so veseli vsake nove trgovine in obrtnika, ki odpre svoj lokal v naselju. Na Betnavski 116 so odprli novo kemično čistilnico »Chemo expres«, ki je vsak dan odprta od 7. do 18. ure in v soboto od 7. do 13. ure. Oblačila očistijo v enem dnevu in po želji občanov tudi še prej. (B.Č.)

Soboške priprave na »Sarajevo 80«

MURSKA SOBOTA – Štiriinpetdeset brigadirjev murskosoboške mladinske delovne brigade »Štefan Kovač-Marko«, ki bodo sodelovali na letošnji zvezni mladinski delovni akciji »Sarajevo 80« in pri tem urejevali bodoče olimpijsko naselje na Jahorini, se marljivo pripravlja na svoj odhod na akcijo. Tako so pred kratkim imeli enodnevno delovno akcijo na Goričkem, opravili so že tudi svojo drugo brigadirsko konferenco, a konec tega tedna, v petek, bodo sodelovali spet na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 80«. Delali bodo pri urejevanju ceste med Krnci in Bokrači. (M. F.)

Odslej stalna brigada Daneta Šumenjaka

MAČKOVCI – V krajevni skupnosti Mačkovci na Goričkem je mladi rod letošnjo pomlad zelo aktiven na področju prostovoljnega dela. Organizirali so že šest večjih akcij zbiranja odpadnega materiala ter izkopov jarkov za vodovod, kakor tudi pri popravilu krajevnih cest. Sodelovali bodo tudi na MDA »Goričko 80«. Da pa bo delo mladih iz Mačkovec na tem območju v prihodnje še bolje organizirano, bodo ustanovili stalno mladinsko delovno brigado, ki jo bodo poimenovali po narodnem heroju Danetu Šumenjaku-Miranu. Vanjo se bodo poleg mladih iz krajevne skupnosti Mačkovci vključili tudi mladi iz sosednjih KS: Dankovci, Kuštanovci in Moščanci. (F. M.)

Obnovljen spomenik borcu

ČRENŠOVCI – Krajevna organizacija zveze borcev Črenšovci je skupaj z ZRVS, mladino in osnovno šolo pripravila slovestnost, na kateri so odkrili obnovljen spomenik Alojzu Čreviču-Mihcu, žrtvi fašističnega terorja. Slavnostni govornik je bil predsednik občinskega odbora ZZB NOV Lendava Milan Balantič. Pokroviteljstvo nad spomenikom je prevzela osnovna šola »France Prešeren« v Črenšovcih. Pester kulturni program so pripravili črenšovski mešani pevski zbor, učenci osnovne šole in recitatorska skupina mladinske organizacije Črenšovci. (J. Ž.)

Združenje ljubiteljev psov in dresure

GORNJA RADGONA – Ljubitelji psov in dresure v Gornji Radgoni so ustanovili svoje kinološko društvo, v katero se je že doslej vključilo okrog petdeset lastnikov psov. Ker imajo ti člani tudi pet dresiranih psov in dva vodiča, se bodo poskušali dogovoriti z nekaterimi podjetji za organiziranje čuvajske službe. (B. B.)

Nova montažna šola v Šentjanžu

ŠENTJANŽ PRI DRAVOGRADU – Šolarji iz Šentjanža in okoliških zaselkov bodo na jesen hodili v novo šolo, ki so jo odprli na dravograjski občinski praznik. Montažno šolsko poslopje, kjer je 12 učilnic in več drugih prostorov, je stalo 17 milijonov dinarjev. V Šentjanžu bo poslej spet popolna osemletka. (Foto: J. P.)

Gornja Radgona založena s pecivom

GORNJA RADGONA – Večino prebivalcev radgonske občine oskrbuje s kruhom pekarna Mura iz Gornje Radgone, ki deluje v sestavi Intesa iz Maribora. Sicer je pred leti zgrajena pekarna postala pretesna, vendar marljivi peki to nadoknadijo z nočnim delom. Pred kratkim so začeli s peko peciva, katerega so potrošniki dobro sprejeli. Prodajajo ga trgovine s prehrambenim blagom. V ta namen jim je pekarna nabavila posebne vitrine. (L. K.)

V Ljutomeru zagotovljen odvoz smeti

LJUTOMER – Večletni problem odvoza in odlaganja smeti v mestu Ljutomer je končno rešen. Komunalno podjetje »Komgrad« je s 1. julijem pričelo odvažati smeti v novo urejeno odlagalno jamo. Znano je namreč, da prejšnje odlagališče ob glavni cesti ni bilo najprimernejše, pa tudi urejeno ni tako, kot zahtevajo predpisi. Zaradi tega je bilo urejeno začasno odlagališče, ki pa ni bilo najbolj dostopno. (N. Š.)

Počitniško naselje pod domom

MARIBOR – Na travniku, poraslem s sadnim in gozdnim drevjem, tik pod Poštarskim domom, bo kmalu zraslo naselje vikendov, saj so prostor namenili za zidavo manjših hišic. Znano je, da je na Pohorju že od nekdaj stiska s primernimi zemljišči za zidavo vikendov in da so si nekateri zgradili vikend na črno. Ne samo, da so se razstresli po celotnem zelenem Pohorju, spremenili nekdanje lepe kleti v betonske počitniške hišice, uporabili namesto klasičnih streh lepenkaste skaze, temveč se niso držali niti najosnovnejše pohorske arhitekture. Prav zato predvideva osnutek zazidalnega načrta, tako imenovane vikend cone C, pod Poštarskim domom hišice, ki se bodo morale čim bolj ujemati z okoljem, grajene pa morajo biti iz lesa, opeke in kamna. Na tem območju bo lahko nekaj čez 50 hišic. (J. J.)

Praznovanje mornarjev bo letos v Portorožu

Na Obali v začetku septembra več kot 30 prireditev – Pripravili bodo razstavo »Tito in morje«

KOPER, 15. julija – Osrednja proslava dneva mornarice bo letos v Sloveniji. Od 7. do 14. septembra se bo v vseh treh obalnih mestih zvrstilo nad 30 prireditev, na obletnico ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice, 10. septembra, pa bo v Portorožu glavna proslava, ko bo pred spomenikom partizanom pomorščakom veliko zborovanje. Pred tem pa bodo odprli »Dom morja« in razstavo morske biološke postaje.

Letošnja proslava dneva mornarice bo povezana z razvojem našega pomorstva nasploh. Zato program praznovanja zajema več prireditev, na katerih bodo govorili in obravnavali razvoj pomorskega gospodarstva Slovenije. Tej temi bo posvečena tudi razstava ob 25-letnici samoupravljanja v Splošni plovbi ter razstava »Tito in morje«.

Uvod v letošnje praznovanje dneva mornarice bo ribiški praznik v Izoli 23. in 24. avgusta. Obalna mesta bo obiskala velika skupina ladij jugoslovanske vojne mornarice, na katerih se bo zvrstila vrsta obiskov delegacij mladine, družbenopolitičnih organizacij, občin in drugih iz vse Slovenije.

V Loparju bodo odkrili spominsko ploščo na hiši, kjer je bil leta 1944 ustanovljen mornariški odred. Rezervni vojaški starešine – pomorščaki bodo na posebnem zborovanju pregledali svoj delež k razvoju našega pomorstva. Ob obletnici ustanovitve mornarice bo vrsta športnih prireditev. Na Bledu bo v okviru teh proslav od 7. do 13. septembra evropsko prvenstvo v podvodni orientaciji, v Kopru pa balkansko prvenstvo v jadranju.

V počastitev dneva mornarice bo tudi letos Vjesnik podelil »plavi trak«, podelitev bo v Portorožu. Med drugim bodo ob tej priložnosti odprli kabinet za meritve in računalniški terminal na Višji pomorski šoli v Portorožu.

GUSTAV GUZEJ

Izvozni uspehi

GORNJA RADGONA, 15. julija – Oba proizvodna tozda ozda Gorenje–Elrad v Gornji Radgoni sta v prvem polletju tega leta izvozila blaga v skupni vrednosti 35 milijonov dinarjev, kar je za dobrih 38 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Medtem ko je tozd Proizvodnja anten in kablov z izvozom v vrednosti 15,6 milijona dinarjev s planom prodaje na tuje precej v zaostanku, so v tozdu Proizvodnja elektronike in elektromateriala povečali izvoz kar za dvesto odstotkov.

(B. B.)

Pet pridobitev ravenskih železarjev

Pet naložb je veljalo 550 milijonov dinarjev – Poskusna proizvodnja armatur

RAVNE NA KOROŠKEM, 15. julija – Železarji na Ravnah bodo letos zaključili pet večjih investicij. Septembra bo na Muti začela s poskusno proizvodnjo tovarna nerjavnih armatur, novembra pa bodo pognali tudi stroje v novi, sodobni kovačnici na Ravnah. Do konca leta bodo sklenili tudi rekonstrukcijo tozda Kovinarstvo na Ljubnem v Savinjski dolini, aktivirali pa bodo še obrat za proizvodnjo torzijskih osi in dokončali posodobitev tozda Tovarna rezalnega orodja na Prevaljah.

Prekoračitve pri naložbah bodo ravenske železarje veljale kar 550 milijonov dinarjev. Devalvacija dinarja je omenjene načrte namreč podražila za 188 milijonov dinarjev.

V letih 1981-85 planirajo na Ravnah za 4,5 milijarde dinarjev investicij. Zaradi ustalitvenih ukrepov bodo načrtovane naložbe še enkrat ocenili.

I. P.

Nov obrat za predelavo tekstilnih odpadkov

Do konca leta ga bo zgradil tozd Surovina Maribor – Naložba za več kot 40 milijonov dinarjev

MARIBOR, 15. julija – Delovna organizacija Surovina Maribor, tozd Regeneracija gradi v Mariboru novo proizvodno dvorano, v kateri bodo predelovali odpadke iz termoplastov, razširili pralnico tekstilnih odpadkov in predelovali tekstilne odpadke v industrijsko vato. Količinski obseg proizvodnje je že tako velik, da ga pri obstoječih proizvodnih zmogljivostih niso mogli več povečati, čeprav je na trgu velika ponudba tekstilnih odpadkov na eni strani in povpraševanje po predelanih odpadkih na drugi strani.

V investicijskem programu so predvidevali začetek del že lani septembra. Zaradi zamud pri pridobitvi gradbenega dovoljenja so začeli zidati šele letos marca. Prvotno so načrtovali, da bi proizvodno dvorano zgradili do septembra letos. Zato predvidevajo zaključek zidave do konca leta in začetek redne proizvodnje predvidoma 1. marca prihodnjega leta.

Investitor je ugotovil, da so nastale prekoračitve predračunske vrednosti naložbe v skupnem znesku 29,467.095 dinarjev. Pri zemeljskih delih so se pojavila dodatna in nepredvidena dela zaradi dodatnih izkopov zemlje. Pri uvoženi opremi se je povečala investicijska vrednost zaradi spremembe tečaja. Zvišana predračunska vrednost pa ne terja dodatnih virov financiranja, ker je investitor za nakup uvozne opreme sklenil s švicarskim podjetjem kreditno pogodbo.

V investicijskem programu niso bili zajeti stroški odkupa zemljišča ter zagonski stroški. Povečali so se tudi stroški projektne dokumentacije ter nadzora v primerjavi s predračunsko vrednostjo. Do spremembe predračunske vrednosti je prišlo tudi pri nakupu orodij, ki jih bo investitor dobil doma, najprej pa so jih hoteli uvoziti.

MARJAN KOS

LOTO

29. kolo Lota: Izžrebane številke so: 1, 3, 6, 8, 35 in dodatna 21.

Načrti za še boljše delo

Ljutomerska obrtna zadruga je s poslovnimi uspehi opravičila svoj obstoj – Prizadevanje za večjo storilnost in povezava za razvoj kooperantskih odnosov

LJUTOMER, 15. julija – Mineva sedem let, odkar so ustanovili obrtno zadrugo Prlekija Ljutomer – zadrugo, ki je po občinski resoluciji prava nosilka razvoja drobnega gospodarstva v tej občini.

Obrtna zadruga je s svojimi poslovnimi uspehi v minulem obdobju vsekakor opravičila svoj obstoj. Še večji in uspešnejši razvoj pa je pričakovati v prihodnje, saj so predvsem v zadnjih nekaj mesecih vidni očitni – tako v samem notranje organizacijskem pogledu, kakor tudi v uspešnem reševanju sanacije lastnega obrata proizvodnje, ki je bil ustanovljen 1975. leta. S 1. marcem letos je dolžnosti individualnega poslovodnega organa zadruge prevzel Jože Klemenčič, dolgoletni tehnični direktor Lisce iz Sevnice, sicer pa domačin.

– »Teze razvoja zadruge za naslednje srednjeročno obdobje je nedavno sprejel naš zadružni svet, prav tako smo izdelali tudi ustalitveni program. Pred nami so pomembne in nič kaj preproste naloge. Predvsem v tem letu.V kolikor jih bomo uspešno premostili, bo v prihodnje mnogo laže, meni direkotr OZ Prlekija Jože Klemenčič. V prvi vrsti bo treba povečati storilnost pri delu, ob tem pa čim uspešneje razvijati kooperantske odnose s samostojnimi obrtniki. V svoje vrste želimo pritegniti čim več samostojnih obrtnikov, saj dosedanje število – 165, ni zadovoljivo. Skrb zbuja podatek, da jih od 200 obrtnikov v ljutomerski občini sodeluje z nami le 12 odstotkov. Reševanju tega vprašanja moramo v prihodnje nameniti več pozornosti.«

V našem proizvodnem obratu pa se odvijajo naslednje obrtne dejavnosti: ključavničarstvo, teracerstvo, zidarstvo, keramičarstvo in parketarstvo. Glede na to, da ni realnih možnosti za nadaljnji razvoj vseh dejavnosti, je nekatere od teh mogoče reorganizirati in usposobiti. Obrat bo torej saniran. Pri iskanju ustrezne rešitve se je zadruga povezala z delovno organizacijo LTH iz Škofje Loke, katerih program poslovanja povsem ustreza delovanju OZ Prlekija. Ljutomerska zadruga je s to delovno organizacijo podpisala samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev. Proizvodnja se bo začela v prihodnjem letu, predvidevajo pa, da se bo že v letu 1982 njihova enota samoupravno organizirala v tozd LTH Škofja Loka. S tem bo zadrugi omogočen nemoten razvoj pri njeni osnovni dejavnosti – kooperaciji.

Ste torej pred obsežnim in dokaj zahtevnim načrtom?

»Vsekakor. Poslovni rezultati in uspehi dela bodo odvisni predvsem od nas samih. Ob tem pa moramo poudariti tudi pomembno vlogo Obrtnega združenja Ljutomer, s katerim dobro sodelujemo. Pri skupnem reševanju problemov s področja drobnega gospodarstva ljutomerske občine pa mora to sodelovanje temeljiti na še trdnejših vezeh. S koordinacijo dela in trdno povezavo med zadrugo in Cbrtnim združenjem lahko z veliko mero optimizma gledamo na nadaljnji razvoj obrtništva v naši občini,« je ob koncu povedal direktor OZ Prlekija iz Ljutomera Jože Klemenčič.

NIKO ŠOŠTARIČ

Največ pozornosti komunali

V treh manj razvitih krajevnih skupnostih v bistriški občini še premalo dela

SLOVENSKA BISTRICA, 15. julija – Krajevne skupnosti Makole, Studenice in Laporje, razprostirajo se na Maloškem območju bistriške občine, bodo tudi v prihodnosti opredeljene kot manj razvite. V sedanjem srednjeročnem obdobju so pospešeno vlagali predvsem na območjih Makol in Studenic, precej manj pa v Laporju in okolici.

V Makolah so zgradili velik obrat Iskre, v Studenicah pa obrat plastike, tako da je vse več tistih, ki se lahko zaposlijo doma, povedati pa velja še, da so uspeli posodobiti več kilometrov cest.

V bistriški občini bodo morali bolj resno razmisliti, kako pomagati do večje razvitosti krajevne skupnosti Laporje, kateri je bil doslej odrezan najtanjši kos kruha, posebno pozornost pa bodo morali nameniti še območju Pohorja, ki sicer ni opredeljeno kot manj razvito, vendar pa odhajanja mladih še niso uspeli zaustaviti.

Gotovo ni spodbudno, da na celotnem manj razvitem območju nimajo stalnega zdravnika, da je odstotek otrok v varstvu za trikrat manjši od slovenskega povprečja, za nadaljevanje šolanja pa se odloča tudi premalo osnovnošolcev in dijakov.

Jasno je, da bodo tudi v prihodnjih letih na manj razvitem območju morali posvečati največ pozornosti komunalnim objektom, večanju števila delovnih mest, pripraviti pa bi morali tudi obsežnejše načrte za razvoj kmetijstva.

Gotovo ne bo odveč, če opozorimo še na problematiko letovišča grad Štatenberg, ki bi ob izdatnejših vlaganjih lahko pomenilo osrednjo turistično privlačnost bistriške občine.

D. V.

Radgonski vodovod je preobremenjen

GORNJA RADGONA, 15. julija – Glavnega vodovoda z zajetjem pri Gornji Radgoni, iz katerega se oskrbujejo z vodo tudi Radenci in vmesni kraji, nikakor ne kaže obremenjevati z novimi priključki za oskrbo Vučje vasi in drugih krajev v okolici Radencev. Ker so tako širitev vodovoda že napovedali, kar bi lahko pripeljalo do pomanjkanja vode, so delegati na zadnji seji radgonske občinske skupščine zahtevali ureditev novega vodovoda za te kraje, in sicer ureditev zajetja v Vučji vasi in nov vodohram na Kapeli.

B. B.

Za še globlje stike

Pogovor v Ravnah o novih možnostih sodelovanja med ravensko občino in slovenskim zdomskim kulturnim društvom »Ivan Cankar« iz Halmstada

RAVNE NA KOROŠKEM, 15. julija – Kljub temu, da je sodelovanje občine Ravne s slovenskim zdomskim kulturnim društvom »Ivan Cankar« iz Halmstada na južnem Švedskem staro komajda slabo leto, je zanj že moč reči, da se je dobro utirilo. Posebej razveseljivo je, da se ob vse uspešnejšem sodelovanju za to odpirajo nove in nove možnosti, ki bodo še bolj utrdile vezi Korošcev oziroma domovine z zdomci v tej skandinavski državi.

Od lanskega poletja naprej romajo v švedsko železarsko mesto Halmstad številne knjige, časopisi, plošče, kasete, notno gradivo, prisrčna pisma prijateljev, otrok. Ravenčani so lani za dan republike obiskali rojake v Halmstadu, kjer so z nastopom Koroškega okteta in ansambla Kora obogatili njihovo slovesnost ob našem državnem prazniku, zdomci pa so jim obisk vrnili ob koncu minulega tedna. Potem ko so za časa letošnjih Vorančevih kulturnih dnevov v februarju cankarjevci iz Halmstada in predstavniki občine Ravne podpisali še listino o sodelovanju, so tudi postavili trdne temelje za krepitev nadaljnjih stikov na mnogih področjih.

Možnosti za to pa se, kot so ugotovili na pogovoru v Ravnah, kar same ponujajo. Veliko jih je, raznovrstne so – tako da bodo lahko oboji v njihovem uresničevanju našli svoje zadovoljstvo. To predvsem velja za cankarjevce iz Halmstada, ki jim vezi z Ravenčani, predvsem z njihovo kulturno skupnostjo, pomenijo pomoč pri ohranjanju narodne samobitnosti, zavesti, jezika. Za najmlajše zdomce, za otroke, ki so se rodili v tujini in tam nimajo svoje slovenske šole, je to še kako pomembno.

Enajst slovenskih otrok iz Halmstada je v nedeljo, 13. julija, tudi odšlo na počitnice v Karigador, skupaj z vrstniki z Raven in korist takšnih skupnih počitnic bo vsekakor velika. Potem si bodo sledila nova znanstva in pisma, pa vrnitev obiskov itd.

Eden sklepov z nedavnega pogovora predstavnikov društva »Ivan Cankar« iz Halmstada z Ravenčani, ki mu je prisostvoval tudi jugoslovanski konzul v Göteborgu Ivan Andrijaš, je tudi bil, da bi slovenski otroci na Švedskem sodelovali v tekmovanju za Prežihovo bralno značko. Študijska knjižnica z Raven je vesela takšne pobude za sodelovanje, kar je skupaj s predstavniki kulturne skupnosti izrazila v pripravljenosti, da našim mladim rojakom pošlje še nove knjige.

Zdomsko kulturno društvo »Ivan Cankar« v Halmstadu, ki združuje 150 članov (vanj so vključeni tudi nekateri hrvaški, srbski, bosanski in zdomci drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti), je v treh letih dela razvilo raznoliko dejavnost. Poleg tega, da so z velikimi napori obnovili društveni dom, da so razvili številne interesne dejavnosti itd., zdaj urejajo tudi knjižnico. Uspešno sodelujejo tudi z drugimi slovenskimi in jugoslovanskimi društvi na Švedskem, posebej pa na slovenskih festivalih. Zelo so razširili tudi bralno kulturo, tudi zahvaljujoč stikom z Ravnami. Krepitvi bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi so pri društvu dali poseben poudarek, kar izpričujejo s svojo vse večjo aktivnostjo.

IVAN PRAPROTNIK

Selitev zaradi hitre ceste

Zlatorog bo moral prestaviti vzdrževalni obrat in energetske naprave

MARIBOR, 15. julija – Delegat konference delegacij iz Zlatoroga je na občinski skupščini vprašal, kako poteka graditev hitre ceste, zlasti pa kako je s pridobivanjem nadomestnih zemljišč in objektov, potrebnih za razvoj Zlatoroga v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Na oddelku za gradbene in komunalne zadeve so odgovorili, da bo treba zaradi ceste odstraniti objekt vzdrževanja delovne organizacije Zlatorog in prestaviti energetske naprave. V načrtu je preselitev obrata vzdrževanja v objekte Stavbarja in sicer v dvorano, ki jo ima v najemu Mariborska livarna. Ta pa bo zgradila nov objekt.

Predlog zazidalnega načrta Melja predvideva tudi širitev Zlatoroga na območje, ki ga zaseda Stavbar. V prvi fazi bo treba tja preseliti inštitut in obrat družbene prehrane za Zlatorog. Stavbar pa naj bi se iz Melja preselil v industrijsko cono Hoče.

M. K.

Iz čistilne naprave se širi smrad

Ptujčani zahtevajo, da morajo investitorji čimprej odpraviti pomanjkljivosti

PTUJ, 15. julija – Na Ptuju so si od čistilne naprave, ki so jo zgradili na desnem bregu Drave, veliko obetali vendar pa z jezo ugotavljajo, da so si nakopali novo težavo. Čistilna naprava že nekaj časa poskusno obratuje, očitno pa je bila zgrajena pomanjkljivo, saj se na tem območju širi močan smrad. Protesti doslej niso zalegli, občani pa zahtevajo od investitorjev Dravskih elektrarn in občinske skupščine, da to uredijo. Izvedeli smo, da se bodo kmalu sešli strokovnjaki, ki naj bi ugotovili, zakaj naprava ne deluje tako kot bi morala.

D. U.

POGREBI

MARIBOR – Na mariborskem pobreškem pokopališču bodo danes pokopali: Ljuba Brunčka, 34-letnega šoferja ob 10. uri, Marijo Ertel, 83-letno upokojenko ob 14. uri, Franca Graha, 63-letnega upokojenca ob 14.30, Milana Breclja, 56-letnega upokojenca ob 15. uri in Franca Arzenška, 89-letnega upokojenca ob 15.30.

Bodo brežine potokov poslej snažne?

Nova odloka o šmarski občini za čistejše okolje – Visoke kazni za kršitelje

ŠMARJE PRI JELŠAH, 15. julija – Onesnaženemu okolju so se v šmarski občini očitno odločili res napraviti konec. O tem zgovorno pričata tudi odloka o obveznem zbiranju, odlaganju in odvozu smeti in odpadkov v Rogaški Slatini, Šmarju pri Jelšah, Podčetrtku, Rogatcu, Bistrici ob Sotli in Kozjem ter odlok o obveznem čiščenju brežin potokov in jarkov. Prvi odlok ne predstavlja večje novosti, drugi pa je nov in zavezuje vse lastnike zemljišč ob vodotokih, razen ob reki Sotli, da redno čistijo z brežin in iz struge vse odpadke, naplavine in tisto rastlinje, ki ovira nemoten pretok vode. Lastniki zemljišč ob Sotli so teh obveznosti oproščeni zato, ker ob tej vodi za to skrbi celjski »Nivo«. Kršitelji določil tega odloka, katere bodo med ostalimi prijavljali tudi ribiči, bodo morali plačati tudi razmeroma visoke kazni, saj je zagrožena kazen za posameznika od 500 pa kar do 5 tisoč dinarjev.

V. S.

Novonastalo jezero ni izpolnilo pričakovanj

Ptujski turistični delavci razočarani – Napovedi za prepovedano vožnjo z motornimi čolni

PTUJ, 15. julija – Z novo elektrarno Formin je na Ptujskem polju nastalo tudi veliko akumulacijsko jezero, ki se po velikosti lahko primerja z Bohinjskim jezerom. Seveda so si na Ptuju veliko obetali, še največ pa so pričakovali gostinci, turistični delavci, ribiči in ljubitelji športov na vodi.

Jezero se razprostira med Ptujem in Markovci, povedati pa še velja, da končne podobe še nima, saj še ne premore vse količine vode, katera je načrtovana. Vse kaže, da brez težav ne bo šlo, nič kaj spodbudno pa ni za tiste, ki uživajo v vožnjah z motornimi čolni, kajti napovedujejo popolno prepoved.

Jasno je, da napovedan ukrep buri duhove, zaenkrat pa so najbolj vneti zagovorniki zastopniki Dravskih elektrarn, ki menijo, da valovi lahko načnejo jezersko dno in poškodujejo brežine, katere so prevlekli z asfaltom, pa tudi ptujski ribiči so odločni in so že sprejeli sklep o prepovedi voženj z motornimi čolni. Prepoved kot kaže uradne veljave še nima, je pa tudi veliko tistih, ki mislijo drugače.

Nedavno so sodelavci republiškega zavoda za raziskavo materiala opravili potrebne meritve, vendar pa za sedaj nič ne kaže, da bi bilo dno in brežine poškodovane. V precepu so tudi člani ptujskega brodarskega društva Ranca, ki seveda zagovarjajo stališča, da motorni čolni, ob zmernih vožnjah, ne morejo škodovati, poskrbeli pa so tudi, da motorizirani čolnarji po jezeru in dravski strugi ne divjajo več, tako kot je bilo v navadi.

Na Ptuju je vse manj tistih, ki mislijo, da bi jezero lahko nudilo gostoljublje le čolnarjenju z vesli, jadrnicam in užitkom na deski, turistični delavci pa so zaskrbljeni, saj so si obetali precej več.

DANILO UTENKAR

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI

Hidromontaža bo zidala v Bohovi

V prvi etapi bodo gradili vzdrževalne delavnice, v drugi pa proizvodni obrat

MARIBOR, 15. julija – Delovna organizacija Hidromontaža Maribor – tozd Montaža se je odločila, da bo v Bohovi pri Mariboru v naslednjem dolgoročnem obdobju v treh etapah zgradila nekatere nove objekte za svojo dejavnost. Prvo etapo nameravajo uresničiti v srednjeročnem obdobju 1980–85, ko bodo zgradili servisno vzdrževalne delavnice v okvirni predračunski vrednosti 268.950.000 dinarjev. V drugi etapi (1986–1990) bodo zgradili proizvodne delavnice z nekaterimi pripadajočimi objekti. V obdobju 1990–2000 nameravajo zgraditi poslovne prostore s kuhinjo.

Letos so začeli izvajati investicijska dela za prvo etapo. Za topografske načrte, geometrijske raziskave, investicijski program, tehnično dokumentacijo, lokacijske smernice, zazidalni načrt in za odkup zemljišča bodo potrebovali 27.940.000 dinarjev.

M. K.